รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าว ในระดับจังหวัดของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตรและพิษณุโลก ในปี 2551 – 2552”

Guidelines for decision support of rice production policy

in Kampangphet, Phichit and Phitsanulok provinces in 2008 - 2009

โดย อาจารย์อมรลักษณ์ ปรีชาหาญ (หัวหน้าโครงการ และคณะ)

สิงหาคม 2553

สัญญาเลขที่ **RDG5190017**

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าว ในระดับจังหวัดของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตรและพิษณุโลก ในปี 2551 – 2552”

Guidelines for decision support of rice production policy

in Kampangphet, Phichit and Phitsanulok provinces in 2008 - 2009

คณะผู้วิจัย

1. **อาจารย์อมรลักษณ์ ปรีชาหาญ**
2. **รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรพร กงบังเกิด**
3. **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหรียญทอง สิงห์จานุสงค์**
4. **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กมลวรรณ โรจน์สุนทรกิตติ**
5. **ดร. วิไล สนธิเพิ่มพูน**
6. **ดร. นิติพงศ์ จิตรีโภชน์**

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยโครงการ “กำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวในระดับจังหวัด ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตรและพิษณุโลก ในปี 2551-2552” ขอขอบพระคุณผู้มีอุปการคุณดังนี้ 1) รศ.ดร.พีระเดช ทองอำไพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) และผู้ประสานงาน สกว.มหาวิทยาลัยนเรศวรและเจ้าหน้าที่ของ สกว. ที่ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร.มาฆะสิริ เชาวกุล รศ.ดร. สมพร อิศวิลานนท์ และ รศ.ดร.จันทรวิภา ธนะโสภณ ที่ให้ความอนุเคราะห์ประเมินโครงการและให้คำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อโครงการวิจัย 3) หน่วยงานในสำนักงานจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร สำหรับความอนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงานกับกลุ่มเกษตรกร และ ผู้แปรรูปในการจัดทำกิจกรรม Focus group และข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับงานวิจัย 4) เกษตรกร ผู้แปรรูป และผู้บริโภค ทุกท่านที่สละเวลากรอกแบบสอบถามและเข้าร่วมกิจกรรม Focus group 5) คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยนเรศวรสำหรับการอำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่างๆ

คณะผู้วิจัย

มีนาคม พ.ศ. 2553

บทสรุปเพื่อผู้บริหาร

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศไทย ตามนโยบายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและยกระดับสถานะและศักยภาพในการผลิตข้าวเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตข้าวได้ในปริมาณมากและสามารถส่งออกในปริมาณสูงเป็นอันดับต้นของโลก แต่พบว่ายังมีปัญหาด้านต่างๆ เช่น สภาวะการผลิตข้าวภายในประเทศที่ยังต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ พันธุ์ข้าวที่นำมาใช้ปลูกของเกษตรกร การรวมกลุ่มและเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบการและอุตสาหกรรม รวมทั้งลักษณะการผลิตที่มีความแตกต่างกัน เป็นผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารและจัดการการผลิตข้าวภายในประเทศลดลงและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและยกระดับการแข่งขันดังกล่าว ทั้งนี้การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารและการจัดการด้านต่างๆ เกี่ยวกับข้าวที่ผลิตนั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเช่นข้อมูลด้านการผลิต การบริโภค การแปรรูป รวมทั้งเส้นทางของการนำข้าวไปใช้ประโยชน์ทางด้านต่างๆ จังหวัดพิษณุโลก พิจิตรและกำแพงเพชร เป็นจังหวัดในภาคเหนือตอนล่างที่ผลิตข้าวเป็นหลัก แต่ปัจจุบันยังขาดข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการผลิตข้าว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการรวมรวมข้อมูล วิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับการผลิตข้าวในด้านต่างๆ เพื่อการผลิตข้าวที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการวางแผนเพื่อการยกระดับการผลิตข้าวให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

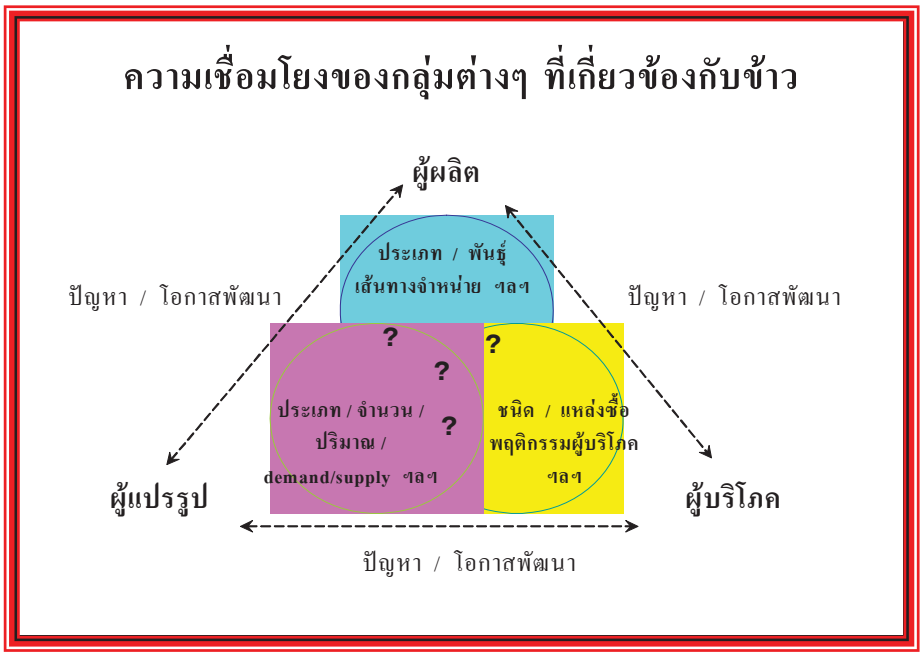

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจข้อมูลการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก 2) ศึกษาความเชื่อมโยงเส้นทางข้าวในตลาดจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก 3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และวางตำแหน่ง (positioning) ของการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก 4) เสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาด และการบริโภค) ทั้งนี้ผลการวิจัยทั้งหมด คือ ข้อมูลการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวใน 3 จังหวัดนำมาเชื่อมต่อกับผู้ใช้ประโยชน์โดยเชื่อมโยงเส้นทางข้าวในตลาด 3 จังหวัดได้ข้อสรุป ข้อเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไขปัญหาข้าวของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ซึ่งจากการวิเคราะห์ด้วยวิธี SWOT Matrix และนำมาเชื่อมโยงเพื่อหาแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาข้าว พบว่าการพัฒนาข้าวโดยนโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด” **วิสัยทัศน์** “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง” ได้มาซึ่งยุทธศาสตร์ข้าว กลยุทธ์ที่มุ่งไปสู่แผนปฏิบัติงานและโครงการ ซึ่งแบ่งเป็นแผนระยะสั้น แผนระยะปานกลาง และแผนระยะยาว โดยในแต่ละกลยุทธ์จะประกอบด้วยแผนการและโครงการ ดังนี้ **1) ยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด** ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 4 แผนงาน คือ 1) กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 2) กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรและสถานประกอบการข้าว แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ 3) กลยุทธ์การวิจัย แผนพัฒนางานวิจัยด้านข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว และ 4) กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ **2) ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์** ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 2 แผนงาน ดังนี้ 1) กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว และ 2) กลยุทธ์ขยายการส่งออก แผนสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด **3) ยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด** ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 2 แผนงาน ดังนี้ 1) กลยุทธ์การพัฒนาระบบ โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการกระจายสินค้าและบริการสำหรับระบบการผลิตข้าว 2) กลยุทธ์การวิจัย แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ และ **4) ยุทธศาสตร์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว** ประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว แผนงานปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “การกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสนใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวในระดับจังหวัดของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตรและพิษณุโลก ในปี 2551 – 2552” มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวและศึกษาความเชื่อมโยงของเส้นทางข้าว รวมทั้งวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และวางตำแหน่งของการผลิต การตลาดและการแปรรูป และเสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ ในจังหวัดดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และหาความเชื่อมโยงเส้นทางข้าวในตลาดทั้ง 3 จังหวัด (260 ตำบล 32 อำเภอ) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้ผลิต ผู้บริโภคและผู้ประกอบการ กลุ่มละ 400 คน รวม 1,200 คนในแต่ละจังหวัด ผลการวิจัยด้านการผลิตพบว่า จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลกมีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี เฉลี่ย 3 จังหวัดประมาณไร่ละ 4,4481.38 บาท ผลผลิตเฉลี่ย 61.31 ถัง/ไร่ ข้าวนาปรัง 1 มีต้นทุนการผลิต ประมาณ 4,167.25 บาท/ไร่ ผลผลิต 74.79 ถัง/ไร่ ข้าวนาปรัง 2 มีต้นทุนการผลิตประมาณ 3,809.90 บาท/ไร่ ผลผลิต 74.13 ถัง/ไร่ พันธ์ข้าวที่นิยมปลูกมากที่สุด คือ พันธุ์สุพรรณบุรี 1, พิษณุโลก 2 , ชัยนาท, ปทุมธานี และหอมมะลิ

ผลการวิเคราะห์ผู้แปรรูปพบว่ากลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวของทั้ง 3 จังหวัด ส่วนใหญ่นำปัจจัยการผลิตที่เป็นข้าวสารและแป้งสำเร็จรูปที่ผลิตจากในจังหวัดและนำจากต่างจังหวัด เช่น สุรินทร์ หนองบัวลำภู ชัยภูมิ นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และศรีษะเกษ ส่วนผู้ประกอบการโรงสีข้าวส่วนใหญ่มีความต้องการข้าวเปลือกพันธุ์ชัยนาท, พิษณุโลก 2 สุพรรณบุรี และหอมมะลิ โดยการรับซื้อจากเกษตรกรโดยตรงและซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง นอกจากนั้นยังมีการรับซื้อทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดอื่น ๆ ทั้งนี้จะนำข้าวส่งจำหน่ายโดยวิธีการแบบขายตรงและผ่านนายหน้าโดยจำหน่ายผ่านโครงการรับจำนำข้าว ผู้ส่งออก (กรุงเทพฯ)และตลาดภายในประเทศ

ผลการวิเคราะห์ผู้บริโภค พบว่าทั้ง 3 จังหวัดมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องความต้องการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพที่สามารถขยายตลาดได้โดยผู้แปรรูปต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ แปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย ปรับราคาให้เหมาะสม และมีการส่งเสริมการขาย

ผลการวิเคราะห์การทำกิจกรรม Focus Group และการกำหนดนโยบายข้าวทำได้โดยการวิเคราะห์กิจกรรม Focus Group และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยผ่านกระบวนการ SWOT Analysis เพื่อเสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาด และการบริโภค) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ได้มาซึ่ง**วิสัยทัศน์** “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง” **นโยบาย** “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จาก

ข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด” ยุทธศาสตร์ แผนงานของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก และความร่วมมือกันของ 3 จังหวัด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 4 แผนงาน คือ 1) กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 2) กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรและสถานประกอบการข้าว แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ 3) กลยุทธ์การวิจัย แผนพัฒนางานวิจัยด้านข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว และ 4) กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ โครงการที่ใช้แก้ปัญหาคือโครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์, โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดีโดยวิธี GAP, โครงการพัฒนาและขยายศูนย์เมล็ดพันธ์ ศูนย์พัฒนาวิจัยข้าว และศูนย์ข้าวชุมชน โครงการปรับปรุงและพัฒนาโรงสีชุมชนและกลุ่มแปรรูปข้าวให้เข้มแข็ง,โครงการยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าวโรงสีให้ได้มาตรฐาน GMP, HACCP, โครงการพัฒนาและเพิ่มรถเกี่ยวข้าวที่มีมาตรฐานและลดการสูญเสีย,โครงการสร้างลานตาก ตราชั่งชุมชนและโรงสีข้าวชุมชนแบบครบวงจร, โครงการศูนย์การเรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว, โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่าและคุณภาพ, โครงการ contract farming และโครงการศูนย์เครือข่ายผู้ผลิต ผู้แปรรูปและผู้บริโภคข้าวในระดับจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 2 แผนงาน ดังนี้ 1) กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว และ 2) กลยุทธ์ขยายการส่งออก แผนสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด โครงการที่ใช้แก้ปัญหา คือโครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก, โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการรับรองของหน่วยงานรัฐและศูนย์เครือข่าย, โครงการขยายตลาด เช่น สนับสนุนให้ใช้สินค้าของจังหวัด, ร่วมมือจัดแสดงสินค้า, โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่ หรือข้าวสัญจร (Road –Show) และโครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 2 แผนงาน ดังนี้ 1) กลยุทธ์การพัฒนาระบบ โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน

อย่างมีประสิทธิภาพ แผนการกระจายสินค้าและบริการสำหรับระบบการผลิตข้าว 2) กลยุทธ์การวิจัย แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ โครงการที่ใช้แก้ปัญหา คือโครงการศูนย์กระจายสินค้าประจำจังหวัด และโครงการศึกษา ระบบ Logistics และSupply Chain

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว ประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว แผนงานปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร โครงการที่ใช้แก้ปัญหา คือ โครงการสร้างธรรมาภิบาลให้กับธุรกิจการค้าข้าว และโครงการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐโดยสถาบัน การศึกษา

Abstract

The research project "Guidelines for decision support of rice policy in the provincial levels : Kampangpet, Phichit and Phitsanulok in 2008 -2009" was purposed to survey and study the linkage between the production, marketing and the processing of rice, to analyse their environments (SWOT), to position the rice production, markets and processes and to provide direction and strategies of rice management for the whole system in these provinces. The methods were interviews and focus groups. The obtained data were analyzed and linked for the rice routes of the markets in 3 provinces (260 Tambons, 32 Amphors). The producers, consumers and traders (400 each) of the total 1,200 person were sampling in each province. The rice production data showed that there were 3 crops of rice production annually i.e. in seasonal (1 time) and off-seasonal (2 times). The average cost of the seasonal rice production of the 3 provinces was 4,481.38 baht/rai and the average product was 631.1 kg/rai. The average cost of off-seasonal (1) and (2) production were 4,167.25 and 3,809.90 baht/rai with average products of 747.9 and 741.3 kg/rai, respectively. The most grown rice varieties were Supanburi1, Phitsanulok2, Chainat, Pathumthani and Jasmine.

The analysed data of rice processers in the 3 studied provinces found that most of them used the input factors (white rice and processed flour) within province and also imported from up-countries (Surin, Nhongbualampoo, Chaiyaphum, Nakhonsawan, Petchaboon and Srisaket provinces). The most wanted rice varieties of the traders were Chainat, Phitsanulok2, Supanburi and Jasmine via the direct trade from farmers and from the middleman within the province and also up-countries. The rice traders also vended via the direct trade and also the agents by selling to the rice pawn projects, exporters and also inland markets.

The analysed data of rice consumers in 3 provinces found that their opinions about the development of rice and rice products of the processers were harmonized for the rice standard and quality which could expand the market. The rice processers should also develop packaging, diversify the rice products, adjust the price to the optimum and promote the products.

The focus groups and determination of the rice policies acquired from focus group activities i.e. SWOT analysis to link the data for solving the problems and to find the person in charge, were done in order to propose the direction and strategies for the whole rice system management (production, marketing and consumption). The obtained data created the vision "The central market of rice supply chain in the lower northern Thailand", the policy "The development of the rice and rice

product quality chain in the provincial level to the maximum capacity" and the strategies and plannings for each province and for cooperation between them i.e.

Strategy 1 : Production of quality rice and products in the provincial levels, composed of 4 sub-strategies and 4 plans i.e. 1) Strategy : Raw material Security Construction, Plan : Quality improvement of the rice seed production and sufficient production 2) Strategy : Increase the rice production capacity, Plans : Construction and improvement of agricultural land and rice mills / Knowledge creation for the farmers and traders 3) Strategy : Research , Plan : Development of the research for rice and rice products and 4) Strategy : Promotion and development of Agricultural organization and traders , Plan : Potential improvement of Agricultural organization and traders. The projects which could solve the obtained problems were "Rice seed village", "Promotion of GAP for quality rice production", "Development and expansion of the rice seed center, rice research and development center and rice community center", "Development and improvement for the strength of community rice mill and rice processors", "Upgrade of the standard of rice mill to obtain GMP, HACCP" , "Development and increase number of the standard rice cutting machine for less loss", "Construction of the rice drying place, weighting balances for the community and completed system of community's rice mill", "Learning center for rice traders", Development and improvement of rice seeds and products using innovation technology in the production and processing for more quantity, added value and higher quality", "Contract farming" and "Provincial network center of rice production, processors and consumers".

Strategy 2 : Branding Creation, composed of 2 sub-strategies and 2 plans i.e. 1) Strategy : Promotion of the rice production and its products for the market, Plan : Creation of brand and unique of Thai rice and products and 2) Strategy : Export expansion, Plans : Creation of brand and unique of Thai rice and products. The projects which could solve the obtained problems were "Setting standard of rice and rice products for consumption within province, inland and exportation", "Confidence creation of the rice brand by governmental guarantee and network centers", "Marketing expansion i.e. promotion of rice consumption within province, cooperation of the rice exhibition, new market construction, new counterparts outside local areas, road show of rice" and "Database of rice production, processing and trades for farmers, traders, and processors for decision support system".

Strategy 3 : Logistic administration and management of rice and products in the provincial level, composed of 2 sub-strategies and 2 plans i.e. 1) Strategy : System development of efficient logistics and supply chain, Plan : Product distribution and services of rice production system 2)

Strategy : Research for development plan and upgrade the logistics. The projects which could solve the obtained problems were “Construction of provincial distribution center of rice and products”, “Study on the rice logistic and supply chain”.

Strategy 4 : Creation of good governance for the rice traders, composed of 1 sub-strategies i.e. 1) Strategy : Creation of good governance for the rice traders, Plan : To create good conscious for the rice traders and farmers. The projects which could solve the obtained problems were “Creation of the good governance for rice trade business” and “Analysis and verification of the governmental projects by academic institutions”.

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....ก
บทสรุปผู้บริหาร.....ข
บทคัดย่อภาษาไทย.....ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ช
สารบัญ.....ญ
สารบัญตาราง.....ฐ
สารบัญภาพ.....ต
บทที่ 1 บทนำ.....1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....1
1.2 วัตถุประสงค์ของงาน.....2
1.3 ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย.....2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....3
1.5 นิยามศัพท์.....3
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....4
2.1 ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว.....4
2.2 มาตรการ นโยบาย ยุทธศาสตร์.....14
2.2.1 มาตรการด้านกฎระเบียบของไทย.....14
2.2.2 โครงการรับจำนำ.....18
2.2.3 กฎระเบียบสากล และข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ.....22
ที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร
2.3 Focus Group และ SWOT Analysis.....35
2.3.1 Focus Group 35
2.3.2 SWOT Analysis 37
2.4 พื้นที่ศึกษา.....49
2.4.1 จังหวัดกำแพงเพชร.....49
2.4.2 จังหวัดพิจิตร.....62
2.4.3 จังหวัดพิษณุโลก.....69
2.5 ทฤษฎี กรอบแนวความคิด หรือสมมติฐานของโครงการวิจัย.....81

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีการวิจัย....82
3.1 สถานที่วิจัย....82
3.2 การดำเนินการวิจัย....82
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย....84
3.4 การทดสอบแบบสัมภาษณ์....85
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล....85
3.6 การวิเคราะห์และแปรความหมายข้อมูล....86
3.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย....86
บทที่ 4 ผลการวิจัย....87
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผู้ผลิต....87
1. จังหวัดพิษณุโลก....87
2. จังหวัดพิจิตร....139
3. จังหวัดกำแพงเพชร....191
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผู้แปรรูป....244
1. โรงสี....244
2. สุรากลั่น....254
3. เมล็ดพันธุ์....260
4. ขนมจีน....265
5. เส้นหมี่....272
6. ข้าวหลาม....274
7. ข้าวแดกงา....277
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผู้บริโภค....280
1. จังหวัดกำแพงเพชร....280
2. จังหวัดพิจิตร....310
3. จังหวัดพิษณุโลก....339
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การทำกิจกรรม Focus Group....367
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิต การแปรรูป การบริโภคและการตลาด....367
2. ผลการวิเคราะห์การทำกิจกรรม Focus Group....371
3. การวิเคราะห์ SWOT Analysis และการเชื่อมโยงข้อมูล....387

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ....429
1. สรุปผลการวิจัย....429
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผู้ผลิต....429
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผู้แปรรูป....430
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผู้บริโภค....430
ตอนที่ 4 การทำกิจกรรม Focus Group และกำหนดนโยบายข้าว....431
2 ข้อเสนอแนะ....434
2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย....434
2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป....435
บรรณานุกรม....436
ภาคผนวก....441
ภาคผนวก ก : ภาพกิจกรรม Focus Group, SWOT และกิจกรรมเสวนาปิดโครงการฯ....441
ภาคผนวก ข : แบบสอบถามผู้ผลิต ผู้แปรรูป ผู้บริโภค....448
ภาคผนวก ค : วิธีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้นโยบาย.... 496
ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการตามแผนงาน
ภาคผนวก ง : สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาข้าว รายอำเภอ....508
ในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2-1 แสดงการชื่อพันธุ์ข้าวเหนียวไทยและลักษณะการปรับปรุงพันธุ์ 6

ตารางที่ 2-2 แสดงชื่อพันธุ์ข้าวเจ้าไทยและลักษณะการปรับปรุงพันธุ์.....7

ตารางที่ 2-3 จำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น และจำนวนหมู่บ้านที่มีปัญหาเรื่องคุณภาพดิน.....52
นอกเขตเทศบาล พ.ศ.2547

ตารางที่ 2-4 ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดกำแพงเพชร ในปี2551.....54

ตารางที่ 2-5 ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัด กำแพงเพชร ปี 2551.....57

ตารางที่ 2-6 จำนวนโรงงานที่เพิ่มขึ้นระหว่าง 1 ต.ค.51-30 ก.ย. 52(แยกตามอุตสาหกรรม).....59

ตารางที่ 2-7 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม (แยกตามจำพวก) ปี 2552.....59

ตารางที่ 2-8 จำนวนเงินลงทุนแยกตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรม ปี 2552.....60

ตารางที่ 2-9 โรงงานขนาดใหญ่ ที่มีเงินลงทุนมากกว่า 100 ล้านบาท 60
ของจังหวัดกำแพงเพชรปี2550

ตารางที่ 2-10 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม (แยกตามหมวดอุตสาหกรรม).....61

ตารางที่ 2-11 ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดพิจิตร ในปี 2551.....64

ตารางที่ 2-12 การใช้ประโยชน์ของที่ดินแบ่งตามกลุ่มดินตามภูมิประเทศ.....72
และลักษณะการใช้ประโยชน์จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 2-13 ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดพิษณุโลก ในปี 2551.....73

ตารางที่ 2-14 แหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดพิษณุโลก.....73

ตารางที่ 2-15 แหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคในจังหวัดพิษณุโลก.....74

ตารางที่ 2-16 โครงการชลประทานประเภทต่างๆ ในเขตจังหวัดพิษณุโลก.....76

ตารางที่ 2-17 จำนวนตลาดกลาง/โรงสี/โรงคัดเมล็ดพันธุ์/อุตสาหกรรมเกษตรอื่น/.....78
อุปกรณ์รวบรวม/โรงงานแปรรูป

ตารางที่ 3-1 ตารางรายละเอียดในการเก็บข้อมูล.....8 3

ตารางที่ 4-1 ผลการวิเคราะห์ผู้ผลิตจังหวัดพิษณุโลก.....(ตารางที่ 4-1ถึง4-34) 8 8

ตารางที่ 4-35 ผลการวิเคราะห์ผู้ผลิตจังหวัดพิจิตร.....(ตารางที่ 4-35ถึง4-68).....140

ตารางที่ 4-69 ผลการวิเคราะห์ผู้ผลิตจังหวัดกำแพงเพชร.....(ตารางที่4-69ถึง4-102).....190

ตารางที่ 4-103 ข้อมูลการดำเนินการของผู้ประกอบการโรงสีใน.....244
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ตารางที่ 4-104 ข้อมูลกำลังการผลิตของผู้ประกอบการโรงสีใน.....246
จังหวัดพิษณุโลกพิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4-105 ขนาดของโรงสีจำแนกตามกำลังการผลิต....246
ตารางที่ 4-106 ข้อมูลผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการโรงสีใน....247
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-107 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการโรงสีใน....248
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-108 ข้อมูลวัตถุดิบของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก....251
พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-109 วิธีการซื้อวัตถุดิบเข้ามายังโรงสีของผู้ประกอบการโรงสีใน....252
จังหวัดพิษณุโลกพิจิตรและกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่4-110 การจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการโรงสีใน....253
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-111 ข้อมูลทั่วไปของกิจการของผู้ประกอบการสุรากลั่นใน....255
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-112 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการสุรากลั่นใน....256
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-113 ลักษณะการตลาดต่อเดือนของผู้ประกอบการสุรากลั่นใน…….....257
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-114 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการสุรากลั่นใน....258
จังหวัดพิษณุโลกพิจิตรและกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-115 ข้อมูลทั่วไปของกิจการของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ใน....260
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-116 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ใน....261
จังหวัดพิษณุโลกพิจิตรและกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-117 ลักษณะการตลาดต่อเดือนของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ใน....262
จังหวัดพิษณุโลกพิจิตรและกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-118 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ใน....263
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-119 ข้อมูลทั่วไปของกิจการของผู้ประกอบการขนมจีนใน....266
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4-120 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการขนมจีนใน.....267
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-121 ลักษณะการตลาดต่อเดือนการจำหน่ายของผู้ประกอบการขนมจีนใน.....268
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-122 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนใน.....269
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-123 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการเส้นหมี่ใน.....272
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-124 ลักษณะการตลาดของผู้ประกอบการเส้นหมี่ใน.....273
จังหวัดพิษณุโลก พิจิต รและกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-125 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการเส้นหมี่ใน.....273
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-126 ข้อมูลทั่วไปของกิจการ ข้อมูลสินค้า และลักษณะการตลาดของผู้ประกอบการ.....275
ข้าวหลามในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-127 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการข้าวหลามใน.....276
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-128 ข้อมูลทั่วไปของกิจการของผู้ประกอบการข้าวแดกงาใน.....277
จังหวัดพิษณุโลกพิจิตรและกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-129 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการข้าวแดกงาใน.....277
จังหวัดพิษณุโลกพิจิตรและกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-130 ลักษณะการตลาดต่อเดือนของผู้ประกอบการข้าวแดกงาใน.....278
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-131 ค่าใช้จ่ายในการผลิตของผู้ประกอบการข้าวแดกงาใน.....279
จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-132 ผลการวิเคราะห์ผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชร....(ตารางที่4-132ถึง4-152).....281
ตารางที่ 4-153 ผลการวิเคราะห์ผู้บริโภคจังหวัดพิจิตร.... (ตารางที่4-153ถึง4-173).....311
ตารางที่ 4-174 ผลการวิเคราะห์ผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลก.....(ตารางที่4-174ถึง4-194).....340
ตารางที่ 4-195 เปรียบเทียบพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกของ.....369
จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4-196 เปรียบเทียบตลาดรับซื้อข้าวของเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร.....370
พิจิตร และพิษณุโลก
ตารางที่ 4-197 เปรียบเทียบศักยภาพการผลิตข้าวของจังหวัดกำแพงเพชร.....370
พิจิตร และพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-198 ร้อยละของพันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภค.....370
ตารางที่ 4-199 ร้อยละของชนิดผลิตภัณฑ์จากข้าวที่นิยมบริโภค.....371
ตารางที่ 4-200 เปรียบเทียบสัดส่วนของต้นทุนการผลิตข้าวของ.....375
จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก
ตารางที่ 4-201 เปรียบเทียบการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวของ.....375
จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552
ตารางที่ 4-202 สรุปปัญหาและอุปสรรคของผู้ผลิต.....376
ตารางที่ 4-203 สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขของผู้ผลิต.....377
ตารางที่ 4-204 สรุปปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ (ผู้แปรรูป : โรงสี).....381
ตารางที่ 4-205 สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไข/สิ่งที่ต้องการพัฒนาของผู้ประกอบการ.....382
(ผู้แปรรูป : โรงสี)
ตารางที่ 4-206 สรุปปัญหาและอุปสรรคของผู้แปรรูปข้าวผลิตภัณฑ์จากข้าว.....384
ตารางที่ 4-207 สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขของผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว.....385
ตารางที่ 4-208 สรุปปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มผู้บริโภค จ.กำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก.....386
ตารางที่ 4-209 แนวทางการพัฒนาข้าวของผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก.....387
ตารางที่ 4-210 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ(การผลิตการตลาดและการบริโภค).392
ของจังหวัดกำแพงเพชร ปี 2551-2552
ตารางที่ 4-211 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ(การผลิตการตลาดและการบริโภค).399
ของจังหวัดพิจิตร ปี 2551-2552
ตารางที่ 4-212 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ(การผลิตการตลาดและการบริโภค).405
ของจังหวัดพิษณุโลก ปี 2551-2552
ตารางที่ 4-213 การเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบของผู้ผลิต.....409
ตารางที่ 4-214 การเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบของผู้ประกอบการ.412
ตารางที่ 4-215 การเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบของผู้บริโภค.....414

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4-216 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ(การผลิตการตลาดและการบริโภค).419
ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ปี 2551-2552
ตารางที่ 4-217 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ(การผลิตการตลาดและการบริโภค).427
โดยความร่วมมือระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ปี 2551-2552

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2-1 การใช้ประโยชน์ข้าวในปี 2543.....11
ภาพที่ 2-2 รายการชุดจุดแข็ง.....40
ภาพที่ 2-3 จุดแข็งที่ให้น้ำหนักแล้ว.....41
ภาพที่ 2-4 รายการชุดจุดอ่อน.....41
ภาพที่ 2-5 จุดอ่อนที่ให้น้ำหนักแล้ว.....41
ภาพที่ 2-6 รายการชุดโอกาส.....42
ภาพที่ 2-7 โอกาสที่ให้น้ำหนักแล้ว.....43
ภาพที่ 2-8 รายการชุดอุปสรรค.....43
ภาพที่ 2-9 อุปสรรคที่ให้น้ำหนักแล้ว.....43
ภาพที่ 2-10 การเตรียม swot matrix โดยเรียงคะแนนจากต่ำไปหาสูง.....45
ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค
ภาพที่ 2-11 การสร้างกลยุทธ์ทางเลือกจาก swot matrix.....46
ภาพที่ 2-12 การใช้เกณฑ์ประเมินกลยุทธ์ทางเลือก.....47
ภาพที่ 2-13 การจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์โดยการจับคู่เปรียบเทียบแบบพบกันหมด.....48
ภาพที่ 2-14 แผนที่จังหวัดกำแพงเพชร.....50
ภาพที่ 2-15 แผนที่จังหวัดพิจิตร 63
ภาพที่ 2-16 แผนที่จังหวัดพิษณุโลก.....70
ภาพที่ 4-1 ต้นทุนการสีข้าว.....249
ภาพที่ 4-2 ต้นทุนการสีข้าวของผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิษณุโลก.....249
ภาพที่ 4-3 ต้นทุนการสีข้าวของผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิจิตร.....250
ภาพที่ 4-4 ต้นทุนการสีข้าวของผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดกำแพงเพชร.....250
ภาพที่ 4-5 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดพิษณุโลก.....259
ภาพที่ 4-6 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดกำแพงเพชร.....259
ภาพที่ 4-7 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์จังหวัดพิษณุโลก.....264
ภาพที่ 4-8 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์จังหวัดพิจิตร.....264
ภาพที่ 4-9 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์จังหวัดกำแพงเพชร.....265
ภาพที่ 4-10 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนจังหวัดพิษณุโลก.....270
ภาพที่ 4-11 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนจังหวัดพิจิตร.....271
ภาพที่ 4-12 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนจังหวัดกำแพงเพชร.....271

สารบัญภาพ(ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 4-13 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเส้นหมี่จังหวัดพิษณุโลก.....274
ภาพที่ 4-14 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการข้าวหลามจังหวัดพิษณุโลก.....276
ภาพที่ 4-15 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการข้าวแดกงาจังหวัดกำแพงเพชร.....279

บทที่ 1
บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของเรื่อง

ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญยิ่งของไทย และไทยก็เป็นประเทศผู้ส่งออกมากที่สุดในโลก โดยมีเกษตรกรผู้ปลูกข้าว 3.7 ล้านครัวเรือน จากเกษตรกรทั้งประเทศ 5.6 ล้านครัวเรือน หรือร้อยละ 66.0 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด พื้นที่เพาะปลูกปีละประมาณ 66-67 ล้านไร่ ได้ผลผลิตปีละประมาณ 28-30 ล้านตันข้าวเปลือก มูลค่าประมาณ 180,000.00-200,000.00 ล้านบาท นำเงินตราเข้าประเทศปีละประมาณ 80,000.00-100,000.00 ล้านบาท ซึ่งแหล่งผลิตจะอยู่ในพื้นที่ภาคกลางของประเทศและภาคเหนือตอนล่าง แต่น่าแปลกใจที่ประเทศไทยยังไม่มีการดำเนินยุทธศาสตร์ข้าวไทย อย่างจริงจัง อันจะเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาข้าวไทยทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ดังนั้นกระทรวงเกษตรฯ จึงได้ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กำหนดทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาในด้านการผลิตและการตลาดข้าว ที่จะนำไปสู่การพัฒนาข้าวอย่างเป็นระบบ ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการยกร่างยุทธศาสตร์ข้าวไทย โดยในเบื้องต้นได้มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดทำยุทธศาสตร์ข้าว ปี 2550 – 2554 ไว้ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1. ด้านการผลิต โดยรักษาระดับพื้นที่เพาะปลูกทั้งข้าวนาปรังและข้าวนาปีที่เหมาะสมจำนวน 66.5 ล้านไร่ การเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ให้เพิ่มขึ้น เฉลี่ย 20.0 % ภายใน 5 ปี ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตข้าวเปลือกเพิ่มขึ้นจาก 29.4 ล้านตัน เป็นอีก 15 – 20 ล้านตัน ในปี 2553 – 2554 2. ด้านการพัฒนาชาวนา 3. การพัฒนาตลาดภายในประเทศ โดยการกระตุ้นกลไกตลาดและลดขั้นตอนการตลาดเพื่อทำให้ราคาข้าวเปลือกภายประเทศปรับตัวสูงขึ้นเฉลี่ย 10.0 % ใน 5 ปี รวมถึงนำข้าวไปขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพิ่มขึ้น 4. การรักษาเสถียรภาพราคาข้าวภายในประเทศ เพื่อลดปริมาณและวงเงินการแทรกแซงตลาดข้าวเปลือกในอนาคต 5. การตลาดต่างประเทศ โดยผลักดันการส่งออกทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกในปี 2550 - 2554 จำนวน 8.5 – 9.5 ล้านตัน มูลค่า 2,600.00 – 2,850.00 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และ 6. ระบบโลจิสติกส์ ที่ปัจจุบันไทยมีต้นทุนด้านระบบโลจิสติกส์อยู่ 19.0 % ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของข้าวในปี 2550 ให้เหลือ 15.0 % ในปี 2554 สำหรับกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่เป้าหมายข้างต้นนั้น ได้มีการกำหนดกลยุทธ์หลักใน 6 ด้านด้วยกัน คือ 1. กลยุทธ์การผลิต โดยกำหนดเขตพื้นที่ปลูกข้าวเพื่อการส่งออกและการใช้ภายในประเทศทั่วไปให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพการผลิตในพื้นที่ ซึ่งจะมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้สอดคล้องกับการกำหนดพื้นที่ปลูกข้าว ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการเพิ่มศักยภาพการผลิตได้ตามเป้าหมาย 2. กลยุทธ์การพัฒนาชาวนา โดยการอบรมถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้แก่เกษตรกร อย่างต่อเนื่อง และเน้นการเข้าถึง 3. กลยุทธ์การจัดระบบการตลาดและพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ ทั้งตลาดข้าวเปลือก ตลาดข้าวสาร และผลิตภัณฑ์ข้าว เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า 4. กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพราคาข้าว 5. กลยุทธ์การตลาดต่างประเทศ อาทิ การจัดระบบการส่งออก ให้สามารถกำกับดูแลไม่ให้ผู้ส่งออกมีการตัดราคาส่งออกข้าวในต่างประเทศ หรือรวมตัวกันกำหนดราคาข้าวภายในประเทศ การสร้างพันธมิตรทางการข้าว ซึ่งจะช่วยให้เกิดอำนาจการต่อรองของประเทศผู้ผลิตและส่งออกข้าว รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานข้าวไทย อันจะเป็นมาตรการที่สำคัญที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค และ 6. กลยุทธ์โลจิสติกส์และการสร้างมูลค่าตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่จะสามารถลดค่าใช้จ่ายและอำนวยความสะดวกในการส่งออกข้าวของไทยเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การจัดทำยุทธศาสตร์ข้าวไทยที่พร้อมสมบูรณ์สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเกิดผลประโยชน์ต่อเกษตรกรที่จะทำให้มีรายได้และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และส่งผลต่อศักยภาพการผลิตและการตลาดข้าวไทยทั้งระบบนั้น ต้องมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวของเกษตรกร ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภคในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจและวางแผน การดำเนินงานในการเพิ่มศักยภาพในการผลิตข้าวที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมถึงศึกษาความเชื่อมโยงเส้นทางข้าวในตลาดจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาข้าวที่พบจากการสำรวจ

2. วัตถุประสงค์ของงาน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา ดังนี้

2.1 เพื่อสำรวจข้อมูลการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

2.2 เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงเส้นทางข้าวในตลาดจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

2.3 เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และวางตำแหน่ง (positioning) ของการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

2.4 เพื่อเสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาด และการบริโภค)

3. ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

ทำการสำรวจข้อมูลการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และหาความเชื่อมโยง

เส้นทางข้าวในตลาดทั้ง 3 จังหวัด ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และตำแหน่ง (positioning) ของอุตสาหกรรมข้าวในจังหวัดดังกล่าวและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่พบจากการสำรวจ

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1.1 ข้อมูลการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

4.1.2 ความเชื่อมโยงเส้นทางข้าวในตลาดจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

4.1.3 ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม และตำแหน่งของอุตสาหกรรมข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

4.1.4 สรุปข้อเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไขปัญหาข้าวของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

4.1.5 รายงานเรื่องการสำรวจสถานภาพการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก

5. นิยามศัพท์

ผู้ผลิต เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

ผู้แปรรูป ผู้นำข้าวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จากข้าว ซึ่งประกอบด้วยผู้ประกอบการโรงสีข้าว โรงงานเส้นก๋วยเตี๋ยว โรงงานเส้นหมี่ โรงงานสุรากลั่น โรงงานขนมจีน โรงงานข้าวแดกงา ข้าวหลาม กลุ่มเมล็ดพันธุ์ ในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

ผู้บริโภค ผู้บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

Focus Group การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการผลิต การแปรรูป การตลาดข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว โดยกลุ่มผู้ผลิตและผู้แปรรูปในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

ข้าวนาปี ข้าวที่เพาะปลูกในฤดูฝนระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม ถึง 31 ตุลาคม

ข้าวนาปรัง ข้าวที่เพาะปลูกอยู่ใน ฤดูแล้งหรือนอกฤดูฝนระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 30 เมษายนของปีถัดไป

ข้าว ข้าวสาร ข้าวเหนียว ข้าวกล้อง ข้าวไร่ ข้าวที่ผ่านการสีชนิดอื่นๆ

ผลิตภัณฑ์จากข้าว ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปข้าวหรือมีข้าวเป็นส่วนประกอบ เช่น เส้นหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นขนมจีน เบียร์ ขนมกระยาสารท สุรากลั่น กระแช่ เป็นต้น

บทที่ 2
การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดความกระจ่างในปัญหาและการทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

2.1 ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

2.2 มาตรการ นโยบาย ยุทธศาสตร์

2.3 Focus Group และ SWOT Analysis

2.4 พื้นที่ศึกษา

2.1 ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

พันธุ์ข้าวที่เพาะปลูกในปัจจุบันพัฒนามาจากข้าวป่าในตระกูล *Oryza gramineae* สันนิษฐานว่าพืชสกุล Oryza มีถิ่นกำเนิดในเขตร้อนชื้นของทวีป Gondwanaland ก่อนผืนดินจะเคลื่อนตัวและเคลื่อนออกจากกันเป็นทวีปต่าง ๆ เมื่อ 230-600 ล้านปีมาแล้วจากนั้นกระจายจากเขตร้อนชื้นของแอฟริกา เอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ออสเตรเลีย อเมริกากลางและใต้ ข้าวสามารถเจริญเติบโตได้ตั้งแต่ความสูงระดับน้ำทะเลถึง 2,500 เมตรหรือมากกว่า ทั้งในเขตร้อนและเขตอบอุ่น ทั้งในที่ราบลุ่มจนถึงที่สูง ครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่เส้นรุ้งที่ 53 องศาเหนือถึง 35 องศาใต้ มนุษย์ได้คัดเลือกข้าวป่าชนิดต่างๆ ตามความต้องการของตน เพื่อให้สอดคล้องกับระบบนิเวศน์ มีการผสมพันธุ์ข้ามระหว่างข้าวที่ปลูกกับวัชพืชที่เกี่ยวข้อง เกิดข้าวพื้นเมืองมากมายหลายสายพันธุ์ ซึ่งสามารถให้ผลผลิตสูง ปลูกได้ตลอดปี ก่อให้เกิดพันธุ์ข้าวปลูกที่เรียกว่า ข้าวลูกผสมซึ่งมีปริมาณ 120,000 พันธุ์ทั่วโลก ข้าวที่ปลูกในปัจจุบันแบ่งออกเป็นข้าวแอฟริกาและข้าวเอเชีย โดยข้าวแอฟริกา (*Oryza glaberrima*) แพร่กระจายอยู่เฉพาะบริเวณเขตร้อนของแอฟริกาเท่านั้น สันนิษฐานว่าข้าวแอฟริกาอาจเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อประมาณ 1,500 ปีก่อนคริสตศักราช ส่วนข้าวเอเชีย เป็นข้าวลูกผสม เกิดจาก *Oryza sativa* กับข้าวป่า มีถิ่นกำเนิดบริเวณประเทศอินเดีย บังคลาเทศ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปลูกกันอย่างแพร่หลายตั้งแต่อินเดีย ตอนเหนือของบังคลาเทศ บริเวณดินแดนสามเหลี่ยมระหว่างพม่า ไทย ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้

ข้าวเอเชียแบ่งออกเป็น 3 สายพันธุ์ คือ 1) ข้าวสายพันธุ์แรกเรียกว่าสายพันธุ์ Senica หรือ Japonica ปลูกบริเวณแม่น้ำเหลืองของจีน แพร่ไปยังเกาหลีและญี่ปุ่น เมื่อประมาณ 300 ปีก่อนคริสต์ศตวรรษ เป็นข้าวเมล็ดป้อม 2) ข้าวสายพันธุ์ที่สอง เรียกว่า Indica เป็นข้าวเมล็ดยาวปลูกในเขตร้อนแพร่สู่ตอนใต้ของอินเดีย ศรีลังกา แหลมมาลายู หมู่เกาะต่าง ๆ และลุ่มแม่น้ำแยงซีของจีนประมาณคริสต์ศักราช 200 และ 3) ข้าวสายพันธุ์ที่สาม คือ ข้าวชวา (Javanica) ปลูกในอินโดนีเซีย ประมาณ 1,084 ปีก่อนคริสต์ศักราช จากนั้นแพร่ไปยังฟิลิปปินส์และญี่ปุ่น ในข้าวเอเชียแพร่เข้าไปในยุโรปและ

แอฟริกา สู่อเมริกาใต้ อเมริกากลาง เข้าสู่สหรัฐอเมริกาครั้งแรกประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 17 โดยนำเมล็ดพันธุ์ไปจากหมู่เกาะมาดากัสกา

นอกจากนั้นข้าวยังแบ่งออกเป็นหลายชนิดขึ้นอยู่กับมาตรการที่ใช้ในการแบ่ง ยกตัวอย่างเช่น

1. แบ่งตามประเภทของเนื้อแข็งในเมล็ดข้าวสาร

แบ่งได้เป็นข้าวเจ้าและข้าวเหนียว ซึ่งมีต้นและลักษณะอย่างอื่นเหมือนกันทุกอย่าง แตกต่างกันที่ประเภทของเนื้อแข็งในเมล็ด เมล็ดข้าวเจ้าประกอบด้วยแป้งอมิโลส (Amylose) ประมาณร้อยละ 15-30 ส่วนเมล็ดข้าวเหนียวประกอบด้วยแป้งอมิโลเพคติน (Amylopectin) เป็นส่วนใหญ่และมีแป้ง อมิโลสเพียงเล็กน้อยประมาณร้อยละ 5-7 เท่านั้น

2. แบ่งตามสภาพพื้นที่เพาะปลูก

2.1 ข้าวไร่ (Upland rice) เป็นข้าวที่ปลูกได้ทั้งบนที่ราบและที่ลาดชันไม่ต้องทำคันนาเก็บกักน้ำ นิยมปลูกกันมากใบบริเวณที่ราบสูงตามไหล่เขาทางภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย คิดเป็นเนื้อที่เพาะปลูกประมาณร้อยละ 10 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั่วประเทศไทย

2.2 ข้าวนาสวนหรือนาดำ (Lowland rice) เป็นข้าวที่ปลูกในที่ลุ่มทั่ว ๆ ไปในสภาพที่มีน้ำหล่อเลี้ยงต้นข้าวตั้งแต่ปลูกจนกระทั่งก่อนเก็บเกี่ยว โดยที่สามารถรักษาระดับน้ำได้และระดับน้ำต้องไม่สูงเกิน 1 เมตร ข้าวนาสวนนิยมปลูกกันมากแทบทุกภาคของประเทศคิดเป็นเนื้อที่เพาะปลูก ประมาณร้อยละ 80 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั่วประเทศไทย

2.3 ข้าวขึ้นน้ำหรือข้าวนาเมือง (Floating rice) เป็นข้าวที่ปลูกในแหล่งที่ไม่สามารถรักษาระดับน้ำได้ บางครั้งระดับน้ำในบริเวณที่ปลูกอาจสูงกว่า 1 เมตร ต้องใช้ข้าวพันธุ์พิเศษที่เรียกว่าข้าวลอย หรือ ข้าวฟ่างลอย ส่วนมากปลูกแถบจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี ลพบุรี พิจิตร อ่างทอง ชัยนาทและสิงห์บุรี คิดเป็นเนื้อที่เพาะปลูกประมาณร้อยละ 10 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั่วประเทศ

3. แบ่งตามอายุการเก็บเกี่ยว

แบ่งเป็นข้าวเบา ข้าวกลางและข้าวหนัก ข้าวเบามีอายุการเก็บเกี่ยว 90-100 วัน ข้าวกลางมีอายุการเก็บเกี่ยว 100-120 วัน และข้าวหนักมีอายุการเก็บเกี่ยว 120 วันขึ้นไป อายุการเก็บเกี่ยวนับแต่วันเพาะกล้าหรือหว่านข้าวในนาจนเก็บเกี่ยว

4. แบ่งตามลักษณะความไวต่อช่วงแสง

ข้าวที่ไวต่อช่วงแสงจะมีอายุการเก็บเกี่ยวที่ไม่แน่นอน คือไม่เป็นไปตามอายุของต้นข้าว เพราะจะออกดอกในช่วงเดือนที่มีความยาวของกลางวันสั้นกว่ากลางคืน ในประเทศไทยช่วงดังกล่าวเริ่มเดือนตุลาคม ฉะนั้นข้าวพวกนี้ต้องปลูกในฤดูนาปี (ฤดูฝน) เท่านั้น ส่วนข้าวที่ไม่ไวต่อช่วงแสงสามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล ข้าวขาวดอกมะลิ 105 เป็นข้าวที่ไวต่อช่วงแสง ในขณะที่ข้าวปทุมธานี เป็นข้าวที่ไม่ไวต่อช่วงแสง

5. แบ่งตามรูปร่างของเมล็ดข้าวสาร

5.1 ข้าวเมล็ดสั้น (Short grain) ความยาวของเมล็ดไม่เกิน 5.50 มิลลิเมตร

5.2 ข้าวเมล็ดยาวปานกลาง (Medium grain) ความยาวของเมล็ดตั้งแต่ 5.51-6.60 มิลลิเมตร

5.3 ข้าวเมล็ดยาว (Long grain) ความยาวของเมล็ดตั้งแต่ 6.61-7.50 มิลลิเมตร

5.4 ข้าวเมล็ดยาวมาก (Extra-long grain) ความยาวของเมล็ดตั้งแต่ 7.51 มิลลิเมตรขึ้นไป

6. แบ่งตามฤดูปลูก

6.1 ข้าวนาปีหรือข้าวนาน้ำฝน คือ ข้าวที่ปลูกในฤดูการทำนาปกติ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงตุลาคมและเก็บเกี่ยวเสร็จสิ้นล่าสุดไม่เกินเดือนกุมภาพันธ์

6.2 ข้าวนาปรัง คือ ข้าวที่ปลูกนอกฤดูกาลทำนาปกติ เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ในบางท้องที่จะเก็บเกี่ยวอย่างช้าที่สุดไม่เกินเดือนเมษายน นิยมปลูกในท้องที่ที่มีการชลประทานดี เช่น ในภาคกลาง

ส่วนพันธุ์ข้าวไทยในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงพันธุ์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และตลาด ซึ่งมีการปรับปรุงพันธุ์ทั้งพันธุ์ข้าวเจ้าและพันธุ์ข้าวเหนียว ดังตารางที่ 2-1, 2-2

ตารางที่ 2-1 ชื่อพันธุ์ข้าวเหนียวไทยและลักษณะการปรับปรุงพันธุ์

ชื่อพันธุ์ข้าวเหนียว	ลักษณะดีเด่น
สันป่าตอง1	ต้านทานโรคไหม้ และโรคขอบใบแห้งดี ให้ผลผลิตสูง สามารถปลูกได้ทั้งปี
สกลนคร	เป็นข้าวเหนียวไม่ไวต่อช่วงแสง ปรับตัวได้หลายสภาพ นาดอน นาชลประทาน และสภาพไร่นา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
หางยี71	ทนแล้งปลูกเป็นข้าวไร่ได้ อายุเบา ต้านทานโรคไหม้และโรคใบจุดสีน้ำตาล ไม่ต้านทานโรค ขอบใบแห้ง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและแมลงบั่ว
กข2	ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล ต้านทานเพลี้ยจักจั่นสีเขียวปานกลาง ไม่ต้านทานโรคขอบใบแห้ง โรคไหม้ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและแมลงบั่ว
กข4	ปลูกได้ทุกฤดูกาล ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล แมลงบั่ว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และเพลี้ยจักจั่น สีเขียว ไม่ต้านทานโรคไหม้และโรคขอบใบแห้ง
กข6	ทนแล้ง ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล ไม่ต้านทานโรคขอบใบแห้ง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและแมลงบั่ว
กข8	ทนแล้ง ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล ไม่ต้านทานโรคขอบใบแห้ง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและแมลงบั่ว

ตารางที่ 2-2 ชื่อพันธุ์ข้าวเจ้าไทยและลักษณะการปรับปรุงพันธุ์

ชื่อพันธุ์ข้าวเจ้า	ลักษณะดีเด่น
ขาวดอกมะลิ105	ปลูกได้ในที่นาดอน ทนแล้ง ทนดินเปรี้ยว-ดินเค็ม คุณภาพการหุงต้มดี มีกลิ่นหอม รสชาติดี ต้านทานไส้เดือนฝอยรากปม
ปทุมธานี60	ต้านทานโรคกาบใบเน่า โรคใบหงิก
กข7	ค่อนข้างต้านทานโรคใบไหม้ และโรคขอบใบแห้ง ค่อนข้างทนดินเค็ม
กข23	ต้านทานโรคไหม้ปานกลาง
กข27	ต้านทานโรคใบหงิก โรคกาบใบแห้ง โรคไหม้คอรวง ทนน้ำท่วมได้
สุพรรณบุรี60	ต้านทานโรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง เพลี้ยจักจั่น
พิษณุโลก60-2	ต้านทานโรคกาบใบเน่า โรคไหม้ โรคใบสีส้มในระดับสูง ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลปานกลาง
ชัยนาท1	ต้านทานโรคใบหงิก โรคใบไหม้ ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และเพลี้ยกระโดดหลังขาว
เหลืองประทิว123	ต้านทานโรคของใบแห้ง และโรคใบหงิก
ขาวตาแห้ง17	คุณภาพการสี และการหุงต้มดี ต้านทานแมลงบั่วปานกลาง
นางพญา132	ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล เพลี้ยจักจั่นสีเขียว
ขาวตาแห้ง17	คุณภาพการสี และการหุงต้มดี ต้านทานแมลงบั่วปานกลาง
นางพญา132	ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล เพลี้ยจักจั่นสีเขียว
แก่นจันทร์	ต้านทานโรคใบหงิก โรคใบขีดสีน้ำตาล และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว
พัทลุง60	ต้านทานโรคขอบใบแห้ง
ลูกแดงปัตตานี	ต้านทานโรคใบไหม้ ทนต่อดินเค็มและดินเปรี้ยว
เฉี้ยงพัทลุง	ให้ผลผลิตสูง ปรับตัวได้ดีในที่นาดอนและลุ่ม คุณภาพการสีดี
ปิ่นแก้ว56	ทนน้ำลึก และขึ้นน้ำได้ดี ไม่ต้านทานโรคใบไหม้ โรคใบสีส้ม โรคใบหงิก
เล็บมือนาง111	ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล ทนแล้ง ทนน้ำลึก
หันตรา60	เหมาะกับที่ราบลุ่มภาคกลาง ต้านทานโรคใบไหม้
พลายงามปราจีนบุรี	ต้านทานโรคใบไหม้
ปราจีนบุรี1	ต้านทานโรคใบไหม้ระยะกล้า โรคใบขีดโปร่งแสง ทนน้ำลึก ให้ผลผลิตและคุณภาพสูง ทนแล้ง ทนดินเปรี้ยว
ปราจีนบุรี2	ทนน้ำลึก ให้ผลผลิตสูง

ตารางที่ 2-2 ชื่อพันธุ์ข้าวเจ้าไทยและลักษณะการปรับปรุงพันธุ์ (ต่อ)

ชื่อพันธุ์ข้าวเจ้า	ลักษณะดีเด่น
ดอกพะยอม	ต้านทานโรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล และโรคใบขีดสีน้ำตาล
กู้เมืองหลวง	เหมาะสำหรับปลูกพืชแทรมยางหรือปลูกเป็นข้าวไร่ทางภาคใต้ ต้านทานโรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล
เจ้าฮ่อ	เหมาะสำหรับปลูกในสภาพไร่พื้นราบและสภาพไร่เชิงเขาในภาคเหนือ ต้านทานโรคใบไหม้
น้ำรู	เหมาะสำหรับปลูกในสภาพไร่ที่สูงมีอากาศหนาว ต้านทานโรคใบไม้
สุพรรณบุรี1	ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว โรคใบหงิก
สุพรรณบุรี2	ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคขอบใบแห้ง โรคใบหงิก โรคใบสีส้ม
คลองหลวง1	ให้ผลผลิตสูงกว่าข้าวขาวดอกมะลิ105 ประมาณ 25 % ต้านทานโรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง และเพลี้ยกระโดดหลังขาวดีกว่าข้าวขาวดอกมะลิ105
หอมสุพรรณบุรี	ค่อนข้างต้านทานต่อโรคใบแห้ง เพลี้ยกระโดดหลังขาว
ปทุมธานี1	ลักษณะคล้ายข้าวขาวดอกมะลิ105 ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาวโรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง
พิษณุโลก1	ให้ผลผลิตสูง ต้านทานต่อโรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง โรคใบหงิก
พิษณุโลก2	ต้านทานโรคไหม้ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
สุรินทร์1	ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว เพลี้ยจักจั่น
น้ำสะกุย19	เป็นข้าวเบาที่ทนแล้งและทนน้ำท่วมได้ดี ไม่ต้านทานแมลงบั่ว โรคไหม้และโรคใบสีส้ม
พิษณุโลก60-1	ต้านทานโรคขอบใบแห้ง โรคกาบใบแห้ง และโรคจู๋ ต้านทานแมลงบั่ว ไม่ต้านทานโรคไหม้ และโรคใบสีส้ม
ชุมแพ60	ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ไม่ต้านทานโรคไหม้ และโรคขอบใบแห้ง ทนดินเค็มปานกลาง
พิษณุโลก1	ต้านทานโรคไหม้ปานกลาง
พิษณุโลก3	ผลผลิตสูง ต้านทานโรคไหม้
กข9	ปลูกได้ทุกฤดูกาล ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยจักจั่นสีเขียว และแมลงบั่วปานกลาง ต้านทานโรคใบหงิกในสภาพธรรมชาติ ไม่ต้านทานโรคขอบใบแห้ง
กข15	ทนแล้งได้พอสมควร ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล
เล็บนกปัตตานี	อายุหนัก ปลูกได้ในพื้นที่นาลุ่ม

การใช้ประโยชน์จากข้าว

จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า การใช้ประโยชน์จากข้าวของประเทศไทย (แผนภาพที่ 2-1) ส่วนใหญ่ใช้บริโภคเป็นข้าวในประเทศร้อยละ 42.67 ของข้าวที่ผลิตได้ ทำพันธุ์ประมาณ ร้อยละ 4.23 ในขณะที่แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น แป้งและก๋วยเตี๋ยว ใช้ในประเทศประมาณ ร้อยละ 8.79 และส่งออกในลักษณะต่างๆ เช่น การส่งออกข้าวที่ยังไม่แปรรูปประมาณร้อยละ 97.68 ของปริมาณข้าวที่ส่งออก และส่งออกเป็นผลิตภัณฑ์เพียงร้อยละ 3.32 ของปริมาณข้าวที่ส่งออก เมื่อพิจารณาเฉพาะผลิตภัณฑ์ข้าวทั้งใช้ในประเทศและส่งออก ที่มีปริมาณรวมทั้งสิ้นร้อยละ 9.72 ของข้าวที่ผลิตได้ทั้งหมด เป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าที่ควร ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่วไปของอุตสาหกรรมเกษตรโดยรวมของไทย ดังแผนภาพที่ 2-1

นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการแปรรูปข้าว นับเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเหลือเกษตรกร โดยช่วยเพิ่มความต้องการข้าว เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวนานาชนิด เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตข้าว ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการส่งออก และนำมาซึ่งรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวที่สำคัญในปัจจุบัน มีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ข้าวกึ่งสำเร็จรูป เช่น โจ๊กกึ่งสำเร็จรูป หรืออาหารจานเดียวประเภทข้าวแช่แข็งในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้าวผัด ฯลฯ ปัจจุบันผลิตภัณฑ์เหล่านี้ ได้รับความนิยมมาก โดยเฉพาะในตลาดที่พัฒนาแล้วเช่น ญี่ปุ่น สหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ คือ ข้าวกระป๋อง ซึ่งมีจุดเด่นที่สามารถเปิดรับประทานได้ทันที อีกทั้งสามารถเก็บรักษาได้นานถึง 2 ปี นับเป็นนวัตกรรมใหม่ ที่เป็นกรณีตัวอย่างของการพัฒนาธุรกิจ อุตสาหกรรม ขนาดย่อมที่ประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับ จากประเทศต่างๆ ตลาดส่งออกข้าวกระป๋องที่สำคัญ ได้แก่ ยุโรป และ ตะวันออกกลาง ทั้งนี้ ข้าวบรรจุกระป๋องยังได้รับความสนใจจากองค์การสหประชาชาติ ขณะนี้อยู่ระหว่าง การพิจารณาเพื่อบรรจุเข้าโครงการ World Food Programme (WFP) ที่นำอาหารไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติทั่วโลกด้วย

2. ผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยว และอาหารเช้า ในปัจจุบัน การแปรรูปข้าวเป็นขนมขบเคี้ยว กำลังได้รับ ความนิยมอย่างมาก ทั้งตลาดภายในประเทศ และ ตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภควัยเด็กและวัยรุ่น อย่างไรก็ตาม การแข่งขันในอุตสาหกรรมนี้ ค่อนข้างรุนแรง เพราะมีผู้ผลิตมาก นอกจากนี้ ยังมีการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเช้า แม้ว่าจะยังไม่เป็นที่นิยมมากนัก ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเพราะผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์อาหารเช้า มักเป็นธุรกิจข้ามชาติที่มีความชำนาญ ในการผลิตจากวัตถุดิบอื่น อาทิ ข้าวโพด ข้าวสาลี มันฝรั่ง

3. ผลิตภัณฑ์จากกระบวนการหมัก ผลิตภัณฑ์ ที่ได้จากการหมักข้าวสาร ได้แก่ ข้าวหมาก ขนมจีน และผลิตภัณฑ์ประเภทสุรา ในบรรดาอุตสาหกรรม ดังกล่าวมีเพียงขนมจีน ที่มีการผลิตในเชิงอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์จาก กระบวนการหมักข้าวสาร ยังสามารถนำไปใช้ เป็นส่วนประกอบ ในการผลิตเบียร์ แต่ยังมีข้อจำกัด ทางด้านคุณภาพ เมื่อเทียบกับการใช้ข้าวบาร์เลย์เป็นวัตถุดิบ

4. เส้นก๋วยเตี๋ยวและเส้นหมี่ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว นอกจากจะใช้บริโภคภายในประเทศแล้ว ยังสามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศได้ด้วย ตลาดส่งออกสำคัญ คือ มาเลเซีย ญี่ปุ่น ปัจจุบันมีการปรับปรุง รูปแบบผลิตภัณฑ์ให้อยู่ในรูปกึ่งสำเร็จรูปมากขึ้น ทั้งในรูป ก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ และก๋วยจั๊บ อีกทั้งมีการพัฒนา โดยเพิ่มส่วนประกอบ และสารอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ เช่น เนื้อสัตว์ และผัก

5. ขนมหวานและขนมไทย ผลิตภัณฑ์ขนมหวาน ที่ได้จากการแปรรูปข้าว ในปัจจุบันยังมีช่องทางขายที่จำกัด เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน และขายในท้องถิ่น เพราะขนมไทยมักเก็บรักษาไม่ได้นาน อีกทั้ง ผู้บริโภคหันไปบริโภคขนมขบเคี้ยว ในตลาดที่มีให้เลือกซื้อ หลายชนิดและสะดวก นอกจากนี้ การผลิตขนมหวานยังมีขั้นตอนยุ่งยาก ไม่มีสูตรการผลิตที่แน่นอน และมีมูลค่าเพิ่มน้อย ต้องอาศัยการผลิตในระดับอุตสาหกรรม เพื่อลดต้นทุนต่อหน่วยลง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้เริ่มมีการพัฒนาขนมไทยในรูปแบบของผลิตภัณฑ์แช่แข็งพร้อมบริโภคบ้างแล้ว แม้ว่าจะยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก

6. ผลิตภัณฑ์น้ำมันรำข้าว รำข้าวสามารถใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำมันรำ ซึ่งเป็นน้ำมันที่มีคุณภาพค่อนข้างดี แต่ปัจจุบัน ต้องประสบกับการแข่งขันกับน้ำมันพืช ที่ใช้วัตถุดิบชนิดอื่น เช่น น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม และน้ำมันข้าวโพด

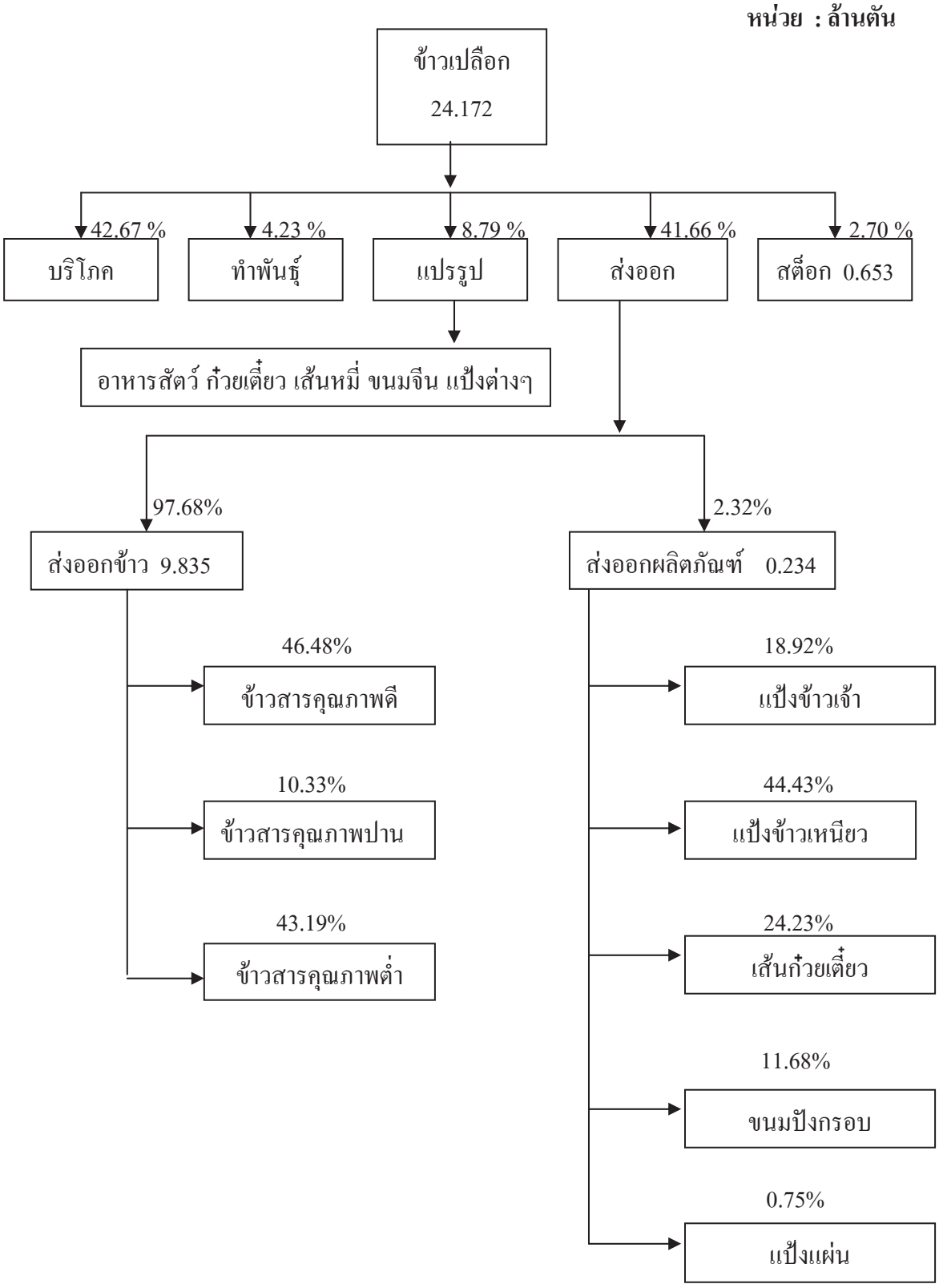

แผนภาพที่ 2-1 การใช้ประโยชน์ข้าวในปี 2543

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การค้าข้าว

ในสมัยก่อน คนไทยปลูกข้าวเพื่อใช้บริโภคเองเป็นหลัก ชาวนาจะนำข้าวเปลือกที่เก็บเกี่ยวได้ไปตากแดดจนแห้งและเก็บไว้ในยุ้งฉาง เมื่อจะบริโภคจึงนำมาตำเป็นข้าวสารครั้งละจำนวนน้อยให้พอบริโภคในระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งเป็นที่มาของสำนวนที่ว่า "ตำข้าวสารกรอกหม้อ" หมายถึงทำอะไรโดยไม่เผื่อเหลือเผื่อขาด ต่อมาเมื่อมีการติดต่อกับชาวต่างชาติ การปลูกข้าวเพื่อยังชีพจึงได้พัฒนาเป็นสินค้าส่งออกไปต่างประเทศ การค้าข้าวในปัจจุบัน ในแถบภาคเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อชาวนาผลิตข้าวเปลือกเจ้าได้ ส่วนหนึ่งจะใช้บริโภคภายในครัวเรือน โดยทยอยแบ่งสีที่โรงสีขนาดเล็ก (กำลังสี 1-12 ตัน ต่อ 24 ชั่วโมง) ส่วนที่เหลือจะขายให้แก่โรงสีขนาดกลาง (กำลังสี 30-60 ตัน ต่อ 24 ชั่วโมง) หรือพ่อค้าข้าวเปลือก หรือผ่านตลาดกลางข้าวเปลือก ในภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางที่เป็นแหล่งชลประทาน เมื่อชาวนาเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกสดจะมีพ่อค้าข้าวเปลือกหรือตัวแทนโรงสีมารับซื้อถึงที่ บางรายจะนำข้าวเปลือกไปขายให้แก่โรงสีใกล้เคียง โดยผลักภาระการลดความชื้นให้โรงสีหรือขายผ่านตลาดกลาง ดังนั้นการประเมินคุณภาพจึงต้องมีการตรวจสอบระดับความชื้น เมื่อพ่อค้าข้าวเปลือกหรือพ่อค้าคนกลางต้องการขายข้าวเปลือกให้โรงสีจะนำตัวอย่างข้าวเปลือกไปให้โรงสีตรวจสอบคุณภาพและตีราคาล่วงหน้า หากราคาเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย พ่อค้าคนกลางจึงจะบรรทุกข้าวเปลือกมาส่งให้โรงสีขนาดกลางในท้องถิ่น เมื่อโรงสีท้องถิ่นสีเป็นข้าวสารแล้ว ข้าวส่วนหนึ่งจะกระจายสู่ผู้บริโภคในท้องถิ่นใกล้เคียง ส่วนที่เหลือจึงจะส่งผ่าน หยง (นายหน้าหรือตัวแทนการติดต่อ) ไปยังกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์รวมและกระจายข้าวไปยังผู้บริโภคในจังหวัดต่าง ๆ ที่ผลิตข้าวไม่พอบริโภค เช่น ภาคใต้ โรงสีขนาดกลางแถบชานเมืองกรุงเทพฯ จะขายข้าวสารให้พ่อค้าขายส่ง พ่อค้าขายปลีก หรือขายตรงให้ผู้บริโภครายใหญ่ ๆ เช่น ร้านอาหาร ภัตตาคาร ส่วนการขายข้าวให้ผู้ส่งออกในปริมาณมากและการซื้อขายระหว่างโรงสีขนาดใหญ่ (กำลังสี 100 ตัน ต่อ 24 ชั่วโมง) กับพ่อค้าส่งออกที่กรุงเทพฯ จะผ่านหยง ถ้าเป็นข้าวคุณภาพพิเศษ ที่ผู้บริโภคนิยมมากกว่าข้าวชนิดอื่น เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวเจ๊กเชย (เสาไห้) ขาวตาแห้ง ขาวกอเดียว โดยเฉพาะ ข้าวหอมมะลิ (พันธุ์ขาวดอกมะลิ105 และ กข15 เป็นข้าวที่มีความโดดเด่นที่สุด นิยมในกลุ่มผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ) กระบวนการรับซื้อข้าวเปลือกจะพิถีพิถันกว่าข้าวทั่วไป โดยที่โรงสีที่ตั้งอยู่ในแหล่งปลูกข้าวพันธุ์เหล่านั้นจะรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาโดยตรงหรือจากพ่อค้าคนกลางที่ติดต่อ ซื้อขายกันมานาน จนเกิดความเชื่อใจในคุณภาพ การซื้อขายระหว่างโรงสีกับผู้ส่งออกหรือร้านค้าส่งภายในประเทศจะผ่านหยงขาประจำ

สำหรับพันธุ์ข้าวต่างประเทศที่นำมาปลูกในประเทศไทยเพื่อการส่งออก อันได้แก่ ข้าวบาสมา-ติ ข้าวจาปอนิกา และข้าวญี่ปุ่น ผู้ส่งออกจะดำเนินการเกือบทั้งหมด โดยทำสัญญากับชาวนาให้ผลิตข้าวและรับซื้อผลิตผลทั้งหมด รวมทั้งว่าจ้างโรงสีให้สีข้าวให้ ชาวนาในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือนิยมปลูกข้าวเหนียวเพื่อการบริโภคในครัวเรือนมากกว่าขาย จึงมักเก็บข้าวเปลือกไว้รอจนต้นฤดูฝนในปีถัดไป เมื่อแน่ใจว่ามีฝนมากพอสำหรับการปลูกข้าวจึงจะขายให้โรงสีขนาดเล็กในท้องถิ่น การ

ซื้อขายข้าวเหนียวระหว่างโรงสีในแหล่งผลิตกับพ่อค้าขายส่งในจังหวัดอื่น มักดำเนิน การผ่าน ร้านหยงในจังหวัดนั้น ทั้งนี้แทบจะไม่ต้องซื้อขายกันที่กรุงเทพฯ ยกเว้นจังหวัดทางภาคใต้และเขตปริมณฑลของกรุงเทพฯ การสั่งซื้อข้าวเหนียวระหว่างโรงสีกับพ่อค้าส่งออกมักติดต่อผ่านหยงที่กรุงเทพฯ เช่นเดียวกับข้าวเจ้า ยกเว้นการส่งออกไปประเทศลาว มักสั่งซื้อที่กรุงเทพฯ หรือโรงสีในแหล่งผลิต และส่งมอบที่จังหวัดหนองคาย

จากกระบวนการค้าข้าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ พ่อค้าข้าวเปลือก ซึ่งทำหน้าที่เป็นพ่อค้าคนกลางรับซื้อ และรวบรวมข้าวจากชาวนาในปริมาณมากไปขายต่อยังโรงสีขนาดกลางและขนาดใหญ่ พ่อค้าข้าวเปลือกมี 2 ประเภท คือ พ่อค้าข้าวเปลือกในหมู่บ้าน และพ่อค้าข้าวเปลือกนอกหมู่บ้าน พ่อค้าข้าวเปลือกในหมู่บ้าน เป็นพ่อค้ารายย่อยในหมู่บ้านที่มีเงินทุน หรือชาวนาที่มีฐานะดี ขับรถบรรทุกออกเร่ไปตามหมู่บ้านหรือท้องถิ่นใกล้เคียงเพื่อรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนา และนำข้าว เปลือกที่ได้ไปขายโดยตรงให้โรงสีขนาดกลางที่สีข้าวขายให้ผู้บริโภคในท้องถิ่น หรือนำไปขายที่ "ตลาดกลางข้าวเปลือก" (สถานที่ที่ชาวนา พ่อค้าข้าวเปลือก และโรงสี เจรจาตกลงซื้อขายข้าว) โดยได้รับผลประโยชน์จากกำไรค่าขนส่งหรือการเก็งกำไรข้าวที่เก็บไว้ ดังนั้นพ่อค้ากลุ่มนี้จึงมักมียุ้งฉางของตนเอง ส่วนพ่อค้าข้าวเปลือกนอกหมู่บ้าน อาจเป็นพ่อค้ารับซื้อพืชผลทางเกษตรทั่วไปที่มีกิจการอยู่ใกล้แหล่งผลิตหรือจังหวัดไกล ๆ มักตระเวนรับซื้อข้าวเปลือกจากจังหวัดทางภาคกลางและภาคเหนือตอนล่างที่มีผลผลิตข้าวเปลือกเหลือจากการขายในปริมาณมาก เช่น นครสวรรค์ พิจิตร กำแพงเพชร พิษณุโลก สุโขทัย ในช่วงเก็บเกี่ยวข้าวนาปี (มกราคม-เมษายน) และข้าวนาปรัง (มิถุนายน-กันยายน) บางครั้งอาจรับซื้อนอกช่วงเวลาดังกล่าว หากไปรับซื้อยังพื้นที่ไกล ๆ จะจ้างนายหน้า ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั้นซึ่งเป็นที่รู้จักและไว้วางใจของคนในท้องถิ่น ทำหน้าที่ติดต่อซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาเพื่อนำมารวบรวมเก็บไว้ในยุ้งฉางหรือโกดังเพื่อเก็งกำไรข้าว จึงมีคำเฉพาะเรียกพ่อค้าข้าวเปลือกประเภทนี้ว่า "ชาวยุ้ง" นอกจากขายข้าวเปลือกให้แก่โรงสีขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่อยู่ในแถบเดียวกันหรือใกล้กรุงเทพฯ เช่น สุพรรณบุรี นครปฐม อยุธยา ปทุมธานี หรือนำไปขายที่ตลาดกลางแล้ว พ่อค้ากลุ่มนี้บางคนอาจปล่อยสินเชื่อให้เกษตรกร หรือให้เกษตรกรกู้ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ในช่วงต้นฤดูกาลเพาะปลูก โดยให้ชาวนาใช้หนี้คืนโดยขายข้าวเปลือกให้แก่พ่อค้าตามเงินที่ตกลงไว้หลังจากฤดูการผลิต การส่งออกข้าวไทยในปัจจุบัน เป็นการค้าแบบเสรีในลักษณะที่ผู้ส่งออกตกลงกับผู้ซื้อในต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีลักษณะการส่งออกข้าวแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล แต่ก็ไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับเอกชน

จะเห็นว่าวิวัฒนาการค้าข้าวไทยที่ผ่านมานับศตวรรษ ได้สะท้อนถึงภูมิปัญญาของคนไทย จากภูมิปัญญาพื้นบ้านมาสู่การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น และนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนวิธีการลงทุน การบริหารจัดการกิจการขนาดเล็กในชุมชนไปสู่การทำธุรกิจการค้าเชิงพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่เข้มแข็ง จนข้าวเป็นสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย และสามารถ

ครองความเป็นหนึ่งของโลกด้านการค้าข้าว อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การค้าข้าวอย่างเสรีในปัจจุบันมีการแข่งขันกันรุนแรงยิ่งขึ้น ทำให้ไทยต้องปรับปรุงต้นทุนการผลิต ระบบการผลิต และกระบวนการส่งออก เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลกและรักษาความเป็นผู้นำการค้าข้าวในตลาดโลกต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคของข้าว

1) ศักยภาพการผลิตข้าวของไทยต่ำกว่าหลายประเทศ เช่น เวียดนาม พม่า

- ประเทศไทยมีปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า ลุ่มน้ำเจ้าพระยามีปริมาณฝนต่ำกว่าลุ่มน้ำอิรวดในพม่า และลุ่มน้ำโขงในเวียดนาม

- พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรทั้งหมดของประเทศไทยมีประมาณร้อยละ 30.0 สูงกว่าพื้นที่ของพม่าที่มีร้อยละ 20.0 แต่ต่ำกว่าพื้นที่ของเวียดนามที่มีร้อยละ 54.0 ดังนั้นหากเวียดนามเปลี่ยนนโยบาย และพม่าเปิดนโยบายการค้าเสรีข้าวในตลาดโลก อาจทำให้ประเทศทั้งสองกลายเป็น ผู้ส่งออก รายใหญ่ ส่งผลให้ไทย และสหรัฐฯ ประสบปัญหาการส่งออกข้าวมากขึ้น

2) ระบบรองรับการส่งออกของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบท่าเรือและระบบการขนถ่ายข้าวไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งออกข้าว

3) ประเทศไทยมีศักยภาพการผลิตลดลง และมีค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นไทยควรยกระดับคุณภาพ เช่น การส่งออกข้าวคุณภาพสูงเพื่อลดการแข่งขันกับข้าวคุณภาพต่ำจากเวียดนาม หรือเพิ่มมูลค่าให้ข้าวโดยการแปรรูป

4) ประเทศไทยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องข้าวกระจัดกระจาย ไม่ได้รวบรวมไว้ที่เดียวจึงทำให้การวางแผนทำได้ยาก

2.2 มาตรการ นโยบาย ยุทธศาสตร์

ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการด้านกฎระเบียบของไทย, กฎระเบียบสากล และข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

2.2.1 มาตรการด้านกฎระเบียบของไทย

ในการส่งออกของอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรของประเทศไทย ได้มีการกำหนดมาตรการด้านกฎระเบียบและขั้นตอนในการส่งออกของอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรแต่ละประเภทไว้ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด เนื้อไก่ เป็นต้น ส่วนขั้นตอนหรือกฎระเบียบของการส่งออกข้าว มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

การส่งออกข้าวได้กำหนดพิกัดศุลกากร : 1006.10 1006.20 1006.30 และ 1006.40 โดยมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการส่งออก ดังนี้

1) เพื่อป้องกันการขาดแคลนและเพื่อจัดระเบียบการส่งออก

2) ปฏิบัติตามความตกลงไทยกับสหภาพยุโรปเพื่อระงับข้อพิพาทอันเนื่องจาก ขยายสมาชิกภาพ ตามมาตรา 24(6) โดยชดเชยความเสียหายให้และผลจาก การเจรจากรณีใช้ Reference Price ในการคำนวณภาษีตามมาตรา 23 ของ GATT

ขอบเขตการควบคุม คือ ข้าวเจ้าและข้าวเหนียว ทั้งที่เป็นข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ปลายข้าว ข้าวนึ่ง รำข้าว และข้าวอบแห้ง

การส่งออกข้าวต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การส่งออกข้าวทั่วไป

ในการส่งออกข้าวทั่วไป จะอนุญาตให้ส่งออกโดยไม่จำกัดจำนวน ทั้งนี้ผู้ส่งออกจะต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 การขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออก

1.1.1 หลักเกณฑ์

- ต้องได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการค้าข้าว ประเภทค้าข้าวส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ ตาม พ.ร.บ.การค้าข้าว พ.ศ.2489 จากกรมการค้าภายในซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติโดยสังเขป ดังนี้

- กรณีเป็นนิติบุคคลทั่วไป

(1) ต้องจดทะเบียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

(2) มีโรงเก็บข้าวที่ได้รับอนุญาตจากกรมศุลกากรให้เป็นที่สำหรับตรวจเก็บ และบรรทุกข้าวลงเรือเพื่อส่งออกได้ ที่เป็นกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง โดยถูกต้องตามกฎหมาย

(3) มีเงินทุนจดทะเบียนที่ได้เรียกชำระแล้วไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท

(4) ต้องมีข้าวสารเป็นกรรมสิทธิ์ไม่น้อยกว่า 500 เมตริกตัน ภายใน 15 วัน ที่ได้รับหนังสืออนุญาต และตลอดเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ค้าข้าว

หมายเหตุ ผู้ส่งออกข้าวที่ยื่นแสดงความจำนงขอส่งเฉพาะข้าวสารบรรจุกล่อง หรือหีบห่อ น้ำหนักสุทธิไม่เกิน 12 กก. ไม่ต้องมีคุณสมบัติตาม (2) (3) และ (4)

- กรณีเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือบริษัทที่ทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจร่วมถือหุ้น ต้องจดทะเบียนโดยมีวัตถุประสงค์ในการค้าข้าวส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ

- กรณีเป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรต้องจดทะเบียนโดยมีวัตถุประสงค์ในการค้าข้าวส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ

- กรณีเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ที่ค้าข้าวส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ เฉพาะประเทศที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทย

(1) ได้จดทะเบียนพาณิชย์ หรือจดทะเบียนนิติบุคคลโดยมีวัตถุประสงค์ค้าข้าวส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ เฉพาะประเทศที่มีชายแดน ติดต่อกับประเทศไทยโดยมีมูลค่าส่งออกไม่เกินวันละ 500,000 บาท

(2) มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชายแดนที่ติดต่อกับต่างประเทศ

1.1.2 เอกสารที่ใช้

- แบบ คพ.1 (แบบพิจารณาอนุญาตให้เป็นผู้ค้าข้าว)
- หนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวประเภทค้าข้าวส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ
- หนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดจากกรมทะเบียนการค้า (อายุไม่เกิน 6 เดือน)
- ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจดำเนินการแทนนิติบุคคล
- แผนผังแสดงที่ตั้งและเส้นทางไปโกดังเก็บข้าวของบริษัทฯ ที่ได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากร
- ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภ.พ.20
- หนังสืออนุมัติโรงเก็บข้าวจากกรมศุลกากร

1.1.3 ระยะเวลาดำเนินการ

ไม่เกิน 3 วันทำการ

1.1.4 ค่าธรรมเนียม

- บาท

1.2 การขออนุญาตส่งออก

1.2.1 หลักเกณฑ์

- ต้องผ่านการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออกข้าว (ตามข้อ 1) แล้วและจะอนุญาตให้ส่งออกโดยไม่จำกัดจำนวน

1.2.2 เอกสารที่ใช้

- แบบคำขอใบอนุญาตส่งออกสินค้าทั่วไป
- แบบ อ.1 และแบบ อ.2 กรณีส่งออกที่มิใช่เพื่อการค้า หรือแบบ อ.3 และแบบ อ.4 กรณีการส่งออกเพื่อการค้า
- แบบ คพ. 3 (หนังสือรายงานการแจ้งขาย)
- หลักฐานการซื้อขาย เช่น L/C, Sales Contract

1.2.3 ระยะเวลาดำเนินการ

ไม่เกิน 1 วันทำการ

1.2.4 ค่าธรรมเนียม

- บาท

2. การส่งออกข้าวภายใต้โควตาภาษีของสหภาพยุโรป ต้องดำเนินการ ดังนี้

2.1 การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออก (ดำเนินการตามข้อ 1.1)

2.2 การขอรับการจัดสรรปริมาณการส่งออก มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ปริมาณส่งออกจะจัดสรรให้เฉพาะผู้ที่มีประวัติการส่งข้าวออกไปสหภาพยุโรปตามสัดส่วนโดยใช้ประวัติส่งออกย้อนหลัง 3 ปี โดยปริมาณส่งออกข้าวแต่ละปีและอัตราภาษีนำเข้าสหภาพยุโรป ดังนี้

- ข้าวกล้อง (พิกัด 1006.20) จำนวน 1,812 ตัน อัตราภาษี 88 ECU/ตัน
- ข้าวขาว (พิกัด 1006.30) จำนวน 21,455 ตัน อัตราภาษี 0
- ข้าวหัก (พิกัด 1006.40) จำนวน 41,600 ตัน อัตราภาษีลดลงจากอัตราภาษีปกติ* 28 ECU/ตัน

2.3 การขอรับหนังสือรับรองและใบอนุญาตการส่งออก

2.3.1 การขอรับหนังสือรับรองฯ

(1) หลักเกณฑ์

- จะออกหนังสือรับรองการส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรป (Export Certificate) เพื่อใช้สำหรับประกอบการขอลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีนำเข้าสหภาพยุโรป ตามปริมาณที่ได้รับการจัดสรร

(2) เอกสารที่ใช้

- แบบฟอร์ม ยร. 2 (คำร้องขอหนังสือรับรองการส่งออกสินค้าข้าว)
- แบบฟอร์มหนังสือรับรองการส่งออกข้าวที่ส่งไปสหภาพยุโรป (Export Certificate)

(3) ระยะเวลาดำเนินการ

ไม่เกิน 1 วันทำการ

(4) ค่าธรรมเนียม

- บาท

2.3.2 การขอใบอนุญาตส่งออก

(1) หลักเกณฑ์

- จะอนุญาตให้ส่งข้าวออกไปสหภาพยุโรปตามปริมาณที่ได้รับการจัดสรร

(2) เอกสารที่ใช้

- แบบคำขอใบอนุญาตส่งออกสินค้าทั่วไป
- แบบ อ.3 และ อ.4

(3) ระยะเวลาดำเนินการ

- ไม่เกิน 1 วันทำการ

(4) ค่าธรรมเนียม

- กรณีส่งออกเป็นข้าวขาวพิกัด 1006.30 ชำระค่าธรรมเนียมในอัตราตันละ 5,000 บาท

2.2.2 โครงการรับจำนำข้าว

หลักเกณฑ์การดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2552

1. วิธีดำเนินการ

1.1 **เกษตรกรผู้มีสิทธิจำนำ** (1) จะต้องมีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับรองข้อมูลในหนังสือรับรองเกษตรกรให้ชัดเจนด้วย และ (2) เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส.

1.2 **พื้นที่รับจำนำ** เกษตรกรสามารถจำนำข้าวเปลือกได้ในพื้นที่จังหวัดของตนเองเท่านั้น ยกเว้นพื้นที่อำเภอติดต่อกัน

1.2.1 การจำนำข้ามเขตของเกษตรกร กรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรจะจำนำข้ามเขตเกินกว่าระดับอำเภอได้ (1) ในพื้นที่ที่ได้รับการผ่อนผันในการรับจำนำข้าวเปลือกโครงการฯที่ผ่าน ๆ มา (2) คณะอนุกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติระดับจังหวัด หรือเกษตรกรแจ้งฝ่ายเลขานุการ กขช.เพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ประธานอนุกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือก พิจารณาอนุมัติ

1.2.2 กรณีเกษตรกรอยู่ห่างไกลหรือไม่สามารถขนข้าวเปลือกมายังจุดรับจำนำได้ สามารถให้สถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลที่เกษตรกรผู้นั้นเป็นสมาชิกอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร โดยรวบรวมข้าวเปลือกจากเกษตรกรนำมาจำนำกับโรงสีที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยให้หักค่าขนส่งและค่าบริหารจัดการจากเกษตรกรได้ไม่เกินในอัตราตันละ 200 บาท

1.2.3 การจำนำข้ามเขตของโรงสี ห้ามโรงสีจำนำข้ามเขต และเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ ยกเว้นกรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร หรือกรณีบางจังหวัดไม่มีโรงสีเข้าร่วมโครงการหรือเข้าร่วมโครงการรับจำนำน้อย ไม่เพียงพอรองรับปริมาณข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำมาจำนำให้คณะอนุ กขช.ระดับจังหวัด หรือเกษตรกรแจ้งฝ่ายเลขานุการเพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ประธานอนุกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือก พิจารณาอนุมัติเป็นกรณีๆ ไป

1.3 **การรับจำนำ** ให้ อคส./อ.ต.ก. รับฝากและออกใบประทวนและโรงสีที่เข้าร่วมโครงการรับฝากจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยจะรับจำนำเป็นข้าวเปลือกและแปรสภาพเป็นข้าวสารเก็บไว้ในโกดังกลาง /ไซโล ที่เช่าจัดเก็บโดย อคส./อ.ต.ก. และ/หรือส่งมอบให้ผู้ซื้อ

1.4 **การเข้าร่วมโครงการของโรงสี**

1.4.1 ให้ความสำคัญกับโรงสีที่ได้รับการจัดเกรดว่าเป็นโรงสีที่ให้ความร่วมมือทางราชการสูงเป็นลำดับแรก และมีศักยภาพในการรับฝากและแปรสภาพข้าวเปลือก โดยต้องมีเครื่องอบลดความชื้นหรือลานตากและมีสถานที่เก็บข้าวอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงสี รวมทั้งไม่มีภาระค้างส่งมอบข้าวในโครงการที่ผ่านๆ มา

1.4.2 กรณีเป็นโรงสีสหกรณ์การเกษตร จะต้องมีศักยภาพในการรับฝากและสีแปรสภาพข้าวเปลือก รวมทั้งต้องได้รับการรับรองจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าเป็นผู้มีความสามารถเข้าร่วมโครงการได้ โดยให้คณะกรรมการของสหกรณ์ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกันการเข้าร่วมโครงการ สำหรับโรงสีที่เข้าร่วมโครงการในปีก่อนๆ ที่ถูก อคส./อ.ต.ก. ฟ้องร้องดำเนินคดีที่กระทำความผิดร้ายแรง เช่น ลักทรัพย์หรือยักยอกทรัพย์ รวมทั้งโรงสีที่ยังไม่ได้รับการปลดจากบัญชีดำของ อคส./อ.ต.ก. ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการรับจำนำได้ ทั้งนี้โรงสีจะต้องติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดไว้ในบริเวณที่สามารถบันทึกภาพกิจกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรให้เห็นได้ชัดเจนตลอดระยะเวลาโครงการ

1.5 **ข้อปฏิบัติของโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ**

1.5.1 โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรได้ไม่เกิน 50 เท่าของกำลังการผลิต ยกเว้นในกรณีจำเป็นที่ต้องแก้ไขความเดือดร้อนของเกษตรกร โดยให้คณะอนุกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือก พิจารณา

1.5.2 โรงสีจะต้องเลือกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ (1) ต้องรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรตามการค้าปกติไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.0 ของปริมาณที่รับจำนำ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง จนกว่าจะส่งมอบข้าวสารที่แปรสภาพจากข้าวเปลือกตามโครงการเสร็จสิ้น และทำหนังสือค้ำประกันธนาคารให้ไว้กับ อคส./อ.ต.ก. ร้อยละ 20.0 ของมูลค่าข้าวที่รับจำนำ หรือ (2) ต้องจัดทำหนังสือค้ำประกันธนาคารให้ไว้กับ อคส./อ.ต.ก. ร้อยละ 70.0 ของมูลค่าข้าวที่รับจำนำ (โดยไม่ต้องรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรตามการค้าปกติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.0 ของปริมาณที่รับจำนำ) และแจ้งให้ อคส./อ.ต.ก. ทราบก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยจะต้องแยกกองข้าวเปลือกที่โรงสีรับซื้อทางการค้าปกติกับกองข้าวเปลือกที่รับจำนำออกจากกันให้ชัดเจน รวมทั้งจัดทำป้ายแสดงกองข้าวไว้ด้วย

1.5.3 ห้ามโรงสีรับฝากข้าวเปลือกจากเกษตรกรไว้ก่อน แล้วเจ้าหน้าที่ของ อคส./อ.ต.ก. ออกใบประทวนให้ในภายหลัง หากมีการรับฝากข้าวเปลือกไว้ก่อนให้ถือว่าเป็นข้าวของโรงสีมิใช่ข้าวที่รับจำนำของรัฐบาล

1.5.4 ห้ามโรงสีที่เข้าร่วมโครงการนำข้าวที่ อคส. /อ.ต.ก. ฝากเก็บไว้ ไปเก็บไว้ในสถานที่อื่นนอกจากบริเวณโรงสีที่เป็นที่ตั้งตามทะเบียนที่ระบุในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

1.5.5 โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องแปรสภาพข้าวเปลือกที่รับจำนำ เมื่อ อคส./อ.ต.ก. มีคำสั่งให้สีแปรสภาพเท่านั้น และส่งมอบข้าวสารในระยะเวลาตามที่กำหนด

1.5.6 โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องเก็บรักษาข้าวเปลือกที่รับจำนำไว้ในโกดังของโรงสีที่เข้าร่วมโครงการและดูแลรักษา พร้อมทั้งรับผิดชอบคุณภาพข้าวเปลือกดังกล่าวเช่นเดียวกับผู้ประกอบการดูแลรักษาคุณภาพสินค้าในทางการค้าปกติของตนเอง โดยโรงสีจะได้รับค่าฝากเก็บและค่ารักษาคุณภาพข้าวเปลือกที่จำนำตันละ 20 บาท/เดือน เมื่อจัดเก็บข้าวเปลือกไว้เกิน 90 วัน โดยให้ อคส./อ.ต.ก. หักลดจากน้ำหนักข้าวเปลือกหรือข้าวสารเมื่อมีการส่งมอบ

1.5.7 ห้ามโรงสีที่เข้าร่วมโครงการรับมอบข้าวเปลือกจากเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรนอกบริเวณโรงสีที่เป็นจุดรับจำนำ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ อคส./อ.ต.ก. ออกใบประทวนแล้วส่งมอบให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรนอกจุดรับจำนำโรงสี

1.5.8 ห้ามโรงสีนำข้าวสารที่ไม่ได้แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่จำนำ หรือข้าวสารของโรงสีอื่นมาส่งมอบ (เปาเกา) เข้าโกดัง/ไซโลของ อคส./อ.ต.ก. และ/หรือส่งมอบให้ผู้ซื้อโดยเด็ดขาด

1.5.9 โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อบันทึกข้อมูลและรายงานข้อมูลการรับจำนำข้าวเปลือกผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์มายังกรมการค้าภายในและ อคส. /อ.ต.ก. เป็นประจำทุกวันในกรณีที่มีการขนย้ายข้าวสารเข้าโกดังกลาง ให้รายงานล่วงหน้า 1 วันก่อนขนย้าย

2. การแปรสภาพและการส่งมอบ

2.1 **การแปรสภาพ** โรงสีจะแปรสภาพข้าวเปลือกที่ฝากเก็บไว้ที่โรงสี (1) ข้าวเปลือกเจ้าทุก 15 วันในอัตราร้อยละ 50 ของปริมาณข้าวเปลือกที่จำนำ ณ วันที่สั่งสีแปรสภาพ ส่วนข้าวเปลือกชนิดอื่นสั่งสีแป็นระยะหรือกรณีจำเป็น หรือ (2) ให้เป็นไปตามที่คณะอนุกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือก พิจารณาตามความเหมาะสม

2.2 **การส่งมอบข้าวสาร** โรงสีจะต้องนำส่งข้าวสารเข้าเก็บในโกดังกลาง/ไซโล ที่เช่าจัดเก็บโดย อคส./อ.ต.ก. และ/หรือผู้ซื้อในอัตราที่กำหนด และภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. การเก็บรักษาข้าวสาร

3.1 ให้เก็บรักษาข้าวสารที่แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่รับจำนำในโกดังกลาง/ไซโล ที่เช่าจัดเก็บโดย อคส. และ อ.ต.ก. โดย อคส. / อ.ต.ก.จะต้องรับผิดชอบปริมาณ ชนิด และคุณภาพข้าวสาร จนกว่าจะได้ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อ หากเกิดปัญหาข้อโต้แย้งเรื่องคุณภาพข้าวสาร ให้ อคส./อ.ต.ก. พิจารณาหาหน่วยงานที่มีความเป็นกลางผู้ตรวจสอบชี้ขาด

3.2 อคส./อ.ต.ก. จะต้องจัดให้มีโกดังกลาง/ไซโล จัดเก็บข้าวสารอย่างเพียงพอ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ประจำโกดังกลาง/ไซโล และกำกับดูแลการรับมอบและการเก็บรักษาข้าวสารให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง รวมทั้งจัดให้มีเซอร์เวเยอร์ที่ได้มาตรฐานทำการตรวจสอบคุณภาพข้าวสารก่อนเข้าเก็บในโกดังกลาง/ไซโล ทั้งนี้ โกดังกลาง/ไซโล ทุกหลังจะต้องมีการติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดในบริเวณที่สามารถบันทึกภาพการส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลาง/ไซโล และการขนย้ายข้าวสารออกจากโกดังกลางให้เห็นได้ชัดเจนด้วย

4. การระบายข้าว

4.1 คณะอนุกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือก ทำหน้าที่พิจารณาสั่งสีแปรสภาพ กำหนดอัตราแปรสภาพข้าวเปลือกที่รับจำนำเป็นข้าวสาร อัตราส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลาง/ไซโล และกำหนดอัตราการไถ่ถอนข้าวเปลือก รวมทั้งพิจารณากำหนดปริมาณ ราคา หลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขในการจำหน่ายข้าวเปลือกและกำกับดูแลการจำหน่ายข้าวเปลือก รวมทั้งแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจำนำและการจำหน่ายข้าวเปลือก

4.2 คณะอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าวสาร ทำหน้าที่พิจารณาปริมาณ ราคา หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจำหน่ายข้าวสารในโกดังกลาง/ไซโล ที่แปรสภาพจากข้าวเปลือก และกำกับดูแลแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายข้าวสาร รวมทั้งพิจารณากำหนดวิธีการระบายข้าวสารได้ตามความจำเป็นโดยเป็นไปตามแผนการระบายข้าวสาร และคำนึงถึงผลกระทบต่อราคาตลาดโดยใช้ระบบการส่งออกเป็นสำคัญ

5. การกำกับดูแล

5.1 **จุดรับจำนำและจัดเก็บ** ให้ อคส.และ อ.ต.ก. ในฐานะหน่วยปฏิบัติจัดให้มีจุดรับจำนำที่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร และเข้มงวดกวดขัน รวมทั้งวางระบบการตรวจสอบการรับจำนำให้สามารถป้องกันการรั่วไหลในการรับจำนำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจนทั้งนี้ อคส./อ.ต.ก. จะต้องกำกับดูแลโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่ อคส./อ.ต.ก. ที่รับผิดชอบในโครงการ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เซอร์เวเยอร์ให้ดำเนินการรับจำนำตามกรอบอำนาจหน้าที่โดยเคร่งครัดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดย อคส./อ.ต.ก. จะต้องกำกับดูแลการออกใบประทวนของเจ้าหน้าที่ อคส. /อ.ต.ก.และการจ่ายเงินของ ธ.ก.ส. สาขาให้ได้ภายใน 6 วันทำการ นับแต่วันที่เกษตรกรนำข้าวเปลือกมาจำนำสำหรับการจัดส่งใบ

ประทวนของ อคส. และ อ.ต.ก. ในพื้นที่แต่ละจังหวัด มอบหมายให้ อคส.และ อ.ต.ก. จัดส่งใบประทวนที่มีหมายเลขกำกับไว้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะอนุกรรมการกขช. ระดับจังหวัดกำกับดูแล เพื่อป้องกันการทุจริตและใบประทวนหาย เช่น โครงการรับจำนำที่ผ่านๆ มา

5.2 **ส่วนภูมิภาค** ให้คณะอนุ กขช. ระดับจังหวัดร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ในพื้นที่ประชาสัมพันธ์และวางระบบการรับจำนำ ตั้งแต่ประชุมชี้แจงการดำเนินโครงการรับจำนำ การออกหนังสือรับรองเกษตรกรการกำกับดูแลการรับจำนำที่โรงสี การจัดสรรใบประทวนให้แก่โรงสีที่เข้าร่วมโครงการในจังหวัด การตรวจสอบโกดังกลางก่อนรับมอบข้าวสาร และการตรวจสอบสต็อกข้าวสารที่โกดังกลาง จนถึงการระบายข้าวเปลือก กำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการรับจำนำในพื้นที่โดยรวดเร็ว และให้เกิดความรัดกุมและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งป้องกันการสวมสิทธิและการปลอมปนข้าว เพื่อให้ประโยชน์ตกแก่เกษตรกรอย่างแท้จริง

5.3 **ส่วนกลาง** ฝ่ายเลขานุการ กขช. ทำหน้าที่แจ้งมติ กขช. แนวทางการปฏิบัติ และแนวทางกำกับดูแล รวมทั้งการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสุ่มตรวจสอบ (Random check) เป็นครั้งคราว

5.4 **กระทรวงมหาดไทย** กำกับดูแลการทำงานของคณะอนุ กขช. ระดับจังหวัดอย่างใกล้ชิด และร่วมกันกำกับดูแลการออกใบรับรองเกษตรกร การรับจำนำที่จุดรับจำนำ การตรวจสอบสต็อกข้าวสารในโกดังกลางรวมทั้งกำกับดูแลการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานในพื้นที่ ทั้งนี้กรณีที่หน่วยงานต่างๆ ได้ประสานให้จังหวัดดำเนินการขอให้แจ้งหรือสำเนาหนังสือให้กรมการปกครองทราบด้วย

5.5 **กระทรวงเกษตรและสหกรณ์** กำกับดูแลการออกใบรับรองเกษตรกรโดยออกใบรับรองให้เป็นของเกษตรกรตัวจริง มีการเพาะปลูกจริง และปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกที่เป็นจริง โดยต้องกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน รวมทั้งต้องร่วมกำกับดูแลการรับจำนำใบประทวน โดยเฉพาะในขั้นตอนเกษตรกร โรงสี และเข้าร่วมการกำกับดูแลในพื้นที่

5.6 **คณะทำงานหรือหน่วยงานปฏิบัติการพิเศษ** ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานและตรวจสอบในการดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2552 และสามารถปฏิบัติการได้ในทุกพื้นที่ เพื่ออำนวยการให้โครงการรับจำนำเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5.7 **ฝ่ายเลขานุการ กขช. กรมการค้าภายใน** จะกำหนดหลักเกณฑ์การวัดความชื้นข้าวเปลือกและสิ่งเจือปนให้เกษตรกรได้รับความเป็นธรรม และให้มีการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยจะเผยแพร่ทาง website www.dit.go.th

2.2.3 กฎระเบียบสากล และข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

กฎระเบียบสากล และข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร มีอยู่หลายแบบ ดังนี้

2.2.3.1 เขตการค้าเสรีอาเซียน AFTA

เขตการค้าเสรีอาเซียน AFTA ประกอบด้วยประเทศสมาชิก ASEAN ซึ่งหมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ ประกอบด้วย บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ ประกอบด้วย เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา โดยการลดภาษีนำเข้าในบัญชีรายการลดภาษีภายใต้ CEPT ซึ่งมีกฎเกณฑ์ ดังนี้

1) ประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ จะลดภาษีนำเข้าในบัญชีรายการลดภาษีเหลืออัตราร้อยละ 0.0-5.0 ภายในปี 2546 และจะเป็น 0 ในปี 2553

2) ประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ จะลดภาษีนำเข้าในบัญชีรายการลดภาษีเหลืออัตราร้อยละ 0.0-5.0 โดยเวียดนาม ในปี 2549 ลาวและพม่า ในปี 2551 กัมพูชาในปี 2553 และจะเป็น 0 ในปี 2558

รายการสินค้าที่ได้รับสิทธิ CEPT ครอบคลุมสินค้าครอบคลุมสินค้าทุกรายการ รวมทั้งสิ้น 105,123 รายการ (8 Digits) ดังนี้

1) สินค้าที่ผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบของประเทศผู้ส่งออกทั้งหมด

2) สินค้าที่ผลิตขึ้นโดยมิได้ใช้วัตถุดิบของประเทศสมาชิกผู้ส่งออกทั้งหมดแต่มีสัดส่วนของวัตถุดิบที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศสมาชิกอย่างน้อยร้อยละ 40.0 ของราคา F.O.B. ของสินค้านั้น จะถือว่ามีแหล่งกำเนิดจากประเทศสมาชิกอาเซียน

2.2.3.2 ข้อตกลง GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)

ข้อตกลง GATT เป็นความตกลงที่เกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศต่าง ๆ ประสบปัญหาจากสงคราม ต้องการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมโลก จึงได้มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ (United Nations) มีวัตถุประสงค์ เพื่อดูแลด้านการเมือง, กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (IBRD/WB) เพื่อดูแลการเงิน, ทางด้านการค้านั้นได้มีความพยายามที่จะตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Organization : ITO) เพื่อจัดระเบียบการค้าของโลกในระหว่างที่ไม่มีองค์การการค้าระหว่างประเทศ จึงจัดทำข้อตกลงชั่วคราวขึ้นมาใช้ไปพลางก่อนในช่วงนั้น ในระยะต่อมาได้กลายเป็นข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า ค.ศ. 1947 (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT) โดยมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) ซึ่งการเจรจารอบอุรุกวัยถือเป็นการเจรจารอบสำคัญที่

ก่อให้เกิดความตกลงในการยกฐานะ GATT ที่เป็นเพียงสัญญาการค้าระหว่างประเทศให้มีฐานะเป็นองค์กรระหว่างประเทศ มีหน้าที่ที่สำคัญ คือ เป็นกฎเกณฑ์กำกับการค้าระหว่างประเทศ โดยไม่มีกฎหมายและองค์กรระหว่างประเทศรองรับ ซึ่งมีสมาชิกแรกเริ่ม 23 ประเทศ โดยมีสำนักงานเลขาธิการ GATT (GATT Secretariat) ทำหน้าที่ควบคุมบริหารงานทั่วไป 3 อย่างพร้อมกัน ดังนี้

1) เป็นกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศ

2) เป็นเวทีเพื่อเจรจาการค้า

3) เป็นเวทีให้ประเทศคู่กรณียุติข้อพิพาทการค้า สรุปได้ดังนี้

ก. บริหารความตกลงการค้าหลายฝ่ายและพหุภาคีภายใต้ WTO โดยผ่านคณะมนตรี (Council) และคณะกรรมการ (Committee) ต่าง ๆ ตลอดจนดูแลให้มีการปฏิบัติตามพันธกรณี

ข. เป็นเวทีเพื่อการเจรจาลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกทั้งในรูปของมาตรการภาษีศุลกากรและมาตรการที่มิใช่ภาษีศุลกากร

ค. เป็นเวทีเพื่อให้สมาชิกหันหน้าเข้าหารือเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งทางการค้าและหากไม่สามารถตกลงกันได้ก็จะจัดตั้งคณะผู้พิจารณา (Panel) ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้ข้อเสนอแนะ

ง. เป็นผู้ดูแลสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ และจัดให้มีการทบทวนนโยบายการค้าของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

จ. ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาในด้านข้อมูล ข้อแนะนำ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีได้อย่างเพียงพอ ตลอดจนทำการศึกษาประเด็นการค้าที่สำคัญ ๆ

ฉ. ประสานงานกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลกเพื่อให้นโยบายเศรษฐกิจโลกสอดคล้องกันยิ่งขึ้น

2.2.3.3 ข้อตกลงองค์การการค้าโลก (WTO : World Trade Organization)

ก. หลักการสำคัญในการดำเนินการค้าระหว่างประเทศภายใต้ WTO เป็นหลักการเดียวกับหลักการของ GATT องค์การการค้าโลกจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2538 ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 150 ประเทศ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งการจัดตั้งองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลความตกลงต่าง ๆ ที่เป็นผลจากการเจรจาจำนวน 29 ความตกลง ปฏิญญา มติ และบันทึกความเข้าใจของรัฐมนตรีอีก 25 ฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) กำหนดให้ใช้มาตรการการค้าระหว่างประเทศโดยไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discrimination) มีข้อกำหนดที่สำคัญ 2 ประการ

- การปฏิบัติต่อสินค้าจากทุกประเทศเท่าเทียมกัน (Most-favoured Nation Treatments : MFN) กล่าวคือ ประเทศใด ๆ จะต้องเรียกเก็บภาษีศุลกากร หรือค่าธรรมเนียมหรือใช้มาตรการใด ๆ กับสินค้าที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกอื่น ๆ เท่าเทียมกันทุกประเทศ

- การปฏิบัติต่อสินค้านำเข้าเท่าเทียมกับสินค้าภายในประเทศ (National Treatment) ไม่ว่าจะเป็นการเก็บภาษีภายใน หรือการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ

2) การกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางการค้าจะต้องมีความโปร่งใส (Transparency)

- กำหนดให้ประเทศสมาชิกพิมพ์เผยแพร่กฎระเบียบเกี่ยวกับมาตรการทางการค้าแก่สาธารณชน และให้แจ้งประเทศอื่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบการค้า รวมทั้งต้องให้ความร่วมมือกับประเทศอื่น เมื่อได้รับข้อเรียกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกฎระเบียบเกี่ยวกับมาตรการทางการค้า

3) คุ้มครองผู้ผลิตภายในด้วยภาษีศุลกากรเท่านั้น (Tariff-only Protection)

- ห้ามใช้มาตรการจำกัดการนำเข้าทุกชนิด ยกเว้นบางกรณีที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของ GATT และให้ใช้ภาษีศุลกากรเป็นมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ผลิตภายในได้ถ้าต้องการ แต่ต้องพร้อมที่จะเจรจาเพื่อลดอัตราภาษีลงในแต่ละรอบการเจรจา

4) ร่วมกันทำให้การค้าระหว่างประเทศมีเสถียรภาพและความมั่นคง (Stability and Predictability in Trading Conditions)

- ประเทศสมาชิกต้องไม่เพิ่มภาษีศุลกากรเกินกว่าอัตราที่ผูกพันไว้ (bound rate) หากจำเป็นต้องเพิ่มต้องทำการชดเชยผลประโยชน์ให้แก่ประเทศที่เสียหาย

5) ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม (Fair Competition)

- ประเทศสมาชิกสามารถเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนสินค้าเข้าได้หากไต่สวนตามระเบียบของ GATT แล้วพบว่า มีการทุ่มตลาดหรือการอุดหนุนจริง และก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายใน นอกจากนี้ ห้ามไม่ให้ประเทศสมาชิกอุดหนุนการผลิตและการส่งออกจนบิดเบือนกลไกตลาด

6) มีสิทธิใช้ข้อยกเว้นในกรณีฉุกเฉินและจำเป็น (Necessary Exceptions and Emergency Action)

- ประเทศสมาชิกสามารถใช้มาตรการคุ้มกันชั่วคราวในกรณีที่มีการนำเข้ามากผิดปกติและสามารถจำกัดการนำเข้า เพื่อจุดประสงค์ในการแก้ไขการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศหรือในกรณีที่เป็นข้อยกเว้นทั่วไป เช่น เพื่อรักษาสุขภาพของประชาชน สัตว์ และพืช เพื่อศีลธรรมอันดี และเพื่อความมั่นคงภายใน เป็นต้น

7) ให้มีการรวมกลุ่มทางการค้าเพื่อลดภาษีระหว่างกันได้ หากมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการค้า (No Trade Blocs)

- ประเทศสมาชิกสามารถตกลงรวมกลุ่มเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะขยายการค้าระหว่างกันแต่มีเงื่อนไขว่า การรวมกลุ่มต้องไม่มีจุดประสงค์เพื่อกีดกันการนำเข้าสินค้าจากประเทศนอกกลุ่มและเมื่อรวมแล้วต้องไม่กระทบผลประโยชน์เดิมของประเทศนอกกลุ่ม

8) มีกระบวนการยุติข้อพิพาททางการค้าให้คู่กรณี (Trade Dispute Settlement Mechanism)

- เมื่อมีกรณีขัดแย้งทางการค้า ให้หารือเพื่อยุติในกรอบของ GATT หากแก้ไขไม่ได้ ให้ยื่นเรื่องต่อองค์กรระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Body : DSB) ของ WTO เพื่อจัดตั้งคณะผู้พิจารณาขึ้นพิจารณากรณีดังกล่าว และส่งรายงานผลการพิจารณาให้ประเทศสมาชิกอื่นร่วมกันพิจารณาบังคับให้เป็นไปตามผลการพิจารณาของคณะลูกขุน หากไม่ทำตามผลการตัดสิน ให้ประเทศผู้เสียหายทำการตอบโต้ทางการค้าได้

9) ให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการปฏิบัติตามพันธกรณี (Special and Differential Treatment for LDCs)

- ผ่อนผันให้ประเทศกำลังพัฒนาจำกัดการนำเข้าได้ หากมีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และรักษาเสถียรภาพดุลการชำระเงิน และให้โอกาสประเทศพัฒนาแล้วให้สิทธิพิเศษศุลกากร (GSP) แก่ประเทศกำลังพัฒนาได้ แม้จะขัดกับหลัก MFN ก็ตาม นอกจากนี้ ประเทศพัฒนาแล้วจะต้องไม่หวังการตอบแทนเมื่อลดหย่อนภาษีให้

ข. ความตกลงภายใต้ WTO ที่เกี่ยวกับสินค้าส่งออกของไทย

WTO ทำหน้าที่กำกับดูแลความตกลงจำนวน 29 ความตกลง ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับสินค้าส่งออกของไทยใน 12 อุตสาหกรรม สรุปได้ดังนี้

1) พิธีสารรอบอุรุกวัยภายใต้ GATT 1994 เรื่อง การเปิดตลาด

- ผลการเจรจาเปิดตลาด มีผลให้ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะต้องลดภาษีลงตามที่ระบุไว้ โดยจะลดลงเท่า ๆ กันทุกปี เป็นเวลา 5 ปี เรื่องกำหนดเวลาที่จะเริ่มลดภาษีประเทศสมาชิกจะตกลงกันและการลดอัตราภาษีศุลกากรทั้งหมดจะต้องเสร็จภายในเวลาที่ตกลงกัน โดยประเทศสมาชิกอาจจะใช้เวลาในการลดภาษีศุลกากรเพียง 2-3 ปี หรือก่อนเวลาที่มีการกำหนดไว้ในพิธีสารก็ได้ สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมและประมง (ยกเว้นสิ่งทอและเสื้อผ้า) ไทยต้องลดอัตราภาษี 3,153 รายการ (พิกัด 6-7 หลัก) โดยลดภาษีลงปีละเท่า ๆ กันภายใน 5 ปี และต้องลดลงในอัตราเฉลี่ยทั้งสิ้น 28.0 % ผลกระทบคือประเทศไทยจะต้องลดภาษีศุลกากรทุกรายการอย่างน้อยร้อยละ 10.0 และต้องลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 24 ภายใน 10 ปี เนื่องจากโครงสร้างภาษีศุลกากรของไทยให้น้ำหนักกับสินค้าบริโภคชิ้นส่วนและวัตถุดิบนำเข้าลดหลั่นกันตามสินค้าจากมากไปหาน้อย ข้อตกลงGATT จะทำ

ให้ประเทศไทยต้องปรับโครงสร้างภาษีของสินค้าอุตสาหกรรมครั้งใหญ่และต่อเนื่องในช่วง 10 ปีข้างหน้า ทิศทางโดยรวมก็คือ เปิดโอกาสให้มีการนำเข้าชิ้นส่วนและวัตถุดิบมากขึ้น และที่สำคัญ คือการปกป้องอุตสาหกรรมและการส่งเสริมอุตสาหกรรมโดยอาศัยภาษีศุลกากรจะทำได้ยากขึ้น และมีผลจำกัด ดังนั้น การเพิ่มขีดความสามารถของปัจจัยการผลิตในประเทศเพื่อให้แข่งขันกับประเทศอื่นได้ในด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมไทยแข่งขันได้ในอนาคต

2) ความตกลงว่าด้วยสินค้าเกษตร

- ความตกลงนี้มีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร เช่น การกำหนดปริมาณ หรือการห้ามการนำเข้า มาเป็นเป็นมาตรการภาษีศุลกากรทั้งหมด ดังนี้

การลดภาษีศุลกากร

- ประเทศพัฒนาแล้ว ต้องลดภาษีลงร้อยละ 36 ภายใน 6 ปี แต่ละรายการสินค้าจะต้องลดลงอย่างน้อยร้อยละ 15.0

- ประเทศกำลังพัฒนา ต้องลดภาษีลงร้อยละ 24 ภายใน 10 ปี แต่ละรายการสินค้าจะต้องลดลงร้อยละ 10.0

การปรับเปลี่ยนมาตรการที่มิใช่ภาษีศุลกากรที่ใช้กับสินค้าเกษตร เช่น การห้ามนำเข้า การกำหนดโควต้านำเข้า และการกำหนดสัดส่วนการรับซื้อผลผลิตภายในประเทศ (local content requirement) ให้เป็นมาตรการภาษีศุลกากรทั้งหมด โดยกำหนดเป็นปริมาณโควต้า และเก็บภาษีศุลกากรสินค้าในโควต้าในระดับต่ำ และหากมีการนำเข้าเกินกว่าปริมาณโควต้าที่กำหนด ก็จะเก็บอัตราภาษีนอกโควต้าในอัตราที่สูงมาก

การอุดหนุนการผลิตภายใน แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ

- การอุดหนุนภายในที่บิดเบือนกลไกการผลิตและการตลาด เช่น การแทรกแซงราคา การกำหนดราคาขั้นต่ำ เป็นต้น โดยสมาชิกต้องลดการอุดหนุนการผลิตภายใน ดังนี้

- ประเทศพัฒนาแล้ว ลดการอุดหนุนภายในลงในอัตราร้อยละ 20.0 ภายใน6 ปี หากการอุดหนุนในแต่ละสินค้ามีมูลค่าต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ของมูลค่าการผลิต ไม่ต้องเอามูลค่าการอุดหนุนมาคำนวณในยอดการอุดหนุนรวม

- ประเทศกำลังพัฒนา ลดการอุดหนุนนี้ลงในอัตราร้อยละ 13.0 ภายใน 10 ปี ซึ่งใช้เวลาที่ยาวนานกว่า หากการอุดหนุนในแต่ละสินค้ามีมูลค่าต่ำกว่าร้อยละ 10.0 ของมูลค่าการผลิตไม่ต้องเอามูลค่าการอุดหนุนมาคำนวณในยอดการอุดหนุนรวมการอุดหนุนภายในนี้กำหนดเป็นยอดปริมาณรวม เพื่อให้รัฐบาลบริหารเงินอุดหนุนนี้ได้ตามความจำเป็น มีความยืดหยุ่นในการใช้ โดยไม่เจาะจงสินค้า

การอุดหนุนภายในที่ไม่บิดเบือนกลไกตลาด เนื่องจากไม่มีผลต่อการผลิตและราคาสินค้า หรือหากมี ก็จะน้อยมาก เช่น การอุดหนุนการผลิตเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การศึกษา-วิจัย

และการพัฒนา การสร้างโครงสร้างพื้นฐานการปรับโครงสร้างการผลิต และการพัฒนาชนบท เป็นต้น สมาชิกสามารถใช้การอุดหนุนการผลิตเหล่านี้ได้โดยไม่มีขีดจำกัด

การอุดหนุนที่ยกเว้นให้กับประเทศกำลังพัฒนา การอุดหนุนที่ประเทศกำลังพัฒนาได้รับการยกเว้นให้ใช้ได้ คือ การอุดหนุนด้านปัจจัยการผลิตและด้านการลงทุน ซึ่งได้แก่ การอุดหนุนเพื่อซื้อเมล็ดพืชและปุ๋ยในราคาถูก การให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อซื้อเครื่องมือ เครื่องจักร เป็นต้น

การอุดหนุนการส่งออก สมาชิกต้องลดการอุดหนุนส่งออกลง ดังนี้

- ประเทศพัฒนาแล้ว ต้องลดปริมาณสินค้าเกษตรที่ได้ให้การอุดหนุนส่งออกลงร้อยละ 21 และลดจำนวนเงินอุดหนุนลงร้อยละ 36.0 ภายใน 6 ปี
- ประเทศกำลังพัฒนา ต้องลดปริมาณที่ให้การอุดหนุนส่งออกลงร้อยละ 14.0 และลดจำนวนเงินอุดหนุนลงร้อยละ 24.0 ภายใน 10 ปี

ค. พันธกรณีของประเทศไทย

กฎกติกาภายใต้ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเกษตรขององค์การการค้าโลกบังคับใช้กับสมาชิกทุกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศใหญ่หรือประเทศเล็กตามที่ระบุไว้ข้างต้น ตัวอย่าง เช่น ประเทศไทย ซึ่งไทยต้องลดภาษีสินค้าเกษตรทุกรายการรวม 740 รายการ (พิกัด HSHS 6-7 หลัก) โดยเฉลี่ยร้อยละ 24.0 ภายใน 10 ปี (ภายในปี 2547) ทั้งนี้ อัตราภาษีโดยเฉลี่ยของไทยก่อนที่จะลด อยู่ในระดับร้อยละ 49.0 แต่จะลดเหลืออยู่ที่ระดับร้อยละ 27.0-40.0 เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการปรับเปลี่ยนมาตรการที่มิใช่ภาษีศุลกากรเป็นมาตรการโควต้าภาษีกับสินค้า 23 รายการ ได้แก่ (1) น้ำนมและนมปรุงแต่ง (2) นมผงขาดมันเนย (3) มันฝรั่ง (4) หอมหัวใหญ่ (5) เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ (6) มะพร้าว (7) เนื้อมะพร้าวแห้ง (8) น้ำมันมะพร้าว (9) เมล็ดกาแฟ (10) กาแฟสำเร็จรูป (11) ชา (12) พริกไทย (13) กระเทียม (14) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (15) ข้าว (16) ถั่วเหลือง (17) กากถั่วเหลือง (18) น้ำมันถั่วเหลือง (19) น้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดในปาล์ม (20) น้ำตาล (21) ใบยาสูบ (22) เส้นไหมดิบ (23) ลำไย ในส่วนของการอุดหนุนการผลิตภายในนั้น ไทยต้องลดการอุดหนุนการผลิตการเกษตรที่เป็นการบิดเบือนกลไกตลาดเช่น การประกันราคา และการแทรกแซงราคาลงจาก 21,816.41 ล้านบาทในปี 2538 ให้เหลือ 19,028.48 ล้านบาท ในปี 2547 ดังนั้น ไทยยังสามารถให้การอุดหนุนโดยใช้มาตรการ ดังกล่าวต่อไปได้ แต่จะเกินกว่าเพดานที่กำหนดนี้ไม่ได้ สำหรับการอุดหนุนการส่งออกนั้น เนื่องจากในปีฐานไทยไม่ได้ให้การอุดหนุนการส่งออกสินค้าเกษตร ไทยจึงไม่สามารถให้การอุดหนุนการส่งออกนี้ได้

ง. ผลกระทบจากการเปิดเสรีพันธกรณี WTO ต่ออุตสาหกรรมส่งออกของไทย สรุปได้ดังนี้

1) การลดภาษีทั่วไป จากพันธกรณีที่ไทยมีอยู่ภายใต้ความตกลงเกษตรดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ปรากฏว่าในระยะที่ผ่านมา 5 ปี ไทยได้ลดภาษีศุลกากรจริงเพียง 564 รายการ จาก

740 รายการ เนื่องจากอัตราภาษีศุลกากรที่เรียกเก็บจริงในปัจจุบันของสินค้าส่วนที่เหลือ 176 รายการ ต่ำกว่าอัตราที่ไทยไปผูกพันไว้ว่าจะลดอยู่แล้ว

2) การเปิดตลาดสินค้าเกษตร 23 รายการภายใต้ระบบโควต้าภาษี ที่ผ่านมาไม่ได้มีผลกระทบต่อเกษตรกรแต่อย่างใด เพราะประเทศไทยได้กำหนดปริมาณนำเข้าสินค้าเหล่านั้นต่ำกว่าปริมาณที่นำเข้าจริงในแต่ละปี และประเทศไทยก็มีความจำเป็นนำเข้าสินค้าเหล่านี้ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบภายในประเทศ

3) การอุดหนุนการผลิตภายใน

ข้าวเป็นหนึ่งในสินค้าที่ ไทยให้การอุดหนุนการผลิตที่บิดเบือนกลไกตลาดแต่จัดเป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับการอุดหนุนในปริมาณที่ต่ำในช่วงที่ผ่านมาเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าเกษตรอื่น เช่น อ้อย และไทยยังให้การอุดหนุนการผลิตภายในที่มียอดต่ำกว่าร้อยละ 10.0 ของมูลค่าการผลิตของสินค้าเกษตรต่างๆ อีกจำนวนหนึ่งซึ่งสามารถทำได้โดยไม่ขัดกับบทบัญญัติขององค์การการค้าโลก จึงไม่มีปัญหาต่อการค้าข้าวภายใต้กรอบการค้าของ องค์การการค้าโลก สำหรับการอุดหนุนภายในที่ไม่มีผลบิดเบือนต่อการผลิตและการค้าสินค้าเกษตร ซึ่งรวมถึงการอุดหนุนโครงการช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องการจัดหาปุ๋ยและปรับปรุงคุณภาพการผลิตภายใต้โครงการเงินช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โครงการสร้างฉางเก็บผลผลิต โครงการจัดตั้งตลาดกลางข้าวเปลือกประจำตำบล โครงการงานปฏิบัติการฝนหลวง ประเทศสมาชิกสามารถใช้การอุดหนุนการผลิตเหล่านี้ได้โดยไม่มีขีดจำกัด

4) การอุดหนุนการส่งออก

แม้ว่าไทยจะไม่สามารถให้การอุดหนุนส่งออกได้ แต่ที่ผ่านมาไทยได้ให้การอุดหนุนการส่งออกภายใต้ข้อยกเว้นสำหรับประเทศกำลังพัฒนาเรื่องการอุดหนุนส่งออก เพื่อลดต้นทุนการตลาดที่รวมถึงต้นทุนในการปรับปรุงคุณภาพสินค้า และการขนส่งระหว่างประเทศ และเรื่องการอุดหนุนส่งออกด้านการขนส่งภายใน สินค้าที่ไทยให้การอุดหนุนการส่งออกภายใต้ข้อยกเว้นนี้ได้แก่ สินค้าข้าว ไข่ และมันสำปะหลังอัดเม็ด

จ. ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ

ประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกได้ให้ความเห็นชอบความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเกษตร (Agreement on Agriculture) ภายใต้กรอบการจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งหลังจากที่มีกฎกติกาการค้าสินค้าเกษตรขององค์การการค้าโลก ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ไทยได้รับประโยชน์ที่สำคัญ ตัวอย่าง เช่น ข้าว จากที่ไทยเกือบไม่มีการส่งออกข้าวไปยังตลาดญี่ปุ่นเลย ปรากฏว่าการส่งออกข้าวไปตลาดญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น รวมถึงการเพิ่มขึ้นในตลาดอินโดนีเซีย อีกด้วย

2.2.3.4 ความตกลงเขตการค้าเสรี FTA (Free Trade Area)

เขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) คือ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ โดยมีเป้าหมาย เพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มลงให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0.0 % และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม การทำเขตการค้าเสรีในอดีตมุ่งเน้นในด้านการเปิดเสรีด้านสินค้า โดยการลดภาษีและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีเป็นหลัก แต่เขตการค้าเสรีในระยะหลังๆ นั้น รวมไปถึงการเปิดเสรีด้านบริการและการลงทุนด้วยเขตการค้าเสรีที่สำคัญในปัจจุบัน คือ AFTA (เขตการค้าเสรีอาเซียน) และ NAFTA (เขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกาเหนือ) ดังนั้น การค้า FTA จึงเป็นกลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และเพิ่มโอกาสการส่งออกทั้งตลาดเดิม และขยายเข้าสู่ตลาดใหม่ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

1) ให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาคเอเชีย

2) เพิ่มรายได้การส่งออก

3) สร้างฐานเศรษฐกิจที่เข้มแข็งในการพัฒนาประเทศ โดยขยายการส่งออกเพิ่มการจ้างงานและรายได้ให้ผู้ประกอบการ เกษตรกร ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจรากหญ้า

ไทยทำ FTA กับประเทศใดบ้าง

ปัจจุบันไทยทำ FTA กับ จีน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย เปรู สหรัฐอเมริกา บาห์เรน และกับ 1 กลุ่มเศรษฐกิจ คือ BIMST-EC (บังกลาเทศ อินเดีย พม่า ศรีลังกา ภูฏาน เนปาลและไทย) ซึ่งครอบคลุมประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย (ยกเว้น EU) และครอบคลุมการค้าประมาณ 43.8% ของมูลค่าการค้ารวมของไทย และหากรวมอาเซียนด้วยแล้วจะครอบคลุมการค้าถึง 62.5% ของมูลค่าการค้ารวมของไทย ก้าวต่อไปจะพิจารณาเตรียมความพร้อม ในการเจรจา FTA กับสหภาพยุโรป แคนาดาแอฟริกาใต้ ชิลี เม็กซิโก เกาหลี กลุ่ม Mercosure และ EFTA (นอร์เวย์ ไอซ์-แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ และ ลิกเคนสไตน์) สินค้าและบริการที่เป็นเป้าหมายสินค้า แบ่งเป็นสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ อาหาร, แฟชั่น, รถยนต์ และชิ้นส่วนฯ บริการ กลุ่มหลักๆ เช่น การท่องเที่ยว, การบริการสุขภาพ และ Life Science, การก่อสร้างและออกแบบตกแต่งฯ รวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า

ในการพัฒนายุทธศาสตร์ข้าวไทย นั้น กระทรวงเกษตรฯ และกระทรวงพาณิชย์ร่วมกันกำหนดทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาในด้านการผลิตและการตลาดข้าวที่จะนำไปสู่การพัฒนาข้าวอย่างเป็นระบบทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการยกร่างยุทธศาสตร์ข้าวไทยโดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน ผู้แทนหน่วยราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ และอธิบดีกรมการค้าภายในเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งในเบื้องต้นได้มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดทำยุทธศาสตร์ข้าวปี 2550 – 2554 ไว้ 6 ด้าน ด้วยกัน ดังนี้

1. ด้านการผลิต โดยรักษาระดับพื้นที่เพาะปลูกทั้งข้าวนาปรัง และข้าวนาปีที่เหมาะสมจำนวน 66.5 ล้านไร่ การเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ให้เพิ่มขึ้น เฉลี่ย 20.0 % ภายใน 5 ปี ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตข้าวเปลือกเพิ่มขึ้นจาก 29.432 ล้านตัน อีก 15 - 20 ในปี 2553 – 2554

2. ด้านการพัฒนาชาวนา

3. การพัฒนาตลาดภายในประเทศ โดยการกระตุ้นกลไกตลาดและลดขั้นตอนการตลาด เพื่อทำให้ราคาข้าวเปลือกภายประเทศปรับตัวสูงขึ้นเฉลี่ย 10.0 % ใน 5 ปี รวมถึงนำข้าวไปขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล้วงหน้าเพิ่มขึ้น

4. การรักษาเสถียรภาพราคาข้าวภายในประเทศ เพื่อลดปริมาณและวงเงินการแทรกแซงตลาดข้าวเปลือกในอนาคต

5. การตลาดต่างประเทศ โดยผลักดันการส่งออกทั้งปริมาณและมูลค่าการส่งออกในปี 2550- 2554 จำนวน 8.5 – 9.5 ล้านตัน มูลค่า 2,600 – 2,850 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

6. ระบบโลจิสติกส์ ที่ปัจจุบันไทยมีต้นทุนด้านระบบโลจิสติกส์อยู่ 19.0 % ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของข้าวในปี 2550 ให้เหลือ 15.0 % ในปี 2554

สำหรับกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่เป้าหมายข้างต้นนั้น ได้มีการกำหนดกลยุทธ์หลักใน 6 ด้าน ดังนี้

1. กลยุทธ์การผลิต โดยกำหนดเขตพื้นที่ปลูกข้าวเพื่อการส่งออกและการใช้ภายในประเทศทั่วไปให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพการผลิตในพื้นที่ ซึ่งจะมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้สอดคล้องกับการกำหนดพื้นที่ปลูกข้าว ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการเพิ่มศักยภาพการผลิตได้ตามเป้าหมาย

2. กลยุทธ์การพัฒนาชาวนา โดยการอบรมถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และเน้นการเข้าถึง

3. กลยุทธ์การจัดระบบการตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งตลาดข้าวเปลือก ตลาดข้าวสาร และผลิตภัณฑ์ข้าว เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า

4. กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพราคาข้าว

5. กลยุทธ์การตลาดต่างประเทศ อาทิ การจัดระบบการส่งออก ให้สามารถกำกับดูแลไม่ให้ผู้ส่งออกมีการตัดราคาส่งออกข้าวในต่างประเทศ หรือรวมตัวกันกำหนดราคาข้าวภายในประเทศ การสร้างพันธมิตรทางการข้าว ซึ่งจะช่วยให้เกิดอำนาจการต่อรองของประเทศผู้ผลิตและส่งออกข้าว รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานข้าวไทย อันจะเป็นมาตรการที่สำคัญที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค

6. กลยุทธ์โลจิสติกส์และการสร้างมูลค่าตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่จะสามารถลดค่าใช้จ่ายและอำนวยความสะดวกในการส่งออกข้าวของไทยเพิ่มมากขึ้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ขึ้น 5 ประเด็น รวมทั้งได้กำหนดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ โดยให้สอดคล้องกับระเบียบวาระแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล เพื่อให้การพัฒนาการเกษตรสามารถบรรลุเป้าประสงค์ของกระทรวงที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 สภาพการผลิตทางการเกษตร มุ่งเน้นในการเพิ่มผลิตภาพการผลิต พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเป็นวัตถุดิบของไทย เพื่อผลักดันให้สินค้าเกษตรของไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การตลาดของสินค้าเกษตร มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรทั้งในด้านการแปรรูป และการควบคุม กำกับ ดูแลมาตรฐานสินค้าอย่างเป็นระบบ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 คุณภาพสินค้าเกษตรและอาหาร มุ่งเน้นให้สินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย มีคุณภาพ เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก โดยการเจรจาเปิดตลาดสินค้า ส่งเสริมการตลาดและระบบ logistic และสนับสนุนให้ร้านอาหารไทยในต่างประเทศใช้วัตถุดิบจากไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การลงทุนในภาคเกษตรกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มทางเลือกให้แก่เกษตรกร โดยสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนในระบบ ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อให้เกษตรกรไทยเป็นผู้ประกอบการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ความเป็นอยู่ของเกษตรกร เน้นให้สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้คุณภาพชีวิตและรายได้เพิ่มขึ้น

จากประเด็นยุทธศาสตร์ที่กล่าวมา สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ได้ ออกเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) การเพิ่มผลิตภาพการผลิต 2) การสร้างมูลค่าเพิ่ม 3) การพัฒนาสู่ครัวโลก 4) การเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกร 5) การสร้างความเข้มแข็งสู่เศรษฐกิจรากหญ้า มีรายละเอียดดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 ส่งเสริมการวิจัยพันธุ์ดี และสนับสนุนให้เกษตรกรใช้พันธุ์ดี

1.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทรัพยากรเพื่อการผลิต ป้องกันทรัพยากรการผลิตจากภัยธรรมชาติในโครงการสร้างระบบชลประทานและสระน้ำในพื้นที่แห้งแล้งซ้ำซาก การพัฒนาและปรับปรุงบำรุงดิน การถ่ายทอดองค์ความรู้ และสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับการใช้ทรัพยากรทางการเกษตรให้เหมาะสมกับการผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิดในแต่ละท้องที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งปริมาณ ชนิด และคุณภาพ

2. ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 สนับสนุนกระบวนการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร

สินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตรจำเป็นต้องผลิตตามความต้องการของผู้บริโภค มีความหลากหลาย คุณภาพสูง มีความปลอดภัยในกระบวนการผลิต มีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ อาทิ การจัดการฟาร์มแบบ GAP ฟาร์มเกษตรอินทรีย์ (Organic Farm) เป็นต้น รวมทั้ง

สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว (Post Harvest Technology) เพื่อควบคุมการผลิตในแต่ละขั้นตอนให้ได้ผลผลิตขั้นสุดท้าย (Final Product) ตรงกับความต้องการสินค้าที่ส่งมอบให้ลูกค้ากลุ่มต่าง ๆ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะให้การสนับสนุนในการฝึกอบรมและรับรองฟาร์มให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของตลาดผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ ถือเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร อันเป็นการเพิ่มรายได้ลดปัญหาความยากจน

2.2 สนับสนุนการคัดแยกคุณภาพสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า

ดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรผลิตสินค้าเกษตร โดยใช้ชนิดสินค้าและพันธุ์เดียวกันในแต่ละท้องที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการคัดแยกคุณภาพและประเภทของสินค้าเกษตร ช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าเกษตร ตลอดจนสนับสนุนเกษตรกรใช้เครื่องจักรกลในการคัดคุณภาพสินค้าเกษตร และส่งเสริมเกษตรกรใช้เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพ

2.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้มีความหลากหลายเป็นสากลและดึงดูดความสนใจ โดยจัดให้มีศูนย์บรรจุภัณฑ์ตามแหล่งผลิตสินค้าจุดใหญ่ ๆ ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตลาดให้สะอาด ทันสมัย บริการรวดเร็ว

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ครัวโลก ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 ประสานและอำนวยการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการสำรวจความต้องการของตลาด ทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ และเจรจาข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

3.2 ขยายกำลังการผลิตและปรับปรุงคุณภาพสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพการส่งออกอยู่แล้วทั้ง 7 ชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง กล้วยไม้ สับปะรด กุ้งกุลาดำ และไก่เนื้อ และ ผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรชนิดใหม่จำนวน 35 ชนิด ที่มีศักยภาพส่งออกประกอบด้วย ผัก 6 ชนิด ผลไม้ 14 ชนิด เครื่องปรุงอาหารไทย 4 ชนิด และปศุสัตว์ 4 ชนิด

3.3 พัฒนาศูนย์กระจายสินค้าจัดให้มีห้องเย็นเก็บสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นจุดส่งผ่านสินค้าตามความต้องการของตลาด ให้ผู้ประกอบการไทยเข้าสู่สากล จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ประกอบการไทยให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีและกฎหมาย รวมถึงการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง Brand สินค้าเกษตรของไทยโดยการจัด Road Shows and Exhibitions ประเทศสำคัญ ๆ ตามฤดูการผลิต

4. ยุทธศาสตร์การเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกร ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

4.1 ถ่ายทอดเทคโนโลยีส่งเสริมสินค้าเกษตรชนิดใหม่ที่ตลาดมีศักยภาพ แนะนำเทคโนโลยี และฝึกอบรมเกษตรกรใช้เทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมด้านต่าง ๆ

4.2 การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน เพื่อสร้างโอกาสแก่ประชาชนให้เข้าถึงแหล่งทุน

4.3 การสนับสนุนสินเชื่อ และจัดหาแหล่งเงินทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเฉพาะด้าน

4.4 ส่งเสริมสินค้าที่มีศักยภาพ และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรที่ตลาดมีศักยภาพ โดยเน้นการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น

4.5 สนับสนุนการผลิตในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

5. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งสู่เศรษฐกิจรากหญ้า ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

5.1 พัฒนาองค์ความรู้และทักษะของครัวเรือนเกษตรกร พัฒนาศักยภาพชุมชน วางระบบบัญชีและส่งเสริมการทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน

5.2 ดำเนินการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดิน

5.3 ส่งเสริมผลิตและแปรรูปในครัวเรือน และสนับสนุนการแปรรูปผลิตผลการเกษตรแก่เกษตรกรโดยให้การอบรมพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและการบรรจุหีบห่อ และเชื่อมโยงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

5.4 สร้างรายได้เสริมทั้งในและนอกภาคเกษตร

เช่นเดียวกัน การกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัดได้มีการนำยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงมาเชื่อมโยง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลัก โดยแบ่งมิติการพัฒนาออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ 1) มิติความสัมพันธ์และเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ (Area – base) โดยสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด/จังหวัด 2) มิติความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์ (Agenda – base) โดยมีความเกี่ยวเนื่องทางเศรษฐกิจ การผลิต การค้า การลงทุน การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนร่วมกันของประเทศตาม Issue ที่เกิดขึ้น

ในส่วนของจังหวัดพิษณุโลก ด้านมิติความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ “พัฒนาเพื่อเป็นศูนย์กลางบริการสี่แยกอินโดจีนแห่งเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว” ดังนั้นเพื่อผลักดันการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดให้เป็นรูปธรรม จังหวัดพิษณุโลกจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ของหวัดพิษณุโลก คือ “พัฒนาเพื่อให้เป็นเมืองบริการที่หลากหลายและมีความปลอดภัย” พร้อมกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรของจังหวัด โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และเป้าหมายอื่น ๆ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากยุทธศาสตร์ที่ 5 คือ เพิ่มผลิตภาพการผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงการตลาดและการแปรรูป ซึ่งมีกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาบริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาบริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรเชื่อมโยงการตลาด

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาบริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรเชื่อมโยงการแปรรูป

กลยุทธ์ที่ 4 ส่ง OTOP สองแคว ให้ได้มาตรฐานการผลิต / การตลาดสู่สากล

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างอาหารปลอดภัย

นอกจากยุทธศาสตร์ที่ 5 แล้ว การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรได้อย่างยั่งยืนต้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพิษณุโลก ในยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มผลิตภาพการผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยมีกลยุทธ์ ดังนี้

1. พัฒนาทรัพยากรน้ำและปรับปรุงบำรุงดิน มุ่งสู่เกษตรปลอดภัย
2. เพิ่มผลิตภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย
3. เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของหน่วยงานด้านการเกษตร
4. สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

2.3 Focus Group และ SWOT Analysis

2.3.1 Focus Group

การทำ Focus Group Focus Group เป็นเครื่องมือ ในการเจาะลึกข้อมูล โดยถือกำเนิดมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1946 โดยเริ่มต้นจากกลุ่มที่ทำงานทางด้านสังคมศาสตร์ (Social Sciences) มีลักษณะเป็นการสนทนาถกแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหา ที่มีการกำหนดหัวข้อเฉพาะ บางประเด็นของผู้จัด (Organizer) โดยกลุ่มคนที่เข้าร่วมประมาณ 8-10 คน ซึ่งเรียกว่า เป็น Participants หรือ Respondents โดย ผู้ที่จะเข้าร่วมการทำ Focus group จะได้รับการคัดเลือก (Screen) ตามเงื่อนไขมาอย่างดี

Jane Imber and Betsy Ann Toffler ได้นิยามไว้ว่า Focus Group Interview คือ เทคนิคการสัมภาษณ์กลุ่มแบบไม่มีโครงสร้างซึ่งนำคน 8-12 คน มารวมกันภายใต้การนำของผู้สัมภาษณ์ที่ผ่านการอบรมแล้ว (Trained Modulator) โดยจะพูดคุยเจาะไปยังเรื่องเฉพาะเจาะจง (Specific Issue) เช่น ปัญหายาเสพติดของชุมชน ปัญหาการผลิต OTOP มีผู้ดำเนินการสนทนา (Modulator) ที่ชำนาญในการพูดคุย มีความชำนาญสูงในการทำหน้าที่แนะนำเรื่องที่จะคุย และคอยกระตุ้นสมาชิกสนทนา

สรุป การสนทนากลุ่ม หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่มประมาณ 6-10 คน ซึ่งเลือกมาจากประชากรเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้ โดยบรรยากาศของการคุยกันเป็นกลุ่มจะช่วยลดความกลัวที่จะแสดงความเห็นส่วนตัว

ประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม

1. ผู้เก็บข้อมูล เป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี
2. เป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะกลุ่มมากกว่าการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว

3. ให้มีปฏิกิริยาโต้ตอบกันได้

ข้อจำกัด

1. ถ้าในการสนทนากลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนาเพียงไม่กี่คนที่แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นของคนส่วนน้อยเหล่านั้น ดังนั้นจึงต้องระวังไม่ให้มีการผูกขาดการสนทนาขึ้น

2. พฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ยอมรับในชุมชนอาจไม่ได้รับการเปิดเผยในกลุ่มสนทนา ในกรณีนี้ใช้การสัมภาษณ์ตัวต่อตัวจะดีกว่า

ในการทำ Focus Group มีองค์ประกอบที่จะต้องพิจารณา เพื่อให้งานสมบูรณ์ คือ

1) จำนวนกลุ่ม
2) ขนาดของกลุ่มจำนวนคนเข้าร่วม
3) การจัดหาผู้เข้าร่วมสนทนา (Screen)
4) การพิจารณาผู้ดำเนินการสนทนา (Modulator)
5) การพิจารณาสถานที่ และการเก็บประเด็นข้อมูล
6) การพิจารณาแนวการสัมภาษณ์ (Guide line)

ขั้นตอนในการจัดสนทนากลุ่ม

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ให้ข้อมูล
3. ตัดสินใจว่าจะทำกี่กลุ่ม
4. วางแผนเรื่องระยะเวลาและตารางเวลา
5. ออกแบบแนวคำถาม ควรเรียงคำถามจากคำถามที่เป็นเรื่องทั่วๆไป เบาๆ ง่ายต่อการเข้าใจ และสร้างบรรยากาศให้คุ้นเคยกันระหว่างนักวิจัยกับผู้เข้าร่วมสนทนาแล้วจึงวกเข้าสู่คำถามหลักหรือคำถามหลักของประเด็นที่ทำการศึกษาแล้วจึงจบลงด้วยคำถามเบาๆอีกครั้งหนึ่ง เพื่อผ่อนคลายบรรยากาศในวงสนทนาและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในช่วงท้ายอาจเติมคำถามเสริมเข้าไปแต่ต้องเป็นคำถามสั้นๆอาจเป็นคำถามที่ไม่ได้เตรียมมาก่อน แต่เป็นคำถามที่ปรากฏขึ้นมาระหว่างการสนทนา
6. ทดสอบแนวคำถามที่สร้างขึ้น
7. ทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) และผู้จดบันทึก (Notetaker)

- ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ต้องสร้างบรรยากาศในการสนทนา และควบคุมเกมส์ได้เป็นอย่างดีให้เกิดความเป็นกันเองมากที่สุด Moderator จะต้องไม่แสดงความคิดเห็นของตนเองควรจะปล่อยให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่อิสระเสรีและเป็นธรรมชาติมากที่สุด Moderator ที่ดีจะต้องสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

- ผู้จดบันทึก (Notetaker) จะต้องอยู่ร่วมตลอดเวลาและควรทำหน้าที่ในการจดบันทึกเพียงอย่างเดียวไม่ควรร่วมสนทนาด้วย เพราะจะทำให้การจดบันทึกข้อมูลไม่ครบถ้วน และจะต้องเป็นผู้ถอดเทปด้วยตนเอง เพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ได้บันทึกและเนื้อหาสาระในเทปที่ตรงกัน

- ผู้ช่วยทั่วไป (Assistant) มีหน้าที่คอยควบคุมเครื่องบันทึกเสียงและเปลี่ยนเทปขณะที่กำลังดำเนินการสนทนา และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ดำเนินการสนทนาและผู้จดบันทึก เพื่อให้แต่ละคนทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

8. คัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา

9. การจัดการเพื่อเตรียมการทำสนทนากลุ่ม เป็นการเตรียมสถานที่ กำหนดวัน เวลา และจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็น เช่น เครื่องบันทึกเทป ม้วนเทป ถ่าน สมุด ดินสอ เครื่องดื่ม อาหารว่าง เป็นต้น

10. จัดกลุ่มสนทนา

11. ประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

- ถอดเทปออกมาเป็นบทสนทนา ควรถอดเทปออกมาอย่างละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและต้องไม่ใส่ความคิดของตนเองที่ถือเป็นข้อสรุปลงไปด้วย

12. การเขียนรายงานการวิจัยควรเริ่มต้นโดยการเขียนเค้าโครงเรื่องก่อน แล้วเขียนผลการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหัวข้อของแนวคำถามโดยพรรณาในเชิงอธิบายวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา ถ้าจะให้ดีควรทำการวิเคราะห์ร่วมกันหลายๆคนเพื่อเป็นการอภิปรายร่วมกัน ถ้ามีความเห็นไม่ตรงกันควรกลับไปฟังรายละเอียดจากเทปใหม่ แล้วกลับมาอภิปรายด้วยกันอีก

บทสรุป จากข้อดีและข้อจำกัดของการจัดสนทนากลุ่มนั้นจะพบว่าในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นจะต้องใช้อย่างระมัดระวังโดยต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มนั้นควรเป็นผู้ที่พูดและฟังภาษาท้องถิ่นได้ และต้องมีความเหมาะ สมกับหัวข้อเรื่องที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

2. ควรให้ผู้เข้าร่วมอยู่ร่วมกลุ่มโดยตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ

3. เนื่องจากการจัดการสนทนากลุ่มนี้ไม่สามารถใช้กับการศึกษาวิจัยได้ทุกเรื่อง หากผู้ที่จะนำมา ใช้ได้พิจารณาให้รอบคอบ โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดก่อนที่จะเลือกวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการนี้ก็จะทำให้งานวิจัยที่ออกมามีคุณภาพและน่าเชื่อถือ

2.3.2 SWOT Analysis

SWOT เป็นคำย่อมาจากคำว่า Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats โดย

Strengths คือ จุดแข็ง หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งองค์กรนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดี

Weaknesses คือ จุดอ่อน หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถ ซึ่งองค์กรไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ไม่ดี

Opportunities คือ โอกาส หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

Threats คือ อุปสรรค หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร

บางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็นโอกาสกลับกลายเป็นอุปสรรคได้ และในทางกลับกัน อุปสรรคอาจกลับกลายเป็นโอกาสได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้องค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์แวดล้อม

ในการวิเคราะห์ SWOT การกำหนดเรื่อง หัวข้อ หรือประเด็น (Area) เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง เพราะว่า การกำหนดประเด็นทำให้การวิเคราะห์และประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคได้ถูกต้องโดยเฉพาะการกำหนดประเด็นหลัก (key area) ได้ถูกต้องจะทำให้การวิเคราะห์ถูกต้องยิ่งขึ้น การกำหนดกรอบการวิเคราะห์ SWOT ใด ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะธุรกิจและธรรมชาติขององค์กรนั้น ๆ ในวงการธุรกิจเอกชนมีการคิดค้นกรอบการวิเคราะห์ SWOT ที่มีความหลากหลายรูปแบบ อาทิเช่น

MacMillan(1986) เสนอ 5 ประเด็นสำหรับกรอบการวิเคราะห์ SWOT คือ 1)เอกลักษณ์ขององค์กร 2) ขอบเขตปัจจุบันของธุรกิจ 3) แนวโน้มสภาพแวดล้อมที่จะเป็นโอกาสและอุปสรรค 4) โครงสร้างของธุรกิจ และ 5)รูปแบบการเติบโตที่คาดหวัง

Goodstein et al (1993) เสนอ 5 ประเด็นที่ต้องวิเคราะห์ คือ 1)ความสำเร็จของแต่ละประเภทธุรกิจขององค์กรและทรัพยากรขององค์กรที่ยังไม่ถูกใช้ 2) ระบบติดตามประเมินผลสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท 3) กลยุทธ์ขององค์กรในแง่ความคิดริเริ่ม การเผชิญกับความเสี่ยง และการขับเคี่ยวทางการแข่งขัน 4) โครงสร้างและระบบการบริหารขององค์กรที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติแผนกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าหมาย และ 5) วัฒนธรรมองค์กรและวิธีการทำธุรกิจ

Piercy and Giles (1998) เสนอ 4 ประเด็น คือ 1)ความเฉพาะเจาะจงของตลาดผลิตภัณฑ์ 2) ความเฉพาะเจาะจงของกลุ่มลูกค้า 3) นโยบายราคาในตลาดที่เกี่ยวข้อง และ 4)การสื่อสารทางการตลาด

สำหรับลูกค้าที่แตกต่างกัน และ Edwards (1994) เสนอปัจจัยภายนอก 9 ประการ คือ การเมือง , เศรษฐกิจ , นิเวศวิทยา , การแข่งขัน , กฎหมาย , โครงสร้าง พื้นฐาน , สังคม , เทคโนโลยี และประชากร

ปัญหาในการทำกระบวนการวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT ขององค์การมีข้อที่ควรคำนึง 4 ประการ (Boseman et al., 1986) คือ

1) องค์กรต้องกำหนดก่อนว่า องค์กรต้องการที่จะทำอะไร

2) การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคต้องกระทำในช่วงเวลาขณะนั้น

3) องค์กรต้องกำหนดปัจจัยหลัก (key success factors) ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานให้ถูกต้อง

4) องค์กรต้องประเมินความสามารถของตนให้ถูกต้อง

นอกจากข้อที่ควรคำนึงแล้ว ยังมีปัญหาที่ควรระวัง (Goodstein et al., 1993) ดังนี้

1) การระบุจุดอ่อนต้องกระทำอย่างซื่อสัตย์ และบางครั้งจุดอ่อนเฉพาะอย่างเป็นของเฉพาะบุคคล

2) การาจัดการกับกลไกการป้องกันตนเองต้องกระทำอย่างรอบคอบ

3) แนวโน้มการขยายจุดแข็งที่เกินความเป็นจริง

4) ความใกล้ชิดกับสถานการณ์ทำให้มอง สถานการณ์ขององค์กรไม่ชัดเจน

5) การกำหนดบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลต้องระบุให้ชัดเจน) ข้อมูลไม่เพียงพอ และข้อมูลสิ่งแวดล้อม ภายนอกเบี่ยงเบนนอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมภายนอกอาจเป็นโอกาสหรืออุปสรรคก็ได้

การประชุมปฏิบัติการ SWOT ประยุกต์มาจากงานของ Flavel andf Williams (1996) และออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรธุรกิจชุมชนซึ่งมีชาวบ้านเป็นเจ้าของกิจการและดำเนินงานแบบสหกรณ์รูปแบบการประชุมจึงเน้นที่การปฏิบัติ โดยจำแนกการประชุมออกเป็น 3 ครั้ง ดังนี้

1. การประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 1 : การวิเคราะห์ประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค

การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัด ควรใช้เวลาประมาณ 2 วัน การประชุมปฏิบัติการประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

1.1 การเตรียมตัวผู้เข้าร่วม

ขั้นตอนนี้จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมตระหนักถึงสภาวการณ์ปัจจุบันขององค์กรของตน ความจำเป็นที่จะต้องวางแผน และการกระตุ้นให้เกิดความพร้อมที่จะเข้าสู่กระบวนการวางแผน โดยมีวิธีการ ดังนี้

1) นำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์องค์กรในส่วน ภารกิจวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้น และกลยุทธ์ที่ใช้ผ่านมาของกลุ่ม

2) ให้ผู้เข้าร่วมคิดค้นหาปัจจัยที่ทำให้เกิดผลเช่นนี้ โดยใช้เทคนิคการเขียนปัจจัยที่คิดได้ลงในกระดาษสีแผ่นเล็ก แล้วอธิบายความคิดนั้น ๆ ต่อกลุ่ม โดยดำเนินการเช่นนี้กับทุกคน จากนั้นจึงสรุปร่วม ในการนี้อาจให้ผู้เข้าร่วมเป็นผู้สรุป หรือผู้ดำเนินการเป็นผู้ สรุปก็ได้

3) เมื่อถึงตอนนี้ ผู้เข้าร่วมควรเข้าจาสถานการณ์ของกลุ่มว่ากลุ่มทำอะไรมาบ้าง ทำไมกลุ่มจึงทำอย่างนั้น และกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด อย่างไร จากความเข้าใจสถานการณ์ของกลุ่มดังกล่าวจะทำให้ผู้เข้าร่วมมีความพร้อมเข้าสู่การวางแผน

1.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน – จุดอ่อน และจุดแข็ง

ขั้นตอนที่ 2 นี้เป็นการให้ผู้เข้าร่วมพิจารณาจุดอ่อนจุดแข็งจากการปฏิบัติงานของกลุ่มโดยพิจารณาว่าอะไรบ้างที่กลุ่มทำได้ดี อะไรบ้างที่กลุ่มยังทำได้ไม่ดี โดยปฏิบัติตามลำดับขั้น ดังนี้

1) กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมคิดถึงการทำงานที่กลุ่มทำได้ดี ซึ่งจะเป็นจุดแข็งของกลุ่ม (ดูตัวอย่างจุดแข็ง ในบทที่ 6 กรณีศึกษา) แล้วเขียนจุดแข็งนั้น ๆ ในกระดาษสีโดยใช้กระดาษหนึ่งแผ่นต่อหนึ่งข้อ เช่น ใช้กระดาษสีเขียวสำหรับจุดแข็ง

2) ผู้เข้าร่วมแต่ละคนเสนอความคิดของตนตามข้อ 2.1 แล้วกระตุ้นผู้เข้าร่วมอภิปรายข้อเสนอนั้น ๆ เพื่อ ให้เกิดความเข้าใจและตัดสินใจว่า ข้อที่นำเสนอนั้นเป็นจุดแข็งจริงหรือไม่

3) ดำเนินการนำเสนอจุดแข็งซึ่งได้จากการศึกษาองค์กร (โดยใช้กระดาษสีเขียนเตรียมไว้ตามสีในข้อ 2.1) และให้กลุ่มตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาว่า เป็นจุดแข็งจริงหรือไม่

4) นำเอาจุดแข็งจากข้อ 2.2 และ 2.3 ซึ่งผู้เข้าร่วมพิจารณาว่า เป็นจุดแข็งจริงมาสรุปรวม และจัดทำเป็นรายการขุดจุดแข็ง ดังภาพที่ 2-2

จุดแข็ง
1. ……..
2. ……..
3. ……..
4……..

ภาพที่ 2-2 รายการชุดจุดแข็ง

5) ผู้เข้าร่วมให้น้ำหนักจุดแข็งแต่ละข้อ โดยพิจารณาจาก “เป็นจุดแข็งที่มีศักยภาพส่งผลกระทบต่อกลุ่ม (Potential impact)” และ “เป็นจุดแข็งที่มีความสำคัญเชิงเปรียบเทียบ (relative important)” โดยใช้เกณฑ์ปริมาณต่ำมาก ต่ำ กลาง สูง สูงมาก จากนั้นนำเอาเกณฑ์นี้มาคำนวณเป็นคะแนนโดยให้ค่า ต่ำมาก = 1, ต่ำ = 2 , กลาง = 3 , สูง = 4 , สูงมาก = 5 แล้วรวมเป็นคะแนนของแต่ละข้อ และให้ค่าเป็นเครื่องหมายบวก (+) ดังภาพที่ 2-3

จุดแข็ง	จุดแข็งที่มีศักยภาพส่งผลกระทบต่อกลุ่ม					จุดแข็งที่มีความสำคัญเชิงเปรียบเทียบ					รวม
	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	ต่ำมาก	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	ต่ำมาก	
1……	☐					☐					10
2……	☐							☐			8
3……				☐				☐			5
4……		☐				☐					9

ภาพที่ 2-3 จุดแข็งที่ให้น้ำหนักแล้ว

6) ดำเนินการเช่นเดียวกันตั้งแต่ข้อ 2.1 – 2.5 ในการวิเคราะห์จุดอ่อน โดยพิจารณาจากการทำงานที่กลุ่มยังทำได้ไม่ดี (ดูตัวอย่างจุดอ่อนในบทที่ 6 กรณีศึกษา) สำหรับกระดาษสีให้ใช้สีต่างกัน เช่น ใช้สีฟ้าสำหรับจุดอ่อน ส่วนการให้น้ำหนักจุดอ่อนแต่ละข้อจะพิจารณาจาก “เป็นจุดอ่อนที่มีศักยภาพส่งผลกระทบต่อกลุ่ม (potential impact)” และ “เป็นจุดอ่อนที่มีความสำคัญเชิงเปรียบเทียบ (relative important)” เกณฑ์คะแนนยังคงใช้เกณฑ์เดิม แต่ให้ค่าเป็นเครื่องหมายลบ (-) ดังภาพที่ 2-4 และ 2-5

จุดอ่อน
1……
2……
3. ……..
4…….

ภาพที่ 2-4 รายการชุดจุดอ่อน

จุดอ่อน	จุดอ่อนที่มีศักยภาพส่งผลกระทบต่อกลุ่ม					จุดอ่อนที่มีความสำคัญเชิงเปรียบเทียบ					รวม
	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	ต่ำมาก	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	ต่ำมาก	
1……	☐					☐					-8
2……			☐					☐			-4
3……				☐				☐			-5
4……					☐	☐					-10

ภาพที่ 2-5 จุดอ่อนที่ให้น้ำหนักแล้ว

1.3 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก – โอกาสและอุปสรรค

ผู้ดำเนินการเชื่อมโยงผลการศึกษากลยุทธ์กับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์สังคมเศรษฐกิจ โดยชี้ให้ผู้เข้าร่วมเห็นว่า เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เป็นสิ่งจำเป็น จากนั้นกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลงนั้นจะกระทบต่อกลุ่มและธุรกิจของเขาในเชิงโอกาสหรืออุปสรรค โดยปฏิบัติตามลำดับขั้น ดังนี้

1) ผู้ดำเนินการเสนอการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงซึ่งได้จากการศึกษาวิเคราะห์องค์กร และให้ผู้เข้าร่วมพิจารณาและอภิปรายการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในระดับหมู่บ้าน ประเทศจนถึง ระดับโลก ในระยะ 5 ปี ข้างหน้า

2) กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนพิจารณาการเปลี่ยนแปลงนั้น จะกระทบต่อกลุ่มและธุรกิจของเขาในเชิงโอกาสหรืออุปสรรค (ดูตัวอย่างโอกาสและอุปสรรคในบทที่ 6 กรณีศึกษา) โดยให้แต่ละคนเขียนข้อพิจารณาของตนในกระดาษสี เช่น โอกาสใช้กระดาษสีเหลืองอุปสรรคใช้กระดาษสีชมพู แล้วให้แต่ละคนนำเสนอข้อพิจารณาของตนและร่วมกันอภิปราย

3) ประมวลส่วนที่เป็นผลเชิงบวกเป็นข้อสรุปรวม บางข้ออาจไม่ต้องพิจารณาเมื่อผู้เข้าร่วมเห็นว่า ไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มแต่อย่างใด จากนั้นจัดทำเป็นรายการชุดโอกาส ดังภาพที่ 2-6

โอกาส
1. ……
2. ……
3. ……...
4……

ภาพที่ 2-6 รายการชุดโอกาส

4) ผู้เข้าร่วมให้น้ำหนักโอกาสแต่ละข้อโดยพิจารณาจาก “เป็นโอกาสที่มีศักยภาพส่งผลกระทบต่อกลุ่ม (Potential attraciveness)” และ “เป็นโอกาสที่มีความเป็นไปได้ของความสำเร็จ (probability of success)” โดยใช้เกณฑ์ปริมาณต่ำมาก ต่ำ กลาง สูง สูงมาก จากนั้นนำเอาเกณฑ์นี้ มาคำนวณเป็นคะแนนโดยให้ค่า ต่ำมาก = 1 , ต่ำ = 2 , กลาง = 3, สูง = 4 , สูงมาก = 5 แล้วรวมเป็นคะแนนของแต่ละข้อ และให้ค่าเป็นเครื่องหมาย บวก (+) ดังภาพที่ 2-7

โอกาส	โอกาสที่มีศักยภาพส่งผลกระทบต่อกลุ่ม					โอกาสที่มีความสำคัญเชิงเปรียบเทียบ					รวม
	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	ต่ำมาก	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	ต่ำมาก	
1……	☐						☐				9
2……	☐					☐					10
3……		☐						☐			7
4……	☐						☐				9

ภาพที่ 2-7 โอกาสที่ให้น้ำหนักแล้ว

5) ประมวลส่วนที่เป็นผลเชิงลบเป็นข้อสรุปรวม พร้อมทั้งจัดทำเป็นรายการอุปสรรค ผู้เข้าร่วมอาจไม่พิจารณาบางข้อซึ่งเห็นว่าไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มแต่อย่างใด ดังภาพที่ 2-8

อุปสรรค
1…….
2. ……...
3…….
4……

ภาพที่ 2-8 รายการชุดอุปสรรค

6) ผู้เข้าร่วมให้น้ำหนักอุปสรรคแต่ละข้อ โดยพิจารณาจาก “เป็นอุปสรรคที่มีศักยภาพรุนแรงต่อกลุ่ม (potential severity)” และ “เป็นอุปสรรคที่มีความเป็นไปได้ของการเกิดขึ้น (probability of occurrence)” ทั้งนี้ใช้เกณฑ์คะแนนเช่นเดียวกัน แต่ให้ค่าเป็นเครื่องหมายลบ (-) ดังภาพที่ 2-9

อุปสรรค	อุปสรรคที่มีศักยภาพส่งผลกระทบต่อกลุ่ม					อุปสรรคที่มีความสำคัญเชิงเปรียบเทียบ					รวม
	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	ต่ำมาก	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	ต่ำมาก	
1……				☐		☐					-7
2……						☐			☐		-10
3……				☐							-4
4……		☐				☐					-9

ภาพที่ 2-9 อุปสรรคที่ให้น้ำหนักแล้ว

เมื่อการประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 1 เสร็จสิ้น จะเว้นระยะเวลาประมาณ 3-7 วัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ผ่อนคลาย ขณะเดียวกันผู้ดำเนินการมีเวลาจัดการมีเวลาประมาณ 3-7 วัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ผ่อนคลาย ขณะเดียวกันผู้ดำเนินการมีเวลาจัดการกับข้อมูล และเตรียมการแสดงข้อมูลต่าง ๆ เช่น ทำกราฟ แสดงน้ำหนักจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคของกลุ่ม

2. การประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 2 : การสร้างกลยุทธ์ทางเลือก

การประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 2 เป็นการสร้างกลยุทธ์ทางเลือกควรใช้เวลาประมาณ 2 วัน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน

2.1 การกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์ของกลุ่มให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจซึ่งจะเกิดขึ้นในระยะ 5 ปีข้างหน้า การกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์มีขั้นตอน ดังนี้

1) กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมคิดว่า ในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กลุ่มของตนจะเป็นอย่างไร หรือจะเป็นลักษณะใด

2) จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมช่วยกันกำหนดและเขียนภารกิจของกลุ่ม

3) ผู้เข้าร่วมช่วยกันกำหนดและเขียนวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

2. 2 การสร้างกลยุทธ์ทางเลือก

ขั้นตอนนี้เป็นการสร้างกลยุทธ์ที่เป็นทางเลือก ซึ่งกลุ่มต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มการสร้างกลยุทธ์ทางเลือกกระทำในขอบเขตจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคของกลุ่ม โดยใช้วิธีการเรียกว่า SWOT matrix ดังนี้

1) แยกจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคตามประเภทหน้าที่ของกลุ่ม ในที่นี้ แยกเป็นการบริหารบุคคล การเงิน การผลิต และการตลาด

2) คัดเฉพาะจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคที่มีคะแนนสูง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ส่วนจุดอ่อน จุดแข็งที่มีคะแนน ต่ำจะไม่นำมาพิจารณา แต่สามารถย้อนกลับไปพิจารณาปัจจัยที่มีคะแนน ต่ำได้

3) เรียงจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคตามลำดับคะแนนโดยจำแนกตามการบริหารบุคคล การเงิน การผลิต และการตลาด

4) สร้างตาราง matrix ของแต่ละประเภท โดยจุดแข็งและจุดอ่อนที่เรียงคะแนนไว้แล้วอยู่ในแนวนอน และโอกาสและอุปสรรคที่เรียงคะแนนไว้แล้วอยู่ในแนวตั้ง ดังภาพที่ 2-10

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1.----------(10)	1.----------(-10)
2.----------(10)	2.----------(-8)
3.----------(9)	3.----------(-7)
4.----------(8)	4.----------(-7)
5.----------(8)	
โอกาส	
1.----------(10)	
2.----------(9)	
3.----------(9)	
อุปสรรค	
1.----------(-9)	
2.----------(-9)	
3.----------(-8)	
4.----------(-7)	

ภาพที่ 2-10 : การเตรียม SWOT Matrix โดยเรียงคะแนนจากต่ำไปหาสูงของจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส อุปสรรค

5) สร้างกลยุทธ์ทางเลือกในการบริหารบุคคลโดยใช้จุดแข็งของกลุ่มไปช่วงชิงโอกาสที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยใช้วิธีการจับคู่ระหว่างจุดแข็งและโอกาส หากคู่ใดเกิดความสอดคล้องที่เรียงในที่นี้ว่า “ปิ๊ง[2]” ก็ทำการบันทึกกลยุทธ์ทางเลือกนั้นไว้ ในการจับคู่นั้นอาจใช้จุดแข็งหรือโอกาสมากกว่าหนึ่งข้อก็ได้ หรืออาจจะใช้เพียงอย่างเดียวก็ได้ หรือบางข้ออาจไม่ทำให้เกิดกลยุทธ์ และกลยุทธ์ทางเลือกในส่วนนี้ เรียกว่ากลยุทธ์จุดแข็ง-โอกาส ดังภาพที่ 2-11

6) สร้างกลยุทธ์ทางเลือกในการบริหารบุคคลโดยใช้จุดแข็งของกลุ่มเลี่ยงอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยใช้วิธีการจับคู่ระหว่จุดแข็งและอุปสรรค หากคู่ใดเกิดความสอดคล้องที่เรียกในที่นี้ว่า “ปิ๊ง” ก็ทำการบันทึกกลยุทธ์ทางเลือกนั้นไว้ ในการจับคู่นั้นอาจใช้จุดแข็งหรืออุปสรรคมากกว่าหนึ่งข้องก็ได้ หรืออาจจะใช้เพียงอย่างเดียวก็ได้ หรือบางข้ออาจไม่ทำให้เกิดกลยุทธ์ และกลยุทธ์ทางเลือกในส่วนนี้ เรียกว่า กลยุทธ์จุดแข็ง-อุปสรรค ดังภาพที่ 2-11

7) สร้างกลยุทธ์ทางเลือกในการบริหารบุคคลโดยใช้โอกาสที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของกลุ่มมาแก้ไขจุดอ่อน โดยใช้วิธีการจับคู่ระหว่าง จุดอ่อนและโอกาส หากคู่ใดเกิดความสอดคล้องที่เรียกในที่นี้ว่า “ปิ๊ง” ก็ทำการบันทึกกลยุทธ์ทางเลือกนั้นไว้ ในการจับคู่นั้นอาจใช้จุดอ่อนหรือโอกาสมากกว่าหนึ่งข้อก็ได้ หรืออาจจะใช้เพียงอย่างเดียวก็ได้ หรือบางข้อก็ไม่ทำให้เกิดกลยุทธ์ กลยุทธ์ทางเลือกในส่วนนี้ เรียกว่า กลยุทธ์จุดอ่อน – โอกาส ดังภาพที่ 2-11

8) สร้างกลยุทธ์ทางเลือกในการบริหารบุคคลโดยการลดจุดอ่อนของกลุ่มและเลี่ยงอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยใช้วิธีการจับคู่ระหว่างจุดอ่อนและอุปสรรค หากคู่ใดเกิดความ

สอดคล้องที่เรียกในที่นี้ว่า “ปิ๊ง” ก็ทำการบันทึกกลยุทธ์ทางเลือกนั้นไว้ในการจับคู่นั้นอาจจะใช้จุดอ่อนหรืออุปสรรคมากกว่าหนึ่งข้อก็ได้ หรืออาจจะใช้เพียงอย่างเดียวก็ได้ หรือบางข้อก็ไม่ทำให้เกิดกลยุทธ์ กลยุทธ์ทางเลือกในส่วนนี้ เรียกว่ากลยุทธ์ จุดอ่อน – อุปสรรค ดังภาพที่ 2-11

9) เมื่อถึงขั้นนี้ จะได้กลยุทธ์ทางเลือกทั้ง 4 แบบนี้ คือกลยุทธ์จุดแข็ง – โอกาส กลยุทธ์จุดแข็ง-อุปสรรค กลยุทธ์จุดอ่อน – อุปสรรค (ดูตัวอย่างกลยุทธ์ทางเลือกทั้ง 4 แบบในบทที่ 6 กรณีศึกษา)

10) จากนั้น ทำวิธีการเดียวกันตั้งแต่ 2.4 ถึง 2.8 ในเรื่องการบริหารเงิน การบริหารการผลิต และการบริหารการตลาด ตามลำดับเมื่อการประชุมปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 เสร็จสิ้น ควรเว้นระยะเวลาประมาณ 3-7 วัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ผ่อนคลาย ขณะเดียวกัน ผู้ดำเนินการมีเวลาจัดกลุ่มกลยุทธ์ทางเลือกที่ซ้ำและรวบกลยุทธ์ทางเลือกที่อยู่ในเรื่องเดียวกันให้เป็นกลุ่ม ก้อนเพื่อเตรียมเสนอในการประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 3

<table>
<tr><td colspan="2">จุดแข็ง (S)
1.----------(10)
2.----------(10)
3.----------(9)
4.----------(8)
5.----------(8)</td><td>จุดอ่อน (W)
1.----------(-10)
2.----------(-8)
3.----------(-7)
4.----------(-7)</td></tr>
<tr><td>โอกาส (O)
1.----------(10)
2.----------(9)
3.----------(9)</td><td>กลยุทธ์จุดแข็ง-โอกาส
1.------ปิ๊ง----------(S1,S5,O2X)
2----------(S4,O1,O3)
3.----------(S3,O1,O2)
4.----------(S5,O3)</td><td>กลยุทธ์จุดอ่อน-โอกาส
1.----------(W2,O1)
2.----------(W2)</td></tr>
<tr><td>อุปสรรค (T)
1.----------(-9)
2.----------(-9)
3.----------(-8)
4.----------(-7)</td><td>กลยุทธ์จุดแข็ง-อุปสรรค
1.----------(S2,S3,S4,S5,T1)
2.----------(S4,T1,T3)</td><td>กลยุทธ์จุดอ่อน-อุปสรรค
1.-------ปิ๊ง----------
(W4,T3,T4)</td></tr>
</table>

ภาพที่ 2-11 การสร้างกลยุทธ์ทางเลือกจาก SWOT matrix

3. การประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 3 : การปรับปรุงและประเมินกลยุทธ์ทางเลือก

ในกรณีที่อาจพบว่า ผู้เข้าร่วมคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจของกลุ่มได้ไม่กว้างขวางนัก ผู้ดำเนินการมีความจำเป็นต้องจัดกระบวนการเสริมความรู้หรือข้อมูล โดยอาจเชิญบุคคลที่มีข้อมูลหรือความรู้นั้น ๆ มาเป็นวิทยากร เพื่อขยายความคิดหรือ

มุมมองที่กว้างขวางขึ้น สำหรับการประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 3 ใช้เวลาประมาณ 2 วันกับผู้เข้าร่วมชุดเดิม โดยมีขั้นตอนย่อย 6 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การจัดกระบวนการเสริมข้อมูล

จากผลการประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 2 ผู้ดำเนินการควรทราบแล้วว่าผู้เข้าร่วมยังขาดข้อมูลในส่วนใด ควรจะเพิ่มข้อมูลในด้านใด ซึ่งในการนี้ผู้ดำเนินการจะติดต่อวิทยากรมาบรรยายวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจในอนาคต หรือผู้ดำเนินการและผู้เข้าร่วมอาจช่วยกันหาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันก็ได้

3.2 การปรับปรุงกลยุทธ์ทางเลือก

ผู้เข้าร่วมทำการปรับปรุงกลยุทธ์ทางเลือก โดยวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเพิ่มเติม แล้วสร้างกลยุทธ์ทางเลือกเพิ่มขึ้นจากนั้นนำเอากลยุทธ์ทางเลือกที่สร้างไว้แล้วและกลยุทธ์ที่เพิ่งได้มาสรุปเป็นกลยุทธ์ทางเลือกชุดใหม่

3.3 การประเมินกลยุทธ์ทางเลือก

ผู้เข้าร่วมทำการประเมินกลยุทธ์ทางเลือกทั้งหมด กลยุทธ์ทางเลือกที่ผ่านการประเมินแล้วจะเป็นกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัติต่อไป การประเมินกลยุทธ์ทางเลือก กระทำ 2 ขั้นตอน คือ

1) พิจารณาและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ทางเลือกกับวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยคาดว่าเมื่อนำกลยุทธ์ทางเลือกใด ๆ ไปปฏิบัติแล้วจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มได้

2) ประเมินโดยการใช้เกณฑ์ 3 ประการ คือ มีความเหมาะสม หรือๆไม่ เป็นไปได้หรือไม่ และยอมรับกันหรือไม่ ทั้งนี้อาจมีกลยุทธ์ทางเลือกที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้ง 3 ประการ ดังภาพที่ 2-12

กลยุทธ์ทางเลือก	เหมาะสมหรือไม่	เป็นไปได้ หรือไม่	ยอมรับกันหรือไม่
1.----------	☐	☐	☐
2.----------	☐		☐
3.----------	☐	☐	☐
4.----------		☐	☐

ภาพที่ 2-12 การใช้เกณฑ์ประเมินกลยุทธ์ทางเลือก

3.4 การจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์

ผู้เข้าร่วมจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ โดยการจับคู่เปรียบเทียบที่ละคู่ทุกกลยุทธ์ในแต่ละคู่กลยุทธ์ที่เปรียบเทียบกัน กลยุทธ์ที่สำคัญกว่าจะถูกให้เครื่องหมายไว้ เช่น กลยุทธ์ที่หนึ่งเปรียบเทียบกับกลยุทธ์ที่สอง หากกลยุทธ์ที่หนึ่งสำคัญกว่ากลยุทธ์ที่สอง ก็จะทำเครื่องหมายไว้ที่กลยุทธ์

ที่หนึ่ง จากนั้น ดำเนินการเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่หนึ่งกับสาม, สี่, ... จนกระทั่งเสร็จสิ้นการเปรียบเทียบทุกคู่ จึงรวมคะแนนของเครื่องหมายที่กลยุทธ์แต่ละข้อได้รับ กลยุทธ์ที่ได้คะแนนมากที่สุดจะเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก และกลยุทธ์ที่ได้คะแนนมากที่สุดจะเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก และกลยุทธ์ที่มีคะแนนรองลงไป ก็จะเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญอันดับสอง เป็นลำดับไป ทั้งนี้การจับคู่เปรียบเทียบกลยุทธ์กระทำตามการจำแนกประเภทของกลยุทธ์ คือกลยุทธ์การบริหารคน กลยุทธ์การบริหารเงิน กลยุทธ์การบริหารการผลิตและกลยุทธ์การบริหารการตลาด ดังภาพที่ 2-13

กลยุทธ์ทางเลือกการบริหารการเงิน	การจัดลำดับความสำคัญ	ผลรวม
1.----------	1 **1** 1 **2** 3 **4**	1
2.----------	**2** **2** 3 4	3
3.----------	3 **4**	0
4.----------		2

ภาพที่ 2-13 การจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์โดยการจับคู่เปรียบเทียบแบบพบกันหมด

3.5 การจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์โดยสมาชิก

ผู้เข้าร่วมเสนอกลยุทธ์ที่ยังไม่ได้จัดลำดับความสำคัญให้แก่สมาชิกของกลุ่ม แล้วเปิดให้สมาชิกซักถาม อภิปราย และเสนอความเห็นเพิ่มเติม เมื่อซักถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ให้สมาชิกจัดลำดับความสำคัญตามวิธีของขั้นตอนที่ผ่านมา หากกลุ่มมีสมาชิกมาก อาจคัดตัวแทนหรือสุ่มตัวแทนของสมาชิกก็ได้ แต่หากสมาชิกไม่มากนัก การประชุมสมาชิกทั้งหมดก็สามารถกระทำได้ ขั้นตอนนี้เอื้อให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกระบวนการวางกลยุทธ์และมีความเข้าใจกลยุทธ์ (แผนงานของกลุ่ม) ซึ่งทำให้เขาเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีพันธะผูกพันกับกลุ่มมากขึ้น

3.6 การพิจารณาขั้นสุดท้ายของการจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์

ผู้เข้าร่วมพิจารณาการเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของสมาชิกและผู้เข้าร่วม เพื่อหาข้อสรุปสุดท้ายของการลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ เมื่อจัดทำข้อสรุปเสร็จแล้ว กลุ่มจะได้แผนงานกลยุทธ์ซึ่งกลุ่มจะใช้เป็นแนวทางในการทำงานของกลุ่มต่อไป

สรุปกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ต้องถูกดัดแปลงให้มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมชนบทในด้านภาษา ช่วงเวลา สถานที่สถานภาพหญิงชาย ความคุ้นเคย และความเป็นอาชีพเกษตรกร ซึ่งบริบทเหล่านี้อาจกลายเป็นข้อจำกัดของกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ได้ เนื่องจาก SWOT เป็นกระบวนการใช้ความคิดและเป็นกระบวนการเรียนรู้ จึงต้องการความตั้งใจสูงจาก

ผู้เข้าร่วม โดยทั่วไปเกษตรกรมักจะไม่คุ้นเคยกับการประชุมหลายวันติดต่อกันในบรรยากาศแบบสำนักงาน ช่วงเวลาและสถานที่จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องจัดปรับให้เข้ากับบริบทสังคมวัฒนธรรมชนบท ในแง่ของเวชลาควรจัดแบบเว้นช่วง 3 ช่วง และการกำหนดเวลาในแต่ละวันควรอยู่ในช่วงที่เกษตรกรจัดการงานเรือนและไร่นาประจำวันเสร็จแล้ว นอกจากนี้ ยังควรจัดในช่วงที่ไม่ตรงกับฤดูกาลการผลิตทางการเกษตร ส่วนสถานที่นั้น ควรเป็นสถานที่ที่มีความสงบ แยกออกมาเป็นส่วนตัวและมีความเป็นกันเอง ศาลาวัดเป็นที่หนึ่งที่มีความเหมาะสม เช่นเดียวกันความเป็นคนหมู่บ้านเดียวกันมีผลต่อการอภิปรายของผู้เข้าร่วมเช่นกัน จากงานวิจัยพบว่า หากมีผู้เข้าร่วมที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกันมากและมีผู้เข้าร่วมต่างหมู่บ้านน้อย ผู้เข้าร่วมที่อยู่หมู่บ้านเดียวกันจะมีส่วนร่วมในการอภิปรายสูง ในขณะที่ผู้เข้าร่วมมาจากหมู่บ้านอื่นจะมีส่วนร่วมไม่มากนัก แต่สภาพเช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นเมื่อผู้เข้าร่วมมาจากที่ต่างกันในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน การอภิปรายจะเกิดการกระจายในหมู่ผู้เข้าร่วม และ เพื่อให้กลยุทธ์ที่ได้มีผลในการปฏิบัติ ผู้เข้าร่วมควรเป็นผู้นำหลักกรรมการบริหาร และผู้ปฏิบัติหลัก ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้เป็นตัวจักรสำคัญในการทำงานให้กับกลุ่ม เงื่อนไขการเลือกบุคคลเป็นผู้เข้าร่วมจึงต้องอิงอยู่ในหลักการ “คนทำ คือคนกำหนด และคนกำหนด คือ คนทำ” ส่วนจำนวนผู้เข้าร่วมที่มีความเหมาะสมกับกระบวนการ SWOT งานวิจัยพบว่า จำนวน 10 – 15 คน เป็นจำนวนที่เหมาะสมเพราะกระบวนการ SWOT ต้องการการอภิปรายและการใช้ความคิด

2.4 พื้นที่ศึกษา

2.4.1 จังหวัดกำแพงเพชร

2.4.1.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ เขตการปกครอง

จังหวัดกำแพงเพชรเป็นเมืองเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางระวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งมีโบราณสถานเก่าแก่ ซึ่งก่อสร้างด้วยศิลาแลงหลายแห่งรวมอยู่ใน “อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร” ซึ่งองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2534 ปัจจุบันมีพื้นที่ 8,607.5 ตารางกิโลเมตร (5,379,68 7.5 ไร่) เป็นพื้นที่ การเกษตรประมาณ 5,358.15 ตารางกิโลเมตร (3,348,847 ไร่) ป่าไม้ 2,184.7 ตารางกิโลเมตร (1,365,437.5 ไร่) พื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่อื่น ๆ อีกประมาณ 1,064.65 ตารางกิโลเมตร (665,403 ไร่) อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 358 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ 78 ตำบล 823 หมู่บ้าน ประกอบด้วย อำเภอเมืองกำแพงเพชร อำเภอคลองขลุง อำเภอคลองลาน อำเภอไทรงาม อำเภอขาณุวรลักษบุรี อำเภอพรานกระต่าย อำเภอลานกระบือ อำเภอปางศิลาทอง อำเภอทรายทองวัฒนา อำเภอบึงสามัคคี และอำเภอโกสัมพีนคร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 726,846 คน โดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงในภาพที่ 2_14 ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก และอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก และอำเภอโพธิ์ทะเล อำเภอวชิรบารมี จังหวัดพิจิตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

ภาพที่ 2-14 แผนที่จังหวัดกำแพงเพชร

2.4.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดกำแพงเพชรมีแม่แม่น้ำปิงไหลผ่านเป็นระยะทางยาวประมาณ 104 กิโลเมตรมีลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนล่างแบบตะพักลุ่มน้ำ (ALLUVIAL TERRACE) มีระดับความสูงประมาณ 43-107 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง อยู่บริเวณทางด้านทิศตะวันออกและใต้ของจังหวัด

ลักษณะที่ 2 เป็นเนินเขาเตี้ย ๆ สลับที่ราบ พบเห็นบริเวณด้านเหนือ และตอนกลางของจังหวัด

ลักษณะที่ 3 เป็นภูเขาสลับสับซ้อนเป็นแหล่งแร่ธาตุ และต้นน้ำลำธารต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น คลองวังเจ้า คลองสวนหมาก คลองขลุง และคลองวังไทร ไหลลงสู่แม่น้ำปิง

โดยสรุป ลักษณะพื้นที่ของจังหวัดกำแพงเพชร ด้านตะวันตกเป็นภูเขาสูงลาดลงมา ทางด้านตะวันออกลักษณะดินเป็นดินปนทรายเหมาะแก่การทำนา และปลูกพืชไร่

2.1.4.3 สภาพและลักษณะดิน

ลักษณะดินในพื้นที่จังหวักกำแพงเพชรจะแตกต่างไปตามลักษณะภูมิประเทศ โดยสามารถแบ่งได้อย่างกว้าง ๆ ใน 3 บริเวณ ดังนี้

1. ลักษณะดินในพื้นที่ทางด้านตะวันตกซึ่งมีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา จะเป็นดินภูเขามีเนื้อดินค่อนข้างหยาบ หน้าดินบาง การเพาะปลูกทำได้ไม่ดี และมีความลาดชัน เป็นดินที่สลายตัวอยู่กับที่ไม่ได้ ถูกพัดมาจากที่อื่น สลายตัวมาจากหินบริเวณนั้น

2. ลักษณะดินในบริเวณที่ราบ จะมีลักษณะเป็นดินตะกอนเก่าถูกน้ำพัดพามา มีการระบายน้ำเลวถึงดีในบริเวณที่เป็นดินเก่าเนื้อดินมีความละเอียดกว่ามีดินเหนียวมาก การระบายน้ำจะทำได้ไม่ดี บางบริเวณที่มีเนื้อดินปนทรายจะมีการระบายน้ำได้ดี

3. บริเวณที่เป็นดินค่อนข้างใหม่ คือดินที่ถูกน้ำพัดพาตะกอนมาทับถมเป็นครั้งคราว และดินใหม่ซึ่งเป็นดินเหนียวจากแม่น้ำปิง จะอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดคือ ในบริเวณอำเภอขาณุวรลักษบุรี และอำเภอคลองขลุง

นอกจากนี้สามารถอธิบายรายละเอียดของลักษระของกลุ่มดิน สามารถแบ่งตามลักษณะกลุ่มดินได้ 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 30 2) กลุ่มดินไร่ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 30 3) กลุ่มดินตื้นครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 20 และ 4)กลุ่มดินภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 20

ทรัพยากรดินในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร มีปัญหาที่สำคัญคือ การชะล้างพังทลายของหน้าดิน ความเสื่อมโทรมของดิน/ดินเสื่อมคุณภาพ อันเนื่องมาจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว การใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นจำนวนมากติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน และการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของดิน ซึ่งปัจจุบันได้มีนโยบายการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร และการรณรงค์ให้มีการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพแทน และนอกจากนั้นยังมีการปรับปรุงลักษณะการใช้ที่ดินให้เหมาะสม โดยต้องลดพื้นที่เกษตรกรรมที่เป็นการปลูกพืชไร่ ซึ่งใช้พื้นที่การเพาะปลูกเป็นผืนติดต่อกันอย่างกว้างขวาง ปรับเปลี่ยนเป็นการปลูกไม้ยืนต้น หรือไม้ป่าเศรษฐกิจที่เป็นไม้โตเร็ว และไม้ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูง สลับด้วยการใช้ที่ดินอื่น ๆ โดยอาศัยกระบวนการเกษตรเข้าช่วย

ตารางที่ 2-3 จำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น และจำนวนหมู่บ้านที่มีปัญหาเรื่องคุณภาพดินนอกเขตเทศบาล พ.ศ.2547

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น	จำนวนหมู่บ้านที่มีปัญหา							
		ดินตื้น	ดินมีกรวดและทราย	ดินเค็ม	ดินเปรี้ยว	ดินจืด	ดินดาน	ดินพรุ	หน้าดินถูกทำลาย
เมืองกำแพงเพชร	208	7	32	3	14	73	11	-	11
ขาณุวรลักษบุรี	135	3	20	2	6	38	7	1	18
คลองขลุง	99	1	12	5	21	24	4	-	5
คลองลาน	61	1	14	-	-	24	2	-	15
พรานกระต่าย	112	8	19	6	18	27	9	-	4
ไทรงาม	69	3	10	-	5	22	4	1	-
ลานกระบือ	66	-	13	3	7	11	4	-	3
ทรายทองวัฒนา	37	-	-	1	13	14	1	-	-
ปางศิลาทอง	40	2	16	1	2	10	1	-	5
บึงสามัคคี	45	-	2	1	3	17	-	-	2
โกสัมพีนคร	42	-	8	1	1	16	1	-	2
รวม	914	25	146	23	90	276	44	2	65

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัด พ.ศ.2549 จังหวัดกำแพงเพชร

2.4.1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ

2.4.1.4.1 ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

ทรัพยากรป่าไม้ที่สามารถพบได้ในจังหวัดกำแพงเพชร มีทั้งป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้งโดยอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ กระจายอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ประเภทต่าง ๆ ปัจจุบันมีการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าเพื่อเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่ทำการเกษตร และที่อยู่อาศัย ส่งผลทำให้เนื้อที่ป่ามีปริมาณลดลงกว่าในอดีตมาก จากข้อมูลการแปลภาพถ่ายดาวเทียม Landset-5 ปี พ.ศ.2546-2547 มาตราส่วน 1:50,000 ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พบว่า จักหวัดกำแพงเพชรมีเนื้อที่ป่าไม้จำนวน 1,231,827 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 23.16 ของพื้นที่จังหวัด (เนื้อที่ป่าไม้ หมายถึง เนื้อที่ป่าชนิดต่าง ๆ เช่น ป่าดิบ ป่าสน ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าเต็งรังแคระเกร็น ป่าพรุ ป่าชายเลน และป่าชายหาด เป็นต้น ไม่ว่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ป่าโครงการ และพื้นที่ที่ใหญ่กว่า 5 เฮกแตร์ (31.25 ไร่) โดยมีเรือนยอดต้นไม้สูงอย่างน้อย 5 เมตร ปกคลุมมากกว่า 10%)

2.4.1.4.2 ทรัพยากรน้ำ

จังหวดกำแพงเพชรได้แบ่งทรัพยากรน้ำเป็นแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน ดังนี้

1) แหล่งน้ำผิวดิน

จังหวดกำแพงเพชร มีแม่น้ำปิงเป็นแม่น้ำสายหลักที่สำคัญที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนกำแพงเพชรมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติต่าง ๆ เช่น แม่น้ำ คูคลอง สระ หนอง บึง และแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝาย บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ทำนบ เป็นจำนวนมากกระจายอยู่ในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ในจังหวัด โดยมีแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่

1. แม่น้ำปิง

แม่น้ำปิงเป็นแม่น้ำสายหลักที่สำคัญทั้งของภาคเหนือและของประเทศ มีลำน้ำเข้าสู่จังหวัดกำแพงเพชรบริเวณวังเจ้า ตำบลโกสัมพี อำเภอโกสัมพีนคร ไหลลงมาทางใต้ ผ่านอำเภอเมืองกำแพงเพชร อำเภอคลองขลุง อำเภอขาณุวรลักษบุรี และไหลออกจากจังหวัดกำแพงเพชรที่อำเภอขาณุวรลักษบุรี มีความยาวประมาณ 104 กิโลเมตร

2. คลองวังเจ้า

ต้นน้ำอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้าซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดกำแพงเพชรพื้นที่รับน้ำสาขาคลองวังเจ้าประมาณ 625.75 ตารางกิโลเมตร คลองวังเจ้าเป็นลำน้ำขนาดเล็กปละตื้นเขินเป็นแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดตากและจังหวัดกำแพงเพชร โดยไหลลงแม่น้ำปิงที่บ้านวังเจ้า ตำบลโกสัมพี กิ่งอำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร

3. คลองแม่ระกา

ต้นน้ำอยู่ทางทิศเหนือและตะวันตกของอำเภอพรานกระต่ายไหลผ่านมาทางด้านตะวันตกของอำเภอเมืองกำแพงเพชร พื้นที่รับน้ำสาขาคลองแม่ระกาประมาณ 975.62 ตารางกิโลเมตร

4. คลองสานหมวก

ต้นน้ำอยู่ในเขตป่าคลองสวนหมาก หรือเขาขุนคลองสวนหมาก (อุทยานแห่งชาติคลองลาน) อำเภอคลองลาน ไหลจากตะวันตกมาตะวันออก บรรจบแม่น้ำปิงมราบ้านนครชุม บริเวณวัดสว่างอารมณ์ ตำบลนครชุมอำเภอเมืองกำแพงเพชร พื้นที่รับน้ำลุ่มน้ำสาขาคลองสวนหมากประมาณ 1,129.29 ตารางกิโลเมตร

5. คลองขลุง

ต้นน้ำอยู่บริเวณอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ไหลผ่านตอนใต้ของอำเภอคลองลานมาทางตะวันตกของอำเภอคลองขลุง คลองขลุงอยู่ในลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปิงตอนล่าง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์มีพื้นที่รับน้ำประมาณ 3,316.11 ตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 2-4 ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดกำแพงเพชร ในปี 2551

สถานีสำรวจอุตุ – อุทกวิทยา	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รายปี
ต.วังบัว อ.เมือง	102.3	246.4	181.9	142.4	146.1	228.8	306.6	56.1	1.6	0.0	0.0	40.5	1452.7
ต.โป่งน้ำร้อน อ.คลองลาน	180.7	306.5	212.6	109.9	125.7	219.2	375.7	41.3	2.9	0.0	0.0	93.3	1667.8

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาและบริหารน้ำภาคเหนือตอนล่าง

2) แหล่งน้ำใต้ดิน

จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณีพบว่า บริเวณที่ราบของจังหวัดกำแพงเพชร จัดว่าเป็นแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่เหมาะที่จะนำมาใช้ประโยชน์ทั้งด้านเกษตรกรรมจนถึงด้านเกษตรกรรมจนถึงด้านอุตสาหกรรม ชั้นน้ำบาดาลในจังหวัดสามารถแบ่งได้ 3 ระดับ ดังนี้

1. น้ำบาดาลระดับตื้น เป็นชั้นน้ำอยู่ที่ระดับความลึกตั้งแต่ 40-60 ฟุต บางแห่งจะลึกถึง 100 ฟุตประกอบด้วยกรวด และตะกอนดินทราย มีดินเหนียวปนเล็กน้อย ปริมาณน้ำอยู่ในอัตรา 60-80 แกลลอนต่อนาทีพบในบริเวณลุ่มน้ำหลากทั้งสองฝั่งแม่น้ำปิงหรือร่องน้ำเก่าตั้งแต่อำเภอเมืองกำแพงเพชร ลงไปถึงอำเภอขาณุวรลักษบุรี นอกจากนี้ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอไทรงาม และอำเภอลานกระบือ

2. น้ำบาดาลระดับลึกปานกลาง เป็นชั้นน้ำที่อยู่ที่ระดับความลึก 150-300 ฟุต ซึ่งประกอบด้วยดินเหนียวเป็นส่วนใหญ่สลับด้วยชั้นทราย ปริมาณน้ำอยู่ในอัตรา 30-50 แกลลอนต่อนาที พบบริเวณพื้นที่ราบลุ่มทั่วไปในทุกอำเภอ ยกเว้นบริเวณตอนเหนือของอำเภอพรานกระต่าย ด้านตะวันตกของอำเภอเมือง และอำเภอคลองลาน

3. น้ำบาดาลระดับลึก เป็นชั้นน้ำอยู่ที่ระดับความลึกตั้งแต่ 350 ฟุตลงไป ประกอบด้วยกรวดทรายที่มีการคัดขนาดอย่างดี และชั้นน้ำมีความต่อเนื่องเป็นแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ อยู่บริเวณฝั่งตะวันตกของอำเภอขาณุวรลักษบุรี เช่น บ้านบ่อถ้ำ บ้านสระตาพรม บ้านโคกเลาะไปทางเหนือผ่านเขตอำเภอคลองขลุงถึงบ้านวังยางเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร ซึ่งบริเวณนี้สามารถให้น้ำบาดาลในอัตราเฉลี่ย 150 แกลลอนต่อนาที นอกจากนี้บางบริเวณทางตอนใต้ของอำเภอ

ไทรงาม บริเวณอำเภอลานกระบือลงมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอขาณุวรลักษบุรี เมื่อขุดเจาะบ่อบาดาลที่ระดับความลึก 400 ฟุต จะได้น้ำบาดาลในอัตราไม่ต่ำกว่า 400 แกลลอนต่อนาที ส่วนชั้นน้ำบาดาลในหินแข็ง จัดเป็นประเภทไม่เหมาะสมเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดี เนื่องจากโอกาสเก็บน้ำจะมีได้ในช่องว่างที่เกิดรอยหินแตกเท่านั้น ปริมาณน้ำอัตราไม่เกิน 10 แกลลอนต่อนาที

3) สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

สำหรับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำจังหวัดกำแพงเพชร มีปัญหาหลักทางด้านทรัพยากรน้ำที่สำคัญคือ การขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง การขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำ แหล่งน้ำตื้นเขิน และปัญหาน้ำท่วม

ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร มีพื้นที่แล้งซ้ำซากในระดับรุนแรงมาก คือมีสภาวะที่ประสบความแห้งแล้งด้านการเกษตร 1-3 ปีต่อครั้ง จำนวน 10 อำเภอ 42 ตำบล 131 หมู่บ้าน และสำหรับพื้นที่ที่เกิดปัญหาน้ำท่วมในทุกปี หรือพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากมีจำนวน 11 อำเภอ 28 ตำบล 117 หมู่บ้าน

2.4.1.5 ด้านพาณิชยกรรม

ภาพรวมของเศรษฐกิจของจังหวัดกำแพงเพชร ด้านพาณิชยกรรม ประเภทธุรกิจที่สำคัญ ได้แก่ ธุรกิจขายส่ง ขายปลีก โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจก่อสร้าง และธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต โดยดูจากสถิติการจดทะเบียนตั้งใหม่ของนิติบุคคลที่เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา คาดว่าส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยตามมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นตัวสนับสนุนโดยเฉพาะจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นทั้งกองทุนหมู่บ้านและการส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และมาตรการอื่นที่ภาครัฐ ให้การสนับสนุนเรื่อยมา ส่งผลให้เกิดรายได้/เงินตรามีการหมุนเวียนไหลผ่านในระดับท้องถิ่น และระดับชุมชนเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการจ้างงานและรายได้ ส่งผลให้กำลังซื้อและการบริโภคเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

แม้ว่าภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดจะยังขยายตัวได้ดีจากปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นแนวโน้มในอนาคตคาดว่าปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในของประเทศ ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนธุรกิจหรืออาจทำให้ภาวะธุรกิจซบเซาและชลอตัวได้ และมีผลกระทบโดยตรงต่อการลงทุนธุรกิจในจังหวัดได้โดยเฉพาะปัจจัยด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนการผลิตปัญหาจากค่าเงินบาทแข็งตัว รวมทั้งความวิตกกังวลต่อสถานการณ์การเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนี้ ที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการลงทุนทางธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตาม โดยพื้นฐานของจังหวัดกำแพงเพชร เป็นเมืองเกษตรกรรม และมีการพึ่งพาภาคการเกษตรเป็นหลัก ดังนั้นอาจได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2.4.1.5.1 การจดทะเบียนธุรกิจนิติบุคคล

จากสถิติการจดทะเบียนธุรกิจนิติบุคคลของจังหวัดกำแพงเพชร โดยเมื่อเปรียบเทียบสถิติระหว่างปี พ.ศ.2551 กับปี พ.ศ.2550 พบว่าการจดทะเบียนนิติบุคคลมีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1.27 ซึ่งธุรกิจที่สำคัญส่วนใหญ่ที่มีการจดทะเบียนตั้งใหม่มากที่สุด คือ ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง รองลงมาได้แก่ ประเภทธุรกิจขายปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

สำหรับการจดทะเบียนนิติบุคคล ปี 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 82 ราย ทุนจดทะเบียน 173.890 ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน มีธุรกิจนิติบุคคลที่ยื่นจดทะเบียนลดลงร้อยละ 1.27 ซึ่งแยกได้ดังนี้

- การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด ตั้งใหม่ จำนวน 64 ราย ทุนจดทะเบียน 123.290 ล้านบาทและมีการจดเลิกกิจการ จำนวน 24 ราย ทุนจดทะเบียน 22.220 ล้านบาท
- การจดทะเบียนบริษัท จำกัด ตั้งใหม่ จำนวน 18 ราย ทุนจดทะเบียน 50.600 ล้านบาท และมีการจดเลิกกิจการ จำนวน 4 ราย ทุนจดทะเบียน 3.820 ล้านบาท

2.4.1.5.2 ระดับราคาสินค้าและบริการ จากกการสำรวจราคาสินค้าและบริการทั่วไปของจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 269 รายการ เพื่อนำมาคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัด ฯ พบว่าดัชนีราคาผู้บริโภค ปี 2551 เท่ากับ 120.5 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 7.0 สาเหตุจากการลดลงของดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยลละ 17.7 ได้แกา ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้งร้อยละ 27.6 เนื้อสัตว์ ร้อยละ 21.1 ผลไม้สด ร้อยละ 15.0 อาหารบริโภค-ในบ้าน ร้อยละ 19.0 อาหารบริโภค-นอกบ้าน ร้อยละ 20.1 ขณะที่ดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้น ร้อยละ 1.4 ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.1 (ตารางที่ 2-8)

ตารางที่ 2-5 ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัด กำแพงเพชร ปี 2551

หมวด	สัดส่วนน้ำหนักปีฐาน	ดัชนี				อัตราการเปลี่ยนแปลง		
		ธ.ค.51	พ.ย.51	ธ.ค.50	ม.ค.-ธ.ค.51	ธ.ค.51 /พ.ย. 51	ธ.ค.51/ ธ.ค.50	ม.ค.51-ธ.ค. 51/ม.ค.50-ธ.ค.50
รวมทุกรายการ	100.00	104.8	106.3	101.7	107.0	-1.4	3.1	7.0
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	33.78	120.4	122.5	102.6	117.7	-1.7	17.4	17.7
ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	4.57	115.6	119.8	105.0	127.5	-3.5	10.0	27.6
เนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำ	8.12	122.2	123.6	105.5	121.0	-1.2	15.8	21.1
ไข่และผลิตภัณฑ์นม	3.01	115.4	113.5	103.5	111.1	1.7	11.6	11.0
ผักและผลไม้	6.05	124.1	131.3	98.7	115.1	-5.5	25.7	15.0
เครื่องประกอบอาหาร	4.45	112.7	112.6	101.5	108.5	0.1	11.0	8.5
เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	1.27	102.4	101.5	100.2	100.9	0.8	2.2	0.9
อาหารบริโภค-ในบ้าน	2.50	127.3	127.3	100.8	119.1	0.0	26.4	19.0
อาหารบริโภค-นอกบ้าน	3.79	132.7	132.7	100.3	120.1	0.0	32.4	20.1
หมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหาร และเครื่องดื่ม	66.24	96.4	97.7	101.2	101.3	-1.3	-4.7	1.4
หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	5.14	100.1	100.1	100.1	100.2	0.0	0.0	0.2
หมวดเคหสถาน	25.03	94.0	94.0	100.1	97.6	0.0	-6.1	-2.4
หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	7.82	101.3	101.2	99.8	100.1	0.1	1.5	0.1
หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร	20.50	94.8	98.6	103.2	106.0	-3.8	-8.1	5.9
หมวดการบันเทิงการอ่านและการศึกษา	4.04	99.0	98.9	99.8	99.5	0.1	-0.8	-0.5
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	3.70	104.9	104.9	102.5	104.4	0.0	2.3	4.4
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	71.57	103.9	103.9	100.4	102.7	0.0	3.5	2.7
กลุ่มอาหารและพลังงาน	28.43	106.6	111.2	104.3	155.9	-4.2	2.2	15.9
- อาหารสด	21.76	120.2	123.4	103.4	119.8	-2.6	16.3	19.8
- พลังงาน	6.67	73.9	82.0	106.1	106.4	-9.9	-30.4	6.4

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร ตุลาคม 2552

2.4.1.6 ด้านอุตสาหกรรม

ภาวการณ์การลงทุนด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดกำแพงเพชรในปี 2552 มีการเพิ่มขึ้นของโรงงานที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานในระหว่างเดือน ตุลาคม 2551- กันยายน 2552 ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กเงินลงทุนไม่เกิน 10 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 52 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 8.78 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด 592 โรงงานในปัจจุบัน ซึ่งส่วนมากประกอบกิจการอุตสาหกรรมการเกษตร จำนวน 32 โรงงานคิดเป็นร้อยละ 61.54 รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องดื่ม จำนวน 8 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 15.38 และประกอบกิจการอุตสาหกรรมอื่น ๆ อีก จำนวน 12 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 2-6)

จังหวัดกำแพงเพชรมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ณ วันที่ 30 กันยายน 2552 ทั้งสิ้นจำนวน 592 โรงงาน แยกเป็นจำพวก 2 จำนวน 120 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 20.27 และจำพวก 3 จำนวน 472 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 79.73 รวมเงินลงทุน 33,890,016,285 มีคนงานรวมจำนวน 9,178 คน (ตารางที่ 2-7)

โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ แยกตามจำนวนเงินลงทุน โดยส่วนมากเป็นโรงงานขนาดเล็ก จำนวนเงินลงทุนน้อยกว่า 10 ล้านบาท จำนวน 432 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 72.97 รองลงมาเป็นโรงงานที่มีจำนวนเงินทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท จำนวน 85 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 14.36 และโรงงานที่มีเงินลงทุนมากกว่า 100 ล้านบาท จำนวน 22 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 3.72 ในส่วนของโรงสีข้าวมีจำนวน 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.95 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด (ตารางที่ 2-8, 2-9)

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในจังหวัดกำแพงเพชรเป็นอุตสาหกรรมการเกษตร โดยมากประกอบกิจการทำมันอัดแข็ง ทำมันเส้น ลานมัน โรงสีข้าว และโรงอบเมล็ดพืช จำนวน 244 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 41.22 รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมอโลหะ จำนวน 76 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 12.83 และอุตสาหกรรมด้านอื่น ๆ อีกจำนวน 272 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 45.95 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด (ตารางที่ 2-10)

ตารางที่ 2-6 จำนวนโรงงานที่เพิ่มขึ้นระหว่าง 1 ต.ค. 51-30 ก.ย. 52 (แยกตามอุตสาหกรรม)

ที่	หมวดอุตสาหกรรม	จำนวน	เงินทุน	ชาย	หญิง	รวม	แรงม้า
1.	อุตสาหกรรมการเกษตร	32	294,158,422	116	13	129	6,737.00
2.	อุตสาหกรรมอาหาร	3	11,507,000	12	21	33	528.64
3.	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	0	0	0	0	0	0.00
4.	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0	0	0	0	0	0.00
5.	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	0	0	0	0	0	0.00
6.	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	0	0	0	0	0	0.00
7.	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	0	0	0	0	0	0.00
8.	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	8	6,048,000	82	63	145	866.31
9.	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	0	0	0	0	0	0.00
10.	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	0	0	0	0	0	0.00
11.	อุตสาหกรรมเคมี	1	700,000	4	1	5	34.15
12.	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	1	22,294,800	8	0	8	469.10
13.	อุตสาหกรรมยาง	0	0	0	0	0	0.00
14.	อุตสาหกรรมพลาสติก	1	6,400,000	2	4	6	91.33
15.	อุตสาหกรรมอโลหะ	2	1,420,000	6	4	10	130.20
16.	อุตสาหกรรมโลหะ	1	8,300,000	18	0	18	173.53
17.	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	0	0	0	0	0	0.00
18.	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	2	15,390,000	12	1	12	323.33
19.	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	0	0	0	0	0	0.00
20.	อุตสาหกรรมขนส่ง	1	170,000	0	3	3	20.73
21.	อุตสาหกรรมอื่น ๆ	0	0	0	0	0	0.00
รวม		52	367,018,222	260	110	370	9,374.32

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกำแพงเพชร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

ตารางที่ 2-7 จำนวนโรงงานอุตสาหรรม (แยกตามจำพวก) ปี 2552

จำพวกที่	จำนวนโรงงาน	เงินลงทุน	ชาย	หญิง	รวม	แรงม้า
2	120	105,772,060	469	187	656	3,375.06
3	472	33,784,244,225	6,137	2,385	8,522	1,449,915.23
รวม 3 จำพวก	592	33,890,016,285	6,606	2,572	9,178	1,453,290.29

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกำแพงเพชร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

ตารางที่ 2-8 จำนวนเงินลงทุนแยกตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรม ปี 2552

ที่	รายการ	จำนวน	เงินทุน	ชาย	หญิง	รวม	แรงม้า
1.	โรงสีข้าวทั้งหมด	53	1,695,212,343	434	96	530	42,812.63
2.	โรงงานขนาดเล็ก<10 ล้านบาท	432	938,731,477	3,209	1,117	4,326	71,812.67
3.	โรงงานขนาดกลาง>10 ล้านบาท <=100 ล้านบาท	85	2,286,690,417	1,101	351	1,452	60,474.60
4.	โรงงานขนาดใหญ่ >100 ล้านบาท	22	29,005,382,048	1,862	1,008	2,870	1,278,190.39
รวม		592	33,890,016,285	6,606	2,572	9,178	1,453,290.29

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกำแพงเพชร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

ตารางที่ 2-9 โรงงานขนาดใหญ่ ที่มีเงินลงทุนมากกว่า 100 ล้านบาท ของจังหวัดกำแพงเพชร ปี 2550

ลำดับที่	ชื่อกิจการ	ประกอบกิจการ	เงินลงทุน	คนงาน
1.	บจก.ซี.พี.อินเตอร์เทรด จำกัด	สีข้าว	123,000,000	13
2.	บจก.ไทยปากกาลูกลื่นอุตสาหกรรม	ผลิตอุปกรณ์เครื่องเขียนและเครื่องใช้สำนักงาน	200,736,000	190
3.	บจก.ที.ซี.เอส.แป้งมันอุตสาหกรรม	ผลิตแป้งมันสำปะหลัง	240,000,000	45
4.	บจก.น้ำตาลทรายกำแพงเพชร	ทำน้ำตาลทรายดิบ/ขาว	685,000,000	359
5.	โรงไฟฟ้าลานกระบือ	ผลิตพลังงานไฟฟ้า	2,127,090,358	86
6.	บจก.อายิโนะโมะโต๊ะ(ประเทศไทย)	ผลิตผงชูรสและกรดกลูตามิค	2,264,000,000	115
7.	บจก.น้ำตาลนครเพชร	ทำน้ำตาลทรายดิบ/ขาว	2,835,508,013	606
8.	บจก.เบียร์ไทย (1991) มหาชน	ผลิตเบียร์,น้ำดื่ม,โซดา	18,000,900,090	760
9.	บจก.ไทยเสรี เจนเนอเรตติ้ง	ผลิตพลังงานไฟฟ้า	3000,000,000	25
10.	บจก.แก่นเจริญ สาขา 1 กำแพงเพชร	ผลิตแป้งมันสำปะหลัง	195,000,000	205
11.	หจก.โรงสีธันยบูรณ์สถาพร	สีข้าว	129,000,000	30
12.	บริษัท สุวลีศิลา จำกัด	โม่หิน	100,000,000	35
13.	บจก.เอส.เค.เอส.อินเตอร์เนชั่นแนล สตาร์ช จำกัด	ผลิตแป้งมันสำปะหลัง	291,000,000	110
14.	บริษัทเจริญสุขแป้งมัน(2005)จำกัด	ผลิตแป้งมันสำปะหลัง	295,000,000	150
15.	โรงแป้งมัน สหกรณ์นิคมนครชุม จำกัด	ผลิตแป้งมันสำปะหลัง	393,000,000	90
16.	หจก.ศุภชัยไรซ์มิลล์	สีข้าว	275,000,000	45
17.	บริษัท ชากังราวสตาร์ช จำกัด	ผลิตแป้งมันสำปะหลัง	200,000,000	57
18.	กรมการข้าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เก็บรักษาลำเลียงเมล็ดพืช	124,408,165	9
19.	บจก.สิงห์โตทองไรซ์ คอร์ปอเรชั่น	การร่อน คัด คุณภาพข้าวสาร	168,000,000	8
20.	บริษัท สิงโตทอง อาร์ซีซีไรซ์ จำกัด	สีข้าว	294,304,000	10
21.	บริษัท กำแพงเพชรเอทานอล	ผลิตเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง	750,000,000	61
22.	สหกรณ์การเกษตรขาณุวรลักษบุรี จำกัด	ทำมันเส้น	112,739,422	6

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกำแพงเพชร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

ตารางที่ 2-10 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม (แยกตามหมวดอุตสาหกรรม)

ที่	หมวดอุตสาหกรรม	จำนวน	เงินทุน	ชาย	หญิง	รวม	แรงม้า
1.	อุตสาหกรรมการเกษตร	244	5,128,085,930	1,780	601	2,381	163,275.89
2.	อุตสาหกรรมอาหาร	34	6,074,563,493	1,262	233	1,495	687,063.91
3.	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	2	18,750,900,900	369	425	821	144,900.00
4.	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	2	9,436,000	5	39	44	34.62
5.	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	2	7,900,000	14	236	250	78.07
6.	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	1	5,700,000	25	105	130	33.75
7.	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	15	64,822,000	280	72	352	1,237.56
8.	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	39	57,889,000	1,148	204	1,352	2,570.79
9.	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	3	15,609,220	32	25	57	202.33
10.	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	1	7,500,000	16	0	16	27.15
11.	อุตสาหกรรมเคมี	17	157,999,134	117	62	179	1,669.25
12.	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	7	51,859,800	36	3	39	4,108.25
13.	อุตสาหกรรมยาง	0	0	0	0	0	0.00
14.	อุตสาหกรรมพลาสติก	6	31,646,000	55	46	101	1,928.73
15.	อุตสาหกรรมอโลหะ	76	269,141,000	495	217	712	7,447.50
16.	อุตสาหกรรมโลหะ	1	8,300,000	18	0	18	173.53
17.	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	19	19,894,500	101	2	103	1,180.50
18.	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	43	44,935,460	166	16	182	2,631.14
19.	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	3	10,451,200	15	8	23	92.80
20.	อุตสาหกรรมขนส่ง	34	330,477,600	244	35	279	1,940.77
21.	อุตสาหกรรมอื่น ๆ	43	2,815,905,858	401	243	644	432,693.75
รวม		592	33,890,016,285	6,606	2,572	9,178	1,453,290.29

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกำแพงเพชร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2552)

2.4.1.7 ด้านเหมืองแร่

จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณีพบว่าจังหวัดกำแพงเพชร เป็นแหล่งที่มีทรัพยากรแร่ธาตุหลายชนิด มั้งที่ได้นำมาใช้ประโยชน์และยังไม่ได้พัฒนานำมาใช้ประโยชน์คือ น้ำมันดิบ หินอ่อน แร่เหล็ก ทองแดง แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) ดีบุก ตะกั่ว ฟลูออไรท์ และไพโรฟิลไลด์ ส่วนใหญ่จะพบในบริเวณภูเขาสูงทางด้านตะวันตกของจังหวัด และได้นำเอาไว้ในเชิงพาณิชย์ดังนี้

1. น้ำมันปิโตรเลียมและแก๊สธรรมชาติ เป็นแร่ธาตุที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดกำแพงเพชร บริษัท ปตท.สผ.สยามจำกัด (เดิมบริษัท ไทยเชลล์ เอ็กซพลอเรชั่น แอนด์ โปร

ดักชั่น จำกัด) ได้รับสัมปทานขุดเจาะน้ำมันดิบที่ อำเภอลานกระบือ ตั้งแต่ปี 2525 จนถึงปัจจุบัน ในปี 2550 บริษัทฯ ได้ขุดเจาะน้ำมันปริมาณ 6,757,607.07 บาร์เรล มูลค่าการผลิต 14,946,542,893.50 บาท และมีการผลิตก๊าซธรรมชาติในปี 2550 ปริมาณ 10,690,467,000.00 ล้านลูกบาศก์ฟุต มูลค่าการผลิต 607,822,051.64 บาท

2. หินอ่อนและหินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) มีการอนุญาตประทานบัตรเพื่อทำเหมืองแร่หินอ่อนและหินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) ในเขตอำเภอพรานกระต่าย มีจำนวน 18 ราย เนื้อที่ 1,947 ไร่ อายุประทานบัตร 25 ปี ในปี พ.ศ. 2550 ผลิตแร่หินอ่อนได้ 1,956.09 เมตริกตัน เป็นมูลค่าแร่ 13,692,630.00 บาท (ใช้ในการทำหินประดับและหัตถกรรมหินอ่อน) ผลิตแร่หินอ่อน (คุณภาพต่ำ)ได้ 34.689 เมตริกตัน เป็นมูลค่าแร่ 9,464,172.00 บาท (ใช้ในการก่อสร้าง) และผลิตแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) ได้ 355,905.0 เมตริกตัน เป็นมูลค่าแร่ 1,030,414.00 บาท

2.4.2 จังหวัดพิจิตร

พิจิตร เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่าง มีความหมายว่า "เมืองงาม" ตั้งอยู่ระหว่างจังหวัดนครสวรรค์กับจังหวัดพิษณุโลก มีแม่น้ำน่านและแม่น้ำยมไหลผ่าน ตัวเมืองอยู่ริมฝั่งแม่น้ำน่าน พิจิตรเป็นเมืองเก่าแก่ในสมัยสุโขทัย ปรากฏข้อความในศิลาจารึกหลักที่ 1ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และในศิลาจารึกหลักที่ 8 รัชกาลพระยาลิไท เรียกว่า "เมืองสระหลวง" ซึ่งมีสถานะเป็นหัวเมืองเอกของกรุงสุโขทัย ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้เปลี่ยนชื่อเป็น "เมืองโอฆบุรี" ซึ่งแปลว่า "เมืองในท้องน้ำ" ตามตำนานกล่าวว่า พระยาโคตรบองเป็นผู้สร้างเมืองพิจิตร แต่จะสร้างในสมัยใดไม่ปรากฏ นอกจากนี้ เมืองพิจิตรยังเป็นที่ประสูติของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยาพระองค์หนึ่งคือ สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 หรือพระเจ้าเสือ ในสมัยกรุงศรีอยุธยาพิจิตรเป็นหัวเมืองชั้นตรี มีตำแหน่งเจ้าเมืองปรากฏตามพระไอยการตำแหน่งนาพลเรือนฯ ว่า ออกญาเทพาธิบดีศรีรณรงค์ฤาไชยอภัยพิริยภาหะ ศักดินา 5,000 ไร่ ซึ่งถือว่าเป็นขุนนางบรรดาศักดิ์ระดับสูง ในสมัยกรุงศรีอยุธยามีหัวเมืองชั้นตรีเพียง 7 เมืองเท่านั้น คือ เมืองพิชัย เมืองพิจิตร เมืองนครสวรรค์ เมืองพัทลุง เมืองชุมพร เมืองจันทบูร และเมืองไชยา จึงนับว่าในสมัยโบราณพิจิตรเป็นเมืองที่ค่อนข้างจะมีความสำคัญสูง จนตำแหน่งเจ้าเมืองมีการตราไว้ในพระไอยการฯ โดยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ในสมัยรัตนโกสินทร์ เมืองพิจิตรเป็นเพียงเมืองขนาดเล็ก แต่ก็ยังมีเจ้าเมืองปกครองดังเช่นเมืองอื่น ๆ เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงโปรดให้ย้ายเมืองพิจิตรมาตั้งที่บ้านคลองเรียง ซึ่งเป็นคลองขุดใหม่ลัดแม่น้ำน่านที่ตื้นเขิน คลองเรียงจึงกลายเป็นแม่น้ำน่านไป ส่วนบริเวณเมืองพิจิตรเก่ายังปรากฏโบราณสถานอยู่หลายแห่ง ซึ่งมีอายุตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงสมัยอยุธยา

2.4.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดพิจิตรอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศเหนือประมาณ 350 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 5,020 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ 4,531.014 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,831,883 ไร่ แบ่งออกเป็น 12 อำเภอ 89 ตำบล 852 หมู่บ้าน ดังนี้ 1) อำเภอเมืองพิจิตร 2) อำเภอวังทรายพูน 3) อำเภอโพธิ์ประทับช้าง 4) อำเภอตะพานหิน 5) อำเภอบางมูลนาก 6) อำเภอโพทะเล 7) อำเภอสามง่าม 8) อำเภอทับคล้อ 9) อำเภอสากเหล็ก 10) อำเภอบึงนาราง 11) อำเภอดงเจริญ และ12) อำเภอวชิรบารมี ทั้งนี้จังหวัดพิจิตรจำนวนประชากร 553,193 คน มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดนครสวรรค์

ภาพที่ 2-15 แผนที่จังหวัดพิจิตร

2.4.2.2 สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่จังหวัดพิจิตรเอื้ออำนวยต่อการเกษตรพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำอยู่สูงจากระดับ ทะเลปานกลางประมาณ 37.95 เมตร ทางด้านตะวันออกมีความลาดเอียงไม่เกินร้อยละ 2 ส่วนที่ต่อเนื่องกับจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นที่ราบสูง ความลาดเอียงร้อยละ 2- 10 มีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน3 สาย ได้แก่แม่น้ำน่าน แม่น้ำยม และแม่น้ำพิจิตร ซึ่งใช้เป็นเส้นทางคมนาคมแต่โบราณ ทำให้เมืองพิจิตรมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาแต่ก่อนยุคสุโขทัย และยังมีหลักฐานปรากฏราบทุกวันนี้ ในด้านเศรษฐกิจมีบทบาทในฐานะเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของประเทศ

2.4.2.3 ภูมิอากาศและปริมาณน้ำตามธรรมชาติ

ภูมิอากาศ อากาศจัดอยู่ในแบบมรสุม ซึ่งในรอบปีจะแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมไปสิ้นสุดเดือนตุลาคม และฤดูแล้ง แบ่งย่อยเป็น 2 ช่วง คือ ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมไปสิ้นสุดเดือนกุมภาพันธ์ และฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ไปสิ้นสุดเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 28.10 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพันธ์ โดยเฉลี่ยร้อยละ 79.80 ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 1,480.90 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 109 วัน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ไปจนถึงเดือนกันยายน ฝนจะตกมากในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน

ตารางที่ 2-11 ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดพิจิตร ในปี 2551

สถานีสำรวจอุตุ – อุทกวิทยา	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ราย ปี
ต.หอไกร อ.บางมูลนาก	0.0	0.0	34.2	43.9	15.6	35.0	67.0	57.2	156.2	87.9	50.3	0.0	547.3

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาและบริหารน้ำภาคเหนือตอนล่าง

2.4.2.4 ทรัพยากร

2.4.2.4.1. ทรัพยากรดิน

สัณฐานทางธรณีวิทยาของจังหวัดพิจิตรตั้งอยู่บนแอ่งน้ำเจ้าพระยาตอนบน พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นแหล่งสะสมตัวของตะกอนตามที่ราบลุ่ม และเป็นแหล่งสะสมของตะกอนตามลานตะพักแม่น้ำ พบตามแนวสองฝั่งของแม่น้ำยมและแม่น้ำน่าน ส่วนทางด้านตะวันออกของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มลูกฟูก ประกอบด้วยชั้นหินดินดานเนื้อปนไมก้าสีน้ำตาลเทาและสีแดง หินตม หินทราย เนื้อไมก้าและหินกรวดมน ปรากฏให้เห็นในลักษณะเนินเขาโดยทั่วไป ทางด้านตะวันออกติดกับจังหวัดเพชรบูรณ์

ลักษณะดินจากการสำรวจดินของกรมพัฒนาที่ดินพอสรุปลักษณะดินที่พบใน 4 ลักษณะ คือ

1. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ เกิดจากการทับถมของตะกอนจากลำน้ำน่านและแม่น้ำยม

2. เนินตะกอนรูปพัด เกิดจากกระแสน้ำไหลลงมาจากเขาพัดเอาตะกอนต่าง ๆ มาด้วยเมื่อไหลผ่านที่ราบความเร็วการไหลก็ลดลง จึงทำให้มีการตกตะกอนในลักษณะรูปร่างคล้ายพัดพบมากทางด้านตะวันออกของจังหวัด มีความสมบูรณ์ปานกลางถึงต่ำ เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่และผลไม้

3. พื้นที่เหลือค้างจากการกัดกร่อน ซึ่งเป็นกระบวนการปรับพื้นที่ของสภาพพื้นที่ลูกคลื่นมีความลาดชัน 2.0-8.0% เป็นดินที่เกิดจากหินเป็นแอนดีไวท์ หินควอทไซด์ และหินดาน ลักษณะดินมีการระบายน้ำดี

4. ภูเขา มีลักษณะเป็นภูเขาโดดของหินแอนดีไซด์ สภาพพื้นที่มีความลาดชัน 35.0 % พื้นที่ไม่เหมาะสมแก่การเกษตร

2.4.2.4.2 ทรัพยากรน้ำ

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ประกอบไปด้วย แม่น้ำ ลำคลอง หนองบึง ดังต่อไปนี้

1. แม่น้ำน่าน ไหลผ่านอำเภอเมืองพิจิตร ตะพานหิน บางมูลนากมีคลองใหญ่รับน้ำไหลลงสู่แม่น้ำน่าน 7 คลอง แม่น้ำน่านไหลผ่านพิจิตรความยาวทั้งสิ้น 79 กิโลเมตร ปริมาณน้ำไหลสูงสุด 1,040 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที พื้นที่ในลุ่มน้ำประมาณ 2,602 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,626,250 ไร่

2. แม่น้ำยม ไหลผ่านอำเภอสามง่าม โพธิ์ประทับช้าง และโพทะเล มีคลองใหญ่รับน้ำไหลลงสู่แม่น้ำน่าน 7 คลอง แม่น้ำยมไหลผ่านพิจิตรความยาวทั้งสิน 124 กิโลเมตร ปริมาณน้ำไหลสูงสุด 900 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที พื้นที่ในลุ่มน้ำประมาณ 2,046 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,278,750 ไร่

3. แม่น้ำวังทอง เป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำน่าน โดยมีต้นกำเนิดจากจังหวัดเพชรบูรณ์แล้วไหลลงสู่แม่น่านที่บ้านท่าพ่อ ตำบลท่าพ่อ อำเภอเมืองพิจิตร

4. แม่น้ำพิจิตร มีลักษณะตื้นเขิน อยู่ระหว่างแม่น้ำน่านกับแม่น้ำยมมีความยาว 127 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอเมืองพิจิตร อำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอตะพานหินแล้วบรรจบแม่น้ำยมที่บ้านบางคลาน อำเภอโพทะเล แม่น้ำสายนี้ตื้นเขินมากและมีฝายกั้นน้ำเป็นช่วง ๆ เพื่อใช้ในสวนผลไม้ ขณะนี้กรมโยธาธิการ และผังเมือง กำลังขุดลอกคลองตามโครงการพัฒนาแม่น้ำพิจิตร

นอกจากแม่น้ำที่กล่าวมาแล้ว ยังมีแหล่งน้ำผิวดินที่มีลักษณะเป็นหนอง บึงอีกจำนวน 134 แห่ง คิดเป็นพื้นที่ในฤดูฝน เฉลี่ยประมาณ 19.14 ตารางกิโลเมตร หรือ 11,962.5 ไร่ บึงส่วนใหญ่มีลักษณะตื้นเขินมีความลึกเฉลี่ย 0.40 –1.00 เมตร บึงที่มีน้ำขังใช้ได้ตลอดทั้งปีมีอยู่จำนวน 16 แห่ง

ในเขตอำเภอโพทะเล และอำเภอเมือง เช่น บึงสีไฟ บึงช้าง บึงคันไถ บึงน้อย บึงทับหมัน บึงนาราง บึงสนุ่น หนองระแวง หนองแม่ลาด และหนองหลวง เป็นต้น

การกระจายน้ำและการพัฒนาแหล่งน้ำ

- เป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน	รวม	371,973 ไร่	แยกเป็น
-โครงการฯ พลายชุมพล 26,941 ไร่			
-โครงการฯ ดงเศรษฐี 186,000 ไร่			
-โครงการฯ ท่าบัว 159,032 ไร่			
- เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน	รวม	1,975,840 ไร่	แยกเป็น
พื้นที่ลุ่มน้ำน่านฝั่งตะวันออก 7 อำเภอ		1,086,921 ไร่	แยกเป็น
-โครงการชลประทานขนาดกลาง 13 โครงการ		143,300 ไร่	
-สูบน้ำด้วยไฟฟ้า 28 สถานี		63,235 ไร่	
-โครงการชลประทานขนาดเล็ก 61 แห่ง		95,000 ไร่	
-พื้นที่การเกษตรอื่น ๆ		785,386 ไร่	
พื้นที่ลุ่มน้ำยมฝั่งตะวันตก 5 อำเภอ		888,919 ไร่	แยกเป็น
-โครงการชลประทานขนาดกลาง 2 โครงการ		81,000 ไร่	
-สูบน้ำด้วยไฟฟ้า 23 สถานี		39,560 ไร่	
-โครงการชลประทานขนาดเล็ก 51 แห่ง		85,300 ไร่	
-พื้นที่การเกษตรอื่น ๆ		683,059 ไร่	

2.4.2.5 สภาพทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด จำแนกตามสาขาการผลิต มีมูลค่ารวม 36,645 ล้านบาท คิดเป็นลำดับที่ 10 ของภาคเหนือและลำดับที่ 50 ของประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 61,455 บาท

1. สาขาการผลิต

การเกษตร	14,864 ล้านบาท (40.34%)
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	14,783 ล้านบาท
การประมง	81 ล้านบาท
ภาคนอกเกษตร	21,781 ล้านบาท (59.66%)
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	433 ล้านบาท
การผลิตอุตสาหกรรม	3,239 ล้านบาท
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	514 ล้านบาท
การก่อสร้าง	1,196 ล้านบาท

การขายส่ง ฯ	6,445 ล้านบาท
โรงแรมและภัตตาคาร	250 ล้านบาท
การขนส่ง	750 ล้านบาท
ตัวกลางทางการเงิน	1,415 ล้านบาท
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	939 ล้านบาท
บริหารราชการแผ่นดิน	1,758 ล้านบาท
การศึกษา	3,168 ล้านบาท
บริการด้านสุขภาพ	1,226 ล้านบาท
การบริการชุมชน	413 ล้านบาท
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	36 ล้านบาท

2. สาขาการเกษตรกรรมและกสิกรรม

พื้นที่ของจังหวัดมีทั้งหมด 2,831,883 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 2,357,696 ไร่ ผลิตภัณฑ์จังหวัดด้านการเกษตรมีมูลค่าประมาณ 14,864 ล้านบาท ส่วนใหญ่ประชากรมีอาชีพหลัก คือ ทำนามีพื้นที่ทำนาประมาณ 2,001,635 ไร่ นอกจากนั้นจำนวนพื้นที่ถือครองและพื้นที่ใช้ในการเพาะปลูกในปี 2552 มีพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร 2,238,699 ไร่ หรือ ร้อยละ 79.05 นอกจากนี้เป็นพื้นที่เพื่อการอื่นๆ จำนวน 593,184 ไร่หรือร้อยละ 20.95 ของพื้นที่ถือครองทั้งจังหวัด โดยอำเภอเมืองมีพื้นที่ถือครองและพื้นที่นามากที่สุด จำนวนครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 74,038 ครัวเรือน มีสหกรณ์การเกษตร จำนวน 38 สหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์ 4 สหกรณ์ สหกรณ์บริการ 5 สหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร 1 แห่ง และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 51 กลุ่ม

ผลผลิตด้านการกสิกรรมของจังหวัด ที่มีมูลค่ามากและที่สำคัญ คือ ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย ถั่วเขียว พืชผักอื่นๆ และผลไม้

3. ปศุสัตว์

การเลี้ยงปศุสัตว์ของจังหวัด ส่วนใหญ่เลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อยไม่เพียงพอต่อการบริโภคภาย ในจังหวัด สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ สุกร ไก่พื้นเมือง ไก่เนื้อ โคเนื้อ โคนม เป็ด และนกกระจอกเทศ เป็นต้น สุกรเลี้ยงมากในอำเภอเมือง ทับคล้อ ไก่พื้นเมืองมีการเลี้ยงเป็นการทั่วไปแต่จะมีมากในอำเภอโพทะเล ตะพานหินและอำเภอเมืองพิจิตร ไก่เนื้อมีเลี้ยงมากในอำเภอดงเจริญโคเนื้อเลี้ยงมากที่อำเภอทับคล้อ เป็ดไข่มีการเลี้ยงมากในอำเภอเมือง นกกระจอกเทศมีการเลี้ยงมากในอำเภอดงเจริญ

4. การประมง

เนื่องจากสภาพพื้นที่ของจังหวัดเป็นที่ลุ่มมีแม่น้ำลำคลอง หนองบึง เป็นจำนวนมาก การประมงน้ำจืดจึงเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้แก่ราษฎรอย่างหนึ่ง มีการจัดตั้งสถานีประมงน้ำจืดเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดจำหน่ายให้แก่เกษตรกร จำนวน 13,323 ราย(ฟาร์ม) จำนวนบ่อ 24,259 บ่อ พื้นที่ 20,656.16 ไร่ ผลผลิต 12,905,282 กิโลกรัม มูลค่า 1,304,780,070.00 บาท

5. การอุตสาหกรรมและเหมืองแร่

1) การประกอบอุตสาหกรรมในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมทางการเกษตร เช่น โรงสีข้าวไซโลข้าวโพด แต่การขยายตัวทางอุตสาหกรรมปริมาณผลิตผลทางการเกษตรไม่มีเพียงพอกับความต้องการของโรงงานอุตสาหรรมเพราะผลิตผลทางการเกษตรอยู่ในระดับต่ำ การพัฒนาทางวิชาการเกษตรแผนใหม่หรือเทคโนโลยีแผนใหม่มีการนำมาใช้น้อยประกอบกับการเกษตรกรรมในจังหวัดขึ้นอยู่กับธรรมชาติเป็นสำคัญผลิตผลที่ได้ก็ไม่แน่นอนควบคุมไม่ได้ ดังนั้นจึงพบว่าการอุตสาหกรรมในจังหวัดเป็นอุตสาหกรรมในระดับพื้นฐาน สามารถเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัด รองจากเกษตรกรรม และพาณิชกรรม การประกอบอุตสาหกรรมในจังหวัดที่สำคัญ ได้แก่ การตัดเย็บเสื้อผ้า , ผลิตส่วนประกอบรองเท้า , การผลิตแปรงถ่านและโรงสีข้าวในอนาคตอุตสาหกรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะจังหวัดพิจิตรเป็นที่ตั้งของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 3 และนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือตอนล่าง

2) การเหมืองแร่ แร่ที่สำคัญมี 2 ชนิด ดังนี้

(1) แร่ยิปซัม แหล่งแร่ตั้งที่ตำบลวังงิ้วใต้ อำเภอดงเจริญ มีผู้ประกอบการ 3 ราย4 แปลงเนื้อที่ประทานบัตร 437 ไร่ แหล่งแร่มีความกว้างประมาณ 300 – 500 เมตร ภายในแหล่งแร่มียิปซัมหนาประมาณ 25 – 40 เมตร อยู่ภายใต้ชั้นดินซึ่งหนาประมาณ 1 – 6 เมตร แร่ยิปซัมที่พบส่วนใหญ่จะมีสีขาวถึงเทาอ่อนเนื้อคล้ายน้ำตาลหยาบเปราะคุณภาพค่อนข้างดีจากการขุดเจาะสำรวจแหล่งแร่ยิปซัมบริเวณนี้พบว่ามีประมาณยิปซัมไม่น้อยกว่า 11.5 ล้านตัน

(2) ทองคำ กรมทรัพยากรธรณีให้ประทานบัตรแก่ บริษัท อัคราไมนิ่ง บริเวณเขาเจ็ดลูก อำเภอทับคล้อ เขตติดต่อจังหวัดเพชรบูรณ์ และให้ประทานบัตรแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบริเวณ ตำบลหนองพระ อำเภอวังทรายพูน (เขาพนมพา) เพื่อนำไปดำเนินการให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ต่อไป

2.4.2.6 การพาณิชย์และการตลาด

การค้าส่ง ส่วนใหญ่เป็นสินค้าทางการเกษตร เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด และถั่วต่างๆ ลักษณะการซื้อขายครั้งละจำนวนมาก ตลาดชนิดนี้เป็นตลาดสินค้าทางการเกษตรจึงเป็นตลาดในท้องถิ่นชนบทโดยมีพ่อค้าหรือผู้รับซื้อจะไปซื้อสินค้าถึงแหล่งผลิต

การค้าปลีก เป็นสินค้าที่ใช้กันในชีวิตประจำวันและมีการซื้อขายกันในปริมาณไม่มากเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ เป็นต้น

- มีผู้จดทะเบียนนิติบุคคลที่ตั้งใหม่ในปี 2552 จำนวน 845 ราย เป็นทะเบียนพาณิชย์ 765 ราย บริษัทจำกัด 18 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด 61 ราย ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 1 ราย

- จำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ จำนวน 1,015 ราย เป็นจดทะเบียนพาณิชย์ 794 ราย นิติบุคคลรวม 802 ราย (บริษัทจำกัด 214 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด 576 รายและห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 12 ราย)

2.4.3 จังหวัดพิษณุโลก

2.4.3.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ขอบเขตการปกครอง

จังหวัดพิษณุโลก ตั้งอยู่ภาคเหนือของประเทศไทยห่างจากกรุงเทพฯ 320 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 10,815 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,759,909 ไร่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 93 ตำบล 1,032 หมู่บ้าน ประกอบด้วยอำเภอชาติตระการ อำเภอนครไทย อำเภอเนินมะปราง อำเภอบางกระทุ่ม อำเภอบางระกำ อำเภอพรหมพิราม อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอวังทอง และอำเภอวัดโบสถ์ มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นรวม 9 อำเภอจำนวน 243,469 ครัวเรือน ซึ่งคิดเป็นประชากรทั้งหมด 868,743 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 430,752 คน และเพศหญิงจำนวน 437,991 คน นอกจากนั้นจังหวัดพิษณุโลกมีส่วนราชการสังกัดส่วนกลางตั้งหน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ของจังหวัดพิษณุโลก 95 หน่วยงาน ส่วนราชการประจำจังหวัด (ส่วนภูมิภาค) 32 หน่วยงาน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง 2) เทศบาลนคร 1 แห่ง คือ เทศบาลนครพิษณุโลก และ 3) เทศบาลตำบล 12 แห่ง โดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงในภาพที่ 2_16 ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพิชัย อำเภอทองแสนขัน และอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเมืองพิจิตร อำเภอวชิรบารมี อำเภอสามง่าม และกิ่งอำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอหล่มสัก อำเภอเขาค้อ และอำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ และอำเภอด่านซ้าย อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอกงไกรลาศ และอำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย และอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

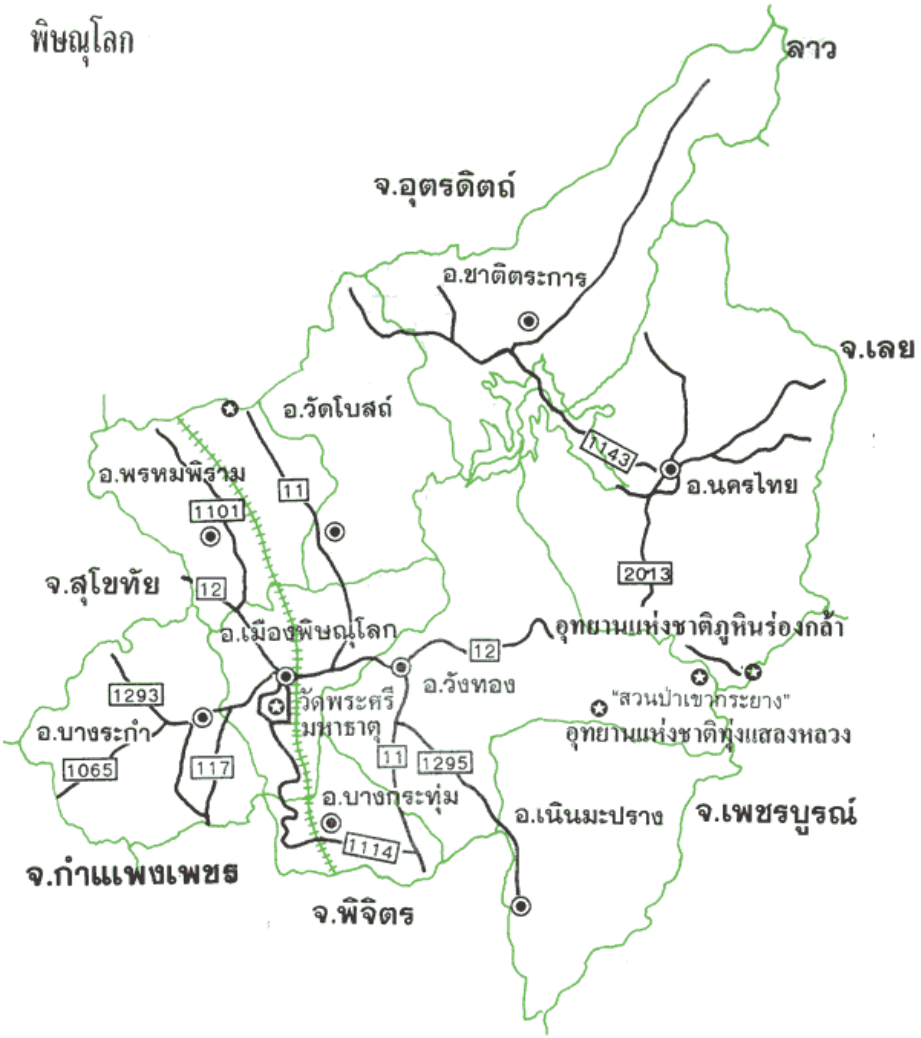

ภาพที่2-16 แผนที่จังหวัดพิษณุโลก

2.4.3.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดพิษณุโลกมีลักษณะพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางธรรมชาติ ดังนี้ ตอนเหนือและตอนกลางเป็นเขตเทือกเขาสูงและที่ราบสูง โดยมีเขตภูเขาสูงด้านตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งอยู่ในเขตอำเภอวังทอง อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอเนินมะปราง อำเภอนครไทย และอำเภอชาติตระการ พื้นที่ตอนกลางมาทางใต้เป็นที่ราบ และตอนใต้เป็นที่ราบลุ่ม โดยเฉพาะบริเวณลุ่มแม่น้ำน่านและแม่น้ำยม ซึ่งเป็นแหล่งการเกษตรที่สำคัญที่สุดของจังหวัดพิษณุโลก อยู่ในเขตอำเภอบางระกำ อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอพรหมพิราม อำเภอเนินมะปราง และบางส่วนของอำเภอวังทอง

2.4.3.3 สภาพและลักษณะดิน

จังหวัดพิษณุโลกมีกลุ่มชุดดินทั้งสิ้น 62 กลุ่มชุดดิน โดยแยกเป็นชุดดินตามลักษณะชุดดินและความอุดมสมบูรณ์ของกลุ่มดินออกเป็น 4 กลุ่มดิน ดังนี้

2.4.3.3.1 กลุ่มดินนา มีลักษณะเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์มากและพบในบริเวณที่ราบ ที่ราบลุ่ม อยู่ในเขตอำเภอบางกระทุ่ม อำเภอบางระกำ อำเภอพรหมพิราม บางส่วนของอำเภอวังทองและอำเภอวัดโบสถ์ คิดเป็นจำนวนพื้นที่ทั้งหมดร้อยละ 33.48 ซึ่งดินในบริเวณนี้เป็นพื้นที่ปลูกข้าวขนาดใหญ่ของจังหวัดและเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด เช่นกัน

2.4.3.3.2 กลุ่มดินไร่ มีลักษณะเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ พบมากในบริเวณพื้นที่เกือบราบ ที่ดอน ซึ่งเหมาะสมต่อการปลูกพืชไร่ เช่น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง เป็นต้น ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมือง อำเภอบางกระทุ่ม ทางตะวันตกของอำเภอบางระกำและอำเภอพรหมพิราม คิดเป็นจำนวนพื้นที่ทั้งหมดร้อยละ 25.70

2.4.3.3.3 กลุ่มดินคละ มีลักษณะเป็นดินบริเวณภูเขาสูงและเนินเขา ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ป่าไม้และที่ตั้งของเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเสื่อมโทรมที่ราษฎรบุกรุกเข้าทำกิน ซึ่งดินลักษณะนี้เหมาะสมที่จะต้องอนุรักษ์หรือฟื้นฟูให้กลับสภาพที่สมบูรณ์ต่อไป ส่วนใหญ่พบในเขตอำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ บางส่วนของอำเภอวังทองและอำเภอเนินมะปราง คิดเป็นจำนวนพื้นที่ทั้งหมดร้อยละ 34.31

2.4.3.3.4 กลุ่มดินภูเขา มีลักษณะเป็นดินที่มีลักษณะหินโผล่ เนื้อดินขาดธาตุอาหารอย่างรุนแรง เป็นดินที่ถูกชะล้างพังทลาย ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกเป็นอย่างยิ่ง ส่วนใหญ่พบในบริเวณภูเขาสูงชัน หน้าผา และที่ราบสูง โดยมีอยู่ในเขตอำเภอวัดโบสถ์ อำเภอวังทอง อำเภอนครไทย และอำเภอชาติตระการ คิดเป็นจำนวนพื้นที่ทั้งหมด ร้อยละ 0.71

สรุป ดินและการใช้ที่ดินของจังหวัดพิษณุโลกมีสมรรถนะของที่ดินแบ่งตามกลุ่มชุดดินตามลักษณะภูมิประเทศและลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวม 6,573,583.47 ไร่ แยกเป็นการใช้ประโยชน์ของที่ดินด้านการทำนา ร้อยละ 33.48 การใช้ประโยชน์ของที่ดินด้านการทำไร่และไม้ผล ร้อยละ 18.63 การใช้ประโยชน์ของที่ดินด้านการทำไร่ ร้อยละ 7.06 และดินที่ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก (ดินภูเขาหินโผล่) ร้อยละ 40.35 นอกนั้นจะเป็นที่ดินเพื่ออยู่อาศัยแหล่งน้ำและเขตทหาร ร้อยละ 0.48 ดังตารางที่ 2_12

ตารางที่ 2-12 การใช้ประโยชน์ของที่ดินแบ่งตามกลุ่มดินตามภูมิประเทศและลักษณะการใช้ประโยชน์ จังหวัดพิษณุโลก

สมรรถนะ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	การกระจายตัวตามลักษณะภูมิประเทศ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ทำนา (ที่ราบลุ่ม)	ดินบริเวณฝั่งแม่น้ำยมและแม่น้ำน่านในเขตอำเภอเมือง อำเภอบางระกำ อำเภอพรหม-พิราม อำเภอบางกระทุ่มและอำเภอวัดโบสถ์	2,211,587.39	33.48
พืชไร่ (ที่ดอน/ที่ราบ)	ดินริมฝั่งแม่น้ำน่านในเขตอำเภอพรหมพิราม อำเภอบางกระทุ่ม และด้านตะวันตกของอำเภอพรหมพิรามและอำเภอบางระกำ	1,231,012.60	18.63
พืชไร่ (ลูกคลื่นลอนลาด)	ดินพื้นที่ที่ราบสูง เนินเขา ภูเขาในเขตอำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ อำเภอวังทองและอำเภอเนินมะปราง	466,161.12	7.06
ดินที่ไม่เหมาะทำการเพาะปลูกดิน ภูเขา/หินโผล่ ดินมีการชะล้างพังทลายสูง	พื้นที่ภูเขาสูงบริเวณอำเภอวัดโบสถ์ อำเภอวังทอง อำเภอนครไทย และอำเภอชาติตระการ	2,664,822.36	40.35
รวม		6,573,583.47	
ส่วนที่เป็นที่อยู่อาศัย แหล่งน้ำ และเขตของทางราชการ	พื้นที่ที่ตั้งของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและสถานที่ราชการ	31,382.40	0.48
รวมพื้นที่ทั้งจังหวัด		**6,604,965.87**	**100**

ที่มา : ฝ่ายวางแผนการใช้ที่ดิน สนง.พัฒนาที่ดินเขต 8

2.4.3.4 ลักษณะภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝน

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปมีลักษณะร้อนชื้น ลักษณะภูมิอากาศในแต่ละฤดูมีลักษณะดังนี้ ฤดูร้อนจะมีสภาพอากาศร้อนมาก โดยเฉพาะในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงในปี 2546 วัดได้ 35.57 องศาเซลเซียส ฤดูหนาว มีอากาศค่อนข้างหนาวถึงหนาวจัด โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ในปี 2546 วัดอุณหภูมิได้ต่ำสุด 20.22 องศาเซลเซียส และในเขตภูเขาสูงและเขตที่ราบสูงของอำเภอชาติตระการและอำเภอนครไทยจะมีอากาศค่อนข้างหนาวสามารถปลูกพืชเมืองหนาวได้ ส่วนฤดูฝน จะมีฝนเริ่มตกตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคมของทุกปี จึงถือได้ว่าช่วงระยะประมาณเดือนดังกล่าวเป็นฤดูของการเพาะปลูกของเกษตรกร

ตารางที่ 2-13 ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดพิษณุโลก ในปี 2551

สถานีสำรวจอุตุ – อุทกวิทยา	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รายปี
ต.ในเมือง อ.เมือง	0.0	2.6	36.3	44.4	193.9	94.5	127.9	210.3	316.7	133.7	77.8	0.0	1238.1
ต.ท่าทอง อ.เมือง	0.0	0.0	8.6	84.0	198.4	99.9	164.0	128.0	317.5	134.6	92.4	0.0	1227.4
ต.วังนกแอ่น อ.วังทอง	0.0	0.0	40.1	14.6	100.7	255.6	272.4	242.0	341.8	83.1	42.3	0.0	1392.6
ต.คันโช้ง อ.วัดโบสถ์	0.0	9.6	25.2	80.8	125.7	149.5	134.9	225.3	154.8	134.4	36.8	0.0	1077.0

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาและบริหารน้ำภาคเหนือตอนล่าง

2.4.3.5 แหล่งน้ำ

จังหวัดพิษณุโลกมีทรัพยากรน้ำและแหล่งน้ำ จำแนกได้ดังนี้

2.4.3.5.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ มีแม่น้ำสายหลักสำคัญ 4 สาย คือ แม่น้ำน่าน แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำวังทอง และแม่น้ำยม ซึ่งไหลผ่านพื้นที่การเกษตรที่สำคัญในอำเภอต่าง ๆ อย่างทั่วถึง นอกจากนั้นยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดเล็ก เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง รวม 689 แห่ง ซึ่งสามารถใช้ได้ในฤดูแล้ง 162 แห่ง ดังตารางที่ 2_14

ตารางที่ 2-14 แหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดพิษณุโลก

อำเภอ	แม่น้ำ ห้วยลำธาร คลอง		หนอง บึง แหล่ง		แหล่งน้ำอื่น	
	สาย	ใช้ได้ในฤดูแล้ง	แห่ง	ใช้ได้ในฤดูแล้ง	แห่ง	ใช้ได้ในฤดูแล้ง
พรหมพิราม	23	-	16	2	13	3
บางกระทุ่ม	49	-	34	1	22	-
เนินมะปราง	84	18	5	1	5	4
นครไทย	56	25	3	1	45	13
ชาติตระการ	25	9	4	1	30	12
บางระกำ	25	3	50	5	22	3
เมือง	39	3	38	5	12	2
วังทอง	24	13	4	1	21	4
วัดโบสถ์	30	30	3	2	7	1
รวม	**355**	**101**	**157**	**19**	**177**	**42**

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพิษณุโลก

2.4.3.5.2 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรระดับไร่นาและแหล่งน้ำสาธารณะ เป็นแหล่งขนาดเล็กที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สร้างขึ้นเพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบได้ใช้น้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค จากการสำรวจข้อมูล ปี 2546 พบว่ามีสระเก็บน้ำในระดับไร่นา ความจุ 1,260 ลบ.ม. จำนวน 3,285 สระ สระเก็บน้ำสาธารณะประโยชน์เพื่อการทำการเกษตรและการอุปโภคบริโภค จำนวน 86 สระ และบ่อน้ำตื้นเพื่อใช้ในหมู่บ้านของสหกรณ์ 100 บ่อ ดังตารางที่ 2_15

ตารางที่ 2-15 แหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคในจังหวัดพิษณุโลก

อำเภอ	สระเก็บน้ำในระดับไร่นา			สระเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค				บ่อน้ำตื้นของสหกรณ์
	สปก.	สหกรณ์	รวม	สปก.	สหกรณ์	พัฒนาที่	รวม	
เมือง		162	162		1	9	10	
ชาติตระการ	1,887	88	1,975	10		1	11	
นครไทย		60	60			3	3	
บางกระทุ่ม		77	77		2		2	
บางระกำ		132	132		1		1	
พรหมพิราม	24	60	84			9	9	
วังทอง		82	82	1	15	8	24	35
วัดโบสถ์	347	40	387	2		6	8	
เนินมะปราง		326	326		12	6	18	65
รวม	**2,258**	**1,027**	**3,285**	**13**	**31**	**42**	**86**	**100**

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก
สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจ.พิษณุโลก

2.4.3.5.3 แหล่งน้ำชลประทาน การพัฒนาแหล่งน้ำของกรมชลประทานในจังหวัดพิษณุโลก แยกการพัฒนาออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวน 3 โครงการ คือ โครงการพลายชุมพล โครงการเขื่อนนเรศวร และโครงการเขื่อนแควน้อย พื้นที่โครงการพลายชุมพลและโครงการเขื่อนนเรศวร มีจำนวน 378,430 ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดพิษณุโลก 276,584 ไร่ สำหรับโครงการเขื่อนแควน้อย ซึ่งมีที่ตั้งโครงการที่บ้านเขาหินลาด ตำบลคันโช้ง อำเภอวัดโบสถ์ ยังอยู่ระหว่างการ ก่อสร้างคาดว่าจะก่อสร้างเสร็จในปี 2550 และจะสามารถส่งน้ำเพื่อเพาะปลูกในฤดูฝนและฤดูแล้งให้แก่พื้นที่ชลประทานแควน้อย 155,000 ไร่ เสริมการเพาะปลูกในฤดูแล้งให้พื้นที่

ชลประทานเจ้าพระยาประมาณ 250,000 ไร่ และเสริมให้โครงการชลประทานสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ที่อยู่ในแม่น้ำแควน้อย พื้นที่ 24,000 ไร่

2) โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน 5 โครงการ พื้นที่โครงการ 79,000 ไร่ พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดพิษณุโลก 74,000 ไร่

3) โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 109 แห่ง พื้นที่โครงการ 137,364 ไร่ พื้นที่ชลประทาน 138,364 ไร่

4) โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 96 สถานี พื้นที่โครงการ 216,245 ไร่ พื้นที่ชลประทาน 151,325 ไร่

อนึ่ง โครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวนพื้นที่ชลประทาน 276,584 ไร่ ได้ดำเนินการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อทำการเกษตรอย่างสมบูรณ์ รวม 175,604 ไร่ เกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดิน 4 อำเภอ คืออำเภอเมือง อำเภอพรหมพิราม อำเภอบางกระทุ่ม และอำเภอบางระกำ รวม 21 ตำบล จะได้รับประโยชน์จากการจัดรูปที่ดินและระบบการส่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม 17,500 ครัวเรือนจะได้เห็นว่าการจัดการระบบชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า สามารถครอบคลุมพื้นที่การเกษตร รวม 640,273 ไร่ หรือร้อยละ 25.40 ของพื้นที่การเกษตร โดยพื้นที่การเกษตรส่วนที่เหลือยังไม่มีการจัดการระบบชลประทาน จำนวน 1,880,623 ไร่ หรือร้อยละ 74.60 จะเป็นพื้นที่เขตอาศัยน้ำฝนทำการเกษตรและในฤดูแล้งเกษตรกรต้องอาศัยแหล่งน้ำอื่น เช่น แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในระดับไร่นาและบ่อบาดาลส่วนตัวทำการเกษตร ดังตารางที่ 2_16

ตารางที่ 2-16 โครงการชลประทานประเภทต่างๆ ในเขตจังหวัดพิษณุโลก

ที่	ชื่อโครงการ	พื้นที่โครงการ (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)			หมายเหตุ
			ทั้งหมด	เขต จ.พิษณุโลก	เขต จ.พิจิตร	
1	โครงการชลประทานขนาดเล็ก					
	1.1 เขื่อนนเรศวร	105,430	91,000	91,000	-	
	1.2 พลายชุมพล	273,000	211,476	185,584	25,892	
	รวม (1)	**378,430**	**302,476**	**276,584**	**25,892**	
2	โครงการชลประทานขนาดกลาง					
	2.1 ทรบ.วังน้ำใส	12,000	12,000	12,000	-	- สนับสนุนพื้นที่โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 27,290 ไร่
	2.2 ขรน.วัดตายม	53,000	53,000	48,000	5,000	
	2.3 ฝายบางบ้า	9,000	9,000	9,000	-	
	2.4 ปตร.แควัวงทอง	5,000	5,000	5,000	-	- อยู่ระหว่างก่อสร้างระบบส่งน้ำ
	2.5 ปตร.มะขามสูง	-	-	-	-	
	รวม (2)	**79,000**	**79,000**	**74,000**	**5,000**	
3	โครงการชลประทานขนาดเล็ก(109 แห่ง)	137,364	138,364	138,364	-	
4	โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า(96 แห่ง)	216,245	151,325	151,325	-	
	รวม (1)+(2)+(3)+(4)	**811,039**	**671,165**	**640,273**	**30,892**	

ที่มา : โครงการชลประทานพิษณุโลก : ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2548

2.4.3.6 โครงข่ายคมนาคมและขนส่ง

โครงสร้างการคมนาคมและขนส่ง นั้น จังหวัดพิษณุโลก เป็นศูนย์กลางด้านคมนาคมภาค-เหนือตอนล่าง โดยมีเส้นทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ได้อย่างสะดวก 4 เส้นทาง คือ

2.4.3.7.1 ทางรถไฟ มีขบวนรถโดยสารผ่านขึ้นล่อง จากกรุงเทพฯ - เชียงใหม่ และเชียงใหม่ - กรุงเทพมหานคร

2.4.3.7.2 ทางรถยนต์ มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัดและถนนสายต่างๆ ช่วยให้ประชาชนสามารถเดินทางภายในอำเภอ และระหว่างจังหวัดได้สะดวก อย่างไรก็ตามจังหวัดพิษณุโลกยังประสบปัญหาการจราจรคับคั่งเนื่องจากสภาพเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ถนนในเมืองมีขนาดเล็ก

2.4.3.7.3 ทางอากาศ มีท่าอากาศยานพาณิชย์ 1 แห่ง มีเส้นทางติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ลำปาง เลย แม่สอด ตาก และน่าน

2.4.3.7.4 ทางน้ำ ใช้ได้ 2 สาย คือ แม่น้ำน่าน และแม่น้ำยม ซึ่งสามารถใช้ได้เฉพาะช่วงฤดูที่มีน้ำมากเท่านั้น

2.4.3.7 โครงข่ายสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

2.4.3.8.1 ไฟฟ้า จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดร้อยละ 99.80 ที่ไฟฟ้าสามารถให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

2.4.3.8.2 ประปา ระบบประปาภูมิภาคสามารถเข้าถึงทุกอำเภอ โดยมีผู้ใช้ประปาถูมิภาคจำนวน 339,468 ราย ส่วนในระดับหมู่บ้านบางหมู่บ้านจะใช้บริการประปาหมู่บ้าน

2.4.3.8.3 ไปรษณีย์และสื่อสาร

1) ด้านการไปรษณีย์โทรเลข ในปี พ.ศ. 2546 มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขกระจายอยู่ทุกอำเภอรวม 15 แห่ง มีการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์รวมทั้งสิ้น 10,042,093 ฉบับ โดยแยกเป็นไปรษณีย์ภัณฑ์ธรรมดา 8,943,545 ชิ้น และโทรเลข 8,358 ฉบับ

2) ด้านโทรศัพท์ มีชุมสายโทรศัพท์ 31 แห่ง จำนวนเลขหมายทั้งหมด 40,703 เลขหมาย และมีจำนวนหมายเลขที่มีผู้เช่า รวม 30,525 เลขหมาย

2.4.3.8 สถาบันการศึกษา

โครงสร้างพื้นฐานการศึกษาของจังหวัดพิษณุโลกได้แพร่กระจายและขยายโอกาสไปอย่างทั่วถึง ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาระดับมัธยม สำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้จัดการสร้างเสริมการศึกษาผู้ใหญ่แบบต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นตลอดจนการฝึกอาชีพให้กับผู้ที่สนใจทั่วไป ในปีการศึกษา 2546 จังหวัดพิษณุโลกมีโรงเรียนระดับประถมและมัธยมจำนวน 523 แห่ง มีจำนวนครูรวมทั้งสิ้น 8,053 คน และจำนวนนักเรียนรวมทั้งหมด 146,768 คน โดยแบ่งออกเป็นนักเรียนชายจำนวน 74,961 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 71,807 คน

สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีจำนวน 12 แห่ง โดยสังกัดสำนักงานสภาสถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 1 แห่ง กรมอาชีวศึกษา 6 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2 แห่ง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก 1 แห่ง สถาบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ 1 แห่ง (มหาวิทยาลัยนเรศวร) และสถาบันศึกษาของรัฐสังกัดสภาการศึกษาสงฆ์อีก 1 แห่ง ทั้งนี้มีจำนวนครูและอาจารย์ผู้สอนรวม 2,197 คน มีนักศึกษา 32,293 คน โดยมีสัดส่วนนักศึกษาต่อครูและอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับ 15:1

จังหวัดพิษณุโลก เป็นศูนย์กลางของการตลาดสินค้าเกษตรสำคัญในภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งมีเส้นทางคมนาคมขนส่งติดต่อได้ทุกภาคของประเทศอย่างสะดวกรวดเร็ว ดังนั้น จึงมีความพร้อมด้านการตลาดและการแปรรูปสินค้าเกษตรขนาดใหญ่ โดยมีตลาดกลาง ท่าข้าว โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปด้านเกษตร รองรับทั้งของเอกชนและของสถาบันการเกษตรอย่างทั่วถึง สำหรับภาคเอกชนมีท่าข้าวและตลาดกลางของเอกชน รวม 30 แห่ง โดยเป็นท่าข้าวตลาดกลางและแหล่งรวบรวมพืชผักในการส่งเสริมของกรมการค้าภายใน 5 แห่ง โรงสีข้าวขนาดใหญ่ กลาง และขนาดเล็ก รวม 72 แห่ง และโรงงานอุสาหกรรมแปรรูปด้านการเกษตร 33 แห่ง ส่วนสถาบันเกษตรกร

(สหกรณ์ภาคเกษตรและกลุ่มเกษตรกร) จะมีแหล่งรวบรวมและอุปกรณ์ต่างๆ จำนวน 62 รายการ ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์ของอุปกรณ์ยังไม่เต็มประสิทธิภาพบางแห่งให้เอกชนเช่าพื้นที่ทำประโยชน์ อย่างไรก็ดีในระดับพื้นที่ ทั้งระดับตำบล/หมู่บ้านยังมีความต้องการพื้นที่ในการตากข้าวหรือผลผลิตอื่นเพื่อปรับปรุงคุณภาพลดความชื้นให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อเชื่อมโยงการจัดการผลผลิตสู่ภาคเอกชน เนื่องจากสถาบันการเกษตรยังขาดเงินทุนหมุนเวียนในการรบซื้อและขาดความรู้ในการบริหารจัดการธุรกิจซื้อ – ขาย การรวบรวมผลผลิตการเกษตร ดังตารางที่ 2_17

ตารางที่ 2-17 จำนวนตลาดกลาง/โรงสี/โรงคัดเมล็ดพันธุ์/อุตสาหกรรมเกษตรอื่น/อุปกรณ์รวบรวม/โรงงานแปรรูป

ประเภท	ฉางข้าว		ลานตาก		โรงสี (แห่ง)	เครื่องมืออุปกรณ์ (แห่ง)	โรงคัดเมล็ดพันธุ์ (แห่ง)	ท่าข้าวตลาดกลาง (แห่ง)	โรงงานอุตสาห-กรรมแปรรูปเกษตรอื่น (แห่ง)	รวม (แห่ง)
	แห่ง	ความจุ (ตัน)	แห่ง	พื้นที่ (ตร.ม.)						
สหกรณ์ภาคเกษตร	22	10,600	12	37,280	1	11	1	-	-	47
กลุ่มเกษตรกร	9	4,900	5	19,200	1	-	-	-	-	15
เอกชน		-	-	-	72	-	-	30	.33	135
รวม	**31**	**15,500**	**17**	**56,480**	**74**	**11**	**1**	**30**	**33**	**197**

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก
สำนักงานอุตสาหกรรมหวัดพิษณุโลก

2.4.3.9 ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์

โลจิสติกส์ หรือ “การรับส่งดูแลสินค้าและบริการ” นับวันจะทวีความสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับพลวัตรของกระแสโลกาภิวัฒน์ที่เป็นอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่นในปัจจุบัน ทั้งนี้กลไกทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์นี้อาจเรียกว่า “Trade Logistics” หรือ โลจิสติกส์ทางการค้า ซึ่งครอบคลุมในประเด็นสำคัญๆ อยู่ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เรื่องเครือข่ายและช่องทางการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ 2) เรื่องธุรกิจบริการด้านโลจิสติกส์ที่ช่วยสนับสนุนให้ การเคลื่อนย้าย การจัดเก็บ การรวบรวมและการกระจายสินค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศมีประสิทธิภาพสูงขึ้น, และ 3) เรื่องการอำนวยความสะดวกในด้านพิธีการและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพด้านต้นทุนและเวลาที่รวดเร็วยิ่ง ดังนั้น การพัฒนาโลจิสติกส์ทางการค้าในภาพรวม สามารถแบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการค้าผลผลิตทางการเกษตร 2) ด้านการค้าระหว่างประเทศ และ 3) ด้านของธุรกิจบริการด้านโลจิสติกส์

2.4.3.9.1 ส่วนการค้าผลผลิตทางการเกษตร

มีข้อจำกัดสำคัญๆ ในประเด็นของต้นทุนในการเคลื่อนย้ายและการสูญเสียในระบบโลจิสติกส์ที่สูง และที่สำคัญภาระด้านต้นทุนส่วนมากตกอยู่กับ เกษตรกร ปัจจุบัน ผลผลิตทางการเกษตรเกือบทุกชนิด ขาดการจัดการในเรื่อง การเคลื่อนย้ายผลผลิตจากแหล่งเพาะปลูก หรือแหล่งเพาะเลี้ยง ไปสู่ตลาดหรือแหล่งแปรรูป ที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ และขาดระบบการจัดการคลังสินค้าและไซโลที่มีศักยภาพในการยืดอายุและถนอมผลผลิต เพื่อลดการสูญเสียและรองรับการผันผวนของราคาและกลไกตลาด

2.4.3.9.2 ส่วนการค้าต่างประเทศ

มีข้อจำกัดสำคัญๆ ในประเด็นของ ช่องทางหรือเส้นทาง “Trade Lanes” และเครือข่ายการค้า หรือ “Distribution Network” โดยปัจจุบันมีช่องทางที่จำกัดและขาดประสิทธิภาพทั้งในเรื่องของต้นทุนและเวลา ทำให้สินค้านำเข้าและส่งออกของประเทศไทยต้องแบกภาระค่าระวางเรือและค่าประกันภัยระหว่างประเทศต่างๆ สูงกว่าประเทศคู่แข่งขัน และในบางเส้นทางการค้าของประเทศไทย ต้องเสียเวลารอเที่ยวขนส่งและใช้เวลาในการเดินทางที่มากกว่าประเทศคู่แข่งขันอื่นๆ โดยเฉพาะเส้นทางการค้าใหม่ๆ เช่นการค้าระหว่างประเทศไทยกับจีน หรือกับประเทศอินเดีย ตะวันออกกลาง หรือ แอฟริกา ที่ประเทศไทยยังขาดช่องทางการกระจายสินค้าอย่างมาก

2.4.3.9.3 ส่วนของธุรกิจบริการด้านโลจิสติกส์

ธุรกิจบริการด้านโลจิสติกส์มีข้อจำกัดสำคัญๆ ในประเด็นของศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจโลจิสติกส์ของคนไทย และบริการด้านโลจิสติกส์สำหรับภาคการเกษตรและสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม SMEs โดยเฉพาะ ปัจจุบัน ธุรกิจโลจิสติกส์ของไทยมีศักยภาพที่จำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจบริการโลจิสติกส์ที่ดำเนินการโดยผู้ประกอบการไทย โดยในภาพรวมผู้ประกอบการไทยส่วนมากจะตกอยู่ในสภาพที่เป็นผู้รับเหมาช่วง หรือ “Sub-contractors” ให้กับผู้ประกอบการต่างชาติอีกทอดหนึ่ง และที่สำคัญผู้ประกอบการไทย จะดำเนินธุรกิจในลักษณะผู้ให้บริการงานโลจิสติกส์ประเภทให้เช่าสินทรัพย์ทางโลจิสติกส์ เช่น รถบรรทุก หรือ คลังสินค้า จะมีเพียงผู้ให้บริการไทยไม่กี่รายที่เข้าข่ายผู้ให้บริการงานโลจิสติกส์ประเภทบริหารจัดการงานโลจิสติกส์แบบเบ็ดเสร็จหรือที่เรียกว่า “Integrated Logistics Service Provider หรือ Third Party Logistics (3PL)” ซึ่งเป็นบริการโลจิสติกส์แบบ “Contract” อย่างมืออาชีพและมีมูลค่าเพิ่มสูง

2.4.3.10 ด้านเศรษฐกิจ

สถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินการในจังหวัดพิษณุโลกปี 2548 มี 10 ธนาคาร จำนวน 31 สาขา เป็นธนาคารพาณิชย์ ในเขตอำเภอเมือง 22 สาขา อีก 9 สาขา กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ จำนวน 7 อำเภอ นอกจากนี้ มีธนาคารออมสิน จำนวน 7 สาขา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 10 สาขา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศ

ไทย (ธพว. หรือ เอสเอ็มอีแบงก์) จำนวน 1 สาขา และธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน 1 สาขา ส่วนเงินฝากและสินเชื่อ พบว่า เงินฝาก ณ สิ้นเดือน ธันวาคม 2547 ธนาคารพาณิชย์ทุกสาขาในจังหวัดพิษณุโลก มีเงินฝากรวมทั้งสิ้น 22,065 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2546 จำนวน 1,226 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ5.88 โครงสร้างเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จังหวัดพิษณุโลก แยกเป็นเงินฝากกระแสรายวัน คิดเป็นร้อยละ 3.68 เงินฝากออมทรัพย์ ร้อยละ 50.93 และเงินฝากประจำ คิดเป็นร้อยละ 45.38 ของยอดเงินฝากธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด ในด้านสินเชื่อ นั้น การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาโดยเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2547 มียอดสินเชื่อรวมทั้งสิ้น 16,378 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 1,373 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.15 โครงสร้างของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์แยกเป็นเงินให้กู้ยืมร้อยละ 59.04 เบิกเงินเกินบัญชีร้อยละ 21.71 ตั๋วเงินและอื่น ๆ ร้อยละ 19.26 สำหรับสัดส่วนของสินเชื่อต่อเงินฝาก ในปี 2547 อยู่ในระดับ 74.22 เพิ่มขึ้นจากปี 2546 ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 72

นอกจากนั้นยังมีแหล่งเงินทุนด้านการเกษตรที่สำคัญรวมทั้งสิ้น 6,919.35 ล้านบาท แยกเป็นแหล่งเงินทุนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (รวมสินเชื่อให้เกษตรกรและสถานบันเกษตรกร) จำนวน 6,022 ล้านบาท กองทุน กขคจ. จำนวน 514 กองทุน เป็นเงิน 143.92 ล้านบาท

2.4.3.10.1 ภาวะการค้าของจังหวัด

ภาวะการค้าโดยทั่วไปของจังหวัดพิษณุโลกในช่วงเดือนมกราคม - กันยายน 2548 นั้นภาวะการค้าในไตรมาสนี้เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน ชะลอตัว ผู้ประกอบการส่วนใหญ่แบกรับภาระต้นทุนสินค้า บางส่วนสามารถผลักภาระให้ผู้บริโภคได้ แต่บางส่วนไม่อาจปรับราคาขายได้ เนื่องจากเกรงว่ายอดจำหน่ายจะลดลง และผู้บริโภคเองก็ระมัดระวังการใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม คาดการณ์ว่า ภาวะการค้าในไตรมาสต่อไป จะมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะข้าวเปลือก และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นสินค้าและบริการมีเพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคสูงขึ้นเล็กน้อย (สินค้าในหมดอาหารและเครื่องดื่ม) เนื่องจากต้นทุนจากส่วนกลางที่สูงขึ้นประกอบกับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นภาวะการค้าโดยทั่วไป ราคาสินค้า ส่วนในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2550 ภาวะการค้าโดยทั่วไป ราคาสินค้าส่วนใหญ่ลดลง สินค้าที่มีราคาลดลง ได้แก่ ข้าวสารเจ้า เนื้อสัตว์ ไก่สด ไข่ไก่ และผลไม้ โดยเฉพาะเนื้อสุกร เนื่องจากมีประมาณเนื้อสุกรเข้าสู่ตลาดมาก ส่วนสินค้าที่ราคาสูงขึ้น ได้แก่ ข้าวสารเหนียว เนื่องจากผลผลิตข้าวเหนียวออกสู่ตลาดไม่ทันกับความต้องการ การจดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่ มีจำนวน 61 ราย เงินทุนจดทะเบียนทั้งหมด 63,098 ล้านบาท สำหรับการจดทะเบียนโรงงานใหม่ พบว่า มีการจดทะเบียน รวม 7 ราย ทุนจดทะเบียน 35,545,000 ล้านบาท ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการจดทะเบียนได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 3 ราย เงินลงทุน 13,390,000 ล้านบาท อุตสาหกรรมเกษตร 1 ราย เงินลงทุน 10,000,000 ล้านบาท อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้

7,000,000 ล้านบาท อุตสาหกรรมอโลหะ 3,000,000 ล้านบาท อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล 2,155,000 ล้านบาท ในขณะที่มีการแจ้งเลิกจำนวน 7 ราย เงินทุนจดทะเบียน 3,350 ล้านบาท

2.5 ทฤษฎี กรอบแนวความคิด หรือสมมติฐานของโครงการวิจัย

การสำรวจข้อมูลการผลิต การตลาด และการแปรรูปข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลกในปี 2550 – 2551 สามารถช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงเส้นทางข้าวในตลาด ปัญหา ศักยภาพ และแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมข้าวในเขตจังหวัดดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3
วิธีการวิจัย

3.1 สถานที่วิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการในเขตพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ถูกคัดเลือกเพื่อดำเนินการวิจัยด้วยเหตุผลดังนี้

1. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มตามธรรมชาติและมีปัญหาพื้นฐานที่สำคัญ คือ ความยากจนของเกษตรกร การขาดความรู้ ราคาผลผลิตทางการเกษตรต่ำและไม่คงที่ ต้นทุนการผลิตสูง ขาดสถานที่และอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเรียนรู้ และปัญหาด้านการขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

2. ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรซึ่งผลิตพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่เกษตรเพื่ออุตสาหกรรมมากขึ้น

3. การพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคมมีแนวโน้มที่จะพัฒนายิ่งขึ้น โดยอาศัยการเกษตรซึ่งเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นพื้นฐานการพัฒนาทุกด้าน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการเกษตรจึงมีความจำเป็นจะต้องมีข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานที่ถูกต้องและเหมาะสม

3.2 การดำเนินการวิจัย

3.2.1 สำรวจและรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว กลุ่มแปรรูป ผู้ประกอบการ ผู้ลงทุน ผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การตลาด การแปรรูปข้าว รวมทั้งสำรวจและรวบรวมข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกร ผู้ผลิตและผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากข้าว ทั้งระดับปฐมภูมิจากการออกพื้นที่และสร้างแบบสอบถาม สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องโดยมีพื้นที่ที่ศึกษาได้แก่ทุกอำเภอที่มีการปลูกข้าวในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และ พิษณุโลก ในขณะเดียวกันจะมีการรวบรวมข้อมูลระดับทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพาณิชย์ สำนักงานอุตสาหกรรมและสำนักงานสถิติจังหวัด เป็นต้น

3.2.2 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิแยกตามจังหวัดและกลุ่มเป้าหมายโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามวิธีการของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ผลิต ผู้บริโภคและผู้ประกอบการ จังหวัดละ 400 คน รวม 1,200 คน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวทางของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กลุ่มเป้าหมายที่จะทำการสำรวจประกอบด้วย

3.2.2.1 ผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

- เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

3.2.2.2 ผู้บริโภคในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

- ผู้บริโภคข้าว
- ซุปเปอร์มาเก็ต ห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อที่จำหน่ายข้าวและผลิตภัณฑ์

3.2.2.3 ผู้ประกอบการ

- กลุ่มผู้ประกอบการแปรรูปข้าว (เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นขนมจีน เบียร์ เป็นต้น)
- กลุ่มผู้ประกอบการโรงสี

ตารางที่ 3-1 ตารางรายละเอียดในการเก็บข้อมูล

ข้อมูล	Primary Data			Secondary Data
	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการเก็บ	จำนวน	
ด้านการผลิต	เกษตรกร	การทำ Focus group	32 ครั้ง	รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การบริโภค และการตลาดจากแหล่งข้อมูลในระดับต่างๆ ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพาณิชย์ สำนักงานอุตสาหกรรมและสำนักงานสถิติจังหวัด เป็นต้น
		แบบสอบถาม	1,650 ชุด	
ด้านการบริโภค	ผู้บริโภค ซูเปอร์มาเก็ต ฯลฯ	แบบสอบถาม	1,200 ชุด	
ผู้ประกอบการ	โรงสี ก๋วยเตี๋ยว ขนมจีน เบียร์	การทำ Focus group	3 ครั้ง	
		แบบสอบถาม	450 ชุด	

3.2.3 ข้อมูลในแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มเป้าหมาย ตอนที่ 2 เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตข้าว และตอนที่ 3 เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดข้าว นอกจากนั้นยังเก็บข้อมูลจากการทำ focus group ของผู้ผลิต จากทุกอำเภอในเขตพื้นที่ที่ศึกษา จำนวน 32 อำเภอ และการทำ focus group ของผู้ประกอบการทุกจังหวัดๆ ละ 1 ครั้ง รวม 3 ครั้ง

3.2.4 นำข้อมูลจากการสำรวจและการทำ focus group มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและหาความเชื่อมโยงเส้นทางข้าวในตลาดของ 3 จังหวัดที่ศึกษา โดยกำหนดตามรูปแบบการซื้อและจำหน่ายข้าวเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้ทราบการเคลื่อนไหวของข้าวและผลิตภัณฑ์ภายใน 3 จังหวัด และเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดทิศทางในการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์ต่อไปในอนาคต

3.2.5 เมื่อได้ข้อมูลการผลิต การแปรรูป และการตลาดแล้ว ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และตำแหน่ง (positioning) ของอุตสาหกรรมข้าวในแต่ละจังหวัดและในภาพรวมของทั้ง 3 จังหวัด ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับกำหนดทิศทางในการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์ต่อไปในอนาคต

3.2.6 เมื่อทราบจุดอ่อน (weakness) และภัยคุกคาม (treath) และ/หรือปัญหาอื่นๆ แล้ว เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อนและภัยคุกคามที่พบจากข้อมูลการสำรวจ ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการบริหารจัดการข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของทั้ง 3 จังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถควบคุมได้ นอกจากนี้ ข้อมูลจากจุดแข็ง (strength) โอกาส (opportunity) และตำแหน่ง (positioning) ของอุตสาหกรรมข้าวของทั้ง 3 จังหวัด ที่ได้จากการวิเคราะห์ สามารถนำมาเสนอข้อมูลเชิงนโยบายแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมข้าวของทั้ง 3 จังหวัด ต่อไปในอนาคต

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การทำ focus group

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นคำถามประเภทปลายเปิด (Open - ended Questions) และปลายปิด (Close - ended Questions) โดยในแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต การแปรรูป และการตลาดของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ชุดที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม การผลิต การแปรรูป และการตลาดของผู้ประกอบการ (ผู้แปรรูปข้าว)

ชุดที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการบริโภคของผู้บริโภค

3.4 การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ทดสอบแบบสอบถามในพื้นที่ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรศึกษา มีวิธีการดังนี้

1. การทดสอบความตรง (validity) ใช้วิธีนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และครอบคลุม เนื้อหาที่จะวัด (content validity) มากยิ่งขึ้น

2. การทดสอบความเที่ยง (reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับเกษตรกรตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากรศึกษา จำนวน 20 ราย เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยวิธีการหาความแนบสนิทภายในแบบสัมประสิทธิ์อัลฟ่า ของ Cronbach ได้ความเชื่อมั่น 0.70 ซึ่งแสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (ประคอง กรรณสูตร, 2528)

วิธีหาความเชื่อมั่นสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่า ของ Cronbach มีดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left(1 - \frac{S_1^{\,2}}{Sx^{\,2}}\right)$$

n คือ จำนวนข้อสอบ

$S_1^{\,2}$ คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

$Sx^{\,2}$ คือ ความแปรปรวนกลุ่มตัวอย่าง

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลปฐมภูมิที่เกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ปัญหาและอุปสรรคเบื้องต้นของกลุ่มเป้าหมายหลัก สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยในขั้นแรกเป็นการจัดทำกิจกรรม Focus Group และ วิธีการทำเวทีชุมชน ขั้นตอนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลให้กับภาคีที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำกิจกรรม Focus Group และ วิธีการทำเวทีชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอข้อมูลให้กับภาคีที่เกี่ยวข้อง

3.6 การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล

การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลจะเน้นที่การเปรียบเทียบผลการศึกษาหรือความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่ก่อนการเข้ารับฝึกอบรมเปรียบเทียบกับผลการศึกษาหรือความรู้ที่ได้รับหลังการฝึกอบรม ว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หรือไม่ โดยมีวิธีการ ดังนี้ เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาถอดรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการวิจัย สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ

3.5.1 ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ของลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ของเกษตรกรเป้าหมาย

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวัดลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม และบทบาทของกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

3.5.3 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยก่อนและหลังการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีในแต่ละหลักสูตรเพื่อทราบว่าเกษตรเป้าหมายที่เข้าร่วมรับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตข้าวเพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบ Chi- Squar Test

3.5.4 การประเมินความคิดเห็นของเกษตรกรเป้าหมาย

3.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปี คือ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

บทที่ 4
ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผู้ผลิต

จังหวัดพิษณุโลก

1. สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม

1.1 เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิก

ตารางที่ 4-1 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก แบ่งเป็นเพศชายร้อยละ 62.3 และเพศหญิงร้อยละ 37.7 และพบว่ามีผู้ผลิตเพศชายในอำเภอบางระกำมีผู้ผลิตเพศชายสูงสุดคือร้อยละ 75.0 และในอำเภอวัดโบสถ์มีผู้ผลิตเพศชายต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 47.1 ในขณะที่มีผู้ผลิตเพศหญิงในอำเภอวัดโบสถ์สูงสุดคือร้อยละ 52.9 และในอำเภอบางระกำมีผู้ผลิตเพศหญิงเฉลี่ยต่ำที่สุดคือร้อยละ 25.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีอายุอยู่ในช่วง 43-47 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 20.6 รองลงมาอายุอยู่ในช่วง 38-42 และ 48-52 ปีเท่ากันคือร้อยละ 18.0 และอายุอยู่ในช่วง 53-57 ปี ร้อยละ 15.9 ตามลำดับ โดยอายุอยู่ในช่วง 43-47 ปีพบมากที่สุด ได้แก่อำเภอเมืองร้อยละ 33.3 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 27.0 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 20.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก จบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 สูงที่สุดคือร้อยละ 33.9 รองลงมาจบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 22.5 และจบการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 19.3 ตามลำดับ โดยจบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 พบสูงที่สุดในอำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 47.1 อำเภอบางระกำร้อยละ 45.1 อำเภอวังทองร้อยละ 42.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 66.7 รองลงมามีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-3 คนร้อยละ 25.2 และมีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 7-9 คนร้อยละ 7.5 ตามลำดับ โดยจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนพบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่ม ชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 76.0 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 75.7 อำเภอนครไทยร้อยละ 69.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.เพศ										
ชาย	59.5	59.3	65.1	47.1	52.0	64.0	75.0	56.0	73.0	62.3
หญิง	40.5	40.7	34.9	52.9	48.0	36.0	25.0	44.0	27.0	37.7
2.อายุ (ปี)										
18-22	-	-	-	-	-	-	-	2.0	-	0.3
23-27	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	0.3
28-32	2.4	5.6	7.0	-	4.0	8.0	7.7	-	2.7	4.3
33-37	7.1	9.3	11.6	5.9	12.0	8.0	15.4	8.0	-	8.7
38-42	7.1	11.1	18.6	17.6	20.0	36.0	21.2	18.0	17.6	18.0
43-47	33.3	18.5	18.6	17.6	20.0	16.0	15.4	18.0	27.0	20.6
48-52	21.4	24.1	16.3	17.6	12.0	20.0	13.5	16.0	18.9	18.0
53-57	19.0	18.5	16.3	35.3	32.0	-	13.5	12.0	8.1	15.9
58-62	7.1	3.7	7.0	-	-	4.0	7.7	12.0	16.2	7.2
>63	4.8	7.4	4.7	5.9	-	8.0	5.8	14.0	5.4	6.7
3.ระดับการศึกษา										
ต่ำกว่า ป.4	11.9	5.6	9.3	5.9	8.0	16.0	2.0	44.0	8.6	8.8
ป.4	31.0	42.6	25.6	47.1	32.0	24.0	45.1	30.0	25.7	33.9
ป.6	26.2	22.2	25.6	17.6	16.0	28.0	25.5	18.0	20.0	22.5
ม.3	11.9	18.5	18.6	23.5	28.0	16.0	17.6	26.0	17.1	19.3
ม.5-ม.6	16.7	5.6	18.6	5.9	16.0	16.0	5.9	6.0	28.6	12.6
ปริญญาตรี	2.4	5.6	-	-	-	-	3.9	2.0	-	2.0
อื่นๆ	-	-	2.3	-	-	-	-	4.0	-	0.9
4.จำนวนสมาชิก (คน)										
1-3 คน	26.2	35.2	23.3	35.3	24.0	20.0	28.8	18.0	16.2	25.2
4-6 คน	66.7	57.4	69.8	64.7	76.0	76.0	59.6	66.0	75.7	66.7
7-9 คน	4.8	7.4	7.0	-	-	4.0	11.5	14.0	8.1	7.5
>10	2.4	-	-	-	-	-	-	2.0	-	0.6

1.2 จำนวนแรงงาน อายุแรงงาน การจ้างแรงงาน

ตารางที่ 4-2 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรภายในครอบครัว แบ่งเป็น 1-3 คน ร้อยละ 84.6 และจำนวน 4-6 คนร้อยละ 15.4 และพบว่าผู้ผลิตมีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรภายในครอบครัว 1-3 คน ในอำเภอวัดโบสถ์สูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอเนินมะปรางมีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรภายในครอบครัว 1-3 คนต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 75.5 และ ในขณะที่มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรภายในครอบครัว 4-6 คนในอำเภอเนินมะปรางสูงสุดคือ ร้อยละ 24.5 และในอำเภอวัดโบสถ์มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรภายในครอบครัว 4-6 คนต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 41-50 ปีสูงที่สุดคือ ร้อยละ 27.0 รองลงมามีอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 31-40 ปีร้อยละ 23.3 และอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 51-60 ปีร้อยละ 17.2 ตามลำดับ โดยอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 41-50 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 37.9 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 37.0 อำเภอนครไทยอำเภอเนินมะปรางเท่ากันคือร้อยละ 28.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีร้อยละ 27.5 และการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลร้อยละ 72.5 และพบว่าผู้ผลิตมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีในอำเภอบางระกำสูงสุดคือ ร้อยละ 43.3 และในอำเภอชาติตระการมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 16.7 และ ในขณะที่การจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลในอำเภอชาติตระการสูงสุดคือ ร้อยละ 83.3 และในอำเภอบางระกำการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลต่ำที่สุดคือร้อยละ 56.7 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 1-2 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 48.4 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงมากกว่า 6 คนร้อยละ 21.9 และมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 3-4 คนร้อยละ 20.3 ตามลำดับ โดยการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 1-2 คนพบสูงที่สุดในอำเภอ เมืองร้อยละ 87.5 อำเภอบางระกำร้อยละ 62.5 อำเภอวังทอง นครไทย และบางกระทุ่มเท่ากันคือร้อยละ 50.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 33.9 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 33-37 ปีร้อยละ 31.9 การจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 23-27 ปีร้อยละ 23.7 ตามลำดับ โดยการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 67.3 อำเภอวังทองร้อยละ 66.7 และอำเภอเนินมะปรางร้อยละ 57.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 1-2 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 45.2 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงมากกว่า 6 คนร้อยละ 31.5 และการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 3-4 คนร้อยละ 18.5 ตามลำดับ โดยการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 1-2 คนพบสูงที่สุดในอำเภอวังทองร้อยละ 70.4 อำเภอบางกระกำร้อยละ 68.2 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 52.0

ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 40.8 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 33-37 ปีร้อยละ 17.0 และการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 23-77 ปีร้อยละ 15.6 ตามลำดับ โดยการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอนครไทยร้อยละ 54.5 อำเภอชาติตระการร้อยละ 50.0 และอำเภอพรหมพิรามร้อยละ 47.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-2 จำนวนแรงงาน อายุแรงงาน การจ้างแรงงานตลอดปี และเฉพาะฤดูกาลของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.แรงงาน										
1-3 คน	95.2	87.0	83.7	100	92.0	84.0	76.9	75.5	81.1	84.6
4-6 คน	4.8	13.0	16.3	-	8.0	16.0	23.1	24.5	18.9	15.4
2.อายุแรงงานในบ้าน (ปี)										
<20	9.1	7.9	4.4	3.7	6.8	8.7	6.6	10.3	13.2	8.3
20-30	16.7	15.8	19.1	7.4	13.6	13.0	12.1	21.5	19.7	16.5
31-40	12.1	22.4	25.0	7.4	31.8	30.4	34.1	17.8	23.7	23.3
41-50	37.9	26.3	28.0	37.0	22.7	21.7	23.1	28.0	22.4	27.0
51-60	21.2	21.0	17.6	29.6	22.7	13.0	13.2	14.0	13.2	17.2
>60	3.1	6.6	5.9	14.8	2.3	13.0	11.0	8.4	7.9	7.8
3.การจ้างแรงงาน										
ตลอดปี	30.7	18.2	22.9	27.2	26.5	16.7	43.3	26.5	26.9	27.5
เฉพาะฤดูกาล	69.3	81.8	77.1	72.8	69.2	83.3	56.7	73.5	73.1	72.5
4.จำนวนแรงงานจ้างตลอดปี (คน)										
1-2 คน	87.5	50.0	50.0	33.3	50.0	-	62.5	33.3	14.3	48.4
3-4 คน	12.5	50.0	-	-	25.0	-	18.8	44.4	14.3	20.3
5-6 คน	-	-	12.5	-	25.0	-	-	22.2	28.6	9.4
>6	-	-	37.5	66.7	-	100.0	18.8	-	12.9	21.9
5.อายุแรงงานจ้างตลอดปี (ปี)										
18-22	-	-	-	33.3	-	-	6.3	-	14.3	5.1
23-27	14.3	-	62.5	-	33.3	-	-	28.6	71.4	23.7

ตารางที่ 4-2 จำนวน อายุแรงงานภาคการเกษตรภายในครอบครัว การจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร จำนวน อายุแรงงานตลอดปีและเฉพาะฤดูกาลของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
28-32	14.3	66.7	25.0	-	67.3	50.0	31.3	57.1	14.3	33.9
33-37	14.3	16.7	12.5	33.3	-	-	12.5	14.3	-	31.9
38-42	28.6	-	-	-	-	-	31.3	-	-	11.9
43-47	-	-	-	-	-	-	6.3	-	-	1.7
48-52	28.6	16.7	-	-	-	-	12.5	-	-	8.5
58-62	-	-	-	33.3	-	-	-	-	-	1.7
>63	-	-	-	-	-	50.0	-	-	-	1.7
6.จำนวนแรงงานจ้างเฉพาะฤดูกาล (คน)										
1-2 คน	50.0	70.4	20.0	37.5	11.1	13.3	68.2	52.0	47.4	45.2
3-4 คน	27.8	14.8	-	12.5	77.8	6.7	27.3	8.0	26.3	18.5
5-6 คน	-	-	4.0	-	-	6.7	-	16.0	10.5	4.8
>6	22.2	14.8	76.0	50.0	11.1	73.3	4.5	24.0	15.8	31.5
7.อายุแรงงานจ้างเฉพาะฤดูกาล (ปี)										
18-22	-	4.5	-	50.0	12.5	28.6	10.5	4.2	-	8.2
23-27	-	18.2	22.7	-	37.5	-	5.3	25.0	23.5	15.6
28-32	46.7	31.8	54.5	16.7	37.5	50.0	36.8	33.3	47.1	40.8
33-37	13.3	9.1	22.7	-	12.5	-	15.8	29.2	29.4	17.0
38-42	13.3	22.7	-	16.7	-	21.4	15.8	18.3	-	10.9
43-47	13.3	-	-	-	-	-	15.8	-	-	3.4
48-52	6.7	9.1	-	16.7	-	-	-	-	-	2.7
53-57	6.7	4.5	-	-	-	-	-	-	-	1.4

1.3 อาชีพ สถานภาพครอบครัว

ตารางที่ 4-3 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีสมาชิกในครอบครัวมีสถานะเป็นสามีร้อยละ 37.0 และภรรยาร้อยละ 63.0 และพบว่าสมาชิกในครอบครัวมีสถานะเป็นสามีในอำเภอนครไทยสูงสุด คือ ร้อยละ 68.6 และในอำเภอบางระกำมีสมาชิกในครอบครัวมีสถานะเป็นสามีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 25.0 ในขณะที่มีสมาชิกในครอบครัวมีสถานะเป็นภรรยาในอำเภอบางระกำสูงสุดคือ ร้อยละ 75.0 และในอำเภอนครไทยมีสมาชิกในครอบครัวมีสถานะเป็นภรรยาต่ำที่สุดคือร้อยละ 31.4 นอกจากนั้นพบว่า

ผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมสูงที่สุดคือร้อยละ 97.2 รองลงมาสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพแม่บ้านร้อยละ 1.4 และสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 1.0 ตามลำดับ โดยสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมพบสูงที่สุดในอำเภอวัดโบสถ์ บางกระทุ่ม ชาติตระการ และพรหมพิรามเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอวังทองร้อยละ 97.9 อำเภอเมืองร้อยละ 97.2 อำเภอนครไทยร้อยละ 97.1 อำเภอบางระกำร้อยละ 95.6 และอำเภอเนินมะปรางร้อยละ 93.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาร้อยละ 16.7 และไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาร้อยละ 83.3 และพบว่าการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาในอำเภอชาติตระการสูงสุดคือ ร้อยละ 28.0 และในอำเภอวังทองการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 5.6 ในขณะที่ไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาในอำเภอวังทองสูงสุดคือ ร้อยละ 94.4 และในอำเภอชาติตระการพบว่าไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาต่ำที่สุดคือร้อยละ 72.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีบิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมทั้งหมด

ตารางที่ 4-3 อาชีพ สถานภาพครอบครัวของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.สถานะ										
สามี	38.5	40.0	68.6	52.9	52.6	39.1	25.0	40.9	31.0	37.0
ภรรยา	61.5	60.0	31.4	47.1	47.4	60.9	75.0	59.1	69.0	63.0
2.อาชีพสมาชิก										
แม่บ้าน	2.8	2.1	-	-	-	-	2..2	2.2	-	1.4
รับจ้าง	-	-	2.9	-	-	-	2.2	2.2	-	1.0
ค้าขาย	-	-	-	-	-	-	-	2.2	-	0.3
เกษตรกรรม	97.2	97.9	97.1	100.0	100.0	100.0	95.6	93.3	100.0	97.2
3.การอยู่ร่วมกันกับบิดา มารดา										
อยู่	11.9	5.6	100.0	-	100.0	28.0	21.2	-	100.0	16.7
ไม่อยู่	88.1	94.4	-	100.0	-	72.0	78.88	-	-	83.3
4.อาชีพของบิดามารดา										
เกษตรกรรม	100.0	100.0	100.0	-	-	100.0	100.0	-	-	100.0

1.4 เพศ อายุและอาชีพสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 4-4 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีบุตรชายร้อยละ 66.9 และไม่มีบุตรชายร้อยละ 33.1 และพบว่ามีบุตรชายในอำเภอพรหมพิรามสูงสุดคือร้อยละ 87.1 และในอำเภอเมืองมีบุตรชายต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 45.2 ในขณะที่ไม่มีบุตรชายในอำเภอเมืองสูงสุดคือ ร้อยละ 54.8 และในอำเภอพรหมพิรามไม่มีบุตรชายต่ำที่สุดคือร้อยละ 12.9 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 21.1 รองลงมาบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 21-25 ปีร้อยละ 18.3 และบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปีร้อยละ 17.8 ตามลำดับ โดยบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 36.8 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 26.5 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 25.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีบุตรชายกำลังศึกษาอยู่สูงที่สุดคือร้อยละ 39.6 รองลงมาบุตรชายประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 25.4 และบุตรชายประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 18.3 ตามลำดับ โดยบุตรชายกำลังศึกษาอยู่ พบสูงที่สุดในอำเภอวังทองร้อยละ 51.7 อำเภอชาติตระการร้อยละ 50.0 และอำเภอเนินมะปรางร้อยละ 41.2 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีบุตรหญิงร้อยละ 65.1 และไม่มีบุตรหญิงร้อยละ 34.9 และพบว่ามีบุตรหญิงในอำเภอบางกระทุ่มสูงสุดคือ ร้อยละ 77.3 และในอำเภอวัดโบสถ์ต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 52.9 ในขณะที่ไม่มีบุตรหญิงในอำเภอวัดโบสถ์สูงสุดคือ ร้อยละ 47.1 และในอำเภอบางกระทุ่มไม่มีบุตรต่ำที่สุดคือร้อยละ 22.7 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 21.3 รองลงมาบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 21-25 ปีร้อยละ 18.8 บุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 11-15 ปีร้อยละ 16.9 ตามลำดับ โดยบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอเนินมะปรางร้อยละ 31.3 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 29.4 และอำเภอวังทองร้อยละ 25.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีบุตรหญิงกำลังศึกษาอยู่สูงที่สุดคือร้อยละ 44.0 รองลงมาบุตรหญิงประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 19.6 และบุตรหญิงประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 13.0 โดยบุตรหญิงกำลังศึกษาอยู่พบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 58.3 อำเภอวังทองร้อยละ 58.1 และอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 46.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 เพศ อายุ และอาชีพสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.บุตรชาย										
มี	45.2	55.6	77.8	52.9	72.7	60.0	69.2	82.9	87.1	66.9
ไม่มี	54.8	44.4	22.2	47.1	27.3	40.0	30.8	17.1	12.9	33.1
2.อายุ (ปี)										
1-5 ปี	10.5	6.9	-	-	6.3	6.7	2.8	8.8	3.7	5.2
6-10 ปี	10.5	6.9	17.9	-	6.3	6.7	16.7	5.9	11.1	10.3
11-15 ปี	5.3	13.8	14.3	11.1	18.8	33.3	25.0	5.9	7.4	14.6
16-20 ปี	36.8	24.1	7.1	22.2	25.0	20.0	11.1	26.5	25.9	21.1
21-25 ปี	5.3	20.7	25.0	11.1	25.0	13.3	16.7	11.8	29.6	18.3
26-30 ปี	21.1	20.7	28.6	22.2	6.3	-	16.7	26.5	7.4	17.8
>31	10.5	6.9	7.1	33.3	12.5	20.0	11.1	14.7	14.8	12.7
3.อาชีพ										
แม่บ้าน	6.7	-	3.8	-	-	-	-	-	-	1.0
งานบริษัท	6.7	3.4	11.5	25	13.3	-	-	2.9	4.0	5.6
รับจ้าง	-	13.8	23.1	12.5	26.7	21.4	16.1	26.5	16.0	18.3
กำลังศึกษา	40.0	51.7	30.8	12.5	33.3	50.0	38.7	41.2	40.0	39.6
รับราชการ	6.7	6.9	3.8	25.0	-	-	9.7	2.9	-	5.1
ค้าขาย	6.7	3.4	-	-	6.7	-	3.2	8.8	-	3.6
เกษตรกร	26.7	20.7	26.9	12.5	20.0	28.6	29.0	17.6	40.0	25.4
อื่น ๆ	6.7	-	-	12.5	-	-	3.2	-	-	1.5
4.บุตรหญิง										
มี	64.3	59.6	62.9	52.9	77.3	60.0	69.2	76.2	58.1	65.1
ไม่มี	35.7	40.4	37.1	47.1	22.7	40.0	30.8	23.8	41.9	34.9
5.อายุ (ปี)										
1-5 ปี	3.8	3.2	13.0	11.1	5.9	-	5.6	3.1	-	4.8
6-10 ปี	3.8	12.9	4.3	-	5.9	20.0	5.6	-	11.1	6.3
11-15 ปี	19.2	19.4	13.0	22.2	17.6	26.7	11.1	18.8	11.2	16.9
16-20 ปี	23.1	25.8	17.4	1.1	29.4	13.3	13.9	31.3	16.7	21.3
21-25 ปี	26.9	19.4	26.1	33.3	17.6	13.3	19.4	6.3	16.7	18.8
26-30 ปี	15.4	-	21.7	11.1	5.9	13.3	19.4	28.1	5.6	15.9
>31	7.7	12.9	4.3	11.1	17.6	13.3	25.0	12.5	38.9	15.9
6.อาชีพ										
แม่บ้าน	-	3.2	57.9	-	-	-	-	-	-	0.5
งานบริษัท	14.3	3.2	15.8	37.5	13.3	16.7	3.2	9.7	12.5	10.9

ตารางที่ 4-4 เพศ อายุ และอาชีพสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
รับจ้าง	14.3	12.9	10.5	12.5	20.0	8.3	25.8	32.3	25.0	19.6
กำลังศึกษา	38.1	58.1	-	37.5	46.7	58.3	29.0	35.5	43.8	44.0
รับราชการ	28.6	3.2	-	-	-	-	-	3.2	-	4.3
ค้าขาย	4.8	3.2	-	-	6.7	8.3	3.2	3.2	-	3.3
เกษตรกร	-	6.5	15.8	12.5	13.3	8.3	22.6	16.1	18.8	13.0
อื่น ๆ	-	9.7	-	-	-	-	16.1	-	-	4.3

1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่ม

ตารางที่ 4-5 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก สมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส.สูงที่สุดคือร้อยละ 43.8 รองลงมาสมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 21.3 และสมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ร้อยละ 12.3 ตามลำดับ โดยสมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส. พบสูงที่สุดในอำเภอนครไทยร้อยละ 52.1 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 47.8 อำเภอบางระกำร้อยละ 47.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 สมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

สมาชิกกลุ่ม	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
แม่บ้านเกษตร	3.8	9.9	16.0	16.0	8.5	10.0	7.3	12.9	7.5	10.1
เยาวชนเกษตร	1.3	-	-	2.0	-	2.0	2.4	3.2	-	1.3
กลุ่มกิจกรรม	5.1	-	-	8.0	-	2.0	-	3.2	6.0	2.5
สหกรณ์	13.9	14.3	7.2	18.0	12.8	12.0	7.3	10.8	16.4	12.3
ธ.ก.ส	43.1	47.2	52.1	28.0	38.3	42.0	47.6	40.9	47.8	43.8
กลุ่มเกษตรกร	22.8	18.7	16	26.0	14.9	24.0	30.5	21.5	16.4	21.3
อื่นๆ	10.1	9.9	8.7	2.0	23.4	4.0	4.9	7.5	4.5	8.1
ไม่เป็น	-	-	-	-	2.1	4.0	-	-	1.5	0.7

1.6 รายจ่ายในครัวเรือน

ตารางที่ 4-6 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 54.8 รองลงมารายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง 5,001.00-7,000.00 บาท ร้อยละ 19.0 และรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง 7,001.00-9,000.00 บาท ร้อยละ 7.5 ตามลำดับ โดยรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 76.0 อำเภอนครไทยร้อยละ 74.3 และอำเภอเนินมะปรางร้อยละ 60.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 ปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (บาท)	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
<5,000	45.2	40.7	74.3	52.9	45.8	76.0	59.6	60.4	45.7	54.8
5,001-7,000	21.4	24.1	14.3	11.8	20.8	16.0	9.6	22.9	25.7	19.0
7,001-9,000	9.5	7.4	5.7	17.6	8.3	4.0	5.3	8.3	5.1	7.5
9,001-11,000	9.5	9.3	2.9	-	8.3	-	1.9	-	2.9	4.2
11,001-13,000	-	1.9	-	-	-	-	-	2.1	8.6	1.5
13,001-15,000	2.4	5.6	-	5.9	12.5	-	1.9	4.2	-	3.3
15,001-17,000	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	0.3
17,001-19,000	-	-	2.9	-	4.3	-	-	-	2.9	0.9
19,001-21,000	-	-	-	-	-	4.0	-	-	5.7	0.9
21,001-23,000	2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
>29,000	-	7.4	-	-	-	-	7.7	-	2.9	2.7
ไม่มี	9.5	3.7	-	11.8	-	-	13.5	-	-	4.5

2. ต้นทุนการผลิต

2.1 อัตราการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร ผลรวมค่าจ้างแรงงาน

ตารางที่ 4-7 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีต่อวันอยู่ในช่วง 101-150 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 52.9 รองลงมาอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีต่อวันอยู่ในช่วง 151-200 บาทร้อยละ 33.3 และอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีต่อวันอยู่ในช่วงมากกว่า 301 บาท ร้อยละ 7.8 ตามลำดับ โดยอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อวันอยู่ในช่วง 101-150 บาท พบสูงที่สุดในอำเภอวัดโบสถ์ และชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอนครไทยร้อยละ 75.0 อำเภอบางระกำร้อยละ 70.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลต่อวันอยู่ในช่วง 101-150 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 55.5 รองลงมา

อัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลต่อวันอยู่ในช่วง 151-200 บาทร้อยละ 35.5 และอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลต่อวันอยู่ในช่วง 201-250 บาทร้อยละ 5.2 ตามลำดับ โดยอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลต่อวันอยู่ในช่วง 101-150 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 80.0 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 75.0 อำเภอนครไทยร้อยละ 70.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 25.9 รองลงมาไม่มีค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรในปีที่ผ่านมาร้อยละ 25.5 และค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วงมากกว่า 29,000.00 บาทร้อยละ 15.6 โดยค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอเนินมะปรางร้อยละ 64.7 อำเภอนครไทยร้อยละ 37.9 อำเภอเมืองร้อยละ 28.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 25.6 รองลงมาคือไม่มีค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาร้อยละ 24.5 และมีค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง มากกว่า 29,000.00 บาทร้อยละ 17.7 ตามลำดับ โดยค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอเนินมะปรางร้อยละ 55.3 อำเภอชาติตระการร้อยละ 44.0 อำเภอนครไทยร้อยละ 36.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-7 อัตราการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปี และเฉพาะฤดูกาลของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.ค่าจ้างแรงงานตลอดปีต่อวัน (บาท)										
101-150	-	-	75.0	100.0	50.0	100.0	70.0	50.0	50.0	52.9
151-200	20.0	66.7	12.5	-	50.0	-	30.0	50.0	50.0	33.3
201-250	40.0	-	-	-	-	-	-	-	-	3.9
251-300	-	-	12.5	-	-	-	-	-	-	2.0
>301	400	33.3	-	-	-	-	-	-	-	7.8
2.ค่าจ้างแรงงานเฉพาะฤดูกาลต่อวัน (บาท)										
101-150	31.3	20.0	70.4	62.5	16.7	80.0	63.2	75.0	60.0	55.5
151-200	56.3	68	25.9	12.5	66.7	20.0	21.1	25.0	26.7	35.5
201-250	6.3	8.0	3.7	25.0	16.7	-	10.5	-	-	5.2
251-300	-	-	-	-	-	-	5.3	-	-	0.6
>301	6.3	4.0	-	-	-	-	-	-	13.3	3.2
3.ค่าจ้างงานเพื่อการเกษตรต่อปี (บาท)										
<5,000	28.6	22.2	37.9	5.9	11.1	12.0	15.4	64.7	15.0	25.9
5,001-7,000	4.8	3.7	6.9	5.9	11.1	12.0	7.7	5.7	5.0	6.4
7,001-9,000	4.8	3.7	6.9	-	-	-	1.9	-	-	2.5
9,001-11,000	7.1	-	-	11.8	11.1	12.0	3.8	-	-	3.9
11,001-13,000	-	1.9	-	17.6	-	8.0	-	2.9		3.2
13,001-15,000	2.4	3.7	10.3	-	22.2	12.0	1.9	2.9	25.0	6.4
15,001-17,000	-	-	-	5.9	-	-	1.9	-	5.0	1.1
17,001-19,000	-	-	17.2	-	-	-	3.8	-	-	2.5
19,001-21,000	4.8	1.9	6.9	5.9	-	4.0	9.6	11.8	5.0	6.0
23,001-25,000	-	1.9	-	5.9	-	-	1.9	-	-	1.1
>29,000	9.5	13	13.8	11.8	44.4	8.0	19.2	-	35.0	15.6
ไม่มี	38.1	48.1	-	29.4	-	32.0	32.7	-	-	25.5
4.ค่าจ้างผลิตข้าวต่อปี (บาท)										
<5,000.00	14.3	16.7	36.8	11.8	33.3	44.0	13.5	55.3	23.8	25.6

ตารางที่ 4-7 อัตราจ้างแรงงานจ้างเพื่อการเกษตรตลอดปี และเฉพาะฤดูกาล ค่าจ้างงานเพื่อการเกษตร และรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวในปีที่ผ่านมาของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

4.ค่าจ้างผลิตข้าวต่อเดือน (บาท)	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	ร้อยละ
5,001-7,000	7.1	3.7	5.3	-	-	8.0	5.8	-	4.8	4.3
7,001-9,000	2.4	3.7	5.3	17.6	-	4.0	-	-	-	2.9
9,001-11,000	14.3	1.9	-	5.9	22.2	-	3.8	-	-	4.3
11,001-13,000	7.1	-	21.1	5.9	-	-	-	2.6	14.3	4.3
13,001-15,000	2.4	7.4	15.8	-	-	4.0	1.9	7.9	14.3	5.8
15,001-17,000	-	-	-	-	-	-	1.9	7.9	4.8	1.8
17,001-19,000	-	-	5.3	-	-	8.0	3.8	-	-	1.8
19,001-21,000	4.8	1.9	5.3	-	-	8.0	11.5	5.3	4.8	5.4
23,001-25,000	-	-	-	5.9	-	-	3.8	-	-	1.1
27,001-29,000	-	-	-	-	-	-	1.9	-	-	0.4
>29,000	11.9	16.7	5.3	17.6	44.4	-	23.1	21.1	33.3	17.7
ไม่มี	35.7	48.1	-	35.3	-	24.0	28.8	-	-	24.5

2.2 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ 4-8 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรในหลายลักษณะ (มีที่ดินเป็นของตนเอง เช่าทั้งหมดหรือทำโดยไม่เสียค่าเช่า) สูงที่สุดคือร้อยละ 49.1 รองลงมาลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองร้อยละ 39.5 และลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรโดยเช่าทั้งหมดร้อยละ 9.7 ตามลำดับโดยลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรในหลายลักษณะพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 66.7 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 64.7 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 60 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 1-10 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 22.5 รองลงมามีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 11-20 ไร่ร้อยละ 21.4 และมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 17.9 ตามลำดับ โดยจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 1-10 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอนครไทยร้อยละ 51.7 อำเภอชาติตระการร้อยละ 38.1 อำเภอวังทองร้อยละ 28 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ในการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 47.6 รองลงมาการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยการเช่าร้อยละ 46.2 และการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยทำฟรีร้อยละ 6.1 ตามลำดับ โดยการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอบางระกำร้อยละ 51.1 อำเภอวัดโบสถ์ และชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 50 อำเภอ

เนินมะปรางร้อยละ 49.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 1-10 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 42.7 รองลงมาจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 11-20 ไร่ ร้อยละ 21.3 และจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 14.6 ตามลำดับ โดยจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 1-10 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอวังทองร้อยละ 71.4 อำเภอนครไทยร้อยละ 58.3 อำเภอเมืองร้อยละ 53.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 11-20 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 23.3 รองลงมาจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ร้อยละ 20.8 และจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 18.2 ตามลำดับโดยจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 11-20 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอนครไทยร้อยละ 50.0 อำเภอบางระกำร้อยละ 31.8 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 27.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 1-10 ไร่และ 11-20 ไร่เท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 40.9 รองลงมาจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 31-40 ไร่ร้อยละ 9.1 และจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 41-50 ไร่และ 51-60 ไร่เท่ากันคือร้อยละ 4.5 ตามลำดับ โดยจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 1-10 ไร่และ 11-20 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการ และเนินมะปรางเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 66.7 อำเภอนครไทย บางกระทุ่ม บางระกำ และพรหมพิรามเท่ากันคือร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-8 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ลักษณะการถือครองที่ดินของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.ลักษณะพื้นที่										
ของตนเองทั้งหมด	14.3	27.8	65.8	29.4	16.0	84.0	45.1	44.0	32.4	39.5
เช่าทั้งหมด	19.0	16.7	-	5.9	20.0	-	7.9	4.0	10.8	9.7
ทำฟรี	-	1.9	4.9	-	4.0	-	1.9	-	2.7	1.7
หลายลักษณะ	66.7	53.7	29.2	64.7	60.0	16.0	45.1	52	54.1	49.1
2.จำนวน										
1-10 ไร่	7.1	28.0	51.7	-	-	38.1	10.7	16.7	6.3	22.5
11-20 ไร่	14.3	8.0	13.8	50.0	-	23.8	25.0	29.2	43.8	21.4
21-30 ไร่	35.7	8.0	6.9	33.3	40.0	14.3	25.0	16.7	12.5	17.9
31-40 ไร่	14.3	12.0	10.3	-	20.0	-	10.7	20.8	18.8	12.1
41-50 ไร่	28.6	16.0	10.3	16.7	30.0	9.5	17.9	4.2	12.5	14.5
51-60 ไร่	-	8.0	6.9	-	10.0	9.5	-	4.2	-	4.6
61-70 ไร่	-	8.0	-	-	-	-	3.6	-	6.3	2.3
71-80 ไร่	-	4.0	-	-	-	-	3.6	8.3	-	2.3
81-90 ไร่	-	4.0	-	-	-	-	3.6	-	-	1.2
91-100 ไร่	-	-	-	-	-	4.8	-	-	-	0.6
>151 ไร่	-	4.0	-	-	-	-	-	-	-	0.6
3.ถือครองหลายลักษณะ										
ของตนเอง	48.3	46.7	46.1	50.0	43.3	50.0	51.1	49.1	45.0	47.6
เช่า	46.6	45.0	30.7	50.0	50.0	37.5	46.8	49.1	50.0	46.2
ทำฟรี	5.1	8.4	23.1	-	6.7	12.5	2.1	1.8	5.0	6.1
4.เป็นของตนเอง										
1-10 ไร่	53.6	71.4	58.3	45.5	38.5	25.0	33.3	34.6	-	42.7
11-20 ไร่	21.4	10.7	-	27.6	15.4	25.0	29.2	34.6	22.2	21.3
21-30 ไร่	7.1	10.7	16.7	-	15.4	50.0	20.8	15.4	22.2	14.6
31-40 ไร่	10.7	-	8.3	9.1	7.7	-	4.2	7.7	27.8	8.5
41-50 ไร่	7.1	3.6	8.3	18.2	7.7	-	4.2	3.8	11.1	6.7
51-60 ไร่	-	-	8.3	-	7.7	-	8.3	3.8	5.6	3.7
61-70 ไร่	-	-	-	-	7.7	-	-	-	-	0.6
71-80 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	5.6	0.6
91-100 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	5.6	0.6

ตารางที่ 4-8 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ลักษณะการถือครองที่ดินของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									
4.เป็นของตนเอง	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	ร้อยละ
101-110 ไร่	-	3.6	-	-	-	-	-	-	-	0.6
5.เช่า										
1-10 ไร่	29.6	29.6	37.5	9.1	6.7	33.3	13.6	26.9	5.0	20.8
11-20 ไร่	25.9	22.2	50.0	27.3	13.3	-	31.8	15.4	20.0	23.3
21-30 ไร่	22.2	11.1	12.5	18.2	6.7	-	13.6	19.2	40.0	18.2
31-40 ไร่	7.4	14.8	-	36.4	20.0	33.3	13.6	26.9	-	15.1
41-50 ไร่	3.7	14.8	-	-	26.7	33.4	18.2	7.7	15.0	11.9
51-60 ไร่	3.7	-	-	9.1	-	-	-	-	10.0	2.5
61-70 ไร่	7.4	3.7	-	-	-	-	4.5	3.8	5.0	3.8
71-80 ไร่	-	-	-	-	6.7	-	4.5	-	-	1.3
81-90 ไร่	-	3.7	-	-	-	-	-	-	-	0.6
101-110 ไร่	-	-	-	-	6.7	-	-	-	-	0.6
121-130 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	0.6
131-140 ไร่	-	-	-	-	13.3	-	-	-	-	1.3
6.ทำฟรี										
1-10 ไร่	66.7	20.0	50	-	50.0	100.0	50.0	-	50.0	40.9
11-20 ไร่	33.3	40.0	33.3	-	-	-	50.0	100.0	50.0	40.9
31-40 ไร่	-	20.0	-	-	50.0	-	-	-	-	9.1
41-50 ไร่	-	-	16.7	-	-	-	-	-	-	4.5
51-60 ไร่	-	20.0	-	-	-	-	-	-	-	4.5

2.3 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษณะการถือครองเครื่องจักรกลการเกษตร

ตารางที่ 4-9 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถไถเดินตามสูงที่สุดคือร้อยละ 22.5 รองลงมามีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถจักรยานยนต์ร้อยละ 22.2 และมีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นเครื่องพ่นยาร้อยละ 19.3 ตามลำดับ โดยมีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถไถเดินตามพบสูงที่สุดในอำเภอนครไทยร้อยละ 25.6 อำเภอชาติตระการร้อยละ 23.3 และอำเภอเมืองร้อยละ 22.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีเครื่องสูบน้ำ 1-2 เครื่องสูงที่สุดคือร้อยละ 79.2 รองลงมามีเครื่องสูบน้ำ 3-4 เครื่องร้อยละ 17.1 และมีเครื่องสูบน้ำ 5-6 เครื่องร้อยละ 3.3 ตามลำดับโดยมีเครื่องสูบน้ำ 1-2 เครื่องพบสูงที่สุดในอำเภอนครไทย บางกระทุ่ม เนินมะปราง และพรหมพิรามเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอชาติตระการร้อยละ 94.1 อำเภอวังทองร้อยละ 73.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองเครื่องสูบน้ำซึ่งเป็นของตนเอง

สูงที่สุดคือร้อยละ 94.3 รองลงมาการครอบครองเครื่องสูบน้ำซึ่งโดยการเช่าร้อยละ 4.9 และการครอบครองเครื่องสูบน้ำโดยการยืมร้อยละ 0.8 ตามลำดับ โดยการครอบครองเครื่องสูบน้ำซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วัดโบสถ์ ชาติตระการ บางระกำ และเนินมะปรางเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอวังทองร้อยละ97.3 อำเภอนครไทยร้อยละ 92.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีเครื่องนวด 1-2 เครื่องคือ ร้อยละ 98.3 และมีเครื่องนวด 3-4 เครื่องคือ ร้อยละ 1.7 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอบางกระทุ่ม ชาติตระการ และเนินมะปรางมีเครื่องนวด 1-2 เครื่องเท่ากันสูงที่สุด คือ ร้อยละ 100.0 และมีเครื่องนวด 1-2 เครื่องในอำเภอวังทองต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0 ในขณะที่อำเภอวังทองผู้ผลิตมีเครื่องนวด 3-4 เครื่องสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และอำเภอบางกระทุ่ม ชาติตระการ และเนินมะปรางมีเครื่องนวด 3-4 เครื่องเท่ากันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองร้อยละ 66.7 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 33.3 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอวังทอง บางกระทุ่ม และเนินมะปรางมีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองเท่ากันสูงที่สุดคือ ร้อยละ 100.0 และมีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองในอำเภอชาติตระการต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 50.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอชาติตระการสูงสุดคือ ร้อยละ 50.0 และในอำเภอวังทอง บางกระทุ่ม และเนินมะปรางเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้น พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องคือ ร้อยละ 97.4 และมีเครื่องเกี่ยว 5-6 เครื่องคือ ร้อยละ 2.6 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอบางกระทุ่ม และบางระกำมีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องเท่ากันสูงที่สุด คือ ร้อยละ 100.0 และมีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องในอำเภอวังทองต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 50.0 ในขณะที่อำเภอวังทองผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 3-4 เครื่องสูงสุดคือ ร้อยละ 50.0 และอำเภอบางกระทุ่ม บางระกำ และเนินมะปรางมีเครื่องเกี่ยว 3-4 เครื่องเท่ากันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลกมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวโดยเป็นของตนเองร้อยละ 66.7 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 33.3 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอบางกระทุ่ม และเนินมะปรางมีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองเท่ากันสูงที่สุดคือ ร้อยละ 100.0 และมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวโดยเป็นของตนเองในอำเภอบางระกำต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 ในขณะที่อำเภอบางระกำผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอวังทอง ต่ำที่สุดคือร้อยละ 50.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีเครื่องเกี่ยวนวดอยู่ที่ 1-2 เครื่อง โดยพบในหลายอำเภอ เช่น อำเภอเมือง วังทอง บางกระทุ่ม ชาติตระการ บางระกำ และเนินมะปราง เป็นต้น นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยเป็นของตนเองร้อยละ 87.5 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 12.5 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอเมือง บางกระทุ่ม ชาติตระการ บางระกำ และเนินมะปรางมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยเป็นของตนเองเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยเป็นของตนเองในอำเภอวังทองต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 ในขณะที่ในอำเภอวังทองผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าสูงสุด

คือ ร้อยละ 100.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอเมือง บางกระทุ่ม ชาติตระการ บางระกำ และเนินมะปรางเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีเครื่องหยอดอยู่ที่ 1-2 เครื่อง โดยพบในหลายอำเภอ เช่น อำเภอวังทอง นครไทย วัดโบสถ์ บางกระทุ่ม ชาติตระการ และเนินมะปราง เป็นต้น นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองเครื่องหยอดโดยเป็นของตนเองร้อยละ 88.9 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 11.1 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอวังทอง นครไทย วัดโบสถ์ บางกระทุ่มมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวหยอดโดยเป็นของตนเองเท่ากันสูงที่สุดคือ ร้อยละ 100.0 และมีการครอบครองเครื่องหยอดโดยเป็นของตนเองในอำเภอชาติตระการต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 66.7 ในขณะที่อำเภอชาติตระการผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าสูงสุดคือ ร้อยละ 33.3 และผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอวังทอง นครไทย วัดโบสถ์และบางกระทุ่มเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-9 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษณะการถือครองเครื่องจักรกลการเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.เครื่องมือ										
เครื่องสูบน้ำ	19.3	17.5	15.4	18.7	18.0	16.5	18.3	15.5	17.5	17.4
เครื่องนวด	-	0.5	-	-	1.6	1.9	-	0.5	-	0.4
เครื่องเกี่ยว	-	0.9	-	-	1.6	-	1.0	1.5	-	0.6
เครื่องเกี่ยวนวด	0.6	0.5	-	-	1.6	1.0	0.5	1.0	-	0.6
เครื่องหยอด	-	0.5	2.6	2.7	0.8	2.9	-	3.5	-	1.3
รถแทรกเตอร์	2.9	5.7	0.6	1.3	7.8	2.9	3.8	4.5	3.8	3.9
รถไถเดินตาม	22.8	22.3	25.6	22.7	18.8	23.3	22.1	22.5	21.9	22.5
รถอีแต๋น	2.3	3.3	2.6	10.7	4.7	7.8	1.4	2.0	9.4	4.4
รถจักรยานยนต์	22.8	22.7	25.6	21.3	18.8	22.3	23.1	22	19.4	22.2
รถบรรทุก 4 ล้อ	5.8	4.7	10.3	2.7	8.6	4.9	7.2	8.0	6.3	6.7
รถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป	2.9	-	0.6	-	1.6	-	2.4	0.5	0.6	1.1
เครื่องพ่นยา	20.5	21.3	16.7	20.0	16.4	16.5	20.2	18.5	21.3	19.3
2.จำนวนเครื่องสูบน้ำ										
1-2 เครื่อง	51.5	73.0	100	57.1	100	94.1	52.6	100.0	100.0	79.2
3-4เครื่อง	42.4	21.6	-	28.6	-	5.9	39.5	-	-	17.1
5-6 เครื่อง	6.1	5.4	-	14.3	-	-	5.3	-	-	3.3
7-8 เครื่อง	-	-	-	-	-	-	2.6	-	-	0.4
3.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	97.3	92.0	100.0	82.6	100.0	100.0	100.0	75.0	94.3
เช่า	-	2.7	8.0	-	17.4	-	-	-	17.9	4.9
ยืม	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	0.8
4.จำนวนเครื่องนวด										
1-2 เครื่อง	-	-	-	-	100.0	100.0	-	100.0	-	98.3
3-4เครื่อง	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	1.7
5.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	-	100.0	-	-	100.0	50.0	-	100.0	-	66.7
เช่า	-	-	-	-	-	50.0	-	-	-	33.3
6.จำนวนเครื่องเกี่ยว										
1-2 เครื่อง	-	50.0	-	-	100.0	-	100.0.	100.0	-	97.4
5-6 เครื่อง	-	50.0	-	-	-	-	-	-	-	2.6
7.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	-	50.0	-	-	100.0	-	-	100.0	-	66.7
เช่า	-	50.0	-	-	-	-	100.0	-	-	33.3

ตารางที่ 4-9 เครื่องจักรกลการเกษตร และลักษณะการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
8.จำนวนเครื่องเกี่ยวนวด										
1-2 เครื่อง	100.0	100.0	-	-	100.0	100.0	100.0	100.0	-	100.0
9.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	-	-	-	100.0	100.0	100.0	100.0	-	87.5
เช่า	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	12.5
10.จำนวนเครื่องหยอด										
1-2 เครื่อง	-	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-	100.0	-	100.0
11.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	-	100.0	100.0	100.0	100.0	66.7	-	85.7	-	88.9
เช่า	-	-	-	-	-	33.3	-	14.3	-	11.1

2.4 จำนวนรถเพื่อการเกษตรและลักษณะการครอบครอง

ตารางที่ 4-10 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรถแทรกเตอร์อยู่ที่ 1-2 คัน โดยพบในหลายอำเภอ เช่น อำเภอเมือง วังทอง นครไทย วัดโบสถ์ บางกระทุ่ม ชาติตระการ บางระกำ เนินมะปราง และพรหมพิราม เป็นต้น นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองรถแทรกเตอร์โดยเป็นของตนเองร้อยละ 96.4 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 3.6 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอเมือง วังทอง นครไทย วัดโบสถ์ บางกระทุ่ม ชาติตระการ และบางระกำมีการครอบครองรถแทรกเตอร์โดยเป็นของตนเองเท่ากันสูงที่สุดคือ ร้อยละ 100.0 และมีการครอบครองรถแทรกเตอร์โดยเป็นของตนเองในอำเภอพรหมพิรามต่ำที่สุดคือร้อยละ 83.3 ในขณะที่ผู้ผลิตในอำเภอพรหมพิรามผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าสูงสุดคือ ร้อยละ 16.7 และมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอเมือง วังทอง นครไทย วัดโบสถ์ บางกระทุ่ม ชาติตระการ และบางระกำเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-10 จำนวนรถแทรกเตอร์ และลักษณะการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก รถแทรกเตอร์									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวน										
1-2 เครื่อง	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
2.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	88.9	83.3	96.4
เช่า	-	-	-	-	-	-	-	11.1	16.7	3.6

ตารางที่ 4-11 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรถไถเดินตาม 1-2 คันสูงที่สุดคือร้อยละ 77.9 รองลงมามีรถไถเดินตาม 3-4 คันร้อยละ 18.6 และมีรถไถเดินตาม 5-6 คันร้อยละ 3.5 ตามลำดับ โดยมีรถไถเดินตาม 1-2 คันพบสูงที่สุดในอำเภอนครไทย และชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 96 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 83.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองรถไถเดินตามซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 92.4 รองลงมามีการครอบครองรถไถเดินตามโดยการเช่าร้อยละ 5 และมีการครอบครองรถไถเดินตามโดยการยืมร้อยละ 2.6 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองรถไถเดินตามซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วังทอง นครไทย วัดโบสถ์ ชาติตระการ และบางระกำเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 97.8 และอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 66.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-11 จำนวนรถไถเดินตาม และลักษณะการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก รถไถเดินตาม									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวน										
1-2 เครื่อง	76.9	68.1	100.0	82.4	96.0	100.0	43.5	82.0	83.8	77.9
3-4 เครื่อง	15.4	27.7	-	17.6	4.0	-	43.5	18.0	13.5	18.6
5-6 เครื่อง	7.7	3.7	-	-	-	-	13.0	-	2.7	3.5
2.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	100.0	100.0	100.0	66.7	100.0	100.0	97.8	57.1	92.4
เช่า	-	-	-	-	20.8	-	-	2.2	28.6	5.0
ยืม	-	-	-	-	12.5	-	-	-	14.3	2.6

ตารางที่ 4-12 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรถอีแต๋น 1-2 คันคือ ร้อยละ 91.9 และมีรถอีแต๋น 3-4 คันคือ ร้อยละ 8.1 และพบว่าผู้ผลิตอำเภอเนินมะปรางมีรถอีแต๋น 1-2 เครื่องสูงที่สุด คือ ร้อยละ 100.0 และมีรถอีแต๋น 1-2 คันในอำเภอวัดโบสถ์ต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 43.7 ในขณะที่อำเภอวัดโบสถ์ผู้ผลิตมีรถอีแต๋น 3-4 เครื่องเฉลี่ยสูงสุดคือ ร้อยละ 56.3 และอำเภอเนินมะปรางมีรถอีแต๋น 3-4 คันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองรถอีแต๋นซึ่งเป็นของตนเอง โดยพบในหลายอำเภอ เช่น อำเภอเมือง วังทอง นครไทย วัดโบสถ์ บางกระทุ่ม ชาติตระการ บางระกำ เนินมะปรางและพรหมพิราม เป็นต้น

ตารางที่ 4-12 จำนวนรถอีแต๋น และลักษณะการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก อีแต๋น									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวน										
1-2 เครื่อง	100.0	57.1	100.0	43.7	100.0	100.0	100.0	100.0	93.3	91.9
3-4เครื่อง	-	42.9	-	56.3	-	-	-	-	6.7	8.1
2.ลักษระการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 4-13 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรถจักรยานยนต์ 1-2 คันสูงที่สุดคือร้อยละ 68.7 รองลงมามีรถจักรยานยนต์ 3-4 คันร้อยละ 22.0 และมีรถจักรยานยนต์ 5-6 คันร้อยละ 5.7 ตามลำดับ โดยมีรถจักรยานยนต์ 1-2 คันพบสูงที่สุดในอำเภอนครไทย และวัดโบสถ์เท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 88.0 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 83.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 80.1 รองลงมาการครอบครองรถจักรยานยนต์โดยการเช่าร้อยละ 14.4 การครอบครองรถจักรยานยนต์โดยการยืมร้อยละ 5.4 โดยการครอบครองรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วังทอง วัดโบสถ์ ชาติตระการ และบางระกำเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอนครไทยร้อยละ 67.5 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 65.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-13 จำนวนรถจักรยานยนต์ และลักษณะการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก รถจักรยานยนต์									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
จำนวน										
1-2 เครื่อง	28.2	58.3	100.0	100.0	76.0	56.5	39.6	88.0	83.8	68.7
3-4 เครื่อง	46.2	29.2	-	-	24.0	34.8	43.8	12.0	16.2	22.0
5-6 เครื่อง	20.5	4.2	-	-	-	8.7	14.6	-	-	5.7
7-8 เครื่อง	2.6	8.3	-	-	-	-	2.1	-	-	2.2
9-10 เครื่อง	2.6	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	100.0	67.5	100.0	50.0	100.0	100.0	65.1	25.8	80.1
เช่า	-	-	25.0	-	37.5	-	-	25.6	48.4	14.4
ยืม	-	-	7.5	-	12.5	-	-	9.3	25.8	5.4

ตารางที่ 4-14 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรถบรรทุก 4 ล้อ 1-2 คันคือ ร้อยละ 90.4 และมีรถบรรทุก 4 ล้อ 3-4 คันคือ ร้อยละ 9.6 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอวังทอง นครไทย วัดโบสถ์ ชาติตระการ บางระกำ และเนินมะปรางมีรถบรรทุก 4 ล้อ 1-2 คันเท่ากันสูงที่สุดคือ ร้อยละ 100.0 และมีรถบรรทุก 4 ล้อ 1-2 คันในอำเภอเมืองต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 80.0 ในขณะที่อำเภอเมืองผู้ผลิตมีรถบรรทุก 3-4 คันสูงสุดคือ ร้อยละ 20.0 และอำเภอวังทอง นครไทย วัดโบสถ์ ชาติตระการ บางระกำ และเนินมะปรางมีรถบรรทุก 4 ล้อ 3-4 เครื่องเท่ากันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อโดยเป็นของตนเองร้อยละ 96.9 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 3.1 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอเมือง วังทอง วัดโบสถ์ ชาติตระการ บางระกำ และพรหมพิรามมีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อโดยเป็นของตนเองเท่ากันสูงที่สุดคือ ร้อยละ 100.0 และมีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อโดยเป็นของตนเองในอำเภอบางกระทุ่มต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 90.9 ในขณะที่อำเภอบางกระทุ่มผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าสูงสุดคือ ร้อยละ 9.1 และผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอเมือง วังทอง วัดโบสถ์ ชาติตระการ บางระกำ และพรหมพิรามเท่ากันเฉลี่ยต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-14 จำนวนรถบรรทุก 4 ล้อของ และลักษณะการครอบครองผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก รถบรรทุก 4 ล้อ									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวน										
1-2 เครื่อง	80.0	100.0	100.0	100.0	96.0	100.0	100.0	100.0	83.8	90.4
3-4 เครื่อง	200	-	-	-	4.0	-	-	-	16.2	9.6
2.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	100.0	93.7	100.0	90.9	100.0	100.0	93.8	100.0	96.9
เช่า	-	-	6.3	-	9.1	-	-	6.2	-	3.1

ตารางที่ 4-15 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรถบรรทุก 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันคือ ร้อยละ 93.3 และมีรถบรรทุก 6 ล้อขึ้นไป 3-4 คันคือ ร้อยละ 6.7 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอนครไทย บางกระทุ่ม บางระกำ เนินมะปราง และพรหมพิรามมีรถบรรทุก 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันเท่ากันสูงที่สุดคือ ร้อยละ 100.0 และมีรถบรรทุก 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันในอำเภอวัดโบสถ์ต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 73.4 ในขณะที่อำเภอวัดโบสถ์ผู้ผลิตมีรถบรรทุก 3-4 คันสูงสุดคือ ร้อยละ 26.7 และอำเภอนครไทย บางกระทุ่ม บางระกำ เนินมะปราง และพรหมพิรามมีรถบรรทุก 6 ล้อขึ้นไป 3-4 คันเท่ากันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปโดยเป็นของตนเองร้อยละ 93.4 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 6.7 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอเมือง นครไทย บางระกำ เนินมะปราง และพรหมพิรามมีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปโดยเป็นของตนเองเท่ากันสูงที่สุดคือ ร้อยละ 100.0 และมีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปโดยเป็นของตนเองในอำเภอบางกระทุ่มต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 50 .0 ในขณะที่ผู้ผลิตอำเภอบางกระทุ่มผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ร้อยละ 50.0 และมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอเมือง นครไทย บางระกำ เนินมะปราง และพรหมพิรามเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-15 จำนวนรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป และลักษณะการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก รถบรรทุก 6 ล้อ									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวน										
1-2 เครื่อง	80.0	-	100.0	73.4	100.0	-	100.0	100.0	100.0	93.3
3-4 เครื่อง	20.0	-	-	26.7	-	-	-	-	-	6.7
2.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	-	100.0	-	50.0	-	100.0	100.0	100.0	93.4
เช่า	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	6.7

2.5 จำนวนอุปกรณ์การเกษตรและลักษณะการถือครอง

ตารางที่ 4-16 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีเครื่องพ่นยา 1-2 เครื่องสูงที่สุดคือร้อยละ 89.4 รองลงมามีเครื่องพ่นยา 3-4 เครื่องร้อยละ 9.2 และมีเครื่องพ่นยา 5-6 เครื่องร้อยละ 1.5 ตามลำดับ โดยมีเครื่องพ่นยา 1-2 เครื่องพบสูงที่สุดในอำเภอวังทองร้อยละ 93.3 บางระกำร้อยละ 88.1 บางกระทุ่มร้อยละ 84 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการครอบครองเครื่องพ่นยาซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 95.3 รองลงมามีการครอบครองเครื่องพ่นยาโดยการเช่าร้อยละ 4.4 และมีการครอบครองเครื่องพ่นยาโดยการยืมร้อยละ 0.4 โดยมีการครอบครองเครื่องพ่นยาซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วังทอง วัดโบสถ์ ชาติตระการ และบางระกำเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 89.2 และบางกระทุ่มร้อยละ 85.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-16 จำนวนเครื่องพ่นยา และลักษณะการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก เครื่องพ่นยา									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวน										
1-2 เครื่อง	62.9	93.3	-	66.7	84.0	82.4	88.1	74.0	73.0	89.4
3-4 เครื่อง	34.3	6.7	-	33.3	16.0	11.8	9.5	26.0	27.0	9.2
5-6 เครื่อง	2.6	-	-	-	-	5.9	2.4	-	-	1.5
2.ลักษณะการครอบครอง										
ของตนเอง	100.0	100.0	-	100.0	85.7	100.0	100.0	89.2	82.4	95.3
เช่า	-	-	-	-	14.3	-	-	10.8	14.7	4.4
ยืม	-	-	-	-	-	-	-	-	2.9	0.4

2.6 จำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย และแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต

ตารางที่ 4-17 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส. สูงที่สุดคือร้อยละ 39.8 เนื่องจากการกู้กับพ่อค้ามีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองร้อยละ 27.7 และใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนเงินล้านร้อยละ 22.2 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส. พบสูงที่สุดในอำเภอนครไทยร้อยละ 46.0 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 45.6 อำเภอเมืองร้อยละ 41.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 20,000.00-40,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 50.0 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 1.00-20,000.00 บาทและ 40,001.00-60,000.00 บาทร้อยละ 16.7 และใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 80,001.00-100,000.00 บาทและมากกว่า 200,001.00 บาทเท่ากันคือร้อยละ 8.3 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง บางกระทุ่ม เนินมะปรางเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 0.1-2.0% 2.1-4.0% และมากกว่า 12.1% เท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 28.6 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 8.1-10.0% ร้อยละ 14.3 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 0.1-2.0% 2.1-4.0% และมากกว่า 12.1% พบสูงที่สุดในอำเภอนครไทย วัดโบสถ์ บางกระทุ่มเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเนินมะปราง และบางระกำเท่ากันคือร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-17 จำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย และแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.ปัจจัยการผลิต										
ใช้ของตนเอง	26.4	24.7	23.0	31.6	28.3	22.2	23.2	18.9	30.0	27.7
จากญาติ	2.8	-	1.3	5.3	4.3	1.9	3.0	2.2	-	2.0
ธ.ก.ส	41.6	38.1	46.0	28.9	37.0	31.0	39.4	45.6	37.2	39.8
สหกรณ์การเกษตร	2.8	11.4	2.7	7.9	8.7	5.6	6.0	7.8	10	7.1
พ้อค้า	-	1	1.3	-	-	-	5.0	3.3	2.9	1.9
กองทุนเงินล้าน	25.0	20.9	23.0	23.7	21.7	25.9	21.2	22.2	18.6	22.2
อื่นๆ	1.4	3.8	2.7	2.6	-	7.4	2.0	-	1.4	2.3
2.จำนวนเงิน (บาท)										
1.0-20,000.00	-	-	-	50.0	-	100.0	-	-	-	16.7
20,001-40,000	100.0	-	-	50.0	100.0	-	-	100.0	-	50.0
40,001-60000	-	-	100.0	-	-	-	33.3	-	-	16.7
80,001-100,000	-	-	-	-	-	-	33.3	-	-	8.3
>200,001.00	-	-	-	-	-	-	33.4	-	-	8.3
3.ดอกเบี้ย										
0.1-2.0%	-	-	-	-	100.0	-	-	50.0	-	28.6
2.1-4.0%	-	-	-	100.0	-	-	-	50.0	-	28.6
8.1-10.0%	-	-	-	-	-	-	50.0	-	-	14.3
>12.1%	-	-	100.0	-	-	-	50.0	-	-	28.6

ตารางที่ 4-18 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 27.2 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 80,001.00-100,000.00 บาทร้อยละ 16.3 และใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท ร้อยละ 11.7 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอนครไทยร้อยละ 41.2 อำเภอเมืองร้อยละ 36.7 วังทองร้อยละ 32.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 6.1-8.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 49.8 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 4.1-6.0% ร้อยละ 20.3 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 8.1-10.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 15.5 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 6.1-8.0% พบในอำเภอนครไทยร้อยละ 75.8 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 66.7 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 61.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-18 จำนวนปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก ธ.ก.ส									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวนเงิน										
1-20,000 บาท	10.0	20.0	8.8	27.3	5.9	20.0	7.9	7.3	7.7	11.7
20,001-40,000	6.7	10.0	11.8	27.3	5.9	20.0	21.1	4.9	30.8	10.9
40,001-60,000	36.7	32.5	41.2	18.2	17.6	15.0	23.7	17.1	-	27.2
60,001-80,000	10.0	7.5	11.8	18.2	5.9	20.0	5.3	7.3	7.7	9.3
80,001-100,000	13.3	5.0	14.7	-	11.8	5.0	18.4	36.6	23.1	16.3
100,001-120,000	6.7	2.5	2.9	-	-	-	2.6	12.2	3.8	5.1
120,001-140,000	-	-	-	-	11.8	-	-	2.4	-	0.4
140,001-160,000	-	2.5	-	9.1	23.5	10.0	-	7.3	11.5	5.4
160,001-180,000	-	2.5	-	-	-	5.0	2.6	-	-	1.2
180,001-200,000	3.3	5.0	5.9	-	11.8	-	2.6	-	7.7	3.9
>200,001	13.3	12.5	2.9	-	5.9	5.0	15.8	4..9	7.7	8.6
2.ดอกเบี้ย										
0.1-2.0%	3.3	5.0	-	10.0	-	-	-	-	3.8	2.0
2.1-4.0%	10.0	5.0	-	-	-	-	-	-	-	2.0
4.1-6.0%	23.3	17.5	3	70.0	20	20.0	23.7	28.2	7.7	20.3
6.1-8.0%	50	45.0	75.8	10.0	66.7	25.0	42.1	51.3	61.5	49.8
8.1-10.0%	6.7	25.0	12.1	-	13.3	40.0	15.5	12.8	7.7	15.5
10.1-12.0%	3.3	-	3.0	-	-	15.0	13.2	5.1	19.2	7.2
>12.1%	3.3	-	6.1	10.0	-	-	5.3	2.6	-	2.8

ตารางที่ 4-19 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 31.1 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทร้อยละ 24.4 และใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 1-20,000.00บาทร้อยละ 20.0 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 75.0 อำเภอชาติตระการร้อยละ 66.7 อำเภอเมืองร้อยละ 50.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลกใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 8.1-10.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 45.5 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 0.1-2.0% ร้อยละ 13.6 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 6.1-8.0% และมากกว่า 12.1% เท่ากันคือร้อยละ 11.4 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 8.1-10.0%

พบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่ม และชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 57.1 อำเภอเมือง และบางระกำเท่ากันคือร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-19 จำนวนปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตร และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก สหกรณ์การเกษตร									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวนเงิน										
1-20,000 บาท	-	41.7	-	33.3	-	-	40.0	14.3	-	20.0
20,001-40,000		16.7	100.0	33.3		33.3	60.0	14.3	14.3	24.4
40,001-60,000	50.0	25.0	-	-	75.0	66.7	-	28.6	42.9	31.1
60,001-80,000	-	-	-	33.4	-	-	-	28.6	14.3	4.4
80,001-100,000	50.0	8.3	-	-	25.0	-	-	14.3	28.6	8.9
180,001-200,000	-	8.3	-	-	-	-	-	-	28.6	2.2
2.ดอกเบี้ย										
0.1-2.0%	-	50.0	-	-	-	-	-	-	-	13.6
4.1-6.0%	-	-	-	66.7	-	-	-	14.3	14.3	9.1
6.1-8.0%	50.0	-	50.0	-	-	-	25.0	14.3	14.3	11.4
8.1-10.0%	50.0	33.3	-	-	100.0	100.0	50.0	28.6	57.1	45.5
10.1-12.0%	-	8.3	-	33.3	-	-	25.0	14.3	-	9.1
>12.1%	-	8.3	50.0	-	-	-	-	28.6	14.3	11.4

ตารางที่ 4-20 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 33.3 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 1.00-20,000.00 บาทและ 20,001.00-40,000.00 บาทเท่ากันคือร้อยละ 25.0 และใช้ปัจจัยการผลิตจากการกู้พ่อค้าอยู่ในช่วง 100,001.00-120,000.00 บาทร้อยละ 16.7 โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวังทอง อำเภอนครไทยเท่ากันคือร้อยละ 100.00 อำเภอบางระกำร้อยละ 40.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 2.1-4.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 50.0 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง มากกว่า 12.1% ร้อยละ 33.3 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากการกู้พ่อค้าอยู่ในช่วง 4.1-6.0% และ 6.1-8.0% เท่ากันคือร้อยละ 8.3 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 2.1-4.0% พบสูงที่สุดในอำเภอวังทอง และนครไทยเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอบางระกำร้อยละ 80.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-20 จำนวนปัจจัยการผลิตจากการกู้พ่อค้า และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก พ่อค้า									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวนเงิน										
1-20,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	66.7	50.0	25.0
20,001-40,000	-	-	-	-	-	-	60.0	-	-	25.0
40,001-60,000	-	100.0	100.0	-	-	-	40.0	-	-	33.3
100,001-120,000	-	-	-	-	-	-	-	33.3	50.0	16.7
2.ดอกเบี้ย										
2.1-4.0%	-	100.0	100.0	-	-	-	80.0	-	-	50.0
4.1-6.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	8.3
6.1-8.0%	-	-	-	-	-	-	-	33.3	-	8.3
>12.1%	-	-	-	-	-	-	20.0	66.7	50.0	33.3

ตารางที่ 4-21 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 1.00-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 72.8 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทร้อยละ 18.4 และใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทร้อยละ 5.4 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 1.00-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 88.9 อำเภอบางระกำร้อยละ 81.0 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 80.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 4.1-6.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 53.5 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 6.1-8.0% ร้อยละ 25.3 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 0.1-2.0% ร้อยละ 9.9 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 4.1-6.0% พบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 77.8 อำเภอวังทองร้อยละ 72.7 และอำเภอชาติตระการร้อยละ 71.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-21 จำนวนปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้าน และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก กองทุนเงินล้าน									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวนเงิน										
1-20,000 บาท	88.9	77.3	64.7	80.0	30.0	78.6	81.0	68.2	69.2	72.8
20,001-40,000	5.6	13.6	29.4	20.0	50.0	21.4	4.8	18.2	23.1	18.4
40,001-60,000	5.6	9.1	5.6	-	10.0	-	14.3	-	-	5.4
60,001-80,000	-	-	-	-	10.0	-	-	-	-	0.7
80,001-100,000	-	-	-	-	-	-	-	-	7.7	0.7
100,001-120,000	-	-	-	-	-	-	-	9.1	-	1.4
120001-140,000	-	-	-	-	-	-	-	4.5	-	0.7
2.ดอกเบี้ย										
0.1-2.0%	11.1	4.5	14.3	30.0	-	-	9.5	9.1	16.7	9.9
2.1-4.0%	-	-	7.1	-	-	7.1	9.5	9.1	-	4.2
4.1-6.0%	38.9	72.7	35.7	60.0	77.8	71.4	52.4	31.8	58.3	53.5
6.1-8.0%	44.4	9.1	42.9	10.0	11.1	21.4	23.8	40.9	-	25.3
8.1-10.0%	5.6	4.5	-	-	-	-	4.8	-	16.7	3.5
10.1-12.0%	-	9.1	-	-	11.1	-	-	-	8.3	2.8
>12.1%	-	-	-	-	-	-	-	9.0	-	0.7

ตารางที่ 4-22 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 53.3 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาท 40,001.00-60,000.00 บาท และ 80,001.00-100,000.00 บาทเท่ากันคือร้อยละ 13.3 และใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 60,001.00-80,000.00 บาทร้อยละ 6.7 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 1.00-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง นครไทย และพรหมพิราม เท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอชาติตระการ และบางระกำเท่ากันคือร้อยละ 50.0 อำเภอวังทองร้อยละ 25.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 0.1-2.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 28.6 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 4.1-6.0% และ 10.1-12.0% เท่ากันคือร้อยละ 21.4 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 2.1-4.0% 6.1-8.0% 8.1-10.0% และมากกว่า 12.1% เท่ากันคือร้อยละ 7.1 โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 0.1-2.0% พบสูงที่สุดในอำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 100.0 อำเภอชาติตระการร้อยละ 66.7 อำเภอวังทองร้อยละ 25.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-22 จำนวนปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ และดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก อื่นๆ									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.จำนวนเงิน										
1-20,000 บาท	100.0	25.0	100.0	-	-	50.0	50.0	-	100.0	53.3
20,001-40,000	-	25.0	-	-	-	-	50.0	-	-	13.3
40,001-60,000	-	25.0	-	100.0	-	-	-	-	-	13.3
60,001-80,000	-	-	-	-	-	25.0	-	-	-	6.7
80,001-100,000	-	25.0	-	-	-	25.0	-	-	-	13.3
2.ดอกเบี้ย										
0.1-2.0%	-	25.0	-	100.0	-	66.7	-	-	-	28.6
2.1-4.0%	-	-	-	-	-	33.3	-	-	-	7.1
4.1-6.0%	100.0	25.0	-	-	-	-	50.0	-	-	21.4
6.1-8.0%	-	-	500	-	-	-	-	-	-	7.1
8.1-10.0%	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	7.1
10.1-12.0%	-	50.0	-	-	-	-	50.0	-	-	21.4
>12.1%	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	7.1

2.7 ชนิดพืชที่ปลูก

ตารางที่ 4-23 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการทำนาครั้งที่ 1 สูงที่สุดคือร้อยละ 38.2 รองลงมามีการทำนาครั้งที่ 2 ร้อยละ 22.2 และปลูกข้าวโพดร้อยละ 12.5 ตามลำดับ โดยมีการทำนาครั้งที่ 1 พบสูงที่สุดในอำเภอเนินมะปรางร้อยละ 51.9 อำเภอชาติตระการร้อยละ 49.0 อำเภอวังทองร้อยละ 48.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-23 ชนิดพืชที่ปลูกของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ชนิดพืชที่ปลูก	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
ทำนาครั้งที่ 1	33.3	48.8	46.0	25.0	44.8	49.0	28.2	51.9	9.1	38.2
ทำนาครั้งที่ 2	38.9	31.7	2.3	18.7	20.7	-	33.7	10.4	38.6	22.2
ทำนาครั้งที่ 3	15.3	6.1	-	2.1	20.7	-	16.4	2.6	36.4	9.8
ข้าวโพด	1.4	4.9	29.2	10.4	3.4	2.86	8.2	18.2	2.3	12.5
ถั่วต่างๆ	4.1	-	11.3	-	-	-	5.4	2.6	2.3	3.7
อ้อย	-	-	1.1	-	-	-	3.6	1.3	2.3	1.1
มันสัมปะหลัง	-	3.7	3.4	18.7	-	16.3	-	1.3	4.5	4.3
ปลูกผัก	1.4	-	4.5	10.4	3.4	-	0.9	1.3	2.3	2.4
ทำสวนผลไม้	1.4	2.4	2.3	10.4	6.9	4.1	1.8	9.1	-	3.9
ไม้ดอก	1.4	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.5
อื่นๆ	2.8	2.4	-	-	-	2.0	1.8	1.3	2.3	1.5

2.8 พันธุ์ข้าวที่ปลูกฤดูนาปี นาปรัง 1 นาปรัง 2

ตารางที่ 4-24 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการปลูกข้าวพันธุ์มะลิ 105 สูงที่สุดคือร้อยละ 25.7 รองลงมามีการปลูกข้าวพันธุ์ชัยนาทร้อยละ 22.1 และมีการปลูกข้าวพันธุ์พิษณุโลกร้อยละ 15.2 ตามลำดับ โดยมีการปลูกข้าวพันธุ์มะลิ 105 พบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 66.7 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 55.8 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 53.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์พิษณุโลก 2 สูงที่สุดคือร้อยละ 22.4 รองลงมามีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์ชัยนาทร้อยละ 20.3 และมีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์สุพรรณ 3 ร้อยละ 12.8 ตามลำดับ โดยมีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์พิษณุโลก 2 พบสูงที่สุดในอำเภอพรหมพิรามร้อยละ 47.5 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 29.9 อำเภอเมือง 28.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์พิษณุโลก 2 สูงที่สุดคือร้อยละ 28.4 รองลงมามีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์สุพรรณ 2 ร้อยละ 9.8 และมีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์ชัยนาทร้อยละ 8.8 ตามลำดับ โดยมีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์พิษณุโลก 2 พบสูงที่สุดในอำเภอพรหมพิรามร้อยละ 42.9 อำเภอเมืองร้อยละ 33.2 อำเภอบางระกำร้อยละ 30.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-24 พันธุ์ข้าวที่ปลูกฤดูนาปี นาปรัง 1 และนาปรัง 2 ของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัดพิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.พันธุ์ที่ปลูก นาปี										
มะลิ 105	18.2	27.2	16.5	17.4	53.8	66.7	20.9	55.8	34.6	25.7
สุรินทร์	1.8	4.6	-	-	7.7	-	4.1	7.7	3.8	4.0
ปทุม	7.2	-	-	-	-	-	-	-	-	1.5
พล 2	27.2	3.0	-	26.1	-	-	8.3	-	26.9	15.2
พล 3	1.8	-	16.5	-	-	-	-	-	-	0.4
พล 80	1.8	-	-	-	7.7	-	-	7.7	-	0.7
ชัยนาท	9.1	39.3	-	26.1	-	-	8.3	-	7.7	22.1
สุพรรณ 2	3.7	4.6	-	-	-	-	-	-	3.8	2.9
สุพรรณ 3	5.5	3.1	-	8.7	7.7	-	4.1	7.7	7.7	4.4
กข 105	3.7	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7
ข้าวเหนียว	-	6.1	-	-	-	-	-	-	-	1.9
ดอนเจดีย์	-	1.5	-	-	7.7	-	-	7.7	-	0.7
อื่น ๆ (พวงเงิน,อีแหลบ)	20.0	10.6	66.9	21.7	15.4	33.3	54.3	15.4	15.4	19.8
2.พันธุ์ที่ปลูก นาปรัง 1										
มะลิ 105	-	-	-	-	-	-	-	9.1	-	0.5
ปทุม	6.3	-	-	-	-	-	1.8	-	-	1.5
พล 2	28.1	-	-	29.9	-	-	25.5	-	47.5	22.4
พล 3	-	-	-	-	-	-	3.6	-	-	1
ชัยนาท	18.7	59.3	50.0	20.1	5.0	-	14.6	27.3	2.5	20.3
สุพรรณ 2	3.1	15.7	-	-	15.0	-	12.7	-	7.5	9.4
สุพรรณ 3	18.7	3.2	-	29.9	30.0	-	9.1	-	12.5	12.8
กข 105	3.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5
ดอนเจดีย์	3.1	-	-	-	10.0	-	-	9.1	-	2.0
อื่นๆ(ราชินี , เหลืองอ่อน)	18.7	21.9	50.0	20.1	40.0	-	32.7	54.5	30	29.5
3.พันธุ์ที่ปลูก นาปรัง 2										
สุรินทร์	8.4	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0
ปทุม	-	-	-	-	-	-	2.5	-	-	1.0
พล 2	33.2	22	-	14.3	9.1	-	30.9	-	42.9	28.4
ชัยนาท	8.4	55.4	-	-	-	-	5.1	-	4.8	8.8
สุพรรณ 2	8.4	11.3	-	-	9.1	-	15.4	-	4.8	9.8
สุพรรณ 3	8.4	-	-	-	27.3	-	2.5	-	4.8	5.7
ดอนเจดีย์	-	-	-	14.3	18.2	-	-	25.0	-	4.1
อื่น ๆ (มาเล,เจ้าพระยา)	33.2	11.3	-	71.4	36.4	-	43.6	75.0	42.9	41.2

2.9 สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา

ตารางที่ 4-25 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปีต่อไร่เฉลี่ย 3,056.40 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุ (เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ฯลฯ) สูงที่สุดเฉลี่ย 1,593.20 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 83.00 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปีต่อไร่เฉลี่ย 1,507.70 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 4,564.10 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 568.3 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.80 บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 981.70 บาท นอกจากนั้นค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปรัง 1 ต่อไร่เฉลี่ย 3,212.30 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุสูงที่สุดเฉลี่ย 1,968.60 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 79.10 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปรัง 1 ต่อไร่เฉลี่ย 1,223.40 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 4,435.70 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 775.6 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.60 บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 2,227.80 บาท และค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปรัง 2 ต่อไร่เฉลี่ย 2,779.00 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุสูงที่สุดเฉลี่ย 1,757.40 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 54.8 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปรัง 2 ต่อไร่เฉลี่ย 881.90 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 3,660.90 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 761.9 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.80 บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 3,034.00 บาท

ตารางที่ 4-25 สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล จ.พิษณุโลก	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา		
	นาปี	นาปรัง1	นาปรัง2
1. ต้นทุนผันแปร			
1.1 ค่าแรงงาน	985.3	962.8	817.8
1.2 ค่าขนย้าย	87.9	89.4	80.2
1.3 ค่าวัสดุ	1,593.2	1,968.6	1,757.4
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	306.9	112.4	68.9
1.5 ค่าซ่อม	83.0	79.1	54.8
รวม	3,056.4	3,212.3	2,779.0
2. ต้นทุนคงที่			
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	1,147.4	955.0	660.4
2.2 ค่าเสื่อมราคา	360.3	268.4	221.5
รวม	1,507.7	1,223.4	881.9
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	4,564.1	4,435.7	3,660.9
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	568.3	775.6	761.9
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	9.8	8.6	8.8
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	8.0	5.7	4.8
7. รายได้ต่อไร่	5,545.8	6,663.5	6,694.9
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	1.7	2.9	4.0
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	981.7	2,227.8	3,034.0

2.10 รายได้ทางการเกษตรและจากกิจกรรมนอกภาคการเกษตร

ตารางที่ 4-26 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรายได้ต่อปีจากการปลูกข้าวโดยเฉลี่ย 311,364.50 บาท จากไม้ผลโดยเฉลี่ย 23,951.60 บาท จากพืชไร่โดยเฉลี่ย 76,423.00 บาท จากพืชผักโดยเฉลี่ย 33,714.30 บาท จากการเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ย 49,053.30 บาท จากการทำประมงโดยเฉลี่ย 17,108.30 บาท และจากการเกษตรอื่น ๆ โดยเฉลี่ย 102,309.50 บาท และพบว่าในอำเภอพรหมพิรามผู้ผลิตมีรายได้จากการปลูกข้าวเฉลี่ยสูงสุดคือ 692,544.60 บาท และผู้ผลิตมีรายได้จากการปลูกข้าวในอำเภอชาติตระการเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 24,531.90 บาท รายได้จากไม้ผลในอำเภอเนินมะปรางเฉลี่ยสูงสุดคือ 83,812.50 บาท และในอำเภอวัดโบสถ์มีรายได้จากไม้ผลเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1,500.00 บาท รายได้จากพืชไร่ในอำเภอพรหมพิรามเฉลี่ยสูงสุดคือ 115,000.00 บาท และในอำเภอชาติตระการมีรายได้จากพืชไร่เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 39,402.10 บาท รายได้จากพืชผักในอำเภอพรหมพิรามเฉลี่ยสูงสุดคือ 73,000 บาท และในอำเภอบางระกำมีรายได้จากพืชผักเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 3,000.00 บาท รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ในอำเภอ

บางกระทุ่มเฉลี่ยสูงสุดคือ 125,000.00 บาท และในอำเภอบางระกำมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยต่ำที่สุด 10,050.00 บาท รายได้จากการทำประมงในอำเภอบางกระทุ่มเฉลี่ยสูงสุดคือ 87,500.00 บาท และในอำเภอเนินมะปรางมีรายได้จากการทำประมงเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2,000.00 บาท ในขณะที่รายได้จากการเกษตรอื่น ๆ ในอำเภอพรหมพิรามเฉลี่ย สูงสุดคือ 550,000.00 บาท และในอำเภอนครไทย และบางระกำมีรายได้จากการเกษตรอื่น ๆ เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 5,000.00 บาท นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีรายได้ต่อปีจากการรับจ้างทั่วไปโดยเฉลี่ย 22,146.50 บาท จากการรับจ้างในภาคการเกษตรโดยเฉลี่ย 24,933.30 บาท จากการค้าขายโดยเฉลี่ย 49,783.30 บาท จากอุตสาหกรรมครัวเรือนโดยเฉลี่ย 56,777.80 บาท และจากกิจกรรมนอกภาคเกษตร อื่น ๆ โดยเฉลี่ย 44,484.30 บาท และพบว่าผู้ผลิตมีรายได้จากการรับจ้างทั่วไปในอำเภอเมืองเฉลี่ยสูงสุดคือ 35,600.00 บาท และในอำเภอเนินมะปรางมีรายได้จากการรับจ้างทั่วไปเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 10,769.20 บาท รายได้จากการรับจ้างในภาคการเกษตรในอำเภอบางกระทุ่มเฉลี่ยสูงสุดคือ 100,000.00 บาท และในอำเภอบางระกำมีรายได้จากการรับจ้างในภาคการเกษตรเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2,500.00 บาท รายได้จากการค้าขายในอำเภอนครไทยเฉลี่ยสูงสุดคือ 83,400.00 บาท และในอำเภอพรหมพิรามมีรายได้จากการค้าขายเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 8,500.00 บาท รายได้จากอุตสาหกรรมครัวเรือนในอำเภอบางระกำเฉลี่ยสูงสุดคือ 180,000.00 บาท และในอำเภอชาติตระการมีรายได้จากจากอุตสาหกรรมครัวเรือนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 8,000.00 บาท ในขณะที่รายได้จากกิจกรรมนอกภาคเกษตรอื่น ๆ ในอำเภอเมือง สูงสุดคือ 90,000.00 บาท และในอำเภอนครไทยมีรายได้จากกิจกรรมนอกภาคเกษตรอื่น ๆ เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 26,833.30 บาท

ตารางที่ 4-26 รายได้ทางการเกษตรและจากกิจกรรมนอกภาคการเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก (เฉลี่ย บาท)									เฉลี่ย
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.รายได้จากการเกษตร										
ปลูกข้าว	413,592.5	30,1620.5	58,964.6	203,822.8	49,879.8	24,531.9	450,377.3	158,028.6	692,544.6	311,364.5
ไม้ผล	8,300.0	51,750.0	17,333.3	1,500.0	2,500.0	-	24,666.7	83,812.5	1,750.0	23,951.6
พืชไร่	10,000.0	71,111.1	70,556.3	98,166.7	10,000.0	39,402.1	97,500.0	86,071.1	115,000.0	76,423.0
พืชผัก	4,500.0	-	40,500.0	5,000.0	6,000.0	-	3,000.0	50,000.0	73,000.0	33,714.3
เลี้ยงสัตว์	57,833.3	21,180.0	25,416.7	16,750.0	12,500.0	70,000.0	10,050.0	15,250.0	100,000.0	49,053.3
ทำประมง	11,333.3	2,850.0	-	10,500.0	8,750.0	-	3,325.0	2,000.0	2,250.0	17,108.3
อื่นๆ	45,000.0	15,500.0	5,000.0	-	-	63,333.3	5,000.0	32,333.3	550,000.0	102,309.5
2.รายได้นอกการเกษตร										
รับจ้างทั่วไป	35,600.0	14,538.5	19,152.4	17,333.3	34,385.7	13,416.7	24,582.1	10,769.2	29,550.0	22,147.5
รับจ้างในภาคการเกษตร	30,000.0	16,000.0	3,900.0	12,000.0	100,000.0	20,000.0	2,500.0	4,000.0	36,000.0	24,933.3
ค้าขาย	27,500.0	44,666.7	83,400.0	120,150.0	22,500.0	65,000.0	53,333.3	28,000.0	3,500.0	49,783.3
อุตสหกรรมครัวเรือน	12,000.0	-	68,666.7	-	-	8,000.0	180,000.0	50,000.0	22,000.0	56,777.8
อื่นๆ	90,000.0	39,000.0	26,833.3	3,9000.0	35,000.0	46,125.0	32,000.0	30,000.0	62,400.0	44,484.3

3. ความรู้ทั่วไปในการผลิต

3.1 แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ วิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อ และราคาของเมล็ดพันธุ์

ตารางที่ 4-27 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกโดยร้อยละ 47.8 และเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกโดยร้อยละ 52.2 และพบว่าผู้ผลิตซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกในอำเภอเมืองสูงสุดคือร้อยละ 57.4 และในอำเภอบางกระทุ่มมีผู้ผลิตซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 39.3 ในขณะที่ผู้ผลิตเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกในอำเภอบางกระทุ่มสูงสุดคือร้อยละ 60.7 และในอำเภอเมืองมีผู้ผลิตเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกต่ำที่สุดคือร้อยละ 42.6 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ซื้อเมล็ดพันธุ์จากศูนย์เมล็ดพันธุ์สูงที่สุดคือร้อยละ 56.4 เนื่องจากเมล็ดพันธุ์จากร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพและปลอมปน รองลงมาซื้อเมล็ดพันธุ์จากร้านค้าทั่วไปร้อยละ 25.6 และซื้อเมล็ดพันธุ์จากคนรู้จักร้อยละ 11.8 ตามลำดับ โดยซื้อเมล็ดพันธุ์จากศูนย์เมล็ดพันธุ์พบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 88.9 อำเภอวังทองร้อยละ 75.0 อำเภอเมืองร้อยละ 71.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ผสมสูงที่สุดคือร้อยละ 34.9 เนื่องจากจะทำให้ไม่เกิดปัญหาข้าวดีด – ข้าวเด้ง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญ รองลงมามีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวจากร้านที่ไว้ใจร้อยละ 34.2 และมีวิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์สมบูรณ์ร้อยละ 30.8 ตามลำดับ โดยมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ผสมพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วัดโบสถ์ และชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 50.0 อำเภอนครไทย บางกระทุ่ม เนิน

มะปราง และพรหมพิรามเท่ากันคือร้อยละ 33.3 อำเภอบางระกำร้อยละ 31.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 16-20 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 40.8 รองลงมาซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 11-15 บาทร้อยละ 35.1 และซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 21-25 บาทร้อยละ 17.8 ตามลำดับ โดยซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 16-20 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 80.0 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 70.8 อำเภอนครไทยร้อยละ 50.0 ตามลำดับ จากข้อมูลราคาของเมล็ดพันธุ์ที่แตกต่างกัน เนื่องมาจากพันธุ์ข้าวแต่ละพันธุ์มีความแตกต่างกัน รวมทั้งการตั้งราคาขายของผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-27 แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ วิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อ และราคาของเมล็ดพันธุ์ของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.ที่มาเมล็ดพันธุ์										
ซื้อ	57.4	44.6	46.0	48.1	39.3	50.0	51.2	38.8	51.8	47.8
เก็บ	42.6	55.4	54.0	51.9	60.7	50.0	48.8	61.2	48.2	52.2
2.แหล่งที่ซื้อ										
ศูนย์เมล็ดพันธุ์	71.4	75	30.8	61.5	10.0	88.9	47.6	36.0	60.7	56.4
สหกรณ์	5.7	2.8	7.7	-	-	11.1	9.5	4.0	-	4.7
ร้านค้าทั่วไป	17.1	5.6	53.8	30.8	60.0	-	26.2	32.0	32.1	25.6
โรงสี	-	2.8	7.7	-	-	-	4.8	-	-	1.4
คนรู้จัก	5.7	13.9	-	7.7	30.0	-	11.9	28.0	7.1	11.8
3.วิธีคัดเลือก										
เมล็ดสมบูรณ์	14.4	26.6	33.3	25.0	33.3	25.0	36.3	33.3	33.3	30.8
พันธุ์ข้าวไม่ปน	50	26.6	33.3	50.0	33.3	50.0	31.8	33.3	33.3	34.9
ร้านที่ไว้ใจ	35.6	46.8	33.3	25.0	33.3	25.0	31.8	33.3	33.3	34.2
4.ราคา										
11-15 บาท	23.5	42.9	30.0	76.9	14.3	10.0	51.3	68.4	12.5	35.1
16-20	44.1	22.9	50.0	23.1	-	80.0	23.1	26.3	70.8	40.8
21-25	26.5	22.9	10.0	-	85.7	-	10.5	5.3	4.2	17.8
26-30	-	2.9	10.0	-	-	-	-	-	8.3	2.1
>31	5.9	8.6	-	-	-	10.0	5.1	-	4.2	4.2

3.2 วิธีการเพาะปลูก คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเอง และขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์

ตารางที่ 4-28 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการเพาะปลูกโดยการหว่านสูงที่สุดคือร้อยละ 91.8 รองลงมามีวิธีการเพาะปลูกโดยนาดำร้อยละ 5.5 และมีวิธีการเพาะปลูกด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 2.7 ตามลำดับ โดยมีวิธีการเพาะปลูกโดยการหว่านพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอบาง

กระทุ่ม บางระกำ เนินมะปราง และพรหมพิรามเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอวังทองร้อยละ 90.3 อำเภอชาติตระการร้อยละ 33.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ผสมสูงที่สุดคือร้อยละ 40.0 รองลงมามีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่สมบูรณ์ร้อยละ 32.6 และมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่โตตามพันธุ์ร้อยละ 27.4 ตามลำดับ โดยมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ผสมพบสูงที่สุดในอำเภอวังทองร้อยละ 73.8 อำเภอบางระกำร้อยละ 56.4 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 54.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์โดยการเก็บเกี่ยวแล้วนำมาตากหลังจากนั้นก็บรรจุเมล็ดพันธุ์เก็บไว้โดยร้อยละ 95.5 และไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ร้อยละ 4.5 และพบว่าผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ในอำเภอเมืองสูงสุดคือร้อยละ 96.2 และในอำเภอบางกระทุ่มผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 64 ในขณะที่ผู้ผลิตไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ในอำเภอบางกระทุ่มสูงสุดคือร้อยละ 36.0 ในอำเภอเมืองผู้ผลิตไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ต่ำที่สุดคือร้อยละ 3.8

ตารางที่ 4-28 วิธีการเพาะปลูก คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเอง และขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก ซื้อเมล็ดพันธุ์									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.วิธีเพาะปลูก										
หว่าน	100.0	90.3	22.2	100.0	100.0	33.3	100.0	100.0	100.0	91.8
นาดำ	-	3.2	55.6	-	-	44.4	-	-	-	5.5
อื่นๆ	-	6.5	22.2	-	-	22.2	-	-	-	2.7
2.วิธีการคัดเลือก										
โตตามพันธุ์	23.1	2.4	33.3	9.1	33.3	16.7	15.3	33.3	33.3	27.4
เมล็ดสมบูรณ์	34.6	23.8	33.3	36.3	33.3	50.0	28.3	33.3	33.3	32.6
พันธุ์ข้าวไม่ปน	42.3	73.8	33.3	54.6	33.3	33.3	56.4	33.3	33.3	40.0
3.วิธีการเก็บ										
มี	96.2	85.7	80.0	92.9	64.0	66.7	76.9	72.0	70.3	95.5
ไม่มี	3.8	14.3	20.0	7.1	36.0	33.3	23.1	28.0	29.7	4.5

3.3 ลักษณะเนื้อดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ระดับความสูงของพื้นที่ ลักษณะความลาดเท และลักษณะการเตรียมแปลงปลูก

ตารางที่ 4-29 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีลักษณะเนื้อดินแบบดินร่วนปนทรายสูงที่สุดคือร้อยละ 25.9 รองลงมามีลักษณะเนื้อดินแบบดินเหนียวร้อยละ 22.7 และมีลักษณะเนื้อดินแบบดินร่วนเหนียวปนทรายร้อยละ 16.8 ตามลำดับ โดยมีลักษณะเนื้อดินแบบดินร่วนปนทรายพบสูงที่สุดในอำเภอวังทองร้อยละ 38.9 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 29.7 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 28.6 ตามลำดับ

นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางสูงที่สุดคือร้อยละ 74.8 รองลงมามีที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงร้อยละ 18.1 และดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ร้อยละ 7.1 ตามลำดับ โดยมีที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางพบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 83.4 อำเภอบางระกำร้อยละ 80.8 อำเภอบางกระทุ่ม และเนินมะปรางเท่ากันคือร้อยละ 80.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีที่ดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ดอนสูงที่สุดคือร้อยละ 39.5 รองลงมามีที่ดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ลุ่มร้อยละ 30.4 และที่ดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ค่อนข้างต่ำร้อยละ 30.0 ตามลำดับ โดยมีที่ดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ดอนพบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 52.9 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 48.0 อำเภอวังทองร้อยละ 46.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีที่ดินที่มีความลาดเทของพื้นที่ปานกลางสูงที่สุดคือร้อยละ 62.2 รองลงมามีที่ดินที่มีความลาดเทของพื้นที่น้อยร้อยละ 30.3 และที่ดินที่มีความลาดเทของพื้นที่มากร้อยละ 7.2 ตามลำดับ โดยมีที่ดินที่มีความลาดเทของพื้นที่ปานกลางพบสูงที่สุดในอำเภอวังทองร้อยละ 75.5 อำเภอเมืองร้อยละ 70.7 อำเภอชาติตระการร้อยละ 70.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบหว่านน้ำตมสูงที่สุดคือร้อยละ 80.7 รองลงมาลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบนาดำร้อยละ 14.2 และลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบอื่น ๆ ร้อยละ 5.0 ตามลำดับโดยลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบหว่านน้ำตมพบสูงที่สุดในอำเภอบางระกำร้อยละ 98.1 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 97.3 อำเภอเมืองร้อยละ 95.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-29 ลักษณะเนื้อดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ระดับความสูงของพื้นที่ ลักษณะความลาดเท และลักษณะการเตรียมแปลงปลูกของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.ลักษณะเนื้อดิน										
ดินร่วน	14.3	14.8	17.4	17.6	8.0	31.8	7.7	4.1	5.4	11.8
ดินร่วนปนทราย	23.8	38.9	21.7	5.9	24.0	27.3	17.3	28.6	29.7	25.9
ดินเหนียว	23.8	7.4	13.0	11.8	36.0	9.1	38.5	26.5	27.0	22.7
ดินร่วนเหนียวปนทราย	16.7	20.4	8.7	5.9	32.0	22.7	19.2	10.2	13.8	16.8
ดินทราย	4.8	3.7	17.4	35.3	-	4.5	3.8	8.2	-	6.5
ดินร่วนปนเหนียว	16.7	14.8	17.4	17.6	-	4.5	13.5	18.4	24.3	15.0
อื่นๆ	-	-	4.3	5.9	-	-	-	4.1	-	1.2
2.ความอุดมสมบูณณ์										
สูง	22.0	16.0	40.0	29.4	12.0	11.1	15.4	10.0	21.6	18.1
ปานกลาง	70.7	63.0	60.0	64.7	80.0	83.4	80.8	80.0	75.7	74.8
ต่ำ	7.3	14.0	-	5.9	8.0	5.6	3.8	10.0	2.7	7.1
3.ระดับความสูง										
ที่ดอน	38.1	46.9	25.0	41.2	48.0	52.9	32.0	46.0	27.8	39.5
ที่ค่อนข้างต่ำ	33.3	20.4	50.0	29.4	24.0	23.5	34.0	24.0	36.1	30.0
ที่ลุ่ม	28.6	30.6	25.0	29.4	28.0	23.5	34.0	30.0	36.1	30.4
4.ความลาดเท										
มาก	7.3	2.0	15.8	5.9	-	5.9	5.8	18.0	2.7	7.2
ปานกลาง	70.7	75.5	68.4	52.9	60.0	70.6	59.6	46.0	56.8	62.6
น้อย	22.0	20.4	10.5	41.2	40.0	23.5	34.6	36.0	40.5	30.3
5.ลักษณะการปลูก										
หว่าน	95.2	86.5	30.4	94.1	76.0	23.8	98.1	75.0	97.3	80.7
นาดำ	2.4	3.8	69.6	5.9	8.0	71.4	1.9	12.5	2.7	14.2
อื่นๆ	2.4	7.7	-	-	16.0	4.8	-	12.5	-	5.0

3.4 ระบบวิธีการให้น้ำ แหล่งน้ำที่ใช้

ตารางที่ 4-30 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการให้น้ำแบบสูบน้ำเข้าแปลงนาสูงที่สุด คือร้อยละ 68.9 รองลงมาวิธีการให้น้ำด้วยวิธีอื่น ๆ ร้อยละ 17.4 และวิธีการให้น้ำแบบน้ำร่องร้อยละ 12.7 ตามลำดับ โดยวิธีการให้น้ำแบบสูบน้ำเข้าแปลงนาพบสูงที่สุดในอำเภอบางระกำร้อยละ 96.2 อำเภอเมืองร้อยละ 82.9 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 82.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้น้ำจากคลองธรรมชาติสูงที่สุดคือร้อยละ 37.4 รองลงมาใช้น้ำจากคลองชลประทานร้อยละ 27.8 และใช้น้ำจากแหล่งอื่นร้อยละ 17.0 ตามลำดับ โดยใช้น้ำจากคลองธรรมชาติพบสูงที่สุดใน

อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 56 อำเภอนครไทย และชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 50 อำเภอวังทองร้อยละ 45.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-30 ระบบวิธีการให้น้ำ และแหล่งน้ำที่ใช้ของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.วิธีให้น้ำ										
สูบน้ำเข้าแปลง	82.9	68.8	64.7	82.4	52.0	41.2	96.2	43.8	67.6	68.9
น้ำร่อง	9.8	10.4	23.5	-	8.0	17.6	-	22.9	26.5	12.7
หัวเหวี่ยง	-	-	-	-	4.0	-	-	-	-	0.3
สปริงเกอร์	2.4	-	-	-	-	5.9	-	-	-	0.7
อื่นๆ	4.9	20.8	11.8	17.6	36.0	35.3	3.8	33.3	5.9	17.4
2.แหล่งน้ำ										
คลองชลประทาน	45.2	10.4	22.2	41.2	28.0	-	17.3	14.0	70.3	27.8
คลองธรรมชาติ	26.2	45.8	50.0	23.5	28.0	50.0	32.7	56.0	21.6	37.4
สระน้ำ	7.1	10.4	22.2	23.5	4.0	6.3	9.6	12.0	-	8.5
น้ำบาดาล	7.1	4.2	-	-	12.0	-	36.5	-	2.7	9.2
อื่นๆ	14.3	29.1	5.6	11.8	28.0	43.8	3.8	18.0	5.4	17.0

3.5 พันธุ์ข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย และวิธีการให้ปุ๋ย

ตารางที่ 4-31 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์ชัยนาทสูงที่สุดคือร้อยละ 16.6 รองลงมามีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 ร้อยละ 16.4 และมีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์มะลิ 105 ร้อยละ 13.4 ตามลำดับ โดยมีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์ชัยนาทพบสูงที่สุดในอำเภอวังทองร้อยละ 37.6 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 30.0 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 19.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 สูงที่สุดคือร้อยละ 41.2 รองลงมาใช้ปุ๋ยสูตรอื่น ๆ ร้อยละ 29.2 และใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0 ร้อยละ 16.8 ตามลำดับ โดยใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 พบสูงที่สุดในอำเภอบางระกำร้อยละ 50.4 อำเภอเมืองร้อยละ 45.0 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 43.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ให้ปุ๋ยในช่วง 21-40 วันสูงที่สุดคือร้อยละ 59.5 รองลงมาให้ปุ๋ยในช่วง 41-60 วันร้อยละ 16.7 และให้ปุ๋ยในช่วง 1-20 วันร้อยละ 14.3 ตามลำดับ โดยให้ปุ๋ยในช่วง 21-40 วันพบสูงที่สุดในอำเภอนครไทย และพรหมพิรามเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 94.7 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 81 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ให้ปุ๋ยปริมาณ 21-30 กิโลกรัมสูงที่สุดคือร้อยละ 40.3 รองลงมาให้ปุ๋ยปริมาณ 41-50 กิโลกรัมร้อยละ 31.5 และให้ปุ๋ยปริมาณ 11-20 กิโลกรัมร้อย

ละ 21.0 ตามลำดับ โดยให้ปุ๋ยปริมาณ 21-30 กิโลกรัมพบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 47.5 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 46.2 อำเภอนครไทยร้อยละ 45.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งโดยร้อยละ 83.6 และความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งโดยร้อยละ 16.4 และพบว่าผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งในอำเภอชาติตระการสูงสุดคือร้อยละ 100 และในอำเภอเมืองผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 68.4 ในขณะที่ผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งในอำเภอเมืองสูงสุดคือร้อยละ 31.6 และในอำเภอชาติตระการผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีหว่านสูงที่สุดคือร้อยละ 99.0 รองลงมามีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีให้ทางน้ำร้อยละ 0.7 และมีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีอื่น ๆ (พ่น) ร้อยละ 0.3 ตามลำดับ โดยมีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีหว่านพบสูงที่สุดในอำเภอวังทอง นครไทย วัดโบสถ์ และชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 99.1 อำเภอบางระกำ และพรหมพิรามเท่ากันคือร้อยละ 98.9 อำเภอเมืองร้อยละ 98.7 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 96.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-31 พันธุข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย และวิธีการให้ปุ๋ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก การให้ปุ๋ย									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.พันธุ์										
มะลิ 105	17.4	21.3	-	11.1	21.4	10.7	3.1	22.9	14.0	13.4
สุรินทร์	1.5	3.5	-	-	-	-	1.0	5.7	-	1.7
ปทุม	7.3	-	-	2.8	-	-	2.1	-	-	1.6
พล 2	29	3.5	-	36.1	-	-	21.1	12.9	38.0	16.4
พล 3	-	-	2.2	-	-	-	2.1	-	-	0.6
พล 80	15.0	-	-	-	3.6	-	-	-	-	0.4
ชัยนาท	14.5	37.6	4.4	19.4	3.6	-	10.5	30.0	4.0	16.6
สุพรรณ (เฉย,2)	5.8	7.1	-	-	7.1	-	11.6	2.9	8.0	5.6
สุพรรณ 3	8.8	1.2		2.8	25.0	-	6.3	-	12.0	5.2
ข้าวเหนียว	-	9.4	82.3	-	-	89.3	-	2.9	-	14.0
ดอนเจดีย์	-	3.5	-	-	10.7	-	-	1.4	-	1.4
อื่น	14.3	12.9	11.1	27.8	28.6	-	42.1	21.4	24.0	23.1
2.ชนิดปุ๋ย										
46-0-0	45.0	39.2	19.3	38.9	37.8	30.0	50.4	43.9	42.2	41.2
30-0-0	3.8	10.3	3.5	7.4	8.9	-	9.8	2.6	14.4	7.1
15-15-15	2.3	9.7	5.3	7.4	4.4	20.0	2.8	7.9	2.2	5.7
16-20-0	15.3	17.1	40.4	9.3	6.7	20.0	14.0	21.1	12.2	16.8
อื่นๆ	33.6	23.7	31.5	37.0	42.2	30.0	23.1	24.6	28.9	29.2
3.ช่วงเวลา										
1-20 วัน	26.2	11.0		37.0	5.3	33.3	21.2	10.1		14.3
21-40 วัน	33.8	38.0	100.0	33.3	94.7	33.3	34.1	81.0	100.0	59.5
41-60 วัน	26.1	34.0	-	18.5	-	12.1	28.2	7.6	-	16.7
61-80 วัน	10.8	11.0	-	7.4	-	21.2	10.6	-	-	6.7
81-100 วัน	3.1	5.0	-	3.7	-	-	4.7	1.3	-	2.4
> 120 วัน	-	1.0	-	-	-	-	1.2	-	-	0.4
4.ปริมาณที่ใส่										
11-20 กก.	24.5	21.3	26.4	33.3	22.5	28.0	16.4	10.3	23.6	21.0
21-30 กก.	34.7	34.4	45.3	33.3	47.5	24.0	41.9	46.2	41.8	40.3
31-40 กก.	8.1	-	-	-	-	-	3.6	1.3	-	1.6
41-50 กก.	30.6	36.1	20.8	22.2	27.5	32.0	36.3	34.6	34.5	31.5
>50 กก.	2.1	8.2	7.5	11.1	2.5	16.0	1.8	7.7	-	5.6
5.ความถี่										
1-2 ครั้ง	68.4	75.9	94.6	91.4	95.6	100.0	76.0	83.8	90.2	83.6

ตารางที่ 4-31 พันธุข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย และวิธีการให้ปุ๋ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก การให้ปุ๋ย									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
3-4 ครั้ง	31.6	24.1	5.4	8.6	4.4	-	24	16.2	9.8	16.4
6.วิธีการให้ปุ๋ย										
หว่าน	98.7	100.0	100.0	100.0	96.1	100.0	98.9	99.1	98.9	99.0
ทางน้ำ	1.3	-	-	-	3.9	-	1.1	-	-	0.7
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	0.9	1.1	0.3

3.6 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษา

ตารางที่ 4-32 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก เก็บเกี่ยวข้าว 1 ฤดูกาลสูงที่สุดคือร้อยละ 42.5 รองลงมาเก็บเกี่ยวข้าว 2 ฤดูกาลร้อยละ 41.5 และเก็บเกี่ยวข้าว 3 ฤดูกาลร้อยละ 15.7 ตามลำดับ โดยเก็บเกี่ยวข้าว 1 ฤดูกาลพบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 90.5 อำเภอเนินมะแรงร้อยละ 80.0 อำเภอนครไทยร้อยละ 74.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 3-4 เดือนสูงที่สุดคือร้อยละ 71.2 รองลงมามีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 2-3 เดือนร้อยละ 12.9 และมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 4-5 เดือนร้อยละ 11.2 ตามลำดับ โดยมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 3-4 เดือนพบสูงที่สุดในอำเภอพรหมพิรามร้อยละ 94.3 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 78.3 อำเภอวังทองร้อยละ 75.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนสูงที่สุดคือร้อยละ 36.8 รองลงมามีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนธันวาคมร้อยละ 14.3 และมีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมร้อยละ 9.7 ตามลำดับ โดยมีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนพบสูงที่สุดในอำเภอนครไทยร้อยละ 77.2 อำเภอชาติตระการร้อยละ 69.0 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 52.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการสังเกตสีข้าวสูงที่สุดคือร้อยละ 82.9 รองลงมามีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการดูอายุร้อยละ 12.1 และมีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 5 ตามลำดับ โดยมีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการสังเกตสีข้าวพบในอำเภอบางระกำร้อยละ 89.2 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 87.0 อำเภอวัดโบสถ์ และชาติตระการเท่ากันคือร้อยละ 86.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวร้อยละ 90.2 และมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนร้อยละ 9.8 และพบว่าผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวในอำเภอบางกระทุ่ม อบางระกำ และพรหมพิรามเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอชาติตระการผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 15.8 ในขณะที่ผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนในอำเภอชาติตระการ

สูงสุดคือร้อยละ 84.2 และในอำเภอบางกระทุ่ม บางระกำ และพรหมพิรามผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีขายทันทีสูงที่สุดคือร้อยละ 72.2 รองลงมามีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีตากร้อยละ 24.3 และมีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีการอบร้อยละ 2.2 ตามลำดับ โดยมีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีขายทันทีพบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 100.0 อำเภอบางระกำร้อยละ 90.2 อำเภอเมืองร้อยละ 83.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการเก็บรักษาร้อยละ 55.3 และไม่มีวิธีการเก็บรักษาร้อยละ 44.7 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอบางกระทุ่ม เนินมะปราง และพรหมพิรามมีวิธีการเก็บรักษาเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอเมืองมีวิธีการเก็บรักษาต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 31.0 ในขณะที่ผู้ผลิตไม่มีวิธีการเก็บรักษาในอำเภอเมืองสูงสุดคือร้อยละ 69.0 และในอำเภอบางกระทุ่ม เนินมะปราง และพรหมพิรามผู้ผลิตไม่มีวิธีการเก็บรักษาเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-32 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษาของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.ฤดูกาลที่เก็บเกียว										
1	17.1	44.0	74.1	52.9	36.0	90.5	11.8	80.0	8.3	42.5
2	58.5	44.0	18.5	41.2	48.0	9.5	56.9	20.0	50.0	41.5
3	24.4	12.0	3.7	5.9	12.0	-	31.4	-	41.7	15.7
4	-	-	3.7	-	4.0	-	-	-	-	0.3
2.ฤดูกาลละ										
2-3 เดือน	18.4	8.2	27.3	31.3	-	41.2	17.4	-	2.9	12.9
3-4 เดือน	68.4	75.5	40.9	56.3	78.3	52.9	71.7	73.5	94.3	71.2
4-5 เดือน	9.5	10.2	18.2	12.5	21.7	-	4.3	20.4	2.9	11.2
5-6 เดือน	-	4.1	9.1	-	-	5.9	2.2	4.1	-	2.7
>6 เดือน	2.6	2.0	4.5	-	-	-	4.3	2.0	-	2.0
3.เดือนที่เก็บเกี่ยว										
มกราคม	-	-	-	-	-	-	2.0	4.8	6.7	1.9
กุมภาพันธ์	5.6	3.4	2.2	-	14.3	-	4.1	1.6	-	3.3
มีนาคม	18.3	9.0	-	8.8	14.3	-	13.3	3.2	10.7	9.7
เมษายน	15.5	9.0	6.8	8.8	-	3.4	10.2	-	20.0	9.5
พฤษภาคม	1.4	-	-	5.9	-	-	2.0	-	2.7	1.3
มิถุนายน	1.4	1.2	-	-	14.3	-	3.1	1.6	1.3	2.2
กรกฎาคม	4.2	-	-	-	8.6	-	6.1	-	6.7	3.1
สิงหาคม	5.6	3.4	-	-	-	-	8.2	1.6	14.7	5.0
กันยายน	1.4	6.7	-	3.0	5.7	6.9	14.3	1.6	5.3	5.8
ตุลาคม	1.4	11.2	6.8	17.7	2.9	10.3	5.1	14.3	-	7.1
พฤศจิกายน	28.1	44.9	77.2	38.3	37.1	69.0	14.3	52.4	14.7	36.8
ธันวาคม	16.9	11.2	6.8	17.7	2.9	10.3	17.4	19.0	17.3	14.3
4.ดัชนีเก็บเกี่ยว										
อายุ	13.2	12.8	81.8	13.3	13.0	13.3	5.4	16.0	9.1	12.1
สีข้าว	81.6	78.7	13.6	86.7	87.0	86.7	89.2	78.0	81.8	82.9
อื่นๆ	5.3	8.5	4.5	-	-	-	5.4	6.0	9.1	5.0
5.วิธีการเก็บเกี่ยว										
รถเกี่ยว	97.6	94.2	52.4	94.1	100.0	15.8	100.0	97.9	100.0	90.2
คน	2.4	5.8	47.6	5.9	-	84.2	-	2.1	-	9.8
6.หลังการเก็บเกี่ยว										
ตาก	14.3	18.0	60.0	35.3	-	81.8	9.8	22.0	18.9	24.3

ตารางที่ 4-32 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษาของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
อบ	-	2.0	16.0	-	-	9.1	-	-	-	2.2
รมควัน	-	-	8.0	-	-	4.5	-	-	-	0.3
ขายทันที	83.3	80.0	12	58.8	100.0	4.5	90.2	78.0	81.1	72.2
อื่นๆ	2.4	-	4.0	5.9	-	-	-	-	-	0.9
7.วิธีการเก็บรักษา										
มี	31.0	39.2	82.4	52.9	100.0	72.7	44.2	100.0	100.0	55.3
ไม่มี	69.0	60.8	17.7	47.1	-	27.3	55.8	-	-	44.7

3.7 ขั้นตอนการขนส่งจากการเก็บเกี่ยวถึงขายจากแปลง ขั้นตอนการขาย การจัดการผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ สถานที่ขายข้าวเปลือก

ตารางที่ 4-33 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 1 ขั้นตอนสูงที่สุดคือร้อยละ 75.9 รองลงมามีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 2 ขั้นตอนร้อยละ 19.4 และมีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 3 ขั้นตอนร้อยละ 4.7 ตามลำดับ โดยมีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 1 ขั้นตอนพบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่ม เนินมะปราง และพรหมพิรามเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอนครไทยร้อยละ 82.4 อำเภอเมืองร้อยละ 75.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการขายทันทีร้อยละ 70.0 และวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บเฉลี่ยร้อยละ 30.0 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอเมือง และบางระกำผู้ผลิตมีวิธีการขายทันทีเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอชาติตระการมีวิธีการขายทันทีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 37.5 ในขณะที่ผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บในอำเภอชาติตระการสูงสุดคือร้อยละ 62.5 และในอำเภอวังทองผู้ผลิตมีวิธีวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ขายผลผลิตเฉลี่ยต่อฤดูกาลผลิต 32.5 ตัน การเก็บไว้ทำพันธุ์เฉลี่ย 2.2 ตัน บริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 1.7 ตัน และอื่น ๆ (เลี้ยงสัตว์) เฉลี่ย 7 ตัน และพบว่าในอำเภอพรหมพิรามผู้ผลิตขายเฉลี่ยสูงสุดคือ 64.1 ตัน และผู้ผลิตในอำเภอชาติตระการขายข้าวเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 2.6 ตัน ผู้ผลิตเก็บไว้ทำพันธุ์ในอำเภอพรหมพิรามเฉลี่ยสูงสุดคือ 5.4 ตัน และในอำเภอชาติตระการเก็บไว้ทำพันธุ์เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 0.2 ตัน ผู้ผลิตเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนในอำเภอชาติตระการเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.1 ตัน และในอำเภอพรหมพิรามเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1.4 ตัน ในขณะที่ทำอื่น ๆ ในอำเภอบางกระทุ่มเฉลี่ยสูงสุดคือ 12.5 ตัน และในอำเภอพรหมพิรามทำอื่น ๆ เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 0.5 ตัน นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ขายข้าวที่โรงสีสูงที่สุดคือร้อยละ 41.6 รองลงมาขายข้าวที่ท่าข้าวร้อยละ

28.2 และขายข้าวที่พ่อค้าคนกลางร้อยละ 14.1 ตามลำดับ โดยขายข้าวที่โรงสีพบสูงที่สุดในอำเภอพรหมพิรามร้อยละ 89.8 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 75.0 อำเภอเมืองร้อยละ 64.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-33 ขั้นตอนการขนส่งจากการเก็บเกี่ยวถึงขายจากแปลง ขั้นตอนการขาย การจัดการผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ สถานที่ขายข้าวเปลือกของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.ขั้นตอนการเก็บรักษา										
1 ขั้น	75.8	31.7	82.4	73.3	100.0	33.3	70.7	100.0	100.0	75.9
2 ขั้น	24.2	53.7	11.8	20.0	-	44.4	24.4	-	-	19.4
3 ขั้น	-	14.6	5.9	6.7	-	22.2	4.9	-	-	4.7
2.ขั้นตอนการขาย										
ขายทันที	100.0	76.7	73.7	69.2	43.8	37.5	100.0	57.8	52.9	70.0
เกี่ยว ตาก เก็บ	-	23.3	26.3	30.8	56.3	62.5	-	42.2	47.1	30.0
3.การขายผลผลิต(ตัน)										
ขาย	45.8	33.6	5.3	22.9	54.6	2.6	47.7	15.7	64.1	32.5
เก็บไว้ทำพันธุ์	2.1	2.2	0.5	1.5	2.9	0.2	3.2	1.5	5.4	2.2
บริโภคในครัวเรือน	1.4	1.7	1.9	1.7	1.7	2.1	1.9	1.5	1.4	1.7
อื่นๆ	-	-	9.0	-	12.5	-	-	6.0	0.5	7.0
4.สถานที่ขายข้าว										
โรงสี	64.8	39.5	-	12.9	75.0	-	14.1	23.0	89.8	41.6
ท่าข้าว	15.5	49.4	-	17.7	13.9	16.7	64.7	6.6	5.1	28.2
พ่อค้าคนกลาง	11.3	-	-	53.2	5.6	83.3	5.9	19.7	-	14.1
สหกรณ์	8.5	7.4	-	6.5	5.6	-	14.1	50.8	-	13.2
ศูนย์ขยาย	-	3.7	-	9.7	-	-	1.2	-	5.1	2.8

3.8 การบริโภคข้าวสาร สถานที่ซื้อข้าวสาร ปริมาณการซื้อข้าวสารแต่ละครั้ง ความถี่ในการซื้อข้าวสาร ความถี่ในการซื้อข้าวสารแต่ละครั้ง

ตารางที่ 4-34 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ไม่ซื้อข้าวบริโภคสูงที่สุดคือร้อยละ 67.8 รองลงมาซื้อข้าวบริโภคร้อยละ 31.9 และบริโภคข้าวสารด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 1.3 โดยไม่ซื้อข้าวบริโภคพบสูงที่สุดในอำเภอชาติตระการร้อยละ 90.5 อำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 88.2 อำเภอเนินมะปรางร้อยละ 78.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ซื้อข้าวสารที่ตลาดใกล้บ้านสูงที่สุดคือร้อยละ 66.1 รองลงมาซื้อข้าวสารที่ร้านค้าร้อยละ 21.1 และซื้อข้าวสารจากพ่อค้าย่อย และจากที่อื่น ๆ ร้อยละ 3.7 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารที่ตลาดใกล้บ้านพบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่ม และเนินมะปรางเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 85.7 อำเภอบางระกำร้อยละ 69.2 ตามลำดับ

นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ซื้อข้าวสารปริมาณ อื่น ๆ สูงที่สุดคือร้อยละ 55.0 รองลงมาซื้อข้าวสารปริมาณ 15 กิโลกรัมร้อยละ 23.9 และซื้อข้าวสารปริมาณ 2 กิโลกรัมร้อยละ 7.3 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารปริมาณ อื่น ๆ (45 กิโลกรัม หรือ 50 กิโลกรัม) พบสูงที่สุดในอำเภอวัดโบสถ์ ร้อยละ 100.0 อำเภอพรหมพิรามร้อยละ 78.6 อำเภอเมืองร้อยละ 70.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ซื้อข้าวสาร 1 ครั้ง สูงที่สุดคือร้อยละ 71.7รองลงมาซื้อข้าวสาร 2 ครั้งร้อยละ 18.2 และซื้อข้าวสาร 3 ครั้งร้อยละ 6.1 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสาร 1 ครั้ง พบสูงที่สุดในอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 100.0 อำเภอวังทองร้อยละ 85.7 อำเภอบางระกำร้อยละ 83.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ซื้อข้าวสารต่อเดือนสูงที่สุดคือร้อยละ 73.5 รองลงมาซื้อข้าวสารต่อปีร้อยละ 10.6 และซื้อข้าวสารต่อสัปดาห์ร้อยละ 9.7 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารต่อเดือนพบสูงที่สุดในอำเภอวัดโบสถ์ร้อยละ 100.0 อำเภอบางระกำร้อยละ 92.6 อำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 91.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-34 การบริโภคข้าวสาร สถานที่ซื้อ ปริมาณการซื้อข้าวสารแต่ละครั้ง ความถี่ในการซื้อข้าวสาร ความถี่ในการซื้อข้าวสารแต่ละครั้ง ของผู้ผลิตในจังหวัดพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิษณุโลก									ร้อยละ
	เมือง	วังทอง	นครไทย	วัดโบสถ์	บางกระทุ่ม	ชาติตระการ	บางระกำ	เนินมะปราง	พรหมพิราม	
1.การบริโภคข้าว										
ซื้อ	47.6	22.0	73.9	11.8	52.0	9.5	50.0	22.0	32.4	31.9
ไม่ซื้อ	50.0	74.0	17.4	88.2	48.0	90.5	50.0	78.0	62.2	67.8
อื่นๆ	2.4	2.0	8.7	-	-	-	-	-	5.4	1.3
2.สถานที่ซื้อ										
ตลาดใกล้บ้าน	30.0	53.8	42.9	50.0	100.0	60.0	69.2	100.0	85.7	66.1
ร้านค้า	45.0	23.1	42.9	50.0	-	20.0	23.1	-	-	21.1
พ่อค้าย่อย	5.0	7.7	-	-	-	-	3.8	-	7.1	3.7
ซุปเปอร์	-	-	-	-	-	20.0	-	-	-	0.9
โรงสี	20.0	-	14.3	-	-	-	-	-	-	4.6
อื่นๆ	-	15.4	-	-	-	-	3.8	-	7.1	3.7
3.ปริมาณซื้อ(ก.ก.)										
1	-	14.3	33.3	-	-	-	-	-	-	3.7
2	-	14.3	33.3	-	-	100.0	-	-	-	7.3
5	-	7.1	16.7	-	-	-	7.7	-	-	3.7
10	10.0	-	-	-	-	-	7.7	18.2	7.1	6.4
15	20.0	21.4	16.7	-	33.3	-	30.8	36.4	14.3	23.9
อื่นๆ	70.0	42.9	-	100.0	66.7	-	53.8	45.5	78.6	55.0
4.ความถี่ในการซื้อ										
1	50.0	85.7	60.0	50.0	100.0	25.0	83.3	63.6	66.7	71.7
2	18.8	14.3	20.0	50.0	-	50.0	16.7	27.3	8.3	18.2
3	12.5	-	20.0	-	-	25.0	-	9.1	16.7	6.1
4	12.5	-	-	-	-	-	-	-	8.3	3.0
5	6.3	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0
5.ความถี่ต่อครั้ง										
วัน	-	7.7	62.5	-	-	16.7	-	-	-	6.2
สัปดาห์	10.0	-	12.5	-	8.3	66.7	7.4	-	7.1	9.7
เดือน	70.0	61.5	12.5	100.0	91.7	-	92.6	81.8	78.6	73.5
ปี	20.0	30.8	12.5	-	-	16.7	-	12.2	14.3	10.6

จังหวัดพิจิตร

1. สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม

1.1 เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิก

ตารางที่ 4-35 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร แบ่งเป็นเพศชายร้อยละ 70.9 และเพศหญิงโดยร้อยละ 29.1 และพบว่ามีผู้ผลิตเพศชายในอำเภอดงเจริญสูงสุดคือร้อยละ 95.8 และในอำเภอโพธิ์ประทับช้างมีผู้ผลิตเพศชายต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 48.1 ในขณะที่มีผู้ผลิตเพศหญิงในอำเภอโพธิ์ประทับช้างสูงสุดคือร้อยละ 51.9 และในอำเภอดงเจริญผู้ผลิตเพศหญิงต่ำที่สุดคือร้อยละ 4.2 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีอายุอยู่ในช่วง 48-52 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 21.8 รองลงมามีอายุอยู่ในช่วง 43-47 ปีร้อยละ และมีอายุอยู่ในช่วง 53-57 ปีร้อยละ 16.1 ตามลำดับ โดยมีอายุอยู่ในช่วง 48-52 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 40.0 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 37.5 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 33.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร จบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 สูงที่สุดคือร้อยละ 39.2 รองลงมาจบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 19.7 และจบการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ร้อยละ 16.1 ตามลำดับ โดยจบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 พบสูงที่สุดในอำเภอสามง่ามร้อยละ 57.1 อำเภอตะพานหินร้อยละ 51.0 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 45.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 68.6 รองลงมามีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-3 คนร้อยละ 24.4 และมีจำนวนสมาชิกยอยู่ในช่วง 7-9 คนร้อยละ 6.2 ตามลำดับ โดยมีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนพบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็กร้อยละ 88.9 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 84.2 อำเภอโพทะเลร้อยละ 78.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-35 เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.เพศ													
ชาย	84.6	52.6	73.8	88.9	48.1	93.3	64.0	61.9	76.5	54.2	61.5	95.8	70.9
หญิง	15.4	47.4	26.2	11.1	51.9	6.7	36.0	38.1	23.5	45.8	38.5	4.2	29.1
2.อายุ(ปี)													
18-22	2.6	-	-	-	3.7	-	-	-	-	-	-	-	0.6
23-27	5.1	5.9	-	-	-	-	4.0	-	-	-	3.8	-	1.7
28-32	7.7	-	4.9	-	-	-	-	-	2.0	4.2	-	-	2.0
33-37	10.3	5.9	2.4	5.6	14.8	-	16.0	-	2.0	-	15.4	8.3	7.3
38-42	5.1	23.5	9.8	-	3.7	6.7	32.0	14.3	7.8	4.2	13.5	12.5	10.7
43-47	7.7	11.8	17.1	33.3	14.8	13.3	12.0	28.6	19.6	20.8	23.1	33.3	19.2
48-52	17.9	23.5	17.1	5.6	33.3	40.0	12.0	23.8	27.5	37.5	13.5	20.8	21.8
53-57	30.8	17.6	22.0	11.1	14.8	13.3	8.0	19.0	15.7	12.5	11.5	8.3	16.1
58-62	7.7	11.8	14.6	27.8	7.4	13.3	-	4.8	11.8	8.3	15.4	16.7	12.4
>63	5.1	-	12.2	16.7	7.4	13.3	4.0	9.5	13.7	12.5	3.8	-	8.2
3.ระดับการศึกษา													
ต่ำกว่า ป.4	7.9	5.6	9.5	-	7.4	6.7	16.0	9.5	3.9	4.2	7.7	4.2	7.0
ป.4	34.2	27.8	57.1	38.9	33.3	40.0	36.0	28.6	51.0	45.8	36.5	16.7	39.2
ป.6	15.8	27.8	14.3	16.7	22.2	20.0	36.0	23.8	7.8	16.7	25.0	25.0	19.7
ม.3	21.1	27.8	4.8	16.7	22.2	20.0	12.0	23.8	13.7	12.5	13.5	12.5	15.5
ม.5-ม.6	18.4	-	14.3	27.8	14.8	13.3	-	9.5	21.6	12.5	13.5	41.7	16.1
ปริญญาตรี	2.6	11.1	-	-	-	-	-	-	-	4.2	3.8	-	1.7
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	4.8	2.0	4.2	-	-	0.8
4.จำนวนสมาชิก (คน)													
1-3 คน	20.5	10.5	16.7	11.1	44.4	13.3	40.0	33.3	29.4	29.2	15.4	29.2	24.4
4-6 คน	74.4	84.2	73.8	88.9	40.7	66.7	60.0	57.1	62.7	70.8	78.8	62.5	68.6
7-9 คน	2.6	-	9.5	-	14.8	20.0	-	9.5	7.8	-	3.8	8.3	6.2
>10	2.6	5.3	-	-	-	-	-	-	-	-	1.9	-	0.8

1.2 จำนวนแรงงาน อายุของแรงงาน การจ้างแรงงาน

ตารางที่ 4-36 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-3 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 85.6 รองลงมามีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนร้อยละ 14.1 และมีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 7-9 คน

ร้อยละ 0.3 ตามลำดับ โดยมีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-3 คนพบสูงที่สุดในอำเภอทับคล้อร้อยละ 95.2 อำเภอบึงนารางร้อยละ 92.0 อำเภอบางมูลนาก 91.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 41-50 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 26.4 รองลงมาอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 51-60 ปีร้อยละ 19.6 และอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 31-40 ปีร้อยละ 17.9 ตามลำดับ โดยอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 41-50 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 39.2 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 37.5 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 29.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีร้อยละ 23.8 และการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลร้อยละ 76.2 และพบว่าผู้ผลิตมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีในอำเภอวชิรบารสูงสุดคือ ร้อยละ 55.5 และในอำเภอตะพานหินมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 8.8 ในขณะที่การจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลในอำเภอตะพานหินสูงสุดคือ ร้อยละ 91.2 และในอำเภอวชิรบารมีมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลยต่ำที่สุดคือร้อยละ 44.5 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 1-2 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 71.0 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 3-4 คนร้อยละ 16.7 และมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 5-6 คนร้อยละ 8.1 ตามลำดับ โดยมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 1-2 คนพบสูงที่สุดในอำเภอสามง่าม บึงนาราง และบางมูลนากเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 87.5 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 71.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 32.7 รองลงมาการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 33-37 และ 38-42 ปีเท่ากันคือร้อยละ 16.4 และการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 23-27 ปีร้อยละ 14.5 ตามลำดับ โดยการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็กร้อยละ 100.0 อำเภอดงเจริญร้อยละ 66.7 อำเภอวชิรบารมี และวังทรายพูนเท่ากันร้อยละ 50 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 1-2 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 62.6 รองลงมาการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 3-4 คนร้อยละ 29.1 และการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 5-6 คนร้อยละ 6.4 ตามลำดับ โดยการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 1-2 คนพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 85.7 อำเภอบึงนารางร้อยละ 81.8 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 75.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 29.0 รองลงมาการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 38-42 ปีร้อยละ 21.5 และการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 33-37 ปีร้อยละ 16.7 ตามลำดับ โดยการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมีร้อยละ 50.0 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 47.1 อำเภอโพทะเลร้อยละ 40.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-36 จำนวนแรงงาน อายุของแรงงาน การจ้างแรงงานของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางค	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.แรงงาน													
1-3 คน	89.5	84.2	83.3	88.9	77.8	73.3	92.0	95.2	88.2	91.3	78.8	87.5	85.6
4-6 คน	10.5	15.8	14.3	11.1	22.2	26.7	8.0	4.8	11.8	8.7	21.2	12.5	14.1
7-9 คน	-	-	2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
2.อายุแรงงานในบ้าน(ปี)													
<20	10.7	16.7	18.5	9.1	5.0	8.7	17.0	12.5	12.7	10.8	8.0	8.1	11.8
20-30	21.5	13.9	17.3	6.1	10.0	8.7	11.3	12.2	13.7	16.2	21.9	10.8	15.4
31-40	16.9	19.4	13.6	15.2	17.5	8.7	28.3	-	12.7	10.8	24.9	27.0	17.9
41-50	23.1	25.0	21.0	27.3	37.5	39.2	17.0	15.7	27.4	29.7	24.4	27.0	26.4
51-60	26.2	13.9	22.0	24.2	15.0	21.7	13.2	40.8	19.6	24.3	16.9	21.6	19.6
>60	1.6	11.1	7.4	18.2	15.0	13.1	13.2	18.8	13.7	8.1	4.0	5.4	9.0
3.การจ้างแรงงาน													
ตลอดปี	29.1	55.5	16.2	23.1	35.0	38.5	45.0	11.7	8.8	10.0	26.3	15.0	23.8
เฉพาะฤดูกาล	70.9	44.5	83.8	76.9	65.0	61.5	55.0	88.3	91.2	90.0	73.7	85.0	76.2
4.จำนวนแรงงานจ้างตลอดปี(คน)													
1-2 คน	87.5	60.0	100.0	66.7	71.4	66.7	100.0	66.7	33.3	100.0	30.0	66.7	71.0
3-4 คน	12.5	40.0	-	33.3	14.3	-	-	-	66.7	-	30.0	-	16.7
5-6 คน	-	-	-	-	14.3	33.3	-	-	-	-	20.0	33.3	8.1
>6	-	-	-	-	-	-	-	33.3	-	-	20.0	-	4.8
5.อายุแรงงานจ้างตลอดปี (ปี)													
18-22	12.5	-	33.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.5
23-27	25	-	-	-	14.3	-	-	50.0	-	-	44.4	-	14.5
28-32	25	50.0	-	100.0	42.9	50.0	25.0	-	-	-	44.4	66.7	32.7
33-37	12.5	50.0	-	-	28.6	25.0	25.0	-	50.0	-	-	33.3	16.4
38-42	-	-	66.7	-	14.3	25.0	12.5	-	50.0	-	11.1	-	16.4
43-47	12.5	-	-	-	-	-	12.5	-	-	-	-	-	3.6
48-52	12.5	-	-	-	-	-	25.0	-	-	50.0	-	-	7.3
53-57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	-	1.8
58-62	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	1.8

ตารางที่ 4-36 จำนวนแรงงาน อายุของแรงงาน การจ้างแรงงานของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
6..จำนวนแรงงานจ้างเฉพาะฤดูกาล (คน)													
1-2 คน	85.7	75.0	71.9	70.0	69.2	57.1	81.8	69.2	51.7	47.4	35.7	68.8	62.6
3-4 คน	14.3	25.0	28.1	30.0	23.1	28.6	9.1	30.8	48.3	31.6	42.9	6.3	29.1
5-6 คน	-	-	-	-	7.7	14.3	9.1	-	-	5.3	21.4	18.8	6.4
>6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.8	-	6.3	2.0
7.อายุแรงงานจ้างเฉพาะฤดูกาล (ปี)													
18-22	21.1	-	13.3	-	-	14.3	9.1	-	-	-	-	6.7	5.9
23-27	5.3	-	13.3	-	50.0	42.9	-	10.0	10.3	5.9	25.9	6.7	14.5
28-32	26.3	50.0	26.7	-	25.0	28.6	9.1	10.0	27.6	47.1	40.7	40.0	29.0
33-37	15.8	50.0	3.3	57.1	25.0	14.3	18.2	10.0	10.3	5.9	29.6	20.0	16.7
38-42	26.3	-	30.0	14.3	-	-	45.5	30.0	31.0	17.6	3.7	26.7	21.5
43-47	5.3	-	6.7	14.3	-	-	-	10.0	3.4	5.9	-	-	3.8
48-52	-	-	3.3	14.3	-	-	9.1	30.0	17.2	11.8	-	-	7.0
53-57	-	-	-	-	-	-	9.1	-	-	-	-	-	0.5
58-62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.9	-	-	0.5
>63	-	-	3.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5

1.3 อาชีพ สถานภาพครอบครัว

ตารางที่ 4-37 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีสมาชิกในครอบครัวเป็นสามีร้อยละ 28.1 และภรรยาร้อยละ 71.9 และพบว่าสมาชิกในครอบครัวเป็นสามีในอำเภอโพธิ์ประทับช้างสูงสุดคือ ร้อยละ 52.4 และในอำเภอดงเจริญมีสมาชิกในครอบครัวเป็นสามีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 5.3 ในขณะที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นภรรยาในอำเภอดงเจริญสูงสุดคือ ร้อยละ 94.7 และในอำเภอโพธิ์ประทับช้างมีสมาชิกในครอบครัวเป็นภรรยาต่ำที่สุดคือร้อยละ 47.6 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมสูงที่สุดคือร้อยละ 93.6 รองลงมามีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพแม่บ้านร้อยละ 1.9 และมีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพรับราชการและค้าขายร้อยละ 1.5 ตามลำดับ โดยมีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมี สากเหล็ก โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน บึงนาราง และทับคล้อเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอสามง่ามร้อยละ

96.7 อำเภอโพทะเลร้อยละ 95.2 อำเภอดงเจริญร้อยละ 94.4 อำเภอเมืองร้อยละ 87.1 อำเภอบางมูลนาก ร้อยละ 86.4 อำเภอตะพานหินร้อยละ 83.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาร้อยละ 15.0 และการไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาร้อยละ 85.0 และพบว่าการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาในอำเภอวชิรบารมี โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน และโพทะเลเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอสากเหล็กมีการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 5.6 ในขณะที่การไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาในอำเภอสากเหล็กสูงสุดคือ ร้อยละ 94.4 และในอำเภอวชิรบารมี โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน และโพทะเลการไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาเท่ากันเฉลี่ยต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีบิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมสูงที่สุดคือร้อยละ 85.7 รองลงมามีบิดาและมารดาประกอบอาชีพรับจ้าง รับราชการ และอาชีพอื่น ๆเท่ากันคือร้อยละ 4.8 ตามลำดับ โดยมีบิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วชิรบารมี สามง่าม โพธิ์ประทับช้าง และทับคล้อเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอโพทะเล 80.0 อำเภอบึงนาราง 66.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-37 อาชีพ สถานภาพครอบครัวของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.สถานะ													
สามี	15.4	38.5	26.2	11.1	52.4	-	36.0	38.1	23.5	47.8	39.0	5.3	28.1
ภรรยา	84.6	61.5	73.8	88.9	47.6	100.0	64.0	61.9	76.5	52.2	61.0	94.7	71.9
2.อาชีพ													
แม่บ้าน	3.2	-	-	-	-	-	-	-	5.4	4.5	-	5.6	1.9
งานบริษัท	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.4	-	0.4
รับจ้าง	-	-	-	-	-	-	-	-	5.4	-	-	-	0.7
กำลังศึกษา	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
รับราชการ	3.2	-	3.3	-	-	-	-	-	-	4.5	2.4	-	1.5
ค้าขาย	3.2	-	-	-	-	-	-	-	5.4	4.5	-	-	1.5
เกษตรกรรม	87.1	100.0	96.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	83.8	86.4	95.2	94.4	93.6
3.บิดามารดา													
อยู่	10.3	100.0	11.9	5.6	100.0	100.0	12.0	9.5	5.9	16.7	100.0	-	15.0
ไม่อยู่	89.7	-	88.1	94.4	-	-	88.0	90.5	94.1	83.3	-	-	85.0
4.อาชีพ													
รับจ้าง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.0	-	4.8
รับราชการ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	-	4.8
เกษตรกรรม	100.0	100.0	100.0	-	100.0	-	66.7	100.0	-	50.0	80.0	-	85.7
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	33.3	-	-	-	-	-	4.8

1.4 เพศ อายุ และอาชีพสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 4-38 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีบุตรชายร้อยละ 64.6 และไม่มีบุตรชายร้อยละ 35.4 และพบว่ามีบุตรชายในอำเภอดงเจริญสูงสุดคือ ร้อยละ 94.1 และในอำเภอทับคล้อมีบุตรชายต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 50.1 ในขณะที่ไม่มีบุตรชายในอำเภอทับคล้อสูงสุดคือ ร้อยละ 42.9 และในอำเภอดงเจริญไม่มีบุตรชายต่ำที่สุดคือร้อยละ 5.9 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 20.8 รองลงมาบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 21-25 ปีร้อยละ 18.8 และบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปีร้อยละ 16.8 ตามลำดับ โดยบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมีร้อยละ 44.4 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 37.5 อำเภอเมืองร้อยละ 33.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีบุตรชายกำลังศึกษาสูงที่สุดคือร้อยละ 43.1 รองลงมาบุตรชายประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 30.4 และบุตรชายประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 13.3 ตามลำดับ โดยบุตรชายกำลังศึกษาอยู่พบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 71.4 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 52.9 อำเภอวชิรบารมี อำเภอวังทรายพูนเท่ากันคือร้อยละ 50.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีบุตรหญิงร้อยละ 57.8 และไม่มีบุตรหญิงร้อยละ 42.2 และพบว่ามีบุตรหญิงในอำเภอดงเจริญสูงสุดคือ ร้อยละ 94.1 และในอำเภอทับคล้อมีบุตรหญิงต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 50.1 ในขณะที่ไม่มีบุตรหญิงในอำเภอทับคล้อสูงสุดคือ ร้อยละ 42.9 และในอำเภอดงเจริญไม่มีบุตรหญิงต่ำที่สุดคือร้อยละ 5.9 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปีเฉลี่ยสูงที่สุดคือร้อยละ 25.5 รองลงมาบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีร้อยละ 23.5 และบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 21-25 ปีร้อยละ 19.3 ตามลำดับ โดยบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 40.0 อำเภอทับคล้อ อำเภอดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 25.0 อำเภอโพทะเลร้อยละ 22.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีบุตรหญิงกำลังศึกษาสูงที่สุดคือร้อยละ 47.4 รองลงมาบุตรหญิงประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 19.9 และบุตรหญิงประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 14.6 ตามลำดับ โดยบุตรหญิงกำลังศึกษาพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 66.7 อำเภอดงเจริญร้อยละ 54.5 อำเภอวชิรบารมี โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน และทับคล้อคล้อเท่ากันคือร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-38 เพศ อายุ และอาชีพสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.บุตรชาย													
มี	56.4	75.0	54.8	66.7	77.8	72.7	56.0	50.1	60.8	70.8	68.4	94.1	64.6
ไม่มี	43.6	25.0	45.2	33.3	22.2	27.3	44.0	42.9	39.2	29.2	31.6	5.9	35.4
2.อายุ (ปี)													
1-5 ปี	5.6	11.1	4.3	-	-	-	7.7	-	-	17.6	-	6.3	4.1
6-10 ปี	16.7	11.1	-	25.0	21.4	-	7.7	8.3	10.0	-	8.0	6.3	9.1
11-15 ปี	27.8	22.2	4.3	-	7.1	25.0	38.5	25.0	20.0	5.9	12.0	18.8	16.2
16-20 ปี	33.3	44.4	13	16.7	-	37.5	7.7	25.0	20.0	11.8	28.0	25.0	20.8
21-25 ปี	11.1	11.1	43.5	-	14.3	25.0	-	25.0	10.0	35.3	20.0	18.8	18.8
26-30 ปี	-	-	21.7	33.3	28.6	12.5	-	16.7	23.3	23.5	120	18.8	16.8
>31	5.6	-	13.0	25.0	28.6	-	38.5	-	16.7	5.9	20.0	6.3	14.2
3.อาชีพ													
งานบริษัท	-	12.5	9.1	-	-	-	-	11.1	4.0	-	-	6.7	3.3
รับจ้าง	14.3	-	18.2	44.4	16.7			11.1	8.0	17.6	16.7	6.7	13.3
กำลังศึกษา	71.4	50	22.7	22.2	41.7	50.0	36.4	33.3	44.0	52.9	37.5	46.7	43.1
รับราชการ	-	-	4.5	-	-	-	-	-	4.0	17.6	-	-	2.8
ค้าขาย	-	-	-	-	16.7		9.1	-	4.0	-	-	-	2.2
เกษตรกรรม	14.3	37.5	36.4	33.3	25.0	50.0	27.3	22.2	36.0	11.8	45.8	26.7	30.4
อื่น	-	-	9.1	-	-	-	27.3	22.2	-	-	-	13.3	5.0
4.บุตรหญิง													
มี	59.0	66.7	38.1	61.1	55.6	90.9	44.0	52.4	49.0	58.3	84.2	68.8	57.8
ไม่มี	41.0	33.3	61.9	38.9	44.4	9.1	56.0	47.6	51.0	41.7	15.8	31.3	42.2
5.อายุ (ปี)													
1-5 ปี	9.1	-	5.9	9.1	-	-	8.3	-	-	-	6.5	-	3.7
6-10 ปี	27.3	25.0	17.6	9.1	-	10.0	25.0	6.3	8.3	7.1	6.5	16.7	12.8
11-15 ปี	4.5	-	11.8	18.2	30.0	-	8.3	25.0	23.8	7.1	9.7	16.7	12.8
16-20 ปี	18.2	50.0	23.5	9.1	10.0	20.0	16.7	37.5	20.8	21.4	35.5	8.3	23.5
21-25 ปี	27.3	25.0	11.8	27.3	10.0	30.0	16.7	6.3	20.8	35.7	12.9	16.7	19.3
26-30 ปี	13.6	-	5.9	9.1	10.0	40.0	8.3	25.0	8.3	14.3	22.6	25.0	25.5
>31	-	-	23.5	18.2	40.0	-	16.7	-	20.8	14.3	6.5	16.7	12.3
6.อาชีพ													
งานบริษัท	-	12.5	6.7	-	-	10.0	-	7.1	-	-	3.6	27.3	4.7
รับจ้าง	19.0	-	20.0	62.5	40.0	10.0	10.0	14.3	17.4	30.8	17.9	9.1	19.9
กำลังศึกษา	66.7	50.0	46.7	12.5	50.0	50.0	30.0	50.0	47.8	38.5	46.4	54.5	47.4

ตารางที่ 4-38 เพศ อายุ และอาชีพสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางค	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
รับราชการ	4.8	-	-	12.5	-	-	-	-	4.3	15.4	10.7	9.1	5.3
ค้าขาย	-	12.5	-	12.5	-	10.0	20.0	7.1	4.3	7.7	-	-	4.7
เกษตรกรรม	4.8	12.5	20.0	-	10.0	20.0	30.0	7.2	26.1	7.7	21.4	-	14.6
อื่น	4.8	12.5	6.7	-	-	-	10.0	14.3	-	-	-	-	3.5

1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่ม

ตารางที่ 4-39 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร สมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส.สูงที่สุดคือร้อยละ 44.7 รองลงมาสมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 18.2 และสมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ร้อยละ 13.1 ตามลำดับ โดยสมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส. พบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 54.5 อำเภอโพทะเลร้อยละ 53.2 อำเภอทับคล้อร้อยละ 52.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-39 การเป็นสมาชิกกลุ่มของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

สมาชิกกลุ่ม	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
แม่บ้านเกษตร	13.3	5.7	4.0	12.1	17.5	4.6	13.2	2.1	11.1	4.7	9.6	12.2	10.2
เยาวชนเกษตร	1.9	-	1.3	-	-	4.6	3.8	-	2.0	-	-	4.9	1.5
กลุ่มกิจกรรม	1.9	-	2.7	3.1	-	-	1.9	-	6.1	2.4	-	4.9	2.3
สหกรณ์	2.1	28.6	13.3	12.1	2.5	31.8	7.5	18.4	18.2	14.3	11.3	4.9	13.1
ธ.ก.ส	33.0	40.0	49.3	39.4	42.5	54.5	41.5	52.0	40.4	50.0	53.2	41.7	44.7
กลุ่มเกษตรกร	28.6	17.2	16.0	24.2	20.0	4.6	26.4	12.2	14.2	19.0	17.8	24.4	18.2
อื่นๆ	11.4	8.6	13.3	6.1	10.0	-	5.7	15.3	7.1	9.5	6.5	7.1	8.4
ไม่เป็น	7.7	-	-	3.1	7.5	-	-	-	1.0	-	1.6	-	1.6

1.6 รายจ่ายในครัวเรือน

ตารางที่ 4-40 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 53.7 รองลงมาปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง 5,001.00-7,000.00 บาทร้อยละ 15.2 และปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง 9,001.00-11,000.00 บาทร้อยละ 7.0 ตามลำดับ โดยปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00

บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 75.0 อำเภอโพธิ์ประทับช้าง และทับคล้อเท่ากันคือร้อยละ 66.7 อำเภอสามง่ามร้อยละ 61.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-40 ปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (บาท)	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
<5,000	51.3	58.3	61.0	60.0	66.7	75.0	60.0	66.7	49	31.8	42.2	47.6	53.7
5,001-7,000	-	-	19.5	20.0	12.5	16.7	12.0	-	25.5	22.7	15.6	28.6	15.2
7,001-9,000	5.1	-	7.3	13.3	4.2	8.3	-	4.8	-	13.6	8.9	9.5	5.8
9,001-11,000	10.3	-	7.3	-	8.3	-	4.0	-	5.9	9.1	15.6	4.8	7.0
11,001-13,000	2.6	16.7	-	-	-	-	4.0	4.8	3.9	4.5	4.4	4.8	3.4
13,001-15,000	2.6	-	2.4	-	-	-	4.0	-	2.0	-	-	-	1.2
17,001-19,000	2.6	8.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.6
19,001-21,000	2.6	8.3	-	-	8.3	-	8.0	-	-	4.9	2.2	-	2.4
23,001-25,000	2.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
>29,000	5.1	8.3	-	6.7	-	-	-	14.3	5.9	13.6	11.1	4.8	5.8
ไม่มี	15.4	-	2.4	-	-	-	8.0	9.5	7.9	-	-	-	4.6

2. ต้นทุนการผลิต

2.1 อัตราการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร ผลรวมค่าจ้างแรงงาน

ตารางที่ 4-41 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 151-200 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 47.1 รองลงมามีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 101-150 บาทร้อยละ 43.1 และมีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 201-250 บาทร้อยละ 7.8 ตามลำดับ โดยมีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 151-200 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอตะพานหินร้อยละ 100.0 อำเภอบึงนารางร้อยละ 71.4 อำเภอวชิรบารมี สากเหล็ก วังทรายพูน บางมูลนาก และดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 50.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 151-200 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 53.1 รองลงมามีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 101-150 บาทร้อยละ 34.0 และอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงมากกว่า 301 บาทร้อยละ 7.7 ตามลำดับ โดยอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 151-200 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมีร้อยละ 100.0 อำเภอตะพานหินร้อยละ 71.0 อำเภอสามง่ามร้อยละ 62.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง มากกว่า 29,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 26.4 รองลงมาค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาทร้อยละ 20.9 และไม่มีค่าจ้าง

แรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาร้อยละ 15.4 ตามลำดับ โดยค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง มากกว่า 29,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมี อำเภอทับคล้อเท่ากันคือร้อยละ 50.0 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 46.2 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 36.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง มากกว่า 29,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 32.8 รองลงมาไม่มีรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาร้อยละ 16.6 และรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาทร้อยละ 13.5 ตามลำดับ โดยรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง มากกว่า 29,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมีร้อยละ 55.6 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 54.5 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-41 อัตราการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร ผลรวมค่าจ้างแรงงานของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ		
1.ค่าจ้างแรง งานตลอดปีต่อวัน (บาท)													
101-150	55.6	-	60.0	50.0	80.0	25.0	28.6	50.0	-	-	50.0	50.0	43.1
151-200	44.4	50.0	40.0	50.0	20.0	50.0	71.4	-	100.0	50.0	37.5	50.0	47.1
201-250	-	50.0	-	-	-	25.0	-	-	-	50.0	12.5	-	7.8
251-300	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	2.0
>301	-	-	-	-	-	-							
2.ค่าจ้างแรง งานเฉพาะฤดูกาลต่อวัน (บาท)													
101-150	42.9	-	24.1	37.5	50.0	75.0	20.0	53.8	19.4	23.5	20.8	64.7	34.0
151-200	42.9	100.0	62.1	50.0	41.7	25.0	60.0	38.5	71.0	58.8	50.0	35.3	53.1
201-250	4.8	-	-	12.5	-	-	20.0	-	-	-	12.5	-	2.6
251-300	4.8	-	3.4	-	-	-	-	-	3.2	-	8.3	-	2.6
>301	4.8	-	10.3	-	8.3	-	-	7.7	6.5	17.6	8.3	-	7.7
3.ค่าจ้างงานเพื่อการเกษตรต่อเดือนปี (บาท)													
<5,000	20.5	12.5	26.2	23.1	36.8	45.5	12.0	16.7	15.7	16.7	25.8	5.9	20.9
5,001-7,000	5.1	-	-	-	5.3	9.1	8.0	-	7.8	11.1	6.1	17.6	5.8
7,001-9,000	2.6	-	4.8	-	5.3	-	-	5.6	3.9	11.1	3.2	-	3.1
9,001-11,000	7.7	12.5	14.3	15.4	10.5	-	4.0	11.1	13.7	-	-	5.9	8.6
11,001-13,000	5.1	-	2.4	-	10.5	-	-	5.6	-	5.6	3.2	23.5	4.1
13,001-15,000	5.1	12.5	7.1	-	5.3	9.1	4.0	-	3.9	11.1	-	5.9	5.5
15,001-17,000	-	-	2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	5.9	0.7
17,001-19,000	-	-	4.8	-	5.3	-	-	-	2.0	5.6	-	11.8	2.4
19,001-21,000	7.7	-	-	-	5.3	-	4.0	11.1	-	16.7	16.1	-	5.1
23,001-25,000	-	12.5	4.8	7.7	-	-	-	-	2.0	-	3.2	-	2.1
>29,000	23.1	50.0	16.7	46.2	21.1	36.4	24.0	50.0	17.6	22.2	35.5	23.5	26.4
ไม่มี	23.1	-	16.7	7.7	-	-	44.0	-	33.3	-	-	-	15.4

ตารางที่ 4-41 อัตราการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร ผลรวมค่าจ้างแรงงานของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
4.ค่าจ้างผลิตข้าวต่อปี (บาท)													
<5,000	7.7	11.1	16.7	18.2	36.8	-	4.0	15.8	13.7	15.8	16.1	4.8	13.5
5,001-7,000	-	-	2.4	-	5.3	10.0	8.0	-	2.0	-	-	9.5	2.7
7,001-9,000	5.1	-	-	-	-	-	4.0	5.3	2.0	5.3	3.2	-	2.4
9,001-11,000	12.8	22.2	16.7	9.1	10.5	10.0	4.0	10.5	11.8	15.8	-	9.5	10.8
11,001-13,000	7.7	-	7.1	-	-	10.0	-	5.3	-	-	3.2	14.3	4.1
13,001-15,000	2.6	-	2.4	-	15.8	-	-	-	5.9	5.3	-	9.5	4.7
15,001-17,000	2.6	-	2.4	-	5.3	-	-	-	-	-	-	-	1.0
17,001-19,000	-	-	2.4	-	5.3	-	-	10.5	2.0	5.3	-	14.3	3.0
19,001-21,000	2.6	11.1	2.4	-	-	10.0	4.0	5.3	-	5.3	22.6	-	4.7
21,001-23,000	-	-	2.4	-	-	-	-	-	-	5.3	-	-	0.3
23,001-25,000	2.6	-	2.4	9.1	-	10.0	-	-	3.9	-	3.2	-	2.7
25,001-27,000	-	-	2.4	-	-	-	-	-	-	-	-	4.8	0.7
>29,000	33.3	55.6	21.4	54.5	21.1	50.0	24.0	47.4	23.5	42.1	41.9	33.3	32.8
ไม่มี	23.1	-	19.0	9.1	-	-	52.0	-	35.3	-	-	-	16.6

2.2 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ 4-42 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรในหลายลักษณะ (มีที่ดินเป็นของตนเอง เช่าทั้งหมดหรือทำโดยไม่เสียค่าเช่า) สูงที่สุดคือร้อยละ 48.0 รองลงมาลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองทั้งหมดร้อยละ 33.4 และลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเช่าทั้งหมดร้อยละ 17.2 ตามลำดับ โดยลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรในหลายลักษณะพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมีร้อยละ 68.4 อำเภอเมืองร้อยละ 56.5 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 55.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 21-30 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 27.4 รองลงมาจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 11-20 ไร่ร้อยละ 15.6 และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ร้อยละ 13.4 ตามลำดับ โดยจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 21-30 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอสามง่ามร้อยละ 69.2 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 50.0 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 42.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ในการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 48.2 รองลงมาการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่าร้อยละ 46.5 และการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะมีการทำฟรีร้อยละ

5.3 ตามลำดับ โดยการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอบึงนารางร้อยละ 52.2 อำเภอวชิรบารมี สากเหล็ก ตะพานหิน บางมูลนาก และโพทะเลเท่ากันคือร้อยละ 50.0 อำเภอสามง่ามร้อยละ 48.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 11-20 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 29.3 รองลงมาจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ร้อยละ 23.2 และจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 22.6 ตามลำดับ โดยจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 11-20 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอโพทะเลร้อยละ 40.9 อำเภอสามง่ามร้อยละ 37.5 อำเภอวชิรบารมี และวังทรายพูนเท่ากันคือร้อยละ 33.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 11-20 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 26.9 รองลงมามีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 18.8 และมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ร้อยละ 14.4 ตามลำดับ โดยมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 11-20 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอบึงนารางร้อยละ 41.7 อำเภอตะพานหินร้อยละ 34.6 อำเภอเมืองร้อยละ 33.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 1-10 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 42.9 รองลงมามีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 11-20 และ 21-30 ไร่เท่ากันคือร้อยละ 19.0 และมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 51-60 ไร่ร้อยละ 9.5 ตามลำดับ โดยมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 1-10 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอสามง่าม สากเหล็ก บึงนาราง และโพทะเลเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอทับคล้อร้อยละ 50.0 อำเภอโพธิ์ประทับช้าง และตะพานหินเท่ากันคือร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-42 ลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.ลักษณะพื้นที่													
ของตนเองทั้งหมด	25.6	31.6	57.1	11.1	26.9	26.7	33.3	20.0	33.3	37.5	42.3	20.8	33.4
เช่าทั้งหมด	17.9	-	4.8	33.3	23.1	26.7	12.5	40.0	9.8	12.5	15.4	37.5	17.2
ทำฟรี	-	-	-	-	3.8	-	4.2	-	2.0	8.3	-	-	1.4
หลายลักษณะ	56.5	68.4	38.1	55.6	46.2	46.7	50.0	40.0	54.9	41.7	42.3	41.7	48.0
2.จำนวน													
1-10 ไร่	17.6	28.6	-	-	60.0	-	18.2	-	26.1	7.1	3.3	7.1	13.4
11-20 ไร่	41.2	14.3	11.5	12.5	33.3	-	-	7.7	17.4	7.1	20.0	-	15.6
21-30 ไร่	11.8	42.9	69.2	25.0	-	50.0	9.1	-	8.7	28.6	36.7	28.6	27.4
31-40 ไร่	5.9	14.3	7.7	25.0	-	-	27.3	23.1	13.0	14.3	16.7	7.1	12.4
41-50 ไร่	-	-	3.8	-	-	25.0	36.4	23.1	17.4	-	6.7	14.3	9.7
51-60 ไร่	11.8	-	7.7	25.0	6.7	12.5	-	-	8.7	7.1	-	7.1	6.5
61-70 ไร่	-	-	-	-	-	-	9.1	15.4	-	7.1	3.3	7.1	3.2
71-80 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	7.7	8.7	7.1	6.7	-	3.2
81-90 ไร่	-	-	-	12.5	-	-	-	-	-	-	-	14.3	1.6
91-100 ไร่	5.9	-	-	-	-	-	-	15.4	-	14.3	-	-	2.7
101-110 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	7.7	-	-	-	-	0.5
111-120 ไร่	-	-	-	-	-	12.5	-	-	-	7.1	3.3	7.1	2.2
121-130 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.3	-	0.5
141-150 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	0.5
>151 ไร่	5.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5
3.หลายลักษณะ													
ของตนเอง	45.6	50.0	48.5	50.0	43.5	42.8	52.2	47.1	50.0	50.0	50.0	45.0	48.2
เช่า	45.6	50.0	45.4	45.0	43.5	50.0	47.8	41.2	44.6	45.0	50.0	50.0	46.5
ทำฟรี	8.8	-	6.1	5.0	13.0	7.2	-	11.7	5.4	5.0	-	5.0	5.3
4.ของตนเอง													
1-10 ไร่	19.0	16.7	31.3	40.0	30.0	33.3	16.7	25.0	17.9	20.0	31.8		23.2
11-20 ไร่	23.8	33.3	37.5	30.0	10.0	33.3	25.0	25.0	32.1	20.0	40.9	22.2	29.3
21-30 ไร่	19.0	8.3	18.8	30.0	40.0	16.7	33.3	25.0	17.9	20.0	22.7	33.3	22.6
31-40 ไร่	9.5	-	-	-	-	-	16.7	12.5	10.7	-	4.5	-	5.5
41-50 ไร่	19.0	25.0	-	-	20.0	-	-	-	7.1	20.0	-	11.1	8.5
51-60 ไร่	4.8	8.3	6.3	-	-	-	8.3	-	3.6	-	-	-	3.0
61-70 ไร่	-	8.3	-	-	-	16.7	-	-	3.6	10.0	-	22.2	3.7
71-80 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	12.5	-	-	-	11.1	1.2

ตารางที่ 4-42 ลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
91-100 ไร่	4.8	-	-	-	-	-	-	-	3.6	-	-	-	1.2
101-110 ไร่	-	-	6.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.6
>151 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	3.6	10.0	-	-	1.2
5.เช่า													
1-10 ไร่	9.5	-	26.7	-	30.0	-	25.0	-	7.7	11.1	31.8	10.0	14.4
11-20 ไร่	33.3	16.7	20.0	22.2	10.0	28.6	41.7	28.6	34.6	22.2	31.8	10.0	26.9
21-30 ไร่	28.6	33.3	20.0	22.2	10.0	28.6	8.3	-	19.2	11.1	13.6	20.0	18.8
31-40 ไร่	14.3	33.3	-	22.2	10.0	14.3	-	-	15.4	44.4	4.5	-	12.5
41-50 ไร่	4.8	8.3	20.0	-	10.0	14.3	8.3	-	15.4	-	9.1	20.0	10.0
51-60 ไร่	-	-	-	22.2	10.0	-	-	28.6	-	-	-	20.0	4.4
61-70 ไร่	9.5	8.3	-	-	20.0	-	16.7	-	-	-	4.5	-	5.0
71-80 ไร่	-	-	6.7	-	-	-	-	28.6	3.8	-	4.5	10.0	3.8
81-90 ไร่	-	-	-	-	-	14.3	-	-	-	-	-	-	0.6
91-100 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.0	0.6
101-110 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	14.3	3.8	-	-	-	0.6
111-120 ไร่	-	-	-	11.1	-	-	-	-	-	-	-	-	1.3
141-150 ไร่	-	-	6.7	-	-	-	-	-	-	11.1	-	-	1.3
6.ทำฟรี													
1-10 ไร่	-	-	100.0	100.0	33.3	-	100.0	50.0	33.3	-	100.0	-	42.9
11-20 ไร่	25	-	-	-	33.3	100.0	-	50.0	-	-	-	-	19.0
21-30 ไร่	25	-	-	-	-	-	-	-	66.7	-	-	100.0	19.0
31-40 ไร่	-	-	-	-	33.3	-	-	-	-	-	-	-	4.8
51-60 ไร่	25	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	9.5
71-80 ไร่	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.8

2.3 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษณะการถือครองเครื่องจักรกลการเกษตร

ตารางที่ 4-43 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถจักรยานยนต์สูงที่สุดคือร้อยละ 22.0 รองลงมามีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นเครื่องสูบน้ำร้อยละ 20.6 และมีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถไถเดินตามร้อยละ 19.2 ตามลำดับ โดยมีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถจักรยานยนต์พบสูงที่สุดในอำเภอทับคล้อร้อยละ 26.9 อำเภอโพธิ์ทะเลร้อยละ 24.7 อำเภอตะพานหินร้อยละ 24.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีเครื่องสูบน้ำ 1-2 เครื่องสูงที่สุดคือร้อยละ 72.0 รองลงมามีเครื่องสูบน้ำ 3-4 เครื่องร้อยละ 22.1 และมีเครื่องสูบน้ำ 5-6 เครื่องร้อยละ 3.9

ตามลำดับ โดยมีเครื่องสูบน้ำ 1-2 เครื่องพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมี โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน โพทะเล และดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 82.4 อำเภอทับคล้อร้อยละ 76.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองเครื่องสูบน้ำซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 83.6 รองลงมามีการครอบครองเครื่องสูบน้ำโดยการเช่าร้อยละ 13.1 และการครอบครองเครื่องสูบน้ำโดยการยืมร้อยละ 3.3 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองเครื่องสูบน้ำซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วังทรายพูน และบึงนารางเท่ากันคือร้อยละ 100 อำเภอสามง่ามร้อยละ 97.4 อำเภอตะพานหินร้อยละ 94.9 อำเภอทับคล้อ และสากเหล็กเท่ากันคือร้อยละ 94.1 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 91.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีเครื่องนวด 1-2 เครื่อง ในหลายอำเภอ เช่น อำเภอสามง่าม สากเหล็ก วังทรายพูน โพทะเล เป็นต้น นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองร้อยละ 50.0 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 50.0 และพบว่าผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองในอำเภอวังทรายพูน และโพทะเลเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอสามง่ามผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอสามง่ามสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 ในอำเภอวังทรายพูน และโพทะเลผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องคือร้อยละ 93.3 และมีเครื่องเกี่ยว 3-4 เครื่องคือร้อยละ 6.7 และพบว่าผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม สากเหล็ก วังทรายพูน ทับคล้อ ตะพานหิน บางมูลนาก และโพทะเลเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอเมืองผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 3-4 เครื่องในอำเภอเมืองสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม สากเหล็ก วังทรายพูน ทับคล้อ ตะพานหิน บางมูลนาก และโพทะเลผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 3-4 เครื่องเท่ากันต่ำที่สุด คือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองเครื่องเกี่ยวที่เป็นของตนเองร้อยละ 56.3 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 43.8 และพบว่าผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวโดยเป็นของตนเองในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม วังทรายพูน ตะพานหิน และโพทะเลเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 นอำเภอเมือง และบางมูลนากผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวโดยเป็นของตนเองเท่ากันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอเมือง และบางมูลนากเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 ในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม วังทรายพูน ตะพานหิน และโพทะเลผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีเครื่องเกี่ยวนวด 1-2 เครื่องร้อยละ 93.8 และมีเครื่องเกี่ยวนวด 3-4 เครื่องร้อยละ 6.3 และพบว่าผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยวนวด1-2 เครื่องในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม สากเหล็ก โพธิ์ประทับช้าง และดงเจริญเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 ในอำเภอเมืองผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 50.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยวนวด 3-4 เครื่องในอำเภอเมืองสูงสุดคือร้อยละ 50.0 และในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม สากเหล็ก โพธิ์

ประทับช้าง และดงเจริญผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยวนวด 3-4 เครื่องเท่ากันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 50.0 และมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยการเช่าคือร้อยละ 50.0 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดที่เป็นของตนเองในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม โพทะเล และดงเจริญเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอสากเหล็กผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดซึ่งเป็นของตนเองต่ำที่สุดคือร้อยละ 33.3 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยการเช่าในอำเภอสากเหล็กสูงสุดคือ ร้อยละ 66.7 และผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยการเช่าในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม โพทะเล และดงเจริญเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีเครื่องหยอดเฉลี่ยอยู่ที่ 1-2 เครื่อง โดยพบในหลายอำเภอ เช่น อำเภอสามง่าม โพธิ์ประทับช้าง และโพทะเล เป็นต้น นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองเครื่องหยอดที่เป็นของตนเองยคือร้อยละ 75.0 และมีการครอบครองเครื่องหยอดโดยการเช่าคือร้อยละ 25.0 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองเครื่องหยอดที่เป็นของตนเองในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง และโพทะเลเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 ในอำเภอสามง่ามต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องหยอดโดยการเช่าในอำเภอสามง่ามสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องหยอดโดยการเช่าในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง และโพทะเลเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-43 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษณะการถือครองเครื่องจักรกลการเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางค	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.เครื่องมือ													
เครื่องสูบน้ำ	18.5	22.0	21.1	20.5	21.3	13.6	23.5	21.8	20.3	22.8	21.6	19.1	20.6
เครื่องนวด	-	-	1.1	2.4	-	1.5	-	-	-	1.0	1.3	-	0.5
เครื่องเกี่ยว	0.6	1.2	0.5	4.8	-	1.5	-	-	0.5	1.0	2.2	-	1.0
เครื่องเกี่ยวนวด	1.1	1.2	2.2	3.6	2.2	-	-	-	-	-	1.3	0.9	1.1
เครื่องหยอด	-	-	0.5	1.1	-	-	-	-	-	-	0.9	-	0.3
รถแทรกเตอร์	7.9	4.9	4.9	7.2	4.5	9.1	1.0	5.1	8.3	9.9	3.5	10.0	6.3
รถไถเดินตาม	20.2	20.7	21.6	18.1	21.3	18.2	22.4	19.2	17.2	15.8	18.1	17.3	19.2
รถอีแต๋น	0.6	2.4	2.7	-	-	1.5	2.0	1.3	3.1	1.0	1.8	1.8	1.7
รถจักรยายนต์	20.8	20.7	19.5	19.3	24.7	21.2	23.5	26.9	24.0	-	22.4	20.0	22.0
รถบรรทุก 4 ล้อ	10.1	4.9	5.4	7.2	2.2	10.6	2.0	3.8	8.3	9.9	7.0	10.0	7.1
รถบรรทุก 6 ล้อ ขึ้นไป	1.1	2.4	0.5	1.2	-	1.5	-	2.6	2.6	1.0	2.2	0.9	1.4
เครื่องพ่นยา	19.1	19.5	20.0	15.7	22.5	21.5	25.5	19.2	15.6	15.8	17.6	20.0	19.0
2.จำนวนเครื่องสูบน้ำ													
1-2 เครื่อง	30.3	100.0	64.1	82.4	100.0	100.0	43.5	76.5	48.7	60.9	100.0	100.0	72.0
3-4เครื่อง	51.5	-	28.2	17.6	-	-	52.2	17.6	35.9	34.8	-	-	22.1
5-6 เครื่อง	12.1	-	2.6	-	-	-	4.3	5.9	10.3	4.3	-	-	3.9
7-8 เครื่อง	6.1	-	2.6	-	-	-	-	-	5.1	-	-	-	1.6
9-10 เครื่อง	-	-	2.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
3.การครอบครอง													
ของตนเอง	100.0	72.2	97.4	94.1	52.6	100.0	100.0	94.1	94.9	91.3	51.1	76.2	83.6
เช่า	-	27.8	-	-	36.9	-	-	-	2.6	4.3	42.5	23.8	13.1
ยืม	-	-	2.6	5.9	10.5	-	-	5.9	2.6	4.3	6.4	-	3.3
4.จำนวนเครื่องนวด													
1-2 เครื่อง	-	-	100.0	100.0	-	100.0	-	-	-	-	100.0	-	100.0
5.การครอบครอง													
ของตนเอง	-	-	-	20.0	-	100.0	-	-	-	-	100.0	-	50.0
เช่า	-	-	100.0	80.0	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0
6.จำนวนเครื่องเกี่ยว													
1-2 เครื่อง	-	100.0	100.0	100.0	-	100.0	-	-	100.0	100.0	100.0	-	93.3

ตารางที่ 4-43 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษณะการถือครองเครื่องจักรกลการเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
3-4เครื่อง	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.7
7.การครอบครอง													
ของตนเอง	-	100.0	100.0	20.0	-	100.0	-	-	100.0	-	100.0	-	56.3
เช่า	100.0	-	-	80.0	-	-	-	-	-	100.0	-	-	43.8
8.จำนวนเครื่องเกี่ยวนวด													
1-2 เครื่อง	50.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	100.0	100.0	93.8
3-4เครื่อง	50.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.3
9.การครอบครอง													
ของตนเอง	50.0	100.0	100.0	33.3	50.0	-	-	-	-	-	100.0	100.0	50.0
เช่า	50.0	-	-	66.7	50.0	-	-	-	-	-	-	-	50.0
10.จำนวนเครื่องหยอด													
1-2 เครื่อง	-	-	100.0	-	100.0	-	-	-	-	-	100.0	-	100.0
11.การครอบครอง													
ของตนเอง	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	-	100.0	-	75.0
เช่า	-	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.0

2.4 จำนวนรถเพื่อการเกษตรและลักษณะการครอบครอง

ตารางที่ 4-44 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรถแทรกเตอร์ 1-2 คันร้อยละ 91.4 และมีรถแทรกเตอร์ 3-4 คันร้อยละ 8.6 และพบว่าผู้ผลิตมีรถแทรกเตอร์ 1-2 คันในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม สากเหล็ก โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ และดงเจริญผู้ผลิตมีรถแทรกเตอร์ 1-2 คันเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 ในอำเภอตะพานหินต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 75.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีรถแทรกเตอร์ 3-4 คันในอำเภอตะพานหินสูงสุดคือร้อยละ 25.0 และในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม สากเหล็ก โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ และดงเจริญผู้ผลิตมีรถแทรกเตอร์ 3-4 คันเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองรถแทรกเตอร์ซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 90.3 รองลงมามีการครอบครองรถแทรกเตอร์โดยการเช่าร้อยละ 5.4 และการครอบครองรถแทรกเตอร์โดยการยืมร้อยละ 4.3 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองรถแทรกเตอร์ซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วชิรบารมี สากเหล็ก บึงนาราง และทับคล้อเท่ากันคือร้อยละ 100 อำเภอตะพานหินร้อยละ 93.8 อำเภอโพทะเลร้อยละ 87.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-44 จำนวนรถแทรกเตอร์ และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร รถแทรกเตอร์												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวน													
1-2 เครื่อง	85.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	75.0	80.0	96.2	100.0	91.4
3-4เครื่อง	14.3	-	-	-	-	-	-	-	25.0	20.0	3.8	-	8.6
2.การครอบครอง													
ของตนเอง	100.0	100.0	77.8	100.0	75.0	83.3	100.0	100.0	93.8	80.0	87.5	90.9	90.3
เช่า	-	-	11.1	-	25.0	-	-	-	6.2	10.0	12.5	9.1	5.4
ยืม	-	-	11.1	-	-	16.7	-	-	-	10.0	-	-	4.3

ตารางที่ 4-45 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรถไถเดินตาม 1-2 คันสูงที่สุดคือร้อยละ 80.0 รองลงมามีรถไถเดินตาม 3-4 คันร้อยละ 16.5 และมีรถไถเดินตาม 7-8 คันร้อยละ 1.8 ตามลำดับ โดยมีรถไถเดินตาม 1-2 คันพบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็ก โพธิ์ประทับช้างเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอทับคล้อร้อยละ 93.5 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 89.5 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 80.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองรถไถเดินตามซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 84.9 รองลงมามีการครอบครองรถไถเดินตามโดยการเช่าร้อยละ 13.3 และการครอบครองรถไถเดินตามโดยการยืมร้อยละ 1.8 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองรถไถเดินตามซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง สามง่าม วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ และบางมูลนากเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอตะพานหินร้อยละ 93.9 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 93.3 อำเภอดงเจริญร้อยละ 84.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-45 จำนวนรถไถเดินตาม และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร รถไถเดินตาม												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวน													
1-2 เครื่อง	63.9	89.5	62.5	100.0	100.0	80.0	40.9	93.5	72.7	62.5	78.8	79.2	80.0
3-4เครื่อง	25	10.5	30	-	-	20.0	50.0	6.7	24.2	37.5	21.2	20.8	16.5
5-6 เครื่อง	2.8	-	2.5	-	-	-	9.1	-	-	-	-	-	1.4
7-8 เครื่อง	8.3	-	2.5	-	-	-	-	-	3.0	-	-	-	1.8
9-10 เครื่อง	-	-	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
2.การครอบครอง													
ของตนเอง	100.0	64.7	100.0	93.3	68.4	100.0	100.0	100.0	93.9	100.0	39.0	84.2	84.9
เช่า	-	35.3	-	-	31.6	-	-	-	3.0	-	53.7	15.8	13.3
ยืม	-	-	-	6.7	-	-	-	-	3.1	-	7.3	-	1.8

ตารางที่ 4-46 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรถอีแต๋น 1-2 คัน โดยพบในหลายอำเภอ เช่น อำเภอเมือง วชิรบารมี สามง่าม วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ ตะพานหิน บางมูลนาก โพทะเล และดงเจริญ เป็นต้น นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองรถอีแต๋นที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 92.3 และมีการครอบครองรถอีแต๋นโดยการเช่าคือร้อยละ 7.7 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองรถอีแต๋นที่เป็นของตนเองในอำเภอเมือง วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ ตะพานหิน บางมูลนาก โพทะเล และดงเจริญเท่ากันเฉลี่ยสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอวชิรบารมีผู้ผลิตมีการครอบครองรถอีแต๋นซึ่งเป็นของตนเองต่ำที่สุดคือร้อยละ 50.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองรถอีแต๋นโดยการเช่าในอำเภอวชิรบารมีสูงสุดคือ ร้อยละ 50.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองรถอีแต๋นโดยการเช่าในอำเภอเมือง วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ ตะพานหิน บางมูลนาก โพทะเล และดงเจริญเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-46 จำนวนรถอีแต๋น และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร อีแต๋น												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวน													
1-2 เครื่อง	100.0	100.0	100.0	-	-	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
2.การครอบครอง													
ของตนเอง	100	50.0	80.0	-	-	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	92.3
เช่า	-	50.0	20.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.7

ตารางที่ 4-47 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรถจักรยานยนต์ 1-2 คันสูงที่สุดคือร้อยละ 63 รองลงมามีรถจักรยานยนต์ 3-4 คันร้อยละ 23.7 และมีรถจักรยานยนต์ 5-6 คันร้อยละ 0.3 ตามลำดับ โดยมีรถจักรยานยนต์ 1-2 คันพบสูงที่สุดในอำเภอโพทะเลร้อยละ 98 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 93.3 อำเภอดงเจริญร้อยละ 91.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 80 รองลงมามีการครอบครองรถจักรยานยนต์โดยการเช่าร้อยละ 17.5 และการครอบครองรถจักรยานยนต์โดยการยืมร้อยละ 2.5 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง สามง่าม สากเหล็ก บึงนาราง ทับคล้อ ตะพานหิน และบางมูลนากเท่ากันคือร้อยละ 100 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 58.8 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 57.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-47 จำนวนรถจักรยานยนต์ และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร รถจักรยานยนต์												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวน													
1-2 เครื่อง	18.9	89.5	52.8	62.5	74.1	93.3	56.5	47.6	37	22.7	98.0	91.7	63
3-4เครื่อง	45.9	10.5	41.7	37.5	25.9	6.7	39.1	38.1	41.3	40.9	2.0	8.3	23.7
5-6 เครื่อง	27	-	2.8	-	-	-	4.3	14.3	19.6	27.3	-	-	9.2
7-8 เครื่อง	8.1	-	2.8	-	-	-	-	-	2.2	4.5	-	-	1.8
9-10 เครื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5	-	-	0.3
2.การครอบครอง													
ของตนเอง	100.0	58.8	100.0	100.0	57.1	50.0	100.0	100.0	100.0	100.0	41.2	54.5	80.0
เช่า	-	41.2	-	-	42.9	42.9	-	-	-	-	47.0	36.4	17.5
ยืม	-	-	-	-	-	7.1	-	-	-	-	11.8	9.0	2.5

ตารางที่ 4-48 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรถบรรทุก 4 ล้อ 1-2 คันร้อยละ 91.4 และมีรถบรรทุก 4 ล้อ 3-4 คันร้อยละ 8.6 และพบว่าผู้ผลิตมีรถบรรทุก 4 ล้อ 1-2 คันในอำเภอสากเหล็ก โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน บึงนาราง และทับคล้อเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 ในอำเภอวชิรบารมีผู้ผลิตมีรถบรรทุก 4 ล้อ 1-2 คันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 75.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีรถบรรทุก 4 ล้อ 3-4 คันในอำเภอวชิรบารมีสูงสุดคือร้อยละ 25.0 และในอำเภอสากเหล็ก โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน บึงนาราง และทับคล้อผู้ผลิตมีรถบรรทุก 4 ล้อ 3-4 คันเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อ ซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 97.1 รองลงมามีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อโดยการยืมร้อยละ 1.9 และการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อโดยการเช่าร้อยละ 1.0 ตามลำดับโดยมีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อ ซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองวชิรบารมี สามง่าม โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ ตะพานหิน และโพทะเลเท่ากันร้อยละ 100.0 อำเภอดงเจริญร้อยละ 90.9 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 90.0 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 83.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-48 จำนวนรถบรรทุก 4 ล้อของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร รถบรรทุก 4 ล้อ												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวน													
1-2 เครื่อง	88.9	75.0	80.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	81.3	80.0	93.8	90.9	91.4
3-4เครื่อง	11.1	25.0	20.0	-	-	-	-	-	18.3	20.0	6.3	9.1	8.6
2.การครอบครอง													
ของตนเอง	100.0	100.0	100.0	83.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	90.0	100.0	90.9	97.1
เช่า	-	-	-	16.7	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0
ยืม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.0	-	9.1	1.9

ตารางที่ 4-49 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันร้อยละ 95.3 และมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 3-4 คันร้อยละ 4.8 และพบว่าผู้ผลิตมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันในอำเภอเมือง วชิรบารมี สากเหล็ก วังทรายพูน ทับคล้อ ตะพานหิน บางมูลนาก โพทะเล และดงเจริญเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอสามง่ามผู้ผลิตมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 3-4 คันในอำเภอสามง่ามสูงสุดคือร้อยละ 100.0 ในอำเภอเมือง วชิรบารมี สากเหล็ก วังทรายพูน ทับคล้อ ตะพานหิน บางมูลนาก โพทะเล และดงเจริญเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป ซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 90.5 รองลงมามีการ

ครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป โดยการเช่า และยืมเท่ากันคือร้อยละ 4.8 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป ซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วชิรบารมี สามง่าม วังทรายพูน ทับคล้อ ตะพานหิน โพทะเล และดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 100.0

ตารางที่ 4-49 จำนวนรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร รถบรรทุก 6 ล้อ												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวน													
1-2 เครื่อง	100.0	100	-	100.0	-	100.0	-	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	95.3
3-4เครื่อง	-	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.8
2.การครอบครอง													
ของตนเอง	100.0	100	100.0	-	-	100.0		100.0	100.0	-	100.0	100.0	90.5
เช่า	-	-	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	4.8
ยืม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	4.8

2.5 จำนวนอุปกรณ์การกษตรและลักษณะการถือครอง

ตารางที่ 4-50 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีเครื่องพ่นยา 1-2 เครื่องสูงที่สุดคือร้อยละ 89.0 รองลงมามีเครื่องพ่นยา 3-4 เครื่องร้อยละ 8.5 และมีเครื่องพ่นยา 5-6 เครื่องร้อยละ 2.5 ตามลำดับ โดยมีเครื่องพ่นยา 1-2 เครื่องพบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็ก และวังทรายพูนเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอบึงนารางร้อยละ 96.0 อำเภอดงเจริญร้อยละ 91.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการครอบครองเครื่องพ่นยาซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 92.5 รองลงมามีการครอบครองเครื่องพ่นยาโดยการเช่าร้อยละ 6.8 และการครอบครองเครื่องพ่นยาโดยการยืมร้อยละ 0.7 โดยมีการครอบครองเครื่องพ่นยาซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดใน อำเภอเมือง วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ และตะพานหินเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอสามง่ามร้อยละ 97.3 อำเภอสากเหล็ก โพทะเลเท่ากันคือร้อยละ 92.3 อำเภอโพธิ์ทะเลร้อยละ 90.0 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 86.7 อำเภอดงเจริญร้อยละ 81.8 อำเภอบางมูลนาก 81.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-50 จำนวนเครื่องพ่นยาของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร เครื่องพ่นยา												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวน													
1-2 เครื่อง	70.6	84.2	89.2	100.0	74.1	100.0	96	86.7	73.3	62.5	76.9	91.7	89.0
3-4เครื่อง	23.5	15.8	5.4	-	25.9	-	-	6.7	26.7	31.3	23.1	8.3	8.5
5-6 เครื่อง	5.9	-	5.4	-	-	-	4	6.7	-	6.3	-	-	2.5
2.การครอบครอง													
ของตนเอง	100.0	86.7	97.3	92.3	90.0	100.0	100.0	100.0	100.0	81.3	92.3	81.8	92.5
เช่า	-	13.3	2.7	7.7	10.0	-	-	-	-	12.5	7.7	18.2	6.8
ยืม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.3	-	-	0.7

2.6 จำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย และแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต

ตารางที่ 4-51 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส. สูงที่สุดคือร้อยละ 33.6 เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยของเอกชนสูง รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนเงินล้านร้อยละ 26.5 และใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองร้อยละ 25.4 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส.พบสูงที่สุดในอำเภอบึงนารางร้อยละ 41.2 อำเภอโพทะเลร้อยละ 38.4 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 37.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 45.5 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาท และ 40,001.00-60,000.00 บาทร้อยละ 13.6 และใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 80,001.00-100,000.00 บาทและ 180,000.00-200,000.00 บาทเท่ากันคือร้อยละ 9.1 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมี และโพทะเลเท่ากันคือร้อยละ 66.7 อำเภอสามง่าม สากเหล็ก วังทรายพูน ตะพานหิน และบางมูลนากเท่ากันคือร้อยละ 50.0 อำเภอเมืองร้อยละ 33.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 2.1-4.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 35.3 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 0.1-2.0% ร้อยละ 23.5 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 4.1-6.0% และมากกว่า 12.1 เท่ากันคือร้อยละ 17.6 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 2.1-4.0% พบสูงที่สุดในอำเภอทับคล้อและดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมือง และวังทรายพูนเท่ากันร้อยละ 50.0 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-51 จำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย และแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.ปัจจัยการผลิต													
ใช้ของตนเอง	32.3	27.8	28.9	26.3	31.2	18.5	19.6	16.4	25.4	31.5	18.7	23.5	25.4
จากญาติ	4.6	8.3	2.4	5.3	7.4	-	-	2.4	1.9	3.7	3.3	3.9	3.2
ธ.ก.ส	32.3	27.8	32.5	36.8	28.9	37.1	41.2	35.1	29.2	29.6	38.4	33.3	33.6
สหกรณ์การเกษตร	-	8.3	10.8	2.7	-	3.7	3.9	7.0	10.4	1.9	3.3	2.0	5.1
พ่อค้า	3.1	5.5	2.4	2.7	8.9	3.7	3.9	2.4	2.8	-	7.7	3.9	4.0
กองทุนเงินล้าน	26.2	19.4	20.5	23.7	26.7	29.6	31.4	36.7	27.4	29.6	26.4	31.4	26.5
อื่นๆ	1.6	2.8	2.4	2.7	4.4	-	-	-	2.8	3.7	2.2	2.0	2.2
2.จำนวนเงิน (บาท)													
1-20,000	33.3	66.7	50.0	50.0	-	50.0	-	-	50.0	50.0	66.7	-	45.5
20,001-40,000	33.3	33.3	50.0	-	-		-	-	-	-	-	50.0	13.6
40,001-60,000	-	-	-	-	-	-	-	100.0	50.0	-	-	50.0	13.6
80,001-100,000	33.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.3	-	9.1
140,001-160,000	-	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5
180,001-200,000	-	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	9.1
>200,001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	-	4.5
3.ดอกเบี้ย													
0.1-2.0%	50.0	-	50.0	-	-	-	-	-	100.0		50.0	-	23.5
2.1-4.0%	50.0	33.3	-	-	-	50.0	-	100.0	-	-	-	100.0	35.3
4.1-6.0%	-	33.3	-	100.0	-	-	-	-	-	-	50.0	-	17.6
6.1-8.0%	-	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	5.9
>12.1.0%	-	33.4	50.0	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	17.6

ตารางที่ 4-52 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 25.5 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทร้อยละ 18.6 และใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วงมากกว่า 200,001.00 บาทร้อยละ 13.4 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 40.0 อำเภอโพธิ์ประทับช้าง 38.5 อำเภอตะพานหินร้อยละ 32.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 6.1-8.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 49.7 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 4.1-6.0% ร้อยละ 20.7 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 8.1-10.0% ร้อยละ 17.6

ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 6.1-8.0% พบสูงที่สุดในอำเภอเมือง ร้อยละ 85.7 อำเภอบึงนารางร้อยละ 68.2 อำเภอตะพานหินร้อยละ 54.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-52 จำนวนปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส และอัตราดอกเบี้ยดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร ธ.ก.ส												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวนเงิน(บาท)													
1-20,000	4.8	10.0	18.5	14.3	7.7	-	9.1	-	16.1	-	2.9	-	7.8
20,001-40,000	4.8	50.0	25.9	21.4	15.4	-	40.9	6.7	9.7	12.5	28.6	-	18.6
40,001-60,000	19.0	-	18.5	14.3	38.5	40.0	27.3	20	32.3	31.3	31.4	23.5	25.5
60,001-80,000	4.8	10.0	-	35.7	-	10.0	4.5	13.3	16.1	6.3	5.7	11.8	9.1
80,001-100,000	19.0	10.0	7.4	7.1	-	30.0	-	13.3	12.9	25.0	5.7	17.6	11.3
100,001-120,000	14.3	-	-	-	-	10.0	4.5	6.7	-	6.3	2.9	5.9	3.9
120,001-140,000	4.8	-	3.7	-	-	-	-	-	-	-	-	5.9	1.3
140,001-160,000	4.8	10.0	7.4	-	-	-	-	6.7	-	-	-	-	3.0
160,001-180,000	-	-	-	-	7.7	-	4.5	-	-	-	-	5.9	1.3
180,001-200,000	23.8	-	-	-	-	-	9.1	6.7	-	6.3	2.9	5.9	4.8
>200,001	-	10.0	18.5	7.1	30.8	10.0	-	26.7	12.9	12.5	14.3	23.5	13.4
2.ดอกเบี้ย													
0.1-2.0%	-	-	3.8	-	-	11.1	-	-	-	-	2.9	-	1.3
2.1-4.0%	-	-	7.7	-	-	11.1	-	6.7	-	-	5.7	-	2.6
4.1-6.0%	9.5	30.0	7.7	23.1	23.1	22.2	18.2	6.7	25.8	33.3	25.7	35.3	20.7
6.1-8.0%	85.7	40.0	38.5	38.5	53.8	33.3	68.2	46.7	54.8	40.0	28.6	52.9	49.7
8.1-10.0%	4.8	30.0	26.9	23.1	7.7	11.1	13.6	13.3	12.9	26.7	28.6	5.9	17.6
10.1-12.0%	-	-	3.8	7.7	15.4	-	-	26.7	6.5	-	-	-	4.4
>12.1%	-	-	7.7	7.7	-	11.1	-	-	-	-	8.6	5.9	3.5

ตารางที่ 4-53 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 37.5 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาท และใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วงมากกว่า 200,001.00 บาทร้อยละ 15.6 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมี และสามง่ามเท่ากันคือร้อยละ 66.7 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 50.0 อำเภอตะพานหินร้อยละ 36.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 8.1-10.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 28.1 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 4.1-6.0% และ 10.1-12.0% เท่ากันคือร้อยละ 18.8 และใช้

ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 6.1-8.0% ร้อยละ 12.5 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 8.1-10.0% พบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็ก ร้อยละ 100.0 อำเภอทับคล้อร้อยละ 66.7 อำเภอตะพานหินร้อยละ 54.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-53 จำนวนปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตร และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร สหกรณ์การเกษตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวนเงิน(บาท)													
1-20,000	-	66.7	66.7	-	-	50.0	-	-	36.4	-	33.3	-	37.5
20,001-40,000	-	33.3	-	-	-	-	100.0	-	45.5	-	66.7	-	28.1
40,001-60,000	-	-	16.7	-	-	50.0	-	-	9.1	-	-	-	9.4
80,001-100,000	-	-	-	100.0	-	-	-	-	-	100.0	-	-	6.3
120,001-140,000	-	-	-	-	-	-	-	33.3	-	-	-	-	3.1
>200,001	-	-	16.7	-	-	-	-	66.7	9.1	-	-	100.0	15.6
2.ดอกเบี้ย													
0.1-2.0%	-	-	33.3	-	-	-	-	-	-	-	33.3	-	9.4
2.1-4.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	9.1	-	33.3	-	6.3
4.1-6.0%	-	33.3	33.3	-	-	-	-	-	18.2	100.0	-	-	18.8
6.1-8.0%	-	33.4	-	-	-	50.0	100.0	-	-	-	-	100.0	12.5
8.1-10.0%	-	-	-	100.0	-	-	-	66.7	54.5	-	-	-	28.1
10.1-12.0%	-	-	33.3	-	-	-	-	33.3	18.2	-	33.4	-	18.8
>12.1%	-	33.3	-	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	6.3

ตารางที่ 4-54 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 33.3 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทร้อยละ 25.9 และใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทร้อยละ 14.8 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 100.0 อำเภอเมือง โพธิ์ประทับช้าง บึงนาราง และดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 50.0 อำเภอโพทะเลร้อยละ 42.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 2.1-4.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 40.0 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วงมากกว่า 12.1.0% ร้อยละ 36.0 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 4.1-6.0% ร้อยละ 16.0 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 2.1-4.0% พบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็ก วังทรายพูน ทับคล้อเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมือง สามง่าม โพธิ์ประทับช้าง และบึงนารางเท่ากันคือร้อยละ 50.0 อำเภอตะพานหินร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-54 จำนวนปัจจัยการผลิตจากพ่อค้า ลอัตราดอกบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร พ่อค้า												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวนเงิน(บาท)													
1-20,000	50.0	100.0	-	100.0	25.0	-	-	-	33.3	-	14.3	-	25.9
20,001-40,000	-	-	50.0	-	25.0	-	50.0	-	33.3	-	-	-	14.8
40,001-60,000	50.0	-	-	-	50.0	100.0	50.0	-	-	-	42.9	50.0	33.3
60,001-80,000	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	14.3	50.0	11.1
80,001-100,000	-	-	-	-	-	-	-	-	33.4	-	14.3	-	7.4
160,001-180,000	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.7
>200,001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.3	-	3.7
2.ดอกเบี้ย													
0.1-2.0%	-	-	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	-	4.0
2.1-4.0%	50.0	-	50.0	100.0	50.0	100.0	50.0	100.0	33.3	-	16.7	-	40.0
4.1-6.0%	-	100.0	-	-	25.0	-	-	-	-	-	16.7	50.0	16.0
10.1-12.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	33.3	-	-	-	4.0
>12.1%	50.0	-	50.0	-	25.0	-	-	-	33.4	-	66.7	50.0	36.0

ตารางที่ 4-55 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 71.3 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทร้อยละ 18.2 และใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทร้อยละ 6.1 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอบึงนารางร้อยละ 100.0 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 93.3 อำเภอทับคล้อร้อยละ 90.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 4.1-6.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 76.4 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 2.1-4.0% ร้อยละ 12.6 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 0.1-2.0% และ 6.1-8.0% เท่ากันคือร้อยละ 4.4 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 4.1-6.0% พบสูงที่สุดใน อำเภอวชิรบารมี สามง่าม และบึงนารางเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 92.3 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 87.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-55 จำนวนปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้าน และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร กองทุนเงินล้าน												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางค	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวนเงิน(บาท)													
1-20,000	88.2	85.7	57.9	88.9	54.5	25.0	100.0	90.0	72.4	93.3	87.5	-	71.3
20,001-40,000	5.9	14.3	15.8	11.1	27.3	50.0	-	10.0	24.1	-	4.2	68.8	18.2
40,001-60,000	-	-	21.1	-	9.1	12.5	-	-	3.4	-	-	25	6.1
60,001-80,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.3	0.6
80,001-100,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.7	-	-	0.6
100,001-120,000	-	-	-	-	9.1	-	-	-	-	-	4.2	-	1.1
160,001-180,000	-	-	5.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.6
180,001-200,000	5.9	-	-	-	-	12.5	-	-	-	-	-	-	1.1
>200,001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.2	-	0.6
2.ดอกเบี้ย													
0.1-2.0%	5.9	-	-	11.1	-	-	-	-	10.3	-	12.5	-	4.4
2.1-4.0%	52.9	-	-	44.4	-	12.5	-	10.0	10.3	14.3	12.5	-	12.6
4.1-6.0%	41.2	100.0	100.0	44.4	92.3	87.5	100.0	80.0	75.9	78.6	70.8	56.3	76.4
6.1-8.0%	-	-	-	-	-	-	-	10.0	3.4	-	4.2	31.3	4.4
8.1-10.0%	-	-	-	-	7.7	-	-	-	-	-	-	6.3	1.1
10.1-12.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.5
>12.1%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.3	0.5

ตารางที่ 4-56 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 46.7 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาท ร้อยละ 13.3 และใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 200,001.00 บาทร้อยละ 13.2 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมี สามง่าม สากเหล็ก และดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 50.0 อำเภอตะพานหินร้อยละ 33.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 4.1-6.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 45.5 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 0.1-2.0% และ 8.1-10.0% เท่ากันคือร้อยละ 18.2 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 2.1-4.0% และมากกว่า 12.1% เท่ากันคือร้อยละ 9.1 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 4.1-6.0% พบสูงที่สุดในอำเภอบางมูลนาก และดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอสามง่าม โพธิ์ประทับช้างร้อยละ 50.0 อำเภอตะพานหินร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-56 จำนวนปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ และอัตราดอกบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิต ปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร อื่นๆ												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.จำนวนเงิน(บาท)													
1-20,000	-	100.0	100.0	100.0	50.0	-	-	-	33.3	-	-	100.0	46.7
20,001-40,000	-	-	-	-	50.0	-	-	-	33.3	-	-	-	13.3
40,001-60,000	-	-	-	-	-	-	-	-	33.4	-	-	-	6.7
80,001-100,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	6.7
140,001-160,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	6.7
180,001-200,000	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.7
>200,001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	13.2
2.ดอกเบี้ย													
0.1-2.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	33.3	-	50.0	-	18.2
2.1-4.0%	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	-	9.1
4.1-6.0%	-	-	50.0	-	50.0	-	-	-	33.3	100.0	-	100.0	45.5
8.1-10.0%	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	18.2
>12.1%	-	-	-	-	-	-	-	-	33.4	-	-	-	9.1

2.7 ชนิดพืชที่ปลูก

ตารางที่ 4-57 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการทำนาครั้งที่ 1 สูงที่สุดคือร้อยละ 30.6 รองลงมามีการทำนาครั้งที่ 2 ร้อยละ 27.7 และมีการทำนาครั้งที่ 3 ร้อยละ 18.6 ตามลำดับ โดยมีการทำนาครั้งที่ 1 พบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็กร้อยละ 73.8 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 68.1 อำเภอทับคล้อร้อยละ 57.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-57 ชนิดพืชที่ปลูกของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ชนิดพืชที่ปลูก	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารัง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
ทำนาครั้งที่ 1	29.4	38.1	20.2	73.8	22.2	68.1	28.8	57.5	39.8	52.9	11.0	33.3	30.6
ทำนาครั้งที่ 2	36.8	42.9	36.7	13.1	20.4	18.2	38.5	9.1	35.0	29.4	50.0	33.3	27.7
ทำนาครั้งที่ 3	23.5	9.5	24	-	7.4	4.6	17.3	-	10.8	5.9	20.3	6.0	18.6
ข้าวโพด	1.5	-	8.9	-	3.7	-	1.9	3.1	1.2	-	-	12.1	4.1
ถั่วต่างๆ	1.5	-	1.3	4.4	3.7	4.6	1.9	6.0	-	-	-	9.1	2.9
อ้อย	-	-	1.3	-	-	-	7.7	3.1	-	-	-	-	1.5
มันสัมปะหลัง	-	-	1.3	-	-	-	1.9	3.1	-	-	-	3.1	0.9
ปลูกผัก	1.5	4.8	2.6	4.4	1.9	-	-	9.1	6.0	-	6.3	3.1	4.7
ทำสวนผลไม้	2.9	-	2.6	4.4	37	4.6	-	3.1	4.8	3.0	4.7	-	4.1
ไม้ดอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.0	1.5	-	0.5
อื่นๆ	2.9	4.8	1.3	-	3.7	-	1.9	6.0	2.4	5.9	6.3	-	4.1

2.8 พันธุ์ข้าวที่ปลูกฤดูนาปี นาปรัง 1 นาปรัง 2

ตารางที่ 4-58 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการปลูกข้าวพันธุ์มะลิ 105 สูงที่สุดคือร้อยละ 36.3 รองลงมามีการปลูกข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 ร้อยละ 16.6 และมีการปลูกข้าวพันธุ์ชัยนาทร้อยละ 6.2 ตามลำดับ โดยมีการปลูกข้าวพันธุ์มะลิ 105 พบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 76.5 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 68.7 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 62.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์ชัยนาทสูงที่สุดคือร้อยละ 24.3 รองลงมามีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์สุพรรณ 2 ร้อยละ 14.4 และมีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์พิษณุโลก 2 ร้อยละ 13.6 ตามลำดับ โดยมีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์ชัยนาทพบสูงที่สุดในอำเภอบางมูลนากร้อยละ 46.0 อำเภอโพทะเลร้อยละ 44.5 อำเภอดงเจริญร้อยละ 35.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์ชัยนาท เฉลี่ยสูงที่สุดคือร้อยละ 22.8 รองลงมามีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์สุพรรณ 2 ร้อยละ 14.7 และมีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์พิษณุโลก 2 ร้อยละ 12.5 ตามลำดับ โดยมีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์ชัยนาท พบสูงที่สุดในอำเภอบางมูลนากร้อยละ 54.5 อำเภอโพทะเลร้อยละ 37.8 อำเภอสามง่ามร้อยละ 34.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-58 พันธุ์ข้าวที่ปลูกฤดูนาปี นาปรัง1 นาปรัง 2 ของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางค	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.พันธุ์นาปี													
มะลิ 105	30.7	-	25.9	62.5	5.6	76.5	-	45.4	30.2	68.7	22.0	47.6	36.3
สุรินทร์	7.9	-	22.2	-	-	5.9	-	-	-	-	-	-	3.7
ปทุม	11.5	-	-	-	5.6	-	7.7	-	-	-	-	4.8	2.5
พล 2	11.5	38.5	18.5	8.3	33.3	17.6	15.4	18.2	12.2	-	-	28.5	16.6
พล 3	-	-	-	25.0	-	-	-	-	3.1	-	-	-	2.8
พล 80	-	-	-	-	-	-	-	4.6	-	-	-	-	0.4
ชัยนาท	-	23.1	7.5	-	11.1	-	7.7	-	9.1	-	33.5	4.8	6.2
สุพรรณ 2	3.9	15.4	3.7	-	-	-	30.8	-	9.1	6.3	-	4.8	5.1
สุพรรณ 3	3.9	-	3.7	-	-	-	7.7	-	3.1	-	11.0	-	2.5
กข 105	-	-	3.7	-	33.3	-	-	-	-	-	-	-	3.0
ดอนเจดีย์	-	7.7	-	-	-	-	-	-	3.1	-	-	-	1.2
อื่น ๆ(พวงเงิน)	30.7	15.4	14.8	4.2	11.1	-	-	-	30.2	25.0	33.5	9.5	19.6
2.พันธุ์นาปรัง1													
มะลิ 105	-	-	2.2	25.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7
ปทุม	19.4	-	-	-	-	-	9.7	-	2.6	-	3.7	14.2	5.2
พล 2	22.2	26.7	34.7	-	18.8	-	3.2	39.9	5.1	7.7	1.8	7.2	13.6
พล 3	-	13.3	-	-	-	-	-	-	-	7.7	-	-	1.0
ชัยนาท	8.3	33.4	30.4	-	25.0	-	19.4	20.2	5.2	46.0	44.5	35.7	24.3
สุพรรณ 2	14.0	6.7	10.8	25.0	12.5	-	22.6	-	18.0	-	20.4	14.2	14.4
สุพรรณ 3	19.5	-	-	-	12.5	25.1	3.2	-	10.2	7.7	9.2	7.2	7.7
กข 105	-	-	-	-	6.3	-	-	-	-	-	-	-	0.4
ดอนเจดีย์	8.3	6.7	4.4	25.0	6.3	25.1	3.2	-	10.2	7.7	3.7	7.2	6.2
อื่นๆ(มาเล)	8.3	13.3	17.4	25.0	18.8	49.8	38.7	39.9	48.6	23.0	16.7	14.2	26.3
3.พันธุ์นาปรัง2													
มะลิ 105	-	-	3.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.6
ปทุม	8.6	-	3.9	-	-	-	13.3	-	-	-	4.4	33.3	5.2
พล 2	22.8	20.1	19.2	-	14.3	-	-	66.4	3.9	-	6.7	33.3	12.5
ชัยนาท	2.9	20.1	34.6	-	14.3	-	26.7	-	3.9	54.5	37.8	-	22.8
สุพรรณ 2	5.8	-	15.3	-	14.3	-	26.7	-	23.1	9.2	17.8	-	14.7
สุพรรณ 3	11.5	-	3.9	-	-	-	-	-	11.6	9.2	4.4	-	6.3
กข 105	-	-	-	-	14.3	-	-	-	-	-	-	-	0.6
ดอนเจดีย์	14.2	20.1	3.9	-	-	-	-	-	7.6	-	8.9	-	7.5
อื่น ๆ(อีแหลบ)	34.3	39.8	15.3	-	42.9	-	33.3	33.6	49.8	27.2	20	33.3	29.8

2.9 สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา

ตารางที่ 4-59 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปีต่อไร่เฉลี่ย 3,065.60 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุ (เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ฯลฯ) สูงที่สุดเฉลี่ย 1,813.20 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 42.40 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปีต่อไร่เฉลี่ย 1,204.90 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 4,270.60 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 585.6 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.60 บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 1,341.20 บาท นอกจากนั้นค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปรัง1 ต่อไร่เฉลี่ย 2,980.70 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุสูงที่สุดเฉลี่ย 1,763.30 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 49.80 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปรัง 1 ต่อไร่เฉลี่ย 1,143.30 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 4,124.10 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 739.7 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.60 บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 2,977.70 บาท และค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปรัง 2 ต่อไร่เฉลี่ย 2,988.60 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุสูงที่สุดเฉลี่ย 1,859.10 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 59.70 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปรัง 2 ต่อไร่เฉลี่ย 931.70 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 3,920.30 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 746.6 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.70 บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 3,347.10 บาท

ตารางที่ 4-59 สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล จ.พิจิตร	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา		
	นาปี	นาปรัง1	นาปรัง2
1. ต้นทุนผันแปร			
1.1 ค่าแรงงาน	976.3	924.4	856.2
1.2 ค่าขนย้าย	98.5	99.3	104.7
1.3 ค่าวัสดุ	1,813.2	1,763.3	1,859.1
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	135.3	144.0	108.9
1.5 ค่าซ่อม	42.4	49.8	59.7
รวม	3,065.6	2,980.7	2,988.6
2. ต้นทุนคงที่			
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	832.7	773.5	587.7
2.2 ค่าเสื่อมราคา	372.3	369.8	344.0
รวม	1,204.9	1,143.3	931.7
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	4,270.6	4,124.1	3,920.3
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	585.6	739.7	746.6
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	9.6	9.6	9.7
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	7.3	5.6	5.3
7. รายได้ต่อไร่	5,611.8	7,101.7	7,267.4
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	2.3	4.0	4.5
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	1,341.2	2,977.7	3,347.1

2.10 รายได้ทางการเกษตรและจากกิจกรรมนอกภาคการเกษตร

ตารางที่ 4-60 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรายได้ต่อปีจากการปลูกข้าวโดยเฉลี่ย 469,925.20 บาท จากไม้ผลโดยเฉลี่ย 81,216.70 บาท จากพืชไร่โดยเฉลี่ย 47,563.00 บาท จากพืชผักโดยเฉลี่ย 18,871.40 บาท จากการเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ย 31,347.70 บาท จากการทำประมงโดยเฉลี่ย 8,631.70 บาท และจากการเกษตรอื่น ๆ โดยเฉลี่ย 23,800.00 บาท และพบว่าผู้ผลิตมีรายได้จากการปลูกข้าวในอำเภอเมืองเฉลี่ยสูงสุดคือ 724,094.90 บาท และในอำเภอวังทรายพูนผู้ผลิตมีรายได้จากการปลูกข้าวเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 235,120.00 บาท รายได้จากไม้ผลในอำเภอโพทะเลเฉลี่ยสูงสุดคือ 158,750.00 บาท และในอำเภอตะพานหินมีรายได้จากไม้ผลเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 6,000.00 บาท รายได้จากพืชไร่ในอำเภอโพทะเลเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1,000.00 บาทและในอำเภอเมืองมีรายได้จากพืชไร่เฉลี่ยสูงสุดคือ 144,000.00 บาท รายได้จากพืชผักในอำเภอสามง่ามมีรายได้จากพืชผักเฉลี่ยสูงสุดคือ 80,000.00 บาท และในอำเภอบางมูลนากเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1,500.00 บาท รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ในอำเภอเมืองเฉลี่ยสูงสุดคือ 100,000.00

บาท และในอำเภอบึงนารางมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยต่ำที่สุด 700.00 บาท รายได้จากการทำประมงในอำเภอสากเหล็กเฉลี่ยสูงสุดคือ 22,666.70 บาท และในอำเภอวชิรบารมีมีรายได้จากการทำประมงเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1,400.00 บาท ในขณะที่รายได้จากการเกษตรอื่น ๆ ในอำเภอดงเจริญเฉลี่ยสูงสุดคือ 60,000.00 บาท และในอำเภอโพทะเลมีรายได้จากการเกษตรอื่น ๆ เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 3,000.00 บาท นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีรายได้ต่อปีจากการรับจ้างทั่วไปโดยเฉลี่ย 40,196.20 บาท จากการรับจ้างในภาคการเกษตรโดยเฉลี่ย 39,432.70 บาท จากการค้าขายโดยเฉลี่ย 54,091.70 บาท จากอุตสาหกรรมครัวเรือนโดยเฉลี่ย 18,306.70 บาท และจากกิจกรรมนอกภาคเกษตรอื่น ๆ โดยเฉลี่ย 40,649.80 บาท และพบว่าผู้ผลิตมีรายได้จากการรับจ้างทั่วไปในอำเภอโพธิ์ประทับช้างมีรายได้จากการรับจ้างทั่วไปเฉลี่ยสูงสุดคือ 106,460.00 บาท และในอำเภอสากเหล็กเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 8,000.00 บาท รายได้จากการรับจ้างในภาคการเกษตรในอำเภอสามง่ามเฉลี่ยสูงสุดคือ 100,000.00 บาท และในอำเภอบางมูลนากมีรายได้จากการรับจ้างในภาคการเกษตรเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 3,333.30 บาท รายได้จากการค้าขายในอำเภอสากเหล็กเฉลี่ยสูงสุดคือ 98,125.00 บาท และในอำเภอทับคล้อมีรายได้จากการค้าขายเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 25,000.00 บาท รายได้จากอุตสาหกรรมครัวเรือนในอำเภอบางมูลนากเฉลี่ยสูงสุดคือ 31,500.00 บาท และในอำเภอโพธิ์ประทับช้างมีรายได้จากอุตสาหกรรมครัวเรือนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 5,000.00 บาท ในขณะที่รายได้จากกิจกรรมนอกภาคเกษตรอื่น ๆ ในอำเภอบางมูลนากเฉลี่ยสูงสุดคือ 86,433.30 บาท และในอำเภอบึงนารางมีรายได้จากกิจกรรมนอกภาคเกษตรอื่น ๆ เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 3,600.00 บาท

ตารางที่ 4-60 รายได้ทางการเกษตรและจากกิจกรรมนอกภาคการเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร (เฉลี่ย บาท)												เฉลี่ย
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.รายได้จากการเกษตร													
ปลูกข้าว	724,095	386,962.0	537,327.0	248,608.0	371,132.0	235,120.0	596,869.0	390,088.0	481,010.0	671,872.0	541,537.0	454,482.0	469,925.0
ไม้ผล	44,666.7	-	10,050.0	94,000.0	115,050.0	140,000.0	-	-	6,000.0	-	158,750.0	-	81,216.7
พืชไร่	144,000.0	-	43,642.9	39,600.0	13,820.0	30,000.0	80,200.0	4,500.0	51,166.7	-	1,000.0	67,700.0	47,563.0
พืชผัก	-	-	80,000.0	-	17,200.0	5,000.0	-	14,000.0	8,400.0	1,500.0	-	6,000.0	18,871.4
เลี้ยงสัตว์	100,000.0	1,350.0	10,000.0	-	3,000.0	9,150.0	700.0	57,000.0	65,125.0	2,500.0	80,000.0	16,000.0	31,347.7
ทำประมง	10,000.0	1,400.0	-	22,666.7	4,000.0	-	20,000.0	3,000.0	12,250.0	7,000.0	3,000.0	3,000.0	8,631.6
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	45,000.0	4,000.0	7,000.0	3,000.0	60,000.0	23,800.0
2.รายได้นอกการเกษตร													
รับจ้างทั่วไป	40,750.0	18,966.7	33,000.0	8,000.0	106,460.0	52,600.0	41,000.0	25,222.2	49,038.5	76,285.7	15,076.9	15,954.5	40,196.2
รับจ้างในภาคการเกษตร	43,750.0	-	100,000.0	33,400.0	5,000.0	-	9,857.1	-	37,625.0	3,333.3	94,928.6	27,000.0	39,432.7
ค้าขาย	-	-	-	98,125.0	-	-	-	25,000.0	47,000.0	63,333.3	-	37,000.0	54,091.7
อุตสหกรรมครัวเรือน	-	-	-	-	5,000.0	15,000.0	-	17,500.0	22,533.3	31,500.0	-	-	18,306.7
อื่นๆ	-	4,000.0	30,000.0	58,800.0	24,600.0	-	3,600.0	23,775.0	46,490.0	86,433.3	68,880.0	59,920.0	40,649.8

3. ความรู้ทั่วไปในการผลิต

3.1 แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ วิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อ และราคาของเมล็ดพันธุ์

ตารางที่ 4-61 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกร้อยละ 51.1 เนื่องจากเมล็ดพันธุ์เกิดปัญหาข้าวดีด-ข้าวเด้ง และเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกร้อยละ 48.9 และพบว่าผู้ผลิตซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกในอำเภอวชิรบารมีสูงสุดคือร้อยละ 77.3 ในอำเภอดงเจริญมีผู้ผลิตซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 23.4 ในขณะที่ผู้ผลิตเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกในอำเภอดงเจริญสูงสุดคือร้อยละ 76.6 และในอำเภอวชิรบารมีมีผู้ผลิตเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกต่ำที่สุดคือร้อยละ 22.7 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ซื้อเมล็ดพันธุ์จากร้านค้าทั่วไปสูงที่สุดคือร้อยละ 43.1 เนื่องจากศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ที่มีไม่เพียงพอรองลงมาซื้อเมล็ดพันธุ์จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ร้อยละ 29.8 และซื้อเมล็ดพันธุ์จากคนรู้จักร้อยละ 18.8 ตามลำดับ โดยซื้อเมล็ดพันธุ์จากร้านค้าทั่วไปพบสูงที่สุดในอำเภอดงเจริญร้อยละ 71.4 อำเภอสามง่ามร้อยละ 66.7 อำเภอโพทะเลร้อยละ 58.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ผสมสูงที่สุดคือร้อยละ 37.4 รองลงมามีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์

สมบูรณ์ร้อยละ 33.4 และมีวิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์จากร้านที่ไว้ใจได้ร้อยละ 29.2 ตามลำดับ โดยมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ผสมพบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 100.0 อำเภอบึงนารางร้อยละ 66.7 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 47.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 11-15 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 47.6 รองลงมาซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 16-20 บาท ร้อยละ 26.7 และซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 21-25 บาทร้อยละ 22.5 ตามลำดับ โดยซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 11-15 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 83.3 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 62.5 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 60.0 ตามลำดับ จากข้อมูลราคาของเมล็ดพันธุ์ที่แตกต่างกัน เนื่องมาจากพันธุ์ข้าวแต่ละพันธุ์มีความแตกต่างกัน รวมทั้งการตั้งราคาขายของผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-61 แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ วิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อ และราคาของเมล็ดพันธุ์ของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.ที่มาเมล็ดพันธุ์													
ซื้อ	53.2	77.3	54.0	40.0	34.3	42.9	45.2	50.0	61.0	38.2	68.7	23.4	51.1
เก็บ	46.8	22.7	46.0	60.0	65.7	57.1	54.8	50.0	39.0	61.8	31.3	76.6	48.9
2.แหล่งที่ซื้อ													
ศูนย์เมล็ดพันธุ์	36.0	26.7	11.1	80.0	18.2	100.0	30.8	53.8	27.8	11.2	14.0	28.6	29.8
สหกรณ์	-	13.3	14.8	-	-	-	23.1	7.7	8.3	-	7.0	-	7.3
ร้านค้าทั่วไป	44.0	40.0	66.7	10.0	9.1	-	23.1	23.1	47.2	44.4	58.1	71.4	43.1
โรงสี	-	6.7	-	-	-	-	-	-	2.8	-	-	-	0.9
คนรู้จัก	20.0	13.3	7.4	10.0	72.7	-	23.1	15.4	13.9	44.4	20.9	-	18.8
3.วิธีคัดเลือก													
เมล็ดสมบูรณ์	50.0	28.5	31.2	55.6	33.4	-	-	33.4	33.3	23.6	33.4	-	33.4
พันธุ์ข้าวไม่ปน	33.4	43.0	43.9	22.2	33.3	100.0	66.7	44.4	28.1	47.0	33.3	-	37.4
ร้านที่ไว้ใจ	16.6	28.5	24.9	22.2	33.3	-	33.3	22.2	28.6	29.4	33.3	-	29.2
4.ราคา													
11-15 บาท	50.0	58.3	44.4	62.5	83.3	50.0	33.3	33.3	55.9	60.0	37.5	20.0	47.6
16-20 บาท	13.6	25.0	37.0	12.5	16.7	25.0	26.7	25.0	23.5	30.0	37.5	20.0	26.7
21-25 บาท	22.7	16.7	18.5	12.5	-	25.0	40.0	41.7	14.7	10.0	25.0	60.0	22.5
26-30 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-	5.9	-	-	-	1.0
>31 บาท	13.6	-	-	12.5	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1

3.2 วิธีการเพาะปลูก คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเอง และขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์

ตารางที่ 4-62 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการเพาะปลูกโดยการหว่านสูงที่สุดคือร้อยละ 93.6 รองลงมามีวิธีการเพาะปลูกโดยนาดำร้อยละ 5.7 และมีวิธีการเพาะปลูกด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 0.6

ตามลำดับ โดยมีวิธีการเพาะปลูกโดยการหว่านพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง สามง่าม สากเหล็ก โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน ทับคล้อ บางมูลนาก และดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอตะพานหินร้อยละ 93.3 อำเภอโพทะเลร้อยละ 93.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่เมล็ดพันธุ์สมบูรณ์สูงที่สุดคือร้อยละ 37.6 รองลงมามีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่เมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ปนร้อยละ 32.7 และมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่เมล็ดพันธุ์โตตามพันธุ์ร้อยละ 29.7 ตามลำดับ โดยมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่เมล็ดพันธุ์สมบูรณ์พบสูงที่สุดในอำเภอทับคล้อร้อยละ 70.0 อำเภอบึงนารางร้อยละ 54.5 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 49.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์โดยการเก็บเกี่ยวแล้วนำมาตากหลังจากนั้นก็บรรจุเมล็ดพันธุ์เก็บไว้ยร้อยละ 86.1 และไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ร้อยละ 13.9 และพบว่าผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ในอำเภอวชิรบารมี โพธิ์ประทับช้าง ตะพานหิน โพทะเล และดงเจริญเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอสามง่ามผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 59.5 ในขณะที่ผู้ผลิตไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ในอำเภอสามง่ามสูงสุดคือร้อยละ 40.5 และในอำเภอวชิรบารมี โพธิ์ประทับช้าง ตะพานหิน โพทะเล และดงเจริญผู้ผลิตไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์เท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-62 วิธีการเพาะปลูก คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเอง และขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร ซื้อเมล็ดพันธุ์												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.วิธีเพาะปลูก													
หว่าน	100.0	80.0	100.0	100.0	100.0	100.0	66.7	100.0	93.3	100.0	93.1	100.0	93.6
นาดำ	-	20.0	-	-	-	-	22.7	-	6.7	-	6.9	-	5.7
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	6.7	-	-	-	-	-	0.6
2.วิธีคัดเลือก													
โตตามพันธุ์	22.3	40.0	30.7	40.0	33.4	32.0	22.7	20.0	20.7	6.3	33.3	33.3	29.7
เมล็ดสมบูรณ์	48.1	30.0	42.3	13.3	33.3	32.0	54.5	70.0	41.3	49.9	33.4	33.3	37.6
พันธุ์ข้าวไม่ปน	29.6	30.0	27.0	46.7	33.3	36.0	22.8	10.0	38.0	43.8	33.3	33.4	32.7
3.วิธีเก็บ													
มี	80.8	100.0	59.5	78.0	100.0	90.0	82.6	92.8	100.0	95.2	100.0	100.0	86.1
ไม่มี	19.2	-	40.5	22.0	-	10.0	17.4	7.2	-	4.8	-	-	13.9

3.3 ลักษณะเนื้อดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ระดับความสูงของพื้นที่ ลักษระความลาดเท และลักษณะการเตรียมแปลงปลูก

ตารางที่ 4-63 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีลักษณะเนื้อดินแบบดินเหนียวสูงที่สุดคือร้อยละ 31.4 รองลงมามีลักษณะเนื้อดินแบบดินร่วนปนทรายร้อยละ 24.4 และมีลักษณะเนื้อดินแบบดินร่วนปนทรายร้อยละ 15.7 ตามลำดับ โดยมีลักษณะเนื้อดินแบบดินเหนียวพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 53.8 อำเภอโพทะเลร้อยละ 48.1 อำเภอดงเจริญร้อยละ 41.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางสูงที่สุดคือร้อยละ 75.5 รองลงมามีดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงร้อยละ 14.9 และมีดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำร้อยละ 9.7 ตามลำดับ โดยมีดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 97.4 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 88.2 อำเภอดงเจริญร้อยละ 79.2 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ดอนสูงที่สุดคือร้อยละ 37.4 รองลงมามีดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ค่อนข้างต่ำร้อยละ 31.6 และมีที่ดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ลุ่มร้อยละ 31.0 ตามลำดับ โดยดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ดอนพบสูงที่สุดในอำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 59.3 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 50.0 อำเภอเมืองร้อยละ 48.7 ตามลำดับ พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีดินที่มีความลาดเทของพื้นที่ปานกลางสูงที่สุดคือร้อยละ 67.2 รองลงมามีดินที่มีความลาดเทของพื้นที่น้อยร้อยละ 26.0 และมีที่ดินที่มีความลาดเทของพื้นที่มากร้อยละ 6.8 ตามลำดับ โดยมีดินที่มีความลาดเทของพื้นที่ปานกลางพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 79.5 อำเภอโพธิ์ทะเลร้อยละ 74.1 อำเภอโพทะเลร้อยละ 72.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบหว่านน้ำตมสูงที่สุดคือร้อยละ 82.2 รองลงมามีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบอื่น ๆ ร้อยละ 15.3 และมีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบนาดำร้อยละ 2.5 ตามลำดับ โดยมีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบหว่านน้ำตมพบสูงที่สุดในอำเภอสามง่าม และโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 89.7 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 89.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-63 ลักษณะเนื้อดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ระดับความสูงของพื้นที่ ลักษระความลาดเท และลักษณะการเตรียมแปลงปลูกของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.ลักษณะเนื้อดิน													
ดินร่วน	-	10.5	7.1	-	7.4	6.7	20.0	14.3	2.0	16.7	7.7	16.7	8.1
ดินร่วนปนทราย	15.4	10.5	11.9	55.6	25.9	20.0	12.0	4.8	15.7	4.2	15.4	8.3	15.7
ดินเหนียว	53.8	21.1	31.0	-	18.5	6.7	12.0	28.6	35.3	25.0	48.1	41.7	31.4
ดินร่วนเหนียวปนทราย	15.4	57.9	31.0	22.2	22.2	46.7	28.0	28.6	25.5	12.5	17.3	8.3	24.4
ดินทราย	2.6	-	4.8	11.1	-	13.3	4.0	4.8	5.9	-	1.9	-	3.6
ดินร่วนปนเหนียว	-	-	2.4	5.6	7.4	-	20.0	14.3	9.8	4.2	9.6	25.0	9.2
อื่นๆ	2.6	-	9.5	5.6	18.5	6.7	-	4.8	5.9	37.5	-	-	7.0
ไม่ทราบ	-	-	2.4	-	-	-	4.0	-	-	-	-	-	0.6
2.ความอุดมสมบูรณ์													
สูง	2.6	5.9	19.5	23.5	18.5	13.3	20.8	14.3	17.6	8.3	16.0	16.7	14.9
ปานกลาง	97.4	88.2	68.3	64.7	66.7	73.3	66.7	66.7	78.4	75.0	68.0	79.2	75.5
ต่ำ	-	5.9	12.2	11.8	14.8	13.3	12.6	19.0	3.9	16.7	16.0	4.2	9.7
3.ระดับความสูง													
ที่ดอน	48.7	35.3	28.6	50.0	59.3	26.7	31.8	40.0	29.4	17.4	37.3	47.8	37.4
ที่ค่อนข้างต่ำ	33.3	41.2	33.3	27.8	22.2	40.0	31.8	35.0	37.3	33.8	25.4	17.4	31.6
ที่ลุ่ม	17.9	23.5	38.1	22.2	18.5	33.3	36.3	25.0	33.3	47.8	37.3	34.8	31.0
4.ความลาดเท													
มาก	2.6	5.9	7.3	-	11.1	13.3	13.0	9.5	4.0	8.3	5.9	12.5	6.8
ปานกลาง	79.5	64.7	65.6	44.4	74.1	60.0	65.2	66.7	64.0	54.2	72.5	58.3	67.2
น้อย	17.9	29.4	26.8	55.6	14.8	26.7	21.8	23.8	32.0	37.5	21.6	29.2	26
5.ลักษณะการปลูก													
หว่านน้ำตม	89.7	89.5	100.0	61.1	100.0	46.7	82.6	66.7	76.5	62.5	88.5	73.9	82.2
นาดำ	-	10.6	-	-	-	-	8.6	-	2.0	4.2	9.6	-	2.5
อื่นๆ	10.3	-	-	38.9	-	53.3	8.7	33.3	21.6	33.3	1.6	26.1	15.3

3.4 ระบบวิธีการให้น้ำ แหล่งน้ำที่ใช้

ตารางที่ 4-64 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการให้น้ำแบบสูบน้ำเข้าแปลงนาสูงที่สุดคือ ร้อยละ 76.2 รองลงมามีวิธีการให้น้ำแบบน้ำร่องร้อยละ 12.2 และมีวิธีการให้น้ำแบบอื่น ๆ ร้อยละ 10.1 ตามลำดับ โดยมีวิธีการให้น้ำแบบสูบน้ำเข้าแปลงนาพบสูงที่สุดในอำเภอสามง่ามร้อยละ 92.7 อำเภอโพทะเลร้อยละ 86.5 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 85.2 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัด

พิจิตร ใช้น้ำจากคลองชลประทานสูงที่สุดคือร้อยละ 40.0 รองลงมาใช้น้ำจากคลองธรรมชาติร้อยละ 37.1 และใช้น้ำบาดาลร้อยละ 12.5 ตามลำดับ โดยใช้น้ำจากคลองชลประทานพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 69.2 อำเภอตะพานหินร้อยละ 54.9 อำเภอวชิรบารมีร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-64 ระบบวิธีการให้น้ำ แหล่งน้ำที่ใช้ของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารัง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.วิธีให้น้ำ													
สูบน้ำเข้าแปลง	84.2	82.4	92.7	35.3	85.2	53.3	81.8	50.0	67.3	75	86.5	73.9	76.2
น้ำร่อง	13.2	-	2.4	17.6	3.7	20.0	9.0	35.0	12.2	20.8	11.5	17.4	12.2
หัวเหวี่ยง	-	-	-	-	-	-	4.5	5.0	-	-	-	-	0.6
สปริงเกอร์	-	5.9	-	-	3.7	-	4.5	-	-	-	-	-	0.9
อื่นๆ	2.6	11.8	4.9	47.1	7.4	26.7	-	10.0	20.4	4.2	2.0	8.7	10.1
2.แหล่งน้ำ													
คลองชลประทาน	69.2	50.0	40.5	5.9	37.0	7.1	40.0	15.0	54.9	39.1	46.2	8.3	40.0
คลองธรรมชาติ	23.1	12.5	23.8	76.5	22.2	71.4	55.0	70.0	21.6	43.5	23.0	83.3	37.1
สระน้ำ	2.6	-	-	-	-	-	-	5.0	5.9	-	-	-	1.4
น้ำบาดาล	2.6	25.0	26.2	-	29.6	14.3	-	-	-	-	30.8	4.2	12.5
อื่นๆ	2.6	12.5	9.5	17.6	11.1	7.1	5.0	10.0	17.6	17.4	-	4.2	9.0

3.5 พันธุ์ข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย วิธีการใส่ปุ๋ย

ตารางที่ 4-65 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 สูงที่สุดคือร้อยละ 16.5 รองลงมามีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์หอมมะลิ 105 ร้อยละ 16.3 และมีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์ชัยนาทสูงที่สุดคือร้อยละ 14.1 ตามลำดับ โดยมีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 พบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมีร้อยละ 30.8 อำเภอสามง่ามร้อยละ 30.4 อำเภอทับคล้อร้อยละ 30.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ใช้ปุ๋ยชนิด 46-0-0 สูงที่สุดคือร้อยละ 50.2 รองลงมาใช้ปุ๋ยชนิดอื่น ๆ ร้อยละ 18.3 และใช้ปุ๋ยชนิด 16-20-0 ร้อยละ 12.4 ตามลำดับ โดยใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 พบสูงที่สุดในอำเภอบึงนารางร้อยละ 65.6 อำเภอตะพานหินร้อยละ 56.5 อำเภอเมืองร้อยละ 54.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ให้ปุ๋ยในช่วง 21-40 วันสูงที่สุดคือร้อยละ 49.2 รองลงมาให้ปุ๋ยในช่วง 41-60 วันร้อยละ 22.5 และให้ปุ๋ยในช่วง 1-20 วันร้อยละ 19.9 ตามลำดับ โดยให้ปุ๋ยในช่วง 21-40 วันพบสูงที่สุดในอำเภอดงเจริญร้อยละ 100.0 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 65.3 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 63.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ให้ปุ๋ยปริมาณ 41-50 กิโลกรัมสูงที่สุดคือร้อยละ 37.4 รองลงมาให้ปุ๋ยปริมาณ 21-30 กิโลกรัมร้อยละ 34.8 และให้ปุ๋ยปริมาณ 11-20 กิโลกรัมร้อยละ 20.6 โดย

ให้ปุ๋ยปริมาณ 41-50 กิโลกรัมพบสูงที่สุดในอำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 56.5 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 53.8 อำเภอเมืองร้อยละ 52.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งร้อยละ 77.6 และความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งร้อยละ 22.4 และพบว่าผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งในอำเภอวังทรายพูน และดงเจริญเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100 และในอำเภอบึงนารางผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 54.5 ในขณะที่ผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งในอำเภอบึงนารางสูงสุดคือร้อยละ 45.5 และในอำเภอวังทรายพูน และดงเจริญผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีหว่านสูงที่สุดคือร้อยละ 99.5 รองลงมามีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีทางน้ำร้อยละ 0.3 และมีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 0.2 ตามลำดับ โดยมีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีหว่านพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง วชิรบารมี สามง่าม โพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน บึงนาราง ทับคล้อ บางมูลนาก โพทะเล และดงเจริญเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอสากเหล็กร้อยละ 97.8 อำเภอตะพานหินร้อยละ 97.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-65 พันธุ์ข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย วิธีการใส่ปุ๋ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร การให้ปุ๋ย												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.พันธุ์													
มะลิ 105	10.7	-	11.6	50.0	3.0	61.8	-	49.9	10.5	39.9	3.0	30.3	16.3
สุรินทร์	-	-	8.7	-	-	4.8	-	5.0	1.3	-	-	-	1.7
ปทุม	10.7	-	-	-	6.0	-	7.9	-	1.3	-	4.5	9.1	3.8
พล 2	18.7	30.8	30.4	11.5	29.8	14.3	5.3	30.0	7.8	10.1	4.4	21.2	16.5
พล 3	-	7.7	-	19.2	-	-	-	-	1.3	-	-	-	1.5
พล 80	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-	-	-	-	0.2
ชัยนาท	4.0	23.1	20.3	-	17.9	-	15.8	-	4.0	16.6	38.8	15.1	14.1
สุพรรณ2	9.4	7.7	8.7	7.7	4.6	-	21.1	-	11.8	3.4	21	9.1	10.1
สุพรรณ 3	13.3	-	2.9	-	-	4.8	2.6	-	9.2	3.4	6.0	3.1	5.1
กข 105	-	-	-	-	17.9	-	-	-	-	-	-	-	1.2
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	4.8	-	-	-	-	-	-	0.2
ดอนเจดีย์	8.1	11.5	4.4	-	3.0	4.8	2.6	-	6.6	3.4	3.0	3.1	4.5
อื่น ๆ	25.1	19.3	13.0	11.5	17.9	4.8	44.7	10.0	46.1	23.3	19.4	9.1	24.7
2.ชนิดปุ๋ย													
46-0-0	54.1	50.0	39.2	42.9	47.9	51.9	65.6	49.9	56.5	47.7	53.1	40.3	50.2
30-0-0	8.3	10.0	24.3	-	2.1	-	-	4.4	0.8	11.9	7.8	15.8	8.0
15-15-15	-	-	0.9	2.4	10.4	3.7	-	-	1.7	-	2.6		1.6
16-20-0	14.7	12.5	11.2	28.6	8.3	3.7	8.2	23.9	9.0	11.9	12.1	26.3	12.4
16-0-0	10.1	17.5	2.8	26.2	-	40.7	23.0	19.6	-	7.1	-	-	9.5
อื่นๆ	12.8	10.0	21.5	-	31.2	-	3.3	2.2	32.0	21.4	24.4	17.5	18.3
3.ช่วงเวลา													
1-20 วัน	22.7	20.0	26.3	13.0	13.0	23.1	22.2	2.8	20.2	33.3	26.6	-	19.9
21-40 วัน	39.5	55.0	39.4	32.6	63.1	65.3	38.9	30.7	35.3	36.1	61.5	100.0	49.2
41-60 วัน	27.7	25.0	29.3	21.7	23.9	7.7	29.2	47.4	32.8	13.9	11.9	-	22.5
61-80 วัน	8.4	-	4.0	21.8	-	-	9.7	9.6	5.1	13.9	-	-	5.7
81-100 วัน	1.7	-	1.0	4.4	-	-	-	8.4	3.4	2.8	-	-	1.6
101-120 วัน	-	-	-	-	-	-	-	1.2	1.7	-	-	-	0.4
>120 วัน	-	-	-	6.5	-	3.9	-	-	1.7	-	-	-	0.8
4.ปริมาณที่ใส่													
11-20 ก.ก.	18.6	38.4	18.7	43.1	10.9	42.4	23.5	31.4	21.5	12.8	8.6	16.0	20.6
21-30 ก.ก.	26.7	23.0	32.8	43.2	21.7	42.2	31.4	28.6	39.2	15.4	39.6	62.5	34.8
31-40 ก.ก.	-	-	1.6	-	2.2	3.9	-	5.7	1.3	7.7	10.3	-	3.2
41-50 ก.ก.	52.0	38.6	39.1	4.6	56.5	11.5	45.1	28.6	35.5	53.8	41.5	21.5	37.4

ตารางที่ 4-65 พันธุ์ข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย วิธีการใส่ปุ๋ยของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร การให้ปุ๋ย												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
>50 ก.ก.	2.7	-	7.8	9.1	8.7	-	-	5.8	2.5	10.3	-	-	4.0
5.ความถี่													
1-2 ครั้ง	65.5	97.4	72.8	81.2	89.4	100.0	54.5	90.3	86.7	68.4	61.7	100.0	77.6
3-4 ครั้ง	34.5	2.6	27.2	18.8	10.6	-	45.5	9.7	13.3	31.6	38.3	-	22.4
6.วิธีการให้ปุ๋ย													
หว่าน	100.0	100.0	100.0	97.8	100.0	100.0	100.0	100.0	97.4	100.0	100.0	100.0	99.5
ทางน้ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	2.6	-	-	-	0.3
อื่นๆ	-	-	-	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2

3.6 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษา

ตารางที่ 4-66 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร เก็บเกี่ยวข้าว 2 ฤดูกาลสูงที่สุดคือร้อยละ 44.1 รองลงมาเก็บเกี่ยวข้าว 1 ฤดูกาลร้อยละ 30.0 และเก็บเกี่ยวข้าว 3 ฤดูกาลร้อยละ 25.6 ตามลำดับ โดยเก็บเกี่ยวข้าว 2 ฤดูกาลพบสูงที่สุดในอำเภอโพทะเลร้อยละ 60.8 อำเภอสามง่ามร้อยละ 59.5 อำเภอดงเจริญร้อยละ 56.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 3-4 เดือนสูงที่สุดคือร้อยละ 60.2 รองลงมามีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 2-3 เดือนร้อยละ 17.6 และมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 4-5 เดือนร้อยละ 9.3 ตามลำดับ โดยมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 3-4 เดือนพบสูงที่สุดในอำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 90.9 อำเภอโพทะเลร้อยละ 88.4 อำเภอสามง่ามร้อยละ 82.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนสูงที่สุดคือร้อยละ 19.6 รองลงมามีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมร้อยละ 19.3 และมีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนธันวาคมร้อยละ 11.9 ตามลำดับ โดยมีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนพบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็กร้อยละ 60.9 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 54.9 อำเภอทับคล้อร้อยละ 47.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการสังเกตสีข้าวสูงที่สุดคือร้อยละ 85.1 รองลงมามีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการสังเกตอายุร้อยละ 13.3 และมีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 1.6 ตามลำดับ โดยมีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการสังเกตสีข้าวพบสูงที่สุดในอำเภอวชิรบารมีร้อยละ 100.0 อำเภอวังทรายพูนร้อยละ 92.9 อำเภอตะพานหินร้อยละ 91.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวร้อยละ 93.8 และมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนร้อยละ 6.2 และพบว่า

ผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวในอำเภอสากเหล็ก วังทรายพูน โพทะเล และดงเจริญเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอบึงนารางผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 81.7 ในขณะที่ผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนในอำเภอบึงนารางสูงสุดคือร้อยละ 18.3 ในอำเภอสากเหล็ก วังทรายพูน โพทะเล และดงเจริญผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีขายทันทีสูงที่สุดคือร้อยละ 85.8 รองลงมามีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีตากร้อยละ 11.6 และมีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีการอบร้อยละ 1.4 ตามลำดับ โดยมีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีขายทันทีพบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 100.0 อำเภอดงเจริญร้อยละ 95.5 อำเภอทับคล้อร้อยละ 95.2 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการเก็บรักษาร้อยละ 34.2 และไม่มีวิธีการเก็บรักษาร้อยละ 65.8 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอวังทรายพูน โพทะเล และดงเจริญเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอเมืองมีวิธีการเก็บรักษาต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 5.1 ในขณะที่ผู้ผลิตไม่มีวิธีการเก็บรักษาในอำเภอเมืองสูงสุดคือร้อยละ 94.9 ในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง วังทรายพูน โพทะเล และดงเจริญผู้ผลิตไม่มีวิธีการเก็บรักษาเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-66 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษาของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.ฤดูการที่เก็บเกียว													
1	12.8	23.5	2.4	88.9	16.7	66.7	5.3	89.5	36.0	56.5	9.8	34.8	30.0
2	33.3	52.9	59.5	11.1	50.0	26.7	47.4	10.5	44.0	34.8	60.8	56.5	44.1
3	53.8	23.5	38.1	-	33.3	6.7	42.1	-	20.0	8.7	29.4	8.7	25.6
4	-	-	-	-	-	-	5.3	-	-	-	-	-	0.3
2.ฤดูกาลละ													
2-3 เดือน	38.5	12.5	12.2	20.0	-	7.7	18.8	37.5	22.9	23.8	9.3	-	17.6
3-4 เดือน	46.2	62.5	82.9	6.7	90.9	15.4	68.8	31.3	43.8	52.4	88.4	72.7	60.2
4-5 เดือน	7.7	18.8	2.4	20.0	9.1	46.2	12.5	31.3	4.2	-	2.3	27.3	9.3
5-6 เดือน	-	6.3	2.4	46.7	-	15.4	-	-	16.7	14.3	-	-	8.3
>6 เดือน	7.7	-	-	6.7	-	15.4	-	-	12.5	9.5	-	-	4.5
3.เดือนที่เกี่ยว													
มกราคม	5.0	9.7	2.7	4.4	2.1	-	8.5	-	8.1	-	-	3.0	3.8
กุมภาพันธ์	5.0	9.7	11.8	-	2.1	-	2.1	4.0	3.0	2.5	1.0	3.0	4.2
มีนาคม	22.3	9.7	17.1	-	12.7	5.0	25.5	4.0	19.2	17.5	40.0	5.9	19.3
เมษายน	6.2	9.7	10.5	-	27.5	5.0	21.3	-	7.1	12.5	6.3	-	9.3
พฤษภาคม	3.7	3.2	9.2	-	2.1	-	4.3	-	3.0	7.5	-	3.0	3.4
มิถุนายน	2.5	-	1.3	-	-	-	-	-	5.0	5.0	1.0	-	1.8
กรกฎาคม	11.1	3.2	10.5	-	2.7	-	-	4.0	10.1	5.0	10.5	-	7.2
สิงหาคม	9.9	-	1.3	-	4.2	5.0	19.1	4.0	8.1	5.0.	13.7	23.5	8.5
กันยายน	1.3	16.1	2.7	-	2.1	15.0	8.5	4.0	5.0	7.5	4.2	5.9	5.0
ตุลาคม	6.2	16.1	9.2	-	10.6	10.1		24.0	2.0	5.0	3.2	-	6.0
พฤศจิกายน	19.7	6.4	11.8	60.9	12.7	54.9	2.1	47.9	15.1	25.0	10.5	47.1	19.6
ธันวาคม	7.4	16.1	11.8	34.7	21.1	5.0	8.5	8.0	14.2	7.5	9.5	8.8	11.9
4.ดัชนีเก็บเกี่ยว													
อายุ	5.4	-	18.4	11.8	17.4	7.1	21.0	5.0	8.7	-	38.3	21.1	13.3
สีข้าว	89.2	100.0	81.6	88.2	82.6	92.9	79.0	90.0	91.3	88.9	61.7	78.9	85.1
อื่นๆ	5.4	-	-	-	-	-	-	5.0	-	11.1	-	-	1.6
5.วิธีเก็บเกี่ยว													
รถเกี่ยว	94.7	94.1	83.3	100.0	91.3	100.0	81.7	90.5	96.0	95.8	100.0	100.0	93.8
คน	5.3	5.9	16.7	-	8.7	-	18.3	9.5	4.0	4.2	-	-	6.2

ตารางที่ 4-66 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษาของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
6.หลังการเกี่ยว													
ตาก	5.1	13.3	11.9	22.2	46.2	-	18.2	4.8	8.0	12.5	3.8	4.5	11.6
อบ	-	13.3	-	-	-	-	13.6	-	-	-	-	-	1.4
ขายทันที	94.9	73.3	85.7	72.2	53.8	100.0	68.2	95.2	92.0	83.3	94.2	95.5	85.8
อื่นๆ	-	-	2.4	5.6	-	-	-	-	-	4.2	2.0	-	1.2
7.วิธีเก็บรักษา													
มี	5.1	33.3	19.0	44.4	100.0	100.0	36.4	9.5	29.4	60.0	100.0	100.0	34.2
ไม่มี	94.9	66.7	81.0	55.6	-	-	63.6	90.5	70.6	40.0	-	-	65.8

3.7 ขั้นตอนการขนส่งจากการเก็บเกี่ยวถึงขายจากแปลง ขั้นตอนการขาย การจัดการผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ สถานที่ขายข้าวเปลือก

ตารางที่ 4-67 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 1 ขั้นตอนร้อยละ 80.9 และขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 2 ขั้นตอนร้อยละ 19.1 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง โพทะเล และดงเจริญผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 1 ขั้นตอนเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอวังทรายพูนมีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 1 ขั้นตอนต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 36.4 ในขณะที่ผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 2 ขั้นตอนในอำเภอวังทรายพูนสูงสุดคือร้อยละ 63.6 และในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง โพทะเล และอำเภอดงเจริญผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 2 ขั้นตอนเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีวิธีการขายทันทีร้อยละ 92.4 และวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บร้อยละ 7.6 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอสามง่าม สากเหล็ก ทับคล้อ และบางมูลนากผู้ผลิตมีวิธีการขายทันทีเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอดงเจริญมีวิธีการขายทันทีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 70.6 ในขณะที่ผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บในอำเภอดงเจริญสูงสุดคือร้อยละ 29.4 และในอำเภอสามง่าม สากเหล็ก ทับคล้อ และบางมูลนากผู้ผลิตมีวิธีวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ขายผลผลิตต่อฤดูกาลเฉลี่ย 46.8 ตัน การเก็บไว้ทำพันธุ์เฉลี่ย 2.7 ตัน บริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 1.4 ตัน และอื่น ๆ (เลี้ยงสัตว์) เฉลี่ย 10.5 ตัน และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอโพทะเลผู้ผลิตขายเฉลี่ยสูงสุดคือ 74.0 ตัน และในอำเภอสากเหล็กขายข้าวเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 22.3 ตัน ผู้ผลิตเก็บไว้ทำพันธุ์ในอำเภอบางมูลนากเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.1 ตัน และในอำเภอวังทรายพูนเก็บไว้ทำพันธุ์เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1.5 ตัน ผู้ผลิตเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนในอำเภอสามง่ามเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.4 ตัน และในอำเภอโพธิ์

ประทับช้าง และบึงนารางเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนเท่ากันเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1.0 ตัน ในขณะที่ทำอื่น ๆ ในอำเภอเมืองเฉลี่ยสูงสุดคือ 11.0 ตัน และในอำเภอสากเหล็กทำอื่น ๆ เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 10.0 ตัน นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ขายข้าวที่โรงสีสูงที่สุดคือร้อยละ 46.3 รองลงมาขายข้าวที่สหกรณ์ร้อยละ 29.4 และขายข้าวที่ท่าข้าวร้อยละ 17.0 ตามลำดับ โดยขายข้าวที่โรงสีพบสูงที่สุดในอำเภอดงเจริญร้อยละ 97.6 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 80.0 อำเภอบึงนารางร้อยละ 72.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-67 ขั้นตอนการขนส่งจากการเก็บเกี่ยวถึงขายจากแปลง ขั้นตอนการขาย การจัดการผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ สถานที่ขายข้าวเปลือกของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนาราง	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.ขั้นตอนการเก็บรักษา													
1 ขั้น	82.8	93.3	82.8	90.0	100.0	36.4	68.4	70.6	53.8	86.4	100.0	100.0	80.9
2 ขั้น	17.2	6.7	17.2	10.0	-	63.6	31.6	29.4	46.2	13.6	-	-	19.1
2.ขั้นตอนการขาย													
ขายทันที	95.7	86.7	100.0	100.0	91.3	100.0	77.8	100.0	93.8	100.0	88.2	70.6	92.4
เกี่ยว ตาก เก็บ	4.3	13.3	-	-	8.6	-	22.2	-	6.2	-	11.8	29.4	7.6
3.การขายผลผลิต (ตัน)													
ขาย	73.0	40.9	56.1	22.3	32.6	25.1	57.7	28.2	45.2	62.1	74.0	44.0	46.8
เก็บไว้ทำพันธุ์	4.0	2.5	3.1	1.7	1.9	1.5	2.6	2.2	2.5	4.1	3.9	2.7	2.7
บริโภคในครัวเรือน	1.6	1.6	2.4	1.3	1.0	1.1	1.0	1.7	1.1	1.8	1.1	1.4	1.4
อื่นๆ	11.0	-	-	10.0	-	-	-	-	-	-	-	-	10.5
4.สถานที่ขายข้าว													
โรงสี	11.9	30.0	7.1	31.3	71.9	23.8	72.4	47.4	33.3	80.0	51.6	97.6	46.3
ท่าข้าว	16.7	-	2.4	50.0	15.6	23.8	10.3	15.8	35.0	5.0	21.0	-	17.0
พ่อค้าคนกลาง	-	10.0	19.0	6.3	-	9.5	-	-	6.7	-	14.5	-	6.3
สหกรณ์	71.4	60.0	71.4	6.3	9.4	42.9	17.3	36.8	21.7	15.0	12.9	2.4	29.4
ศูนย์ขยาย	-	-	-	6.3	3.1	-	-	-	3.3	-	-	-	1.0

3.8 การบริโภคข้าวสาร สถานที่ซื้อข้าวสาร ปริมาณการซื้อข้าวสารแต่ละครั้ง ความถี่ในการซื้อข้าวสาร ความถี่ในการซื้อข้าวสารแต่ละครั้ง

ตารางที่ 4-68 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ซื้อข้าวบริโภคสูงที่สุดคือร้อยละ 52.9 รองลงมาไม่ซื้อข้าวบริโภคร้อยละ 46.8 และบริโภคข้าวสารด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 0.3 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวบริโภคพบสูงที่สุดในอำเภอโพทะเลร้อยละ 82.4 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 75.0 อำเภอเมืองร้อยละ 66.7

ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ซื้อข้าวสารที่ตลาดใกล้บ้านสูงที่สุดคือร้อยละ 60.3 รองลงมาซื้อข้าวสารที่ร้านค้าร้อยละ 28.3 และซื้อข้าวสารที่โรงสีร้อยละ 6.5 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารที่ตลาดใกล้บ้านพบสูงที่สุดในอำเภอดงเจริญร้อยละ 100.0 อำเภอโพทะเลร้อยละ 97.3 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 87.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ซื้อข้าวสารปริมาณ อื่น ๆ (45 กิโลกรัม หรือ 50 กิโลกรัม) สูงที่สุดคือร้อยละ 68.8 รองลงมาซื้อข้าวสารปริมาณ 15 กิโลกรัมร้อยละ 18.8 และซื้อข้าวสารปริมาณ 2 กิโลกรัมร้อยละ 4.8 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารปริมาณ อื่น ๆ พบสูงที่สุดในอำเภอวังทรายพูนร้อยละ 100.0 อำเภอโพธิ์ประทับช้างร้อยละ 87.5 อำเภอโพทะเลร้อยละ 77.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ซื้อข้าวสาร 1 ครั้งสูงที่สุดคือร้อยละ 65.3 รองลงมาซื้อข้าวสาร 2 ครั้งร้อยละ 15.6 และซื้อข้าวสาร 3 ครั้งร้อยละ 9.2 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสาร 1 ครั้งพบสูงที่สุดในอำเภอสากเหล็กร้อยละ 100.0 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 86.7 อำเภอสามง่ามร้อยละ 70.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ซื้อข้าวสารต่อเดือนสูงที่สุดคือร้อยละ 68.3 รองลงมาซื้อข้าวสารต่อปีร้อยละ 23.0 และซื้อข้าวสารต่อวัน และสัปดาห์ร้อยละ 4.4 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารต่อเดือนพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 87.0 อำเภอสามง่ามร้อยละ 83.3 อำเภอบางมูลนากร้อยละ 76.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-68 การบริโภคข้าวสาร สถานที่ซื้อข้าวสาร ปริมาณการซื้อข้าวสารแต่ละครั้ง ความถี่ในการซื้อข้าวสาร ความถี่ในการซื้อข้าวสารแต่ละครั้งของผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด พิจิตร												ร้อยละ
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	สากเหล็ก	โพธิ์ประทับช้าง	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ทับคล้อ	ตะพานหิน	บางมูลนาก	โพทะเล	ดงเจริญ	
1.การบริโภคข้าว													
ซื้อ	66.7	27.8	51.2	27.8	30.8	26.7	38.1	57.1	57.1	75.0	82.4	29.2	52.9
ไม่ซื้อ	30.6	72.2	48.8	72.2	69.2	73.3	61.9	42.9	42.9	25.0	17.6	70.8	46.8
อื่นๆ	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
2.สถานที่ซื้อ													
ตลาดใกล้บ้าน	40.7	71.4	50.0	-	87.5	80.0	54.5	46.2	50.0	29.4	97.3	100.0	60.3
ร้านค้า	55.6	14.3	40.0	50.0	-	-	45.5	15.4	39.3	47.1	-	-	28.3
พ่อค้าย่อย	-	14.3	-	25.0	12.5	-	-	-	7.1	11.8	-	-	3.8
ซุปเปอร์													
โรงสี	-	-	10.0	25.0	-	20.0	-	30.8	3.6	11.8	2.7	-	6.5
อื่นๆ	3.7	-	-	-	-	-	-	7.7	-	-	-	-	1.1
3.ปริมาณที่ซื้อ (ก.ก.)													
1	4.0	-	-	25.0	-	-	27.3	-	-	-	-	-	2.7
2	4.0	50.0	-	-	-	-	36.4	7.7	-	-	-	-	4.8
5	8.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5	-	1.6
10	4.0	-	14.3	-	-	-	-	-	6.9	-	-	-	3.2
15	28.0	-	9.5	50.0	12.5	-	9.1	15.4	20.7	23.5	20.0	28.6	18.8
อื่นๆ	52.0	50.0	76.2	25.0	87.5	100.0	27.3	76.9	72.4	76.5	77.5	71.4	68.8
4.ความถี่													
1	58.3	40.0	70.0	100.0	50.0	60.0	40.0	36.4	75.0	86.7	57.9	40.0	65.3
2	12.5	60.0	15.0	-	25.0	-	50.0	27.3	14.2	6.7	10.5	20.0	15.6
3	8.3	-	10.0	-	-	40.0	10.0	18.2	7.1	-	15.8	20.0	9.2
4	12.5	-	5.0	-	25.0	-	-	9.1	3.6	6.7	7.9	20.0	6.4
5	8.3	-	-	-	-	-	-	9.1	-	-	7.9	-	3.5
5.ความถี่ต่อครั้ง													
วัน	-	33.3	-	25.0	-	-	41.7	-	-	-	-	-	4.4
สัปดาห์	-	16.7	-	-	-	-	25.0	-	-	11.8	4.9	-	4.4
เดือน	87.0	50.0	83.3	50.0	62.5	60.0	25.0	53.8	75.9	76.5	68.3	57.1	68.3
ปี	13.0	-	16.7	25.0	37.5	40.0	8.3	46.2	24.1	11.8	26.8	42.9	23.0

กำแพงเพชร

1. สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม

1.1 เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิก

ตารางที่ 4-69 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งเป็นเพศชายร้อยละ 67.6 และเพศหญิงร้อยละ 32.4 และพบว่ามีผู้ผลิตเพศชายในอำเภอปางศิลาทองสูงสุดคือร้อยละ 94.1 และในอำเภอทรายทองวัฒนามีผู้ผลิตเพศชายต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 41.7 ในขณะที่มีผู้ผลิตเพศหญิงในอำเภอทรายทองวัฒนาสูงสุดคือร้อยละ 58.3 ในอำเภอปางศิลาทองผู้ผลิตเพศหญิงต่ำที่สุดคือร้อยละ 5.9 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีอายุอยู่ในช่วง 43-47 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 21.1 รองลงมามีอายุอยู่ในช่วง 48-52 ปีร้อยละ 19.9 และมีอายุอยู่ในช่วง 38-42 ปีร้อยละ 17.6 ตามลำดับ โดยมีอายุอยู่ในช่วง 43-47 ปี พบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 32.4 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 27.6 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 24.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร จบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 สูงที่สุดคือร้อยละ 43.0 รองลงมาจบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 25.4 และจบการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ร้อยละ 11.5 ตามลำดับ โดยจบการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 พบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือร้อยละ 55.6 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 52.9 อำเภอเมืองร้อยละ 52.2 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 71.8 รองลงมามีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-3 คนร้อยละ 21.5 มีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 7-9 คนร้อยละ 5.6 ตามลำดับ โดยมีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนพบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 92.3 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 76.5 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 76.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-69เพศอายุการศึกษาจำนวนสมาชิกของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชรฤดูกาลผลิตปี2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.เพศ												
ชาย	59.4	74.1	94.1	53.1	78.9	62.5	41.7	82.8	57.1	71.1	68.9	67.6
หญิง	40.6	25.9	5.9	46.9	21.1	37.5	58.3	17.2	42.9	28.9	31.1	32.4
2.อายุ (ปี)												
18-22	-	-	5.9	-	-	-	-	3.4	-	-	2.2	0.8
23-27	-	1.9	5.9	-	-	-	16.7	-	-	2.6	-	1.4
28-32	5.9	-	-	6.5	5.3	9.4	8.3	10.3	-	5.3	6.7	5.3
33-37	5.9	7.4	5.9	16.1	-	6.3	33.3	10.3	16.7	18.4	6.7	9.8
38-42	8.8	20.4	-	22.6	21.1	18.8	-	13.8	16.7	26.3	28.9	17.6
43-47	32.4	24.1	17.6	12.9	10.5	21.9	16.7	27.6	8.3	10.5	22.2	21.1
48-52	22.1	22.2	35.3	32.3	21.0	21.9	8.3	17.2	25.0	5.3	13.3	19.9
53-57	16.2	14.8	17.6	9.7	15.8	15.6	8.3	13.8	16.7	18.4	8.9	14.3
58-62	7.4	5.6	11.8	-	5.3	3.1	-	3.4	8.3	2.6	8.9	5.3
>63	1.5	3.7	-	-	21.1	3.1	8.3	-	8.3	10.5	2.2	4.2
3.การศึกษา												
ต่ำกว่า ป.4	11.6	-	-	9.4	11.1	3.1	8.3	3.4	7.1	5.3	4.7	5.6
ป.4	52.2	44.4	52.9	43.8	55.6	37.5	-	41.4	42.9	34.2	39.5	43
ป.6	21.7	24.1	35.3	25	22.2	25	16.7	31.0	14.3	31.6	27.9	25.4
ม.3	4.3	14.8	11.8	12.5	5.6	18.8	25.0	3.4	21.4	13.2	4.7	10.6
ม.5-ม.6	5.8	11.1	-	9.4	5.6	9.4	25.0	17.2	14.3	13.2	20.9	11.5
ปริญญาตรี	4.3	1.9	-	-	-	3.1	25.0	-	-	-	2.3	2.5
อื่นๆ	-	3.7	-	-	-	3.1	-	3.4	-	-	-	1.4
4.จำนวนสมาชิก (คน)												
1-3 คน	18.8	20.4	17.6	33.3	31.6	18.8	16.7	27.6	7.7	23.7	17.8	21.5
4-6 คน	69.6	75.9	76.5	63.3	63.2	71.9	66.7	65.5	92.3	76.3	73.3	71.8
7-9 คน	11.6	1.9	5.9	3.3	-	6.3	16.7	3.4	-	-	8.9	5.6
>10	-	1.9	-	-	5.3	3.1	-	3.4	-	-	-	1.1

1.2 จำนวนแรงงาน อายุแรงงาน การจ้างแรงงาน

ตารางที่ 4-70 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนสมาชิกโดยอยู่ในช่วง 1-3 คนคือร้อยละ 88.9 และมีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนคือร้อยละ 11.1 และพบว่าผู้ผลิตมีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-3 คนในอำเภอคลองขลุงอยู่ในช่วง 1-3 คนสูงสุดคือ ร้อยละ 97.4 และในอำเภอปางศิลาทองมีจำนวนสมาชิกโดยต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 76.5 ในขณะที่ผู้ผลิตมีจำนวนสมาชิกโดยอยู่ในช่วง 4-6 คนใน

อำเภอปางศิลาทองสูงสุดคือ ร้อยละ 23.5 และในอำเภอคลองขลุงผู้ผลิตมีจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 4-6 คนต่ำที่สุดคือร้อยละ 2.6 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 41-50 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 29 รองลงมามีอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 31-40 ปีร้อยละ 23.6 และมีอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 51-60 ปีร้อยละ 16.5 ตามลำดับ โดยมีอายุแรงงานในครอบครัวอยู่ในช่วง 41-50 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 36.5 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 34.1 อำเภอลานกระบือร้อยละ 33.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีร้อยละ 29.1 และการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลร้อยละ 70.9 และพบว่าผู้ผลิตมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีในอำเภอไทรงามสูงสุดคือ ร้อยละ 42.8 และในอำเภอทรายทองวัฒนามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 14.2 ในขณะที่การจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลในอำเภอทรายทองวัฒนาสูงสุดคือ ร้อยละ 85.8 และในอำเภอไทรงามมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลต่ำที่สุดคือร้อยละ 57.2 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 1-2 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 57.5 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงมากกว่า 6 คนร้อยละ 17.5 และมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 3-4 คนร้อยละ 16.3 ตามลำดับ โดยมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 1-2 คนพบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 100.0 อำเภอคลองลานร้อยละ 71.4 อำเภอทรายทองวัฒนา พรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 66.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 42.9 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 33-37 ปีร้อยละ 20.8 และมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 38-42 ปีร้อยละ 10.5 ตามลำดับ โดยมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือ และคลองขลุงเท่ากันคือร้อยละ 66.7 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 61.5 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 50.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 1-2 คนสูงที่สุดคือร้อยละ 54.2 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 3-4 และมากกว่า 6 คนร้อยละ 19.8 และมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 5-6 คนร้อยละ 6.3 ตามลำดับ โดยมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วง 1-2 คนพบสูงที่สุดในอำเภอไทรงาม ทรายทองวัฒนา คลองขลุงเท่ากันคือร้อยละ 66.7 อำเภอขาณุวรลักษบุรี และคลองลานเท่ากันคือร้อยละ 64.7 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 56.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 38.1 รองลงมามีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 33-37 ปีร้อยละ 26.5 และมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 38-42 ปีร้อยละ 18.3 ตามลำดับ โดยมีการจ้าง

แรงงานเพื่อการเกษตรเฉพาะฤดูกาลอยู่ในช่วงอายุ 28-32 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 60.0 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 57.9 อำเภอคลองลานร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-70 จำนวนแรงงาน อายุแรงงาน การจ้างแรงงานของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.แรงงาน												
1-3 คน	89.9	83.3	76.5	90.6	78.9	87.5	91.7	89.3	92.3	97.4	93.3	88.9
4-6 คน	10.1	16.7	23.5	9.4	21.1	12.5	8.3	10.7	7.7	2.6	6.7	11.1
2.อายุแรงงานในบ้าน (ปี)												
<20	5.6	7.7	18.4	7.7	11.9	19.0	4.8	13.5	-	10.3	14.8	10.7
20-30	16.6	14.3	18.4	15.4	16.6	12.0	28.6	11.5	-	22.4	11.1	15.2
31-40	20.4	22.9	15.8	26.9	14.2	15.5	19.0	27.0	33.0	31.0	29.6	23.6
41-50	31.2	34.1	26.3	28.8	33.5	31.0	23.8	36.5	20.7	13.8	29.6	29.0
51-60	22.3	15.4	13.2	19.3	14.3	17.3	19.0	9.6	42.2	13.8	11.1	16.5
>60	3.9	5.5	7.9	1.9	9.5	5.2	4.8	1.9	4.1	8.7	3.7	5.0
3.การจ้าวแรงงาน												
ตลอดปี	33.3	19.0	25.0	29.2	23.1	42.8	14.2	25.0	28.6	31.2	33.3	29.1
เฉพาะฤดูกาล	66.7	81.0	75.0	70.8	76.9	57.2	85.8	75.0	71.4	68.8	66.7	70.9
4.จำนวนแรงงานจ้างตลอดปี (คน)												
1-2 คน	57.9	62.5	25.0	71.4	33.3	55.6	66.7	60.0	100.0	50.0	66.7	57.5
3-4 คน	21.1	12.5	25.0	14.3	-	11.1	16.7	-	-	20.0	25.0	16.3
5-6 คน	-	-	-	-	66.7	-	-	40.0	-	20.0	-	8.8
>6	21.1	25.0	50.0	14.3	-	33.3	16.7	-	-	10.0	8.3	17.5
5.อายุแรงงานจ้งตลอดปี (ปี)												
18-22	15.8	-	-	-	-	11.1	-	-	-	11.1	7.7	7.8
23-27	-	16.7	75.0	42.9	-	-	16.7	-	-	-	15.4	7.8
28-32	42.1	16.7	-	-	66.7	22.2	16.7	50.0	-	66.7	61.5	42.9
33-37	15.8	66.7	25.0		33.3	22.2	50.0	50.0	-	11.1	15.4	20.8
38-42	15.8	-	-	14.3	-	22.2	-	-	50.0	11.1	-	10.5
43-47	5.3	-	-	28.6	-	11.1	16.7	-	50.0	-	-	6.5
48-52	5.3	-	-	14.3	-	11.1	-	-	-	-	-	3.9

ตารางที่ 4-70 จำนวนแรงงาน อายุแรงงาน การจ้างแรงงานของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
6.จำนวนแรงงานจ้างเฉพาะฤดูกาล (คน)												
1-2 คน	44.4	64.7	25.0	64.7	40.0	66.7	66.7	50.0	20.0	66.7	56.0	54.2
3-4 คน	25.0	20.6	33.3	-	20.0	8.3	16.7	28.6	40.0	19.0	16.0	19.8
5-6 คน	-	2.9	-	-	30.0	-	-	21.4	20.0	14.3	4.0	6.3
>6	30.6	11.8	41.7	35.5	10.0	25.0	16.7	-	20.0	-	24.0	19.8
7.อายุแรงงานจ้างเฉพาะฤดูกาล (ปี)												
18-22	27.8	3.1	-	7.1	-	16.7	-	-	-	5.3	-	8.3
23-27	8.3	25.0	36.4	-	25.0	16.7	16.7	23.1	-	10.5	16.0	16.0
28-32	38.9	28.1	18.2	50.0	25.0	33.3	16.7	30.8	60.0	57.9	48.0	38.1
33-37	8.3	40.6	45.5	21.4	50.0	16.7	50.0	38.5	-	10.5	32.0	26.5
38-42	11.1	3.1	-	14.3	-	8.3	-	7.7	40.0	15.8	4.0	18.3
43-47	2.8	-	-	7.1	-	18.3	16.7	-	-	-	-	2.2
48-52	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.6

1.3 อาชีพ สถานภาพครอบครัว

ตารางที่ 4-71 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีสมาชิกในครอบครัวเป็นสามีร้อยละ 34.0 และภรรยาเฉลี่ยร้อยละ 66.0 และพบว่าสมาชิกในครอบครัวเป็นสามีในอำเภอทรายทองวัฒนาสูงสุดคือร้อยละ 60.0 และในอำเภอปางศิลาทองมีสมาชิกในครอบครัวเป็นสามีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 13.3 ในขณะที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นภรรยาในอำเภอปางศิลาทองสูงสุดคือ ร้อยละ 86.7ในอำเภอทรายทองวัฒนามีสมาชิกในครอบครัวเป็นภรรยาต่ำที่สุดคือร้อยละ 40.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชรมีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมสูงที่สุดคือร้อยละ 94.1 รองลงมามีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพค้าขายร้อยละ 2.8 และมีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพแม่บ้านร้อยละ 1.7 ตามลำดับ โดยมีสมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมพบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือ อำเภอไทรงาม ทรายทองวัฒนาเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 95.5 อำเภอเมืองร้อยละ 94.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาร้อยละ 17.1 และการไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาร้อยละ 82.9 และพบว่าการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และโกสัมพีนครเท่ากันสูงสุด

คือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองขลุงมีการอาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 2.6 ในขณะที่การไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาในอำเภอคลองขลุงสูงสุดคือ ร้อยละ 97.4 และในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และโกสัมพีนครการไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดาและมารดาเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจาก นั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีบิดาและมารดาประกอบอาชีพแม่บ้านคือร้อยละ 8.7 และบิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือร้อยละ 91.3 และพบว่าผู้ผลิตมีบิดาและมารดาประกอบอาชีพแม่บ้านในอำเภอพรานกระต่ายสูงที่สุดร้อยละ 28.6 และในอำเภอเมือง ขาณุวรลักษบุรี คลองลาน ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร และคลองขลุงมีบิดาและมารดาประกอบอาชีพแม่บ้านเท่ากันต่ำที่สุดร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีบิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมในอำเภอเมือง ขาณุวรลักษบุรี คลองลาน ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร และคลองขลุงเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 ในอำเภอพรานกระต่ายมีบิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 71.4

ตารางที่ 4-71 อาชีพ สถานภาพครอบครัวของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.สมาชิก												
สามี	59.4	18.7	13.3	50.0	33.3	34.4	60.0	27.3	50.0	28.9	32.4	34.0
ภรรยา	40.6	81.3	86.7	50.0	66.7	65.6	40.0	72.7	50.0	71.1	67.6	66.0
2.อาชีพ												
แม่บ้าน	1.9	2.1	-	4.3	-	-	-	4.5	-	3.0	-	1.7
งานบริษัท												
รับจ้าง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.9	0.3
กำลังศึกษา	-	-	-	4.3	-	-	-	-	-	-	-	0.3
รับราชการ	-	2.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
ค้าขาย	1.9	2.1	7.1	4.3	-	-	-	-	16.7	3.0	2.9	2.8
เกษตรกร	94.4	93.8	92.9	87.0	100.0	100.0	100.0	95.5	83.3	93.9	94.1	94.1
อื่น	1.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
3.บิดามารดา												
อยู่	11.6	100.0	-	18.8	-	9.4	100.0	100.0	100.0	2.6	71.4	17.1
ไม่อยู่	88.4	-	-	81.2	-	90.6	-	-	-	97.4	28.6	82.9
4.อาชีพ												
แม่บ้าน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.6	8.7
เกษตรกรรม	100.0	100.0	-	100.0	-	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	71.4	91.3

1.4 เพศ อายุ และอาชีพสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ 4-72 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีบุตรชายร้อยละ 65.4 และไม่มีบุตรชายร้อยละ 34.6 และพบว่ามีบุตรชายในอำเภอโกสัมพีนครสูงสุดคือ ร้อยละ 84.6 และในอำเภอทรายทองวัฒนามีบุตรชายต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 42.9 ในขณะที่ไม่มีบุตรชายในอำเภอทรายทองวัฒนาสูงสุดคือ ร้อยละ 57.1ในอำเภอโกสัมพีนครไม่มีบุตรชายต่ำที่สุดคือร้อยละ 15.4 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 27.3 รองลงมามีบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 21-25 ปีร้อยละ 18.7 และมีบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 11-15 ปีร้อยละ 18.2 ตามลำดับ โดยมีบุตรชายอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 40.0 อำเภอลานกระบือร้อยละ 37.5 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 36.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีบุตรชายกำลังศึกษาอยู่สูงที่สุดคือร้อยละ 51.1 รองลงมามีบุตรชายประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 22.3 และมีบุตรชายประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 15.8 ตามลำดับ โดยมีบุตรชายกำลังศึกษาอยู่พบสูงที่สุดในอำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 69.2 อำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 66.7 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 60.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีบุตรหญิงร้อยละ 62.7 และไม่มีบุตรหญิงร้อยละ 37.3 และพบว่ามีบุตรหญิงในอำเภอปางศิลาทองสูงสุดคือ ร้อยละ 80.0 และในอำเภอคลองขลุงมีบุตรหญิงต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 39.5 ในขณะที่ไม่มีบุตรหญิงในอำเภอคลองขลุงสูงสุดคือ ร้อยละ 60.5 และในอำเภอปางศิลาทองไม่มีบุตรหญิงต่ำที่สุดคือร้อยละ 20.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีสูงที่สุดคือร้อยละ 28.8 รองลงมามีบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 11-15 ปีร้อยละ 19.7 และมีบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 21-25 ปีร้อยละ 18.7 ตามลำดับ โดยมีบุตรหญิงอายุอยู่ในช่วง 16-20 ปีพบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือร้อยละ 62.5 อำเภอคลองลานร้อยละ 43.8 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 41.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีบุตรหญิงกำลังศึกษาอยู่สูงที่สุดคือร้อยละ 58.0 รองลงมามีบุตรหญิงประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 17.6 และมีบุตรหญิงประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 13.1 ตามลำดับ โดยมีบุตรหญิงกำลังศึกษาอยู่พบสูงที่สุดในอำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 85.7 อำเภอคลองลาน พรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 75.0 อำเภอเมืองร้อยละ 71.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-72 เพศ อายุ และอาชีพสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลา ทอง	คลอง ลาน	ลาน กระบือ	ไทร งาม	ทรายทอง วัฒนา	บึง สามัคคี	โกสัมพี นคร	คลอง ขลุง	พราน กระต่าย	
1.บุตรชาย												
มี	53.6	69.8	73.3	59.4	61.5	68.8	42.9	81.0	84.6	60.5	77.1	65.4
ไม่มี	46.4	30.2	26.7	40.6	38.5	31.3	57.1	19.0	15.4	39.5	22.9	34.6
2.อายุ (ปี)												
1-5 ปี	2.9	3.6	-	5.3	-	100	33.3	23.5	-	9.1	-	6.1
6-10 ปี	2.9	7.1	-	-	-	15.0	-	5.9	10.0	18.2	8.0	7.1
11-15 ปี	14.3	17.9	-	21.1	12.5	20.0	33.3	23.5	20.0	18.2	24.0	18.2
16-20 ปี	40.0	25.0	36.4	26.3	37.5	25.0	-	17.6	30.0	18.2	24.0	27.3
21-25 ปี	11.4	14.3	54.5	15.8	50.0	15.0	-	17.6	-	18.2	24.0	18.7
26-30 ปี	22.9	25.0	9.1	21.1	-	5.0	33.3	-	20.0	9.1	12.0	14.6
>31	5.7	7.1	-	10.5	-	10.0	-	11.8	20.0	9.1	8.0	8.1
3.อาชีพ												
งานบริษัท	6.1	3.8	9.1	-	-	5.6	-	7.7	10.0	5.0	3.8	4.9
รับจ้าง	7.2	11.5	9.1	5.9	28.6	16.7	-	7.7	20.0	5.0	38.5	15.8
กำลังศึกษา	48.5	57.7	36.4	58.8	28.6	44.4	66.7	69.2	50.0	60.0	42.3	51.1
รับราชการ	-	7.7	-	11.8	14.3	-	-	-	-	-	-	2.7
ค้าขาย	-	-	9.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5
เกษตรกร	24.2	15.4	36.4	17.6	28.6	33.3	33.3	15.4	20.0	30.0	11.5	22.3
อื่น	6.1	3.8	-	5.9	-	-	-	-	-	-	3.8	2.7
4.บุตรหญิง												
มี	56.5	72.1	80.0	50.0	61.5	68.8	100.0	76.2	69.2	39.5	69.4	62.7
ไม่มี	43.5	27.9	20.0	50.0	38.5	31.2	-	23.8	30.8	60.5	30.6	37.3
5.อายุ (ปี)												
1-5 ปี	2.6	6.0	-	-	-	5.0	-	6.7	-	12.5	20.8	5.6
6-10 ปี	10.5	6.1	-	6.3	-	-	14.3	6.7	11.1	6.3	16.7	7.6
11-15 ปี	21.1	24.2	16.7	18.8	-	25.0	42.9	13.3	11.1	18.8	16.7	19.7
16-20 ปี	26.3	15.2	41.7	43.8	62.5	30.0	-	40.0	11.1	37.5	20.8	28.8
21-25 ปี	21.1	21.2	16.7	25.0	25.0	20.0	28.6	26.7	-	6.3	12.5	18.7
26-30 ปี	7.9	18.2	16.7	-	-	5.0	-	6.7	33.3	6.3	8.3	9.6
>31	10.5	9.1	8.3	6.3	12.5	15.0	14.3	-	33.3	12.5	4.2	10.1
6.อาชีพ												
งานบริษัท	6.5	6.7	-	-	-	-	-	14.3	-	-	-	3.4
รับจ้าง	12.9	33.3	18.2	16.7	25.0	10.5	-	14.3	25.0	12.5	15.0	17.6
กำลังศึกษา	71.0	40.0	54.5	75.0	37.5	36.8	85.7	64.3	25.0	68.8	75.0	58.0

ตารางที่ 4-72 เพศ อายุ และอาชีพสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลา ทอง	คลอง ลาน	ลาน กระบือ	ไทร งาม	ทรายทอง วัฒนา	บึง สามัคคี	โกสัมพี นคร	คลอง ขลุง	พราน กระต่าย	
รับราชการ	-	6.7	9.1	-	-	10.5	-	7.1	-	-	10.0	4.5
ค้าขาย	-	3.3	-	-	-	5.3	-	-	25.0	-	-	2.3
เกษตรกร	6.5	6.7	18.2	8.3	37.5	36.8	14.3	-	25.0	18.8	-	13.1
อื่น	3.2	3.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.1

1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่ม

ตารางที่ 4-73 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร เป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส.สูงที่สุดคือร้อยละ 48.3 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 17.7 และเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรร้อยละ 13.2 ตามลำดับ โดยเป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส.พบในอำเภอเมืองร้อยละ 51.0 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 49.2 อำเภอไทรงาม และบึงสามัคคีเท่ากันคือร้อยละ 49.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-73 สมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

สมาชิกกลุ่ม	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลา ทอง	คลอง ลาน	ลาน กระบือ	ไทร งาม	ทรายทอง วัฒนา	บึง สามัคคี	โกสัมพี นคร	คลอง ขลุง	พราน กระต่าย	
แม่บ้านเกษตร	8.3	21.8	8.8	16.7	14.7	16.9	26.9	10.2	5.4	13.8	10.5	13.2
เยาวชนเกษตร	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	0.2
กลุ่มกิจกรรม	0.9	1.1	-	-	-	3.8	3.8	-	5.4	1.7	2.9	1.6
สหกรณ์	10.2	10.7	11.7	7.6	14.7	11.3	3.8	12.3	10.8	15.5	1.5	10.1
ธ.ก.ส	51	49.2	38.1	44.1	47.0	49.0	38.5	49.0	37.8	48.3	53.7	48.3
กลุ่มเกษตรกร	21.3	12.8	35.5	22.8	8.8	11.3	15.4	10.2	29.7	15.5	20.9	17.7
อื่นๆ	8.3	4.3	5.9	8.8	8.8	5.7	7.7	2.0	10.8	3.8	4.5	6.3
ไม่เป็น	-	-	-	-	3	1.9	3.8	16.3	-	1.7	-	2.6

1.6 รายจ่ายในครัวเรือน

ตารางที่ 4-74 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 61.9 รองลงมามีปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง 5,001.00-7,000.00 บาทร้อยละ 20.5 และมีปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง 9,001.00-11,000.00 บาทร้อยละ 4.5 ตามลำดับ โดยมีปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคอยู่ในช่วง น้อยกว่า

5,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรี และพรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 75.0 อำเภอทรายทองวัฒนา 72.7 อำเภอปางศิลาทอง และลานกระบือเท่ากันคือร้อยละ 70.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-74 ปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (บาท)	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
<5,000	60.3	75	70.6	37.5	70.6	50.0	72.7	63.0	64.3	50.0	75.0	61.9
5,001-7,000	19.1	17.3	17.6	28.1	11.8	25	9.1	11.1	28.6	28.9	20.5	20.5
7,001-9,000	4.4	-	-	3.1	5.9	6.3	9.1	3.7	7.1	5.3	3.3	3.7
9,001-11,000	4.4	1.9	5.9	15.6	5.9	-	9.1	7.4	-	2.6	2.3	4.5
11,001-13,000	1.5	1.9	-	-	-	3.1	-	3.7	-	5.3	-	1.7
13,001-15,000	1.5	-	5.9	-	-	-	-	3.7	-	2.6	-	1.1
17,001-19,000	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
19,001-21,000	1.5	-	-	6.3	-	3.1	-	3.7	-	2.6	-	1.7
>29,000	4.4	1.9	-	3.1	5.9	6.3	-	-	-	-	-	2.3
ไม่มี	2.9	-	-	6.3	-	6.3	-	3.7	-	2.6	-	2.3

2. ต้นทุนการผลิต

2.1 อัตราการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร ผลรวมค่าจ้างแรงงาน

ตารางที่ 4-75 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 101-150 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 70.4 รองลงมามีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 151-200 บาทร้อยละ 21.1 และมีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 201-250 บาทร้อยละ 4.2 ตามลำดับ โดยมีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 101-150 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอปางศิลาทอง ลานกระบือ ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนครเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 90.9 อำเภอคลองลานร้อยละ 85.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 101-150 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 62.1 รองลงมามีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 151-200 บาทร้อยละ 31.9 และมีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 201-250 บาทร้อยละ 2.7 ตามลำดับ โดยมีอัตราจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรตลอดปีอยู่ในช่วง 101-150 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอปางศิลาทองร้อยละ 90.0 อำเภอคลองลานร้อยละ 81.1 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 80.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง มากกว่า 29,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 25.9 รองลงมามีค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาทร้อยละ 25.3 และไม่มีค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาร้อยละ 14.8

ตามลำดับ โดยมีค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วง มากกว่า 29,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอปางศิลาทองร้อยละ 66.7 อำเภอลานกระบือ และทรายทองวัฒนาเท่ากันคือร้อยละ 37.5 อำเภอคลองลานร้อยละ 34.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 25.9 รองลงมามีรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วงมากกว่า 29,000.00 บาท ร้อยละ 21.2 และไม่มีรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวร้อยละ 17.8 ตามลำดับ โดยมีรวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวต่อปีในปีที่ผ่านมาอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือร้อยละ 50.0 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 46.7 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 37.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-75 อัตราการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร ผลรวมค่าจ้างแรงงานของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.ค่าจ้างแรงงานตลอดปีต่อวัน (บาท)												
101-150	62.8	57.1	100.0	85.7	100.0	37.5	100.0	100.0	100.0	44.4	90.9	70.4
151-200	37.8	42.9	-	14.3	-	-	-	-	-	44.4	9.1	21.1
201-250	-	-	-	-	-	37.5	-	-	-	-	-	4.2
251-300	-	-	-	-	-	25.0	-	-	-	-	-	2.8
>301	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.1	-	1.4
2.ค่าจ้างแรงงานเฉพาะฤดูกาลต่อวัน(บาท)												
101-150	62.2	60.0	90.0	81.1	44.4	33.3	66.7	41.7	80.0	52.4	75.0	62.1
151-200	37.8	40.0	10.0	6.3	55.6	33.3	33.3	58.3	-	38.1	6.7	31.9
201-250	-	-	-	6.3	-	8.3	-	-	-	9.5	4.2	2.7
251-300	-	-	-	6.3	-	8.3	-	-	20.0	-	-	1.6
>301	-	-	-	-	-	16.7	-	-	-	-	4.2	1.6
3.ค่าจ้างงานเพื่อการเกษตรต่อปี (บาท)												
<5,000	15.9	31.1	25.0	18.8	37.5	15.6	25.0	46.7	33.3	27.0	36.7	25.3
5,001-70,00	4.3	8.9	-	3.1	12.5	3.1	12.5	6.7	22.2	5.4	3.3	5.7
7,001-9,000	2.9	-	-	-	-	3.1	-	-	11.1	5.4	-	2.0
9,001-11,000	8.7	17.8	-	3.1	-	12.5	-	13.3	-	5.4	13.3	9.1
11,001-13,000	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-	5.4	-	1.0
13,001-15,000	7.2	4.4	-	-	12.5	3.1	12.5	6.7	11.1	8.1	6.7	5.7
15,001-17,000	1.4	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7
17,001-19,000	-	17.8	-	-	-	-	-	13.3	-	-	10.0	4.4
19,001-21,000	2.9	-	8.3	6.3	-	6.3	12.5	-	-	2.7	6.7	3.7
21,001-23,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.4	-	0.7
23,001-25,000	1.4	-	-	3.1	-	3.1	-	-	-	-	-	1.0
>29,000	29.0	17.8	66.7	34.4	37.5	-	37.5	-	22.2	24.3	23.3	25.9
ไม่มี	24.6	-	-	31.3	-	40.6	-	-	-	-	-	14.8

ตารางที่ 4-75 อัตราการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร ผลรวมค่าจ้างแรงงานของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
4.ค่าจ้างผลิตข้าวต่อปี (บาท)												
<5,000	23.2	37.2	25.0	12.5	50.0	9.4	14.3	18.8	30.0	26.3	46.7	25.9
5,001-7,000	4.3	4.7	-	3.1	12.5	12.5	14.3	12.5	30.0	5.3	3.3	6.7
7,001-9,000	1.4	-	-	9.4	-	6.3	-	6.3	10.0	2.6	-	3.0
9,001-11,000	5.8	25.6	-	6.3	-	6.3	-	12.5	-	7.9	13.3	9.4
11,001-13,000	-	4.7	18.3	3.1	-	-	-	6.3	-	2.6	-	2.0
13,001-15,000	4.3	-	-	-	12.5	-	42.9	6.3	10.0	7.9	6.7	4.7
15,001-17,000	1.4	4.7	-	-	-	-	-	-	-	2.6	6.7	2.0
17,001-19,000	-	7.0	-	-	-	-	-	-	20.0	-	-	1.7
19,001-21,000	4.3	-	8.3	9.4	-	9.4	-	-	-	2.6	3.3	4.0
21,001-23,000	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
23,001-25,000	-	-	-	3.1	-	3.1	-	-	-	2.6	-	1.0
>29,000	26.1	16.3	58.3	9.4	25.0	15.6	28.6	37.5	-	18.4	20.0	21.2
ไม่มี	27.5	-	-	43.8	-	37.5	-	-	-	21.1	-	17.8

2.2 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ลักษระการถือครองที่ดิน

ตารางที่ 4-76 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรในหลายลักษณะ (มีที่ดินเป็นของตนเอง เช่าทั้งหมดหรือทำโดยไม่เสียค่าเช่า) สูงที่สุดคือร้อยละ 49.2 รองลงมามีลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรโดยเป็นของตนเองทั้งหมดร้อยละ 33.0 และมีลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรโดยการเช่าร้อยละ 16.7 ตามลำดับ โดยมีลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรในหลายลักษณะพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 59.3 อำเภอคลองลานร้อยละ 56.2 อำเภอเมืองร้อยละ 55.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 11-20 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 24.2 รองลงมามีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 16.5 และมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ร้อยละ 15.9 ตามลำดับ โดยมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 11-20 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอไทรงามร้อยละ 33.3 อำเภอลานกระบือร้อยละ 30.8 อำเภอเมืองร้อยละ 30.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 48.3 รองลงมาถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยการเช่าร้อยละ 47.5 และถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะโดยทำฟรีร้อยละ 4.3 ตามลำดับ โดยถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะ

โดยเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอปางศิลาทอง คลองลาน ไทรงาม โกสัมพีนครเท่ากันคือร้อยละ 50.0 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 49.2 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 48.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 11-20 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 35.3 รองลงมามีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ร้อยละ 23.7 และมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 15.0 ตามลำดับ โดยมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นของตนเองอยู่ในช่วง 11-20 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 60.0 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 50.0 อำเภอไทรงามร้อยละ 47.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 11-20 ไร่สูงที่สุดคือร้อยละ 25.4 รองลงมามีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ร้อยละ 24.9 และมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 17.2 ตามลำดับ โดยมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบเช่าอยู่ในช่วง 11-20 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือร้อยละ 50.0 อำเภอไทรงามร้อยละ 43.8 อำเภอปางศิลาทอง และโกสัมพีนครเท่ากันคือร้อยละ 33.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ และ 11-20 ไร่เท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 26.7 รองลงมามีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 21-30 ไร่ร้อยละ 20.0 และมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 31-40 ไร่ร้อยละ 13.3 ตามลำดับ โดยมีจำนวนพื้นที่การถือครองพื้นที่ทำการเกษตรหลายลักษณะที่เป็นแบบทำฟรีอยู่ในช่วง 1-10 ไร่ และ 11-20 ไร่พบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือ และทรายทองวัฒนาเท่ากันร้อยละ 100.0 อำเภอเมือง คลองขลุง และพรานกระต่ายเท่ากันร้อยละ 50.0 อำเภอคลองลานร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-76 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ลักษระการถือครองที่ดินของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.ลักษณะพื้นที่												
ของตนเองทั้งหมด	26.1	25.9	31.2	43.8	66.7	34.4	25.0	27.6	21.4	21.1	51.2	33
เช่าทั้งหมด	17.4	14.8	31.2	-	-	12.5	25.0	13.8	35.7	39.5	7.0	16.7
ทำฟรี	1.4	-	-	-	-	-	-	6.9	-	2.6	-	1.1
หลายลักษณะ	55.1	59.3	37.5	56.2	33.3	53.1	50.0	51.7	42.9	36.8	41.8	49.2
2.จำนวน												
1-10 ไร่	6.7	22.7	20.0	14.3	7.7	20.0	33.3	14.3	12.5	2.5	23.1	15.9
11-20 ไร่	30.0	22.7	20.0	28.6	30.8	33.3	16.7	28.6	25.0	16.7	15.4	24.2
21-30 ไร่	20.0	13.6	-	14.3	15.4	20.0	-	28.6	25.0	8.3	23.1	16.5
31-40 ไร่	13.3	9.1	10.0	21.4	-	6.7	33.3	14.3	-	8.3	19.2	12.1
41-50 ไร่	3.3	4.5	10.0	-	30.8	6.7	-	-	12.5	20.8	15.4	9.9
51-60 ไร่	10.0	13.6	-	7.1	-	-	16.7	-	25.0	42.0	3.8	6.6
61-70 ไร่	6.7	4.5	30.0	-	7.7	6.7	-	14.3	-	8.3	-	6.6
71-80 ไร่	10.0	9.1	10.0	-	7.7	-	-	-	-	4.2	-	4.4
81-90 ไร่	-	-	-	7.1	-	-	-	-	-	-	-	0.5
91-100 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.2	-	0.5
101-110 ไร่	-	-	-	-	-	6.7	-	-	-	4.2	-	1.1
111-120 ไร่	-	-	-	7.1	-		-	-	-	4.2	-	1.1
>151 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.2	-	0.5
3.หลายลักษณะ												
ของตนเอง	46.2	49.2	50.0	50.0	46.1	50.0	41.7	-	50.0	48.2	48.7	48.3
เช่า	48.7	49.2	50.0	41.7	46.1	47.1	50.0	100.0	50.0	44.8	46	47.5
ทำฟรี	5.1	1.6	-	8.3	7.8	2.9	8.3	-	-	6.9	5.4	4.3
4.ของตนเอง												
1-10 ไร่	16.7	22.6	50.0	33.3	16.7	11.8	33.3	6.7	33.3	42.9	27.8	23.7
11-20 ไร่	30.6	35.5	16.7	33.3	16.7	47.1	33.3	60.0	50.0	14.3	38.9	35.3
21-30 ไร่	16.7	16.1	16.7	5.6	33.3	11.8	-	13.3	-	21.4	22.2	15.0
31-40 ไร่	8.3	16.1	-	-	16.7	23.5	16.7	6.7	-	7.1	5.6	9.8
41-50 ไร่	13.9	3.2	16.7	11.1	16.7	-	-	-	-	-	-	5.8
51-60 ไร่	5.6	-	-	11.1	-	5.9	-	-	16.7	-	-	3.5
61-70 ไร่	5.6	-	-	5.6	-	-	-	6.7	-	7.1	5.6	3.5
71-80 ไร่	2.8	3.2	-	-	-	-	16.7	-	-	-	-	1.7
101-110 ไร่	-	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.6
141-150 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	6.7	-	-	-	0.6

ตารางที่ 4-76 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ลักษระการถือครองที่ดินของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
>151 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	0.6
5.เช่า												
1-10 ไร่	23.7	19.4	-	33.3	16.7	12.5	50.0	26.7	33.3	7.7	52.9	24.9
11-20 ไร่	28.9	22.6	33.3	26.7	50.0	43.8	-	26.7	33.3	7.7	11.8	25.4
21-30 ไร่	21.1	22.6	-	6.7	-	12.5	-	13.3	33.3	23.1	23.5	17.2
31-40 ไร่	7.9	6.5	-	6.7	-	6.3	16.7	13.3	-	7.7	11.8	7.7
41-50 ไร่	10.5	9.7	16.7	13.3	-	-	-	6.7	-	-	-	6.5
51-60 ไร่	3.3	-	16.7	13.3	16.7	-	16.7	13.3	-	38.5	-	8.3
61-70 ไร่	-	3.2	16.7	-	-	6.3	-	-	-	7.7	-	2.4
71-80 ไร่	-	12.9	16.7	-	16.7	-	16.7	-	-	-	-	4.1
81-90 ไร่	-	3.2	-	-	-	6.3	-	-	-	-	-	1.2
91-100 ไร่	-	-	-	-	-	6.3	-	-	-	7.7	-	1.2
101-110 ไร่	2.6	-	-	-	-	4.1	-	-	-	-	-	0.6
141-150 ไร่	-	-	-	-	-	6.3	-	-	-	-	-	0.6
6.ทำฟรี												
1-10 ไร่	50.0	-	-	33.3	100.0	-	100.0	-	-	-	-	26.7
11-20 ไร่	25	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	50.0	26.7
21-30 ไร่	25	-	-	66.7	-	-	-	-	-	-	-	20
31-40 ไร่	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	13.3
41-50 ไร่	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	-	6..7
61-70 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	6.7

2.3 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษระการถือครองเครื่องจักรกลการเกษตร

ตารางที่ 4-77 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถจักรยานยนต์สูงที่สุดคือร้อยละ 21.4 รองลงมามีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถไถเดินตามร้อยละ 20.7 และมีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นเครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยาร้อยละ 19.1 ตามลำดับ โดยมีเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นรถจักรยานยนต์พบสูงที่สุดในอำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 24.1 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 23.7 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 23.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีเครื่องสูบน้ำ 1-2 เครื่องสูงที่สุดคือร้อยละ 81.7 รองลงมามีเครื่องสูบน้ำ 3-4 เครื่องร้อยละ 14.4 และมีเครื่องสูบน้ำ 5-6 เครื่องร้อยละ 2.6 ตามลำดับ โดยมีเครื่องสูบน้ำ 1-2 เครื่องพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ทรายทองวัฒนา และบึงสามัคคีเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอโกสัม

พืนครร้อยละ 92.9 อำเภอคลองลานร้อยละ 91.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองเครื่องสูบน้ำซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 79.9 รองลงมามีการครอบครองเครื่องสูบน้ำโดยการเช่าร้อยละ 17.3 และมีการครอบครองเครื่องสูบน้ำโดยการยืมร้อยละ 2.9 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองเครื่องสูบน้ำซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอไทรงามร้อยละ 100.0 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 94.6 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 93.5 ตามลำดับ พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีเครื่องนวด 1-2 เครื่อง ในอำเภอเมือง คลองขลุง พรานกระต่าย เป็นต้น นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองร้อยละ 20.0 และมีการครอบครองเครื่องนวดโดยการเช่าร้อยละ 80.0 และพบว่าผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองในอำเภอคลองขลุง และพรานกระต่ายเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องนวดโดยเป็นของตนเองในอำเภอเมืองต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องนวดโดยการเช่าในอำเภอเมืองสูงสุดคือร้อยละ 100.0 ผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องนวดโดยการเช่าในอำเภอคลองขลุง และพรานกระต่ายต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องร้อยละ 95.3 และมีเครื่องเกี่ยว 3-4 เครื่องร้อยละ 4.7 และพบว่าผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องในอำเภอเมือง ขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง คลองลาน ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และพรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองขลุงผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 80.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 3-4 เครื่องในอำเภอคลองขลุงสูงสุดร้อยละ 20.0 และในอำเภอเมือง ขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง คลองลาน ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และพรานกระต่ายผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 3-4 เครื่องเท่ากันต่ำที่สุดร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองเครื่องเกี่ยวโดยการเช่าร้อยละ 35.7 และมีการครอบครองโดยการเช่าร้อยละ 64.3 และพบว่าผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวโดยเป็นของตนเองในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และพรานกระต่ายเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองลาน และคลองขลุงผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวโดยเป็นของตนเองเท่ากันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าในอำเภอคลองลาน และคลองขลุงเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ อำเภอทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และพรานกระต่ายผู้ผลิตมีการครอบครองโดยการเช่าเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีเครื่องเกี่ยวนวด 1-2 เครื่องร้อยละ 92.9 และมีเครื่องเกี่ยวนวด 3-4 เครื่องร้อยละ 7.1 และพบว่าผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยวนวด1-2 เครื่องในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง คลองลาน บึงสามัคคี และคลองขลุงเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอเมืองผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยว 1-2 เครื่องต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 66.7 ในขณะที่ผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยวนวด 3-4 เครื่องในอำเภอเมืองสูงสุดคือ ร้อยละ 33.3 ในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง คลองลาน บึงสามัคคี และคลองขลุงผู้ผลิตมีเครื่องเกี่ยวนวด 3-4 เครื่องเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตใน

จังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 69.2 และมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยการเช่าคือร้อยละ 30.8 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดที่เป็นของตนเองในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง และบึงสามัคคีเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองลานผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดซึ่งเป็นของตนเองต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยการเช่าในอำเภอคลองลานสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องเกี่ยวนวดโดยการเช่าในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง และบึงสามัคคีเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดพิจิตร มีเครื่องหยอดอยู่ที่ 1-2 เครื่อง โดยพบในอำเภอเมือง ขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง คลองลาน ลานกระบือ และไทรงาม เป็นต้น นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองเครื่องหยอดที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 88.9 และมีการครอบครองเครื่องหยอดโดยการเช่าคือร้อยละ 11.1 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองเครื่องหยอดที่เป็นของตนเองในอำเภอเมือง ขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ และไทรงามเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองลานผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องหยอดซึ่งเป็นของตนเองต่ำที่สุดคือร้อยละ 50.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องหยอดโดยการเช่าในอำเภอคลองลานสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องหยอดโดยการเช่าในอำเภอเมือง ขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ และไทรงามเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-77 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษระการถือครองเครื่องจักรกลการเกษตรของผู้ผลิต ในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.เครื่องมือ												
เครื่องสูบน้ำ	18.0	19.0	20.3	15.5	20.5	21.5	23.1	21.6	22.0	19.8	16.7	19.1
เครื่องนวด	0.6	-	-	-	-	-	-	-	-	1.6	0.5	0.4
เครื่องเกี่ยว	2.2	0.4	2.7	3.9	1.1	-	1.9	0.9	-	2.7	1.6	1.7
เครื่องเกี่ยวนวด	0.9	1.3	1.4	1.3	-	-	-	0.9	-	2.1	-	0.9
เครื่องหยอด	0.6	0.4	1.4	1.3	1.1	1.4	-	-	-	-	-	0.6
รถแทรกเตอร์	4.4	3.5	5.4	9.0	6.8	3.5	1.9	0.9	-	5.9	3.8	4.4
รถไถเดินตาม	20.2	23.0	17.6	18.7	20.5	19.4	19.2	25.0	23.7	17.6	22.6	20.7
รถอีแต๋น	2.8	1.8	2.7	4.5	1.1	2.1	3.8	2.6		3.8	10.2	3.8
รถจักรยานยนต์	20.5	23.5	21.6	20.0	20.5	22.2	23.1	24.1	23.7	17.1	23.1	21.4
รถบรรทุก 4 ล้อ	8.8	6.2	5.4	4.5	6.8	8.3	1.9	3.4	6.8	6.4	3.2	6.1
รถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป	2.5	0.4	2.7	2.6	1.1	1.4	1.9	0.9	1.7	3.2	1.1	1.8
เครื่องพ่นยา	18.3	20.4	18.9	18.7	20.5	20.1	23.1	19.8	22.0	17.6	17.2	19.1
2.จำนวนเครื่องสูบน้ำ												
1-2 เครื่อง	66.7	100.0	100.0	91.7	100.0	51.6	100.0	100.0	92.9	45.9	68.9	81.7
3-4เครื่อง	28.1	-	-	8.3	-	35.5	-	-	7.1	40.5	31.1	14.4
5-6 เครื่อง	3.5	-	-	-	-	9.7	-	-	-	8.1	-	2.6
7-8 เครื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.7	-	0.3
9-10 เครื่อง	-	-	-	-	-	3.2	-	-	-	2.7	-	0.7
>10เครื่อง	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
3.การครอบครอง												
ของตนเอง	93.1	62.8	53.3	91.7	50.0	100.0	41.7	52.0	84.6	94.6	93.5	79.9
เช่า	1.7	34.9	46.7	-	38.9	-	50.0	48.0	15.4	5.4	6.5	17.3
ยืม	5.2	2.3	-	8.3	11.1	-	8.3	-	-	-	-	2.9
4.จำนวนเครื่องนวด												
1-2 เครื่อง	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	100.0	100.0
5.การครอบครอง												
ของตนเอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	100.0	20.0
เช่า	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80.0
6.จำนวนเครื่องเกี่ยว												
1-2 เครื่อง	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-	100.0	100.0	-	80.0	100.0	95.3
3-4เครื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.0	-	4.7

ตารางที่ 4-77 จำนวนเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษระการถือครองเครื่องจักรกลการเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
7.การครอบครอง												
ของตนเอง	12.5	100.0	100.0	-	100.0	-	100.0	100.0	-	-	100.0	35.7
เช่า	87.5	-	-	100.0	-	-	-	-	-	100.0	-	64.3
8.จำนวนเครื่องเกี่ยวนวด												
1-2 เครื่อง	66.7	100.0	10.0	100.0	-	-	-	100.0	-	100.0	-	92.9
3-4เครื่อง	33.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1
9.การครอบบครอง												
ของตนเอง	50.0	100.0	100.0	-	-	-	-	100.0	-	75.0	-	69.2
เช่า	50.0	-	-	100.0	-	-	-	-	-	25.0	-	30.8
10.จำนวนเครื่องหยอด												
1-2 เครื่อง	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	100.0
11.การครอบครอง												
ของตนเอง	100.0	100.0	100.0	50.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	88.9
เช่า	-	-	-	50.0	-	-	-	-	-	-	-	11.1

2.4 จำนวนรถเพื่อการเกษตรและลักษณะการครอบครอง

ตารางที่ 4-78 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรถแทรกเตอร์ 1-2 คันร้อยละ 95.7 และมีรถแทรกเตอร์ 3-4 คันร้อยละ 4.3 และพบว่าผู้ผลิตมีรถแทรกเตอร์ 1-2 คันในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง คลองลาน ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และพรานกระต่ายเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองขลุงผู้ผลิตมีรถแทรกเตอร์ 1-2 คันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 81.8 ในขณะที่ผู้ผลิตมีรถแทรกเตอร์ 3-4 คันในอำเภอคลองขลุงสูงสุดคือร้อยละ 18.2 และในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง คลองลาน ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และพรานกระต่ายผู้ผลิตมีรถแทรกเตอร์ 3-4 คันเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองรถแทรกเตอร์ที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 90.1 และมีการครอบครองรถแทรกเตอร์โดยการเช่าคือร้อยละ 9.9 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองรถแทรกเตอร์ที่เป็นของตนเองในอำเภอปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี คลองขลุง และพรานกระต่ายเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอเมืองผู้ผลิตมีการครอบครองรถแทรกเตอร์ซึ่งเป็นของตนเองต่ำที่สุดคือร้อยละ 71.4 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองรถแทรกเตอร์โดยการเช่าในอำเภอเมืองสูงสุดคือ ร้อยละ 28.6 และ

ผู้ผลิตมีการครอบครองรถแทรกเตอร์โดยการเช่าในอำเภอปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี คลองขลุง และพรานกระต่ายเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-78 จำนวนรถแทรกเตอร์ และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร รถแทรกเตอร์											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.จำนวน												
1-2 เครื่อง	92.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	-	81.8	100.0	95.7
3-4เครื่อง	7.1	-	-	-	-	-	-	-	-	18.2	-	4.3
2.การครอบครอง												
ของตนเอง	71.4	87.5	100.0	85.7	100.0	100.0	100.0	100.0	-	100.0	100.0	90.1
เช่า	28.6	12.5	-	14.3	-	-	-	-	-	-	-	9.9

ตารางที่ 4-79 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรถไถเดินตาม 1-2 คันสูงที่สุดคือร้อยละ 83.1 รองลงมามีรถไถเดินตาม 3-4 คันร้อยละ 12.6 และมีรถไถเดินตาม 5-6 คันร้อยละ 3 ตามลำดับ โดยมีรถไถเดินตาม 1-2 คันพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรี และคลองลานเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอลานกระบือร้อยละ 94.7 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 93.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองรถไถเดินตามซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 86.1 รองลงมามีการครอบครองรถไถเดินตามโดยการเช่าร้อยละ 12.7 และมีการครอบครองรถไถเดินตามโดยการยืมร้อยละ 1.2 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองรถไถเดินตามซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอไทรงาม และคลองขลุงเท่ากันคือร้อยละ 100 อำเภอคลองลานร้อยละ 96.6 อำเภอเมืองร้อยละ 95.3 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 92.7 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 85.7 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 80.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-79 จำนวนรถไถเดินตาม และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร รถไถเดินตาม											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.จำนวน												
1-2 เครื่อง	75.0	100.0	76.5	100.0	94.7	50.0	83.3	89.7	85.7	57.6	93.3	83.1
3-4เครื่อง	21.9	-	23.5	-	5.3	35.7	16.7	10.3	14.3	24.2	6.7	12.6
5-6 เครื่อง	3.1	-	-	-	-	10.7	-	-	-	9.1	-	3.0
7-8 เครื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.1	-	0.9
9-10 เครื่อง	-	-	-	-	-	3.6	-	-	-	-	-	0.3
2.การครอบครอง												
ของตนเอง	95.3	80.8	76.9	96.6	55.6	100.0	70.0	55.2	85.7	100.0	92.7	86.1
เช่า	4.7	19.2	23.1	3.4	38.9	-	30.0	44.8	14.3	-	7.3	12.7
ยืม	-	-	-	-	5.6	-	-	-	-	-	-	1.2

ตารางที่ 4-80 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรถอีแต๋น 1-2 คันสูงที่สุดคือร้อยละ 91.8 รองลงมามีรถอีแต๋น 3-4 คันร้อยละ 6.6 และมีรถอีแต๋น 7-8 คันร้อยละ 1.6 ตามลำดับ โดยมีรถอีแต๋น 1-2 คันพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคีเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 93.3 อำเภอคลองลานร้อยละ 85.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครอง รถอีแต๋นที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 91.8 และมีการครอบครองรถอีแต๋นโดยการเช่าคือร้อยละ 8.2 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองรถอีแต๋นที่เป็นของตนเองในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม บึงสามัคคี และพรานกระต่ายเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอทรายทองวัฒนาผู้ผลิตมีการครอบครองรถอีแต๋นซึ่งเป็นของตนเองต่ำที่สุดคือร้อยละ 50.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองรถอีแต๋นโดยการเช่าในอำเภอทรายทองวัฒนาสูงสุดคือ ร้อยละ 50.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองรถอีแต๋นโดยการเช่าในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม บึงสามัคคี และพรานกระต่ายเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-80 จำนวนรถอีแต๋นและการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร อีแต๋น											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.จำนวน												
1-2 เครื่อง	77.8	100.0	100.0	85.7	100.0	100.0	100.0	100.0	-	81.8	93.3	91.8
3-4เครื่อง	11.1	-	-	14.3	-	-	-	-	-	18.2	6.7	6.6
7-8 เครื่อง	11.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.6
2.การครอบครอง												
ของตนเอง	77.8	100.0	100.0	85.7	100.0	100.0	50.0	100.0	-	90.9	100.0	91.8
เช่า	22.2	-	-	14.3	-	-	50.0	-	-	9.1	-	8.2

ตารางที่ 4-81 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรถจักรยานยนต์ 1-2 คันสูงที่สุดคือร้อยละ 59.5 รองลงมามีรถจักรยานยนต์ 3-4 คันร้อยละ 30.9 และมีรถจักรยานยนต์ 5-6 คันร้อยละ 8.4 ตามลำดับ โดยมีรถจักรยานยนต์ 1-2 คันพบสูงที่สุดในอำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 96.6 อำเภอลานกระบือร้อยละ 94.7 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 94.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นของตนเองสูงที่สุดคือร้อยละ 76.7 รองลงมามีการครอบครองรถจักรยานยนต์โดยการเช่าร้อยละ 19.2 และมีการครอบครองรถจักรยานยนต์โดยการยืมร้อยละ 4.1 ตามลำดับ โดยมีการครอบครองรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นของตนเองพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง คลองลาน ไทรงาม คลองขลุงเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 83.3 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 65.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-81 จำนวนรถจักรยานยนต์ และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร รถจักรยานยนต์											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลา ทอง	คลอง ลาน	ลาน กระบือ	ไทร งาม	ทรายทอง วัฒนา	บึง สามัคคี	โกสัมพี นคร	คลอง ขลุง	พราน กระต่าย	
1.จำนวน												
1-2 เครื่อง	46.2	80.0	94.1	38.7	94.7	37.5	83.3	96.6	85.7	40.6	86.7	59.5
3-4เครื่อง	41.5	20.0	5.9	48.4	5.3	43.8	16.7	3.4	14.3	50.0	6.7	30.9
5-6 เครื่อง	10.8	-	-	9.7	-	12.5	-	-	-	9.4	6.7	8.4
7-8 เครื่อง	1.5	-	-	3.2	-	3.1	-	-	-	-	-	0.9
>10เครื่อง	-	-	-	-	-	3.1	-	-	-	-	-	0.3
2.การครอบครอง												
ของตนเอง	100.0	47.2	56.3	100.0	41.2	100.0	83.3	53.6	50.0	100.0	65.1	76.7
เช่า	-	41.5	43.8	-	47.1	-	8.3	32.1	50.0	-	27.9	19.2
ยืม	-	11.3	-	-	11.8	-	8.3	14.3	-	-	7.0	4.1

ตารางที่ 4-82 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรถบรรทุก 4 ล้อ 1-2 คันสูงที่สุดคือร้อยละ 87.8 รองลงมามีรถบรรทุก 4 ล้อ 3-4 คันร้อยละ 9.1 และมีรถบรรทุก 4 ล้อ 5-6 คันร้อยละ 2.0 ตามลำดับ โดยมีรถบรรทุก 4 ล้อ 1-2 คันพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง คลองลาน ลานกระบือ ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร พรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอไทรงามร้อยละ 91.7 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 83.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 94.8 และมีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อโดยการเช่าคือร้อยละ 5.2 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อที่เป็นของตนเองในอำเภอปางศิลาทอง คลองลานอำเภอไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และโกสัมพีนครเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 ในอำเภอลานกระบือ และพรานกระต่ายผู้ผลิตมีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อซึ่งเป็นของตนเองเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 83.3 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อโดยการเช่าในอำเภอลานกระบือ และพรานกระต่ายเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 16.7 และผู้ผลิตมีการครอบครองรถบรรทุก 4 ล้อโดยการเช่าในอำเภอปางศิลาทอง คลองลานอำเภอไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี และโกสัมพีนครเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-82 จำนวนรถบรรทุก 4 ล้อ และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิต ปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร รถบรรทุก 4 ล้อ											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.จำนวน												
1-2 เครื่อง	82.1	100.0	100.0	100.0	100.0	91.7	100.0	100.0	100.0	83.3	100.0	87.8
3-4เครื่อง	7.1	-	-	-	-	8.3	-	-	-	16.7	-	9.1
5-6 เครื่อง	7.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.0
7-8 เครื่อง	3.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0
2.การครอบครอง												
ของตนเอง	96.4	92.9	100.0	100.0	83.3	100.0	100.0	100.0	100.0	90.9	83.3	94.8
เช่า	3.6	7.1	-	-	16.7	-	-	-	-	9.1	16.7	5.2

ตารางที่ 4-83 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันร้อยละ 93.1 และมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 3-4 คันร้อยละ 6.9 และพบว่าผู้ผลิตมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร คลองขลุง และพรานกระต่ายเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองลานผู้ผลิตมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 1-2 คันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 75.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 3-4 คันในอำเภอคลองลานสูงสุดคือร้อยละ 25.0 และในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร คลองขลุง และพรานกระต่ายผลิตมีรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป 3-4 คันเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 72.4 และมีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปโดยการเช่าคือร้อยละ 27.6 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปที่เป็นของตนเองในอำเภอขาณุวรลักษบุรี คลองลาน ไทรงาม ทรายทองวัฒนา โกสัมพีนคร และพรานกระต่ายเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 ในอำเภอลานกระบือ และบึงสามัคคีผู้ผลิตมีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปซึ่งเป็นของตนเองเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปโดยการเช่าในอำเภอลานกระบือ และบึงสามัคคีเท่ากันสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 และผู้ผลิตมีการครอบครองรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไปโดยการเช่าในอำเภอขาณุวรลักษบุรี คลองลาน ไทรงาม ทรายทองวัฒนา โกสัมพีนคร และพรานกระต่ายเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-83 จำนวนรถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร รถบรรทุก 6 ล้อ											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.จำนวน												
1-2 เครื่อง	87.5	100.0	100.0	75.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	93.1
3-4เครื่อง	12.5	-	-	25.0	-	-	-	-	-	-	-	6.9
2.การครอบครอง												
ของตนเอง	50.0	100.0	50.0	100.0	-	100.0	100.0	-	100.0	83.3	100.0	72.4
เช่า	50.0	-	50.0	-	100.0	-	-	100.0	-	16.7	-	27.6

2.5 จำนวนอุปกรณ์การเกษตรและลักษณะการถือครอง

ตารางที่ 4-84 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีเครื่องพ่นยา 1-2 เครื่องสูงที่สุดคือร้อยละ 77.8 รองลงมามีเครื่องพ่นยา 3-4 เครื่องร้อยละ 20.6 และมีเครื่องพ่นยา 5-6 เครื่องร้อยละ 1.6 โดยมีเครื่องพ่นยา 1-2 เครื่องพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 100 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 92.9 อำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 91.7 อำเภอไทรงามร้อยละ 89.7 อำเภอคลองลานร้อยละ 86.2 อำเภอลานกระบือร้อยละ 83.3 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 82.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการครอบครองเครื่องพ่นยาที่เป็นของตนเองคือร้อยละ 95.8 และมีการครอบครองเครื่องพ่นยาโดยการเช่าคือร้อยละ 4.2 และพบว่าผู้ผลิตครอบครองเครื่องพ่นยาที่เป็นของตนเองในอำเภอเมือง คลองลาน ไทรงาม และคลองขลุงเท่ากันสูงที่สุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอลานกระบือผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องพ่นยาซึ่งเป็นของตนเองต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 ในขณะที่ผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องพ่นยาโดยการเช่าในอำเภอลานกระบือสูงสุดคือ ร้อยละ 11.1 และผู้ผลิตมีการครอบครองเครื่องพ่นยาโดยการเช่าในอำเภอเมือง คลองลาน ไทรงาม และอำเภอคลองขลุงเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-84 จำนวนเครื่องพ่นยา และการครอบครองของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร เครื่องพ่นยา											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.จำนวน												
1-2 เครื่อง	79.3	100.0	82.4	86.2	83.3	89.7	91.7	79.3	92.9	57.6	71.1	77.8
3-4เครื่อง	17.2	-	17.6	13.8	16.7	3.4	8.3	20.7	7.1	39.4	28.9	20.6
5-6 เครื่อง	3.4	-	-	-	-	6.9	-	-	-	3.0	-	1.6
2.การครอบครอง												
ของตนเอง	100.0	91.3	92.9	100.0	88.9	100.0	91.7	90.9	92.3	100.0	93.8	95.8
เช่า	-	8.7	7.1	-	11.1	-	8.3	9.1	7.7	-	6.3	4.2

2.6 จำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย และแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต

ตารางที่ 4-85 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส. สูงที่สุดคือร้อยละ 45.7 เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเอกชนสูง รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองร้อยละ 30.4 และใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนเงินล้านร้อยละ 15.1 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส. พบสูงที่สุดในอำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 50.0 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 47.1 อำเภอคลองลานร้อยละ 40.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 50.0 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 2,001.00-4,000.00 บาทและ 40,001.00-60,000.00 บาทเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 25.0 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง ลานกระบือ คลองขลุงเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 50.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากญาติอยู่ในช่วง 0.1-2.0% 2.1-4.0% 4.1-6.0% และมากกว่า 12.1% เท่ากันร้อยละ 25.0 โดยพบในหลายอำเภอ เช่น อำเภอปางศิลาทอง โกสัมพีนคร คลองขลุง พรานกระต่าย เป็นต้น

ตารางที่ 4-85 จำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย และแหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.ปัจจัยการผลิต												
ใช้ของตนเอง	26	21.5	18.9	22.2	28.2	25.1	40.0	32.1	29.7	17.9	33.4	30.4
จากญาติ	0.7	1	2.7	-	2.6	-	-	-	2.7	3.6	2.5	1.5
ธ.ก.ส	36.6	47.1	35.1	40.3	38.4	36.3	50.0	35.9	35.1	39.3	35.9	45.7
สหกรณ์การเกษตร	4.2	3.9	8.1	4.2	5.1	5.6	5.0	3.8	-	12.5	-	5.3
พ่อค้า	2.8	-	2.7	4.2	2.6	1.4	5.0	1.9	-	1.8	1.3	0.2
กองทุนเงินล้าน	26.8	26.5	29.7	27.8	23.1	27.9	-	24.5	32.4	23.2	24.4	15.1
อื่นๆ	2.8	-	2.7	1.4	-	3.7	-	1.9	-	1.8	2.5	1.8
2.จำนวนเงิน (บาท)												
1-20,000	100.0	-	-	-	100.0	-	-	-	-	100.0	50.0	50.0
20,001-40,000	-	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	50.0	25.0
40,001-60,000	-	100.0	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	25.0
3.ดอกเบี้ย												
0.1-2.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	25.0
2.1-4.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	25.0
4.1-6.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	25.0
>12.1%	-	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	25.0

ตารางที่ 4-86 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 32.6 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 80,001.00-100,000.00 บาทร้อยละ 18.8 และใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 60,001.00-80,000.00 บาทร้อยละ 12.3 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 46.2 อำเภอเมืองร้อยละ 42.3 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 39.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 6.1-8.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 66.5 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 4.1-6.0% ร้อยละ 13.1 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 8.1-10.0% ร้อยละ 10.9 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส อยู่ในช่วง 6.1-8.0%พบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 83.3 อำเภอเมืองร้อยละ 80.8 อำเภอบึงสามัคคี อำเภอพรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 75.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-86 จำนวนปัจจัยการผลิตจาก ธ.ก.ส และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร ธ.ก.ส											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลา ทอง	คลอง ลาน	ลาน กระบือ	ไทร งาม	ทรายทอง วัฒนา	บึง สามัคคี	โกสัมพี นคร	คลอง ขลุง	พราน กระต่าย	
1.จำนวนเงิน (บาท)												
1-20,000	3.8	6.3	15.4	10.3	13.3	-	-	-	-	-	10.7	4.3
20,001-40000	7.7	12.5	7.7	24.1	20.0	3.8	-	5.0	7.7	4.5	10.7	10.1
40,001-60000	42.3	33.3	7.7	31	13.3	38.5	20.0	20.0	46.2	18.2	39.3	32.6
60,001-80000	11.5	14.6	-	6.9	13.3	11.5	30.0	5.0	23.1	13.6	14.3	12.3
80,001-100,000	23.1	6.3	46.2	17.2	20.0	23.1	40.0	15.0	7.7	31.8	7.1	18.8
100,001-120,000	3.8	4.2	7.7	3.4	6.7	-	-	-	-	-	3.6	2.9
120,001-140,000	-	2.1	-	-	-	-	-	-	-	4.5	-	0.7
140,001-160,000	1.9	6.3	-	-	-	3.8	-	10.0	15.4	-	10.7	4.3
160,001-180,000	-	4.2	-	-	6.7	-	-	5.0	-	9.1	-	2.2
180,001-200,000	3.8	-	-	3.4	6.7	3.8	-	10.0	-	4.5	-	2.9
>200,001	1.9	10.4	-	3.4	-	15.4	10.0	30.0	-	13.6	3.6	8.7
2.ดอกเบี้ย												
0.1-2.0%	3.8	2.1	-	-	6.7	-	11.1	-	-	4.5	3.9	2.6
2.1-4.0%	1.9	4.2	-	10.3	6.7	7.7	-	-	-	9.1	-	4.0
4.1-6.0%	3.8	16.7	30.8	20.7	20.0	26.9	11.1	-	16.7	4.5	7.1	13.1
6.1-8.0%	80.8	52.1	61.5	58.6	66.7	53.8	55.6	75.0	83.3	63.6	75.0	66.5
8.1-10.0%	7.7	20.8	7.7	6.9	-	7.7	11.1	25.0	-	13.6	10.7	10.9
10.1-12.0%	1.9	4.2	-	-	-	-	11.1	-	-	4.5	3.6	2.2
>12.1%	-	-	-	3.4	-	3.8	-	-	-	-	-	0.7

ตารางที่ 4-87 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 34.4 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทร้อยละ 25.0 และใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทร้อยละ 15.6 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 100.0 อำเภอไทรงามร้อยละ 75.0 อำเภอคลองลานร้อยละ 66.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 10.1-12.0% รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 4.1-6.0% และ 6.1-8.0% เท่ากันร้อยละ 15.2

และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 8.1-10.0% ร้อยละ 12.1 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตรอยู่ในช่วง 10.1-12.0% พบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 66.7 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 60.0 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 57.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-87 จำนวนปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์การเกษตร และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร สหกรณ์การเกษตร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.จำนวนเงิน (บาท)												
1-20,000	33.3	-	66.7	-	50.0	-	-	-	-	-	-	15.6
20,001-40,000	50.0	-	-	33.3	-	25.0	-	50.0	-	28.6	-	25.0
40,001-60,000	16.7	50.0	-	66.7	-	75.0	100	-	-	28.6	-	34.4
60,001-80,000	-	25.0	33.3	-	-	-	-	50.0	-	14.3	-	12.5
80,001-100,000	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	14.3	-	6.3
140,001-160,000	-	25.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.1
180,001-200,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.3	-	3.1
2.ดอกเบี้ย												
0.1-2.0%	-	-	-	-	-	25.0	-	100.0	-	-	-	9.1
2.1-4.0%	-	-	-	-	50.0	-	-	-	-	14.3	-	6.1
4.1-6.0%	-	50.0	-	-	50.0	25.0	-	-	-	14.3	-	15.2
6.1-8.0%	16.7	25.0	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	15.2
8.1-10.0%	-	-	40.0	-	-	50.0	-	-	-	-	-	12.1
10.1-12.0%	66.7	25.0	60.0	-	-	-	-	-	-	57.1	-	36.4
>12.1%	16.7	-	-	-	-	-	-	-	-	14.3	-	6.1

ตารางที่ 4-88 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 53.8 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 และ 60,001.00-80,000.00 บาทเท่ากันร้อยละ 15.4 และใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 และ 80,001.00-100,000.00 บาทเท่ากันร้อยละ 7.7 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดอำเภอลานกระบือ ไทรงาม ทรายมองวัฒนา และพรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 75.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 2.1-4.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 54.5 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 0.1-2.0% ร้อยละ 27.3 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่ในช่วง 4.1-6.0% ร้อยละ 18.2 โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากพ่อค้าอยู่

ในช่วง 2.1-4.0% พบสูงที่สุดในอำเภอคลองลาน ไทรงามเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 66.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-88 จำนวนปัจจัยการผลิตจากพ่อค้า และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร พ่อค้า											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลา ทอง	คลอง ลาน	ลาน กระบือ	ไทร งาม	ทรายทอง วัฒนา	บึง สามัคคี	โกสัม พีนคร	คลอง ขลุง	พราน กระต่าย	
1.จำนวนเงิน (บาท)												
1-20,000	75.0	-	-	-	100.0	100.0	100.0	-	-	-	100.0	53.8
20,001-40,000	25.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.7
40,001-60,000	-	-	100.0	-	-	-	-	-	-	100.0	-	15.4
60,001-80,000	-	-	-	66.7	-	-	-	-	-	-	-	15.4
80,001-100,000	-	-	-	33.3	-	-	-	-	-	-	-	7.7
2.ดอกเบี้ย												
0.1-2.0%	-	-	-	-	100.0	-	100.0	-	-	100.0	-	27.3
2.1-4.0%	66.7	-	-	100.0	-	100.0	-	-	-	-	-	54.5
4.1-6.0%	33.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	18.2

ตารางที่ 4-89 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 66.5 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทร้อยละ 22.9 และใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทร้อยละ 6.9 ตามลำดับ โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอปางศิลาทองร้อยละ 90.9 อำเภอคลองลานร้อยละ 85.0 อำเภอเมืองร้อยละ 81.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 4.1-6.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 42.2 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 6.1-8.0% ร้อยละ 27.8 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 8.1-10.0% ร้อยละ 11.8 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในช่วง 4.1-6.0% พบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 90.9 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 84.2 อำเภอลานกระบือร้อยละ 77.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-89 จำนวนปัจจัยการผลิตจากกองทุนหมู่บ้าน และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร กองทุนเงินล้าน											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลา ทอง	คลอง ลาน	ลาน กระบือ	ไทร งาม	ทรายทอง วัฒนา	บึง สามัคคี	โกสัมพี นคร	คลอง ขลุง	พราน กระต่าย	
1.จำนวนเงิน (บาท)												
1-20,000	81.6	55.6	90.9	85.0	44.4	75.0	66.7	38.5	41.7	38.5	73.7	66.5
20,001-40,000	10.5	37	9.1	5.0	44.4	20.0	-	61.5	41.7	23.1	15.8	22.9
40,001-60,000	2.6	3.7	-	10.0	11.1	5.0	16.7	-	-	30.8	5.3	6.9
60,001-80,000	2.6	3.7	-	-	-	-	16.7	-	-	7.7	-	1.6
80,001-100,000	2.6	-	-	-	-	-	-	-	8.3	-	-	1.1
180,001-200,000	-	-	-	-	-	-	-	-	8.3	-	-	0.5
>200,001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.3	0.5
2.ดอกเบี้ย												
0.1-2.0%	18.4	7.4	-	15.0	22.2	10.0	16.7	-		15.4	-	10.2
2.1-4.0%	5.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.1
4.1-6.0%	23.7	37.0	63.6	10.0	77.8	40.0	50.0	30.8	90.9	23.1	84.2	42.2
6.1-8.0%	18.4	44.4	36.4	35.0	-	40.0	-	15.4	9.1	61.5	5.8	27.8
8.1-10.0%	13.2	-	-	35.0	-	10.0	33.3	46.2	-	-	-	11.8
10.1-12.0%	21.1	11.1	-	5.0	-	-	-	7.7	-	-	-	7.0

ตารางที่ 4-90 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 63.6 รองลงมาใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 20,001.00-40,000.00 บาทร้อยละ 27.3 และใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 40,001.00-60,000.00 บาทร้อยละ 9.1 โดยใช้ปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 1-20,000.00 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอเมือง ทรายทองวัฒนา และพรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 100.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 8.1-10.0% สูงที่สุดคือร้อยละ 27.3 รองลงมาใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 0.1-2.0% 4.1-6.0% และ 10.1-12.0% เท่ากันร้อยละ 18.2 และใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ อยู่ในช่วง 2.1-4.0% และมากกว่า 12.1% เท่ากันร้อยละ 9.1 ตามลำดับ โดยใช้ดอกเบี้ยจากปัจจัยการผลิตอื่น ๆ อยู่ในช่วง 8.1-10.0%พบสูงที่สุดในอำเภอทรายทองวัฒนา บึงสามัคคีเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 25.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-90 จำนวนปัจจัยการผลิตจากอื่น ๆ และอัตราดอกเบี้ยของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร อื่นๆ											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.จำนวนเงิน(บาท)												
1-20,000	100.0	-	-	-	-	-	100.0	-	-	-	100.0	63.6
20,001-40,000	-	-	100.0	-	-	-	-	100.0	-	100.0	-	27.3
40,001-60,000	-	-	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	9.1
2.ดอกเบี้ย												
0.1-2.0%	25.0	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	18.2
2.1-4.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	9.1
4.1-6.0%	25.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	18.2
8.1-10.0%	25.0	-	-	-	-	-	100.0	100.0	-	-	-	27.3
10.1-12.0%	25.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	18.2
>12.1%	-	-	-	100.0	-	-	-	-	-	-	-	9.1

2.7 ชนิดพืชที่ปลูก

ตารางที่ 4-91 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการทำนาครั้งที่ 2 สูงที่สุดคือร้อยละ 28.6 รองลงมามีการทำนาครั้งที่ 1 ร้อยละ 23.1 และการปลูกมันสัมปะหลังร้อยละ 16.5 ตามลำดับ โดยมีการทำนาครั้งที่ 2 พบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 40.2 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 40.0 อำเภอไทรงามร้อยละ 39.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-91 ชนิดพืชที่ปลูกของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ชนิดพืชที่ปลูก	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
ทำนาครั้งที่ 1	23.3	23.3	29.6	23.5	24.0	16.4	-	13.5	8.3	20.0	42.6	23.1
ทำนาครั้งที่ 2	23.3	40.2	19.8	21.2	28.0	39.3	35.3	32.5	37.5	40.0	16.2	28.6
ทำนาครั้งที่ 3	10.3	37.8	6.6	3.5	20.0	19.7	35.3	32.5	2.5	30.0	8.8	13.7
ข้าวโพด	5.8	1.3	14.3	9.4	-	4.9	-	2.7	16.7	-	-	4.8
ถั่วต่างๆ	4.5	1.3	-	2.2	-	-	-	-	-	-	-	1.6
อ้อย	6.5	1.3	-	4.7	8.0	9.9	5.9	10.8	-	6.0	4.4	5.4
มันสัมปะหลัง	18.1	19.5	26.4	27.1	8.0	8.2	-	-	20.8	4.0	23.6	16.5
ปลูกผัก	1.3	-	-	3.5	-	-	11.8	2.7	-	-	1.5	1.4
ทำสวนผลไม้	4.5	5.2	-	4.7	4.0	1.6	-	5.4	4.1	-	-	3.2
ไม้ดอก	0.6	-	-	-	-	-	11.8	-	-	-	-	0.5
อื่นๆ	1.9	-	3.3	-	8.0	-	-	-	-	-	2.9	1.3

2.8 พันธุ์ข้าวที่ปลูกฤดูนาปี นาปรัง 1 นาปรัง 2

ตารางที่ 4-92 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการปลูกข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 สูงที่สุดคือร้อยละ 24.0 รองลงมามีการปลูกข้าวพันธุ์ชัยนาทร้อยละ 19.4 และมีการปลูกข้าวพันธุ์มะลิ 105 ร้อยละ 15.0 ตามลำดับ โดยมีการปลูกข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 พบสูงที่สุดในอำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 47.0 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 45.6 อำเภอลานกระบือร้อยละ 37.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์พิษณุโลก 2 สูงที่สุดคือร้อยละ 24.7 รองลงมามีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์สุพรรณ 3 ร้อยละ 18.8 และมีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์สุพรรณ 2 ร้อยละ 13.3 โดยมีการปลูกข้าวนาปรัง 1 พันธุ์พิษณุโลก 2 พบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือร้อยละ 57.0 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 50.1 อำเภอเมืองร้อยละ 30.2 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์พิษณุโลก 2 สูงที่สุดคือร้อยละ 23.5 รองลงมามีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์สุพรรณ 3 ร้อยละ 18.2 และมีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์สุพรรณ 2 ร้อยละ 15.5 ตามลำดับ โดยมีการปลูกข้าวนาปรัง 2 พันธุ์พิษณุโลก 2 พบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 80.1 อำเภอคลองลานร้อยละ 75.2 อำเภอลานกระบือร้อยละ 30.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-92 พันธุ์ข้าวที่ปลูกฤดูนาปี นาปรัง 1 นาปรัง 2 ของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.พันธุ์ที่ปลูก นาปี												
มะลิ 105	8.8	-	15.0	13.9	12.6	7.4	50.0	-	-	-	79.0	15.0
สุรินทร์	-	-	-	8.3	-	-	-	-	-	-	-	1.1
ปทุม	6.9	2.2	-	2.8	-	18.4	-	23.6	-	3.3	3.0	5.9
พล 2	28.2	23.4	25.0	11.1	37.4	37	-	47.0	45.6	23.4	-	24.0
ชัยนาท	14.1	36.1	30.0	41.7	12.6	7.4	-	-	27.2	33.4	9.0	19.4
สุพรรณ 2	12.3	17.1	-	19.4	-	14.8	-	11.8	-	23.4	-	12.8
สุพรรณ 3	12.3	12.7	20.0	-	12.6	7.4	-	-	18.2	-	3.0	10.8
ข้าวเหนียว	1.7	-	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.8
ดอนเจดีย์	-	-	-	-	-	-	-	5.8	-	-	-	1.0
อื่น ๆ(กข.,No.039)	15.7	8.5	5.0	2.8	24.9	7.4	50.0	11.8	9.0	13.3	6.0	9.4
2.พันธุ์ที่ปลูกนาปรัง1												
มะลิ 105	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.6	0.8
สุรินทร์	1.6	-	-	-	-	6.1	-	-	-	-	-	1.1
ปทุม	6.6	5.4	-	5.0	-	15.1	10.0	16.0	-	7.7	-	9.4
พล 2	30.2	21.6	-	30.0	57.0	18.1	30.0	24.0	50.1	25.7	6.6	24.7
พล 3	-	2.8	-	-	-	3.0	-	-	-	-	-	0.8
ชัยนาท	5.5	32.4	12.5	25.0	4.4	12.1	-	-	33.4	-	13.3	11.9
สุพรรณ 2	13.3	8.2	-	20.0	-	12.1	20.0	16.0	-	28.2	13.3	13.3
สุพรรณ 3	18.2	16.2	62.4	15.0	7.2	12.1	30.0	20.0	8.3	28.2	26.8	18.8
กข 105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.6	0.4
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.6	0.4
ดอนเจดีย์	3.2	-	-	-	7.2	12.1	-	4.0	-	-	20.2	3.9
อื่นๆ(รังแตน,อีแหลบ)	19.9	13.6	25.1	5.0	7.2	9.1	10.0	20.0	8.3	10.2	-	14.6
3.พันธุ์ที่ปลูกนาปรัง2												
มะลิ 105	-	-	-	-	-	5.0	-	-	-	-	-	0.7
สุรินทร์	-	-	-	-	-	5.0	-	-	-	-	-	0.7
ปทุม	21.8	8.4	-	-	-	5.0	31.2	6.2	-	5.2	-	8.2
พล 2	25.1	24.9	-	75.2	30.7	15.1	12.5	12.5	80.1	26.4	7.7	23.5
ชัยนาท	6.3	24.9	-	24.8	15.4	9.9	-	-	19.9	5.2	15.3	9.4
สุพรรณ 2	12.5	24.9	-	-	7.7	25.0	18.8	6.2	-	26.4	7.7	15.5
สุพรรณ 3	18.6	8.4	-	-	-	15.1	18.8	43.8	-	21.0	23.3	18.2
กข 105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.7	0.7
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.7	0.7

ตารางที่ 4-92 พันธุ์ข้าวที่ปลูกฤดูนาปี นาปรัง 1 นาปรัง 2 ของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
ดอนเจดีย์	3.0	-	-	-	7.7	-	-	-	-	-	15.3	2.7
อื่น ๆ(พวงทอง,มาเล)	12.7	8.4	100.0	-	38.4	20.0	18.8	31.3	-	15.8	15.3	19.6

2.9 สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา

ตารางที่ 4-93 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปีต่อไร่เฉลี่ย 3,249.70 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุ (เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ฯลฯ) สูงที่สุดเฉลี่ย 1,925.10 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 55.20 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปีต่อไร่เฉลี่ย 1,359.80 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 4,609.50 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 685.4 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.30 บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 1,735.80 บาท นอกจากนั้นค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปรัง1 ต่อไร่เฉลี่ย 2,919.10 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุสูงที่สุดเฉลี่ย 1,778.40 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 42.80 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปรัง 1 ต่อไร่เฉลี่ย 1,082.90 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 4,001.90 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 728.4 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.90บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 2,493.60 บาท และค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนผันแปรนาปรัง 2 ต่อไร่เฉลี่ย 2,860.50 บาท ซึ่งเป็นค่าวัสดุสูงที่สุดเฉลี่ย 1,762.60 บาท และเป็นค่าซ่อมแซมต่ำที่สุด 30.50 บาท โดยค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่นาปรัง 2 ต่อไร่เฉลี่ย 970.00 บาท รวมต้นทุนในการผลิตต่อไร่เฉลี่ย 3,830.5 บาท ได้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 705.3 กิโลกรัม ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.80 บาท ซึ่งทำให้ได้กำไรต่อไร่เฉลี่ย 2,392.80 บาท

ตารางที่ 4-93 สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิต ปี 2551-2552

ข้อมูล จ.กำแพงเพชร	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา		
	นาปี	นาปรัง1	นาปรัง2
1. ต้นทุนผันแปร			
1.1 ค่าแรงงาน	1,043.6	890.2	875.6
1.2 ค่าขนย้าย	95.0	97.0	96.8
1.3 ค่าวัสดุ	1,925.1	1,778.4	1,762.6
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	130.8	110.7	95.0
1.5 ค่าซ่อม	55.2	42.8	30.5
รวม	3,249.7	2,919.1	2,860.5
2. ต้นทุนคงที่			
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	945.7	695.4	592.9
2.2 ค่าเสื่อมราคา	414.1	387.5	377.1
รวม	1,359.8	1,082.9	970.0
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	4,609.5	4,001.9	3,830.5
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	685.4	728.4	705.3
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	9.3	8.9	8.8
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	6.7	5.5	5.4
7. รายได้ต่อไร่	6,345.3	6,495.6	6,223.4
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	2.5	3.4	3.4
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	1,735.8	2,493.6	2,392.8

2.10 รายได้ทางการเกษตร และจากกิจกรรมนอกภาคเกษตร

ตารางที่ 4-94 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรายได้ต่อปีจากการปลูกข้าวโดยเฉลี่ย 474,597.10 บาท จากไม้ผลโดยเฉลี่ย 20,781.30 บาท จากพืชไร่โดยเฉลี่ย 115,130.20 บาท จากพืชผักโดยเฉลี่ย 15,220.00 บาท จากการเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ย 26,538.10 บาท จากการทำประมงโดยเฉลี่ย 12,500.00 บาท และจากการเกษตรอื่น ๆ โดยเฉลี่ย 83,238.10 บาท และพบว่าผู้ผลิตมีรายได้จากการปลูกข้าวในอำเภอคลองขลุงเฉลี่ยสูงสุดคือ 831,473.00 บาท และในอำเภอคลองลานผู้ผลิตมีรายได้จากการปลูกข้าวเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 238,718.80 บาท รายได้จากไม้ผลในอำเภอคลองขลุงเฉลี่ยสูงสุดคือ 80,000.00 บาท และในอำเภอทรายทองวัฒนามีรายได้จากไม้ผลเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 500.00 บาท รายได้จากพืชไร่ในอำเภอลานกระบือเฉลี่ยสูงสุดคือ 296,000.00 บาท และในอำเภอพรานกระต่ายมีรายได้จากพืชไร่เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 49,552.90 บาท รายได้จากพืชผักในอำเภอเมืองเฉลี่ยสูงสุดคือ 35,000.00 บาท และในอำเภอบึงสามัคคีมีรายได้จากพืชผักเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1,000.00 บาท รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ในอำเภอ

พรานกระต่ายเฉลี่ยสูงสุดคือ 70,600.00 บาท และในอำเภอคลองขลุงมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยต่ำที่สุด 5,000.00 บาท รายได้จากการทำประมงในอำเภอเมืองสูงสุดคือ 20,000.00 บาท และในอำเภอพรานกระต่ายมีรายได้จากการทำประมงมีเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 5,500.00 บาท ในขณะที่รายได้จากการเกษตรอื่น ๆ ในอำเภอคลองลาน สูงสุดคือ 275,000.00 บาท และในอำเภอลานกระบือมีรายได้จากการเกษตรอื่น ๆเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 7,000.00 บาท นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีรายได้ต่อปีจากการรับจ้างทั่วไปโดยเฉลี่ย 36,954.00 บาท จากการรับจ้างในภาคการเกษตรโดยเฉลี่ย 36,086.00 บาท จากการค้าขายโดยเฉลี่ย 43,218.80 บาท จากอุตสาหกรรมครัวเรือนโดยเฉลี่ย 31,700.00 บาท และจากกิจกรรมนอกภาคเกษตรอื่น ๆโดยเฉลี่ย 53,314.30 บาท และพบว่าผู้ผลิตมีรายได้จากการรับจ้างทั่วไปในอำเภอไทรงามเฉลี่ยสูงสุดคือ 135,244.40 บาท และในอำเภอทรายทองวัฒนามีรายได้จากการรับจ้างทั่วไปเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 5,666.70 บาท รายได้จากการรับจ้างในภาคการเกษตรในอำเภอโกสัมพีนครเฉลี่ยสูงสุดคือ 163,575.00 บาท และในอำเภอขาณุวรลักษบุรีมีรายได้จากการรับจ้างในภาคการเกษตรเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 6,666.70 บาท รายได้จากการค้าขายในอำเภอโกสัมพีนครเฉลี่ยสูงสุดคือ 120,000.00 บาท และในอำเภอพรานกระต่ายมีรายได้จากการค้าขายเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 8,250.00 บาท รายได้จากอุตสาหกรรมครัวเรือนในอำเภอไทรงามเฉลี่ยสูงสุดคือ 60,000.00 บาท และในอำเภอเมืองมีรายได้จากอุตสาหกรรมครัวเรือนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 5,100.00 บาท ในขณะที่รายได้จากกิจกรรมนอกภาคเกษตรอื่น ๆ ในอำเภอเมือง สูงสุดคือ 131,600.00 บาท และในอำเภอบึงสามัคคีมีรายได้จากกิจกรรมนอกภาคเกษตรอื่น ๆเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 10,000.00 บาท

ตารางที่ 4-94 รายได้ทางการเกษตร และจากกิจกรรมนอกภาคเกษตรของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร (เฉลี่ยบาท)											เฉลี่ย
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
รายได้จากการเกษตร												
ปลูกข้าว	390,225.4	423,522.2	352,131.3	238,718.8	562,402.3	704,510.6	544,281.8	505,152.4	429,142.9	831,473.0	239,007.0	474,597.1
ไม้ผล	36,500.0	11,500.0	-	5,000.0	1,250.0	-	500.0	8,500.0	-	80,000.0	5,000.0	20,781.3
พืชไร่	93,761.5	83,673.7	98,166.7	121,249.6	296,000.0	82,556.3	113,116.7	126,312.5	80,542.9	121,500.0	49,552.9	115,130.2
พืชผัก	35,000.0	-	-	1,350.0	-	-	21,750.0	1,000.0	-	-	17,000.0	15,220.0
เลี้ยงสัตว์	-	40,000.0	10,000.0	18,166.7	35,000.0	7,000.0	-	-	-	5,000.0	70,600.0	26,538.1
ทำประมง	20,000.0	-	-	-	12,000.0	-	-	-	-	-	5,500.0	12,500.0
อื่นๆ	44,666.7	36,000.0	60,000.0	275,000.0	7,000.0	-	144,000.0	-	-	-	16,000.0	83,238.1
รายได้นอกการเกษตร												
รับจ้างทั่วไป	38,666.7	20,709.4	50,250.0	26,412.5	24,000.0	135,244.4	5,666.7	29,250.0	49,850.0	19,389.3	7,055.6	36,954.0
รับจ้างในภาคการเกษตร	12,045.5	6,666.7	20,583.3	12,375.0	8,4000	24,000.0	18,200.0	30,000.0	163,575.0	13,500.0	12,000.0	36,086.0
ค้าขาย	46,000.0	-	19,500.0	40,000.0	3,0000	10,000.0	-	-	120,000.0	72,000.0	8,250.0	43,218.8
อุตสหกรรมครัวเรือน	5,100.0	-	-	-	-	60,000.0	-	-	-		30,000.0	31,700.0
อื่นๆ	131,600.0	45,600.0	-	-	-	55,000.0	-	10,000.0	48,000.0	48,000.0	35,000.0	53,314.3

3. ความรู้ทั่วไปในการผลิต

3.1 แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ วิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อ และราคาของเมล็ดพันธุ์

ตารางที่ 4-95 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกร้อยละ 53.1 เนื่องจากพันธุ์ข้าวปลอมปน เมล็ดพันธุ์ไม่เพียงพอ และมีปัญหาเรื่องเชื้อรา และเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกร้อยละ 46.9 และพบว่าผู้ผลิตซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกในอำเภอบึงสามัคคีมีผู้ผลิตซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูกสูงสุดคือร้อยละ 67.7 และในอำเภอโกสัมพีนครต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 42.1 ในขณะที่ผู้ผลิตเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกในอำเภอโกสัมพีนครสูงสุดคือร้อยละ 57.9 และในอำเภอบึงสามัคคีมีผู้ผลิตเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกต่ำที่สุดคือร้อยละ 32.3 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ซื้อเมล็ดพันธุ์จากศูนย์เมล็ดพันธุ์สูงที่สุดคือร้อยละ 46.4 เนื่องจากร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์นำเมล็ดพันธุ์ไม่ได้มาตรฐานมาจำหน่ายโดยเมล็ดพันธุ์มีการปนเปื้อนของวัชพืช เมล็ดพันธุ์ปลอมปน รองลงมาซื้อเมล็ดพันธุ์จากร้านค้าทั่วไปร้อยละ 36.2 และซื้อเมล็ดพันธุ์จากคนรู้จักร้อยละ 11.1 ตามลำดับ โดยซื้อเมล็ดพันธุ์จากศูนย์เมล็ดพันธุ์พบสูงที่สุดในอำเภอคลองลานร้อยละ 78.6 อำเภอลานกระบือร้อยละ 77.8 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 73.1 ตามลำดับ

นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการคัดเลือกเมล็ดสมบูรณ์สูงที่สุดคือร้อยละ 39.9 รองลงมามีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ปนร้อยละ 32.7 และมีวิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์จากร้านที่ไว้ใจได้ร้อยละ 27.4 โดยมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดสมบูรณ์พบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 60.6 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 60.4 อำเภอคลองลานร้อยละ 50.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชรซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 16-20 บาทสูงที่สุดคือร้อยละ 42.5 รองลงมาซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 11-15 บาทร้อยละ 33.8 และซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 21-25 บาท ตามลำดับ โดยซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาอยู่ในช่วง 16-20 บาทพบสูงที่สุดในอำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 87.5 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 66.7 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 56.0 ตามลำดับ จากข้อมูลราคาของเมล็ดพันธุ์ที่แตกต่างกันเนื่องมาจากพันธุ์ข้าวแต่ละพันธุ์มีความแตกต่างกัน รวมทั้งการตั้งราคาขายของผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4-95 แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ วิธีคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อ และราคาของเมล็ดพันธุ์ของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.ที่มาเมล็ดพันธุ์												
ซื้อ	52.9	46.8	46.4	59.6	48.1	52.6	66.6	67.7	42.1	61.4	45.8	53.1
เก็บ	47.1	53.2	53.6	40.4	51.9	47.4	33.4	32.3	57.9	38.6	54.2	46.9
2.ที่ซื้อ												
ศูนย์เมล็ดพันธุ์	56.8	20.7	45.5	78.6	77.8	35.0	20.0	8.7	62.5	33.3	73.1	46.4
สหกรณ์	11.4	3.4	-	-	11.1	10.0	-	8.7	-	14.8	-	6.4
ร้านค้าทั่วไป	25.0	69.0	27.3	14.3	-	40.0	70.0	73.9	37.5	29.6	15.4	36.2
คนรู้จัก	6.8	6.9	27.3	7.1	11.1	15.0	10.0	8.7	-	22.2	11.5	11.1
3.วิธีคัดเลือก												
เมล็ดสมบูรณ์	60.6	33.4	33.4	50.0	33.4	42.9	33.4	33.4	-	60.4	33.4	39.9
พันธุ์ข้าวไม่ปน	19.7	33.3	33.3	50.0	33.3	57.1	33.3	33.3	-	19.8	33.3	32.7
ร้านที่ไว้ใจ	19.7	33.3	33.3	-	33.3	-	33.3	33.3	-	19.8	33.3	27.4
4.ราคา												
11-15 บาท	44.4	20.0	33.3	38.5	30.0	51.9	-	4.5	71.4	44.4	19.0	33.8
16-20 บาท	37.8	56.0	44.4	34.6	40.0	31.6	87.5	45.5	28.6	22.2	66.7	42.5
21-25 บาท	15.6	24.0	22.2	19.2	30.0	5.3	12.5	50.0	-	33.3	9.5	21.5
26-30 บาท	2.2	-	-	3.8	-	-	-	-	-	-	-	0.9
>31 บาท	-	-	-	3.8	-	5.3	-	-	-	-	4.8	1.4

3.2 วิธีการเพาะปลูก และคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเอง ขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์

ตารางที่ 4-96 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการเพาะปลูกโดยการหว่านสูงที่สุดคือร้อยละ 93.0 รองลงมามีวิธีการเพาะปลูกโดยนาดำร้อยละ 6.0 และมีวิธีการเพาะปลูกด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 1.0 โดยมีวิธีการเพาะปลูกโดยการหว่านพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ทรายทองวัฒนา โกสัมพีนคร และคลองขลุงเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 97.8 อำเภอคลองลานร้อยละ 96.2 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่พันธุ์ข้าวไม่ผสมสูงที่สุดคือร้อยละ 34.2 รองลงมามีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์โตตามพันธุ์ร้อยละ 33.8 และมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่เมล็ดสมบูรณ์ร้อยละ 32.0 โดยมีวิธีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่พันธุ์ข้าวไม่ผสมพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 51.1 อำเภอคลองลานร้อยละ 37.5 อำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร พรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 33.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์โดยการเก็บเกี่ยวแล้วนำมาตากหลังจากนั้นก็บรรจุเมล็ดพันธุ์เก็บไว้โดยร้อยละ 98.6 และไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์โดยเฉลี่ยร้อยละ 1.4 และพบว่าผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร คลองขลุง และพรานกระต่ายเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองลานผู้ผลิตมีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 89.4 ในขณะที่ผู้ผลิตไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ในอำเภอคลองลานสูงสุดคือร้อยละ 10.6 และในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร คลองขลุง และพรานกระต่ายผู้ผลิตไม่มีขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์เท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0 .0

ตารางที่ 4-96 วิธีการเพาะปลูก และคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเอง ขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร เก็บเมล็ดพันธุ์											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.วิธีเพาะปลูก												
หว่าน	97.8	100.0	81.8	96.2	57.1	90.5	100.0	92.3	100.0	100.0	78.9	93.0
นาดำ	2.2	-	18.2	-	28.6	9.5	-	7.7	-	-	21.1	6.0
อื่นๆ	-	-	-	3.8	14.3	-	-	-	-	-	-	1.0
2.วิธีคัดเลือก												
โตตามพันธุ์	29.8	33.3	33.3	25.0	33.3	31.6	33.3	33.3	33.3	64.7	33.3	33.8
เมล็ดสมบูรณ์	19.1	33.3	33.3	37.5	33.3	42.1	33.3	33.3	33.3	23.5	33.3	32.0
พันธุ์ข้าวไม่ปน	51.1	33.4	33.4	37.5	33.4	26.3	33.4	33.4	33.4	11.9	33.4	34.2
3.วิธีเก็บ												
มี	97.6	100.0	100.0	89.4	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	98.6
ไม่มี	2.4	-	-	10.6	-	-	-	-	-	-	-	1.4

3.3 ลักษณะเนื้อดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ระดับความสูงของพื้นที่ ลักษระความลาดเท และลักษณะการเตรียมแปลงปลูก

ตารางที่ 4-97 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีลักษณะเนื้อดินแบบดินร่วนเหนียวปนทรายสูงที่สุดคือร้อยละ 26.7 รองลงมามีลักษณะเนื้อดินแบบดินเหนียวร้อยละ 24.7 และมีลักษณะเนื้อดินแบบดินร่วนปนทรายร้อยละ 20.8 ตามลำดับ โดยมีลักษณะเนื้อดินแบบดินร่วนเหนียวปนทรายพบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนคร 42.9 อำเภอคลองลานร้อยละ 37.5 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 35.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางสูงที่สุดคือร้อยละ 78.7 รองลงมามีดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงร้อยละ 13.6 และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำร้อยละ 7.8 ตามลำดับ โดยมีดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางพบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 92.9 อำเภอไทรงามร้อยละ 84.4 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 82.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ดอนสูงที่สุดคือร้อยละ 34.7 รองลงมามีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ค่อนข้างต่ำร้อยละ 33.8 และมีที่ดินที่มีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ลุ่มร้อยละ 31.5 ตามลำดับ โดยมีระดับความสูงต่ำของพื้นที่แบบที่ดอนพบสูงที่สุดในอำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 46.7 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 42.9 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 35.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีความลาดเทของพื้นที่ปานกลางสูงที่สุดคือร้อยละ 71.5 รองลงมามีความลาดเทของพื้นที่น้อยร้อยละ 22.3 และมีความลาดเทของพื้นที่มากร้อยละ 22.3 ตามลำดับ โดยมีความลาดเทของพื้นที่ปานกลางพบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 85.7 อำเภอคลองลานร้อยละ 81.3 อำเภอ

ลานกระบือร้อยละ 76.5 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบหว่านน้ำตมสูงที่สุดคือร้อยละ 93.9 รองลงมามีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบนาดำร้อยละ 5.0 และมีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบอื่น ๆ ร้อยละ 1.1 ตามลำดับ โดยมีลักษณะการเตรียมแปลงปลูกแบบหว่านน้ำตมพบสูงที่สุดในอำเภอคลองลาน ไทรงาม ทรายทองวัฒนา และโกสัมพีนครเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 98.5 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 97.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-97 ลักษณะเนื้อดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ระดับความสูงของพื้นที่ ลักษระความลาดเทและลักษณะการเตรียมแปลงปลูกของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.ลักษณะเนื้อดิน												
ดินร่วน	10.1	3.8	-	6.3	10.5	3.1	16.7	10.3	-	7.9	11.1	7.5
ดินร่วนปนทราย	15.9	37.7	17.6	25.0	10.5	21.9	33.3	24.1	-	7.9	22.2	20.8
ดินเหนียว	26.1	23.6	11.8	15.6	47.4	12.5	8.3	17.2	42.9	39.5	26.7	24.7
ดินร่วนเหนียวปนทราย	18.8	20.8	35.3	37.5	26.3	34.4	16.7	34.5	42.9	31.6	17.8	26.7
ดินทราย	8.7	3.8	11.8	6.3	5.3	3.1	8.3	-	-	5.3	-	4.7
ดินร่วนปนเหนียว	18.8	3.8	5.9	9.4	-	3.1	16.7	13.8	14.3	5.3	2.2	8.6
อื่นๆ	1.4	7.5	17.6	-	-	21.9	-	-	-	-	17.8	6.4
ไม่ทราบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.6	2.2	0.6
2.ความอุดมสมบูรณ์												
สูง	10.2	11.1	11.8	18.8	10.6	12.5	33.3	13.8	7.1	21.1	11.1	13.6
ปานกลาง	76.8	81.5	70.6	75.0	78.9	84.4	58.3	82.8	92.9	73.7	80.0	78.7
ต่ำ	13	7.4	17.6	6.2	10.5	3.1	8.3	3.4	-	5.3	8.9	7.8
3.ระดับความสูง												
ที่ดอน	34.4	35.8	29.4	25.8	33.3	25.0	33.3	42.9	35.7	31.6	46.7	34.7
ที่ค่อนข้างต่ำ	26.6	35.8	23.5	51.6	38.9	50.0	58.3	25.0	28.6	23.7	26.7	33.8
ที่ลุ่ม	39.1	28.4	47.1	22.6	27.8	25	8.3	32.1	35.7	44.7	26.7	31.5
4.ความลาดเท												
มาก	7.5	9.3	11.8	3.1	-	9.4	-	6.9	-	5.7	4.4	6.2
ปานกลาง	76.1	68.5	58.8	81.3	76.5	59.4	66.7	72.4	85.7	68.6	71.1	71.5
น้อย	16.4	22.2	29.4	15.6	23.5	31.3	33.3	20.7	14.3	26.7	24.4	22.3
5.ลักษณะการปลูก												
หว่านน้ำตม	98.5	96.3	94.1	100.0	78.9	100.0	100.0	96.6	100.0	97.4	73.3	93.9
นาดำ	1.5	-	5.9	-	21.7	-	-	3.4	-	2.6	22.2	5.0
อื่นๆ	-	3.7	-	-	-	-	-	-	-	-	4.4	1.1

3.4 ระบบวิธีการให้น้ำ แหล่งน้ำที่ใช้

ตารางที่ 4-98 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการให้น้ำแบบสูบน้ำเข้าแปลงนาสูงที่สุด คือร้อยละ 79.8 รองลงมามีวิธีการให้น้ำแบบน้ำร่องร้อยละ 13.9 และมีวิธีการให้น้ำแบบอื่น ๆ(จากน้ำฝน) ร้อยละ 5.7 ตามลำดับ โดยมีวิธีการให้น้ำแบบสูบน้ำเข้าแปลงนาพบสูงที่สุดในอำเภอไทรงาม ร้อยละ 96.9 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 92.1 อำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 91.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้น้ำจากคลองชลประทานสูงที่สุดคือร้อยละ 45.4 รองลงมาใช้น้ำจากคลองธรรมชาติร้อยละ 38.0 และใช้น้ำจากน้ำบาดาลร้อยละ 6.2 ตามลำดับ โดยใช้น้ำจากคลองชลประทานพบสูงที่สุดในอำเภอไทรงามร้อยละ 87.5 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 65.5 อำเภอเมืองร้อยละ 52.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-98 ระบบวิธีการให้น้ำ แหล่งน้ำที่ใช้ของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.วิธีใช้น้ำ												
สูบน้ำเข้าแปลง	75.8	81.5	50.0	51.6	83.3	96.9	91.7	89.7	82.6	92.1	79.1	79.8
น้ำร่อง	19.7	7.4	37.5	35.5	11.1	3.1	8.3	6.9	-	7.9	14.0	13.9
หัวเหวี่ยง	-	1.9	-	-	-	-	-	3.4	-	-	-	0.6
อื่นๆ	4.5	9.3	12.5	12.9	5.6	-	-	-	15.4	-	7.0	5.7
2.แหล่งน้ำ												
คลองชลประทาน	52.2	42.6	29.4	13.3	23.5	87.5	41.7	65.5	28.6	44.7	37.8	45.4
คลองธรรมชาติ	35.8	46.3	41.2	60.0	23.5	6.3	50.0	27.6	50.0	36.8	42.2	38.0
สระน้ำ	6.0	3.7	5.9	13.3	11.8	-	-	-	7.1	2.6	6.7	5.1
น้ำบาดาล	3.0	-	-	3.4	41.2	6.3	8.3	6.9	7.1	15.8	-	6.2
อื่นๆ	3.0	7.4	23.5	10.0	-	-	-	-	7.1	-	13.3	5.4

3.5 พันธุ์ข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย วิธีการให้ปุ๋ย

ตารางที่ 4-99 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 สูงที่สุดคือร้อยละ 24.0 รองลงมามีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์ชัยนาทร้อยละ 14.5 และมีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์สุพรรณ 2 ตามลำดับ โดยมีการให้ปุ๋ยข้าวพันธุ์พิษณุโลก 2 พบสูงที่สุดในอำเภอลานกระบือร้อยละ 46.5 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 44.5 อำเภอคลองลานร้อยละ 33.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 สูงที่สุดคือร้อยละ 50.7 รองลงมาใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ร้อยละ 39.0 และ

ใช้ปุ๋ยสูตรอื่น ๆ ร้อยละ 21.2 ตามลำดับ โดยใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 พบสูงที่สุดในอำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 57.4 อำเภอลานกระบือร้อยละ 56.8 อำเภอไทรงามร้อยละ 56.6 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ให้ปุ๋ยในช่วง 21-40 วันสูงที่สุดคือร้อยละ 69.7 รองลงมาให้ปุ๋ยในช่วง 41-60 วัน ร้อยละ 18.1 และให้ปุ๋ยในช่วง 1-20 วัน ร้อยละ 8.7 ตามลำดับ โดยให้ปุ๋ยในช่วง 21-40 วันพบสูงที่สุดในอำเภอปางศิลาทอง ลานกระบือ ทรายทองวัฒนา โกสัมพีนคร พรานกรพต่าย นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ให้ปุ๋ยปริมาณ 21-30 กิโลกรัมสูงที่สุดคือร้อยละ 50.7 รองลงมาให้ปุ๋ยปริมาณ 41-50 กิโลกรัมร้อยละ 23.7 และให้ปุ๋ยปริมาณ 10-20 กิโลกรัมร้อยละ 18.0 ตามลำดับ โดยให้ปุ๋ยปริมาณ 21-30 กิโลกรัมพบสูงที่สุดในอำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 63.0 อำเภอลานกระบือร้อยละ 60.8 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 58.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งร้อยละ 77.6 และความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งร้อยละ 22.4 และพบว่าผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งในอำเภอวังทรายพูน และดงเจริญเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอบึงนาราง ผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 1-2 ครั้งต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 54.5 ในขณะที่ผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งในอำเภอบึงนารางสูงสุดคือร้อยละ 45.5 และในอำเภอวังทรายพูน และดงเจริญผู้ผลิตมีความถี่ของการใส่ปุ๋ย 3-4 ครั้งเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีหว่านสูงที่สุดคือร้อยละ 98.8 รองลงมามีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีทางน้ำร้อยละ 1.0 และมีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีอื่น ๆ ร้อยละ 0.2 ตามลำดับ โดยมีวิธีการให้ปุ๋ยด้วยวิธีหว่านพบสูงที่สุดในอำเภอคลองลาน ลานกระบือ ไทรงาม บึงสามัคคี โกสัมพีนคร และคลองขลุงเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอเมืองร้อยละ 99.1 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 98 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 97.9 อำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 97.4 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 90.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-99 พันธุ์ข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย วิธีการให้ปุ๋ยของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร การให้ปุ๋ย											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.พันธุ์												
มะลิ 105	4.4	-	10.6	10.2	3.9	4.8	5.0	-	-	-	54.8	8.6
ปทุม	9.9	4.9	-	5.1	-	12.7	40.0	18.5	-	8.1	1.9	8.3
พล 2	31.9	19.3	21	33	46.5	25.4	15.0	23.7	44.5	27.4	1.9	24
พล 3	-	3.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
ชัยนาท	11	33.3	36.9	16.2	19.4	8.0	-	-	27.8	1.6	9.4	14.5
สุพรรณ 2	14.3	16.2	-	22.8	7.8	19.0	15.0	13.2	11.1	24.2	3.7	14.1
สุพรรณ 3	5.5	9.6	15.7	7.6	-	9.5	15.0	21.1	11.1	27.4	7.6	13.1
กข 105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.7	0.4
ข้าวเหนียว	2.2	-	10.6	-	7.8	-	-	-	-	-	1.9	1.4
ดอนเจดีย์	1.1	-	-	-	-	9.5	-	5.2	-	-	5.6	2.4
อื่น	19.8	12.9	5.3	5.0	14.6	11.1	10.0	18.4	5.5	11.3	9.4	12.7
2.ชนิดปุ๋ย												
46-0-0	48.4	50.9	43.7	51.4	56.8	56.6	50.0	57.4	52.8	51.8	43.1	50.7
30-0-0	1.1	6.7	-	-	-	0.9	-	12.9	-	12.8	5.3	4.1
15-15-15	6.7	2.0	9.4	11.8	-	2.8	5.3	5.5	-	-	1.1	39.0
16-20-0	23.9	6.7	28.1	11.7	23.5	24.3	-	5.7	33.3	24.6	28.0	20.0
16-0-0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.1	0.1
อื่นๆ	19.9	33.6	18.7	25.1	19.7	15.1	44.7	18.4	13.9	10.9	21.5	21.2
3.ช่วงเวลา												
1-20 วัน	24.8	-	-	20.3	-	15.4	-	1.8	-	16.8	-	8.7
21-40 วัน	44.7	99.0	100.0	39.2	100.0	47.1	100.0	98.2	100.0	40.2	100.0	69.7
41-60 วัน	32.2	1.0	-	30.4	-	32.7	-	-	-	40.2	-	18.1
61-80 วัน	7.7	-	-	10.1	-	4.8	-	-	-	2.8	-	3.4
81-100 วัน	0.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1
4.ปริมาณที่ใส่												
10-20 ก.ก.	19.1	11.7	3.1	30.8	5.9	27.5	28.2	16.6	33.3	31.9	5.4	18.0
21-30 ก.ก.	50	58.9	56.2	36.6	60.8	39.2	53.9	63.0	44.5	42.1	49.5	50.7
31-40 ก.ก.	2.7	3.1	37.5	9.5	-	1.4	2.6	11.1	16.6	4.3	2.1	4.2
41-50 ก.ก.	23.6	22.3	-	19.2	29.4	30.4	7.7	9.3	-	20.3	43.0	23.7
>50 ก.ก.	4.5	4.1	3.1	3.9	3.9	1.4	7.7	-	5.5	1.4	-	3.3
5.ความถี่												
1-2 ครั้ง	91.2	79.4	100.0	91.7	98.0	98.4	66.7	86.0	100.0	83.8	96.6	89.6
3-4 ครั้ง	8.8	20.6	-	8.3	2.0	1.6	33.3	14.0	-	16.2	3.4	10.4

ตารางที่ 4-99 พันธุ์ข้าวที่มีการให้ปุ๋ย ชนิดปุ๋ย ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ปริมาณการใส่ปุ๋ย ความถี่ของการใส่ปุ๋ย วิธีการให้ปุ๋ยของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร การให้ปุ๋ย											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุ ฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
6.วิธีการให้ปุ๋ย												
หว่าน	99.1	98.0	90.6	100.0	100.0	100.0	97.4	100.0	100.0	100.0	97.9	98.8
ทางน้ำ	0.9	2.0	9.4	-	-	-	-	-	-	-	1.1	1.0
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	2.6	-	-	-	1.1	0.2

3.6 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษา

ตารางที่ 4-100 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร เก็บเกี่ยวข้าว 2 ฤดูกาลสูงที่สุดคือร้อยละ 46.4 รองลงมาเก็บเกี่ยวข้าว 1 ฤดูกาลร้อยละ 29.9 และเก็บเกี่ยวข้าว 3 ฤดูกาลร้อยละ 23.6 ตามลำดับ โดยเก็บเกี่ยวข้าว 2 ฤดูกาลพบสูงที่สุดในอำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 64.3 อำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 58.3 อำเภอคลองลานร้อยละ 54.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 3-4 เดือนสูงที่สุดคือร้อยละ 85.1 รองลงมามีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 2-3 เดือนร้อยละ 7.9 มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 4-5 เดือนร้อยละ 3.8 ตามลำดับ โดยมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวข้าวฤดูกาลละ 3-4 เดือนพบสูงที่สุดในอำเภอทรายทองวัฒนา และโกสัมพีนครเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 94.3 อำเภอคลองลาน และลานกระบือเท่ากันคือร้อยละ 93.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนสูงที่สุดคือร้อยละ 17.5 รองลงมามีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนธันวาคมร้อยละ 12.7 และมีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนกันยายนร้อยละ 10.3 ตามลำดับ โดยมีช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนพบสูงที่สุดในอำเภอปางศิลาทองร้อยละ 33.4 อำเภอคลองลานร้อยละ 33.0 อำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 29.2 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการสังเกตสีข้าวสูงที่สุดคือร้อยละ 73.6 รองลงมามีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการสังเกตอายุร้อยละ 23.8 และมีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 2.6 โดยมีดัชนีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกด้วยวิธีการสังเกตสีข้าวพบสูงที่สุดในอำเภอเมืองร้อยละ 89.5 อำเภอปางศิลาทองร้อยละ 86.7 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 82.2 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวร้อยละ 95.4 และมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนร้อยละ 4.6 และพบว่าผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวในอำเภอขาณุวรลักษบุรี คลองลาน ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร และคลองขลุงเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอ

พรานกระต่ายผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยรถเกี่ยวต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 79.1 ในขณะที่ผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนในอำเภอพรานกระต่ายสูงสุดคือร้อยละ 20.9 และในอำเภอขาณุวรลักษบุรี คลองลาน ลานกระบือ ไทรงาม ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร และคลองขลุงผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคนเท่ากันต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีขายทันทีสูงที่สุดคือร้อยละ 85.8 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่นิยมเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้สำหรับการเพาะปลูก และในบางพื้นที่ไม่มีลานตากเมล็ดพันธุ์ รองลงมามีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีตากร้อยละ 13.6 และมีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีอบ และด้วยวิธีอื่น ๆ ต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.3 โดยมีวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีขายทันทีพบสูงที่สุดในอำเภอไทรงาม โกสัมพีนครเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 97.4 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 96.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการเก็บรักษาร้อยละ 61.7 และไม่มีวิธีการเก็บรักษาร้อยละ 38.3 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอปางศิลาทอง ลานกระบือ ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร และพรานกระต่ายเท่ากันสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอคลองขลุงมีวิธีการเก็บรักษาต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 10.5 ในขณะที่ผู้ผลิตไม่มีวิธีการเก็บรักษาในอำเภอคลองขลุงสูงสุดคือร้อยละ 89.5 และในอำเภอปางศิลาทอง ลานกระบือ ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร และพรานกระต่ายผู้ผลิตไม่มีวิธีการเก็บรักษาเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0

ตารางที่ 4-100 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษาของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.ฤดูที่เกียว												
1	30.9	40.7	58.8	35.5	26.7	6.5	-	10.7	14.3	10.8	59.1	29.9
2	45.6	50.0	23.5	54.8	40.0	51.6	58.3	46.4	64.3	54.1	29.5	46.4
3	23.5	9.3	17.6	9.7	33.3	41.9	41.7	42.9	21.4	35.1	11.4	23.6
2.ฤดูกาลละ												
2-3 เดือน	12.3	-	-	3.3	6.7	12.9	-	-	-	21.1	11.9	7.9
3-4 เดือน	86.1	94.3	87.5	93.3	93.3	83.9	100.0	88.9	100.0	76.3	57.1	85.1
4-5 เดือน	1.5	1.9	6.3	3.4	-	3.2	-	7.2	-	-	16.7	3.8
5-6 เดือน	-	3.8	6.3	-	-	-	-	3.7	-	2.6	7.1	2.3
>6 เดือน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	0.9
3.เดือนที่เกี่ยว												
มกราคม	5.4	4.7	4.2	1.8	6.0	1.2	-	1.8	3.8	-	1.4	2.9
กุมภาพันธ์	0.7	1.2	-	3.7	-	-	3.4	3.6	-	1.2	1.4	1.2
มีนาคม	6.2	14.2	12.5	16.7	9.1	14.6	6.9	16.4	15.4	26.3	11.1	14.0
เมษายน	15.4	9.5	-	5.6	15.1	11.0	24.1	21.9	19.2	8.7	12.5	13.0
พฤษภาคม	4.6	8.3	-	1.8	3.1	4.9	3.4	1.8	3.8	5.0	2.8	4.3
มิถุนายน	1.5	3.6	-	3.7	3.1	11.0	6.9	1.8	-	5.0	8.3	2.0
กรกฎาคม	2.3	1.2	-	1.8	6.0	7.3	6.9	10.9	3.8	10.0	4.2	5.0
สิงหาคม	10.8	3.6	8.4	3.7	3.1	11.0	6.9	3.6	7.7	5.0	8.3	7.2
กันยายน	10.8	9.5	12.5	11.2	6.0	6.1	6.9	10.9	19.2	17.5	2.8	10.3
ตุลาคม	11.5	17.8	12.5	11.2	12.1	6.1	6.9	9.1	15.4	2.5	4.2	9.8
พฤศจิกายน	15.4	15.5	33.4	33.0	15.1	12.2	17.2	9.1	-	10.0	29.2	17.5
ธันวาคม	15.4	10.7	16.7	5.6	21.2	14.6	10.3	9.1	11.5	8.7	13.9	12.7
4.ดัชนีเก็บเกี่ยว												
อายุ	10.5	17.8	13.3	29	31.3	39.3	16.7	21.7	53.8	38.2	17.2	23.8
สีข้าว	89.5	82.2	86.7	67.7	68.8	50.0	75.0	73.9	46.2	58.8	79.3	73.6
อื่นๆ	-	-	-	3.2	-	10.7	8.3	4.3	-	2.9	3.4	2.6
5.วิธีเก็บเกี่ยว												
รถเกี่ยว	94.0	100.0	85.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	79.1	95.4
คน	6.0	-	14.3	-	-	-	-	-	-	-	20.9	4.6
6.หลังการเกี่ยว												
ตาก	11.9	11.8	12.5	15.6	5.6	-	8.3	3.6	-	2.6	51.1	13.6
อบ	-	-	-	-	5.6	-	-	-	-	-	-	0.3

ตารางที่ 4-100 ฤดูกาลเก็บเกี่ยว ระยะการเก็บเกี่ยว ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก วิธีการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และวิธีการเก็บรักษาของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
ขายทันที	88.1	88.2	87.5	84.4	88.9	100.0	91.7	96.4	100.0	97.4	46.7	85.8
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	0.3
7.วิธีการเก็บรักษา												
มี	15.9	75.0	100.0	31.3	100.0	25.0	100.0	100.0	100.0	10.5	100.0	61.7
ไม่มี	84.1	25.0	-	68.8	-	75.0	-	-	-	89.5	-	38.3

3.7 ขั้นตอนการขนส่งจากการเก็บเกี่ยวถึงขายจากแปลง ขั้นตอนการขาย การจัดการผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ สถานที่ขายข้าวเปลือก

ตารางที่ 4-101 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 1 ขั้นตอนสูงที่สุดคือร้อยละ 90.4 รองลงมามีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 2 ขั้นตอนร้อยละ 8.9 และมีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 3 ขั้นตอนร้อยละ 0.7 ตามลำดับ โดยมีขั้นตอนการเก็บเกี่ยว 1 ขั้นตอนพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรี ปางศิลาทอง ทรายทองวัฒนา บึงสามัคคี โกสัมพีนคร พรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอลานกระบือร้อยละ 92.9 อำเภอคลองลานร้อยละ 90.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร มีวิธีการขายทันทีร้อยละ 87.7 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่นิยมเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้สำหรับการเพาะปลูก และในบางพื้นที่ไม่มีลานตากเมล็ดพันธุ์ และวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บร้อยละ 12.3 และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอไทรงาม และคลองขลุงผู้ผลิตมีวิธีการขายทันทีสูงสุดคือร้อยละ 100.0 และในอำเภอทรายทองวัฒนามีวิธีการขายทันทีต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 55.6 ในขณะที่ผู้ผลิตมีวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บในอำเภอทรายทองวัฒนาสูงสุดคือร้อยละ 44.4 ในอำเภอไทรงาม และคลองขลุงผู้ผลิตมีวิธีวิธีการเก็บเกี่ยว ตาก และเก็บเท่ากันต่ำที่สุดคือร้อยละ 0.0 นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ขายผลผลิตต่อฤดูกาลเฉลี่ย 50.6 ตัน การเก็บไว้ทำพันธุ์เฉลี่ย 3.1 ตัน บริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 1.5 ตัน และอื่น ๆ (เลี้ยงสัตว์) เฉลี่ย 0.5 ตัน และพบว่าผู้ผลิตในอำเภอคลองขลุงผู้ผลิตขายเฉลี่ยสูงสุดคือ 86.0 ตัน และในอำเภอคลองลานขายข้าวเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 23.1 ตัน ผู้ผลิตเก็บไว้ทำพันธุ์ในอำเภอคลองขลุงเก็บไว้ทำพันธุ์เฉลี่ยสูงสุดคือ 10.6 ตัน และในอำเภอคลองลานเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1.3 ตัน ผู้ผลิตเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนในอำเภอคลองลาน และคลองขลุงเท่ากันเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.1 ตัน ในอำเภอบึงสามัคคีเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 0.9 ตัน ในขณะที่ทำอื่น ๆ ในอำเภอโกสัมพีนครเฉลี่ยคือ 0.5 ตัน นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ขายข้าวที่โรงสีสูงที่สุดคือร้อยละ 58.3 รองลงมาขายข้าวที่ท่าข้าวร้อยละ 27.6 และขายข้าวที่สหกรณ์ร้อยละ 9.9 ตามลำดับ โดยขายข้าวที่

โรงสีพบสูงที่สุดในอำเภอคลองขลุงร้อยละ 85.7 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 77.3 อำเภอคลองลานร้อยละ 74.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-101 ขั้นตอนการขนส่งจากการเก็บเกี่ยวถึงขายจากแปลง ขั้นตอนการขาย การจัดการผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ สถานที่ขายข้าวเปลือกของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.ขั้นตอนเก็บรักษา												
1 ขั้น	79.6	100.0	100.0	90.9	92.9	77.8	100.0	100.0	100.0	75.9	100.0	90.4
2 ขั้น	18.4	-	-	4.5	7.1	22.2	-	-	-	24.1	-	8.9
3 ขั้น	2	-	-	4.6	-	-	-	-	-	-	-	0.7
2.ขั้นตอนการขาย												
ขายทันที	93.9	93.5	58.3	95.0	71.4	100.0	55.6	85.0	83.3	100.0	79.5	87.7
เกี่ยว ตาก เก็บ	6.1	6.5	41.7	5.0	28.6	-	44.4	15.0	16.7	-	20.5	12.3
3.การขายผลผลิต												
ขายทันที	93.9	93.5	58.3	95.0	71.4	100.0	55.6	85.0	83.3	100.0	79.5	87.7
เกี่ยว ตาก เก็บ	6.1	6.5	41.7	5.0	28.6	-	44.4	15.0	16.7	-	20.5	12.3
4.การขายผลผลิต (ตัน)												
ขาย	42.1	45.5	42.1	23.1	57.6	70.6	58.7	58.8	44.3	86.0	27.4	50.6
เก็บไว้ทำพันธุ์	2.8	2.5	1.9	1.3	2.7	3.2	2.8	3.3	2.1	10.6	1.4	3.1
บริโภคในครัวเรือน	1.7	1.5	1.6	2.1	1.5	1.4	1.5	0.9	1.1	2.1	1.4	1.5
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5		-	0.5
5.สถานที่ขายข้าว												
โรงสี	69.5	77.3	70.0	74.4	9.7	37.8	70.0	42.9	25.0	85.7	19.4	58.3
ท่าข้าว	20.0	4.5	25.0	18.6	64.5	22.2	25.0	37.1	75.0	11.4	74.2	27.6
พ่อค้าคนกลาง	-	1.5	5.0	2.3	-	13.3	5.0	-	-	2.9	-	2.5
สหกรณ์	10.5	16.7	-	-	6.5	26.7	-	20.0	-	-	6.5	9.9
ศูนย์ขยาย	-	-	-	4.7	19.4	-	-	-	-	-	-	1.8

3.8 การบริโภคข้าวสาร สถานที่ซื้อข้าวสาร ปริมาณซื้อข้าวสาร

ตารางที่ 4-102 พบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ไม่ซื้อข้าวบริโภคสูงที่สุดคือร้อยละ 56.8 รองลงมาซื้อข้าวบริโภคร้อยละ 42.9 และบริโภคข้าวสารด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ 0.3 ตามลำดับ โดยไม่ซื้อข้าวบริโภคพบสูงที่สุดในอำเภอพรานกระต่ายร้อยละ 91.1 อำเภอคลองลานร้อยละ 77.4 อำเภอทรายทองวัฒนาร้อยละ 75 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ซื้อข้าวสารที่ตลาดใกล้บ้านสูงที่สุดคือร้อยละ 69.3 รองลงมาซื้อข้าวสารที่ร้านค้าร้อยละ 20.0 และซื้อข้าวสารที่อื่น ๆ

(ห้างสรรพสินค้า) ร้อยละ 6.0 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารที่ตลาดใกล้บ้านพบสูงที่สุดในอำเภอปางศิลาทอง ทรายทองวัฒนา โกสัมพีนคร และพรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 100.0 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 91.7 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 85.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ซื้อข้าวสารปริมาณ อื่น ๆ (45 กิโลกรัม หรือ 50 กิโลกรัม) สูงที่สุดคือร้อยละ 71.9 รองลงมาซื้อข้าวสารปริมาณ 15 กิโลกรัมร้อยละ 24.7 และซื้อข้าวสารปริมาณ 1 และ 2 กิโลกรัมร้อยละ 1.4 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารปริมาณ อื่น ๆ พบสูงที่สุดในอำเภอคลองขลุงร้อยละ 82.6 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 79.2 อำเภอโกสัมพีนครร้อยละ 75.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ซื้อข้าวสาร 1 ครั้ง สูงที่สุดคือร้อยละ 73.2 รองลงมาซื้อข้าวสาร 2 ครั้งร้อยละ 11.6 และซื้อข้าวสาร 3 ครั้งร้อยละ 8.7 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสาร 1 ครั้งพบสูงที่สุดในอำเภอทรายทองวัฒนา และพรานกระต่ายเท่ากันคือร้อยละ 100 อำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 86.4 อำเภอลานกระบือร้อยละ 83.4 ตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ซื้อข้าวสารต่อเดือนสูงที่สุดคือร้อยละ 69.9 รองลงมาซื้อข้าวสารต่อปีร้อยละ 21.2 และซื้อข้าวสารต่อสัปดาห์ร้อยละ 6.2 ตามลำดับ โดยซื้อข้าวสารต่อเดือนพบสูงที่สุดในอำเภอขาณุวรลักษบุรีร้อยละ 91.7 อำเภอบึงสามัคคีร้อยละ 81.0 อำเภอคลองขลุงร้อยละ 76.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-102 การบริโภคข้าวสาร สถานที่ซื้อข้าวสาร ปริมาณซื้อข้าวสารของผู้ผลิตในจังหวัดกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูล	อำเภอในจังหวัด กำแพงเพชร											ร้อยละ
	เมือง	ขาณุฯ	ปางศิลาทอง	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	คลองขลุง	พรานกระต่าย	
1.การบริโภคข้าว												
ซื้อ	53.8	45.3	43.8	22.6	41.2	46.9	25.0	72.4	35.7	60.5	8.9	42.9
ไม่ซื้อ	46.2	54.7	56.3	77.4	58.8	50.0	75.0	27.6	64.3	39.5	91.1	56.8
อื่นๆ	-	-	-	-	-	3.1	-	-	-	-	-	0.3
2.สถานที่ซื้อ												
ตลาดใกล้บ้าน	50	91.7	100.0	57.1	71.4	33.3	100.0	85.0	100.0	65.2	100.0	69.3
ร้านค้า	36.1	-	-	42.9	14.3	46.7	-	-	-	26.1	-	20.0
พ่อค้าย่อย	-	-	-	-	14.3	-	-	-	-	-	-	0.7
โรงสี	2.8	-	-	-	-	13.3	-	15.0	-	-	-	4.0
อื่นๆ	11.1	8.3	-	-	-	6.7	-	-	-	8.7	-	6.0
3.ปริมาณ (ก.ก.)												
1	2.9	-	-	-	16.7	-	-	-	-	-	-	1.4
2	-	-	-	-	16.7	-	-	-	-	4.3	-	1.4
10	-	-	-	-	-	6.3	-	-	-	-	-	0.7
15	22.9	20.8	28.6	28.6	16.7	23.0	66.7	38.9	25.0	13.0	33.3	24.7
อื่นๆ	74.3	79.2	71.4	71.4	50	68.8	33.3	61.1	75.0	82.6	66.7	71.9
4.ความถี่												
1	69.5	86.4	60.0	71.4	83.4	68.8	100.0	76.5	66.7	63.6	100.0	73.2
2	13.9	9.1	-	-	16.7	12.5	-	11.8	-	18.2	-	11.6
3	8.3	4.5	20.0	28.6	-	6.3	-	5.9	33.3	9.1	-	8.7
4	5.6	-	20.0	-	-	12.5	-	5.9	-	9.1	-	5.8
5	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7
5.ความถี่ต่อครั้ง												
วัน	-	4.2	16.7	-	33.3	-	-	-	-	-	-	2.7
สัปดาห์	5.7	-	-	-	-	12.5	-	14.3	-	4.8	33.3	6.2
เดือน	57.1	91.7	33.3	57.1	50.0	75.0	66.7	81.0	50.0	76.2	66.7	69.9
ปี	37.1	4.2	50.0	42.9	16.7	12.5	33.7	4.8	50.0	19.0	-	21.2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผู้แปรรูป

ผลและวิจารณ์ผล ผู้แปรรูป : โรงสี เมล็ดพันธุ์ ขนมจีน เส้นหมี่ สุรากลั่น ข้าวหลาม ข้าวแดกงา

จากการสำรวจราคาข้าวสารพบว่า ข้าวหอมปทุม บรรจุถุง 5 กิโลกรัม ราคา 138-157 บาท ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 147.50 บาท หรือ 29.50 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนข้าวหอมมะลิ 100.0% บรรจุถุง 5 กิโลกรัม ราคา 169-204 บาท ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 186.50 บาท หรือ 37.30 บาทต่อกิโลกรัม

1. โรงสี

จากผลการสำรวจผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตรและกำแพงเพชร พบว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรมีทุนจดทะเบียนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกและกำแพงเพชร ตามลำดับ (ตารางที่ 103) อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรมีที่ดิน เครื่องจักร อาคาร โกดัง สำนักงาน รถบรรทุก และรถตักที่มีมูลค่าสูงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-103 ข้อมูลการดำเนินการของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลการดำเนินการ	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	18	20	17
มูลค่าทรัพย์สินในกิจการ - ที่ดิน (ไร่)	13	24	67
- เครื่องจักร (ล้านบาท)	12	30	71
- อาคาร โกดัง สำนักงาน	8	29	40
- รถบรรทุก (ล้านบาท)	7	10	15
- จำนวน (คัน)	5	6	10
- รถตัก (ล้านบาท)	4	8	21
- จำนวน (คัน)	3	6	5

ด้านกำลังการผลิตตามใบอนุญาต รง. 4 กำลังการผลิตจริง และปริมาณข้าวเปลือกที่ผ่านการสีจริงนั้น พบว่า ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรมีกำลังการผลิตสูงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ (ตารางที่ 4-104) ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณข้าวที่สีจริงของแต่ละโรงสีของแต่ละจังหวัดขึ้นอยู่กับปริมาณข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำมาจำหน่าย นั่นคือถ้ามีปริมาณข้าวเปลือกมาก ปริมาณข้าวที่สีจริงก็จะมีมากตามไปด้วย นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับจำนวนครั้งของการปลูกข้าวในแต่ละพื้นที่ นั่นคือถ้าพื้นที่ใดสามารถปลูกข้าวได้ 2-3 ครั้งต่อปี ก็จะมีปริมาณข้าวเปลือกเข้า

สู่โรงสีมากตามไปด้วย ขนาดของโรงสีสามารถจำแนกตามกำลังการผลิตได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) โรงสีขนาดเล็ก ซึ่งมีกำลังการสีข้าว 1-12 เกวียน (ตัน)/วัน 2) โรงสีขนาดกลาง ซึ่งมีกำลังการสีข้าว 30-60 เกวียน/วัน และ 3) โรงสีขนาดใหญ่ ซึ่งมีกำลังการสีข้าว 100 เกวียน/วันขึ้นไป (http://www.thailandiworks.com/khunkhao_L03P15.html) (ตารางที่ 4-105) จากกำลังการผลิตตามใบอนุญาต รง. 4 ของผู้ประกอบการโรงสีทั้ง 3 จังหวัดจัดว่าเป็นโรงสีขนาดใหญ่เพราะมีกำลังการสีข้าวมากกว่า 100 ตัน/วัน แต่ถ้าพิจารณาจากกำลังการผลิตจริงพบว่า โรงสีของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและกำแพงเพชรจัดว่าเป็นโรงสีขนาดใหญ่ ในขณะที่โรงสีของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกจัดว่าเป็นโรงสีขนาดกลาง อย่างไรก็ตาม เมื่ออ้างถึง อัมมารและวิโรจน์ (2533) พบว่า โรงสีของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกจัดว่าเป็นโรงสีขนาดใหญ่ (กำลังการสี 60 เกวียน/วันขึ้นไป) ด้านปริมาณข้าวเปลือกที่สีจริงพบว่า ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรมีกำลังการผลิตสูงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรมีขนาดของลานตากและตู้อบใหญ่กว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ

ด้านลานตาก ตู้อบ โกดังเก็บข้าวสารและข้าวเปลือกพบว่า ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรมีขนาดของลานตาก ตู้อบและมีโกดังที่มีความจุมากกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรมีหัวหน้างาน พนักงานขับรถและพนักงานทั่วไปมากกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกมีพนักงานสำนักงานมากกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร ตามลำดับ

ตารางที่ 4-104 ข้อมูลกำลังการผลิตของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

กำลังการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
กำลังการผลิต - ตามใบอนุญาต รง. 4 (ตัน/วัน)	207	206	328
- กำลังการผลิตจริง (ตัน/วัน)	67	167	232
- ปริมาณข้าวเปลือกที่สีจริง (ตัน/ปี)	7,510	25,695	40,113
- กรรมวิธีในการลดความชื้น - ลานตาก ขนาด (ไร่)	6	9	16
- จำนวน (แห่ง)	1	2	1
- ตู้อบขนาด (ตัน/วัน)	361	493	591
ขนาดโกดัง - เก็บข้าวสารได้ (ตัน)	2,706	8,242	9,998
- เก็บข้าวเปลือกได้ (ตัน)	5,834	11,246	11,479
จำนวนพนักงาน - หัวหน้างาน (คน)	2	4	6
- พนักงานสำนักงาน (คน)	7	4	5
- พนักงานขับรถ (คน)	5	7	10
- พนักงานทั่วไป (คน)	10	17	24

ตารางที่ 4-105 ขนาดของโรงสีจำแนกตามกำลังการผลิต

เอกสารอ้างอิง	ขนาดของโรงสี (เกวียน (ตัน)/วัน)		
	โรงสีขนาดเล็ก	โรงสีขนาดกลาง	โรงสีขนาดใหญ่
http://courseware.rmutl.ac.th/courses/56/unit1303.htm	10-40	50-80	100-250
http://www.thailandiworks.com/khunkhao_L03P15.html	1-12	30-60	>100
อัมมารและวิโรจน์ (2533)	1-12	13-59	>60

ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกสามารถแปรรูปข้าวเปลือก 1 ตันเป็นต้นข้าวได้มากกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร ตามลำดับ (ตารางที่ 4-106) ในการสีข้าวปริมาณต้นข้าวจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้ เทคโนโลยีของโรงสีที่ใช้ ขนาดของโรงสี (โดยทั่วไปโรงสีเล็กจะได้ต้นข้าวมากกว่าโรงสีใหญ่) อายุของการใช้งานของเครื่องจักรในโรงสี ความแก่อ่อนของข้าวเปลือกที่เกษตรกรเก็บเกี่ยว และการตั้งระดับค่าต่าง ๆ ในกระบวนการสีข้าว ส่วนข้าว

หักนั้น พบว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรได้ปริมาณข้าวหักมากกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกและกำแพงเพชร ตามลำดับ ส่วนปริมาณปลายข้าวและอื่นๆ นั้นพบว่า ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกได้ปริมาณปลายข้าวและอื่นๆ มากกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร ตามลำดับ ส่วนปริมาณรำข้าวนั้นพบว่า ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกได้ปริมาณรำข้าวมากกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและกำแพงเพชร ในขณะที่ปริมาณแกลบนั้นพบว่า ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรได้ปริมาณแกลบมากกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-106 ข้อมูลผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลผลิตภัณฑ์	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ข้าวเปลือก 1 ตันสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดังนี้			
- ต้นข้าว (กิโลกรัม)	524	457	492
- ข้าวหัก (กิโลกรัม)	117	130	113
- ปลายข้าว (กิโลกรัม)	70	47	62
- รำ (กิโลกรัม)	96	78	77
- แกลบ (กิโลกรัม)	140	197	235
- อื่นๆ (กิโลกรัม)	87	7	29

ค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยเป็นต้นทุนคงที่ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเช่า (ที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงสีและลานตาก) ค่าประกัน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าจ้างแรงงาน (พนักงานสีข้าว ตากข้าว คุมเครื่องจักร บรรจุข้าว ควบคุมคุณภาพ การเงินและบัญชี และพนักงานบริหารทั่วไป) ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรจ่ายค่าเช่า ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าจ้างแรงงาน แพงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ (ตารางที่ 4-107) ในทางตรงกันข้าม ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกจ่ายค่าประกันแพงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและกำแพงเพชรตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยเป็นต้นทุนแปรผัน ซึ่งประกอบด้วย ค่าข้าวเปลือก ค่าบรรทุกข้าวเปลือก ค่าบรรทุกข้าวสาร ค่าไฟฟ้า ค่าซ่อมบำรุง และค่าบรรจุภัณฑ์ ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรจ่ายค่าข้าวเปลือก ค่าบรรทุกข้าวเปลือก ค่าบรรทุกข้าวสาร และค่าไฟฟ้าแพงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ (ตารางที่ 4-107) นอกจากนี้ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรจ่ายค่าซ่อมบำรุงแพงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกและพิจิตร

ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรจ่ายค่าบรรจุภัณฑ์แพงกว่าผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก ตามลำดับ

ตารางที่ 4-107 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ต้นทุนคงที่			
- ค่าเช่า เดือนละ (บาท)	12,308	19,486	1,000,000
- ค่าประกัน เดือนละ (บาท)	67,878	36,389	34,634
- ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ เดือนละ (บาท)	44,048	51,187	119,393
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เดือนละ (บาท)	72,985	418,618	517,891
- ค่าจ้างแรงงาน เดือนละ (บาท)	67,339	198,000	297,075
ต้นทุนแปรผัน			
- ค่าข้าวเปลือก (บาท)	5,661,288	20,620,238	30,071,442
- ค่าบรรทุกข้าวเปลือก (บาท)	274,074	1,025,667	2,720,000
- ค่าบรรทุกข้าวสาร (บาท)	320,926	534,834	1,832,175
- ค่าไฟฟ้า (บาท)	53,812	475,000	823,395
- ค่าซ่อมบำรุง (บาท)	50,798	1,123	109,210
- ค่าบรรจุภัณฑ์ (บาท)	270,379	376,967	513,533

ต้นทุนการสีข้าว (ภาพที่ 4-1) สามารถแบ่งเป็น ต้นทุนวัตถุดิบ (93%) ค่าบรรจุภัณฑ์ (1%) ค่าแรงงาน (1%) ค่าใช้จ่ายในโรงงาน (2%) และค่าใช้จ่ายในการบริหาร (3%) (กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2, มปป) จากงานวิจัยนี้ ต้นทุนการสีข้าวสามารถแบ่งเป็น ต้นทุนวัตถุดิบ (ค่าข้าวเปลือก) ค่าบรรจุภัณฑ์ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในโรงงาน (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบรรทุกข้าวเปลือก ค่าบรรทุกข้าวสาร ค่าไฟฟ้า และค่าซ่อมบำรุง) และค่าใช้จ่ายในการบริหาร (ค่าเช่า ค่าประกัน และค่าดอกเบี้ยเงินกู้)

ต้นทุนการสีข้าวในงานวิจัยนี้ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายในโรงงาน ค่าบรรจุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับต้นทุนการสีข้าวที่รายงานโดยกองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 (มปป) อย่างไรก็ตาม จำนวนเปอร์เซ็นต์ในแต่ละค่าใช้จ่ายนั้นแตกต่างกันในแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้นทุนการผลิต (ค่าข้าวเปลือก) และค่าใช้จ่ายในโรงงาน โดยที่ต้นทุนการผลิต (ค่าข้าวเปลือก) ของผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิจิตรนั้นสูงกว่าผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิษณุโลกและกำแพงเพชร (ภาพที่ 4-2 ถึง 4-4) ตามลำดับ ส่วนค่าใช้จ่ายในโรงงานนั้นพบว่าผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดกำแพงเพชรสูงกว่าผู้ประกอบการโรงสีจังหวัด

พิษณุโลกและพิจิตร ตามลำดับ สำหรับค่าบรรจุภัณฑ์นั้นพบว่าผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิษณุโลกนั้นสูงกว่าผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิจิตรและจังหวัดกำแพงเพชร ตามลำดับ สำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารนั้นพบว่าผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดกำแพงเพชรสูงกว่าผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดพิจิตร ตามลำดับ ส่วนค่าแรงงานนั้นเท่ากันสำหรับผู้ประกอบการโรงสีทั้ง 3 จังหวัด

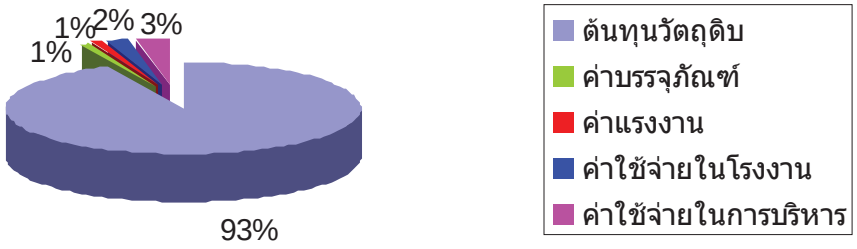

ภาพที่ 4-1 ต้นทุนการสีข้าว

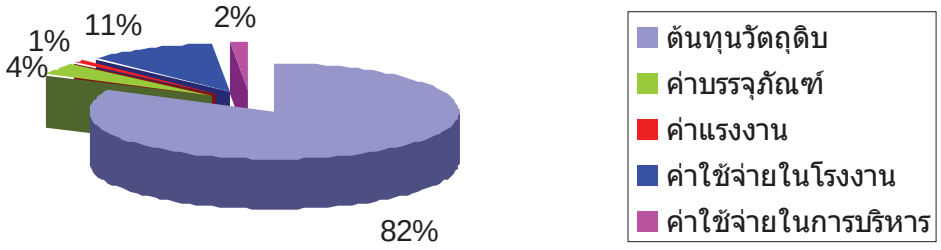

ภาพที่ 4-2 ต้นทุนการสีข้าวของผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิษณุโลก

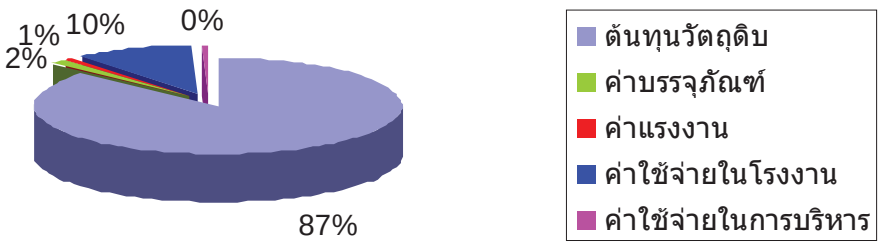

ภาพที่ 4-3 ต้นทุนการสีข้าวของผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดพิจิต

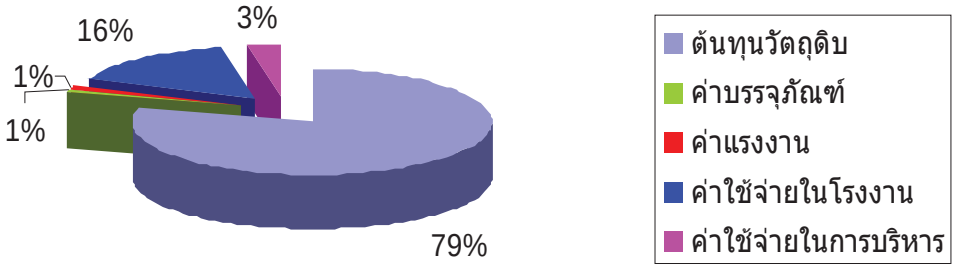

ภาพที่ 4-4 ต้นทุนการสีข้าวของผู้ประกอบการโรงสีจังหวัดกำแพงเพชร

ช่วงเดือนที่มีการสีข้าวมากที่สุดสำหรับผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกคือ มกราคมถึงมีนาคม ในขณะที่ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรคือ ธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ และผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรคือ สิงหาคมถึงเมษายน ส่วนช่วงเดือนที่มีการสีข้าวน้อยที่สุดสำหรับผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกคือ กรกฎาคมถึงกันยายน ในขณะที่ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิจิตรคือ กุมภาพันธ์ถึงมีนาคม มิถุนายน และกันยายน และผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรคือ พฤศจิกายนถึงมกราคม (ตารางที่ 4-108) ช่วงเดือนที่มีการสีข้าวมากที่สุดสำหรับผู้ประกอบการโรงสีในแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกันนั้น เนื่องจากฤดูกาลเพาะปลูกข้าวของเกษตรกรแต่ละรายในแต่ละจังหวัดแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ปริมาณน้ำ พันธุ์ข้าวที่มีอายุการเก็บเกี่ยวแตกต่างกัน (ข้าวไวแสงและไม่ไวแสง) วิธีการเพาะปลูก (นาหว่านน้ำตม นาดำ การทำนาที่ต่อเนื่องและเว้นระยะการปลูก)

พันธุ์ข้าวที่ต้องการจากเกษตรกรมากที่สุดสำหรับผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกได้แก่ ชัยนาท ขาวดอกมะลิ105 (หอมมะลิ) และ กข.6 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ประกอบการโรงสีใน

จังหวัดพิจิตรคือ ชัยนาท ขาวดอกมะลิ105 และสุพรรณบุรี ตามลำดับ และผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรได้แก่ ชัยนาท พิษณุโลก2 และ สุพรรณบุรี3 ตามลำดับ (ตารางที่ 4-108) จะเห็นได้ว่าข้าวพันธุ์ชัยนาทเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการโรงสีของทั้ง 3 จังหวัด ซึ่งมีการเพาะปลูกมากในทั้ง 3 จังหวัดและจัดว่าเป็นข้าวที่มีปริมาณอะไมโลสสูง (27-30%) ซึ่งเหมาะสำหรับการแปรรูปเป็นเส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ ขนมจีนและแผ่นแป้ง (สถาบันวิจัยข้าว, 2545) ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกมีความต้องการข้าว กข.6 ซึ่งเป็นข้าวเหนียวที่ผู้บริโภคในบางอำเภอของจังหวัดพิษณุโลกบริโภคเป็นหลัก เช่น อำเภอนครไทย และชาติตระการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนำข้าวเหนียวมาใช้ในการแปรรูปเป็นสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลก และกำแพงเพชร

จะเห็นได้ว่าพันธุ์ข้าวที่ผู้ประกอบการโรงสีของทั้ง 3 จังหวัดต้องการกับพันธุ์ข้าวที่ปลูกในฤดูนาปี นาปรัง 1 และนาปรัง 2 (ตารางที่ 4-24, 4-58 และ 4-92) นั้นไม่สอดคล้องกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการอย่างเร่งด่วนสำหรับหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องในการนำผู้ประกอบการโรงสีและเกษตรกรมาปรึกษาหารือกันเพื่อที่จะให้ฝ่ายผลิตและฝ่ายแปรรูปทำงานสอดคล้องรับกัน โดยที่เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ที่ผู้ประกอบการโรงสีต้องการ ซึ่งจะนำมาซึ่งความพึงพอใจของทั้ง 2 ฝ่าย

ตารางที่ 4-108 ข้อมูลวัตถุดิบของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลวัตถุดิบ	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ข้อมูลวัตถุดิบ - ช่วงเดือนที่มีการสีข้าวมากที่สุด	มกราคม-มีนาคม	ธันวาคม-กุมภาพันธ์	สิงหาคม-เมษายน
- ช่วงเดือนที่มีการสีข้าวน้อยที่สุด	กรกฎาคม-กันยายน	กุมภาพันธ์-มีนาคม มิถุนายน, กันยายน	พฤศจิกายน-มกราคม
พันธุ์ที่ต้องการมากที่สุด 1. พันธุ์	ชัยนาท	ชัยนาท	ชัยนาท
2. พันธุ์	หอมมะลิ	หอมมะลิ	พิษณุโลก2
3. พันธุ์	กข.6	สุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี3

วิธีการซื้อวัตถุดิบ (ข้าวเปลือก) เข้ามายังโรงสีของผู้ประกอบการโรงสีทั้ง 3 จังหวัดเหมือนกัน (ตารางที่ 4-109 คือ การซื้อโดยตรงจากเกษตรกร (65-92%) รองลงมาคือ ซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง (8-35%) และวัตถุดิบส่วนใหญ่เป็นข้าวเปลือกภายในจังหวัด (85-95%) และมีการซื้อข้าวเปลือกมาจากจังหวัดใกล้เคียงแต่มีปริมาณน้อยมาก

ตารางที่ 4-109 วิธีการซื้อวัตถุดิบเข้ามายังโรงสีของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

วิธีการซื้อวัตถุดิบเข้ามายังโรงสี	พิษณุโลก		พิจิตร		กำแพงเพชร	
ซื้อโดยตรงจากเกษตรกร (%)	92		71		65	
ซื้อผ่านพ่อค้า (%)	8		29		35	
เป็นข้าวในจังหวัด (%)	95		86		85	
- ข้าวจากจังหวัด 1 (%)	จ.อุตรดิตถ์	2	จ.พิษณุโลก	6	จ.สุโขทัย	4
- ข้าวจากจังหวัด 2 (%)	จ.พิจิตร	1	จ.นครสวรรค์	5	จ.พิษณุโลก	4
- ข้าวจากจังหวัด 3 (%)	จ.สุโขทัย	1	จ.อุตรดิตถ์	1	จ.พิจิตร	3
- ข้าวจากจังหวัดอื่น ๆ (%)	จ.กำแพงเพชร จ.พะเยา	1	จ.สุโขทัย จ.กำแพงเพชร จ.เพชรบูรณ์	2	จ.นครสวรรค์ จ.เชียงใหม่ จ.แพร่ จ.ตาก จ.พะเยา จ.เชียงราย	4

ผลิตภัณฑ์หลังการแปรรูป นั่นคือข้าวสาร ส่วนใหญ่ถูกจำหน่ายไปในโครงการรับจำนำของรัฐบาลประมาณ 15-35% (ตารางที่ 4-110) นอกจากนี้ยังจำหน่ายให้กับผู้ส่งออกซึ่งอยู่ที่กรุงเทพประมาณ 2-19% โดยผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดกำแพงเพชรจะจำหน่ายให้กับผู้ส่งออกซึ่งอยู่ที่กรุงเทพมากกว่าผู้ประกอบการโรงสีที่จังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก และส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายไปยังตลาดภายในประเทศประมาณ 47-83% โดยเป็นการขายตรงประมาณ 54-91% โดยผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกจะมีการขายตรงมากกว่าผู้ประกอบการโรงสีที่จังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตรตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการโรงสีขนส่งสินค้าไปยังลูกค้าด้วยรถบรรทุกของตัวเอง (43-84%) นอกจากนี้ยังมีการจ้างรถบรรทุกจากที่อื่นสำหรับการขนส่งด้วย (16-57%)

ตารางที่ 4-110 การจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

การจัดจำหน่าย	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
การจัดจำหน่าย			
- โครงการรับจำนำ (%)	15	35	20
- ผู้ส่งออก (%)	2	18	19
- ตลาดภายใน (%)	83	47	61
วิธีการดำเนินการขาย			
- ขายตรง (%)	91	54	72
- ขายผ่านนายหน้า (%)	9	46	28
การขนส่งสินค้าไปยังลูกค้า			
- ใช้รถบรรทุกของตัวเอง (%)	84	43	82
- จ้างรถบรรทุกจากที่อื่น (%)	16	57	18

ปัญหาสำหรับผู้ประกอบการโรงสีทั้ง 3 จังหวัด ส่วนใหญ่จะเหมือนกันคือ ประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ขาดเงินทุนหมุนเวียน คุณภาพข้าวต่ำลง และขาดแรงงาน

ความต้องการของผู้ประกอบการโรงสีทั้ง 3 จังหวัดนั้นค่อนข้างแตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดพิษณุโลกต้องการ 1. พัฒนาหรือปรับปรุงเครื่องจักร ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องจักรของโรงสีบางแห่งเก่าและล้าสมัยแล้ว 2. เพิ่มคุณภาพข้าวและพื้นที่ปลูก ทั้งนี้เนื่องจากข้าวที่เกษตรกรผลิตไม่ตรงตามที่โรงสีต้องการ และมีการปลอมปนของพันธุ์ข้าว นอกจากนี้ปริมาณข้าวไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงสี 3. โรงสีบางแห่งต้องการขยายโรงสีให้ใหญ่ขึ้น เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตและผลกำไร 4. ต้องการให้ทุกภาคส่วนของธุรกิจข้าวพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต เช่น เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ดี โรงสีมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีตลาดรองรับสินค้าข้าว 5. ต้องการให้มีโครงการรับจำนำต่อไป เนื่องจากโรงสีบางแห่งขาดเงินทุนหมุนเวียน และได้ผลกำไรที่คุ้มค่า

ผู้ประกอบการโรงสีที่จังหวัดพิจิตรต้องการ 1. ดอกเบี้ยพิเศษจากแบงค์ชาติ สำหรับเงินกู้เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจค้าข้าว ทั้งนี้ธนาคารส่วนใหญ่มีดอกเบี้ยสูงทำให้เพิ่มต้นทุนการประกอบธุรกิจ 2. พัฒนาพันธุ์ข้าวให้ได้มาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากข้าวที่เกษตรกรผลิตไม่ตรงตามที่โรงสีต้องการ และมีการปลอมปนของพันธุ์ข้าว 3. ปรับปรุงข้าวนาปีให้ต้านทานโรคสูงและได้ผลผลิตสูง เพื่อให้ได้ข้าวที่มีคุณภาพดีและปริมาณมากเข้าสู่โรงสี 4. นโยบายรับจำนำ เนื่องจากโรงสีบางแห่งขาดเงินทุนหมุนเวียน และได้ผลกำไรที่คุ้มค่า 5. พัฒนาพื้นที่ชลประทาน ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดพิจิตรไม่มีเขื่อนกักเก็บน้ำและระบบชลประทานที่ดี

ผู้ประกอบการโรงสีที่จังหวัดกำแพงเพชรต้องการ 1. นโยบายการค้าอิสระ ปราศจากการประกันราคา หรือประกันในราคาที่เหมาะสม เพื่อความสะดวกและอิสระในการประกอบธุรกิจค้าข้าวอย่างเสรี โดยปราศจากการแทรกแซงจากรัฐบาลและหน่วยงานอื่น ๆ 2. พัฒนาการเก็บเกี่ยวข้าว โดยมีจำนวนรถเกี่ยวข้าวที่เพียงพอ มีระบบการเก็บเกี่ยวที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการปลอมปนของพันธุ์ข้าว 3. อยากได้เงินทุนหมุนเวียน เครื่องอบที่เก็บข้าวได้มากขึ้น และขยายกิจการให้ใหญ่ขึ้น โดยให้รัฐบาลหาแหล่งเงินกู้ในการประกอบธุรกิจข้าวในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ทั้งนี้ธนาคารส่วนใหญ่มีดอกเบี้ยสูงทำให้เพิ่มต้นทุนการประกอบธุรกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับผลผลิตข้าวที่เกษตรกรผลิตได้

2. สุรากลั่น

สุรากลั่น หมายถึง สุราที่ได้กลั่นแล้วและให้รวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้วแต่ยังมีแรงอัลกอฮอล์ เกินกว่าสิบห้าดีกรี ได้แก่ สุราสามทับ (มีแรงอัลกอฮอล์ตั้งแต่แปดสิบดักรีขึ้นไป) สุราขาว สุราผสม สุราปรุงพิเศษ และสุราพิเศษ (สถาบันวิจัยข้าว, 2545) ราคาจำหน่ายของสุราขาวคือประมาณ 70 บาทต่อลิตร สุราผสมราคาประมาณ 240 บาทต่อลิตร และสุราพิเศษราคาประมาณ 400 บาทต่อลิตร (http://www.thaihealth.or.th/node/1696)

จากผลการสำรวจผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชร (3 โรง) และพิษณุโลก (14 โรง) พบว่า ผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลกจดทะเบียนธุรกิจแบบวิสาหกิจชุมชน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบุคคลธรรมดา ในขณะที่ผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชรจดทะเบียนธุรกิจแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด และผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลกมีทุนจดทะเบียนสูงกว่าผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชร (ตารางที่ 4-111) อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการสุรากลั่นใน ทั้งสองจังหวัดเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2548 เช่นเดียวกัน ผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนพนักงานมากกว่าผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชร

ตารางที่ 4-111 ข้อมูลทั่วไปของกิจการของผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลทั่วไปของกิจการ	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ประเภทของกลุ่มธุรกิจ	วิสาหกิจชุมชน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธุรกิจส่วนตัว	-	ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ลักษณะการจดทะเบียน	วิสาหกิจชุมชน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุคคลธรรมดา	-	ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ลักษณะของผลิตภัณฑ์	สุรากลั่น 40 ดีกรี	-	สุรากลั่น 40 ดีกรี
ขนาดธุรกิจ/อุตสาหกรรม - ทุนจดทะเบียน (บาท)	45,000	-	30,000
- เริ่มดำเนินกิจการเมื่อปี พ.ศ.	2548	-	2548
- จำนวนลูกจ้าง/พนักงาน (คน)	4	-	2

พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิตสุรากลั่น 40 ดีกรีของผู้ประกอบการทั้ง 2 จังหวัด คือข้าวเหนียว สำหรับผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกซื้อข้าวเหนียวมาจากจังหวัดพิษณุโลก แพร่ เชียงราย และอุตรดิตถ์ ในขณะที่ผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชรซื้อมาจากจังหวัดสุโขทัย กำแพงเพชร แพร่ และลำปาง โดยผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชรมีปริมาณการผลิตมากกว่าผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก (ตารางที่ 4-112) ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลกมีปริมาณการผลิตต่ำกว่าผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชร แต่ผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลกนั้นมีหลายยี่ห้อ/ตรามากกว่าผู้ประกอบการ สุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชร

ตารางที่ 4-112 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลสินค้า	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต - พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิต	ข้าวเหนียว	-	ข้าวเหนียว
- ซื้อวัตถุดิบมาจาก	พิษณุโลก แพร่ เชียงราย อุตรดิตถ์	-	สุโขทัย กำแพงเพชร แพร่ ลำปาง
- วัตถุดิบมีเพียงพอหรือไม่	เพียงพอ	-	เพียงพอ
ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต	จันทะคุณ มังกรแดง คาราบาว ร่มเย็น บ้านนาการสุรา สุวรรณทิพย์ เทพพนม บัวทอง เพชรรวงทอง ราชาวดี บิ๊กบอย	-	สุราขาวเทวดา ตะแบกทอง กระต่ายบิน
- ปริมาณการผลิต/เดือน (กก.)	828	-	2,547

ผู้ประกอบการในจังหวัดกำแพงเพชรมียอดจำหน่ายรวมเฉลี่ย (ปี 2551-2552) สูงกว่าผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก (ตารางที่ 4-113) ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณการผลิต (ตารางที่ 4-113) สำหรับผู้ประกอบการในจังหวัดกำแพงเพชรจำแนกเป็นยอดจำหน่ายภายในจังหวัดและยอดจำหน่ายต่างจังหวัดสูงกว่าผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งจังหวัดกำแพงเพชรส่งจำหน่ายต่างจังหวัดได้แก่ จังหวัดสุโขทัย กรุงเทพ และสระบุรี และจังหวัดพิษณุโลกส่งจำหน่ายต่างจังหวัดที่จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 4-113 ลักษณะการตลาดต่อเดือนของผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ลักษณะการตลาด	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ลักษณะการตลาด/การจำหน่าย - ยอดจำหน่ายรวม (ปี 2551-2552) (บาท)	52,723	-	121,913
- ยอดจำหน่ายภายในจังหวัด (บาท)	49,395	-	94,426
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	91	-	80
- ยอดจำหน่ายต่างจังหวัด (บาท)	11,648	-	27,487
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	9	-	20
ตลาดจำหน่ายหลัก - ภายในประเทศ จังหวัด (%)	อุตรดิตถ์	-	สุโขทัย กรุงเทพ สระบุรี
- ต่างประเทศ (%)	-	-	-

สำหรับเครื่องมือ/เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสุรากลั่นของทั้ง 2 จังหวัด ได้แก่ หม้อกลั่นและเครื่องโม่แป้ง

ค่าใช้จ่ายในการผลิตในรอบระยะเวลาผลิตสำหรับผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ (แสตมป์) รองลงมาคือ ค่าข้าวสาร ค่าแรงงาน ค่าปลายข้าว ค่าดอกเบี้ย ค่าแก๊สหุงต้ม ค่าวัสดุในการบรรจุ ค่าลูกแป้ง ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ ค่าขนส่ง และค่าไฟฟ้าและน้ำ (ตารางที่ 4-114) ในขณะที่ผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชรมีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ (แสตมป์) เช่นเดียวกับผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก รองลงมาคือ ค่าปลายข้าว ค่าแก๊สหุงต้ม ค่าวัสดุในการบรรจุ ค่าข้าวสาร ค่าลูกแป้ง ค่าไฟฟ้าและน้ำ และค่าขนส่ง

ตารางที่ 4-114 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
- ค่าข้าว ปริมาณ (กก.)	987	-	250
- ราคา (บาท/กก.)	10	-	11
- ราคารวม (บาท)	9,870	-	2,750
- ปลายข้าว ปริมาณ (กก.)	480	-	1,500
- ราคา (บาท/กก.)	8	-	12
- ราคารวม (บาท)	3,840	-	18,000
- ลูกแป้ง ปริมาณ (กก.)	-	-	-
- ราคา (บาท/กก.)	-	-	-
- รวม (บาท)	1,620	-	1,883
- ค่าแรงงาน ปริมาณ (คน)	2	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท/คน/วัน)	150	-	-
- รวม (บาท)	9,000	-	-
- ค่าไฟฟ้าและน้ำ (บาท)	480	-	550
- ค่าส่งขนปริมาณ (บาท)	560	-	500
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ (บาท)	900	-	-
- ค่าวัสดุในการบรรจุ ปริมาณ (ขวด)	912	-	2,547
- ราคา/หน่วย (บาท)	2	-	2
- รวม (บาท)	1,824	-	5,094
- ค่าแก๊สหุงต้ม ปริมาณ (ถัง)	11	-	30
- ราคา/หน่วย (บาท/ถัง)	302	-	285
- รวม (บาท)	3,322	-	8,550
- ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ (บาท)	3,200	-	
- ค่าใช้จ่ายอื่น (แสตมป์) ปริมาณ (ดวง)	362	-	1,480
- ราคา/หน่วย (บาท)	33	-	35
- รวม (บาท)	11,946	-	51,800

ภาพที่ 4-5 และ 4-6 แสดงค่าใช้จ่ายในการผลิตของผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดพิษณุโลกและกำแพงเพชร ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายสำหรับวัตถุดิบ (33%) และค่าใช้จ่ายในโรงงาน (37%) ของผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดพิษณุโลกมีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งแตกต่างจากผู้ประกอบการสุรากลั่น

จังหวัดกำแพงเพชรที่มีค่าใช้จ่ายในโรงงาน (69%) สูงกว่าผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดพิษณุโลก ผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดพิษณุโลกมีค่าวัตถุดิบ (33%) สูงกว่าผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดกำแพงเพชร (25%) ค่าบรรจุภัณฑ์ของจังหวัดพิษณุโลก (4%) และค่าบรรจุภัณฑ์ของจังหวัดกำแพงเพชร (6 %) มีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งค่าแรงงานของจังหวัดพิษณุโลก (19%) โดยจังหวัดกำแพงเพชรไม่มี อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดพิษณุโลกมีค่าใช้จ่ายในการบริหาร (7%) ในขณะที่ผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดกำแพงเพชรไม่มี

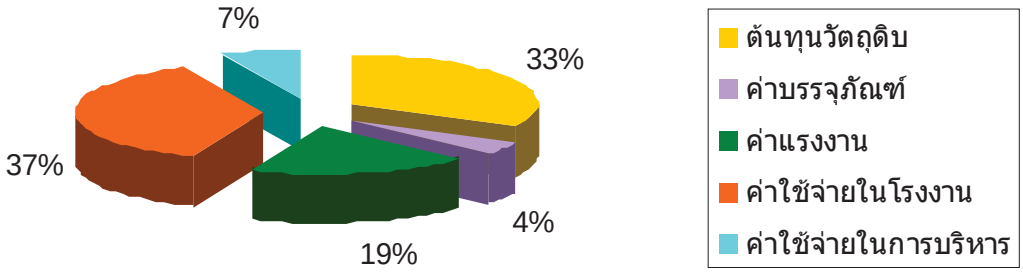

ภาพที่ 4-5 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดพิษณุโลก

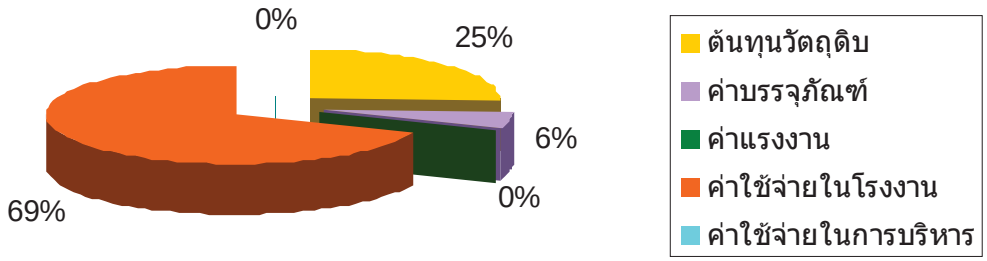

ภาพที่ 4-6 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการสุรากลั่นจังหวัดกำแพงเพชร

ปัญหาสำหรับผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ คุณภาพของสุรากลั่น คุณภาพและราคาของข้าวเหนียวที่นำมาผลิตสุรากลั่น การมีเหล้าเถื่อน และหน่วยงานของรัฐเข้ามาจับกุมบ่อย ส่วนปัญหาของผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ คุณภาพของสุรากลั่นและคุณภาพ

ของข้าวเหนียวที่นำมาผลิตสุรากลั่น ซึ่งก็เป็นปัญหาเดียวกับที่พบสำหรับผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลก

ความต้องการของผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ การลดภาษีแสตมป์ และบริการที่ต้องการ คือการฝึกอบรม ส่วนความต้องการของผู้ประกอบการสุรากลั่นในจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ การขยายตลาดเพิ่มขึ้นและเงินทุนหมุนเวียน และบริการที่ต้องการ คือ บริการทดสอบคุณสมบัติผลิตภัณฑ์ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต และการฝึกอบรม

3. เมล็ดพันธุ์

เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ105 ราคากิโลกรัมละ 23 บาท ส่วนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ไม่ไวแสงราคากิโลกรัมละ 20 บาท เมล็ดพันธุ์ข้าวไวแสงกิโลกรัมละ 20 บาท และเมล็ดพันธุ์ข้าวเหนียวกิโลกรัมละ 15 บาท (http://brs.ricethailand.go.th/) จากผลการสำรวจผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลก (14โรง) พิจิตร (2โรง) และกำแพงเพชร (1โรง) พบว่า ผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลกจดทะเบียนแบบวิสาหกิจชุมชนและมีทุนจดทะเบียน 80,523 บาท (ตารางที่ 4-115) ในขณะที่ผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดกำแพงเพชรจดทะเบียนแบบธุรกิจส่วนตัวซึ่งเริ่มดำเนินกิจการเมื่อปี พ.ศ. 2549 ผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนพนักงาน (15 คน) มากกว่าผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดกำแพงเพชร (2 คน)

ตารางที่ 4-115 ข้อมูลทั่วไปของกิจการของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลทั่วไปของกิจการ	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ประเภทของกลุ่มธุรกิจ	-	-	ธุรกิจส่วนตัว
ลักษณะการจดทะเบียน	วิสาหกิจชุมชน	-	-
ลักษณะของผลิตภัณฑ์	เมล็ดพันธุ์ข้าว	เมล็ดพันธุ์ข้าว	เมล็ดพันธุ์ข้าว
ทุนจดทะเบียน (บาท)	80,523	-	-
เริ่มดำเนินกิจการเมื่อปี พ.ศ.	-	-	2549
จำนวนลูกจ้าง/พนักงาน (คน)	15	-	2

พันธุ์ข้าวที่ผลิตเมล็ดพันธุ์นั้นมีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 4-116) สำหรับผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลก พันธุ์ข้าวที่ผลิตเมล็ดพันธุ์คือ พิษณุโลก2 ชัยนาท สุพรรณบุรี ขาวดอกมะลิ105 (หอมมะลิ) และปทุมธานี ในขณะที่ ผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิจิตร พันธุ์ข้าวที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ คือ ชัยนาท พิษณุโลก2 สุพรรณบุรี3 สุพรรณบุรี35 และพวงทอง ส่วนผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ใน

จังหวัดกำแพงเพชร พันธุ์ข้าวที่ผลิตเมล็ดพันธุ์คือ กข.29 (ชัยนาท80) ปริมาณการผลิตเมล็ดพันธุ์สำหรับผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลกนั้นสูงว่าผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิจิตร และกำแพงเพชร ตามลำดับ (ตารางที่ 4-116)

ตารางที่ 4-116 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลสินค้า	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต - พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิต	พิษณุโลก2 ชัยนาท สุพรรณบุรี หอมมะลิ ปทุมธานี	ชัยนาท พิษณุโลก2 สุพรรณบุรี3, 35 พวงทอง	กข.29 (ชัยนาท80)
- ซื้อวัตถุดิบมาจาก	นครสวรรค์	-	ศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์กำแพงเพชร
- วัตถุดิบมีเพียงพอหรือไม่	-	-	เพียงพอ
ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต - ปริมาณการผลิต/เดือน (กิโลกรัม)	- 11,108	- 5,167	ผลิตเมล็ดพันธุ์ 4,200

ยอดจำหน่ายรวมปี 2551-2552 ของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลกมีค่าสูงกว่าผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิจิตรและกำแพงเพชร ตามลำดับ (ตารางที่ 4-117) สำหรับผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลกและพิจิตรจำแนกเป็นยอดจำหน่ายภายในจังหวัด 100% ของยอดจำหน่ายรวม แต่สำหรับผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดกำแพงเพชรจำแนกเป็นยอดจำหน่ายภายในจังหวัด 50% ของยอดจำหน่ายรวม ส่วนยอดจำหน่ายต่างจังหวัดนั้นพบว่า ผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดกำแพงเพชรมียอดจำหน่ายต่างจังหวัด 50%

ตารางที่ 4-117 ลักษณะการตลาดต่อเดือนของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ลักษณะการตลาด	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้ (ตัน/เดือน)	11	5	4
ลักษณะการตลาด/การจำหน่าย - ยอดจำหน่ายรวม (ปี 2551-2552) (บาท)	129,684	99,164	39,900
- ยอดจำหน่ายภายในจังหวัด (บาท)	129,684	99,164	21,000
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	100	100	50
- ยอดจำหน่ายต่างจังหวัด (บาท)	-	-	18,900
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	-	-	50
ตลาดจำหน่ายหลัก - ภายในประเทศ จังหวัด	-	-	พิจิตร
- ต่างประเทศ (บาท)	-	-	-

ค่าใช้จ่ายในการผลิตในรอบระยะเวลาผลิตสำหรับผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลกส่วนใหญ่เป็น ค่าแรงงาน รองลงมาคือ ค่าข้าวสาร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้าและน้ำ ค่าซ่อม และค่าวัสดุ (ตารางที่ 4-118) ส่วนผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิจิตรพบว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตส่วนใหญ่เป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง รองลงมาคือ ค่าขนส่ง ค่าวัสดุในการบรรจุ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าไฟฟ้าและน้ำ ในขณะที่ผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดกำแพงเพชรมีค่าใช้จ่ายในการผลิตส่วนใหญ่เป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง รองลงมาคือ ค่าแรงงาน ค่าวัสดุในการบรรจุ (กระสอบ) ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าตาก)

ตารางที่ 4-118 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
- ค่าข้าว ปริมาณ (กก.)	4,319	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	19	-	-
- รวม (บาท/เดือน)	82,061	-	-
- ค่าแรงงาน ปริมาณ (คน)	15	-	2
- ราคา/หน่วย (บาท/วัน)	125	-	200
- รวม	56,250	-	12,000
- ค่าไฟฟ้าและน้ำ รวม (บาท)	5,433	168	-
- ค่าขนส่ง ปริมาณ(กก.)	156,000	8,333	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	0.1	0.1	-
- รวม (บาท)	15,600	833.3	-
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ รวม (บาท)	517	-	2,500
- ค่าวัสดุในการบรรจุ ปริมาณ (ลูก, กระสอบ)	100	417	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	3	3	-
- รวม (บาท)	300	1,251	11,760
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ปริมาณ (ลิตร)	4,000	-	600
- ราคา/หน่วย (บาท)	20	-	30
- รวม (บาท)	80,000	1,000	18,000
- ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ	-	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	-	-	-
- รวม (บาท)	-	-	-
- ค่าใช้จ่ายอื่น (ค่าตาก) (กก.)	-	-	4,200
- ราคา/หน่วย (บาท/กก.)	-	-	0.2
- รวม (บาท)	8,396	333	840

ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์จังหวัดพิษณุโลก พิจิตรและกำแพงเพชร แสดงดังภาพที่ 4-7 ถึง 4-9 จะเห็นได้ว่า ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในแต่ละจังหวัดแตกต่างกันซึ่งในจังหวัดพิษณุโลกค่าใช้จ่ายในโรงงาน 65% ค่าวัตถุดิบ 21% และค่าแรงงาน 14% ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในโรงงานของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์จังหวัดพิจิตรค่าใช้จ่ายในโรงงาน 89% และค่าบรรจุภัณฑ์ 11% และกำแพงเพชรมี ค่าใช้จ่ายในโรงงาน 47% ค่าแรงงาน 27 % และค่าบรรจุภัณฑ์ 26%

ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าในส่วนของค่าใช้จ่ายในโรงงานของ 3 จังหวัดสามารถเปรียบเทียบกันได้โดย จังหวัดพิษณุโลกมีค่าใช้จ่ายมากที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร ตามลำดับ

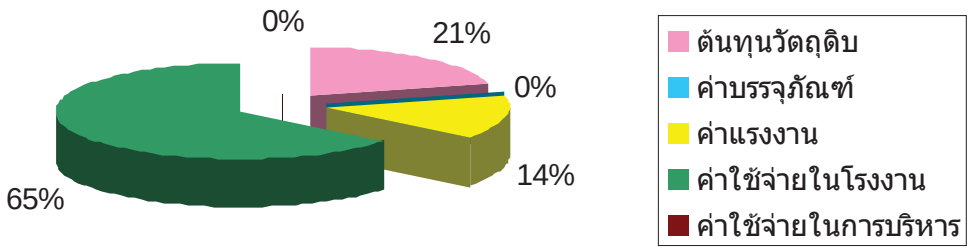

ภาพที่ 4-7 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์จังหวัดพิษณุโลก

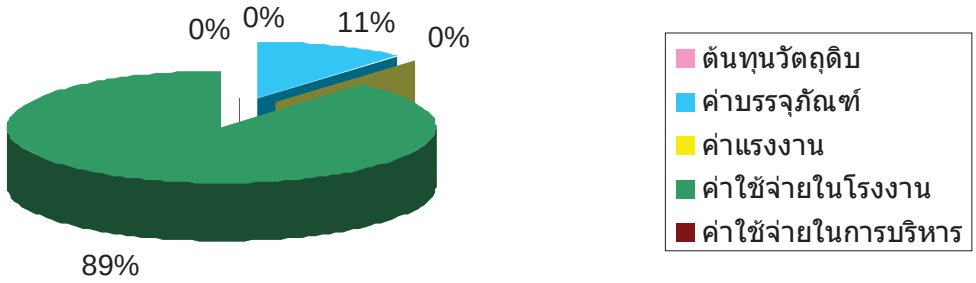

ภาพที่ 4-8 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์จังหวัดพิจิตร

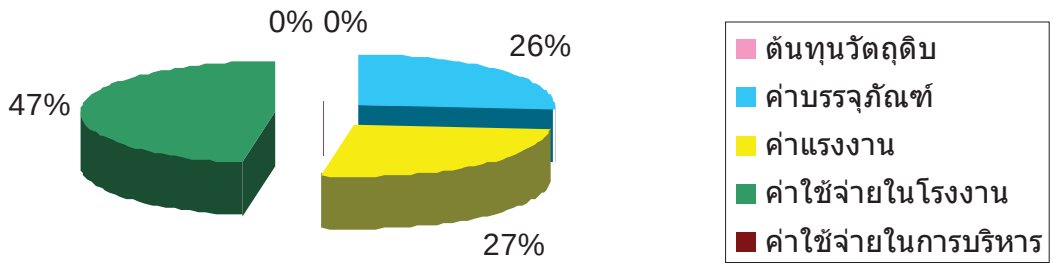

ภาพที่ 4-9 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์จังหวัดกำแพงเพชร

ปัญหาสำหรับผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิษณุโลกคือ ปริมาณการผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก ปัจจัยการผลิตสูง ขาดลานตาก และได้พันธุ์ไม่ตรงตามความต้องการของศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ของหน่วยงานราชการ ส่วนปัญหาของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดพิจิตรคือ ข้าวดีด-ข้าวเด้ง และการเตรียมดินนานเกินไป และปัญหาของผู้ประกอบการเมล็ดพันธุ์ในจังหวัดกำแพงเพชรคือ ในระหว่างฤดูกาลเก็บเกี่ยวข้าว ช่วงระยะเวลาที่มีแดดจะสั้นทำให้เป็นอุปสรรคในการตากข้าว

4. ขนมจีน

ขนมจีนเป็นผลิตภัณฑ์เส้นที่แปรรูปมาจากข้าวเจ้าที่มีปริมาณอะไมโลส 25-27% มีแป้งแข็งถึงอ่อนปานกลางและมีอุณหภูมิแป้งสุกต่ำ เป็นข้าวเก่ามากกว่า 3 เดือนขึ้นไป จึงจะได้เส้นที่นุ่มและเหนียว ข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่เหมาะสำหรับการทำขนมจีนได้แก่ ขาวตาแห้ง เหลืองประทิว เม็ดใหญ่ แสนพัน เจ้าเหลือง11 และเจ้าแดง ซึ่งข้าวพันธุ์ดังกล่าวหากไม่มีการอนุรักษ์ไว้คาดว่าจะสูญพันธุ์ไปในไม่ช้า (สถาบันวิจัยข้าว, 2545) ขนมจีนมีราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 15-20 บาท

จากผลการสำรวจผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตรและกำแพงเพชร พบว่าผู้ประกอบการขนมจีนจัดอยู่ในกลุ่มธุรกิจส่วนตัว SML และกลุ่มสตรี การเริ่มดำเนินกิจการนั้นพบว่าผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิจิตรเริ่มก่อนผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดกำแพงเพชรและพิษณุโลก ตามลำดับ (ตารางที่ 4-119) โดยผู้ประกอบการขนมจีนในทั้ง 3 จังหวัดมีจำนวนลูกจ้าง/พนักงานเท่ากันคือ 3 คน

ตารางที่ 4-119 ข้อมูลทั่วไปของกิจการของผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

หัวข้อ	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ประเภทของกลุ่มธุรกิจ	ธุรกิจส่วนตัว	SML ธุรกิจส่วนตัว กลุ่มสตรีบ้านกำแพงดิน	ธุรกิจส่วนตัว
ลักษณะการจดทะเบียน	บุคคลธรรมดา	SML	-
ลักษณะของผลิตภัณฑ์	ขนมจีน	ขนมจีน	ขนมจีน
ทุนจดทะเบียน (บาท)	-	-	-
เริ่มดำเนินกิจการเมื่อปี พ.ศ.	2541	2523	2539
จำนวนลูกจ้าง/พนักงาน (คน)	3	3	3

วัตถุดิบที่ผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลกนำมาใช้ผลิตเส้นขนมจีนคือแป้งสำเร็จรูปข้าวแข็งพันธุ์ชัยนาท (ตารางที่ 4-120) ส่วนผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิจิตรและกำแพงเพชรใช้ข้าวท่อนแข็งและแป้งสำเร็จรูป ในการผลิต โดยแหล่งวัตถุดิบส่วนใหญ่มาจากจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้แก่ จังหวัดศรีษะเกษ สุรินทร์ หนองบัวลำภู และชัยภูมิ นอกจากนี้ยังสามารถซื้อวัตถุดิบได้จากจังหวัดในภาคเหนือซึ่งได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ และพิษณุโลก ซึ่งวัตถุดิบมีปริมาณเพียงพอสำหรับการผลิตขนมจีนในทั้ง 3 จังหวัด ผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิจิตรมีปริมาณการผลิตมากกว่าผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดกำแพงเพชรและพิษณุโลกตามลำดับ

พัชรีและคณะ (2534) กล่าวว่า ข้าวหักที่เหมาะสมในการทำขนมจีนมีปริมาณอะไมโลส 27.49-32.89% ซึ่งจัดเป็นข้าวพันธุ์ที่มีปริมาณอะไมโลสสูงทั้งหมด และมีค่าความหนืด ความคงตัว และการคืนตัวสูงเนื่องจากเป็นข้าวที่มีอะไมโลสสูงจึงทำให้ได้ลักษณะเส้นขนมจีนที่เหนียว นุ่มดี จากงานวิจัยนี้ พันธุ์ข้าวที่นำมาใช้ในการผลิตเส้นขนมจีนคือพันธุ์ชัยนาท ซึ่งเป็นข้าวที่มีปริมาณอะไมโลสสูง (27-30%) (อรอนงค์, 2547) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ พัชรีและคณะ (2534) นอกจากนี้ งามชื่น (2546) รายงานว่า ข้าวที่เหมาะสมสำหรับการผลิตก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ และขนมจีน เป็นข้าวที่มีอะไมโลสไม่ต่ำกว่า 27% และควรเป็นข้าวเก่า 3-4 เดือน

ตารางที่ 4-120 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลสินค้า	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต - พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิต	แป้งสำเร็จรูป ข้าวแข็ง พันธุ์ชัยนาท	ข้าวท่อนแข็ง แป้งสำเร็จรูป	ข้าวท่อน แป้งสำเร็จรูป
- ซื้อวัตถุดิบมาจาก	เพชรบูรณ์ หนองบัวลำภู ศรีษะเกษ พิษณุโลก	พิจิตร เพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ สุรินทร์ กำแพงเพชร หนองบัวลำภู ชัยภูมิ	กำแพง นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ
- วัตถุดิบมีเพียงพอหรือไม่	เพียงพอ	เพียงพอ	เพียงพอ
ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต - ปริมาณการผลิต/เดือน (กก.)	ขนมจีน 2,093	ขนมจีน 2,561	ขนมจีน 2,326

ส่วนยอดจำหน่ายรวมปี 2551-2552 นั้นพบว่า ผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิจิตรมียอดจำหน่ายรวมมากกว่าผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดกำแพงเพชรและพิษณุโลกตามลำดับ (ตารางที่ 4-121) โดยจำแนกเป็น ยอดจำหน่ายภายในจังหวัด 100% ของยอดจำหน่ายรวมสำหรับผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลกและกำแพงเพชร ในขณะที่ผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิจิตรมียอดจำหน่ายภายในจังหวัด 87% ของยอดจำหน่ายรวม และมียอดจำหน่ายต่างจังหวัด 13% ของยอดจำหน่ายรวม

เครื่องมือ/เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสำหรับผู้ประกอบการขนมจีนทั้ง 3 จังหวัดได้แก่ เครื่องตีและเครื่องโรย

ตารางที่ 4-121 ลักษณะการตลาดต่อเดือนการจำหน่ายของผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ลักษณะการตลาด/การจำหน่าย	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ลักษณะการตลาด/การจำหน่าย - ยอดจำหน่ายรวม (ปี 2551-2552) (บาท)	48,500	59,164	49,273
- ยอดจำหน่ายภายในจังหวัด (บาท)	48,500	51,473	49,273
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	100	87	100
- ยอดจำหน่ายต่างจังหวัด (บาท)	-	7,691	-
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	-	13	-

ค่าใช้จ่ายในการผลิตในรอบระยะเวลาผลิตในแต่ละจังหวัดนั้นมีความแตกต่างกัน โดยค่าใช้จ่ายในการผลิตสำหรับผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลกส่วนใหญ่เป็นค่าแป้งข้าว รองลงมาคือ ค่าข้าว ค่าแก๊สหุงต้มและฟืน ค่าไฟฟ้าและน้ำ ค่าขนส่ง ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ และค่าวัสดุในการบรรจุ (ตารางที่ 4-122) ส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตสำหรับผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่เป็นค่าแป้งข้าว รองลงมาคือ ค่าข้าวสาร ค่าแรงงาน ค่าปลายข้าว ค่าแก๊สหุงต้มและฟืน ค่าวัสดุในการบรรจุ ค่าไฟฟ้าและน้ำ และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ และสำหรับผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่เป็นค่าแป้งข้าว รองลงมาคือ ค่าข้าวสาร ค่าปลายข้าว ค่าแรงงาน ค่าวัสดุในการบรรจุ ค่าแก๊สหุงต้มและฟืน ค่าดอกเบี้ย และค่าไฟฟ้าและน้ำ

ตารางที่ 4-122 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
- ค่าข้าว ปริมาณ (กก.)	400	1,892	1,067
- ราคา/หน่วย (บาท/กก.)	15	13	16
- รวม (บาท)	6,000	24,596	17,072
- ปลายข้าว ปริมาณ (กก.)	-	440	1,250
- ราคา/หน่วย (บาท/กก.)	-	8	15
- รวม (บาท)	-	3,520	18,750
- แป้งข้าว ปริมาณ (กก.)	1,140	2,371	1,241
- ราคา/หน่วย (บาท/กก.)	20	21	20
- รวม (บาท)	22,800	49,791	24,820
- ลูกแป้ง ปริมาณ (กก.)	-	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	-	-	-
- รวม (บาท)	-	-	-
- ค่าแรงงาน ปริมาณ (คน)	-	5	4
- ราคา/หน่วย (บาท/วัน)	-	81	127
- รวม (บาท)	-	12,150	15,240
- ค่าไฟฟ้าและน้ำ รวม (บาท)	1,136	1,219	1,256
- ค่าขนส่งปริมาณ	-	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	-	-	-
- รวม (บาท)	600	-	-
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ รวม (บาท)	500	200	-
- ค่าวัสดุในการบรรจุ ปริมาณ (ใบ)	28	-	120
- ราคา/หน่วย (บาท)	14	-	12
- รวม (บาท)	392	1,500	1,440
- ค่าแก๊สหุงต้ม ฟืน ปริมาณ	-	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	-	-	-
- รวม (บาท)	1,223	2,218	2,147

ตารางที่ 4-122 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552 (ต่อ)

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
- ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ ปริมาณ	-	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	-	-	-
- รวม (บาท)	-	-	1,500
- ค่าใช้จ่ายอื่น ปริมาณ (ตัน)	-	-	-
- ราคา/หน่วย (ตัน)	-	-	-
- รวม (บาท)	-	-	-

ภาพที่ 4-10 ถึง 4-12 แสดงต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ตามลำดับ จากภาพจะเห็นได้ว่าต้นทุนการผลิตมีแตกต่างกันในแต่ละจังหวัด เช่น จังหวัดพิษณุโลกมีค่าใช้จ่ายดังนี้ ค่าวัตถุดิบ 88% ค่าบรรจุภัณฑ์ 1% ค่าใช้จ่ายในโรงงาน 11% จังหวัดพิจิตรมีค่าใช้จ่ายดังนี้ ค่าวัตถุดิบ 81% ค่าแรงงาน 13% ค่าบรรจุภัณฑ์ 2% และค่าใช้จ่ายในโรงงาน 4% จังหวัดกำแพงเพชรมีค่าใช้จ่ายดังนี้ ค่าวัตถุดิบ 73% ค่าแรงงาน 19% ค่าบรรจุภัณฑ์ 2% ค่าใช้จ่ายในโรงงาน 4% และค่าใช้จ่ายในการบริหาร 2% ซึ่งค่าใช้จ่ายที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ของ 3 จังหวัด คือ ค่าวัตถุดิบ โดยจังหวัดพิษณุโลกมีค่าใช้จ่ายวัตถุสูงที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดพิจิตร และจังหวัดกำแพงเพชร ตามลำดับ

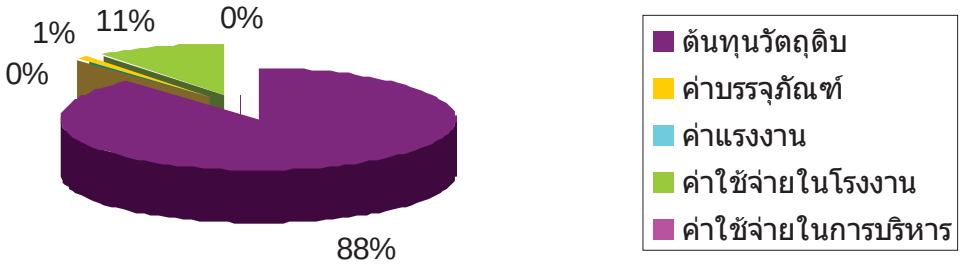

ภาพที่ 4-10 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนจังหวัดพิษณุโลก

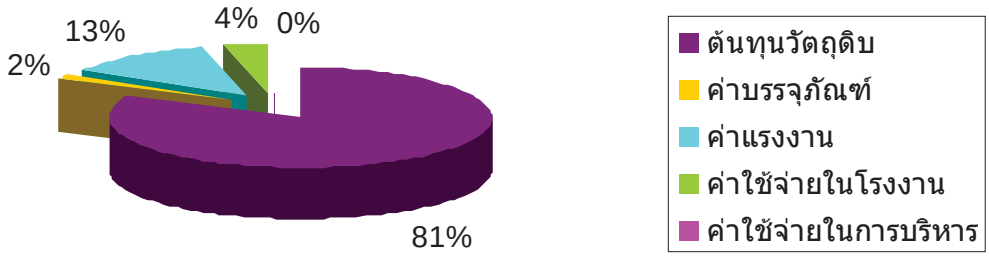

ภาพที่ 4-11 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนจังหวัดพิจิตร

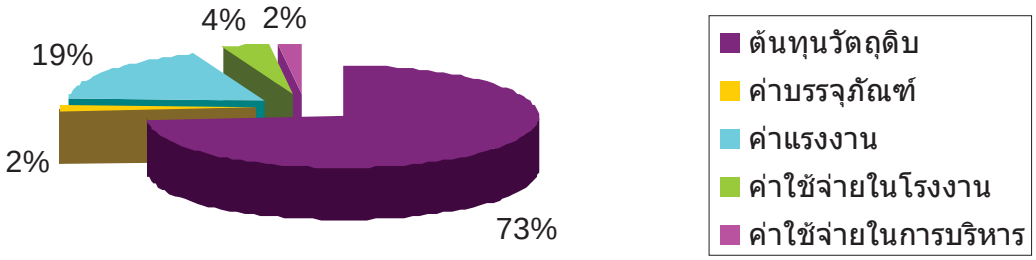

ภาพที่ 4-12 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการขนมจีนจังหวัดกำแพงเพชร

ปัญหาสำหรับผู้ประกอบการขนมจีนทั้ง 3 จังหวัด ได้แก่ คุณภาพของเส้นขนมจีนไม่ดี คุณภาพของแป้งไม่ดี ขาดน้ำใช้ในการผลิต น้ำเสียจากกระบวนการผลิต ขาดแรงงาน ขาดตลาด ต้นทุนการผลิตสูง และขาดเงินทุนหมุนเวียน

ความต้องการแก้ไขเร่งด่วนสำหรับผู้ประกอบการขนมจีนทั้ง 3 จังหวัด ได้แก่ การหาตลาดรองรับให้มากขึ้น การมีเงินทุนหมุนเวียน การลดราคาค่าแป้งสำเร็จรูป ต้องการเครื่องจักรใหม่ที่ดีกว่าเดิมและหัวแก๊ส วัตถุดิบที่มีคุณภาพ เครื่องโรยขนาดเล็ก จัดตั้งกองทุนสำหรับให้เงินทุนหมุนเวียนหรือสำหรับขยายกิจการ และต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น

บริการที่ต้องการสำหรับผู้ประกอบการขนมจีนในจังหวัดกำแพงเพชร คือ การทดสอบคุณสมบัติผลิตภัณฑ์

5. เส้นหมี่

เส้นหมี่เป็นผลิตภัณฑ์เส้นที่แปรรูปมาจากข้าวเจ้าที่มีปริมาณอะไมโลส 25-27% มีแป้งแข็งถึงอ่อนปานกลางและมีอุณหภูมิแป้งสุกต่ำ เป็นข้าวเก่ามากกว่า 3 เดือนขึ้นไป จึงจะได้เส้นที่นุ่มและเหนียว (สถาบันวิจัยข้าว, 2545) เส้นหมี่มีราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 55 บาท

จากผลการสำรวจผู้ประกอบการเส้นหมี่ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตรและกำแพงเพชร พบว่าผู้ประกอบการผลิตเส้นหมี่พบเฉพาะในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีเพียง 1 ผู้ประกอบการเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนลูกจ้าง/พนักงาน 2 คน

พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิตเส้นหมี่คือ ข้าวสารเจ้าพันธุ์เหลืองประทิวและชัยนาท1(ตารางที่4-123) โดยซื้อมาจากโรงสีอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีปริมาณวัตถุดิบเพียงพอสำหรับการผลิต โดยมีปริมาณการผลิตเฉลี่ย 6,000 กิโลกรัม/เดือน

จะเห็นได้ว่าพันธุ์ข้าวที่นำมาผลิตเส้นหมี่นั้นเป็นข้าวอะไมโลสสูง โดยข้าวพันธุ์เหลืองประทิวมีปริมาณ อะไมโลส 26-30% ส่วนข้าวพันธุ์ชัยนาท1 มีปริมาณอะไมโลส 27-30% (งามชื่น, 2546) ซึ่งมีคุณสมบัติทางเคมีและกายภาพเหมาะสำหรับการผลิตเส้นหมี่

ตารางที่ 4-123 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการเส้นหมี่ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลสินค้า	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิต	เหลืองประทิว ชัยนาท1	-	-
ซื้อวัตถุดิบมาจาก	โรงสีอำเภอเมือง พิษณุโลก	-	-
วัตถุดิบมีเพียงพอหรือไม่	เพียงพอ	-	-
ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต - ปริมาณการผลิต/เดือน (กก.)	เส้นหมี่ 6,000	- -	- -

ยอดจำหน่ายรวมปี 2551-2552 คือ 144,000 บาท โดยจำแนกเป็นยอดจำหน่ายภายในจังหวัดเฉลี่ย 144,000 บาท หรือประมาณ 100% ของยอดจำหน่ายรวม (ตารางที่ 4-124)

ตารางที่ 4-124 ลักษณะการตลาดต่อเดือนของผู้ประกอบการเส้นหมี่ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ลักษณะการตลาด	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ลักษณะการตลาด/การจำหน่าย			
- ยอดจำหน่ายรวม (ปี 2551-2552) (บาท)	144,000	-	-
- ยอดจำหน่ายภายในจังหวัด (บาท)	144,000	-	-
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	100	-	-

จากตารางที่ 4-125 และภาพที่ 4-13 พบว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตในรอบระยะเวลาผลิตส่วนใหญ่เป็นค่าปลายข้าว (81%) ค่าแรงงาน (12%) และค่าไฟฟ้าและน้ำ (7%) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-125 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการเส้นหมี่ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
- ปลายข้าว ปริมาณ (กก.)	6,000	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	10	-	-
- รวม (บาท)	60,000	-	-
- ค่าแรงงาน ปริมาณ (คน)	2	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท/วัน/คน)	150	-	-
- รวม (บาท)	9,000	-	-
- ค่าไฟฟ้าและน้ำ	-	-	-
- รวม (บาท)	5,000	-	-

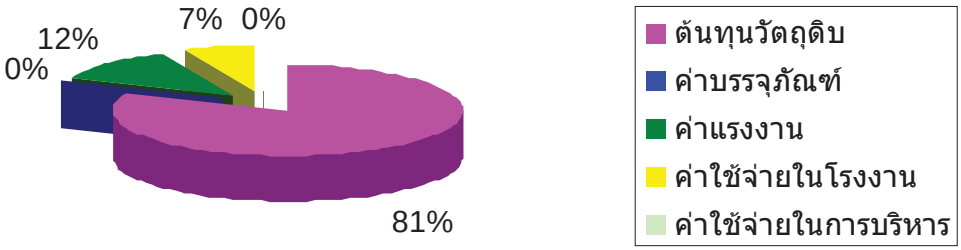

ภาพที่ 4-13 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเส้นหมี่จังหวัดพิษณุโลก

เครื่องมือ/เครื่องจักรที่ใช้ได้แก่ เครื่องล้างข้าว เครื่องโม่ข้าว เครื่องตีแป้ง เครื่องรีดเส้น ตู้นึ่งและหม้อต้ม

ปัญหาสำหรับผู้ประกอบการผลิตเส้นหมี่คือ คุณภาพข้าวที่นำมาผลิตไม่คงที่

6. ข้าวหลาม

ข้าวหลามคือข้าวเหนียวที่บรรจุในกระบอกไม้ไผ่แล้วเผาให้สุก ซึ่งจัดว่าเป็นอาหารหลัก (อาหารคาว) ที่แปรรูปมาจากข้าวชนิดหนึ่ง (อรอนงค์, 2547) ราคาจำหน่ายข้าวหลามขึ้นอยู่กับขนาดของกระบอก เช่น 6 กระบอกต่อ 100 บาท, 5 กระบอกต่อ 100 บาท, 4 กระบอกต่อ 100 บาท และ 3 กระบอกต่อ 100 บาท เป็นต้น

ผู้ประกอบการผลิตข้าวหลามพบเฉพาะในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีเพียง 1 ผู้ประกอบการเท่านั้น โดยพันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิตคือ ข้าวสารเหนียวพันธุ์เขี้ยวงู และ กข.6 โดยมีปริมาณการผลิตเฉลี่ย 9,000 กิโลกรัม/เดือน โดยจำหน่ายภายในจังหวัดประมาณ 100% ของยอดจำหน่ายรวม (ตารางที่ 4-126)

ตารางที่ 4-126 ข้อมูลทั่วไปของกิจการ ข้อมูลสินค้า และลักษณะการตลาดของผู้ประกอบการข้าวหลาม ในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร

หัวข้อ	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ประเภทของกลุ่มธุรกิจ	-	-	-
ลักษณะการจดทะเบียน	-	-	-
ลักษณะของผลิตภัณฑ์	ข้าวหลาม	-	-
ข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต - พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิต	ข้าวเหนียวเขี้ยวงู, ข้าวเหนียว กข.	-	-
ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต - ปริมาณการผลิต/เดือน (กก.)	- 9,000	- -	- -
ลักษณะการตลาด/การจำหน่าย - ยอดจำหน่ายรวม (ปี 2551-2552) (บาท)	-	-	-
- ยอดจำหน่ายภายในจังหวัด (บาท)	-	-	-
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	100	-	-

เครื่องมือ/เครื่องจักรที่ใช้ได้แก่ เครื่องเลื่อยและเครื่องขูดมะพร้าว

จากตารางที่ 4-127 และภาพที่ 4-14 พบว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตในรอบระยะเวลาผลิตส่วนใหญ่เป็นค่าวัสดุในการบรรจุ (37%) รองลงมาคือ ค่าข้าวเหนียว (31%) ค่าแรงงาน (18%) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ถั่วดำ ถ่าน มะพร้าว และน้ำตาล) (14%) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-127 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการข้าวหลามในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ค่าใช้จ่ายในการผลิต - ค่าข้าว ปริมาณ (กก.)	480	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	16	-	-
- รวม (บาท)	7,488	-	-
- ค่าแรงงาน ปริมาณ (คน)	1	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท/วัน)	150	-	-
- รวม (บาท)	4,500	-	-
- ค่าวัสดุในการบรรจุ ปริมาณ (กระบอก)	9,000	-	-
- ราคา/หน่วย (บาท)	1	-	-
- รวม (บาท)	9,000	-	-
- ค่าใช้จ่ายอื่น ปริมาณ	-	-	-
- รวม (บาท)	3,343	-	-

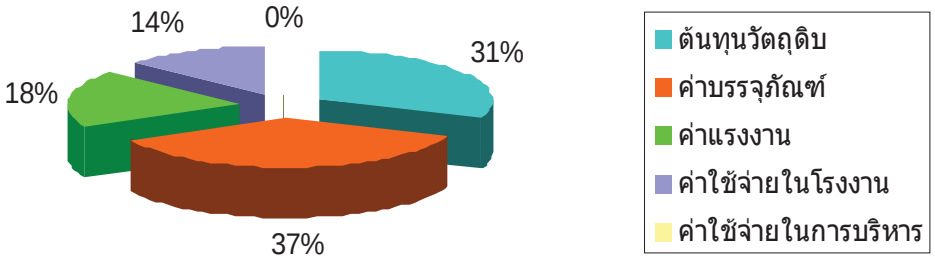

ภาพที่ 4-14 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการข้าวหลามจังหวัดพิษณุโลก

ปัญหาสำหรับผู้ประกอบการผลิตข้าวหลามในจังหวัดพิษณุโลกคือ มะพร้าวหายากและในฤดูร้อนมะพร้าว เสียง่าย

7. ข้าวแดกงา

ข้าวแดกงาคือข้าวเหนียวนึ่งโขลกปนงา ซึ่งจัดว่าเป็นอาหารว่าง (ของว่าง) ที่แปรรูปมาจากข้าวชนิดหนึ่ง (อรอนงค์, 2547) ราคาจำหน่ายของข้าวแดกงาคือ กิโลกรัมละ 50-60 บาท

ผู้ประกอบการผลิตข้าวแดกงาพบเฉพาะในจังหวัดกำแพงเพชรจำนวน 1 สถานประกอบการ ซึ่งเริ่มดำเนินกิจการเมื่อปี พ.ศ. 2550 โดยมีจำนวนลูกจ้าง 2 คน (ตารางที่ 4-128)

ตารางที่ 4-128 ข้อมูลทั่วไปของกิจการของผู้ประกอบการข้าวแดกงาในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลทั่วไปของกิจการ	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ประเภทของกลุ่มธุรกิจ	-	-	ธุรกิจส่วนตัว
ลักษณะการจดทะเบียน	-	-	-
ลักษณะของผลิตภัณฑ์	-	-	ข้าวแดกงา
ทุนจดทะเบียน (บาท)	-	-	-
เริ่มดำเนินกิจการเมื่อปี พ.ศ.	-	-	2550
จำนวนลูกจ้าง/พนักงาน (คน)	-	-	2

พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิตข้าวแดกงาคือข้าวเหนียว กข.6 โดยซื้อมาจากจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีปริมาณวัตถุดิบเพียงพอสำหรับการผลิต ปริมาณการผลิตเฉลี่ย 240 กิโลกรัม/เดือน (ตารางที่ 4-129) และมียอดจำหน่ายรวมเฉลี่ย (ปี 2551-2552) 21,600 บาท โดยจำแนกเป็นยอดจำหน่ายภายในจังหวัดประมาณ 100% ของยอดจำหน่ายรวม (ตารางที่ 4-130)

ตารางที่ 4-129 ข้อมูลสินค้าของผู้ประกอบการข้าวแดกงาในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ข้อมูลสินค้า	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต			
- พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการผลิต	-	-	กข.6
- ซื้อวัตถุดิบมาจาก	-	-	พิษณุโลก
- วัตถุดิบมีเพียงพอหรือไม่	-	-	เพียงพอ
ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต	-	-	ข้าวแดกงา
- ปริมาณการผลิต/เดือน (กก.)	-	-	240

ตารางที่ 4-130 ลักษณะการตลาดต่อเดือนของผู้ประกอบการข้าวแดกงาในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ลักษณะการตลาด	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ลักษณะการตลาด/การจำหน่าย			
- ยอดจำหน่ายรวม (ปี 2551-2552) (บาท)	-	-	21,600
- ยอดจำหน่ายภายในจังหวัด (บาท)	-	-	21,600
- ประมาณ % ของยอดจำหน่ายรวม (%)	-	-	100

จากตารางที่ 4-131 และภาพที่ 4-15 พบว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตในรอบระยะเวลาผลิตส่วนใหญ่เป็นค่าข้าวเหนียว (73%) รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งเป็นค่างา (27%)

ตารางที่ 4-131 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการผลิตของผู้ประกอบการข้าวแดกงาในจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร และกำแพงเพชร ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
- ค่าข้าว ปริมาณ (กก.)	-	-	300
- ราคา/หน่วย (บาท)	-	-	22
- รวม (บาท)	-	-	6,600
- ค่าใช้จ่ายอื่น (งา) ปริมาณ (กก.)	-	-	120
- ราคา/หน่วย (บาท)	-	-	20
- รวม (บาท)	-	-	2,400

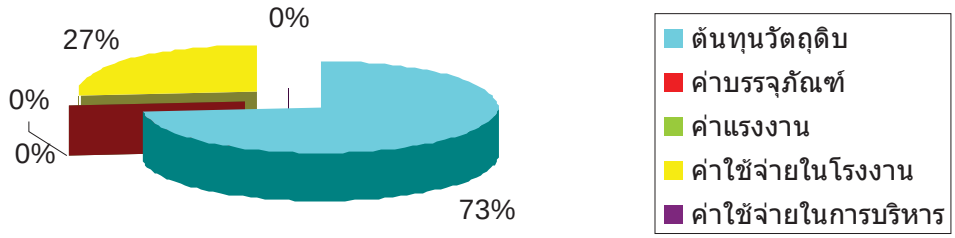

ภาพที่ 4-15 ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการข้าวแดกงาจังหวัดกำแพงเพชร

สำหรับปัญหาผู้ประกอบการข้าวแดกงาคือ ข้าวเหนียวที่มีราคาถูก จะแข็งและมีสิ่งแปลกปลอมปนอยู่ ซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับการนำมาผลิตข้าวแดกงา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผู้บริโภค

จังหวัดกำแพงเพชร

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้บริโภค

1.1 เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ

ผลการสำรวจผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชรในส่วนของข้อมูลทั่วไป พบว่าจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหญิงร้อยละ 56.6 และชายร้อยละ 43.2 โดยเมื่อพิจารณาแยกเป็นเขตอำเภอจะพบว่าอำเภอปางศิลาทองมีเพศหญิงตอบแบบสอบถามมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 85.7 รองลงมาคืออำเภอโกสัมพีนคร คิดเป็นร้อยละ 78.6 โดยที่เขตอำเภอทรายทองวัฒนาเพศหญิงตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.7 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายในเขตอำเภอทรายทองวัฒนามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.3 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายในเขตอำเภอปางศิลาทองมีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.3 ในด้านอายุ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 38-42 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.9 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 43-47 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.8 และเมื่อพิจารณาจะพบว่าช่วงอายุระหว่าง 23-27 ปี จะมีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.2 โดยผู้ตอบแบบสอบถามเขตอำเภอไทรงามจะอยู่ในช่วงอายุ 43-47 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาคือเขตอำเภอปางศิลาทอง คิดเป็นร้อยละ 28.6 ส่วนด้านการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 31.8 ศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 17.3 และประถมศึกษา 6 คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตามลำดับ ด้านประชากรศาสตร์ในเรื่อง อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 37.1 ประกอบอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 35.5 และรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 13.8 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอเมือง พรานกระต่าย ลานกระบือ ไทรงาม และทรายทองวัฒนา มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอขาณุวรลักษบุรี คลองลาน ปางศิลาทอง และบึงสามัคคี ประกอบอาชีพค้าขายเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นในเขตอำเภอโกสัมพีนครที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง ทั้งนี้ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีจำนวนในครอบครัวอยู่ในช่วงจำนวน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 รองลงมาคือจำนวน 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 โดยผู้ตอบแบบสอบในเขตอำเภอบึงสามัคคี และโกสัมพีนคร จะมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-6 คนมากที่สุด คือร้อยละ 71.4

เมื่อพิจารณาในภาพรวมด้านเพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และอาชีพ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริโภคในจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่ในการซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 38 – 52 ปี มีอาชีพค้าขายและทำการเกษตร โดยซื้อให้สมาชิกในครอบครัวบริโภคซึ่งมีจำนวนประมาณ 4 – 6 คน

ตารางที่ 4-132 แสดงจำนวนร้อยละเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จังหวัดกำแพงเพชร												
เพศ	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
ชาย	43.7	34.5	42.1	45.3	53.2	44.0	45.0	73.3	14.3	50.0	21.4	43.2
หญิง	56.3	65.5	57.9	54.7	46.8	56.0	55.0	26.7	85.7	50.0	78.6	56.6
อายุ												
18-22	5.9	3.4	1.8	-	4.3	-	2.5	6.7	7.1	7.1	14.3	2.9
23-27	6.7	1.7	1.8	3.4	-	8.0	2.5	-	-	-	7.1	2.2
28-32	3.4	12.1	8.8	9.4	6.4	16.0	2.5	6.7	14.3	-	-	7.2
33-37	10.9	6.9	14.0	9.4	8.5	4.0	5.0	-	-	14.3	7.1	9.4
38-42	19.3	19.0	15.8	18.9	10.6	20.0	32.5	6.7	28.6	14.3	7.1	18.9
43-47	16.8	13.8	19.3	18.9	14.9	12.0	25.0	40.0	7.1	14.3	7.1	17.8
48-52	8.0	10.3	12.3	13.2	25.5	12.0	10.0	13.3	14.3	28.6	14.3	13.2
53-57	11.8	13.8	8.8	17.0	10.6	8.0	10.0		7.1	7.1	14.3	11.4
58-62	10.9	5.2	3.5	7.5	8.5	20.0	2.5	13.3	14.3	14.3	7.1	8.6
63 ขึ้นไป	5.9	13.8	14.0	1.9	10.6	-	7.5	13.3	7.1	-	21.4	8.6
การศึกษา												
<ป4	4.2	12.1	28.1	5.7	12.8	8.0	7.5.0	20.0	21.4	7.1	7.1	8.3
ป4	39.5	34.5	7.0	20.8	25.5	36.0	25.0	20.0	28.6	42.9	50.0	31.8
ป6	11.8	15.5	14.0	32.1	14.9	8.0	20.0	200	14.3	28.6	7.1	16.4
ม3	13.4	8.6	21.1	11.3	12.8	20.0	15.0	6.7	7.1	7.1	14.3	13.4
ม6	16.0	13.8	17.5	18.9	17.0	20.0	22.5	26.7	21.4	14.3	7.1	17.3
ป.ตรี	10.9	8.6	8.8	5.7	10.6	8.0	2.5	6.7	-	-	7.1	7.7
อื่นๆ	4.2	6.9	3.5	3.8	6.4	-	7.5	-	-	-	7.1	4.8
จำนวนสมาชิก												
1-3	37.8	41.4	40.4	26.4	42.6	28.0	37.5	26.7	35.7	21.4	28.6	36.0
4-6	52.1	50.0	49.1	66.0	55.3	64.0	55.0	66.7	50.0	71.4	71.4	55.7
7-9	10.1	6.9	10.5	7.5	2.1	8.0	5.0	6.7	14.3	-	-	7.5
>10	-	1.7	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	7.0
อาชีพ												
แม่บ้าน	5.0	5.2	-	3.8	-	-	-	-	-	-	-	2.4
บริษัท	0.8	-	3.5	-	-	-	3.5	-	-	-	-	1.1
รับจ้าง	20.2	12.1	7.0	11.3	8.5	16.0	5.0	-	21.4	7.1	57.1	13.8
เรียน	2.5	-	1.8	-	4.3	-	2.5	-	-	-	-	1.5
ราชการ	7.6	3.4	1.8	5.7	2.1	4.0	-	-	-	-	-	3.7
ค้าขาย	27.7	43.1	56.1	37.7	44.7	36.0	17.5	20.0	42.9	42.9	-	35.5
เกษตร	29.4	32.8	22.8	41.5	38.3	44.0	67.5	73.3	28.6	35.7	35.7	37.1
อื่น ๆ	5.9	3.4	5.3	-	-	-	-	6.7	-	-	7.1	3.1

1.2 จำนวน อายุ อาชีพของสมาชิกในครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อายุของสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมาคือมีอายุในช่วง 41-50 ปี โดยพบว่า ในช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี นั้น จำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 โดยพบที่อำเภอทรายทองวัฒนามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมาคืออำเภอโกสัมพีนคร คิดเป็นร้อยละ 78.6 ตามลำดับ สำหรับสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 60 ปีนั้น พบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.2 โดยพบที่อำเภอไทรงามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.0 โดยมีจำนวนอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 เช่นเดียวกัน นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำครอบครัว (สามี) คิดเป็นร้อยละ 33.6 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง (ภรรยา) คิดเป็นร้อยละ 33.1 โดยจะประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 27.2 รองลงมาคือค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 20.2 และรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 2.6 ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลในภาพรวมจะพบว่าอายุของสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชกในครัวเรือน และการประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือนจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เช่น ถ้าครอบครัวของผู้บริโภคมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก อายุยังน้อยและกำลังศึกษาจะทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าปริมาณมากเพื่อลดต้นทุน เป็นต้น

ตารางที่ 4-133 แสดงร้อยละของจำนวนอายุ และอาชีพของสมาชิกในครอบครัว

จังหวัดกำแพงเพชร												
อายุของสมาชิก/จำนวน	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	กำแพงเพชร
<20	19.7	63.8	54.4	17.7	63.8	72.0	67.5	80.0	64.3	71.4	78.6	67.1
1_2	67.2	58.6	50.9	69.8	63.8	64.0	62.5	80.0	57.1	71.4	78.6	64.0
3_4	0.8	1.7	3.5	-	-	8.0	5.0	-	-	-	-	1.8
5_6	-	1.7	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.4
21-30	39.5	39.7	33.3	49.1	42.6	56.0	35.0	53.3	28.6	64.3	50.0	41.9
1_2	37.8	37.9	33.3	49.1	42.6	48.0	32.5	53.3	28.6	57.1	50.0	40.4
3_4	0.8	3.4	-	-	-	8.0	2.5	-	-	7.1	-	1.5
5_6	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
31-40	46.2	41.4	45.6	47.2	36.2	40.0	32.5	46.7	57.1	50.0	42.9	43.4
1_2	46.2	39.7	45.6	47.2	36.2	36.0	27.5	46.7	57.1	50.0	42.9	42.5
3_4	-	1.7	-	-	-	4.0	2.5	-	-	-	-	0.7
>6	0.8	-	-	-	-	-	2.5	-	-	-	-	0.4
41-50	43.7	50.0	36.8	30.2	57.4	36.0	57.5	53.3	35.7	64.3	57.1	45.4
1_2	43.7	48.3	36.8	30.2	57.4	32.0	55.0	53.3	35.7	64.3	57.1	44.7
3_4	-	1.7	-	-	-	4.0	2.5	-	-	-	-	0.7
5 51-60	24.4	34.5	31.6	32.1	29.8	40.0	25.0	13.3	42.9	14.3	28.6	28.9
1_2	23.5	34.5	31.6	32.1	29.8	40.0	25.0	13.3	42.9	14.3	28.6	28.7
5_6	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
6 >60	17.6	25.9	28.1	17.0	23.4	12.0	30.0	20.0	21.4	-	21.4	21.1
1_2	17.6	25.9	28.1	17.0	23.4	12.0	30.0	20.0	21.4	-	21.4	21.1
อาชีพของสมาชิกในครอบครัว												
สามี	36.1	24.1	40.4	34.0	34.0	36.0	35.0	13.3	64.3	14.3	21.4	33.6
ภรรยา	28.6	44.8	28.1	30.2	36.2	28.0	30.0	60.0	14.3	35.7	50.0	33.1
แม่บ้าน	2.5	-	-	-	-	-	2.5	-	-	-	-	0.9
บริษัท	-	1.7	3.5	-	4.1	-	-	-	-	-	-	0.9
รับจ้าง	14.3	13.8	8.8	7.5	8.5	12.0	5.0		21.4	14.3	35.7	11.6
เรียน	-	-	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	0.2
ราชการ	1.7	5.2	1.8	3.8	4.3	8.0	-	-	-	-	-	2.6
ค้าขาย	20.2	24.1	29.8	18.9	25.5	20.0	7.5	6.7	21.4	21.4	-	20.2
เกษตร	23.5	22.4	19.3	30.2	27.7	20.0	50.0	53.3	28.6	14.3	28.6	27.2
อื่น ๆ	0.8	1.7	5.3	1.9	2.1	-	-	6.7	7.1	-	7.1	2.2

1.3 การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการใช้เวลาว่าง

เมื่อพิจารณาการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 46.3 จะเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รองลงมาจะเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านร้อยละ 12.9 โดยในทุกเขตอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชรผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นหลัก โดยในเขตอำเภอไทรงามจะเป็นสมาชิกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมาคือเขตอำเภอ ปางศิลาทองคิดเป็นร้อยละ 64.3 ในขณะที่อำเภอคลองขลุงจะมีจำนวนสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.1 ส่วนในเรื่องของงานอดิเรกหรือการใช้เวลาว่าง พบว่าส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการดูรายการโทรทัศน์ จำนวนร้อยละ 70.4 รองลงมาคือ การอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 37.5 โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอโกสัมพีนคร ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.9 จะดูโทรทัศน์ และอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 14.3 นอกจากนั้นผู้บริโภคไม่นิยมใช้เวลาว่างในการสะสมของที่ตนเองชื่นชอบ คิดเป็นร้อยละ 2.2

เมื่อพิจารณาโดยรวมสามารถสังเกตได้ว่าผู้บริโภคของจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของผู้บริโภค นอกจากนั้น การที่ผู้บริโภคนิยมใช้เวลาว่างดูรายการโทรทัศน์ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค เช่นกัน

ตารางที่ 4-134 แสดงร้อยละของการเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ และการใช้เวลาว่าง

จังหวัดกำแพงเพชร												
การเป็นสมาชิกของกลุ่ม	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
แม่บ้าน	13.4	12.1	7.0	17.0	12.8	-	-	-	-	-	7.1	12.9
เยาวชน	-	-	-	-	4.3	-	7.5	13.3	-	-	-	1.5
กิจกรรม	0.8	1.7	1.8	1.9	6.4	-	7.5	13.3	-	-	-	2.4
สหกรณ์	16.8	10.3	5.3	3.8	21.3	-	15.0	20.0	-	21.4	7.1	11.8
ธกส	36.1	48.3	35.1	41.5	36.2	72.0	80.0	60.0	64.3	50.0	42.9	46.3
เกษตร	-	5.2	7.0	28.3	6.4	12.0	12.5	40.0	7.1	7.1	21.4	11.4
อื่น ๆ	5.0	5.2	8.8	13.2	17.0	8.0	10.0	13.3	14.3	7.1	21.4	9.4
งานอดิเรก												
อ่านหนังสือ	37.0	31.0	31.6	30.2	55.3	12.0	57.5	46.7	64.3	42.9	14.3	37.5
เล่นกีฬา	13.4	10.3	14.0	11.3	17.0	20.0	17.5	33.3	21.4	7.1	14.3	14.7
ปลูกต้นไม้	25.2	15.5	28.1	30.2	29.8	16.0	32.5	20.0	35.7	21.4	35.7	25.9
สะสม	0.8	-	3.5	7.5	-	8.0	-	6.7	-	-	-	2.2
เลี้ยงสัตว์	23.5	27.6	12.3	22.6	21.3	12.0	22.5	33.3	28.6	7.1	21.4	21.5
หนัง	8.4	1.7	5.3	1.9	12.8	20.0	7.5	-	21.4	14.3	-	7.5
ทีวี	73.9	62.1	82.5	58.5	72.3	64.0	67.5	66.7	71.4	64.3	92.9	70.4
วิทยุ	30.3	25.9	40.4	18.9	25.5	16.0	30.0	33.3	35.7	14.3	35.7	28.3
นิตยสาร	5.9	8.6	3.5	5.7	12.8	8.0	15.0	-	21.4	-	7.1	7.7
อื่น ๆ	7.6	5.2	5.3	7.5	4.3	12.0	5.0	6.7	-	7.1	14.3	6.6

1.4 รายจ่ายและรายได้ในครัวเรือน

ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณรายจ่ายต่อครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีปริมาณรายจ่ายในช่วง ไม่เกิน 5,000.00 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมาคือในช่วง 5,000.00 – 7,000.00 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 22.6 โดยพบว่าในเขตอำเภอโกสัมพีนครจะมีรายจ่ายในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาท/เดือนมากที่สุดคือ ร้อยละ 71.4 รองลงมา คืออำเภอไทรงาม คิดเป็นร้อยละ67.5 ส่วนรายได้ ของผู้บริโภค พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 20.8 รองลงมาคือ 5,000.00 – 7,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.7 และรายได้ในช่วง 9,100.00 – 11,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ13.6 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในอำเภอเมือง คลองลาน ปางศิลาทอง และบึงสามัคคีมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00-7,000.00 บาท ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าผู้บริโภคมีรายได้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำและเมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายจะพบว่ามีรายจ่ายเท่ากับรายได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคมีการออมน้อยและสอดคล้องกับการเป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เป็นสมาชิกจะใช้บริการด้านสินเชื่อ

ตารางที่ 4-135 ปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ยรายเดือน

จังหวัดกำแพงเพชร												
รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/เดือน)	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
<5,000	43.7	32.8	47.4	49.1	29.8	48.0	67.5	46.7	35.7	50	71.4	45.2
5,000-7,000	23.5	31.0	8.8	34	34.0	20.0	5.0	-	42.9	21.4	14.3	22.6
7,100-9,000	3.4	1.7	17.5	7.5	10.6	8.0	10.0	6.7	-	7.1	7.1	7.2
9,100-11,000	13.4	15.5	8.8	7.5	10.6	-	10.0	20.0	21.4	14.3	-	10.3
11,000_13,000	1.7	1.7	1.8	-	4.3	-	2.5	6.7	-	-	-	2.6
13,000_15,000	5.0	1.7	3.5	-	-	8.0	-	-	-	-	-	2.4
15,000_17,000	1.7	-	-	-	-	-	2.5	6.7	-	-	-	0.9
17,000_19,000	-	-	-	-	2.1	3.0	-	-	-	-	-	0.2
19,000_21,000	3.4	2.7	1.8	1.9	4.3	4.0	-	-	-	7.1	-	2.4
23,000_25,000	-	1.7	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
>29,000	3.4	8.6	8.8	-	4.3	12.0	2.5	6.7	-	-	7.1	4.8
รายรับเฉลี่ย (บาท/เดือน)												
<5,000	21.0	20.7	31.6	20.6	8.5	12.0	25.0	13.3	14.3	14.3	42.9	20.8
5,000-7,000	23.5	20.7	12.3	20.8	27.7	12.0	12.5	6.7	35.7	28.6	28.6	20.4
7,100-9,000	8.4	17.2	8.8	15.1	10.6	8.0	10.0	-	7.1	28.6	7.1	11.0
9,100-11,000	14.3	12.1	10.5	15.1	12.8	12.0	17.5	26.7	7.1	14.3	7.1	13.6
11,000_13,000	1.7	6.9	5.3	13.2	8.5	8.0	7.5	13.3	-	-	-	4.8
13,000_15,000	8.4	3.4	3.5	3.8	12.8	4.0	2.5	6.7	7.1	-	7.1	7.0
15,000_17,000	0.8	-	1.8	1.9	-	12.0	-	-	7.1	-	-	1.3
17,000_19,000	0.8	-	-	-	-	4.0	-	6.7	-	-	-	0.9
19,000_21,000	8.4	1.7	3.5	1.9	4.3	-	10.0	6.7	-	-	-	4.6
21,000_23,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	0.2
23,000_25,000	-	-	1.8	3.8	2.1	4.0	2.5	6.7	7.1	-	-	1.5
25,000_27,000	-	-	-	-	-	4.0	-	-	-	-	-	0.4
27,000_29,000	0.8	-	21.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
>29,000	11.8	13.8	-	3.8	12.8	20.0	12.5	6.7	14.3	-	7.1	12.3

2. ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

2.1 การซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวนปริมาณ ราคา และค่าใช้จ่าย

ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวคิดเป็นร้อยละ 88.4 โดยเฉพาะผู้บริโภคของอำเภอทรายทองวัฒนา และ โกสัมพีนคร ร้อยละ 100.0 เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ในขณะเดียวกันผู้บริโภคอำเภอปางศิลาทองร้อยละ 21.4 ไม่เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอื่น ๆ นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์ยังพบว่าผลิตภัณฑ์จากข้าวที่เคยซื้อนั้นส่วนใหญ่เป็นก๋วยเตี๋ยว คิดเป็นร้อยละ 50.4 โดยปริมาณส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 0-1.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 25.2 โดยมีราคาในช่วง 11.0-20.0 บาท รองลงมาคือ เส้นหมี่ ร้อยละ 47.8 โดยปริมาณที่ซื้อส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 0-1.0 กิโลกรัม และมีราคาส่วนใหญ่ในช่วง 11.0-20.0 บาท และ ขนมจีน ร้อยละ 47.1 โดยปริมาณส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 0-1.0 กิโลกรัม โดยมีราคาส่วนใหญ่ในช่วง 21.0 – 30.0 บาท เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่า ผู้บริโภคของจังหวัดกำแพงเพชรนิยมบริโภคผลิตภัณฑ์จากข้าวประเภทเส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ ขนมจีน สุรากลั่น และเส้นก๋วยจั๊บ ตามลำดับโดยมีปริมาณการซื้อประมาณครั้งละ 1 กิโลกรัม ส่วนสุรากลั่นครั้งละประมาณ 2 – 3 ขวด

สำหรับค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว พบว่า ปริมาณค่าใช้จ่ายต่อครั้งนั้นอยู่ในช่วงน้อยกว่า 200 บาทต่อครั้ง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมาคือใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ในช่วง 201- 400 บาทต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.0 และเมื่อพิจารณาแยกเป็นในแต่ละเขตอำเภอ พบว่าอำเภอคลองขลุง จะมีค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากกว่า 1,000.00 บาท สูงที่สุดคือร้อยละ 10.5 ซึ่งพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวสามารถใช้เป็นข้อมูลการบริโภคของผู้บริโภคส่วนใหญ่ว่ามีแนวโน้มในการใช้จ่ายซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวนเท่าไหร่ ซึ่งสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการกำหนดราคาสินค้า และกำลังการซื้อให้กับผู้ผลิตได้

ตารางที่ 4-136 แสดงร้อยละการเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวน ปริมาณ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

จังหวัดกำแพงเพชร												
การเคยซื้อผลิตภัณฑ์ข้าว	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
เคย	86.6	79.3	93.0	86.8	87.2	96.0	92.5	100.0	78.6	92.9	100.0	88.4
ไม่เคย	12.6	19.0	7.0	13.2	12.8	4.0	7.5	-	21.4	7.1	-	11.2
ผลิตภัณฑ์/ปริมาณที่ซื้อ/ราคา												
เส้นหมี่	42.0	43.1	59.6	35.8	51.1	48.0	55.0	60.0	57.1	64.3	42.9	47.8
ปริมาณ 0-1 ก.ก.	23.5	29.3	29.8	11.3	25.5	28.0	30.0	13.3	57.1	21.4	42.9	25.9
2_3 ก.ก.	7.6	10.3	14.0	7.5	8.5	-	2.5	6.7	-	7.1	-	7.5
4_5 ก.ก.	3.4	-	-	1.9	-	-	-	6.7	-	-	-	1.3
>5 ก.ก.	2.5	-	12.3	1.9	4.3	4.0	2.5	20	-	-	-	3.9
ราคา 0_10 บาท	0.8	5.2	10.5	1.9	23.4	16.0	10.0	-	21.4		7.1	7.5
11_20 บาท	16.8	17.2	17.5	9.4	6.4	24.0	25.0	20.0	21.4	28.6	21.4	17.3
21_30 บาท	8.4	15.5	12.3	11.3	10.6	8.0	2.5	6.7	-	7.1	14.3	9.6
>31 บาท	10.1	5.2	17.5	11.3	8.5			20.0	27.1	7.1		8.8
ก๋วยจั๊บ	10.9	13.8	29.8	5.7	10.6	24.0	15.0	6.7	14.3	7.1	14.3	13.6
ปริมาณ 0-1 ก.ก.	6.7	10.3	17.5	-	6.4	12.0	5.0	-	7.1	-	7.1	7.0
2_3 ก.ก.	0.8	3.4	1.8	-	2.1	-	-	-	-	-	7.1	1.3
4_5 ก.ก.	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.9
>5 ก.ก.	0.8	-	7.0	-	-	-	-	-	-	-	-	1.1
ราคา 0_10 บาท	-	-	1.8	-	-	4.0	-	-	-	-	-	0.4
11_20 บาท	5.9	10.3	2.8	3.8	4.3	16.0	2.5	-	7.1	-	14.3	6.6
21_30 บาท	2.5	3.4	14.0	-	4.3	-	2.5	-	-	-	-	3.3
>31 บาท	1.7	-	3.5	1.9	2.1	-	-	6.7	-	-	-	1.5
ขนมจีน	42.9	37.9	42.1	56.6	51.1	40.0	67.5	60.0	50.0	42.9	50.0	47.1
ปริมาณ 0-1 ก.ก.	26.9	17.2	19.3	24.5	23.4	40.0	67.5	60.0	42.9	14.3	14.3	22.4
2_3 ก.ก.	6.7	15.5	10.5	13.2	17.0	4.0	20.0	-	-	14.3	35.7	12.1

ตารางที่ 4-136 แสดงร้อยละการเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวน ปริมาณ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง (ต่อ)

จังหวัดกำแพงเพชร												
ผลิตภัณฑ์ /ปริมาณที่ซื้อ/ราคา	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	กำแพงเพชร
4_5 ก.ก.	-	-	-	1.9	2.1	-	2.5	6.7	-	-	-	0.9
>5 ก.ก.	1.7	1.7	7.0	3.8	2.1	-	2.5	20.0	-	-	-	3.1
ราคา 0_10 บาท	5.0	1.7	3.5	3.8	-	4.0	-	6.7	7.1	7.1	-	3.3
11_20 บาท	16.0	20.7	17.5	18.9	19.1	4.0	25.0	6.7	14.3	7.1	14.3	16.7
21_30 บาท	14.3	10.3	14.0	20.8	21.3	28.0	25.0	13.3	21.4	14.3	35.7	17.8
>31 บาท	2.5	5.2	5.3	11.3	10.6	-	-	13.3	-	-	-	4.8
ก๋วยเตี๋ยว	48.7	44.8	52.6	50.9	63.8	64.0	47.5	26.7	35.7	42.9	64.3	50.4
ปริมาณ 0-1ก.ก.	24.4	27.6	22.8	18.9	36.2	36.0	27.5	-	28.6	7.1	35.7	25.2
2_3 ก.ก.	10.1	13.8	17.5	9.4	10.6	-	5	-	-	14.3	21.4	10.3
4_5 ก.ก.	4.2	-	1.8	1.9	4.3	-	-	-	-	-	7.1	2.2
>5 ก.ก.	2.5	1.7	5.3	1.9	-	-	-	13.3	-	-	-	2.4
ราคา 0_10 บาท	-	1.7	1.8	1.9	4.3	12.0	-	-	-	-	-	1.8
11_20 บาท	12.6	29.3	17.5	24.5	29.8	36.0	10.0	-	28.6	21.4	42.9	20.6
21_30 บาท	25.2	8.6	17.5	15.1	21.3	12.0	17.5	6.7	7.1	7.1	21.4	17.3
>31 บาท	5.0	6.9	14.0	9.4	8.5	4.0	-	6.7	-	-	-	6.4
สุรา	13.4	13.8	15.8	18.9	23.4	12.0	15.0	20.0	28.6		7.1	15.1
ปริมาณ 0-1 ขวด	6.7	3.4	12.3	7.5	14.9	8.0	12.5	6.7	14.3	-	7.1	8.6
2_3 ขวด	2.5	5.2	-	-	4.3	4.0	-	-	7.1	-	-	2.2
4_5 ขวด	-	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
>5 ขวด	2.5	-	3.5	1.9	-	-	2.5	-	-	-	-	1.5
ราคา 0_10 บาท	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.0
11_20 บาท	0.8	-	-	-	2.1	-	-	-	-	-	-	0.7

ตารางที่ 4-136 แสดงร้อยละการเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวน ปริมาณ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง (ต่อ)

จังหวัดกำแพงเพชร												
ผลิตภัณฑ์/ปริมาณที่ซื้อ/ราคา	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	กำแพงเพชร
21_30 บาท	1.7	1.7	-	5.7	-	-	-	-	-	-	-	1.5
>31 บาท	9.2	10.3	15.8	11.3	21.3	12.0	7.5	13.3	21.4		7.1	11.8
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปริมาณ												
0-1	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
2_3	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
4_5	-	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
ค่าใช้จ่าย/ครั้ง (บาท)												
<200	45.4	55.2	57.9	73.6	51.1	64.0	57.5	53.3	57.1	78.6	57.1	56.1
201-400	19.3	15.3	12.3	7.5	12.8	28.0	12.5	20.0	14.3	14.3	35.7	16.0
401-600	11.8	3.4	8.8	1.9	12.8	4.0	7.5	13.3	-	-	-	7.5
601-800	3.4	-	-	-	2.1	-	-	-	-	-	-	1.1
801-1,000	2.5	-	3.5	1.9	2.1	-	2.5	6.7	7.1	-	7.1	2.4
>1,000	2.5	6.9	10.5	5.7	6.4	-	12.5	6.7	-	-	-	5.5

2.2 สถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ความสามารถในการหาซื้อ

ผลการวิเคราะห์พบว่าโดยสถานที่ที่ผู้บริโภคมีความสะดวกในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากที่คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 54.2 ของทุกอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร รองลงมาคือ ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 25.0 และเมื่อสังเกตข้อมูลจะพบว่า ในส่วนการซื้อที่ร้านค้า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอลานกระบือนิยมเลือกซื้อสินค้าที่ร้านค้ามากที่สุด จำนวน ร้อยละ 48.0

ด้านความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว พบว่า ส่วนใหญ่จะมีความถี่ในการซื้อ คือ จำนวน 1 สัปดาห์/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือ 1 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.8 และเมื่อสังเกตข้อมูลจากตารางจะเห็นว่า ในเขตอำเภอเมือง ขาณุวรลักษบุรี และบึงสามัคคี จะมีความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวในช่วง 1 เดือน/ครั้งมากกว่าความถี่ในการซื้อ 1 สัปดาห์/ครั้ง ทั้งนี้ผู้บริโภคได้ให้ความเห็นว่าหากต้องการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวจะสามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีเฉลี่ย จำนวน ร้อยละ 86.2

ตารางที่ 4-137 แสดงจำนวนร้อยละของสถานที่ เลือกซื้อ ความถี่ในการซื้อ และความสามารถในการหาซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว

จังหวัดกำแพงเพชร												
สถานที่	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
ตลาด	54.6	55.2	57.9	43.4	51.1	44.0	65.0	53.3	42.9	57.1	78.6	54.2
ร้านค้า	15.1	20.7	24.6	35.8	27.7	48.0	25.0	40.0	28.6	28.6	14.3	25.0
พ่อค้าย่อย	7.6	3.4	7.0	-	6.4	-	-	6.7	7.1	-	-	4.4
ห้าง	6.7	-	-	3.8	2.1	4.0	-	-	-	-	-	2.6
อื่น ๆ	2.5	-	1.8	5.7	-	-	2.5	-	-	7.1	7.1	2.2
ความถี่ (ครั้ง)												
1สัปดาห์/ครั้ง	28.6	22.4	36.8	45.3	31.9	48.0	40.0	40.0	35.7	28.6	35.7	34.0
1เดือน/ครั้ง	35.3	32.8	29.8	18.9	27.7	28.0	27.5	26.7	7.1	42.9	42.9	29.8
2_3 เดือน/	9.2	10.3	10.5	7.5	12.8	12.0	22.5	13.3	28.6	-	-	11.2
4_6 เดือน /	1.7	1.7	3.5	1.9	8.5	-	2.5	6.7	7.1	7.1	7.1	3.3
อื่น ๆ	11.8	12.1	12.3	15.1	6.4	4.0	-	13.3	-	14.3	14.3	10.1
ความสามารถในการหาซื้อ												
ได้	83.2	79.3	93.0	84.9	87.2	88.0	90.0	93.3	88.6	92.9	92.9	86.2
ไม่ได้	2.5	-	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	0.9

2.3 ผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ชื่นชอบ เหตุผลในการเลือกซื้อ

ผลการวิเคราะห์พบว่าผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ผู้บริโภคชื่นชอบมากที่สุด คือ เส้นหมี่ คิดเป็นร้อยละ 23.5 รองลงมาคือ ขนมจีน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความชื่นชอบน้อยที่สุดคือ สุรา คิดเป็นร้อยละ 2.9 ทั้งนี้ผู้บริโภคมีเหตุผลในการเลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากข้าว ดังนี้ การหาซื้อได้ง่ายจะเป็นเหตุผลในการเลือกรับประทานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.2 รองลงมาคือสามารถหาซื้อได้สะดวก คิดเป็นร้อยละ 39.7 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอลานกระบือ จะให้เหตุผลในการหาซื้อง่ายมากที่สุด สำหรับเหตุผลที่เลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากข้าวน้อยที่สุดคือ ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 8.6

ตารางที่ 4-138 แสดงจำนวนร้อยละของผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ชื่นชอบและเหตุผลในการเลือกซื้อ

จังหวัดกำแพงเพชร												
ผลิตภัณฑ์ที่ชื่นชอบ	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
เส้นหมี่	26.9	19.0	28.1	20.8	6.4	44.0	20.0	33.3	21.4	35.7	14.3	23.5
ขนมจีน	25.2	12.1	12.3	30.2	23.4	12.0	40.0	53.3	14.3	14.3	28.6	23.2
ก๋วยเตี๋ยว	28.6	37.9	33.3	35.8	51.1	36.0	27.5	6.7	35.7	28.6	50.0	34
ก๋วยจั๊บ	1.7	6.9	8.8	1.9	4.3	4.0	-	-	-	-	-	3.3
สุรา	2.5	3.4	5.3	1.9	2.1	-	2.5	-	7.1	7.1	-	2.9
อื่น ๆ	1.7	1.7	5.3	-	-	-	-	-	-	7.1	7.1	1.8
เหตุผลที่เลือกซื้อ												
ดีต่อสุขภาพ	27.7	12.1	14.0	22.6	22.7	20.0	30.0	33.3	28.6	14.3	14.3	22.6
ซื้อง่าย	57.1	56.9	66.7	66.0	48.9	80.0	47.5	66.7	42.9	64.3	78.6	59.2
ถูก	13.4	13.8	12.3	17.0	23.4	16.0	15.0	26.7	7.1	14.3	28.6	15.8
สะดวก	34.5	48.3	45.6	28.3	48.9	36.0	37.5	33.3	35.7	50.0	64.3	39.7
หลากหลาย	8.4	1.7	8.8	11.3	10.6	8.0	12.5	13.3	7.1	-	14.3	8.6
ซื้อได้ตามต้องการ	15.1	6.9	12.3	15.2	23.4	8.0	17.5	26.7	14.3	14.3	21.4	14.7
อื่น ๆ	4.2	3.4	5.3	5.7	-	-	2.5	-	-	7.1	-	3.3

2.4 การซื้อข้าวสาร ชนิด ความต้องการในการหาซื้อข้าวสาร

ผลการสำรวจพบว่า ชนิดของข้าวที่ผู้บริโภคนิยมบริโภคนั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนั้น นิยมบริโภคข้าวสารเจ้าเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 93.9 รองลงมาคือ ข้าวเหนียว คิดเป็นร้อยละ 18.2 และเมื่อพิจารณาในแต่ละอำเภอจะพบว่า ทุกอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชรนิยมบริโภคข้าวสารเจ้า และถ้าหากผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคข้าวสาร ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคสามารถหาซื้อข้าวสารมาบริโภคได้ตลอดทั้งปี จำนวนเฉลี่ยร้อยละ 79.6 โดยอำเภอที่สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีมากที่สุดคือ อำเภอคลองขลุง และเมือง คิดเป็นร้อยละ 87.7 และ 87.4 ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลผู้ผลิตที่วิเคราะห์ว่าอำเภอคลองขลุงและเมือง เป็นอำเภอที่ปลูกข้าวมากที่สุดในจังหวัดกำแพงเพชร นอกจากนั้นยังพบว่าผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชรเฉลี่ยจำนวนร้อยละ 15.1 ไม่ซื้อข้าวสารมาบริโภค เนื่องจากผู้บริโภคปลูกข้าวบริโภคเอง

ตารางที่ 4-139 แสดงจำนวนร้อยละของชนิดข้าวสาร และความต้องการในการหาซื้อข้าวสารมาบริโภค

จังหวัดกำแพงเพชร												
ชนิดข้าวสาร	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
ข้าวสารเจ้า	9.5	93.1	100.0	92.5	87.2	92.0	90.0	93.3	92.9	100.0	100.0	93.9
ข้าวเหนียว	19.3	6.9	8.8	11.3	25.5	36.0	30.0	60.0	7.1	-	14.3	18.2
ข้าวกล้อง	5.9	1.7	3.5	1.9	6.4	-	2.5	6.7	-	-	7.1	3.7
ข้าวไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	0.2
ข้าวมันปู	-	-	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
อื่น ๆ	-	-	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	0.2
ความต้องการซื้อ												
ซื้อ	87.4	75.9	87.7	62.3	70.2	80.0	85.0	86.7	78.6	85.7	71.4	79.6
ไม่ซื้อ	6.7	15.5	12.3	32.1	21.3	20.0	12.5	6.7	21.4	14.3	14.3	15.1

2.5 การซื้อข้าวสารแบบตวงวัด ชนิด ปริมาณ ราคา

พฤติกรรมการซื้อข้าวสารแบบตวงวัดนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามจะเคยซื้อข้าวสารแบบตวงวัด คิดเป็นร้อยละ 57.7 โดยทุกอำเภอนั้นส่วนใหญ่จะตอบแบบสอบถามว่าเคยซื้อข้าวแบบตวงวัด โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ซื้อข้าวบริโภคด้วยตัวเอง

ปริมาณข้าวตวงวัดที่ผู้บริโภคซื้อในแต่ละครั้งนั้น พบว่า ส่วนใหญ่จะซื้อที่ปริมาณ 15 กิโลกรัม/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.7 รองลงมาจะซื้อที่ปริมาณ5 กิโลกรัม/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.3

ราคาของข้าวตวงวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซื้อมากที่สุดคือช่วงราคา 21.0-30.0 บาท/กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาคือช่วงราคา มากกว่า 31.0 บาท โดยอำเภอไทรงาม และบึงสามัคคี จะเป็นอำเภอที่ซื้อข้าวสารแบบตวงวัดในช่วงราคา 21.0-30.0 บาท/กิโลกรัมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคืออำเภอเมือง และปางศิลาทอง คิดเป็นร้อยละ 42.9 ส่วนอำเภอที่ส่วนใหญ่จะซื้อข้าวสารแบบตวงวัดในราคามากกว่า 31 บาท คือ อำเภอทรายทองวัฒนา คิดเป็นร้อยละ 40.0 ผลจากการสอบถามนี้ผู้ประกอบการ และผู้ผลิตสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านการผลิตให้กับผู้ผลิต และเป็นข้อมูลในการกำหนดราคาให้ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวได้

ตารางที่ 4-140 แสดงร้อยละของการเคยเลือกซื้อข้าวแบบตวงวัด ปริมาณ ราคา

จังหวัดกำแพงเพชร												
การเคยซื้อข้าวสาร	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
เคย	57.1	46.6	59.6	47.2	59.6	60.0	80.0	73.3	64.3	64.3	35.7	57.7
ไม่เคย	26.1	36.2	28.1	30.2	14.9	24.0	10.0	20.0	14.3	21.4	35.7	25.0
ปริมาณ (กิโลกรัม)												
1	3.4	-	5.3	-	-	-	2.5	-	7.1	-	-	2.4
2	4.2	1.7	-	-	-	-	5.0	-	7.1	-	7.1	2.2
5	14.3	13.8	12.3	5.7	12.8	12.0	5.0	20.0	-	7.1	-	10.3
10	0.8	1.7	1.8	3.8	-	20.0	10.0	-	21.7	7.1	-	3.7
15	40.3	25.9	42.1	59.6	19.1	36.0	50.0	53.3	42.9	42.9	35.7	39.7
อื่น ๆ	11.8	6.9	10.5	5.7	6.4	12.0	17.5	26.7	7.1	7.1	7.1	10.5
ราคา (บาท/ก.ก.)												
11_20	8.4	3.4	1.8	9.4	6.4	28.0	10.0	13.0	7.1	7.1	7.1	8.1
21-30	42.9	36.2	31.6	20.8	31.9	20.0	50.0	20.0	42.9	50.0	14.3	34.9
>31	9.2	6.9	28.1	17	19.1	16.0	15.0	40.0	14.3	7.1	14.3	14.3

2.6 สถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ค่าใช้จ่าย ความสามารถในการหาซื้อข้าวแบบตวงวัด

ผลการวิเคราะห์พบว่า ถ้าหากผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชรมีความต้องการซื้อข้าวแบบตวงวัด สถานที่ที่ผู้สะดวกในการซื้อข้าวแบบตวงวัดมากที่สุด คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาคือ ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 15.1 ซึ่งสอดคล้องกันกับทุกอำเภอ ทั้งนี้ผู้บริโภคมีความถี่ในการซื้อข้าวมากที่สุด ประมาณ 1 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.0 ทุกอำเภอ รองลงมาคือ 2-3 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.3 ส่วนค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวแบบตวงวัดแต่ละครั้งนั้น พบว่ามีค่าใช้จ่ายในช่วงระหว่าง 401-600 บาท/ครั้งนั้น เป็นช่วงที่ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.2 รองลงมาคือ 201-400 บาท/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.8 สำหรับความสามารถหาซื้อข้าวสารตวงวัด นั้น พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีเฉลี่ย ร้อยละ 59.4 โดยเฉพาะอำเภอไทรงามสามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีคิดเป็นร้อยละ 80.0 ในทางตรงกันข้ามมีปัญหาการขาดแคลนไม่สามารถหาซื้อได้เฉลี่ยร้อยละ 1.1 โดยเฉพาะอำเภอคลองขลุงคิดเป็นร้อยละ 45.6

ตารางที่ 4-141 แสดงร้อยละของสถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ค่าใช้จ่าย ความสามารถในการหาซื้อข้าวแบบตวงวัด

จังหวัดกำแพงเพชร												
สถานที่	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
ตลาด	38.7	25.9	42.1	26.4	38.3	44.0	65.0	53.3	42.9	28.6	28.6	38.6
ร้านค้า	17.6	15.5	15.8	13.2	10.6	20.0	7.5	33.3	7.1	28.6	7.1	15.1
พ่อค้าย่อย	5.0	1.7	5.3	-	6.4	4.0	5.0	-	14.3	-	-	4.2
อื่นๆ	4.2	1.7	-	-	4.3	-	7.5	-	7.1	7.1	7.1	4.6
ความถี่ (ครั้ง)												
1สัปดาห์/ครั้ง	16.0	6.9	12.3	1.9	8.5	8.0	5.0	-	7.1	-	7.1	9.0
1เดือน/	29.4	25.9	33.3	24.5	27.7	40.0	50.0	60.0	35.7	28.6	21.4	32
2_3 เดือน/	10.9	6.9	8.0	9.4	17.0	12.0	22.5	13.3	7.1	28.6	14.3	12.3
4_6 เดือน/	4.2	1.7	1.8	3.8	-	4.0	2.5	6.7	7.1	-	-	2.9
อื่น ๆ	5.9	5.2	7	13.2	6.4	4.0	5.0	6.7	7.1	7.1	-	6.6
ค่าใช้จ่าย (บาท)												
<200	11.8	5.2	3.5	5.7	2.1	4.0	12.5	-	7.1	7.1	-	6.8
201-400	15.1	19.0	15.8	9.4	17	28.0	12.5	13.3	28.6	-	21.4	15.8
401-600	26.9	17.2	31.6	26.4	29.8	20.0	27.5	26.7	21.4	28.6	7.1	25.2
601-800	1.7	1.7	-	-	-	4.0	2.5	-	-	7.1	-	1.3
801-1,000	4.2	-	1.8	1.9	4.3	-	7.5	13.3	-	14.3	7.1	3.7
>1,000	5.9	3.4	10.5	7.5	6.4	8.0	22.5	33.3	7.1	7.1	7.1	9.0
สามารถซื้อได้ตลอดทั้งปีหรือไม่												
ได้	62.2	43.1	63.2	49.1	59.6	64.0	80.0	73.3	57.1	64.3	42.9	59.4
ไม่ได้	0.8	1.7	45.6	1.9	-	-	2.5	6.7	-	-	-	1.1

2.7 ชนิดที่ชื่นชอบ เหตุผลในการเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัด

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับชนิดของข้าวสารแบบตวงวัดที่ผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชรชื่นชอบมากที่สุด คือ ข้าวหอมมะลิ 100 % คิดเป็นร้อยละ 17.1 รองลงมาคือ ข้าวหอมมะลิ คิดเป็นร้อยละ 12.7 โดยเฉพาะอำเภอไทรงาม ทรายทองวัฒนา และคลองขลุง คิดเป็นร้อยละ 30.0, 26.7 และ 22.8 ตามลำดับ ส่วนข้าวกล้อง 100%และข้าวหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ พบว่า ผู้บริโภคชื่นชอบน้อยที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.2 รองลงมาข้าวกล้อง 10% ร้อยละ 0.4 ข้าวมันปูร้อยละ 0.9 ตามลำดับ สำหรับเหตุผลในการเลือกรับประทานข้าวสารแบบตวงวัดชนิดต่าง ๆ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.4 จะให้เหตุผลว่าสามารถหาซื้อได้ง่าย โดยอำเภอไทรงามนั้นจะให้เหตุผลในเรื่องนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.5

รองลงมาให้เหตุผลว่า สะดวก คิดเป็นร้อยละ 30.7 โดยอำเภอที่ให้เหตุผลในด้านความสะดวกมากที่สุดนั้นคือ อำเภอคลองขลุง คิดเป็นร้อยละ 50.9

เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าการที่ผู้บริโภคบางส่วนยังนิยมเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัดมาบริโภคเนื่องจากในบางอำเภอมีผู้บริโภคบางส่วนไม่ได้ปลูกข้าวเองและข้าวสารแบบตวงวัดยังสามารถหาซื้อได้ง่ายและสะดวกมากกว่าการซื้อแบบบรรจุถุงสำเร็จรูปซึ่งสังเกตได้จากปริมาณการซื้อที่ซื้อครั้งละ 400 – 600 บาทและความถี่ในการซื้อ 2 – 3 เดือนต่อครั้ง

ตารางที่ 4-142 แสดงร้อยละของชนิดสารแบบข้าวตวงวัดที่ชื่นชอบ

จังหวัดกำแพงเพชร												
ชนิด	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	กำแพงเพชร
หอมมะลิ100	15.1	6.9	22.8	18.9	19.1	16.0	30.0	26.7	14.3	-	14.3	17.1
หอมมะลิ10	4.2	-	8.8	1.9	10.6	-	2.5	20.0	-	-	14.3	4.8
หอมมะลิ5	3.4	3.4	3.5	1.9	2.1	-	5.0	-	-	-	-	2.6
หอมมะลิ	15.1	13.8	8.8	9.4	4.3	24.0	17.5	6.7	14.3	21.4	7.1	12.7
หอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.2
หอมมะลิเอวันเลิศ	0.8	-	-	-	4.3	-	-	6.7	7.1	-	-	1.1
กล้อง100	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
กล้อง10	0.8	-	-	-	-	-	2.5	-	-	-	-	0.4
เหนียว	2.5	-	-	-	2.1	8.0	7.5	13.3	-	-	7.1	2.6
ข้าวไร่	2.5	1.7	1.8	-	4.3	-	-	-	-	-	-	1.5
มันปู	3.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.9
อื่น ๆ	17.6	-	-	20.8	10.6	20.0	22.5	13.3	-	42.9	-	18.2

ตารางที่ 4-143 แสดงร้อยละของเหตุผลในการเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัด

จังหวัดกำแพงเพชร												
เหตุผล	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	กำแพงเพชร
ดีสุขภาพ	13.4	3.4	5.3	5.7	14.9	12.0	27.5	33.3	-	21.4	-	11.4
ซื้อง่าย	42.9	24.1	40.4	24.5	36.2	44.0	57.5	33.3	35.7	57.1	35.7	38.4
ถูก	7.6	6.9	5.3	-	6.4	4.0	5.0	-	14.3		-	5.3
สะดวก	27.7	27.6	50.9	35.8	19.1	28.0	35.0	33.3	14.3	28.6	21.4	30.7
หลากหลาย	3.4	3.4	3.5	1.9	10.6	-	5.0	6.7	-	-	-	3.7
ซื้อต้องการ	7.6	10.3	8.8	5.7	25.5	8.0	25.0	40.0	-	-	7.1	11.8
อื่น ๆ	1.7	19.0	17.5	1.7	-	4.0	2.5	-	21.4	-	-	1.5

2.8 การเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ขนาดบรรจุ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

ในการเลือกซื้อข้าวสารแบบบรรจุถุงพบว่าผู้บริโภคจังหวัดกำแพชรเพชรส่วนใหญ่เคยเลือกซื้อข้าวสารแบบบรรจุถุง คิดเป็นร้อยละ 48.0 โดยเฉพาะอำเภอปางศิลาทองและทรายทองวัฒนาที่เคยเลือกซื้อมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64.3 และ 60.0 ตามลำดับ ในทางตรงกันข้ามอำเภอพรานกระต่าย บึงสามัคคี และทรายทองวัฒนา ให้ความเห็นว่าร้อยละ 43.4, 42.9 และ 40.0 ตามลำดับไม่เคยซื้อข้าวสารบรรจุถุง สำหรับขนาดของข้าวบรรจุถุงนั้น พบว่า ขนาดที่ได้รับความนิยมจากผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ขนาด 15 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 28.3 รองลงมาคือขนาด 5 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 9.9 สำหรับราคาของข้าวบรรจุถุงที่นิยมเลือกซื้อส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงราคาระหว่างกิโลกรัมละ 21.0-30.0 คิดเป็นร้อยละ 23.5 รองลงมา คือราคมมากกว่า 31.0 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตามลำดับโดยมี ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อข้าวบรรจุถุงอยู่ในช่วง 401-600 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.7 ส่วนในช่วง 201-400 บาท นั้น คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ โดยค่าใช้จ่ายที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบน้อยที่สุดคือช่วง 801-1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 4-144 แสดงร้อยละของการเคยเลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง ขนาดบรรจุ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

จังหวัดกำแพงเพชร												
การเคยเลือกซื้อข้าว	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
เคย	61.3	43.1	43.9	30.2	40.4	40.0	52.5	60.0	64.3	42.9	42.9	48.0
ไม่เคย	31.1	34.5	-	43.4	36.2	48.0	32.5	40.0	14.3	42.9	28.6	36.4
ขนาด(ก.ก.)												
1	2.5	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.9
2	0.8	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	0.7
5	14.3	6.9	7.0	7.5	12.8	8.0	5.0	6.7	14.3	7.1	14.3	9.9
10	1.7	-	1.8	1.9	-	12.0	5.0	6.7	7.1	-	-	2.4
15	3.4	29.3	26.3	22.6	19.1	24.0	37.5	33.3	21.4	28.6	14.3	28.3
อื่น ๆ	9.2	8.6	15.8	-	6.4	4.0	10.0	13.3	21.4	7.1	7.1	8.8
ราคา (บาท/ก.ก.)												
11_20	2.5	1.7	1.8	5.7	-	12.0	10.0	-	-	-	-	3.3
21-30	32.8	25.9	21.1	18.9	19.1	8.0	17.5	6.7	35.7	21.4	28.6	23.5
>31	18.5	15.5	15.8	5.7	17.0	20.0	15.0	33.3	28.6	7.1	21.4	15.8
ค่าใช้จ่าย (บาท/ครั้ง)												
<200	10.1	-	1.8	5.7	6.4	-	7.5	6.7	7.1	7.1	21.4	6.1
201-400	10.1	5.2	8.8	1.9	4.3	16.0	10.0	6.7	14.3	7.1	14.3	8.1
401-600	28.6	25.9	22.8	13.2	19.1	20.0	40.0	-	14.3	14.3	14.3	21.7
601-800	0.8	1.7	-	1.9	2.1	4.0	2.5	6.7	-	-	-	1.5
801-1,000	1.7	-	5.3	1.9	6.4	-	-	-	-	-	-	2.0
>1,000	6.7	8.6	7.0	5.7	2.1	-	15.0	26.7	28.6	7.1	-	7.9

2.9 จุดเด่น เหตุผลที่เลือกซื้อและไม่เลือกซื้อข้าวบรรจุถุง

ในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมักมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อต่างกัน จากการวิเคราะห์หาจุดเด่นที่จูงใจให้เลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง พบว่า จุดเด่นของข้าวสารบรรจุอยู่ที่สินค้ามีมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รองลงมาเท่ากัน คือ การเก็บรักษา และสะดวกในการซื้อ คิดเป็นร้อยละ 7.9 ส่วนเหตุผลในการเลือกซื้อข้าวบรรจุถุงนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 29.2 ตอบว่า สะดวก โดยเฉพาะอำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ ได้มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 20.2 แต่อย่างไรก็ตามยังมีผู้บริโภคบางส่วนไม่เลือกซื้อข้าวสารบรรจุโดยให้เหตุผลว่ามีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 13.2 รองลงมาคือ ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 4.4 ส่วนเหตุผลที่ไม่เลือกซื้อข้าวบรรจุถุงน้อยที่สุดคือ รสชาติไม่อร่อย คิดเป็นร้อยละ 1.5 นั่นคือ รสชาติไม่ใช่เหตุผลหลักในการตัดสินไม่ซื้อข้าวบรรจุถุง

ตารางที่ 4-145 แสดงจำนวนร้อยละของจุดเด่นข้าวสารบรรจุถุง เหตุผลที่เลือกซื้อและไม่ซื้อ

จังหวัดกำแพงเพชร												
จุดเด่นของผลิตภัณฑ์	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
การเก็บรักษา	11.8	5.2	1.8	13.2	-	12.0	7.5	6.7	14.3	-	14.3	7.9
สินค้ามีมาตรฐาน	23.5	19.0	15.8	11.3	21.3	16.0	15.0	33.3	35.7	21.4	35.7	20.2
มีรสชาติและกลิ่นเฉพาะตัว	13.4	3.4	8.8	3.8	-	4.0	2.5	-	-	-	-	5.9
มีหลากหลาย	2.5	5.2	7.0	1.9	4.3	-	5.0	13.3	-	7.1		3.9
สะดวกในการซื้อ	6.7	10.3	7.0	3.8	12.8	4.0	15.0	6.7	-	7.1	-	7.9
ราคาถูก	1.7	-	-	1.9	-	-	-	-	7.1	-		0.9
ขนส่ง	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
อื่น ๆ	0.8	-	-	-	-	-	2.5	-	7.1	-	-	0.9
เหตุผลที่ไม่เลือกซื้อ												
ขาดสด	-	-	-	7.5	2.1	4.0	5.0	6.7	14.3	7.1	7.1	2.9
ไม่สะอาด	4.2	-	1.8	-	2.1	8.0	-	13.3	7.1	7.1	-	2.9
ราคาแพง	14.3	12.1	7.0	9.4	8.5	16.0	15.0	13.3	35.7	14.3	35.7	13.2
หาซื้อไม่สะดวก	4.2	5.2	1.8	1.9	4.3	-	5.0	13.3	7.1	7.1	7.1	2.9
ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์	7.6	3.4	3.5	3.8	-	8.0	2.5	13.3	-	-	-	4.4
ไม่สะดวกในการซื้อ	5.9	-	-	1.9	-	-	5.0	-	-	-	-	3.3
รสชาติไม่อร่อย	2.5	-	-	3.8	4.3	-	-	-	-	-	-	1.5
ปลูกเอง	1.7	-	-	7.5	2.1	4.0	10.0	-	-	-	7.1	2.9
อื่นๆ	4.2	1.7	1.8	-	4.3	-	-	6.7	-	-	7.1	2.2

2.10 ชนิดที่ชื่นชอบ ยี่ห้อที่รู้จัก ยี่ห้อที่นิยมบริโภค

ในการบรรจุถุงข้าวสารเพื่อจำหน่ายผู้แปรรูปจำเป็นต้องทราบว่าผู้บริโภคมีความต้องการและชื่นชอบข้าวสารชนิดใดมากที่สุด ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชร ชื่นชอบข้าวสารบรรจุถุงชนิดหอมมะลิ 100 % มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 16.7 ส่วนที่ผู้ตอบแบบสอบถามชื่นชอบน้อยที่สุด คือ ข้าวหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ ข้าวกล้อง 10 % และข้าวมันปู คิดเป็นร้อยละ 0.2 เท่ากันซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้บริโภคข้าวสารแบบตวงวัด

ผลการวิเคราะห์ยี่ห้อข้าวสารบรรจุถุงที่ผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชรรู้จักมากที่สุด คือ ตรา ดอกบัว คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาคือตรามาบุญครอง คิดเป็นร้อยละ 11.2 และตรา เบญจรงค์ คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับ สำหรับยี่ห้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักน้อยที่สุดคือ ตราธนสาร คิดเป็นร้อยละ 0.7

เช่นเดียวกันผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับยี่ห้อหรือตราสินค้าของข้าวสารบรรจุถุงที่ผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชรนิยมบริโภคมากที่สุด คือข้าวตรา ดอกบัว คิดเป็นร้อยละ 24.1 รองลงมาคือตราฉัตรทอง คิดเป็นร้อยละ 7.9 และตราฉัตรอุบล คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-146 ชนิดข้าวบรรจุถุงที่ผู้ตอบแบบสอบถามชื่นชอบมากที่สุด

จังหวัดกำแพงเพชร												
ชนิด	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	กำแพงเพชร
หอมมะลิ100	17.6	10.3	7.0	17.0	19.1	16.0	22.5	26.7	28.6	21.4	21.4	16.7
หอมมะลิ10	3.4	3.4	5.3	1.9	6.4	-	2.5	13.3	-	-	7.1	3.7
หอมมะลิ5	5.0	6.9	5.3	1.9	2.1	4.0	5.0	6.7	-	-	-	4.2
หอมมะลิ	16.8	3.4	7.0	3.8	2.1	16.0	10.0	-	14.3	7.1	21.4	9.4
หอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.2
กล้อง100	0.8	4.7	-	-	-	-	2.5	-	-	-	-	0.7
กล้อง10	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
เหนียว	-	-	-	-	-	4.0	2.5	6.7	-	-	-	0.7
ข้าวไร่	4.2	-	1.8	-	2.1	-	-	-	-	-	-	1.5
มันปู	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
อื่น ๆ	12.6	15.5	19.3	7.5	8.5	-	7.5	6.7	14.3	14.3	-	11.2

ตารางที่ 4-147 แสดงร้อยละของยี่ห้อหรือตราสินค้าของข้าวสารบรรจุถุงที่รู้จัก และนิยมบริโภค

จังหวัดกำแพงเพชร												
ยี่ห้อที่รู้จัก	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
ดอกบัว	42.9	25.9	26.3	20.8	23.4	28.0	27.5	66.7	35.7	7.1	64.3	32.0
ดาวเรือง	0.8	-	3.5	-	-	-	2.5	-	-	-	-	0.9
ม้า	0.8	-	-	-	-	-	5.0	-	7.1	-	-	0.9
บัวมงกุฎ	-	5.2	3.5	-	2.1	8.0	10.0	20.0	7.1	-	7.1	3.7
ธนสาร	0.8	-	-	-	-	-	2.5	-	-	-	-	0.4
ฉัตรทอง	16	8.6	7.0	11.3	2.8	4.0	32.5	13.3	14.3	-	42.9	14
ฉัตรอุบล	6.7	3.4	3.5	3.8	2.1	12.0	17.5	6.7	-	-	42.9	7.0
ฉัตรเพชร	3.4	3.4	3.5	1.9	-	4.0	12.5	13.3	7.1	7.1	14.3	4.9
อคส.	-	-	1.8	1.9	-	-	5.0	-	7.1	-	-	1.1
เกษตร	5	6.9	1.8	7.5	2.1	4.0	2.5	-	7.1	-	35.7	5.3
อิ่มทิพย์	0.8	3.4	-	-	4.3	4.0	2.5	-	7.1	-	-	1.8
เบญจรงค์	9.2	12.1	1.8	9.4	10.6	12.0	7.5	6.7	21.4	14.3	7.1	9.2
มาบุญครอง	9.2	12.1	14	11.3	10.6	12.0	15.0	6.7	14.3	-	14.3	11.2
สุพรรณ	4.2	6.9	1.8	3.8	10.6	4.0	5.0	6.7	14.3	-	7.1	5.3
หงส์ทอง	5.0	10.3	3.5	7.5	2.1	12.0	15.0	-	7.1	7.1	14.3	7.0
ปิ่นเงิน	2.5	1.7	-	-	-	4.0	2.5	-	-	-	-	1.3
แสนดี	0.8	-	1.8	1.9	-	-	2.5	-	-	-	-	0.9
อื่น ๆ	18.5	22.4	22.8	7.5	8.5	4.0	10.0	-	21.4	14.3	14.3	14.7
ยี่ห้อที่นิยมบริโภค												
ดอกบัว	34.5	13.8	19.3	13.2	21.3	16.0	20.0	60.0	35.7	7.1	42.9	24.1
ดาวเรือง	0.8	-	1.8	-	-	-	-	6.7	-	-	-	0.7
บัวมงกุฎ	-	1.7	-	-	-	4.0	-	6.7	-	-	14.3	1.1
ฉัตรทอง	8.4	1.9	3.5	5.7	8.5	-	17.5	6.7	14.3	-	21.4	7.9
ฉัตรอุบล	5.0	1.7	-	-	2.1	-	15.0	6.7	-	-	35.7	4.4
ฉัตรเพชร	-	1.7	-	-	-	-	5.0	6.7	-	-	-	0.9
อคส.	-	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.2
เกษตร	2.5	1.7	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	1.1
อิ่มทิพย์	0.8	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.4
เบญจรงค์	4.2	5.2	-	3.8	4.3	4.0	-	6.7	14.3	7.1	-	3.7
มาบุญครอง	4.2	1.7	3.5	-	2.1	-	-	6.7	21.4	-	-	2.9
สุพรรณ	-	1.7	-	-	2.1	4.0	-	6.7	-	-	-	0.9
หงส์ทอง	1.7	-	1.8	1.9	-	4.0	5.0	-	-	-	-	1.5
ปิ่นเงิน	-	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
อื่น ๆ	16.8	29.3	19.3	15.1	10.6	8.0	4.0		14.3	14.3		15.4

2.11 ความต้องการของผู้บริโภคในเรื่องชนิดข้าว ชนิดบรรจุภัณฑ์ รสชาติ กลิ่น

ในการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคนั้นข้อมูลด้านความต้องการในผลิตภัณฑ์ เช่น ชนิดข้าวที่ต้องการให้บรรจุถุง ชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุ รสชาติและกลิ่นจะมีผลต่อการตัดสนใจเลือกซื้อโดยผู้แปรรูปนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับใช้ ผลการวิเคราะห์พบว่าชนิดของข้าวที่ต้องการให้นำมาบรรจุถุงมากที่สุดคือ ข้าวสารเจ้า คิดเป็นร้อยละ 24.3 รองลงมาร้อยละ 19.1, 0.7 คือ ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหลืองอ่อน ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชรให้ความเห็นว่าบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมคือกระสอบถุงปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 27.2 รองลงมาถุงพลาสติก คิดเป็นร้อยละ 12.3 และกระสอบป่าน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับรสชาติและกลิ่นที่ต้องการพบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.4 มีต้องการรสดั้งเดิม และร้อยละ 4.4 ต้องการรสสมุนไพร โดยที่ชนิดของกลิ่นข้าวบรรจุถุงที่ต้องการยังคงเป็นกลิ่นดั้งเดิมคิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาร้อยละ 3.5 ต้องการกลิ่นผสม และร้อยละ 2.9 ต้องการกลิ่นสมุนไพร ตามลำดับ

ตารางที่ 4-148 แสดงร้อยละของชนิดข้าวที่ทำเป็นข้าวบรรจุถุง บรรจุภัณฑ์ รสชาติ กลิ่น

จังหวัดกำแพงเพชร												
ชนิดข้าวที่ต้องการ	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
เจ้า	32.8	17.2	7.0	20.8	19.1	24.0	42.5	26.7	28.6	21.4	28.6	24.3
เหนียว	-	-	-	-	2.1	4.0	-	-	-	-	-	0.4
หอมมะลิ	27.7	12.1	5.3	15.1	10.6	20.0	27.5	40.0	21.4	14.3	28.6	19.1
เหลืองอ่อน	-	1.7	1.8	1.9	-	-	-	-	-	-	-	0.7
ข้าวขาว	-	-	-	-	-	4.0	-	-	-	-	-	0.2
อื่น ๆ	10.1	3.4	1.8	3.8	8.5	-	12.5	6.7	7.1	14.3	-	6.6
ชนิดบรรจุภัณฑ์												
ขวดพลาสติก	-	-	10.5	1.9	-	-	-	6.7	-	-	-	1.1
ขวดแก้ว	1.7	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.2
ถุงกระดาษ	0.8	3.4	-	-	2.1	-	-	-	-	-	-	0.9
ถุงพลาสติก	16.8	17.2	10.5	7.5	4.3	4.0	7.5	6.7	7.1	14.3	42.9	12.3
ขวดพลาสติก	-	-	10.5	1.9	-	-	-	6.7	-	-	-	1.1
ขวดแก้ว	1.7	-	-	-	-	-	-	-	7.1	-	-	0.2
ถุงกระดาษ	0.8	3.4	-	-	2.1	-	-	-	-	-	-	0.9
ถุงพลาสติก	16.8	17.2	10.5	7.5	4.3	4.0	7.5	6.7	7.1	14.3	42.9	12.3
ถุงอลูมิเนียม	1.7	-	-	-	2.1	-	-	-	-	-	-	0.7
กระป๋องอลูเนียม	-	-	-	-	-	4.0	-	-	-	-	-	0.2
กระสอบป่าน	9.2	1.7	1.8	5.7	4.3	8.0	5.0		7.1	7.1		5.3
กระสอบถุงปุ๋ย	28.6	22.4	31.6	20.8	27.7	20.0	37.5	40.0	42.9	14.3	7.1	27.2
อื่น ๆ	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7
รสชาติที่ต้องการ												
รสดั้งเดิม	58.8	37.9	35.1	32.1	38.3	32.0	40.0	46.7	64.3	28.6	50.0	43.4
สมุนไพร	2.5	6.9	8.8	1.9	-	-	10.0	13.3	-	7.1	-	4.4
อื่น ๆ	-	-	-	-	2.1	4.0	2.5	-	-	-	-	0.7
กลิ่นที่ต้องการ												
กลิ่นดั้งเดิม	53.8	36.2	33.3	32.1	31.9	32.0	42.5	53.3	57.1	28.6	50.0	41.2
สมุนไพร	1.7	3.4	7.0	1.9	2.1	-	2.5	6.7	7.1	-	-	2.9
ผสม	4.2	3.4	3.5	-	6.4	-	7.5	-	-	7.1	-	3.5
อื่น ๆ	-	1.7	-	-	-	4.0	-	-	-	-	-	0.4

2.12 แหล่งที่เลือกซื้อ สถานที่เลือกซื้อ ความสามารถในการหาซื้อข้าวบรรจุถุง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคอย่างหนึ่ง คือ ปัจจัยด้านแหล่งและสถานที่จำหน่ายสินค้ารวมถึงจำนวนของสินค้าที่มีมากเพียงพอต่อการหาซื้อ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งที่ผู้บริโภค

จังหวัดกำแพงเพชรนิยมมากที่สุดคือ การซื้อจากตลาด คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมาซื้อที่ ร้านค้าทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 15.1 และซื้อจากซูเปอร์มาร์เก็ต คิดเป็นร้อยละ 7.9 ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับสถานที่ที่สะดวก ในการซื้อข้าวบรรจุถุงมากที่สุด คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 25.9 รองลงมา ร้านทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 10.3 และซูเปอร์มาร์เก็ต คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ นอกจากนั้นเมื่อผู้บริโภคมีความต้องการซื้อข้าวสารบรรจุถุงก็สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีคิดเป็นร้อยละ 46.9 ในทางตรงกันข้ามผู้บริโภคบางส่วนร้อยละ 0.9 ให้ความเห็นว่าไม่สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปี เช่น ผู้บริโภคร้อยละ 5.0 ของอำเภอไทรงาม เป็นต้น

ตารางที่ 4-149 แสดงร้อยละของแหล่งที่เลือกซื้อ สถานที่เลือกซื้อ ความสามารถในการหาซื้อข้าวบรรจุถุง

จังหวัดกำแพงเพชร												
แหล่งในการซื้อข้าวบรรจุถุง	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
ซูเปอร์มาร์เก็ต	15.1	5.2	1.8	7.5	6.4	8.0	-	13.3	21.4	-	-	7.9
ตลาด	35.3	27.6	31.6	22.6	12.8	28.0	40.0	60.0	42.9	7.1	21.4	29.6
โรงสี	2.5	8.6	1.8	1.9	-	8.0	5.0	-	7.1	-	-	3.3
งานแสดงสินค้า OTOP	5.0	-	-	1.9	2.1	-	2.5	6.7	-	-	-	2.2
ร้านทั่วไป	16.0	8.6	12.3	9.4	21.3	12.0	17.5	20.0	7.1	28.6	35.7	15.1
7-eleven	1.7	1.7	-	-	-	-	-	6.7	-	-	-	0.9
อื่น ๆ	6.7	5.2	7.0	-	4.3	-	2.5	-	7.1	-	14.3	4.6
สถานที่สะดวกซื้อข้าวบรรจุถุง												
ซูเปอร์มาร์เก็ต	8.4	3.4	-	-	2.1	-	-	-	7.1	-	-	3.1
ตลาด	28.6	20.7	33.3	22.6	17.0	20.0	27.5	46.7	28.6	14.3	28.6	25.9
โรงสี	2.5	6.9	-	1.9	-	-	2.5	-	21.4	-	-	2.6
งานแสดงสินค้า OTOP	1.7	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.7
ร้านทั่วไป	10.9	6.9	5.3	5.7	21.3	12.0	12.5	13.3	-	21.4	7.1	10.3
7-eleven	1.7	-	-	1.9	-	-	-	-	-	-	-	0.7
อื่น ๆ	0.8	5.2	1.8	-	-	-	-	-	7.1	-	-	1.3
สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีหรือไม่												
ได้	60.5	44.8	43.9	30.2	40.4	36.0	45.0	60.0	64.3	28.6	50.0	46.9
ไม่ได้	-	1.7	-	1.9	-	-	5.0	-	-	-	-	0.9

2.13 พฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ความถี่ในการซื้อ ระยะเวลาการบริโภค จำนวนสมาชิกที่บริโภค

ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมีหลายกลุ่ม เช่น ผู้ซื้อ ผู้ใช้ ผู้ให้คำแนะนำ ผู้มีอิทธิพล ซึ่งอาจจะเป็นคนเดียวกันหรือคนละคนก็ได้ ผลการวิจัยพบว่าผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อข้าวบรรจุถุงส่วนใหญ่ร้อยละ 44.1 เป็นคนตัดสินใจเอง ส่วนร้อยละ 3.9 ต้องให้ครอบครัวช่วยตัดสินใจ เช่น อำเภอทรายทองวัฒนา ร้อยละ 13.3 ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซื้อ ส่วนความถี่ในการซื้อข้าวสารบรรจุถุงแต่ละครั้งพบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ร้อยละ 22.6ซื้อข้าวบรรจุถุงประมาณเดือนละ 1 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 9.2 ซื้อสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และร้อยละ 8.3 ซื้อ 2-3 เดือน/ครั้ง ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการบริโภคเรื่องระยะเวลาที่เคยบริโภคโดยร้อยละ 35.7 เคยบริโภคข้าวบรรจุถุงมานานกว่า 12 เดือน รองลงมาร้อยละ 5.9 เคยบริโภคข้าวบรรจุถุงมานานกว่า 30 วัน นอกจากนั้นผู้บริโภคยังซื้อให้สมาชิกในครอบครัวบริโภคซึ่งมีจำนวนสมาชิกของครอบครัวประมาณ 4 -6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 ที่รับประทานข้าวบรรจุถุงรองลงมาร้อยละ 17.1 มีจำนวนสมาชิกในช่วง 1-3 คน โดยมีอำเภอคลองขลุงที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดคือมากกว่า 10 คนที่บริโภคข้าวสารบรรจุถุงคดเป็นร้อยละ 35.1

ตารางที่ 4-150 แสดงจำนวนร้อยละของพฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ความถี่ในการซื้อ ระยะเวลาการบริโภค จำนวนสมาชิกที่บริโภค

จังหวัดกำแพงเพชร												
ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อ	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
ตัดสินใจเอง	57.1	46.6	38.6	32.1	38.3	24.0	42.5	46.7	64.3	21.4	50.0	44.1
ผู้อื่นตัดสินใจ	4.2	-	5.3	-	2.1	12.0	7.5	13.3	-	7.1	-	3.9
ความถี่ (ครั้ง)												
1 สัปดาห์/ครั้ง	12.6	8.6	7.0	9.4	6.4	4.0	7.5	13.3	14.3	-	14.3	9.2
1เดือน/	29.4	19.0	24.6	15.1	14.9	24.0	25.0	20.0	28.6	28.6	7.1	22.6
2_3 เดือน/ครั้ง	8.4	12.1	8.8	3.8	8.5	-	12.5	20.0	7.1	7.1	-	8.3
4_6 เดือน/ครั้ง	-	-	1.8	-	2.1	8.0	-	6.7	14.3	-	-	1.8
อื่น ๆ	9.2	6.9	3.5	3.8	8.5	-	2.5	6.7	-	-	28.6	6.1
ระยะเวลา												
<30 วัน	9.2	5.2	7.0	3.8	-	4.0	-	12.3	14.3	7.1	14.3	5.9
1_6 เดือน	5.0	8.6	1.8	-	6.4	-	5.0	-	7.1	-	-	4.4
6_12 เดือน	-	-	-	-	-	-	5.0	-	-	7.1	-	0.7
>12 เดือน	43.7	32.8		26.4	34.0	32.0	35.0	40.0	42.9	21.4	35.7	35.7
สมาชิก (คน)												
1_3	24.4	19.0	10.5	11.3	14.9	16.0	17.5	6.7	14.3	21.4	21.4	17.3
4_6	30.3	22.4	28.1	20.8	21.3	20.0	20.0	46.7	28.6	7.1	28.6	25.2
7_9	3.4	34.0	3.5	-	2.1	-	7.5	-	14.3	-	-	3.1
>10	-	1.7	35.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2

2.14 ปัญหาและแนวทางพัฒนา ปรับปรุงข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

การแก้ไขปัญหาข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวให้พัฒนาต้องทราบปัญหาสำคัญของการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคพบเสมอก่อน ซึ่งผลจากการวิเคราะห์พบว่าปัญหาที่ผู้บริโภคประสบบ่อยครั้งมากที่สุดคือปัญหาด้านราคาคิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมาคือปัญหาด้านคุณภาพสินค้า คิดเป็นร้อยละ 29.2 ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ ปัญหาทำเลที่ตั้งของร้าน คิดเป็นร้อยละ 2.2 นอกจากนั้นผู้บริโภคได้เสนอแนวทางในการทำให้ข้าวไทยเป็นที่รู้จักในประเทศและต่างประเทศที่ควรกระทำคือ โภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ 50.0 และการปรับปรุงผลิตภัณฑ์บางอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตามลำดับ ส่วนแนวทางในการปรับปรุงข้าวที่ควรทำมากที่สุดคือ การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ราคาผลิตภัณฑ์ และการออกงานแสดงสินค้า คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมาคือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 28.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-151 แสดงร้อยละของ แนวทางพัฒนา ปรับปรุงข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

จังหวัดกำแพงเพชร												
ปัญหา	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
คุณภาพสินค้า	24.4	17.2	22.8	34.0	34	44.0	40.0	53.3	21.4	42.9	21.4	29.2
ราคา	58.0	69.0	57.9	49.1	57.4	52.0	45.0	40.0	64.3	50.0	50.0	55.9
โลโก้ของร้าน/เครื่องหมายการค้า	7.6	1.7	1.8	3.8	2.1	-	2.5	-	7.1	-	7.1	3.7
ที่ตั้งของร้าน	1.7	1.7	1.8	1.9	-	-	7.5	6.7	-	-	7.1	2.2
กิจกรรมส่งเสริมการตลาด	1.7	3.4	7.0	5.7	2.1	4.0	-	-	-	-	14.3	3.3
อื่น ๆ	3.4	3.4	7.0	3.8	4.3	-	2.5	-	7.1	7.1	-	3.7
แนวทางพัฒนา												
ภาพลักษณ์	51.3	37.9	33.3	52.8	53.2	48.0	70.0	66.7	35.7	85.7	42.9	50.0
วัฒนธรรม	15.1	8.6	5.3	-	19.1	12.0	12.5	13.3	14.3	-	7.1	10.5
ประชาสัมพันธ์	7.6	5.2	3.5	1.9	4.3	-	5.0	-	-	-	7.1	4.4
สิ่งแวดล้อม	16.8	13.8	21.1	17.0	21.3	12.0	27.5	13.3	28.6	-	21.4	17.3
ปรับปรุงสินค้า	21.8	19.0	15.8	9.4	23.4	-	12.5	13.3	14.3	-	7.1	16.4
โภชนาการ	45.4	53.4	56.1	58.5	44.7	52.0	37.5	26.7	71.4	57.1	85.7	50.7
อื่น ๆ	0.8	3.4	1.8	1.9	4.3	-	2.5	-	7.1	-	-	2.0
แนวทางปรับปรุงสินค้า												
คุณภาพของผลิตภัณฑ์	34.5	55.2	47.4	58.5	53.2	52.0	35.0	46.7	50.0	35.7	28.6	45.2
ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์	10.9	15.5	15.8	5.7	10.6	-	2.5	-	7.1	-	14.3	9.4
การออกแบบสีสัน และลวดลายใหม่ๆ	18.5	10.3	14.0	17.0	10.6	20.0	10.0	20.0	14.3	-	14.3	14.5
แปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ	32.8	15.2	19.3	17.0	25.5	28.0	17.5	26.7	28.6	64.3	42.9	28.3
บรรจุภัณฑ์	2.5	-	1.8	-	-	-	-	6.7	-	-	-	1.1
ราคาผลิตภัณฑ์	34.5	55.2	47.4	58.5	53.2	52.0	35.0	46.7	50.0	35.7	28.6	45.2
การตกแต่ง/การจัดวางสินค้า	10.9	15.5	15.8	5.7	10.6	-	2.5	-	7.1	-	14.3	9.4

ตารางที่ 4-151 แสดงร้อยละของ แนวทางพัฒนา ปรับปรุงข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว (ต่อ)

จังหวัดกำแพงเพชร												
แนวทางปรับปรุงสินค้า	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	กำแพงเพชร
การต้อนรับของพนักงานขายและการบริการ	18.5	10.3	14.0	17.0	10.6	20.0	10.0	20.0	14.3	-	14.3	14.5
ส่งเสริมการขาย	32.8	15.2	19.3	17.0	25.5	28.0	17.5	26.7	28.6	64.3	42.9	28.3
สถานที่จอดรถ	2.5	-	1.8	-	-	-	-	6.7	-	-	-	1.1
การออกงานแสดงสินค้า	34.5	55.2	47.4	58.5	53.2	52.0	35.0	46.7	50.0	35.7	28.6	45.2
อื่น ๆ	10.9	15.5	15.8	5.7	10.6	-	2.5	-	7.1	-	14.3	9.4

2.14 สิ่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง แนวทางส่งเสริมการขาย สถานที่เหมาะสมสำหรับจัดกิจกรรม

เช่นเดียวกันแรงจูงใจที่ทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าคือต้องสร้างจุดขายเพื่อดึงดูดใจทั้งนี้ ผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชรได้เสนอสิ่งที่ผู้บริโภคควรได้รับเมื่อเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ดังนี้ การมีส่วนลดเมื่อซื้อในปริมาณมาก คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมาคือ การเพิ่มปริมาณให้มากขึ้นกว่าเดิม คิดเป็นร้อยละ 20.2 และมีของแถม คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ ส่วนวิธีการส่งเสริมการขายผู้บริโภคเสนอให้ใช้วิธีการแจกของแถม คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมาคือ การลดราคาช่วงเทศกาล คิดเป็นร้อยละ 34.9 นอกจากนั้นได้เสนอให้เลือกสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการขายและร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ ร้อยละ 29.8 เห็นสมควรใช้สถานที่ราชการ รองลงมาร้อยละ 5.3 สมควรใช้ห้างสรรพสินค้า และร้อยละ 3.1 สมควรใช้อาคารแสดงสินค้า ตามลำดับ

ตารางที่ 4-152 แสดงร้อยละของส่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ แนวทางส่งเสริมการขาย สถานที่จัดกิจกรรม

จังหวัดกำแพงเพชร												
สิ่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อ	**เมือง**	**ขาณุวรลักษบุรี**	**คลองขลุง**	**พรานกระต่าย**	**คลองลาน**	**ลานกระบือ**	**ไทรงาม**	**ทรายทองวัฒนา**	**ปางศิลาทอง**	**บึงสามัคคี**	**โกสัมพีนคร**	**กำแพงเพชร**
ของแถม	6.7	1.7	14.0	1.9	4.3	4.0	-	-	14.3	-	14.3	6.7
ส่วนลดเมื่อซื้อปริมาณมาก	29.4	32.8	24.6	20.8	17.0	12.0	25.0	40.0	35.7	14.3	14.3	29.4
ส่งชิ้นส่วนชิงโชค	0.8	-	1.8	1.9	4.3	-	-	-	14.3	-	7.1	0.8
เพิ่มปริมาณให้มากขึ้นกว่าเดิม	20.2	15.5	5.3	15.1	10.6	16.0	20.0	33.3	21.4	21.4	21.4	20.2
สะสมชิ้นส่วนใช้เป็นส่วนลด	5.0	-	8.8	-	6.4	-	5.0	-	-	-	-	5.0
สะสมชิ้นส่วนแลกของรางวัล	0.8	-	-	-	2.1	4.0	-	-	-	-	-	0.8
อื่น ๆ	6.7	1.7	14.0	1.9	4.3	4.0	-	-	14.3	-	14.3	6.7
วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย												
การลดราคาช่วงเทศกาล	33.6	29.3	21.1	41.5	36.2	48.0	50.0	46.7	14.3	57.1	14.3	34.9
การแจกของแถม	44.5	53.4	61.4	50.9	53.2	48.0	30.0	40.0	64.3	42.9	64.3	49.3
การออกงานแสดงสินค้า	6.7	8.6	5.3	3.8	6.4	4.0	2.5	-	14.3	-	-	5.5
ประชาสัมพันธ์	2.5	-	1.8	-	2.1	-	5.0	6.7	-	-	14.3	2.2
อื่น ๆ	7.6	1.7	5.3	3.8	2.1	-	7.5	6.7	-	-	7.1	4.6
สถานที่จัดกิจกรรม												
ห้างสรรพสินค้า	7.6	5.2	3.5	3.8	4.3	-	2.5	6.7	14.3	7.1	7.1	5.3
สถานที่ราชการ	28.6	24.1	33.3	24.5	31.9	28.0	35.0	46.7	50.0	28.6	14.3	29.8
ซุปเปอร์มาร์เก็ตทั่วไป	-	8.6	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	1.3
อาคารแสดงสินค้า	6.7	1.7	1.8	-	-	4.0	7.5	6.7	-	-	-	3.1
สนามกีฬา	3.4	1.7	1.8	3.8	2.1	-	2.5	-	-	-	7.1	2.4
อื่น ๆ	6.7	3.4	1.8	3.8	2.1	4.0	7.5	13.3	-	-	14.3	3.7

จังหวัดพิจิตร

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้บริโภค

1.1 เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ

ผลการสำรวจผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรในส่วนของข้อมูลทั่วไป พบว่าจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหญิงร้อยละ 52.3 และชายร้อยละ 47.7 โดยเมื่อพิจารณาแยกเป็นเขตอำเภอจะพบว่า อำเภอบึงนาราง มีเพศหญิงตอบแบบสอบถามมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคืออำเภอตะพานหิน คิดเป็นร้อยละ 62.5 โดยที่เขตอำเภอทับคล้อเพศหญิงตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.4 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายในเขตอำเภอดงเจริญมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.3 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายในเขตอำเภอบึงนารางมีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 43-47 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.2 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 38-42 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.2 และเมื่อพิจารณาจะพบว่าช่วงอายุน้อยกว่า 18 ปี จะมีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.7 โดยผู้ตอบแบบสอบถามเขตอำเภอบางมูลนากจะอยู่ในช่วงอายุ 43-47 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.6 รองลงมาคือเขตอำเภอวชิรบารมี คิดเป็นร้อยละ 30.5 ด้านการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 32.3 ศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 17.2 และศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 14.5 ตามลำดับ จากแบบสอบถามด้านประชากรศาสตร์ในเรื่อง อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 50.1 ประกอบอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 19.2 และรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 16.5 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอวชิรบารมี สามง่าม โพธิ์ประทับช้าง สากเหล็ก วังทรายพูน ทับคล้อ บางมูลนาก และดงเจริญ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอเมือง และโพทะเล ประกอบอาชีพค้าขายเป็นส่วนใหญ่ จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีจำนวนอยู่ในช่วงจำนวน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมาคือจำนวน 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 โดยผู้ตอบแบบสอบในเขตอำเภอดงเจริญจะมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-6 คนมากที่สุด คือร้อยละ 72.7 รองลงมาคือในเขตอำเภอ สากเหล็ก คิดเป็นร้อยละ 70.8

เมื่อพิจารณาในภาพรวมด้านเพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และอาชีพแสดงให้เห็นว่า ผู้บริโภคในจังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่ในการซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 38 – 52 ปี มีอาชีพทำการเกษตร ค้าขาย และรับจ้างโดยซื้อให้สมาชิกในครอบครัวบริโภคซึ่งมีจำนวนประมาณ 4 – 6 คน

ตารางที่ 4-153 แสดงจำนวนร้อยละเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จังหวัดพิจิตร													
เพศ	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารัง**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
ชาย	39.7	61.5	45.5	42.4	54.2	60.0	33.3	37.5	69.6	63.8	52.3	77.3	47.7
หญิง	60.3	38.5	54.5	57.6	45.8	40.0	66.7	62.5	30.4	36.2	47.7	22.7	52.3
อายุ													
18-22	3.2	-	3.0	6.1	-	5.0	4.2	-	-	-	-	-	1.7
23-27	1.6	7.7	6.1	3.0	-	-	8.3	6.3	4.3	4.3	4.5	-	3.9
28-32	7.9	3.8	3.0	6.1	8.3	10.0	8.3	6.3	8.7	8.5	6.8	9.1	7.1
33-37	9.5	3.8	-	6.1	8.3	5.0	8.3	6.3	4.3	4.3	4.5	4.5	5.7
38-42	12.7	15.4	24.2	12.1	-	10.0	4.2	12.5	-	14.9	20.5	22.7	13.3
43-47	17.5	19.2	15.2	3.0	25	15.0	20.8	4.2	13.0	17.0	11.4	36.4	15.2
48-52	19.0	30.5	12.1	18.2	4.2	35.0	20.8	20.8	26.1	19.1	93.6	18.2	19.2
53-57	9.5	15.4	24.2	18.2	29.2	15.0	8.3	10.4	17.4	6.4	20.5	4.5	14.3
58-62	14.3	3.8	6.1	12.1	8.3	5.0	4.2	8.3	21.7	14.9	11.4	-	10.1
>63	4.8	-	6.1	15.2	16.8	-	12.5	25.0	4.3	10.6	6.8	4.5	9.6
การศึกษา													
<ป4	9.5	11.5	9.2	12.1	8.3	20.0		6.3	8.7	6.4	11.4	9.1	8.6
ป4	15.9	26.9	36.4	39.4	45.8	35.0	33.3	43.8	34.8	38.3	25	22.7	32.3
ป6	12.7	23.1	15.2	21.2	8.3		29.2	16.7	4.3	10.6	13.6	18.2	14.5
ม3	12.7	19.2	15.2	15.2	20.8	25.0	12.5	14.6	13.0	14.9	9.1	9.1	13.3
ม6	19.0	7.7	15.2	15.2	20.8	25.0	12.5	14.6	13.0	10.6	22.7	36.4	17.2
ป ตรี	23.8	11.5	9.2	-	-	5.0	4.2	8.3	8.7	14.9	11.4		10.1
อื่นๆ	3.2	-	-	3.0	4.2	5.0	4.2	2.1	17.4	4.3	2.3	4.5	2.9
อาชีพ													
แม่บ้าน	3.2	-	-	3.0	4.2	5.0	4.2	2.1	4.3	-	-	-	2.0
บริษัท	-	-	-	-	-	5.0	-	2.1	-	-	-	-	0.5
รับจ้าง	19.0	38.5	3.0	24.2	12.5	10.0	85	12.5	17.4	17.0	13.6	22.7	16.5
ราชการ	15.9	3.8	6.1	-	-	-	4.2	10.4	13.0	12.8	9.1	-	7.9
ค้าขาย	41.3	-	6.1	15.2	25	15.0	8.3	33.3	8.7	34.0	-	-	19.2
เกษตร	19.0	53.8	84.8	45.5	54.2	60.0	75.0	33.3	52.2	31.9	77.3	68.2	50.1
อื่น	-	-	-	-	-	5.0	-	-	-	4.3	-	4.5	1.0
สมาชิก (คน)													
1-3	41.3	23.1	24.2	45.5	16.7	20.0	25.0	39.6	30.4	40.4	29.7	9.1	31.7
4-6	55.6	69.2	60.6	45.5	70.8	70.0	58.3	56.3	56.5	59.6	65.9	72.7	60.4
7-9	1.6	3.8	15.2	9.1	8.3	10.0	12.5	2.1	4.3	-	2.3	18.2	5.9
>10	1.6	3.8	-	-	-	-	4.2	2.1	8.7	-	2.3	-	1.7

1.2 จำนวน อายุ อาชีพของสมาชิกในครอบรัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อายุของสมาชิกส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง น้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาคืออายุในช่วง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.9 โดยพบว่า ในช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี นั้น จำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 โดยพบที่อำเภอวชิรบารมี คิดเป็นร้อยละ 73.1 รองลงมาคืออำเภอสากเหล็ก คิดเป็นร้อยละ 66.7 ตามลำดับ สำหรับสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 60 ปีนั้น พบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.3 โดยพบที่อำเภอโพธิ์ประทับช้างมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.4 โดยมีจำนวนอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 เช่นเดียวกัน นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำครอบครัว (สามี) คิดเป็นร้อยละ 33.4 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง (ภรรยา) คิดเป็นร้อยละ 31.0 โดยจะประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 37.8 รองลงมาจะประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 8.8

ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลในภาพรวมจะพบว่าอายุของสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และการประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือนจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เช่น ถ้าครอบครัวของผู้บริโภคมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก อายุยังน้อยและกำลังศึกษาจะทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าปริมาณมากเพื่อลดต้นทุน เป็นต้น

ตารางที่ 4-154 แสดงร้อยละของจำนวนอายุ และอาชีพของสมาชิกในครอบครัว

จังหวัดพิจิตร													
อายุของสมาชิกในครอบครัว/จำนวน	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	พิจิตร
<20	47.6	69.2	84.8	60.6	70.8	70.0	62.5	64.6	56.5	46.8	63.6	81.8	62.4
1_2	41.3	73.1	72.7	60.6	66.7	65.0	58.3	60.4	56.5	44.7	59.1	54.5	57.2
3_4	3.2	-	12.1	-	4.2	5.0	4.2	4.2	-	2.1	4.5	18.2	4.4
5_6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.1	0.5
21-30	39.7	46.2	42.4	42.4	37.5	50.0	62.5	37.5	43.5	38.3	34.1	31.8	41
1_2	39.7	46.2	36.4	42.4	37.5	45.0	58.3	35.4	47.8	34.0	34.1	27.3	39.3
3_4	-	-	3.0	-	-	5.0	4.2	2.1	-	4.3	-	4.5	1.7
5_6	-	-	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
31-40	33.3	26.9	30.3	24.2	33.3	45.0	37.5	39.6	39.1	36.2	29.5	40.9	34.2
1_2	31.7	26.9	30.3	24.2	37.5	45.0	33.3	37.5	39.1	36.2	29.5	36.4	33.4
3_4	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5	0.5
5_6	-	-	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.2
41-50	44.4	57.7	42.4	36.4	50.0	45.0	58.3	29.2	39.1	55.3	45.5	63.6	45.9
1_2	46.0	57.7	42.4	36.4	50.0	45.0	58.3	27.1	39.1	53.2	45.5	63.6	45.7
3_4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.2
5 51-60	42.9	30.8	51.5	39.4	58.3	50.0	16.7	47.9	45.5	27.7	38.6	9.1	38.8
1_2	42.9	30.8	51.5	39.4	58.3	50.0	16.7	47.9	47.8	27.7	38.6	9.1	39.1
6 >60	25.4	15.4	21.2	39.4	29.2	25.0	25.0	31.3	30.4	29.8	29.5	18.2	27.3
1_2	25.4	15.4	21.2	39.4	29.2	25.0	25.0	31.3	34.8	29.8	27.3	18.2	27.3
3_4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.3	-	0.2
อาชีพของสมาชิกในครอบครัว													
สามี	30.2	30.8	51.5	51.5	33.3	45.0	41.7	25.0	13.0	31.9	38.6	4.5	33.4
ภรรยา	17.5	30.8	39.4	30.3	41.7	35.0	33.3	29.2	17.4	25.5	36.4	59.1	31.0
แม่บ้าน	1.6	7.7	-	-	-	-	-	2.1	-	2.1	-	-	1.2
บริษัท	-	-	-	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
รับจ้าง	7.9	11.5	3.0	24.2	4.2	5.0	12.5	8.3	-	8.5	9.1	13.6	9.1
ราชการ	14.3	3.8	-	6.1	-	10.0	4.2	2.1	8.7	8.5	2.3	-	5.7
ค้าขาย	11.1	3.8	9.1	6.1	20.8	15.0	4.2	18.8	-	8.5	2.3	-	8.8
เกษตร	12.7	34.6	78.8	39.4	50.0	50.0	50.0	22.9	17.4	27.7	59.1	45.5	37.8

1.3 การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการใช้เวลาว่าง

เมื่อพิจารณาการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 59.2 เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รองลงมาร้อยละ 15.7 เป็นสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามทุกอำเภอของจังหวัดพิจิตรจะเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นหลัก โดยอำเภอสามง่ามจะเป็นสมาชิกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.8 รองลงมาร้อยละ 72. คืออำเภอดงเจริญ ในขณะที่อำเภอบางมูลนาก จะเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.1 ส่วนในเรื่องของงานอดิเรกหรือการใช้เวลาว่าง พบว่าส่วนใหญ่นิยมการดูโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 66.6 รองลงมาคือ การปลูกต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 36.6 โดยพบว่าในเขตอำเภอวชิรบารมี ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.9 ดูโทรทัศน์ และร้อยละ 34.6 ฟังวิทยุคิดเป็น ในขณะที่อำเภอตะพานหินนิยมปลูกต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 83.3 ส่วนงานอดิเรกที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำน้อยที่สุดคือ การสะสม คิดเป็นร้อยละ 3.9 เมื่อพิจารณาโดยรวมสามารถสังเกตได้ว่าผู้บริโภคของจังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของผู้บริโภค นอกจากนั้นการที่ผู้บริโภคนิยมใช้เวลาว่างดูรายการโทรทัศน์ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค เช่นกัน

ตารางที่ 4-155 แสดงร้อยละของการเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ และการใช้เวลาว่าง

จังหวัดพิจิตร													
การเป็นสมาชิกของกลุ่ม	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารัง**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
แม่บ้าน	1.6	15.4	-	21.2	-	15.0	16.7	10.4	30.4	-	25	18.2	13.5
เยาวชน	-	-	-	-	-	5.0	-	6.3	-	-	6.8	-	1.7
กิจกรรม	4.8	-	-	-	-	-	-	14.6	-	2.1	9.1	-	2.0
สหกรณ์	4.8	26.9	24.2	12.1	12.5	30.0	4.2	54.2	13.0	12.8	31.8	9.1	15.7
ธกส.	36.5	57.7	78.8	54.5	75.0	75.0	62.5		65.2	53.2	34.1	72.7	59.2
เกษตร	3.2	19.2	30.3	6.1	8.3	20.0	16.7	8.3	21.7	2.1	18.2	31.8	13.3
อื่น ๆ	9.5	7.7	9.1	9.1	16.7	25.0	12.5	10.4	8.7	14.9	4.5	9.1	10.8
งานอดิเรก													
อ่านหนังสือ	34.9	15.4	33.3	18.2	29.2	35.0	20.8	20.8	52.2	29.8	27.3	36.4	29.0
เล่นกีฬา	7.9	15.4	18.2	6.1	12.5	5.0	12.5	6.3	21.7	14.9	31.8	9.1	13.5
ปลูกต้นไม้	23.8	30.8	39.4	45.5	45.8	20.0	20.8	83.3	43.5	48.9	45.5	40.9	36.6
สะสม	-	7.7	9.1	-	-	-	-	2.1	4.3	6.4	6.8	4.5	3.4
เลี้ยงสัตว์	19	34.6	27.3	12.1	20.8	20.0	25.0	20.8	17.4	21.3	31.8	40.9	23.6
ดูหนัง	1.6	3.8	3.0	-	8.3	-	4.2	10.4	4.3	-	6.8	4.5	3.9
ทีวี	69.8	76.9	69.7	63.6	58.3	55.0	70.8	70.8	69.6	68.1	61.4	54.5	66.6
วิทยุ	33.3	34.6	39.4	72.7	29.2	30.0	41.7	50.0	26.1	23.4	27.3	9.1	31.9
นิตยสาร	9.5	-	9.1	-	16.7	15.0	4.2	12.5	4.3	6.4	2.3	4.5	7.1
อื่น ๆ	3.2	-	3.0	-	8.3	30.0	4.2	8.3	8.7	6.4	2.3	4.5	5.7

1.4 รายจ่ายและรายได้ในครัวเรือน

ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณรายจ่ายต่อครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตจังหวัดพิจิตร พบว่า ส่วนใหญ่จะมีปริมาณรายจ่ายในช่วง ไม่เกิน 5,000.00 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมาคือในช่วง 5,000.00 – 7,000.00 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 17.9 โดยพบว่าในเขตอำเภอสากเหล็กจะมีรายจ่ายในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาท/เดือนมากที่สุดคือ ร้อยละ 75.0 รองลงมา คืออำเภอตะพานหิน คิดเป็นร้อยละ 60.4 ส่วนรายจ่ายที่พบน้อยที่สุดคือ ช่วง 25,000.00 – 27,000.00 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 0.0 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาทคิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมาคือ 5,000.00 – 7,000.00 บาทคิดเป็นร้อยละ 16.2 และรายได้ในช่วง 9,100.00 – 11,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ11.3 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอสามง่าม วชิรบารมี ตะพานหิน และโพทะเล จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาท ต่อเดือน ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าผู้บริโภคมีรายได้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำและเมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายจะพบว่ามีรายจ่ายเท่ากับรายได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคมีการออมน้อยและสอดคล้องกับการเป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เป็นสมาชิกจะใช้บริการด้านสินเชื่อ

ตารางที่ 4-156 ปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ยรายเดือน

จังหวัดพิจิตร													
รายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/เดือน)	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารัง**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
<5,000	42.9	53.8	45.5	42.4	75.0	40.0	50.0	60.4	47.8	25.5	56.8	45.5	47.9
5,000-7,000	9.5	19.2	33.3	27.3	8.3	30.0	8.3	10.4	21.7	25.5	4.5	36.4	17.9
7,100-9,000	14.3	11.5	9.1	6.1	8.3	5.0	4.2	4.2	-	10.6	20.5	9.1	9.6
9,100-11,000	7.9	3.8	6.1	9.1	4.2	15.0	12.5	8.3	21.7	10.6	6.8	-	8.6
11,000_13,000	1.7	-	-	6.1	-	5.0	4.2	2.1	4.3	2.1	-	4.5	2.2
13,000_15,000	1.6	-	-	3.0	-	-	12.5	4.2	-	6.4	6.8	-	3.2
15,000_17,000	3.2	3.8	-	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	1.0
17,000_19,000	-	-	-	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
19,000_21,000	6.3	-	-	-	4.2	-	4.2	4.2	4.3	12.8	-	-	3.7
21,000_23,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5	0.2
23,000_25,000	1.6	3.8	-	-	-	5.0	-	2.1	-	-	4.5	-	1.5
>29,000	9.5	3.8	6.1	-	-	-	4.2	2.1	-	4.3	-	-	3.2
รายรับในครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/เดือน)													
<5,000	19.0	23.1	9.1	30.3	41.7	30.0	16.7	25.0	30.4	12.8	25.0	27.3	22.9
5,000-7,000	14.3	30.8	21.2	18.2	12.5	5.0	8.3	27.1	4.3	14.9	9.1	22.7	16.2
7,100-9,000	3.2	3.8	-	18.2	4.2	20.0	8.3	2.1	-	10.6	9.1	13.6	7.6
9,100-11,000	17.5	11.5	9.1	15.2	-	25.0	4.2	8.3	8.7	6.4	9.1	22.7	11.3
11,000_13,000	1.6	7.7	6.1	3.0	4.2	-	8.3	4.2	17.4	4.3	-	14.5	5.4
13,000_15,000	1.6	3.8	6.1	6.1	8.3	-	8.3	4.2	4.3	1.7	-	-	5.2
15,000_17,000	1.6	3.8	6.1	3.0	12.5	10.0	-	2.1	4.3	-	-	-	2.9
17,000_19,000	-	-	6.1	-	-	-	-	-	4.3	-	-	-	0.5
19,000_21,000	9.5	-	9.1	3.0	8.3	5.0	8.3	8.3	-	12.8	4.5	-	6.6
21,000_23,000	1.6	3.8	3	-	-	-	-	-	-	2.1	13.6	4.5	1.2
23,000_25,000	4.8	-	-	3.0	-	-	12.5	4.2	21.7	8.5	2.3	4.5	4.9
25,000_27,000	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5	-	0.7
27,000_29,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.3	2.3	-	0.5
>29,000	22.2	11.5	24.2	-	8.3	5.0	20.8	12.5	4.3	4.3	20.5	-	12.5

2. ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

2.1 การซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวนปริมาณ ราคา และค่าใช้จ่าย

ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวคิดเป็นร้อยละ 91.6 โดยเฉพาะผู้บริโภคของอำเภอวังทรายพูน บางมูลนาก และดงเจริญ ร้อยละ 100.0 เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ในขณะเดียวกันผู้บริโภคอำเภอเมืองร้อยละ 12.2 ไม่เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอื่น ๆ นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์ยังพบว่าผลิตภัณฑ์จากข้าวที่เคยซื้อนั้นส่วนใหญ่เป็นเส้นหมี่ คิดเป็นร้อยละ 60.7 โดยปริมาณส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 0-1.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 23.8 โดยมีราคาในช่วง 21.0-30.0 บาท รองลงมาคือ ขนมจีน ร้อยละ 59.5 โดยปริมาณที่ซื้อส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 0-1.0 กิโลกรัม และมีราคาส่วนใหญ่ในช่วง 11.0-20.0 บาท และ ก๋วยเตี๋ยว ร้อยละ 54.3 โดยปริมาณส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 0-1.0 กิโลกรัม โดยมีราคาส่วนใหญ่ในช่วง 11.0 – 20.0 บาท เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่า ผู้บริโภคของจังหวัดกำแพงเพชรนิยมบริโภคผลิตภัณฑ์จากข้าวประเภทเส้นหมี่ ขนมจีน ก๋วยเตี๋ยว เส้นก๋วยจั๊บ และสุรากลั่น ตามลำดับโดยมีปริมาณการซื้อประมาณครั้งละ 1 กิโลกรัม ส่วนสุรากลั่นครั้งละประมาณ 2 – 3 ขวด

สำหรับค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว พบว่า ปริมาณค่าใช้จ่ายต่อครั้งนั้นอยู่ในช่วงน้อยกว่า 200 บาทต่อครั้ง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมาคือใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ในช่วง 201- 400 บาทต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.4 และเมื่อพิจารณาแยกเป็นในแต่ละเขตอำเภอ พบว่าอำเภอโพทะเลจะมีค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากกว่า 1,000 บาท สูงที่สุดคือ ร้อยละ 12.8 ซึ่งพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวสามารถใช้เป็นข้อมูลการบริโภคของผู้บริโภคส่วนใหญ่ว่ามีแนวโน้มในการใช้จ่ายซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวนเท่าไหร่ ซึ่งสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการกำหนดราคาสินค้า และกำลังการซื้อให้กับผู้ผลิตได้

ตารางที่ 4-157 แสดงร้อยละการเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวน ปริมาณ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

จังหวัดพิจิตร													
การเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางฯ**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
เคย	85.7	92.3	87.9	87.9	95.8	100.0	95.8	89.6	87	89.4	100.0	100.0	91.6
ไม่เคย	12.7	7.7	9.1	9.1	4.2	-	4.2	10.4	8.7	10.6	-	-	7.4
ผลิตภัณฑ์/ปริมาณที่ซื้อ/ราคา													
เส้นหมี่	63.5	57.7	48.5	51.5	62.5	65.0	50.0	41.7	43.5	70.2	79.5	95.5	60.7
ปริมาณ0-1 กิโลกรัม	27.0	30.8	24.2	12.1	37.5	40.0	16.7	6.3	-	27.7	22.7	59.1	23.8
2_3 กิโลกรัม	7.9	7.7	6.1	24.2	8.3	10.0	8.3	20.8	17.4	8.5	20.5	9.1	12.8
4_5 กิโลกรัม	3.2	-	-	3.0	-	-	-	2.1	4.3	2.1	4.5	-	2.0
>5 กิโลกรัม	1.6	-	-	3.0	4.2	5.0	4.2	8.3	8.7	4.3	4.5	4.5	3.9
ราคา 0_10 บาท	7.9	26.9	9.1	9.1	16.7	20.0	-	14.6	13.0	10.6	22.7	36.4	20.1
11_20 บาท	28.6	7.7	21.2	24.2	16.9	-	16.7	4.2	8.7	36.2	22.7	36.4	20.1
21_30 บาท	14.3	-	-	6.1	12.5	35.0	16.7	-	4.3	4.3	9.1	22.7	9.1
>31 บาท	3.2	7.7		3.0	4.2	-	16.7	4.2	4.3	2.1	4.5	9.1	4.4
ก๋วยจั๊บ	38.6	15.4	9.1	15.2	37.5	20.0	12.5	27.1	13.0	25.5	40.9	36.7	24.6
ปริมาณ0-1 กิโลกรัม	12.7	3.8	3.0	-	20.8	10.0	8.3	-	-	12.8	13.6	18.2	8.6
2_3 กิโลกรัม	3.2	-	-	3.0	8.3	5.0	-	14.6	-	2.1	11.4	-	4.7
4_5 กิโลกรัม	1.6	-	-	3.0	-	-	-	6.3	4.3	-	-	-	1.5
>5 กิโลกรัม	-	-	-	-	4.2	-	-	2.1	8.7	-	-	-	1.0
ราคา 0_10 บาท	1.6	3.8	-	3.0	8.3	-	-	14.6	4.3	2.1	6.8	4.5	4.4
11_20 บาท	14.3	3.8	3.0	6.1	12.5	-	4.2	2.1	-	10.6	15.9	4.5	7.6
21_30 บาท	6.3	-	3.0	3.0	12.5	15.0	4.2	-	13.0	10.6	4.5	22.7	6.9
>31 บาท	3.2	-	-	-	4.2	-	4.2	2.1	4.3	-	-	-	1.7
ขนมจีน	52.4	65.4	69.7	63.6	58.3	65.0	58.3	47.9	65.2	55.3	63.6	68.2	59.5
ปริมาณ0-1 กิโลกรัม	19.0	26.9	33.3	33.3	33.3	35.0	29.2	2.1	-	25.5	20.5	13.6	21.6
2_3 กิโลกรัม	3.2	11.5	18.2	18.2	12.5	20.0	8.3	20.8	13.0	10.6	6.8	18.2	12.5
4_5 กิโลกรัม	4.8	7.7	-	3	4.2	-	4.2	18.8	34.8	-	9.1	-	7.1
>5 กิโลกรัม	1.6	-	-	-	4.2	5.0	4.2	2.1	13.0	-	4.5	9.1	2.9
ราคา 0_10 บาท	3.2	-	3	3	4.2	15.0	-	22.9	17.4	4.3	20.5	4.5	8.6
11_20 บาท	22.2	3.8	15.2	36.4	4.2	25.0	20.8	8.3	17.4	19.1	11.4	13.6	16.7

ตารางที่ 4-157 แสดงร้อยละการเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวน ปริมาณ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง (ต่อ)

จังหวัดพิจิตร													
ผลิตภัณฑ์/ปริมาณที่ซื้อ/ราคา	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	พิจิตร
21_30 บาท	17.5	34.6	39.4	18.2	33.3	15.0	33.3	-	-	21.3	-	40.9	20.4
>31 บาท	1.6	7.7		3.0	12.5	5.0	4.2	2.1	17.4	2.1	4.5	4.5	4.4
ก๋วยเตี๋ยว	57.1	26.9	54.5	63.6	58.3	75.0	58.3	52.1	34.8	48.9	61.4	59.1	54.3
ปริมาณ0-1 กิโลกรัม	25.4	7.7	24.2	30.3	37.5	40.0	20.8	-	-	23.4	11.4	31.8	19.9
2_3 กิโลกรัม	7.9	-	9.1	9.1	-	20.0	8.3	29.2	4.3	2.1	22.7	4.5	10.8
4_5 กิโลกรัม	3.2	-	3.0	3.0	-	5.0	4.2	18.8	13	2.1	-	-	4.7
>5 กิโลกรัม	1.6	-	-	6.1	4.2	-	-	2.1	8.7	-	2.3	4.5	2.2
ราคา 0_10 บาท	1.6	-	6.1	9.1	4.2	15.0	4.2	29.2	8.7	4.3	9.1	4.5	8.4
11_20 บาท	30.2	11.5	24.2	33.3	16.7	-	29.2	6.3	4.3	17.0	25.0	22.8	19.7
21_30 บาท	17.5	3.8	9.1	15.2	29.2	45.0	12.5	-	4.3	10.6	4.5	18.2	12.5
>31 บาท	1.6	-	-	-	4.2	10.0	12.5	4.2	4.3	2.1	4.5	-	3.2
สุรา	14.3	30.8	15.2	15.2	33.3	40.0	20.8	14.6	8.7	14.9	4.5	-	3.2
ปริมาณ0-1 ขวด	3.2	15.4	9.1	12.1	12.5	35.0	12.5	-	4.3	2.1	2.3	9.1	7.6
2_3 ขวด	1.6	3.8	-	-	-	-	-	2.1	-	4.3	-	4.5	1.5
4_5 ขวด	-	3.8	-	-	-	-	-	2.1	-	-	-	-	0.5
>5 ขวด	4.8	-	-	3.0	4.2	5.0	8.3	10.4	4.3	2.1	2.3	4.5	4.2
ราคา 0_10 บาท	-	3.8	-	-	4.2	-	-	10.4	-	-	-	-	1.7
11_20 บาท	-	3.8	-	-	-	-	-	2.1	-	-	-	-	0.5
21_30 บาท	-	3.8	-	-	-	5.0	-	2.1	-	2.1	-	-	1.0
>31 บาท	14.3	19.2	12.1	15.2	20.8	35.0	20.8	-	4.3	12.8	2.3	22.7	13.0
อื่น ๆ	1.6	-	-	-	4.2	5.0	-	4.3	-	-	2.3	-	2.0
ปริมาณ0-1	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
2_3	-	-	-	-	-	-	-	2.1	4.3	-	-	-	0.5
>5	-	-	-	-	-	5.0	-	6.3	-	-	2.3	-	1.2
>5	-	-	-	-	-	-	-	-	8.7	-	-	-	0.5
ค่าใช้จ่าย/ครั้ง (บาท)													
<200	54.0	65.4	81.8	72.7	62.5	65.0	58.3	66.7	65.2	57.4	38.6	63.6	61.2
201-400	15.9	11.5	3.0	6.1	20.8	20.0	20.8	12.5	17.4	21.3	20.5	31.8	16.2
401-600	7.9	11.5	6.1	3.0	4.2	-	4.2	6.3	-	2.1	20.5	-	6.4
601-800	3.2	3.8	-	3.0	4.2	-	4.2	6.3	4.3	-	2.3	-	1.7
801-1,000	1.6	-	-	6.1	4.2	-	-	-	4.3	-	4.5	-	1.7
>1,000	4.8	-	-	-	-	10.0	12.5	4.2	-	12.8	4.5	4.5	4.7

2.2 สถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ความสามารถในการหาซื้อ

ผลการวิเคราะห์พบว่าโดยสถานที่ที่ผู้บริโภคมีความสะดวกในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากที่คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 53.8 ของทุกอำเภอในจังหวัดพิจิตร รองลงมาคือ ร้านค้า คิดเป็น ร้อยละ 27.8 และเมื่อสังเกตข้อมูลจะพบว่า ในส่วนการซื้อที่ร้านค้า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอตะพานหินจะตอบสูงสุดคือ ร้อยละ 45.8

ด้านความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว พบว่า ส่วนใหญ่จะมีความถี่ในการซื้อ คือ 1 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมาคือ 1 สัปดาห์/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.4 และเมื่อสังเกตข้อมูลจากตารางจะเห็นว่า ในเขตอำเภอเมือง วชิรบารมี สามง่าม สากเหล็ก วังทรายพูน บึงนาราง โพทะเล บางมูลนาง และดงเจริญ จะมีความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวในช่วง 1 เดือน/ครั้งมากกว่าความถี่ในการซื้อ 1 สัปดาห์/ครั้ง

จากข้อมูลความสามารถในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวตลอดทั้งปีนั้น พบว่า ร้อยละ 91.9 สามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ได้ตลอดทั้งปี โดยในเขตอำเภอวังทรายพูน ทับคล้อ และดงเจริญนั้นจะสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ทั้งปี คิดเป็นร้อยละ 100.0

ตารางที่ 4-158 แสดงจำนวนร้อยละของสถานที่ เลือกซื้อ ความถี่ในการซื้อ และความสามารถในการหาซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว

จังหวัดพิจิตร													
สถานที่	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนาราง**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
ตลาด	55.6	61.5	51.5	48.5	50.0	65.0	45.8	37.5	87	42.6	72.7	40.9	53.8
ร้านค้า	25.4	19.2	30.3	33.3	25.0	15.0	12.5	45.8	8.7	34	22.7	40.9	27.8
พ่อค้าย่อย	1.6	3.8	9.1	-	16.7	10.0	29.2	4.2	-	4.3	4.5	13.6	6.6
ห้าง	4.8	3.8	-	6.1	4.2	5.0	-	-	-	2.1	-	-	2.2
อื่น ๆ	-	3.8	-	3.0	-	5.0	8.3	2.1	-	10.6	-	4.5	2.9
ความถี่ (ครั้ง)													
1สัปดาห์/ครั้ง	22.2	5.7	33.3	48.5	33.3	25.0	25	39.6	34.8	25.5	20.5	22.7	31.4
1เดือน/ครั้ง	25.4	23.1	36.4	27.3	41.7	35.0	37.5	29.2	30.4	55.3	56.8	36.4	36.6
2_3 เดือน/ครั้ง	20.6	3.8	9.1	9.1	12.5	15.0	16.7	8.3	8.7	2.1	11.4	31.8	12
4_6 เดือน/ครั้ง	4.8		3.0	3.0			12.5	2.1	13.0	6.4	4.5		4.2
อื่น ๆ	11.6	7.7	9.1		8.3	25.0		10.4	4.3	4.3	6.8	9.1	7.9
ความสามารถในการหาซื้อ													
ได้	-	92.3	90.9	87.9	95.8	100.0	95.8	87.5	100.0	89.4	93.2	100.0	91.9
ไม่ได้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5	-	0.5

2.3 ผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ชื่นชอบ เหตุผลในการเลือกซื้อ

ผลการวิเคราะห์พบว่าผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ผู้บริโภคชื่นชอบมากที่สุด คือ เส้นก๋วยเตี๋ยว คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาคือ เส้นหมี่ คิดเป็นร้อยละ 26.8 และผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความชื่นชอบน้อยที่สุดคือ สุรา คิดเป็นร้อยละ 2.5 ทั้งนี้ผู้บริโภคมีเหตุผลในการเลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากข้าว ดังนี้ การหาซื้อได้ง่าย จะเป็นเหตุผลในการเลือกรับประทานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคือสามารถหาซื้อได้สะดวก คิดเป็นร้อยละ 33.4 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอสากเหล็ก จะให้เหตุผลในการหาซื้อง่ายมากที่สุด สำหรับเหตุผลที่เลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากข้าวน้อยที่สุดคือ ความหลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 12.5

ตารางที่ 4-159 แสดงจำนวนร้อยละของผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ชื่นชอบและเหตุผลในการเลือกซื้อ

จังหวัดพิจิตร													
ผลิตภัณฑ์ที่ชื่นชอบ	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางฯ**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
เส้นหมี่	30.2	15.4	15.2	28.2	33.3	10.0	25.0	29.2	26.1	38.3	22.7	50.0	26.8
ขนมจีน	12.7	34.6	30.3	24.2	16.7	25.0.	37.5	16.7	47.8	19.1	38.6	27.3	25.6
ก๋วยเตี๋ยว	38.1	26.9	36.4	33.3	37.5	45.0	29.2	37.5	21.6	27.7	31.8	18.2	32.7
ก๋วยจั๊บ	3.2	7.7	6.1	3.0	4.2	5.0	4.2	2.1	-	2.1	4.5	4.5	3.7
สุรา	3.2	7.7	3.0	9.1	-	5.0	-	-	4.3	-	-	-	2.5
อื่น ๆ	87.3	-	-	3.0	4.2	5.0	-	4.2	-	4.3	2.3	-	2.0
เหตุผลที่เลือกซื้อ													
ดีสุขภาพ	12.7	15.4	15.2	12.1	33.3	40.0	29.2	8.3	47.8	23.6	52.3	18.2	23.8
ซื้อง่าย	41.3	61.5	54.5	48.5	58.3	45.0	62.5	56.3	42.5	57.4	59.1	54.5	55.8
ถูก	19	15.4	18.2	18.2	25	30.0	29.2	14.6	34.8	23.4	15.9	9.4	20.1
สะดวก	36.5	30.8	30.3	30.3	29.2	40.0	33.3	22.9	26.1	34.0	45.5	40.9	33.4
หลากหลาย	6.3	3.8	15.2	15.2	20.8	20.0	20.8	16.7	8.7	10.6	13.6	4.5	12.5
ซื้อต้องการ	4.8	15.4	21.2	15.2	45.8	25.0	16.7	18.8	26.1	6.4	34.1	13.6	18.4
อื่น ๆ	7.9	-	9.1	12.1	4.2	25.0	-	6.3	-	2.1	6.8	-	6.1

2.4 การซื้อข้าวสาร ชนิด ความต้องการในการหาซื้อข้าวสาร

ผลการสำรวจพบว่า ชนิดของข้าวที่ผู้บริโภคนิยมบริโภคนั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นนิยมบริโภคข้าวสารเจ้าเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาคือ ข้าวเหนียว คิดเป็นร้อยละ 22.4 และเมื่อพิจารณาในแต่ละอำเภอจะพบว่า ทุกอำเภอในจังหวัดพิจิตรนิยมบริโภคข้าวสารเจ้า และถ้าหากผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคข้าวสาร ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคสามารถหาซื้อข้าวสารมาบริโภคได้ตลอดทั้งปี จำนวนเฉลี่ยร้อยละ 91.9 โดยอำเภอที่สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีมากที่สุดคือ

อำเภอวังทรายพูน ทับคล้อ และดงเจริญคิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลผู้ผลิตที่วิเคราะห์ว่าอำเภอโพทะเลและเมือง เป็นอำเภอที่ปลูกข้าวมากที่สุดในจังหวัดพิจิตร นอกจากนั้นยังพบว่าผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรเฉลี่ยจำนวนร้อยละ 8.11 ไม่ซื้อข้าวสารมาบริโภคเนื่องจากผู้บริโภคปลูกข้าวบริโภคเอง เช่น อำเภอตะพานหิน โพธิ์ประทับช้าง และโพทะเล ตามลำดับ

ตารางที่ 4-160 แสดงจำนวนร้อยละของชนิดข้าวสาร และความต้องการในการหาซื้อข้าวสารมาบริโภค

จังหวัดพิจิตร													
ชนิดข้าว	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางา**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
ข้าวสารเจ้า	96.8	100.0	93.9	93.9	91.7	95.0	100.0	91.7	95.7	97.9	95.5	100.0	65.8
ข้าวเหนียว	12.7	15.4	21.2	18.2	41.7	35.0	20.8	12.5	47.8	23.4	22.4	27.3	22.4
ข้าวกล้อง	1.6	-	12.1	6.1	-	5.0	8.3	4.2	21.7	14.9	11.4	4.5	7.1
ข้าวไร่	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	-	-	0.2
ข้าวมันปู	-	-	-	-	-	-	-	2.1	4.3	-	4.5	4.5	1.2
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	-	-	0.2
ความต้องการซื้อ													
ซื้อ	100.0	92.3	90.9	87.9	95.8	100.0	95.8	87.5	100.0	89.4	93.2	100.0	91.9
ไม่ซื้อ	-	7.7	9.1	12.1	4.2	-	4.2	12.5	-	10.6	4.5	-	8.11

2.5 การซื้อข้าวสารแบบตวงวัด ชนิด ปริมาณ ราคา

พฤติกรรมการซื้อข้าวสารแบบตวงวัดนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามจะเคยซื้อข้าวสารแบบตวงวัด คิดเป็นร้อยละ 91.6 ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามอำเภอวังทรายพูน บางมูลนาก และดงเจริญ ร้อยละ 100.0 เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ในขณะเดียวกันผู้ตอบแบบสอบถามอำเภอเมืองตอบว่าไม่เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.7

ปริมาณข้าวตวงวัดที่ผู้บริโภคซื้อในแต่ละครั้งนั้น พบว่า ส่วนใหญ่จะซื้อที่ปริมาณ 15 กิโลกรัม/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาจะซื้อที่ปริมาณ5 กิโลกรัม/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.1 ผลจากการสอบถามนี้ผู้ประกอบการ และผู้ผลิตสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านการผลิตให้กับผู้ผลิต และเป็นข้อมูลในการกำหนดราคาให้ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวได้

ราคาของข้าวตวงวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซื้อมากที่สุดคือช่วงราคา 21.0-30.0 บาท/กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 34.2 รองลงมาคือช่วงราคา มากกว่า 31.0 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.7 โดยอำเภอทับคล้อ จะเป็นอำเภอที่ซื้อข้าวสารแบบตวงวัดในช่วงราคา 21-30 บาท/กิโลกรัมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมาคืออำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 49.2 ส่วนอำเภอที่ส่วนใหญ่จะซื้อข้าวสารแบบตวงวัดในราคามากกว่า 31 บาทคือ อำเภอตะพานหิน และโพทะเล คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 25.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-161 แสดงร้อยละของการเคยเลือกซื้อข้าวแบบตวงวัด ปริมาณ ราคา

จังหวัดพิจิตร													
การเคยเลือกซื้อข้าวสาร	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางั**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
เคย	85.7	92.3	87.9	87.9	95.8	100.0	95.8	89.6	87	89.4	100.0	100.0	91.6
ไม่เคย	12.7	7.7	9.1	9.1	4.2	-	4.2	10.4	8.7	10.6	-	-	7.4
ปริมาณ (กิโลกรัม)													
1	3.2	7.7	3.0	-	-	-	-	2.1	4.3	-	6.8	-	2.5
2	-	-	3.0	-	8.3	-	4.2	-	-	6.4	2.3	-	2.0
5	7.9	3.8	3.0	9.1	4.2	20.0	-	4.2	17.4	14.9	11.4	-	8.1
10	6.3	15.4	-	-	8.3	5.0	8.3	8.3	4.3	4.3	9.1	-	5.9
15	41.3	38.5	42.4	36.4	25	35.0	20.8	47.9	52.2	42.6	29.5	31.8	38.1
อื่น ๆ	17.5	15.4	12.1		4.2	15.0	4.2	8.3	8.7	19.1	9.1	13.6	11.3
ราคา (บาท/กิโลกรัม)													
11_20	3.2	3.8	9.1	-	12.5	10.0	-	8.3	8.7	12.8	-	4.5	5.9
21-30	49.2	46.2	39.4	18.2	25	10.0	25.0	31.3	56.5	40.4	22.7	27.3	34.2
>31	19.0	11.5	6.1	24.2	12.5	30.0	8.3	29.2	8.7	25.5	22.7	9.1	18.7

2.6 สถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ค่าใช้จ่าย ความสามารถในการหาซื้อข้าวแบบตวงวัด

ผลการวิเคราะห์พบว่า ถ้าหากผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรมีความต้องการซื้อข้าวแบบตวงวัดสถานที่ที่ผู้สะดวกในการซื้อข้าวแบบตวงวัดมากที่สุด คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมาคือ ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 13.5 ซึ่งสอดคล้องกันกับทุกอำเภอ ทั้งนี้ผู้บริโภคมีความถี่ในการซื้อข้าวมากที่สุดประมาณ 1 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาคือ 2-3 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.3 โดยทุกอำเภอในจังหวัดพิจิตรนั้นจะซื้อข้าวแบบตวงวัดในช่วง 1 เดือน/ครั้งมากที่สุดในทุกอำเภอ ส่วนค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวแบบตวงวัดแต่ละครั้งนั้น พบว่ามีค่าใช้จ่ายในช่วงระหว่าง 401-600 บาท/ครั้งนั้น เป็นช่วงที่ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.1 รองลงมาคือ 201-400 บาท/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.0 สำหรับความสามารถหาซื้อข้าวสารตวงวัด นั้น พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีเฉลี่ย ร้อยละ 59.4 โดยเฉพาะอำเภอไทรงามสามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีคิดเป็นร้อยละ 61.7 ในทางตรงกันข้ามมีปัญหาการขาดแคลนไม่สามารถหาซื้อได้เฉลี่ยร้อยละ 40.4 โดยเฉพาะอำเภอบึงนารางคิดเป็นร้อยละ 63.5

ตารางที่ 4-162 แสดงร้อยละของสถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ค่าใช้จ่าย ความสามารถในการหาซื้อข้าวแบบตวงวัด

จังหวัดพิจิตร													
สถานที่เลือกซื้อ	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางฯ**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
ตลาด	49.2	46.2	33.3	24.2	37.5	30.0	12.5	37.5	52.2	48.9	47.7	22.7	39.1
ร้านค้า	20.6	19.2	15.2	6.1	-	20.0	4.2	8.3	17.4	19.1	11.4	13.6	13.5
พ่อค้าย่อย	1.6	7.7	6.1	9.1	8.3	10.0	16.7	10.4	-	6.4	2.3	4.5	6.4
อื่นๆ	1.6	-	3.0	3.0	4.2	-	4.2	10.4	4.3	4.3	2.3	4.5	3.7
ความถี่ (ครั้ง)													
1สัปดาห์/ครั้ง	9.5	23.1	3.0	6.1	16.7	-	4.2	6.3	4.3	2.1	6.8	-	6.9
1เดือน/	34.9	34.6	30.3	33.3	25	35.0	25.0	50.0	39.1	42.6	36.4	22.7	35.6
2_3/	17.5	7.7	3.0	3.0	4.2	10.0	8.3	4.2	21.7	17.0	9.1	13.6	10.3
4_6/	1.6	-	-	-	-	10.0	-	-	8.7	10.6	9.1	9.1	3.9
อื่น ๆ	7.9	7.7	21.2	-	8.3	-	-	8.3	-	6.4	2.3	-	5.9
ค่าใช้จ่าย (บาท)													
<200	6.3	11.5	3.0	6.1	12.5	5.0	-	4.2	13.0	4.3	2.3	4.5	5.7
201-400	15.9	23.1	24.2		20.8	10.0	12.5	14.6	21.7	17.0	25.0	9.1	17.0
401-600	34.9	15.4	15.2	21.2	16.7	15.0	16.7	35.4	13	27.7	20.5	13.6	23.1
601-800	4.8	-	3.0	3.0	-	-	-	2.1	8.7	4.3	2.3	-	2.7
801-1,000	3.2	3.8	3.0	-	-	5.0	-	2.1	-	4.3	-	-	2.0
>1,000	7.9	19.2	9.1	6.1	4.2	20.0	18.3	10.4	17.4	27.3	9.1	18.2	12.0
สามารถซื้อได้ตลอดทั้งปีหรือไม่													
ได้	73.0	69.2	54.5	42.4	50.0	55.0	37.5	68.8	73.9	47.6	61.4	45.5	61.7
ไม่ได้	27.0	3.8	45.5	57.6	50.0	45.0	63.5	31.2	26.1	52.1	38.6	54.5	40.4

2.7 ชนิดที่ชื่นชอบ เหตุผลในการเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัด

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับชนิดของข้าวสารแบบตวงวัดที่ผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรชื่นชอบมากที่สุด คือ ข้าวหอมมะลิ 100 % คิดเป็นร้อยละ 19.2 รองลงมาคือ ข้าวหอมมะลิ คิดเป็นร้อยละ 12.3 โดยเฉพาะอำเภอวิชรบารมีที่ชื่นชอบข้าวหอมมะลิ 100 % คิดเป็นร้อยละ 29.2 ส่วนข้าวหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ ข้าวกล้อง 5% และข้าวมันปู พบว่า ผู้บริโภคชื่นชอบน้อยที่สุดเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.2 รองลงมาร้อยละ 0.5 เท่ากัน คือข้าวเหนียวและข้าวไร่ สำหรับเหตุผลในการเลือกรับประทานข้าวสารแบบตวงวัดชนิดต่าง ๆ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 37.8 จะให้เหตุผลว่า สะดวกในการซื้อ โดยอำเภอบางมูลนากนั้นจะให้เหตุผลในเรื่องนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.1

เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าการที่ผู้บริโภคบางส่วนยังนิยมเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัดมาบริโภคเนื่องจากในบางอำเภอมีผู้บริโภคบางส่วนไม่ได้ปลูกข้าวเองและข้าวสารแบบตวงวัดยังสามารถหาซื้อได้ง่ายและสะดวกมากกว่าการซื้อแบบบรรจุถุงสำเร็จรูปซึ่งสังเกตได้จากปริมาณการซื้อที่ซื้อครั้งละ 400 – 600 บาทและความถี่ในการซื้อ 2 – 3 เดือนต่อครั้ง

ตารางที่ 4-163 แสดงร้อยละของชนิดสารแบบข้าวตวงวัดที่ชื่นชอบ

จังหวัดพิจิตร													
ชนิด	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	พิจิตร
หอมมะลิ100	2.7	29.2	18.2	18.2	16.7	15.0	12.5	12.5	26.1	17	20.5	22.7	19.2
หอมมะลิ10	1.6	3.8	-	3.0	4.2	5.0	4.2	2.1	4.3	-	6.8	9.1	3.2
หอมมะลิ5	-	3.8	-	6.1	-	5.0	12.5	4.2	-	2.1	11.4	4.5	3.9
หอมมะลิ	23.8	15.4	24.2	9.1	4.2	5.0	12.5	2.1	17.4	8.5	11.4	4.5	12.3
หอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.2
กล้อง100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.4	-	-	0.7
กล้อง10	-	-	3.0	-	-	-	-	-	-	2.1	2.3	-	0.7
กล้อง5	-	-	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.2
เหนียว	-	-	-	-	4.2	5.0	-	-	-	-	-	-	0.5
ข้าวไร่	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.5
มันปู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.2
อื่น ๆ	9.5	23.1	15.2	12.1	20.8	5.0	33.3	16.7	8.7	19.1	20.5	18.2	16.5

ตารางที่ 4-164 แสดงร้อยละของเหตุผลในการเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัด

จังหวัดพิจิตร													
เหตุผล	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนารางฯ	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	พิจิตร
มาตรฐาน	22.2	15.4	27.3	12.1	20.8	15.0	8.3	12.5	13.0	23.4	36.4	22.7	20.1
สะดวก	42.9	46.2	33.3	30.3	37.5	25.0	37.5	29.2	30.4	40.4	52.3	36.4	37.8
ซื้อต้องการ	6.3	23.1	18.2	18.2	20.8	20.0	41.7	8.3	21.7	19.1	36.4	18.2	19.4
ถูก	1.6	11.5	-	-	-	-	4.2	2.1	4.3	2.1	11.4	4.5	3.4
ชอบรส	6.3	19.2	27.3	12.1	12.5	10.0	12.5	10.4	8.7	6.4	9.1	13.6	11.5
หลากหลาย	6.3	7.7	9.1	3.0	12.5	5.0	8.3	2.1	4.3	6.4	9.1	4.5	6.4
อื่น ๆ	3.2	-	3.0	-	-	-	8.3	4.2	-	2.1	-	-	1.5

2.8 การเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ขนาดบรรจุ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

ในการเลือกซื้อข้าวสารแบบบรรจุถุงพบว่าผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรพบว่า ส่วนใหญ่เคยเลือกซื้อข้าวสารแบบบรรจุถุง คิดเป็นร้อยละ 58.5 โดยเฉพาะอำเภอบางมูลนากและโพทะเลที่เคยเลือกซื้อมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 72.7 และ 67.7 ตามลำดับ ในทางตรงกันข้ามอำเภอตะพานหิน โพทะเลและเมืองให้ความเห็นว่าร้อยละ 39.6, 34 และ 31.7 ตามลำดับไม่เคยซื้อข้าวสารบรรจุถุง สำหรับขนาดของข้าวบรรจุถุงนั้น พบว่า ขนาดที่ได้รับความนิยมจากผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ขนาด 15 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 32.2 รองลงมาคือขนาด 5 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 10.8 สำหรับราคาของข้าวบรรจุถุงที่นิยมเลือกซื้อส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงราคาระหว่างกิโลกรัมละ 21.0-30.0 คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมาคือราคมมากกว่า 31.0 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.2 ตามลำดับ ทังนี้มีค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อข้าวบรรจุถุงอยู่ในช่วง 401-600 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.4 ส่วนในช่วง 201-400 บาท นั้นมีจำนวนร้อยละ 15.2 ตามลำดับ โดยค่าใช้จ่ายที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบน้อยที่สุดคือช่วง 601-800 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.5

ตารางที่ 4-165 แสดงร้อยละของการเคยเลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง ขนาดบรรจุ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

จังหวัดพิจิตร													
การเคยเลือกซื้อข้าวสาร	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางฯ**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
เคย	63.5	65.4	63.6	48.5	50.0	40.0	79.2	37.5	56.5	67.7	72.7	59.1	58.5
ไม่เคย	31.7	30.8	30.3	24.2	8.3	25.0	-	39.6	30.4	34.0	13.6	13.6	25.6
ขนาด (กิโลกรัม)													
1	-	-	3.0	-	-	-	-	2.1	-	4.3	2.3	-	1.2
2	-	-	3.0	-	-	5.0	-	-	4.3	8.5	2.3	-	2.0
5	17.5	7.7	3.0	3.0	12.5	10.0	4.2	4.2	17.4	23.4	9.1	9.1	10.8
10	3.2	7.7	33.3	3.0	-	-	16.7	-	4.3	4.3	18.2	-	4.9
15	31.7	50.0	-	42.4	33.5	20.0	45.8	22.9	30.4	23.4	31.8	31.8	32.2
อื่น ๆ	11.1	-	24.2	3.0	4.2	5.0	16.7	6.3	4.3	10.6	9.1	22.7	9.8
ราคา (บาท/ก.ก.)													
11_20	6.3	7.7	6.1	-	-	5.0	4.2	4.2	4.3	2.1	2.3	-	3.7
21-30	31.7	38.5	48.5	24.2	25.0	20.0	37.5	16.7	34.8	31.9	29.5	54.5	31.7
>31	23.8	11.5	9.1	24.2	16.7	15.0	12.5	14.6	4.3	25.5	25.0	-	17.2
ค่าใช้จ่าย (บาท/ครั้ง)													
<200	9.5	7.7	6.1	3.0	4.2	5.0	-	2.1	13.0	14.9	4.5	4.5	6.6
201-400	9.5	23.1	18.2	9.1	20.8	10.0	16.7	12.5	26.1	14.9	20.5	9.1	15.2
401-600	31.7	26.9	6.1	27.3	20.8	15.0	33.3	16.8	4.3	12.8	38.6	22.7	22.4
601-800	3.2	-	3.0	3.0	-	-	4.2	-	-	2.1	-	-	1.5
801-1,000	3.2	3.8	3.0	3.0	-	-	-	-	4.3	2.1	-	-	1.7
>1,000	6.3	3.8	27.3	3.0	4.2	10.0	25.0	6.3	8.7	14.9	11.4	22.7	11.3

2.9 จุดเด่น เหตุผลที่เลือกซื้อและไม่เลือกซื้อข้าวบรรจุถุง

ในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมักมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อต่างกัน จากการวิเคราะห์หาจุดเด่นที่จูงใจให้เลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง พบว่า จุดเด่นของข้าวสารบรรจุถุงอยู่ที่สินค้ามีมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 19.7 รองลงมาคือ สะดวกในการซื้อ คิดเป็นร้อยละ 16.2 และ การเก็บรักษา คิดเป็นร้อยละ 8.1 ส่วนเหตุผลในการเลือกซื้อข้าวบรรจุถุงนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 37.8 ตอบว่า สะดวก โดยอำเภอบางมูลนากจะตอบแบบสอบถามในส่วนนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือ มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 20.1 แต่อย่างไรก็ตามยังมีผู้บริโภคบางส่วนไม่เลือกซื้อข้าวสารบรรจุโดยให้เหตุผลว่ามีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 18.9 รองลงมาคือ ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 7.6 ส่วนเหตุผลที่ผู้ตอบ

แบบสอบถามไม่เลือกซื้อข้าวบรรจุถุงน้อยที่สุดคือ รสชาติไม่อร่อย คิดเป็นร้อยละ 2.2 นั่นคือ รสชาติไม่ใช่เหตุผลหลักในการตัดสินไม่ซื้อข้าวบรรจุถุง

ตารางที่ 4-166 แสดงจำนวนร้อยละของจุดเด่นข้าวสารบรรจุถุง เหตุผลที่เลือกซื้อและไม่ซื้อ

	จังหวัดพิจิตร												
จุดเด่นของผลิตภัณฑ์	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางฯ**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
การเก็บรักษา	11.1	7.7	6.1	6.1	16.7	5.0	-	6.3	8.7	6.4	11.4	9.1	8.1
สินค้ามีมาตรฐาน	31.7	3.8	15.2	12.1	-	15.0	45.8	10.4	-	17.0	36.4	31.8	19.7
มีรสชาติและกลิ่นเฉพาะตัว	3.2	7.7	15.2	6.1	4.2	-	-	8.3	8.7	-	2.3	4.5	4.9
มีหลากหลาย	1.6	3.8	6.1	9.1	4.2	5.0	12.5	6.3	17.4	4.3	11.4	-	6.4
สะดวกในการซื้อ	15.9	26.9	15.2	12.1	25.0	15.0	16.7	6.3	17.4	25.5	11.4	13.6	16.2
ราคาถูก	-	3.8	-	-	-	-	-	-	-	6.4	-	-	1.0
ขนส่ง	-	3.8	3.0	3.0	-	-	-	-	4.3	-	-	-	1.0
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.2
เหตุผลที่เลือกซื้อ													
มาตรฐาน	22.2	15.4	27.3	12.1	20.8	15.0	8.3	12.5	13.0	23.4	36.4	22.7	20.1
สะดวก	42.9	46.2	33.3	30.3	37.5	25.0	37.5	29.2	30.4	40.4	52.3	36.4	37.8
ซื้อต้องการ	6.3	23.1	18.2	18.2	20.8	20.0	41.7	8.3	21.7	19.1	36.4	18.2	19.4
ถูก	1.6	11.5	-	-	-	-	4.2	2.1	4.3	2.1	11.4	4.5	3.4
ชอบรส	6.3	19.2	27.3	12.1	12.5	10.0	12.5	10.4	8.7	6.4	9.1	13.6	11.5
หลากหลาย	6.3	7.7	9.1	3	12.5	5.0	8.3	2.1	4.3	6.4	9.1	4.5	6.4
อื่น ๆ	3.2	-	3.0	-	-	-	8.3	4.2	-	2.1	-	-	1.5
เหตุผลที่ไม่เลือกซื้อ													
ไม่สด	6.3	7.7	-	6.1	4.2	5.0	-	-	-	2.1	-	4.5	3.4
ไม่สะอาด	12.7	7.7	3.0	3.0	-	-	8.3	8.3	-	6.4	-	9.1	5.7
ราคาแพง	15.9	26.9	21.2	9.1	12.5	5.0	12.5	14.6	30.4	25.5	18.2	40.9	18.9
หาซื้อไม่สะดวก	6.3	7.7	3.0	-	20.8	5.0	12.5	2.1	4.3	2.1	9.1	4.5	5.7
ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์	15.9	-	-	6.1	-	10.0	4.2	10.4	-	-	15.9	-	7.6
ไม่สะดวกในการซื้อ	7.9	3.8	-	3.0	-	5.0	8.3	2.1	-	10.6	2.3	-	4.7
รสชาติไม่อร่อย	3.2	3.8	-	3.0	8.3	5.0	-	-	4.3	-	-	4.5	2.2
ปลูกเอง	1.6	-	6.1	-	8.3	-	12.5	-	4.3	-	11.4	4.5	3.7
อื่นๆ	-	3.8		3.0	4.2	-	-	-	8.7	2.1	4.5	-	2.0

2.10 ชนิดที่ชื่นชอบ ยี่ห้อที่รู้จัก ยี่ห้อที่นิยมบริโภค

ในการบรรจุถุงข้าวสารเพื่อจำหน่ายผู้แปรรูปจำเป็นต้องทราบว่าผู้บริโภคมีความต้องการและชื่นชอบข้าวสารชนิดใดมากที่สุด ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรชื่นชอบข้าวสารบรรจุถุงชนิดหอมมะลิ 100 % มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 19.2 ส่วนที่ผู้ตอบแบบสอบถามชื่นชอบน้อยที่สุด คือ ข้าวหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ ข้าวกล้อง 5 % และข้าวมันปู คิดเป็นร้อยละ 0.2 เท่ากันซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้บริโภคข้าวสารแบบตวงวัด

ผลการวิเคราะห์ยี่ห้อข้าวสารบรรจุถุงที่ผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรรู้จักมากที่สุด คือ ตราดอกบัว คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมาคือตรามาบุญครอง คิดเป็นร้อยละ 15.5 และตราหงส์ทอง คิดเป็นร้อยละ 10.8 ตามลำดับ สำหรับยี่ห้อที่ผู้บริโภครู้จักน้อยที่สุดคือ ตราปิ่นเงิน คิดเป็นร้อยละ 0.5

เช่นเดียวกันผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับยี่ห้อหรือตราสินค้าของข้าวสารบรรจุถุงที่ผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรนิยมบริโภคมากที่สุด คือข้าวตรา ดอกบัว คิดเป็นร้อยละ 18.9 รองลงมาคือตราฉัตรทอง คิดเป็นร้อยละ 7.9 และตรามาบุญครอง คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-167 ชนิดข้าวบรรจุถุงที่ผู้ตอบแบบสอบถามชื่นชอบมากที่สุด

จังหวัดพิจิตร													
ชนิดข้าวที่ชื่นชอบ	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางฯ**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
หอมมะลิ100	2.7	29.2	18.2	18.2	16.7	15.0	12.5	12.5	26.1	17	20.5	22.7	19.2
หอมมะลิ10	1.6	3.8	-	3.0	4.2	5.0	4.2	2.1	4.3	-	6.8	9.1	3.2
หอมมะลิ5	-	3.8	-	6.1	-	5.0	12.5	4.2	-	2.1	11.4	4.5	3.9
หอมมะลิ	23.8	15.4	24.2	9.1	4.2	5.0	12.5	2.1	17.4	8.5	11.4	4.5	12.3
หอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.2
กล้อง100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.4	-	-	0.7
กล้อง10	-	-	3.0	-	-	-	-	-	-	2.1	2.3	-	0.7
กล้อง5	-	-	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.2
เหนียว	-	-	-	-	4.2	5.0	-	-	-	-	-	-	0.5
ข้าวไร่	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.5
มันปู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.2
อื่น ๆ	9.5	23.1	15.2	12.1	20.8	5.0	33.3	16.7	8.7	19.1	20.5	18.2	16.5

ตารางที่ 4-168 แสดงร้อยละของยี่ห้อหรือตราสินค้าของข้าวสารบรรจุถุงที่รู้จัก และนิยมบริโภค

จังหวัดพิจิตร													
ยี่ห้อที่รู้จัก	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนารางค	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	พิจิตร
ดอกบัว	27	42.3	15.2	15.2	37.5	25.0	58.3	18.8	26.1	34.0	34.1	31.8	29.2
ดาวเรือง	-	7.7	-	-	-	5.0	4.2	2.9	-	-	2.3	4.5	1.7
ม้า	1.6	-	3.0	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.7
บัวมงกุฎ	4.8	7.7	30	3.0	-	-	12.5	2.1	4.3	2.1	6.8	4.5	4.2
ฉัตรทอง	22.2	3.8	12.1	12.1	8.3	10.0	16.7	8.3	8.7	17	9.1	4.5	12.0
ฉัตรอุบล	20.6	3.8	18.2	6.1	8.3	10.0	8.3	10.4	-	4.3	2.3	-	9.1
ฉัตรเพชร	4.8	3.8	3.0	3.0	-	-	-	6.3	4.3	4.3	4.5	-	3.7
อคส.	1.6	-	-	-	-	-	4.2	2.1	-	4.3	4.5	-	1.7
เกษตร	6.3	-	3.0	3.0	12.5	5.0	-	8.3	4.3	12.8	13.6	13.6	7.4
อิ่มทิพย์	3.2	-	-	-	-	-	-	-	4.3	2.1	11.4	-	2.2
เบญจรงค์	22.2	7.7	6.1	3.0	8.3	5.0	4.2	4.2	13	19.1	15.9	-	10.1
มาบุญครอง	22.2	19.2	-	18.2	20.8	10.0	4.2	8.3	-	19.1	22.7	18.2	15.5
สุพรรณ	3.2	13.8	6.1	12.1	8.3	-	4.2	4.2	4.3	10.6	11.4	4.5	6.4
หงส์ทอง	12.7	15.4	9.1	6.1	8.3	15.0	4.2	2.1	8.7	23.4	13.6	4.5	10.8
ปิ่นเงิน	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.5
แสนดี	3.2	-	-	-	-	-	4.2	-	-	-	2.3	-	1.0
อื่น ๆ	9.5	11.5	12.1	15.2	8.3	5.0	25.0	12.5	17.4	19.1	25.0	13.6	14.7
ยี่ห้อที่นิยมบริโภค													
ดอกบัว	9.5	19.2	12.1	9.1	25.0	10.0	29.2	16.7	13.0	27.7	29.5	31.8	18.9
ดาวเรือง	-	3.8	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	4.5	0.7
ม้า	-	-	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.2
บัวมงกุฎ	1.6	3.8	-	-	-	-	4.2	-	-	-	4.5	-	1.2
ฉัตรทอง	15.9	3.8	15.2	6.1	-	5.0	8.3	4.2	8.7	10.6	4.5	-	7.9
ฉัตรอุบล	11.1	3.8	15.2	6.1	-	5.0	4.2	2.1	-	4.3	2.3	-	5.2
ฉัตรเพชร	1.6	3.8	3.0	3.0	-	-	-	6.3	4.3	2.1	4.5	-	2.7
อคส.	1.6	-	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.5
เกษตร	4.8	-	-	-	-	5.0	-	4.2	4.3	4.3	4.5	9.1	3.2
อิ่มทิพย์	-	-	3.0	-	-	-	-	-	-	2.1	2.3	-	0.7
เบญจรงค์	9.5	3.8	-	3.0	-	5.0	4.2	2.1	-	6.4	4.5	4.5	4.2
มาบุญครอง	4.8	7.7	-	9.1	4.2	10.0	4.2	4.2	8.7	6.4	9.1	9.1	6.1
สุพรรณ	1.6	3.8	3.0	3.0	-	-	-	-	4.3	2.1	6.8	-	2.2

ตารางที่ 4-168 แสดงร้อยละของยี่ห้อหรือตราสนค้าของข้าวสารบรรจุถุงที่รู้จัก และนิยมบริโภค(ต่อ)

จังหวัดพิจิตร													
ยี่ห้อที่นิยมบริโภค	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางา**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
หงส์ทอง	4.8	11.5	3.0	-	8.3	5.0	4.2	2.1	4.3	10.6	4.5	4.5	5.2
ปิ่นเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	-	0.2
แสนดี	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5
อื่น ๆ	12.7	19.2	24.2	24.2	12.5	10.0	41.7	8.3	21.7	23.4	25.0	18.2	19.4

2.11 ความต้องการของผู้บริโภคในเรื่องชนิดข้าว ชนิดบรรจุภัณฑ์ รสชาติ และ กลิ่น

ในการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคนั้นข้อมูลด้านความต้องการในผลิตภัณฑ์ เช่น ชนิดข้าวที่ต้องการให้บรรจุถุง ชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุ รสชาติและกลิ่นจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อโดยผู้แปรรูปนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับใช้ตามความต้องการของผู้บริโภค ผลการวิเคราะห์พบว่าชนิดของข้าวที่ต้องการให้นำมาบรรจุถุงมากที่สุดคือ ข้าวสารเจ้า คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาร้อยละ 24.8, 6.6 คือ ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหลืองอ่อน ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรให้ความเห็นว่าบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมคือกระสอบถุงปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 25.1 รองลงมาถุงพลาสติก คิดเป็นร้อยละ 18.7 และกระสอบป่าน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับรสชาติที่ต้องการพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 55.2 มีต้องการข้าวบรรจุถุงรสชาติสมุนไพร และร้อยละ 52.3 ต้องการรสชาติดั้งเดิมตามลำดับ ส่วนกลิ่นของข้าวบรรจุถุงพบว่าผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.1 ต้องการให้ข้าวบรรจุถุงมีกลิ่นดั้งเดิม รองลงมาร้อยละ 3.9 ต้องการให้เป็นกลิ่นผสมของข้าวและกลิ่นปรุงแต่งอื่น ๆ ส่วนร้อยละ 2.7 ต้องการให้มีกลิ่นสมุนไพร ตามลำดับ

ตารางที่ 4-169 แสดงร้อยละของชนิดข้าวที่ทำเป็นข้าวบรรจุถุง บรรจุภัณฑ์ รสชาติ และกลิ่น

จังหวัดพิจิตร													
ชนิดข้าวที่ต้องการบรรจุถุง	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนารางา	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	พิจิตร
เจ้า	36.5	50.0	48.5	27.3	33.3	35.0	62.5	35.4	26.1	55.3	40.9	45.5	41.3
หอมมะลิ	33.3	50.0	48.3	27.3	33.3	35.0	62.5	35.4	34.8	23.4	31.8	9.1	24.8
เหลืองอ่อน	3.2	19.2	12.1	-	8.3	10.0	8.3	14.6	-	4.3	2.3	-	6.6
ข้าวขาว	-	-	-	3.0	-	-	-	-	4.3	2.1	-	-	0.7
อื่น ๆ	3.2	11.5	3.0	6.1	4.2		29.2		4.3	8.5	9.1	36.4	8.1
ชนิดบรรจุภัณฑ์													
ขวดพลาสติก	1.6	-	-	3.0	-	-	-	2.1	-	2.1	-	-	1.0
ขวดแก้ว	-	-	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
ถุงกระดาษ	3.2	-	-	-	-	-	8.3	2.1	-	2.1	6.8	4.5	2.5
ถุงพลาสติก	28.6	23.1	12.1	6.1	16.7	5.0	25.0	10.4	17.4	25.5	20.5	22.7	18.7
ถุงอลูมิเนียม	1.6	-	3.0	-	-	-	-	2.1	-	-	-	-	0.7
กระป๋องอลูเนียม	-	3.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
กระสอบป่าน	4.8	11.5	3.0	9.1	4.2	10.0	20.8	6.3	8.7	10.6	15.9	4.5	8.8
กระสอบถุงปุ๋ย	20.6	19.2	42.4	27.3	29.2	25.0	25.0	16.7	21.7	21.3	31.8	27.3	25.1
อื่น ๆ	-	3.8	-	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5
รสชาติที่ต้องการ													
รสดั้งเดิม	58.7	57.7	51.5	45.5	50.0	35.0	75.0	37.5	43.5	46.8	68.2	54.5	52.3
สมุนไพร	3.2	3.8	12.1	3.0	-	-	4.2	-	4.3	14.9	6.8	4.5	55.2
อื่น ๆ	1.6	-	-	-	-	5.0	-	-	-	-	-	-	0.5
กลิ่นที่ต้องการ													
รสดั้งเดิม	57.1	61.5	54.5	45.5	50	35	79.2	33.5	43.5	44.7	61.4	50.0	51.1
สมุนไพร	1.6	3.8	3.0	-	-	-	-	-	4.3	10.6	4.5	4.5	2.7
ผสม	3.2	-	6.1	3.0	-	-	-	6.3	-	6.4	6.8	4.5	3.9
อื่น ๆ	1.6	-	-	-	-	5.0	-	-	-	-	-	-	0.5

2.12 แหล่งที่เลือกซื้อ สถานที่เลือกซื้อ ความสามารถในการหาซื้อข้าวบรรจุถุง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคอย่างหนึ่ง คือ ปัจจัยด้านแหล่งและสถานที่จำหน่ายสินค้ารวมถึงจำนวนของสินค้าที่มีมากเพียงพอต่อการหาซื้อ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งที่ผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรนิยมมากที่สุดคือ การซื้อจากตลาด คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาคือการซื้อที่ ร้านค้าทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 21.4 และซื้อจากซุปเปอร์มาร์เก็ต คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสถานที่ที่สะดวก ในการซื้อข้าวบรรจุถุงมากที่สุด คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ ร้านค้าทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 12.5 และซุปเปอร์มาร์เก็ต คิดเป็นร้อยละ 5.9 ตามลำดับนอกจากนั้นเมื่อผู้บริโภคมีความ

ต้องการซื้อข้าวสารบรรจุถุงก็สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีคิดเป็นร้อยละ 58 ในทางตรงกันข้ามผู้บริโภคบางส่วนร้อยละ 42 ให้ความเห็นว่าไม่สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปี เช่น ผู้บริโภคร้อยละ 55 ของอำเภอวังทรายพูน เป็นต้น

ตารางที่ 4-170 แสดงร้อยละของแหล่งที่เลือกซื้อ สถานที่เลือกซื้อ ความสามารถในการหาซื้อข้าวบรรจุถุง

จังหวัดพิจิตร													
แหล่งในการซื้อข้าวบรรจุถุง	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางฯ**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
ซูเปอร์มาร์เก็ต	15.9	23.1	6.1	6.1	20.8	15.0	4.2	4.2	21.7	25.5	15.9	-	13.5
ตลาด	31.7	53.8	51.5	30.3	41.7	30.0	37.5	27.1	34.8	38.3	52.3	40.9	38.6
โรงสี	6.3	-	9.1	-	8.3	10.0	-	6.3	13.0	10.6	31.8	31.8	10.6
งานแสดงสินค้า OTOP	4.8	-	3.0	6.1	8.3	-	-	2.1	2.7	8.5	13.6	-	5.2
ร้านทั่วไป	23.8	38.5	9.1	24.2	12.5	20.0	41.7	8.3	17.4	23.4	27.3	13.6	21.4
7-eleven	6.3	-	6.1	-	4.2	-	-	6.3	-	4.3	4.5	-	3.4
สถานที่ในการซื้อข้าวบรรจุถุง													
ซูเปอร์มาร์เก็ต	12.7	-	3.0	-	8.3	20.0	-	-	8.7	10.6	-	-	5.9
ตลาด	25.4	42.3	42.4	27.3	50.0	25.0	37.5	25.0	34.8	36.2	47.7	31.8	34.6
โรงสี	3.2	-	3.0	-	-	-	-	4.2	4.3	-	11.4	18.2	3.7
งานแสดงสินค้า OTOP	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
ร้านทั่วไป	11.1	19.2	3.0	15.2	8.3	10.0	41.7	6.3	4.3	14.9	13.6	9.1	12.5
7-eleven	6.3	-	3.0	3.0	-	-	-	2.1	-	-	-	-	1.2
อื่น ๆ	3.2	3.8	6.1	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	1.5
สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีหรือไม่													
ได้	63.5	65.4	63.6	48.5	45.8	45.0	79.2	37.5	56.5	54.7	72.7	59.1	58.0
ไม่ได้	36.5	34.6	36.4	52.5	54.2	55.0	20.8	62.5	43.5	4.3	27.3	40.9	42.0

2.13 พฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ความถี่ในการซื้อ ระยะเวลาการบริโภค จำนวนสมาชิกที่บริโภค

ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมีหลายกลุ่ม เช่น ผู้ซื้อ ผู้ใช้ ผู้ให้คำแนะนำ ผู้มีอิทธิพล ซึ่งอาจจะเป็นคนเดียวกันหรือคนละคนก็ได้ ผลการวิจัยพบว่าผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อข้าวบรรจุถุงส่วนใหญ่ร้อยละ 52.3 ผู้ซื้อเป็นคนตัดสินใจเอง ส่วนร้อยละ 6.6 ต้องให้

ครอบครัวช่วยตัดสินใจ เช่น อำเภอบึงนาราง ร้อยละ 12.5 ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซื้อ ส่วนความถี่ในการซื้อข้าวสารบรรจุถุงแต่ละครั้งพบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ร้อยละ 31.2 ซื้อข้าวบรรจุถุงประมาณเดือนละ 1 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 9.1 ซื้อ 2-3 เดือน/ครั้ง และซื้อสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ร้อยละ 7.9 ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการบริโภคเรื่องระยะเวลาที่เคยบริโภคข้าวบรรจุโดยร้อยละ 48.9 เคยบริโภคข้าวบรรจุถุงมานานกว่า 12 เดือน รองลงมาร้อยละ 4.7 เคยบริโภคข้าวบรรจุถุงมานานกว่า 1-6 เดือน นอกจากนั้นผู้บริโภคยังซื้อให้สมาชิกในครอบครัวบริโภคซึ่งมีจำนวนสมาชิกของครอบครัวประมาณ 4 -6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 ที่รับประทานข้าวบรรจุถุงรองลงมาร้อยละ 19.4 มีจำนวนสมาชิกในช่วง 1-3 คน โดยเฉพาะอำเภอบึงนารางที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดคือมากกว่า 10 คนที่บริโภคข้าวสารบรรจุถุงคิดเป็นร้อยละ 4.2

ตารางที่ 4-171 แสดงจำนวนร้อยละของพฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ความถี่ในการซื้อ ระยะเวลาการบริโภค จำนวนสมาชิกที่บริโภค

จังหวัดพิจิตร													
ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อ	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนาราง**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
ตัดสินใจเอง	61.9	53.8	51.5	39.4	50.0	50.0	66.7	37.5	56.5	51.1	59.1	50.0	52.3
ผู้อื่นตัดสินใจ	1.6	7.7	12.1	9.1	4.2	-	12.5	2.1	-	10.6	11.4	9.1	6.6
ความถี่ (ครั้ง)													
1 สัปดาห์/ครั้ง	4.3	15.4	3.0	6.1	25.0	10.0	12.5	4.2	8.7	8.5	6.8	-	7.9
1เดือน/	39.7	30.8	42.4	27.3	20.8	25.0	33.3	22.9	26.1	25.5	38.0	31.8	31.2
2_3 เดือน/ครั้ง	14.3	11.5	9.1	9.1	4.2	5.0	12.5	4.2	8.7	8.5	4.5	18.2	9.1
4_6 เดือน/ครั้ง	1.6	3.8	3.0	-	8.3	5.0	16.7	2.1	8.7	10.6	6.8	9.1	5.7
อื่น ๆ	3.2	3.8	6.1	6.1	4.2	10.0	-	6.3	4.3	6.4	13	-	5.7
ระยะเวลาการบริโภค													
<30 วัน	3.2	-	-	-	4.2	10.0	-	-	4.3	4.3	6.8	4.5	2.9
1_6 เดือน	6.3	3.8	3.0	-	8.3	10.0	8.3	2.1	-	4.3	9.1	-	4.7
6_12 เดือน	-	3.8	3.0	-	-	-	-	-	4.3	2.1	4.5	-	1.5
>12 เดือน	54.0	57.7	57.6	39.4	37.5	25.0	70.8	37.5	47.8	51.1	50.0	54.5	48.9
สมาชิก (คน)													
1_3	28.6	19.2	9.1	24.2	12.5	5.0	20.8	14.6	17.4	27.7	27.7	9.1	19.4
4_6	30.2	46.2	42.4	24.2	41.7	25.0	45.8	20.8	39.1	34.0	45.5	40.9	35.1
7_9	1.6	-	12.1	-	4.2	15.0	8.3	-	-	-	2.3	9.1	3.4
>10	1.6	-	-	-	-	-	4.2	-	-	-	-	-	0.5

2.14 ปัญหาและแนวทางพัฒนา ปรับปรุงข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

การแก้ไขปัญหาข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวให้พัฒนาต้องทราบปัญหาสำคัญของการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคพบเสมอก่อน ซึ่งผลจากการวิเคราะห์พบว่าปัญหาที่ผู้บริโภคประสบบ่อยครั้งมากที่สุดคือปัญหาด้านราคาคิดเป็นร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือปัญหาด้าน คุณภาพสินค้า คิดเป็นร้อยละ 39.6 ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ ทำเลที่ตั้งของร้าน คิดเป็นร้อยละ 2.7

นอกจากนั้นผู้บริโภคได้เสนอแนวทางในการทำให้ข้าวไทยเป็นที่รู้จักในประเทศและต่างประเทศที่ควรกระทำ คือ การประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 37.8 รองลงมาคือ พัฒนาด้านข้อมูลด้านโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตามลำดับ ส่วนแนวทางในการปรับปรุงข้าวที่ควรทำมากที่สุดคือ การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาคือ ราคาลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 39.1 และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ บรรจุภัณฑ์ และการส่งเสริมการขาย คิดเป็นร้อยละ 23.0

ตารางที่ 4-172 แสดงร้อยละของปัญหา แนวทางพัฒนา ปรับปรุงข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

จังหวัดพิจิตร													
ปัญหา	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนารางฯ**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
คุณภาพสินค้า	36.5	42.3	42.4	45.5	54.2	65.0	29.2	37.5	39.1	38.3	31.8	27.3	39.6
ราคา	54.0	42.3	42.4	39.4	20.8	20.0	70.8	47.9	47.8	42.6	38.6	63.6	45.0
โลโก้ของร้าน/เครื่องหมายการค้า	1.6	3.8	-	9.1	12.5	5.0	-	6.3	-	2.1	-	-	3.2
ที่ตั้งของร้าน	3.2	3.8	3.0	30	-	-	-	-	4.3	4.3	6.8	-	2.7
กิจกรรมส่งเสริมการตลาด	3.2	-	3.0	3.0	4.2	10.0	-	-	4.3	4.3	4.5	4.5	3.2
อื่น ๆ	1.6	7.7	6.1	-	-	-	-	8.3	4.3	8.5	6.8	4.5	4.7
แนวทางพัฒนา													
ภาพลักษณ์	23.8	15.4	9.6	18.2	12.5	25.0	12.5	8.3	17.4	8.5	6.8	4.5	4.7
วัฒนธรรม	7.9	19.2	6.1	3.0	8.3	5.0	4.2	16.7	8.7	10.6	11.4	-	9.1
ประชาสัมพันธ์	30.2	23.1	51.5	45.5	33.3	15.0	29.2	54.2	47.8	42.6	34.1	31.8	37.8
สิ่งแวดล้อม	6.3	15.4	9.1	9.1	8.3	5.0	29.2	-	13	2.1	9.1	27.3	9.3
ปรับปรุงสินค้า	12.7	3.8	6.1	15.2	16.7	30.0	4.2	2.1	4.3	12.8	9.1	13.6	10.3
โภชนาการ	14.3	15.4	15.2	6.1	-	10.0	20.8	14.6	4.3	19.1	9.1	13.6	13.5
อื่น ๆ	3.2	3.8	-	3.0	-	10.0	-	4.2	-	2.1	-	-	2.2
แนวทางปรับปรุง													
คุณภาพของผลิตภัณฑ์	61.9	76.9	48.5	75.8	66.7	100	41.7	52.1	52.2	59.6	61.4	72.7	62.4
ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์	12.7	11.5	12.1	9.1	8.3	5.0	4.2	4.2	13.0	6.4	15.9	18.2	11.8
การออกแบบสีสัน และลวดลายใหม่ๆ	1.6	3.8	3.0	-	8.3	5.0	4.2	4.2	-	4.3	-	-	2.9
แปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ	7.9	15.4	33.3	15.2	45.8	10.0	20.8	14.6	30.4	17.0	22.7	13.6	19.2
บรรจุภัณฑ์	25.4	38.5	21.2	9.1	8.3	25.0	20.8	10.4	21.7	17.0	18.2	18.2	19.2
ราคาผลิตภัณฑ์	31.7	57.7	51.5	21.2	45.8	40.0	50.0	52.1	39.1	31.9	31.8	27.3	39.1
การตกแต่ง/การจัดวางสินค้า	4.8	7.7	12.1	12.1	8.3	-	4.2	-	8.7	10.6	9.1	4.5	6.9
การต้อนรับของพนักงานขายและการบริการ	1.6	3.8	-	6.1	12.5	200	4.2	-	-	2.1	2.3	-	3.4
ส่งเสริมการขาย	20.6	26.9	24.2	18.2	12.5	15.0	-	22.9	17.4	23.4	22.7	9.1	19.2
สถานที่จอดรถ	1.6	-	3.0	3.0	8.3	5.0	4.2	-	-	-	2.3	4.5	2.2
การออกงานแสดงสินค้า	3.2	-	3.0	9.1	25	10.0	8.3	8.3	13.0	-	4.5	9.1	7.9
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	10.0	-	-	4.3	-	2.3	-	1.2

2.15 สิ่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง แนวทางส่งเสริมการขาย สถานที่เหมาะสมสำหรับจัดกิจกรรม

เช่นเดียวกันแรงจูงใจที่ทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าคือต้องสร้างจุดขายเพื่อดึงดูดใจทั้งนี้ ผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรได้เสนอสิ่งที่ผู้บริโภคควรได้รับเมื่อเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ดังนี้ การมีส่วนลดเมื่อซื้อในปริมาณมาก คิดเป็นร้อยละ 30.7 รองลงมาคือ เพิ่มปริมาณให้มากขึ้นกว่าเดิม คิดเป็นร้อยละ 24.3 และมีของแถม คดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ ส่วนวิธีการส่งเสริมการขายผู้บริโภคเสนอให้ใช้วิธีการลดราคาช่วงเทศกาลพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 21.1 และการแสดงสินค้า คิดเป็นร้อยละ 16.0 ตามลำดับ นอกจากนั้นได้เสนอให้เลือกสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการขายและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ ร้อยละ 44.5 เห็นสมควรใช้สถานที่ราชการ รองลงมาร้อยละ 7.1 สมควรใช้ห้างสรรพสินค้า และร้อยละ 4.2 สมควรใช้อาคารแสดงสินค้า ตามลำดับ

ตารางที่ 4-173 แสดงร้อยละของสิ่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ แนวทางส่งเสริมการขาย สถานที่จัดกิจกรรม

จังหวัดพิจิตร													
สิ่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อสินค้า	**เมือง**	**วชิรบารมี**	**สามง่าม**	**โพธิ์ประทับช้าง**	**สากเหล็ก**	**วังทรายพูน**	**บึงนาราง**	**ตะพานหิน**	**ทับคล้อ**	**โพทะเล**	**บางมูลนาก**	**ดงเจริญ**	**พิจิตร**
ของแถม	15.9	3.8	6.1	9.1	-	5.0	12.5	6.3	8.7	21.3	6.8	9.1	9.8
ส่วนลดเมื่อซื้อปริมาณมาก	30.2	26.9	36.4	24.2	45.8	35.0	29.2	20.8	13.0	40.4	27.3	45.5	30.7
ส่งชิ้นส่วนชิงโชค	3.2	3.8	-	-	-	5.0		2.1	4.3	6.4	4.5	4.5	2.9
เพิ่มปริมาณให้มากขึ้นกว่าเดิม	17.0	34.6	27.3	24.2	33.3	15.0	37.5	12.5	26.1	21.3	20.5	22.7	24.3
สะสมชิ้นส่วนใช้เป็นส่วนลด	9.5	3.8	6.1	-	4.2	10.0	4.2	2.1	-	21.3	4.5	-	4.2
สะสมชิ้นส่วนแลกของรางวัล	-	3.8	-	-	-	-	-	2.1	4.3	-	2.3	-	1.0
อื่น ๆ	-	7.7	6.1	3.0	-	5.0	-	4.2	4.3	4.3	6.8	4.5	3.7
วิธีการส่งเสริมการขาย													
การลดราคาช่วงเทศกาล	58.7	38.5	51.1	45.5	37.5	35.0	29.2	68.8	39.1	46.3	25	54.5	46.4
การแจกของแถม	15.9	15.4	12.1	15.2	4.2	5.0	8.3	10.2	13.0	17.0	9.1	9.1	12.0
การออกงานแสดงสินค้า	17.5	19.2	-	21.2	25.0	20.0	29.2	6.3	17.4	12.8	15.9	9.1	16.0
ประชาสัมพันธ์	6.3	23.1	21.2	15.2	33.3	25.0	33.3	12.5	30.4	12.8	40.9	27.3	21.1
อื่น ๆ	-	3.8	3.0	3.0	-	15.0	-	2.1	-	10.6	2.3	-	3.2
สถานที่จัดกิจกรรม													
ห้างสรรพสินค้า	15.9	3.8	-	12.1	8.3	10.0	-	2.1	4.3	8.5	9.1	-	7.1
สถานที่ราชการ	44.4	50.0	42.4	21.2	45.8	40.0	70.8	35.4	34.8	48.9	50.0	59.1	44.5
ซุปเปอร์มาร์เก็ตทั่วไป	3.2	3.8	-	-	-	-	-	-	-	2.1	2.3	-	1.2
อาคารแสดงสินค้า	-	3.8	12.1	9.1	12.5	10.0	4.2	-	4.3	-	4.5	-	4.2
สนามกีฬา	-	-	-	3.0	-	-	-	2.1	-	2.1	-	-	0.7
อื่น ๆ	-	-	9.1	3.0	-	-	-	-	13.0	-	4.5	-	2.2

จังหวัดพิษณุโลก

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้บริโภค

1.1 เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ

ผลการสำรวจผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกในส่วนของข้อมูลทั่วไป พบว่าจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหญิงร้อยละ 55.5 และชายร้อยละ 44.5 โดยเมื่อพิจารณาแยกเป็นเขตอำเภอจะพบว่า อำเภอวัดโบสถ์มีเพศหญิงตอบแบบสอบถามมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาคืออำเภอพรหมพิราม คิดเป็นร้อยละ 66.7 โดยที่เขตอำเภอนครไทยและอำเภอบางกระทุ่มพบว่า เพศหญิงตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายในเขตอำเภอนครไทยและบางกระทุ่มมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายในเขตอำเภอวัดโบสถ์มีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.3 ส่วนอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 43-47 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.2 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 38-42 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.6 และเมื่อพิจารณาจะพบว่าช่วงอายุระหว่าง 23-27 ปี จะมีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.9 โดยผู้ตอบแบบสอบถามเขตอำเภอนครไทยจะอยู่ในช่วงอายุ 43-47 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาคือ เขตอำเภอชาติตระการ คิดเป็นร้อยละ 17.6

ด้านการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 27.5 ศึกษาระกับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 21.5 และศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 15.6 ตามลำดับ จากแบบสอบถามด้านประชากรศาสตร์ในเรื่อง อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 34.2 ประกอบอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 30.1 และรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 16.6 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอบางระกำ บางกระทุ่ม เนินมะปราง วัดโบสถ์ ชาติตระการ และนครไทย มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอเมือง พรหมพิรามและวังทองประกอบอาชีพค้าขายเป็นส่วนใหญ่ สำหรับจำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีจำนวนอยู่ในช่วงจำนวน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมาคือจำนวน 1-3 คน โดยผู้ตอบแบบสอบในเขตอำเภอชาติตระการจะมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-6 คนมากที่สุด คือร้อยละ 70.6 รองลงมาคือในเขตอำเภอวัดโบสถ์ คิดเป็นร้อยละ 68.4

เมื่อพิจารณาในภาพรวมด้านเพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และอาชีพแสดงให้เห็นว่า ผู้บริโภคในจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่ในการซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 33 – 57 ปี มีอาชีพทำการเกษตร ค้าขาย และรับจ้างโดยซื้อให้สมาชิกในครอบครัวบริโภคซึ่งมีจำนวนประมาณ 4 – 6 คน

ตารางที่ 4-174 แสดงจำนวนร้อยละเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จังหวัดพิษณุโลก										
เพศ	**เมือง**	**บาง ระกำ**	**พรหม พิราม**	**วังทอง**	**บาง กระทุ่ม**	**เนิน มะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติ ตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
ชาย	43.8	59.8	33.3	34.4	66.7	39.4	26.3	52.9	66.7	44.5
หญิง	56.3	40.2	66.7	65.6	33.3	60.6	73.7	47.1	33.3	55.5
อายุ										
18-22	2.3	5.7	2.4	2.2	-	-	-	-	33.3	3.1
23-27	2.3	-	4.8	4.4	6.7	6.1	5.3	-	-	2.9
28-32	5.1	3.4	9.5	8.9	-	3.0	-	11.8	-	5.5
33-37	7.4	6.9	4.8	14.4	20.0	21.2	15.8	29.4	11.1	10.9
38-42	15.3	19.5	9.5	18.9	6.7	24.2	10.5	29.4	-	16.6
43-47	21	16.1	11.9	15.6	20.0	6.1	10.5	17.6	44.4	17.2
48-52	15.3	19.5	16.7	7.8	13.3	9.1	21.1	-	11.1	13.9
53-57	12.5	13.8	9.5	11.1		18.2	15.8	-	-	11.7
58-62	9.1	8.0	19	6.7	13.3	6.1	10.5	5.9	-	9.0
63 ขึ้นไป	9.7	6.9	11.9	10.0	20.0	6.1	10.5	5.9	-	9.2
การศึกษา										
<ป4	6.3	14.9	-	-	13.3	15.2	10.5	5.9	-	10.2
ป4	25	21.8	38.1	32.2	20.0	36.4	31.6	11.8	33.3	27.5
ป6	8.0	23.0	14.3	12.2	13.3	30.3	15.8	17.6	11.1	14.3
ม3	14.8	14.9	11.9	12.2	20.0	12.1	26.3	35.3	33.3	15.6
ม6	27.8	19.5	16.7	23.3	20.0	3.0	5.3	29.4	11.1	21.5
ป ตรี	13.1	5.7	-	5.6	-	3.0	10.5	-	11.1	7.6
อื่นๆ	4.5	-	2.4	4.4	13.3	-	-	-	-	3.1
อาชีพ										
แม่บ้าน	5.1	23.0	7.1	5.6	6.7	9.1	15.8	-	-	5.3
บริษัท	2.3	1.1	-	1.1	6.7	-	-	-	11.1	1.6
รับจ้าง	22.2	9.2	14.3	21.1	6.7	9.1	10.5	5.9	22.2	16.6
เรียน	1.7	3.4	-	-	-	-	-	-	-	1.2
ราชการ	10.8	1.1	4.8	6.7	6.7	-	5.3	-	-	6.1
ค้าขาย	36.4	28.7	42.9	32.2	26.7	18.2	5.3	-	-	30.1
เกษตร	14.2	50.6	31.0	26.7	46.7	60.6	63.2	94.1	66.7	34.2
อื่น	6.3	3.4	-	3.3	-	-	-	-	-	3.5
สมาชิก (คน)										
1-3	35.2	35.6	52.2	32.3	26.7	24.2	26.3	17.6	55.6	34.6
4-6	58.0	58.6	38.1	60.0	66.7	63.6	68.4	70.6	33.3	57.8
7-9	5.1	3.4	9.5	6.7	-	6.1	5.3	11.8	11.1	5.7
>10	1.7	1.1	-	1.1	6.7	3.0	-	-	-	1.4

1.2 จำนวน อายุ อาชีพของสมาชิกในครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อายุของสมาชิกส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.8 รองลงมาคืออายุในช่วง54-50 ปี โดยพบว่า ในช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี นั้น จำนวนสมาชิกอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 โดยพบที่อำเภอชาติตระการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาคืออำเภอบางระกำ คิดเป็นร้อยละ 64.4 ตามลำดับ สำหรับสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 60 ปีนั้น พบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 โดยพบที่อำเภอบางกระทุ่มมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.0 โดยมีจำนวนอยู่ในช่วง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 เช่นเดียวกัน นอกจากนั้นยังพบว่า จากการสอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำครอบครัว (สามี) คิดเป็นร้อยละ 38.5 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง (ภรรยา) คิดเป็นร้อยละ 34.0 โดยจะประกอบอาชีพแม่บ้านเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาเกษตรกรเป็น คิดเป็นร้อยละ 25.2 และค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 19.ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลในภาพรวมจะพบว่าอายุของสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชกในครัวเรือน และการประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือนจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เช่น ถ้าครอบครัวของผู้บริโภคมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก อายุยังน้อยและกำลังศึกษาจะทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าปริมาณมากเพื่อลดต้นทุน เป็นต้น

ตารางที่ 4-175 แสดงร้อยละของจำนวนอายุ และอาชีพของสมาชิกในครอบครัว

จังหวัดพิษณุโลก										
อายุของสมาชิกในครอบครัว/จำนวน	เมือง	บางระกำ	พรหมพิราม	วังทอง	บางกระทุ่ม	เนินมะปราง	วัดโบสถ์	ชาติตระการ	นครไทย	พิษณุโลก
<20	68.2	66.7	64.3	67.8	60.0	66.7	63.2	64.7	66.7	66.8
1_2	61.9	64.4	61.9	55.6	40.0	42.4	52.6	64.7	55.6	58.8
3_4	4.5	2.3	2.4	10.0	20.0	21.2	10.5	-	-	6.6
5_6	-	-	-	2.2	-	3.0	-	-	-	0.6
21-30	39.8	50.6	38.1	37.8	26.7	48.5	52.6	41.2	77.8	42.6
1_2	37.5	48.3	35.7	36.7	20.0	42.4	52.6	35.3	66.7	40.0
3_4	1.7	2.3	2.4	1.1	6.7	3.0	-	5.9	-	2.3
5_6	0.6	-	-	-	-	3.0	-	-	-	0.4
31-40	33	39.1	35.7	45.6	53.3	63.6	36.8	88.2	-	40.8
1_2	30.7	39.1	35.7	37.8	53.3	57.6	36.8	88.2	-	38.1
3_4	0.6	-	-	5.6	-	3.0	-	-	-	1.4
5_6	-	-	-	-	-	3.0	-	-	-	0.2
>6	0.6	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
41-50	53.4	51.7	31.0	43.3	33.3	30.3	36.8	29.4	66.7	45.9
1_2	51.7	51.7	31.0	42.2	33.3	30.3	31.6	23.5	66.7	44.7
3_4	0.6	-	-	1.1	-	-	-	5.9	-	0.6
5 51-60	31.3	27.6	35.7	33.3	40.0	33.3	36.8	17.6	11.1	31.1
1_2	30.1	27.6	33.3	32.2	40.0	33.3	36.8	17.6	11.1	30.3
3_4	1.1	-	2.4	-	-	-	-	-	-	0.6
อาชีพของสมาชิกในครอบครัว										
สามี	36.9	26.4	42.9	46.7	26.7	42.4	63.2	41.2	33.3	38.5
ภรรยา	36.9	40.2	31	27.8	46.7	24.2	31.6	35.3	11.1	34.0
แม่บ้าน	2.8	1.1	4.8	6.7	6.7	3.0	-	-	-	33.0
บริษัท	2.8	-	-	1.1	-	6.1	5.3	-	-	18.0
รับจ้าง	12.5	8.0	9.5	17.8	-	3.0	15.8	-	-	10.9
ราชการ	9.1	1.1	2.4	1.1	-	6.1	-	-	-	4.3
ค้าขาย	21	20.7	26.2	20.0	20.0	15.2	5.3	-	-	19.1
เกษตร	12.5	27.6	31	18.9	46.7	36.4	68.4	64.7	44.4	25.2
อื่น ๆ	1.7	1.1	-	7.8	-	-	-	-	-	2.3

1.3 การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการใช้เวลาว่าง

เมื่อพิจารณาการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 46.9 จะเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รองลงมาจะเป็นสมาชิก ประเภทอื่นๆ ร้อยละ 14.8 โดยในทุกเขตอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก ผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นหลัก โดยในเขตอำเภอพรหมพิรามจะเป็นสมาชิกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมาคือเขตอำเภอ ชาติตระการ คิดเป็นร้อยละ 58.8 ในขณะที่อำเภอนครไทย จะมีจำนวนสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนในเรื่องของงานอดิเรกหรือการใช้เวลาว่างที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำคือ การดูโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 72.5 รองลงมาคือ การฟังวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 40.2 โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอบางกระทุ่ม ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.7 จะดูโทรทัศน์ และฟังวิทยุคิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 40.0 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอพรหมพิรามจะฟังวิทยุคิดเป็นร้อยละ 57.1 ส่วนงานอดิเรกหรือการใช้เวลาว่างพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทำน้อยที่สุดคือ การอ่านนิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 2.7 เมื่อพิจารณาโดยรวมสามารถสังเกตได้ว่าผู้บริโภคของจังหวัดพิษณุโลกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของผู้บริโภค นอกจากนั้นการที่ผู้บริโภคนิยมใช้เวลาว่างดูรายการโทรทัศน์ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค เช่นกัน

ตารางที่ 4-176 แสดงร้อยละของการเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ และการใช้เวลาว่าง

จังหวัดพิษณุโลก										
การเป็นสมาชิกของกลุ่ม	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
แม่บ้าน	5.7	16.1	2.4	3.3	6.7	6.1	31.6	35.3	33.3	9.4
เยาวชน	0.6	2.3	-	1.1	-	-	-	5.9	11.1	1.2
กิจกรรม	3.4	4.6	-	2.2	-	-	21.1	5.9	11.1	3.7
สหกรณ์	12.5	11.5	16.7	11.1	20.0	21.2	10.5	11.8	44.4	13.7
ธกส	36.9	63.2	59.5	43.3	40.0	54.5	42.1	58.8	33.3	46.9
เกษตร	5.7	18.4	4.8	13.3	13.3	6.1	36.8	52.9	22.2	12.7
อื่น ๆ	15.3	11.5	14.3	17.8	-	18.2	15.8	5.9	33.3	14.8
งานอดิเรก										
อ่านหนังสือ	33.5	10.3	35.7	34.4	20.0	24.2	42.1	35.3	22.2	34.4
เล่นกีฬา	21	23.0	7.1	12.2	20.0	9.1	-	11.8	33.3	17.2
ปลูกต้นไม้	35.2	26.4	16.7	21.1	13.3	24.2	47.4	70.6	22.2	29.5
สะสม	5.1	4.6	2.4	2.2	6.7	3.0	5.3	-	-	3.9
เลี้ยงสัตว์	19.9	37.9	19.0	22.2	33.3	12.1	36.8	35.3	55.6	25.2
ดูหนัง	6.8	8.0	-	10.0	6.7	6.1	5.3	-	11.1	6.8
ทีวี	67.0	73.6	85.7	82.2	86.7	72.7	57.9	58.8	33.3	72.5
วิทยุ	32.0	44.8	57.1	46.7	40.0	45.5	31.6	29.4	22.2	40.2
นิตยสาร	9.1	8.0	9.5	10.0	6.7	3.0	10.5	5.9	-	2.7
อื่น ๆ	6.3	46.0	7.1	1.1	6.7	24.2	15.8	11.8	-	6.8

1.4 รายจ่ายและรายได้ในครัวเรือน

ผลการวิจัยด้านปริมาณรายจ่ายต่อครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ส่วนใหญ่จะมีปริมาณรายจ่ายในช่วง ไม่เกิน 5,000.00 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาคือในช่วง 5,000.00 – 7,000.00 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 20.1 โดยพบว่าในเขตอำเภอวัดโบสถ์จะมีรายจ่ายในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาท/เดือนมากที่สุดคือ ร้อยละ 63.2 รองลงมา คืออำเภอบางระกำ คิดเป็นร้อยละ 57.5 ส่วนรายจ่ายที่พบน้อยที่สุดคือ ช่วง 21,000.00 – 23,000.00 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 0.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.9 รองลงมาคือ 5,000.00 – 7,000.00 บาทคิดเป็นร้อยละ 14.3 และรายได้ในช่วง 7,100.00 – 9,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ12.3 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอวังทองจะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง น้อยกว่า 5,000.00 บาท ต่อเดือน ส่วนอำเภอวังทอง จะมีรายได้ส่วนใหญ่ 5,000.00 – 7,000.00 บาทต่อเดือน ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าผู้บริโภคมีรายได้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำและเมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายจะพบว่ามีรายจ่ายเท่ากับรายได้แสดงให้

เห็นว่าผู้บริโภคมีการออมน้อยและสอดคล้องกับการเป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เป็นสมาชิกจะใช้บริการด้านสินเชื่อ

ตารางที่ 4-177 ปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ยรายเดือน

จังหวัดพิษณุโลก										
รายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/เดือน	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
<5,000	22.7	57.5	40.5	56.7	53.3	42.4	63.2	47.1	44.4	38.1
5,000-7,000	23.3	10.3	19.0	22.2	20.0	21.2	15.8	29.4	22.2	20.1
7,100-9,000	9.7	6.9	14.3	11.1	13.3	9.1	15.8	23.5	-	10.5
9,100-11,000	18.2	-	16.7	12.2	6.7	9.1	-	-	22.2	13.1
11,000_13,000	3.4	2.3	4.8	6.7	-	3.0	-	-	-	3.5
13,000_15,000	6.3	3.4	-	5.6	6.7	-	5.3	-	11.1	4.5
15,000_17,000	2.8	-	-	-	-	3.0	-	-	-	1.2
17,000_19,000	1.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
19,000_21,000	5.7	9.2	2.4	4.4	-	3.0	-	-	-	3.5
21,000_23,000	-	1.1	-	-	-	-	-	-	-	0.2
23,000_25,000	0.6	2.3	-	-	-	-	-	-	-	0.6
>29,000	3.4	5.7	2.4			9.1				3.1
รายรับในครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/เดือน)										
<5,000	13.1	23.0	26.2	10.0	26.7	36.4	47.4	35.5	33.3	19.9
5,000-7,000	10.8	10.3	16.7	25.6	20.0	12.1	5.3	11.8	22.2	14.3
7,100-9,000	10.8	-	9.5	13.3	6.7	18.2	5.3	11.8	11.1	12.3
9,100-11,000	8.5	10.3	7.1	11.1	13.3	12.1	10.5	17.6	11.1	10
11,00_13,000	7.4	-	4.8	10.0	-	3.0	10.5	11.8	-	5.9
13,000_15,000	10.2	6.9	19.0	8.9	20.0	3.0	10.5	11.8	-	9.8
15,000_17,000	3.4	-	2.4	3.3	6.7	3.0	-	-	11.1	3.5
17,000_19,000	2.3	-	-	1.1	-	-	-	5.9	-	1.4
19,000_21,000	10.2	6.9	11.9	4.4	-	3.0	5.3	5.9	11.1	7.6
21,000_23,000	2.8	2.3	-	1.1	-	-	-	-	-	1.2
23,000_25,000	2.8	-	-	2.2	-	-	-	-	-	1.4
25,000_27,000	1.1	46.0	-	1.1	-	-	-	-	-	0.6
27,000_29,000	0.6	1.1	-	-	-	-	-	-	-	0.2
>29,000	14.8	18.4	2.4	6.7	6.7	9.1	5.3	-	-	11.1

2. ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

2.1 การซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวนปริมาณ ราคา และค่าใช้จ่าย

ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวคิดเป็นร้อยละ 87.9 โดยเฉพาะผู้บริโภคของอำเภอวัดโบสถ์ ชาติตระการ นครไทย ร้อยละ 100.0 เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ในขณะเดียวกันผู้บริโภคอำเภอบางกระทุ่มร้อยละ 33.3 ไม่เคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอื่น ๆ นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์ยังพบว่าผลิตภัณฑ์จากข้าวที่เคยซื้อนั้นส่วนใหญ่ คือ ขนมจีน คิดเป็นร้อยละ 55.5 โดยปริมาณส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 1.0-2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 28.9 โดยมีราคาในช่วง 11.0-20.0 รองลงมาคือ เส้นหมี่ ร้อยละ 50.6 โดยปริมาณที่ซื้อส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 0-1.0 กิโลกรัม และมีราคาส่วนใหญ่ในช่วง 11.0-20.0 บาท และ ก๋วยเตี๋ยว ร้อยละ 49.4 โดยปริมาณส่วนใหญ่ที่ซื้อจะอยู่ในช่วง 0-1.0 กิโลกรัม โดยมีราคาส่วนใหญ่ในช่วง 11.0 – 20.0 บาท เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่า ผู้บริโภคของจังหวัดพิษณุโลกนิยมบริโภคผลิตภัณฑ์จากข้าวประเภท ขนมจีน เส้นหมี่ ก๋วยเตี๋ยว เส้นก๋วยจั๊บ และสุรากลั่น ตามลำดับโดยมีปริมาณการซื้อประมาณครั้งละ 1 – 2 กิโลกรัม ส่วนสุรากลั่นครั้งละประมาณ 2 – 3 ขวด

สำหรับค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว พบว่า ปริมาณค่าใช้จ่ายต่อครั้งนั้นในช่วงน้อยกว่า 200 บาทต่อครั้ง มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาคือ ใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ในช่วง 201- 400 บาทต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.8 และเมื่อพิจารณาแยกเป็นในแต่ละเขตอำเภอ พบว่า อำเภอเนินมะปราง และพรหมพิราม จะมีค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวสูงสุด คือ ร้อยละ 81.8 และ 76.2 ตามลำดับ ซึ่งพฤติกรรมด้านค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวสามารถใช้เป็นข้อมูลการบริโภคของผู้บริโภคส่วนใหญ่ว่ามีแนวโน้มในการใช้จ่ายซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวเท่าไหร่ ซึ่งสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการกำหนดราคาสินค้า และกำลังการซื้อให้กับผู้ผลิตได้

ตารางที่ 4-178 แสดงร้อยละการเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวน ปริมาณ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

จังหวัดพิษณุโลก										
การเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
เคย	81.3	93.1	85.7	91.1	66.7	97.0	100.0	100.0	100.0	87.9
ไม่เคย	17.6	6.9	14.3	7.8	33.3	-	-	-	-	11.3
ผลิตภัณฑ์/ปริมาณที่ซื้อ/ราคา										
เส้นหมี่	43.2	60.9	54.8	47.8	33.3	48.5	89.5	52.9	55.6	50.6
ปริมาณ0-1 กิโลกรัม	27.3	37.9	50.0	42.2	13.3	27.3	57.9	29.4	33.3	34.8
2_3 กิโลกรัม	7.4	6.9	2.4	2.2	6.7	6.1	15.8	5.9	11.1	6.1
4_5 กิโลกรัม	1.1	1.1	-	1.1	-	3.0	-	-	-	1.0
>5 กิโลกรัม	2.8	3.4	-	1.1	-	6.1	5.3	5.9	11.1	2.9
ราคา 0_10 บาท	5.1	14.9	23.8	4.4	-	6.1	5.3	5.9	11.1	2.9
11_20 บาท	5.1	14.9	23.8	4.4	-	6.1	10.5	5.9	-	8.4
21_30 บาท	8.0	8.0	9.5	3.3	6.7	9.1	-	5.9	11.1	7.0
>31 บาท	5.7	4.6	2.4	6.7	-	6.1	26.3	-	22.2	6.1
ก๋วยจั๊บ	32.0	34.5	11.9	20.0	13.3	12.1	42.1	17.6	33.3	21.5
ปริมาณ0-1 กิโลกรัม	10.8	19.5	7.1	16.7	-	9.1	36.8	11.8	22.2	13.9
2_3 กิโลกรัม	2.8	3.4	-	3.3	13.3	3.0	-	-	11.1	3.9
4_5 กิโลกรัม	1.1	-	-	1.1	-	-	-	-	-	0.6
>5 กิโลกรัม	-	1.1	-	-	-	-	-	5.9	-	0.4
ราคา 0_10 บาท	1.1	1.1	2.4	1.1	-	-	-	-	-	1.0
11_20 บาท	9.7	18.4	4.8	3.3	-	6.1	15.8	5.9	-	9.0
21_30 บาท	2.3	8.0	2.4	12.2	6.7	-	15.8	5.9	-	5.7
>31 บาท	2.3	2.3	-	3.3	6.7	-	-	5.9	33.3	2.9
ขนมจีน	49.4	58.6	42.9	54.4	33.3	27.3	78.9	82.4	88.9	55.5
ปริมาณ0-1 กิโลกรัม	23.3	36.8	2.4	33.3	13.3	48.5	26.3	47.1	66.7	28.9
2_3 กิโลกรัม	15.3	8.0	11.9	11.1	13.3	15.2	26.3	17.6	11.1	13.3
4_5 กิโลกรัม	4.0	2.3	26.2	4.4	-	6.1	-	-	-	5.3
>5 กิโลกรัม	2.8	3.4	2.4	2.2	6.7	-	10.5	5.9	-	3.1
ราคา 0_10 บาท	5.1	3.4	31.0	1.1	-	-	5.3	5.9	-	5.7
11_20 บาท	22.2	34.5	4.8	25.6	20.0	18.2	21.1	5.9	44.4	23
21_30 บาท	16.5	14.9	2.4	21.1	6.7	42.4	36.8	47.1	22.2	19.3
>31 บาท	2.3	2.3	2.4	4.4	6.7	6.1	10.5	17.6	11.1	4.1
ก๋วยเตี๋ยว	42.0	48.3	47.6	61.1	20.0	63.6	57.9	47.1	77.8	49.4

ตารางที่ 4-178 แสดงร้อยละการเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว ชนิด จำนวน ปริมาณ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง (ต่อ)

จังหวัดพิษณุโลก										
ผลิตภัณฑ์/ปริมาณที่ซื้อ/ราคา	เมือง	บางระกำ	พรหมพิราม	วังทอง	บางกระทุ่ม	เนินมะปราง	วัดโบสถ์	ชาติตระการ	นครไทย	พิษณุโลก
ปริมาณ0-1 กิโลกรัม	21	35.6	38.1	46.7	-	54.5	31.1	23.5	55.6	52.6
2_3 กิโลกรัม	11.9	2.3	2.4	6.7	20.0	6.1	10.5	5.9	22.2	8.2
4_5 กิโลกรัม	1.7	1.1	2.4	1.1	-	-	-	-	-	1.2
>5 กิโลกรัม	2.8	2.3	-	2.2	-	-	5.3	11.8	-	2.5
ราคา 0_10 บาท	1.7	1.1	7.1	1.1	-	-	5.3	-	-	1.8
11_20 บาท	18.2	27.6	14.3	22.2		30.3	10.5	5.9	33.3	20.1
21_30 บาท	11.9	13.8	23.8	25.6	-	9.1	21.1	17.6	22.2	16
>31 บาท	4.0	2.3	-	10.0	20.0	12.1	10.5	17.6	11.1	6.4
สุรา	15.3	27.6	4.8	16.7	26.7	15.2	42.1	64.7	66.7	20.9
ปริมาณ0-1 ขวด	10.2	19.5	4.8	15.6	20.0	12.1	26.3	41.2	33.3	15
2_3 ขวด	1.7	-	-	1.1	6.7	-	5.3	-	11.1	1.4
4_5 ขวด	0.6	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
>5 ขวด	2.3	-	-	-	-	3.0	5.3	11.8	22.2	2.0
ราคา 11_20 บาท	1.1	-	-	2.2	-	3.0	-	-	11.1	1.4
21_30 บาท	1.7	4.1	-	1.1	-	-	-	-	11.1	1.8
>31 บาท	11.4	17.2	4.8	13.3	26.7	12.1	36.8	58.8	44.4	16
อื่น ๆ	0.6	-	4.8	1.1	-	-	15.8	5.9	-	1.6
ปริมาณ0-1	-	-	4.8	-	-	-	10.5	-	-	0.8
2_3	0.6	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
4_5	-	-	-	-	-	-	-	5.9	-	0.2
>5	-	-	-	1.1	-	-	-	-	-	0.2
>5	43.2	60.9	54.8	47.8	33.3	48.5	89.5	52.9	55.6	50.6
ค่าใช้จ่าย/ครั้ง (บาท)										
<200	47.2	54	76.2	68.9	60.0	81.8	68.4	64.7	44.4	59.0
201-400	15.3	23	4.8	16.7	6.7	6.1	15.4	23.5	33.3	15.8
401-600	10.8	3.4	4.8	5.6	-	3.0	-	-	11.1	6.4
601-800	1.7	2.3	-	1.1	-	3.0	5.3	5.9	11.1	2.0
801-1,000	2.3	3.4	-	-	-	-	5.3	-	-	1.6
>1,000	4.5	5.7	-	-	-	6.1	5.3	5.9	-	3.5

2.2 สถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ความสามารถในการหาซื้อ

ผลการวิเคราะห์พบว่า สถานที่ที่ผู้บริโภคมีความสะดวกในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวมากที่สุด คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 56.6 โดยทุกอำเภอในจังหวัดพิษณุโลกจะสะดวกซื้อได้ที่ตลาด รองลงมาคือ ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 20.9 และเมื่อสังเกตข้อมูลจะพบว่าในส่วนการการซื้อที่ร้านค้า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอวัดโบสถ์จะตอบสูงสุดคือ ร้อยละ 36.8 สำหรับความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว พบว่า ส่วนใหญ่จะมีความถี่ในการซื้อ คือ ครั้งละ 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมา คือ ครั้งละ 1 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 30.9 และเมื่อสังเกตข้อมูลจากตารางจะเห็นว่า ในเขตอำเภอเมือง บางกระทุ่ม และวัดโบสถ์ จะมีความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวในช่วง 1 เดือน/ครั้ง มากกว่าความถี่ในการซื้อ 1 สัปดาห์/ครั้ง นอกจากนั้นผู้บริโภคในจังหวัดพิษณุโลกได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการหาซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวว่าหากมีความต้องการจะสามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีหรือไม่ ผลการวิเคราะห์พบว่า ร้อยละ 90.5 สามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในเขตอำเภอเนินมะปราง ชาติตระการ และนครไทยนั้นสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวได้ตลอดทั้งปี คิดเป็นร้อยละ 100.0 ในทางตรงกันข้ามพบว่าผู้บริโภคบางส่วนร้อยละ 14.6 ไม่สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปี

ตารางที่ 4-179 แสดงจำนวนร้อยละของสถานที่เลือกซื้อ ความถี่ในการซื้อ และความสามารถในการหาซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว

จังหวัดพิษณุโลก										
สถานที่	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
ตลาด	43.8	59.8	57.1	65.6	40.0	78.8	47.4	94.1	77.8	56.6
ร้านค้า	23.3	24.1	23.8	16.7	13.3	12.1	36.8	5.9	11.1	20.9
พ่อค้าย่อย	2.8	5.7	4.8	4.4	6.7	3.0	10.5	-	-	4.1
ห้าง	-	2.3	-	1.1	-	-	-	-	11.1	4.7
อื่น ๆ	1.1	1.1		4.4	6.7	6.1	5.3	-	-	2.5
ความถี่ (ครั้ง)	25.6	37.9	11.9	33.3	6.7	48.5	21.1	70.6	55.6	30.9
1สัปดาห์/ครั้ง	33	32.3	31.0	28.9	46.7	27.3	47.4	17.6	22.2	31.8
1เดือน/ครั้ง	10.2	11.5	26.2	16.7	6.7	15.2	26.3	11.8	-	13.7
2_3 เดือน/ครั้ง	4.0	5.7	14.3	10.0	1.7	-	5.3	-	11.1	8.0
4_6 เดือน/ครั้ง	9.1	5.7	2.4	3.3	-	9.1	-	-	11.1	4.1
อื่น ๆ	25.6	37.9	11.9	33.3	6.7	48.5	21.1	70.6	55.6	30.9
ความสามารถในการหาซื้อ										
ได้	78.4	88.8	85.7	91.1	66.7	100.0	94.7	100.0	100.0	90.5
ไม่ได้	22.6	11.1	14.3	1.1	33.3	-	5.3	-	-	14.6

14.5 ผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ชื่นชอบ เหตุผลในการเลือกซื้อ

ผลการวิเคราะห์พบว่าผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ผู้บริโภคชื่นชอบมากที่สุด คือ ขนมจีน คิดเป็นร้อยละ 32.6 รองลงมาคือ ก๋วยเตี๋ยว คิดเป็นร้อยละ 30.5 และผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความชื่นชอบน้อยที่สุดคือ เส้นก๋วยจั๊บ คิดเป็นร้อยละ 2.7 ทั้งนี้ผู้บริโภคมีเหตุผลในการเลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากข้าว ดังนี้ การหาซื้อง่าย จะเป็นเหตุผลในการเลือกรับประทานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาคือสามารถหาซื้อได้สะดวก คิดเป็นร้อยละ 37.9 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอำเภอพรหมพิราม และเนินมะปราง จะให้เหตุผลในการหาซื้อง่ายมากที่สุด สำหรับเหตุผลที่เลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากข้าวน้อยที่สุดคือ ความหลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 9.6

ตารางที่ 4-180 แสดงจำนวนร้อยละของผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ชื่นชอบและเหตุผลในการเลือกซื้อ

จังหวัดพิษณุโลก										
ผลิตภัณฑ์ที่ชื่นชอบ	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
เส้นหมี่	14.8	16.1	19.0	18.9	20.0	18.2	31.6	11.8	-	16.8
ขนมจีน	29.0	33.3	28.6	40.0	26.7	30.3	21.1	47.1	55.6	32.6
ก๋วยเตี๋ยว	31.3	32.2	33.3	25.6	13.3	39.4	36.8	23.5	33.3	30.5
ก๋วยจั๊บ	2.8	4.6	-	1.1	6.7	6.1	-	-	-	2.7
สุรา	1.7	6.9	2.4	3.3	-	6.1	5.3	17.6	11.1	4.1
อื่น ๆ	2.8	-	2.4	2.2	-	-	-	-	-	1.6
เหตุผลที่เลือกซื้อ										
ดีต่อสุขภาพ	27.8	39.1	21.4	31.1	13.3	6.1	26.3	47.1	44.4	28.9
ซื้อง่าย	46.6	65.5	78.6	57.8	33.3	87.9	36.8	47.1	44.4	56.8
ถูก	11.4	28.7	9.5	13.3	13.3	15.2	47.4	23.5	22.2	17.0
สะดวก	30.7	36.8	57.1	42.2	33.3	45.5	47.4	35.3	22.2	37.9
หลากหลาย	6.3	18.4	14.3	8.9	-	3.0	5.3	17.6	11.1	9.6
ซื้อต้องการ	20.5	25.3	16.7	20.0	13.3	3.0	26.3	23.5	33.3	20.1
อื่น ๆ	10.2	5.7	9.5	4.4	6.7	3.0	10.5	5.9	-	7.4

14.5 ชนิดของข้าวสาร ความต้องการในการหาซื้อข้าวสาร

ผลการสำรวจพบว่า ชนิดของข้าวที่ผู้บริโภคนิยมบริโภคนั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นนิยมบริโภคข้าวสารเจ้าเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 94.9 รองลงมาคือ ข้าวเหนียว คิดเป็นร้อยละ 27.3 และเมื่อพิจารณาในแต่ละอำเภอจะพบว่า ทุกอำเภอในจังหวัดพิษณุโลกยกเว้นอำเภอชาติตระการและนครไทยนิยมบริโภคข้าวสารเจ้า ส่วนอำเภอชาติตระการ และนครไทยนั้น นิยมบริโภคข้าวเหนียว สำหรับประเด็นความต้องการซื้อข้าวสารเพื่อบริโภค ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคมีความต้องการซื้อข้าวสารมาบริโภค เฉลี่ยร้อยละ 75.6 โดยอำเภอที่มีความต้องการซื้อข้าวสารมากที่สุด คือ อำเภอเมืองและบางระกำ คิดเป็นร้อยละ 88.1 และ 80.5 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลผู้ผลิตที่วิเคราะห์ว่า

อำเภอเมือง เป็นอำเภอที่ปลูกข้าวมากที่สุดในจังหวัดพิษณุโลก นอกจากนั้นยังพบว่าผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกเฉลี่ยจำนวนร้อยละ 23.4 ไม่ซื้อข้าวสารมาบริโภคเนื่องจากผู้บริโภคปลูกข้าวบริโภคเอง เช่น อำเภอชาติตระการ ร้อยละ 70.6 และอำเภอเนินมะปราง ร้อยละ 51.5 เป็นต้น

ตารางที่ 4-181 แสดงจำนวนร้อยละของชนิดข้าวสาร และความต้องการในการหาซื้อข้าวสารมาบริโภค

	จังหวัดพิษณุโลก									
ชนิดข้าว	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
ข้าวสารเจ้า	97.7	96.6	97.6	97.8	93.3	87.9	84.2	70.6	77.8	94.9
ข้าวเหนียว	13.1	29.9	35.7	15.6	26.7	63.6	36.8	88.2	88.9	27.3
ข้าวกล้อง	7.4	21.5	-	4.4	6.7	-	10.5	-	11.1	6.4
ข้าวไร่	-	1.1	-	2.2	-	3.0	-	-	22.2	1.2
ข้าวมันปู	1.7	-	-	2.2	-	-	5.3	-	-	1.2
อื่น ๆ	-	1.1	-	-	-	-	-	5.9	-	0.4
ความต้องการซื้อ										
ซื้อ	88.1	80.5	73.8	68.9	93.3	42.4	68.4	29.4	55.6	75.6
ไม่ซื้อ	11.4	18.4	26.2	31.1	6.7	51.5	26.3	70.6	44.4	23.4

14.5 การซื้อข้าวสารแบบตวงวัด ชนิด ปริมาณ ราคา

ด้านพฤติกรรมการซื้อข้าวสารแบบตวงวัดนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามเคยซื้อข้าวสารแบบตวงวัด คิดเป็นร้อยละ 64.1 ทั้งนี้ผู้บริโภคอำเภอเมือง ร้อยละ 69.6 เคยซื้อข้าวสารแบบตวงวัดมากที่สุด ในขณะที่อำเภอชาติตระการ ร้อยละ 23.5 เคยซื้อข้าวสารแบบตวงวัดน้อยที่สุด สำหรับปริมาณข้าวสารแบบตวงวัดที่ผู้บริโภคซื้อในแต่ละครั้งนั้น พบว่าส่วนใหญ่จะซื้อที่ปริมาณ 15 กิโลกรัม/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาจะซื้อที่ปริมาณ5 กิโลกรัม/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.2 เช่นเดียวกันราคาของข้าวสารแบบตวงวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซื้อมากที่สุดคือ ช่วงราคา 21-30 บาท/กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาคือช่วงราคา มากกว่า 31 บาท ทั้งนี้อำเภอบางระกำ จะเป็นอำเภอที่ซื้อข้าวสารแบบตวงวัดในช่วงราคา 21-30 บาท/กิโลกรัมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาคืออำเภอบางกระทุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10.0 ส่วนอำเภอที่ส่วนใหญ่จะซื้อข้าวสารแบบตวงวัดในราคามากกว่า 31 บาทคือ อำเภอพรหมพิราม และอำเภอชาติตระการ คิดเป็นร้อยละ 26.2 และ 23.5 ตามลำดับ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์นี้ผู้ประกอบการ และผู้ผลิตสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านการผลิตให้กับผู้ผลิต และเป็นข้อมูลในการกำหนดราคาให้ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวได้

ตารางที่ 4-182 แสดงร้อยละของการเคยเลือกซื้อข้าวแบบตวงวัด ปริมาณ ราคา

จังหวัดพิษณุโลก										
การเคยซื้อข้าวสาร	**เมือง**	**บาง ระกำ**	**พรหม พิราม**	**วังทอง**	**บาง กระทุ่ม**	**เนิน มะปราง**	**วัด โบสถ์**	**ชาติ ตระการ**	**นคร ไทย**	**พิษณุโลก**
เคย	69.9	69.0	57.1	57.8	60.0	36.4	57.9	23.5	33.3	64.1
ไม่เคย	23.9	17.2	26.2	11.1	33.3	6.1	10.5	5.9	22.2	18.4
ปริมาณ (กิโลกรัม)										
1	3.4	3.4	2.4	4.4	-	6.1	15.8	11.8	-	4.3
2	3.4	1.1	-	4.4	-	-	-	5.9	-	2.5
5	13.1	8.0	7.1	10.0	13.3	-	15.8	11.8	11.1	10.2
10	9.1	14.9	-	1.1	-	-	15.8	-	-	6.8
15	33.5	40.2	23.8	1.1	33.3	24.2	15.8	17.6	33.3	31.4
อื่นๆ	15.9	17.2	28.6	12.2	13.3	6.1	10.5	-	-	14.8
ราคา (บาท)										
11_20	2.3	11.5	4.8	3.3	13.3	3.0	10.5	-	11.1	5.1
21-30	13.2	40.2	28.6	35.6	40.0	18.2	26.3	-	-	35.2
>31	18.8	13.8	26.2	12.2	-	15.2	15.8	23.5	22.2	16.6

2.6 สถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ค่าใช้จ่าย ความสามารถในการหาซื้อข้าวแบบตวงวัด

ผลการวิเคราะห์พบว่า ถ้าหากผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกมีความต้องการซื้อข้าวแบบตวงวัดนั้น สถานที่ที่ผู้สะดวกในการซื้อข้าวแบบตวงวัดมากที่สุด คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 14.8 ซึ่งสอดคล้องกันกับทุกอำเภอ ทั้งนี้ผู้บริโภคมีความถี่ในการซื้อข้าวมากที่สุด ประมาณ 1 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาคือ 2-3 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.7 โดยทุกอำเภอในจังหวัดพิษณุโลกนั้นจะซื้อข้าวแบบตวงวัดในช่วง 1 เดือน/ครั้งมากที่สุด ส่วนค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวแบบตวงวัดแต่ละครั้ง พบว่า ค่าใช้จ่ายในช่วงระหว่าง 401-600 บาท/ครั้ง เป็นช่วงที่ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมาคือ 201-400 บาท/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.5 สำหรับความสามารถหาซื้อข้าวสารตวงวัด นั้น พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีเฉลี่ย ร้อยละ 57.6 โดยเฉพาะอำเภอเมืองสามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีคิดเป็นร้อย 62.5 ในทางตรงกันข้ามมีปัญหาการขาดแคลนไม่สามารถหาซื้อได้ทั้งปีเฉลี่ยร้อยละ 44.6 โดยเฉพาะอำเภอชาติตระการคิดเป็นร้อยละ 72.5

ตารางที่ 4-183 แสดงร้อยละของสถานที่เลือกซื้อ ความถี่ ค่าใช้จ่าย ความสามารถในการหาซื้อข้าวแบบตวงวัด

จังหวัดพิษณุโลก										
สถานที่เลือกซื้อ	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
ตลาด	36.9	50.6	45.2	37.8	33.3	21.2	15.8	23.5	22.2	37.5
ร้านค้า	21.0	13.8	9.5	7.8	6.7	15.2	31.6	-	-	14.8
พ่อค้าย่อย	8.0	4.6	2.4	11.1	-	-	10.5	-	11.1	6.6
อื่นๆ	2.8	1.1	2.4	1.1	20.0	-	-	-	-	2.3
ความถี่										
1สัปดาห์/ครั้ง	14.2	6.9	4.8	11.1	6.7	12.1	5.3	-	-	10.0
1เดือน/	35.2	40.2	28.6	25.6	26.7	-	26.3	5.9	33.3	29.7
2_3/	12.5	17.2	11.9	10.0	6.7	12.1	26.3	5.9	-	12.7
4_6/	1.1	3.4	-	2.2	6.7	3.0	-	11.8	-	2.3
อื่น ๆ	5.7	2.3	14.3	8.9	13.3	9.1	-	-	-	6.4
ค่าใช้จ่าย (บาท)										
<200	8.5	8.0	4.8	4.4	6.7	3.0	5.3	5.9	-	6.6
201-400	22.2	18.4	11.9	14.4	40.0	15.2	47.4	-	22.2	19.5
401-600	27.8	21.8	19.0	25.6	-	12.1	-	5.9	11.1	21.5
601-800	1.1	4.6	-	3.3	13.3	-	-	11.8	-	2.7
801-1,000	1.7	1.1	2.4	2.2	-	-	-	-	-	1.4
>1,000	8.0	16.1	21.4	7.8	-	6.1	5.3	-	-	9.6
สามารถซื้อได้ตลอดทั้งปีหรือไม่										
ได้	62.5	64.4	59.5	56.7	60.0	36.4	57.9	23.5	33.3	57.6
ไม่ได้	37.5	35.6	40.5	43.3	40.0	63.6	42.1	72.5	66.7	44.6

2.7 ชนิดที่ชื่นชอบ เหตุผลในการเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัด

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับชนิดของข้าวสารแบบตวงวัดที่ผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกชื่นชอบมากที่สุด คือ ข้าวหอมมะลิ 100 % คิดเป็นร้อยละ 20.7 รองลงมาคือ ข้าวหอมมะลิ คิดเป็น ร้อยละ 6.1 โดยเฉพาะอำเภอบางระกำที่ชื่นชอบข้าวหอมมะลิ 100 % มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 27.6 ส่วนข้าวหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ ผู้บริโภคชื่นชอบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2 รองลงมา ข้าวกล้อง 100% คิดเป็นร้อยละ 0.8 สำหรับเหตุผลในการเลือกรับประทานข้าวสารแบบตวงวัดชนิดต่าง ๆ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 39.3 จะให้เหตุผลว่า สามารถหาซื้อได้ง่าย โดยอำเภอพรหมพิรามนั้นจะให้เหตุผลในเรื่องนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมาให้เหตุผลว่า สะดวก คิดเป็นร้อยละ 29.7 โดยอำเภอที่ให้เหตุผลในด้านความสะดวกมากที่สุดนั้นคือ อำเภอวัดโบสถ์ คิดเป็นร้อยละ 42.1

เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าการที่ผู้บริโภคบางส่วนยังนิยมเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัดมาบริโภคเนื่องจากในบางอำเภอมีผู้บริโภคบางส่วนไม่ได้ปลูกข้าวเองและข้าวสารแบบตวงวัดยังสามารถหาซื้อได้ง่ายและสะดวกมากกว่าการซื้อแบบบรรจุถุงสำเร็จรูปซึ่งสังเกตได้จากปริมาณการซื้อที่ซื้อครั้งละ 400 – 600 บาทและความถี่ในการซื้อ 1 เดือนต่อครั้ง

ตารางที่ 4-184 แสดงร้อยละของชนิดสารแบบข้าวตวงวัดที่ชื่นชอบ

จังหวัดพิษณุโลก										
ชนิด	เมือง	บาง ระกำ	พรหม พิราม	วังทอง	บาง กระทุ่ม	เนิน มะปราง	วัด โบสถ์	ชาติ ตระการ	นคร ไทย	พิษณุโลก
หอมมะลิ100%	26.1	27.6	9.5	20.0	13.3	3.0	15.8	5.9	22.2	20.7
หอมมะลิ10	1.7	4.6	-	2.2	-	-	5.3	5.9	-	2.3
หอมมะลิ5	2.8	2.3	-	1.1	13.3	-	15.8	5.9	-	2.9
หอมมะลิ	6.8	10.3	2.4	6.7	-	6.1	-	-	-	6.1
หักหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ	-	1.1	-	-	-	-	-	-	-	0.2
กล้อง100	0.6	2.3	2.4	-	-	-	-	-	-	0.8
เหนียว	-	2.3	2.4	2.2	6.7	3.0	5.3	5.9	-	1.8
ข้าวไร่	-	-	-	1.1	-	-	-	-	1.1	1.4
อื่น ๆ	29.0	19.5	42.9	24.4	26.7	21.2	15.8			25.0

ตารางที่ 4-185 แสดงร้อยละของเหตุผลในการเลือกซื้อข้าวสารแบบตวงวัด

จังหวัดพิษณุโลก										
เหตุผล	เมือง	บาง ระกำ	พรหม พิราม	วังทอง	บาง กระทุ่ม	เนิน มะปราง	วัด โบสถ์	ชาติ ตระการ	นคร ไทย	พิษณุโลก
ดีสุขภาพ	13.1	21.8	16.7	14.4	-	3.0	10.5	17.6	11.1	14.1
ซื้อง่าย	42.6	43.7	54.8	36.7	46.7	21.2	42.1	-	11.1	39.3
ถูก	9.1	14.9	7.1	5.6	6.7	-	15.8	-	-	8.4
สะดวก	35.2	27.6	38.1	24.4	33.3	21.2	42.1	5.9	-	29.7
หลากหลาย	2.3	3.4	7.1	-	-	-	5.3	-	-	2.3
ซื้อต้องการ	18.8	16.1	11.9	17.8	13.3	3.0	21.1	17.6	22.2	16.4
อื่น ๆ	0.6	1.1	-	-	6.7		-	-	-	0.6

2.8 การเคยเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ขนาดบรรจุ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

ในการเลือกซื้อข้าวสารแบบบรรจุถุงพบว่าผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกพบว่า ส่วนใหญ่เคยเลือกซื้อข้าวสารแบบบรรจุถุง คิดเป็นร้อยละ 50.7 โดยเฉพาะอำเภอวัดโบสถ์และนครไทยที่เคยเลือกซื้อมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.7 และ 69.7 ตามลำดับ ในทางตรงกันข้ามอำเภอชาติตระการ และวังทองให้ความเห็นว่าร้อยละ 76.4 และ 71.1 ตามลำดับไม่เคยซื้อข้าวสารบรรจุถุง สำหรับขนาดของข้าวบรรจุ

ถุงนั้น พบว่า ขนาดที่ได้รับความนิยมจากผู้ตอบแบบสอบถามนั้นคือ ขนาด 15 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 19.9 รองลงมาคือขนาด 5 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 14.5 สำหรับราคาของข้าวบรรจุถุงที่นิยมเลือกซื้อส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงราคาราคาในช่วง มากกว่า 31 บาท/กิโลกรัม คิดเป็น ร้อยละ 13.9 รองลงมาจะมีราคาในช่วง 21-30 บาท/กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 18.0 ตามลำดับ ทั้งนี้มีค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อข้าวบรรจุถุงอยู่ในช่วง 201-400 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.9 ส่วนในช่วงน้อยกว่า 200 บาท นั้น คิดเป็นร้อยละ 9.4 ตามลำดับ โดยค่าใช้จ่ายที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบน้อยที่สุดคือช่วง 801-1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.2

ตารางที่ 4-186 แสดงร้อยละของการเคยเลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง ขนาดบรรจุ ราคา ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง

	จังหวัดพิษณุโลก									
การเคยเลือกซื้อข้าวสาร	**เมือง**	**บาง ระกำ**	**พรหม พิราม**	**วังทอง**	**บาง กระทุ่ม**	**เนิน มะปราง**	**วัด โบสถ์**	**ชาติ ตระการ**	**นคร ไทย**	**พิษณุโลก**
เคย	50.6	49.4	28.6	28.9	66.7	69.3	73.7	23.5	69.7	50.7
ไม่เคย	37.5	32.2	50.0	71.1	26.7	30.3	26.3	76.4	33.3	35.2
ขนาด (กิโลกรัม)										
1	4.1	2.3	-	-	-	-	10.5	5.9	-	1.4
2	-	2.3	-	1.1	-	-	-	-	-	0.6
5	18.8	18.4	11.9	8.9	6.7	3.0	26.3	11.8		14.5
10	4.0	4.6	-	1.1	-	-	15.8	-	-	3.1
15	25.6	20.7	4.8	20.0	33.3	9.1	15.8	17.6	-	19.9
อื่น ๆ	4.0	5.7	11.9	2.2	26.7	-	-	-	-	4.7
ราคา (บาท/ก.ก.)										
11_20	1.7	6.9	-	-	13.3	-	5.3	-	-	2.5
21-30	22.7	17.2	16.7	16.7	46.7	6.1	10.5	-	-	18.0
>31	20.5	11.2	11.9	2.2	6.7	6.1	15.8	23.5	-	13.9
ค่าใช้จ่าย (บาท/ครั้ง)										
<200	11.9	12.6	7.1	5.6	-	-	21.1	11.8	-	9.4
201-400	15.9	11.5	4.8	12.2	26.7	6.1	5.3	-	-	11.9
401-600	17.0	9.2	4.8	6.7	6.7	3.0	-	5.9	-	10.0
601-800	1.1	5.7	-	-	13.3	-	5.3	5.9	-	2.3
801-1,000	1.7	2.3	-	-	-	-	5.3	-	-	1.2
>1,000	2.8	8.0	11.9	4.4	20.0	3.0	10.5	-	-	5.5

2.9 จุดเด่น เหตุผลที่เลือกซื้อและไม่เลือกซื้อข้าวบรรจุถุง

ในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมักมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อต่างกัน จากการวิเคราะห์หาจุดเด่นที่จูงใจให้เลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง พบว่า จุดเด่นของข้าวสารบรรจุถุงอยู่ที่สินค้ามีมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 16.4 รองลงมาคือ สะดวกในการซื้อ คิดเป็นร้อยละ 8.6 และ การเก็บรักษา คิดเป็นร้อยละ

6.6 ส่วนเหตุผลในการเลือกซื้อข้าวบรรจุถุงนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 25.4 ตอบว่า มีความสะดวกในการเลือกซื้อ โดยอำเภอบางกระทุ่มจะตอบแบบสอบถามในส่วนนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือ ซื้อได้ปริมาณมาก คิดเป็นร้อยละ 14.1 แต่อย่างไรก็ตามยังมีผู้บริโภคบางส่วนไม่เลือกซื้อข้าวสารบรรจุโดยให้เหตุผลว่ามี ราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 8.6 รองลงมาคือ ความไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 4.9 ส่วนเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เลือกซื้อข้าวบรรจุถุงน้อยที่สุดคือ การมีรสชาติไม่อร่อย คิดเป็นร้อยละ 0.8 นั่นคือ รสชาติไม่ใช่เหตุผลหลักในการตัดสินไม่ซื้อข้าวบรรจุถุง

ตารางที่ 4-187 แสดงจำนวนร้อยละของจุดเด่นข้าวสารบรรจุถุง เหตุผลที่เลือกซื้อและไม่ซื้อ

จังหวัดพิษณุโลก										
จุดเด่นของผลิตภัณฑ์	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
การเก็บรักษา	5.7	14.9	-	4.4	-	-	15.8	11.8	-	6.6
สินค้ามีมาตรฐาน	23.9	10.3	16.7	13.3	20.0	9.1	15.8	5.9	-	16.4
มีรสชาติและกลิ่นเฉพาะตัว	2.8	3.4	4.8	3.3	6.7	3.0	5.3	5.9	-	3.5
มีหลากหลาย	4.5	5.7	-	3.3	-	-	-	-	-	3.3
สะดวกในการซื้อ	13.1	10.3	7.1	4.4	13.3	-	5.3	-	-	8.6
ราคาถูก	0.6	3.4	-	-	6.7	-	-	-	-	1.0
ขนส่ง	-	-	-	-	-	-	5.3	-	-	0.2
อื่น ๆ	-	1.1	-	-	6.7	-	-	-	-	0.4
เหตุผลที่เลือกซื้อ	23.9	11.5	19.0	12.2	20.0	6.1	21.1	17.6	-	17.0
มาตรฐาน	36.4	28.7	23.8	11.1	53.3	3.0	26.3	5.9	-	25.4
สะดวก	17.6	23.0	11.9	5.6	26.7	3.0	10.5	5.9	-	14.1
ซื้อต้องการ	7.4	5.7	7.1	4.4	6.4	-	-	-	-	5.3
ถูก	14.8	13.8	14.3	6.7	20.0	6.1	5.3	5.9	-	11.7
ชอบรส	5.1	6.9	4.8	2.2	6.7	-	-	-	-	4.1
หลากหลาย	1.1	-	-	-	6.7	-	-	-	-	3.6
อื่น ๆ	23.9	11.5	19.0	12.2	20.0	6.1	21.1	17.6	-	17.0
เหตุผลที่ไม่เลือกซื้อ										
ความไม่สด	1.7	3.4	-	2.2	6.7	3.0	-	-	-	1.6
ไม่สะอาด	6.8	5.7	2.4	4.4	6.7	-	5.3	-	-	4.9
ราคาแพง	14.2	3.8	2.4	1.1	-	-	10.2	5.9	-	8.6
หาซื้อไม่สะดวก	5.7	8.0	2.4	2.2	-	-	5.3	5.9	-	4.3
ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์	3.4	3.4	2.4	-	-	-	5.3	-	-	2.3
ไม่สะดวกในการซื้อ	3.4	5.7	9.5	2.2	6.7	-	5.3	-	-	3.9
รสชาติไม่อร่อย	0.6	1.1	-	2.2	-	-	-	-	-	0.8
ปลูกเอง	1.1	4.6	-	-	-	-	10.5	5.9	-	1.8
อื่นๆ	1.7	3.4	-	2.2	6.7	3.0	-	-	-	1.6

2.10 ชนิดที่ชื่นชอบ ยี่ห้อที่รู้จัก ยี่ห้อที่นิยมบริโภคของข้าวสารบรรจุถุง

ในการบรรจุถุงข้าวสารเพื่อจำหน่ายผู้แปรรูปจำเป็นต้องทราบว่าผู้บริโภคมีความต้องการและชื่นชอบข้าวสารชนิดใดมากที่สุด ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกชื่นชอบข้าวสารบรรจุถุงชนิดหอมมะลิ 100 % มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20.1 ส่วนที่ผู้ตอบแบบสอบถามชื่นชอบน้อยที่สุด คือ ข้าวหักหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 0.2 ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้บริโภคข้าวสารแบบตวงวัด

ส่วนผลการวิเคราะห์ยี่ห้อข้าวสารบรรจุถุงที่ผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกรู้จักมากที่สุด คือ ตราดอกบัว คิดเป็นร้อยละ 25.4 รองลงมาคือตรามาบุญครอง คิดเป็นร้อยละ 12.3 และตราฉัตรทอง คิดเป็นร้อยละ 10.9 ตามลำดับ สำหรับยี่ห้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักน้อยที่สุดคือ ตราดาวเรือง คิดเป็น ร้อยละ 0.8 เช่นเดียวกันผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับยี่ห้อหรือตราสินค้าของข้าวสารบรรจุถุงที่ผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกนิยมบริโภคมากที่สุด คือข้าวตรา ดอกบัว คิดเป็นร้อยละ 17.6 รองลงมาคือตราฉัตรทอง คิดเป็นร้อยละ 6.6 และตราเกษตร คิดเป็นร้อยละ 4.5

ตารางที่ 4-188 ชนิดข้าวบรรจุถุงที่ผู้ตอบแบบสอบถามชื่นชอบมากที่สุด

จังหวัดพิษณุโลก										
ชนิด	เมือง	บาง ระกำ	พรหม พิราม	วังทอง	บาง กระทุ่ม	เนิน มะปราง	วัด โบสถ์	ชาติ ตระการ	นคร ไทย	พิษณุโลก
หอมมะลิ100%	24.4	7.6	11.9	18.9	20.0	6.1	15.8	5.9	-	20.1
หอมมะลิ10%	2.3	2.3	-	2.2	-	-	-	5.9	-	1.8
หอมมะลิ5%	2.3	4.6	-	-	13.3	-	5.3	11.8	-	2.7
หอมมะลิ	4.0	9.0	2.4	3.3	6.7	-	5.3	-	-	3.9
หักหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ	-	1.1	-	-	-	-	-	-	-	0.2
กล้อง100%	2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	0.8
กล้อง10%	0.6	2.3	-	-	-	-	-	-	-	0.6
ข้าวเหนียว	-	-	-	-	6.7	3.0	-	-	-	0.6
ข้าวไร่	2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	0.8
อื่น ๆ	11.9	3.4	14.3	4.4	20.0	3.0	15.8	-	-	8.4

ตารางที่ 4-189 แสดงร้อยละของยี่ห้อหรือตราสนค้าของข้าวสารบรรจุถุงที่รู้จัก และนิยมบริโภค

จังหวัดพิษณุโลก										
ยี่ห้อที่รู้จัก	**เมือง**	**บาง ระกำ**	**พรหม พิราม**	**วังทอง**	**บาง กระทุ่ม**	**เนิน มะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติ ตระการ**	**นคร ไทย**	**พิษณุโลก**
ดอกบัว	34.1	33.3	11.9	20.0	20.0	3.0	31.6	11.8	-	25.4
ดาวเรือง	0.6	2.3	-	-	-	-	-	5.9	-	0.8
บัวมงกุฎ	7.4	2.3	-	1.1	-	3.0	10.5	5.9	-	4.1
ฉัตรทอง	15.9	9.2	7.1	6.7	13.3	3.0	15.8	-	-	10.9
ฉัตรอุบล	9.1	6.9	11.9	1.1	13.3	-	5.3	-	-	6.4
ฉัตรเพชร	5.7	5.7	2.4	-	6.7	3.0	-	5.9	-	3.9
อคส.	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	2.0
เกษตร	10.8	11.5	7.1	5.6	20.0	-	5.3	5.9	-	8.6
อิ่มทิพย์	5.7	4.6	4.8	3.3	6.7	-	10.5	-	-	4.5
เบญจรงค์	12.5	8.0	11.9	8.9	-	3.0	15.8	5.9	-	9.5
มาบุญครอง	20.5	9.2	9.5	5.6	6.7	3.0	15.8	11.8	-	12.3
สุพรรณ	12.5	5.7	4.8	3.3	-	3.0	5.3	5.9	-	7.9
หงส์ทอง	12.5	6.9	2.4	2.2	6.7	-	5.3	-	-	6.8
ปิ่นเงิน	1.1	1.1	4.8	-	-	-	-	-	-	1.0
แสนดี	2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	0.8
อื่น ๆ	5.1	3.4	7.1	3.3	13.3	6.1	-	-	-	4.5
ยี่ห้อที่นิยมบริโภค										
ดอกบัว	20.5	29.9	4.8	14.4	13.3	3.0	26.3	5.9	-	17.6
ดาวเรือง	-	2.3	-	-	-	-	-	-	-	0.4
บัวมงกุฎ	1.7	1.1	-	-	-	-	10.5	-	-	1.2
ฉัตรทอง	9.7	6.9	-	4.4	6.7	-	10.5	11.8	-	6.6
ฉัตรอุบล	4.5	1.1	9.5	-	13.3	-	5.3	-	-	3.3
ฉัตรเพชร	1.7	2.3	-	-	6.7	-	-	-	-	1.2
อคส.	1.1	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4
เกษตร	4.5	6.9	2.4	3.3	20.0	-	5.3	-	-	4.5
อิ่มทิพย์	1.7	1.1	-	-	-	-	5.3	-	-	1.0
เบญจรงค์	4.5	3.4	4.8	3.3	-	-	10.5	-	-	3.7
มาบุญครอง	10.2	4.6	4.8	5.6	6.7	-	15.8	5.9	-	7.0
สุพรรณ	3.4	3.4	2.4	1.1	-	-	-	-	-	2.5
หงส์ทอง	5.7	4.6	2.4	-	6.7	-	5.3	-	-	3.5
ปิ่นเงิน	-	1.1	-	-	-	-	-	-	-	0.2
อื่น ๆ	6.3	2.3	4.8	2.2	13.3	9.1	-	-	-	4.5

2.11 ความต้องการของผู้บริโภคในเรื่องชนิดข้าว ชนิดบรรจุภัณฑ์ รสชาติ กลิ่น

ในการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคนั้นข้อมูลด้านความต้องการในผลิตภัณฑ์ เช่น ชนิดข้าวที่ต้องการให้บรรจุถุง ชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุ รสชาติและกลิ่นจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อโดยผู้แปรรูปนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับใช้ ผลการวิเคราะห์พบว่าชนิดของข้าวที่ต้องการให้นำมาบรรจุถุงมากที่สุดคือ ข้าวสารเจ้า คิดเป็นร้อยละ 33.8 รองลงมาร้อยละ 20.9, 5.9 คือ ข้าวหอมมะลิและข้าวเหลืองอ่อน ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกให้ความเห็นว่าบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมคือถุงพลาสติก คิดเป็นร้อยละ 16.4 รองลงมาคือ กระสอบถุงปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 14.5 และกระสอบป่าน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ตามลำดับ นอกจากนั้นผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับรสชาติที่ต้องการพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 36.9 มีความต้องการรสชาติดั้งเดิม ร้อยละ 2.3 มีความต้องการรสชาติสมุนไพร ส่วนชนิดของกลิ่นข้าวบรรจุถุงที่ต้องการจากผู้ตอบแบบสอบถามนั้น พบว่า ร้อยละ 32.4 มีความต้องการกลิ่นดั้งเดิม ร้อยละ 3.9 มีความต้องการกลิ่นผสม และร้อยละ 2.7 มีความต้องการกลิ่นสมุนไพร ลำดับ

ตารางที่ 4-190 แสดงร้อยละของชนิดข้าวที่ต้องการทำเป็นข้าวบรรจุถุง บรรจุภัณฑ์ รสชาติ กลิ่น

จังหวัดพิษณุโลก										
ชนิดข้าวที่ต้องการ	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
เจ้า	41.5	42.5	26.2	23.3	60.0	12.1	47.4	5.9	-	33.8
เหนียว	0.6	-	-	-	-	-	-	17.6	-	0.8
หอมมะลิ	25.0	29.9	14.3	17.8	20.0	6.1	21.1	5.9	-	20.9
เหลืองอ่อน	6.8	3.4	4.8	5.6	26.7	3.0	10.5	-	-	5.9
ข้าวขาว	-	6.9	2.4	-	6.7	3.0	10.5	-	-	2.3
อื่น ๆ	10.2	1.1	4.8	-	6.7	-	5.3	11.6	-	5.3
ชนิดบรรจุภัณฑ์										
ขวดพลาสติก	2.3	1.1	-	2.2	-	-	-	-	-	1.4
ขวดแก้ว	-	1.1	-	-	-	-	-	-	-	0.2
ถุงกระดาษ	-	3.4	2.4	-	-	3.0	-	-	-	1.0
ถุงพลาสติก	23.3	13.8	4.8	11.1	20.0	6.1	42.1	11.8	-	16.4
ถุงอลูมิเนียม	1.1	1.1	-	-	-	-	-	5.9	-	0.8
ป๋องอลูเนียม	0.6	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2
กระสอบป่าน	7.4	4.6	-	3.3	6.7	3.0	-	5.9	-	4.7
กระสอบถุงปุ๋ย	14.6	23.0	19.0	12.3	40.0	-	-	-	-	14.5
อื่น ๆ	0.6	-	2.4	-	-	-	-	-	-	0.4
รสชาติที่ต้องการ										
รสดั้งเดิม	46.0	42.5	28.6	26.7	66.7	12.1	42.1	23.5	-	36.9
สมุนไพร	2.3	5.7	-	2.2	-	-	-	-	-	2.3
อื่น ๆ	1.7	-	-	-	-	-	5.3	-	-	0.8
กลิ่นที่ต้องการ										
กลิ่นดั้งเดิม	38.6	36.8	28.6	24.2	66.7	12.1	31.6	23.5	-	32.4
สมุนไพร	5.1	2.3	-	2.2	-	-	-	-	-	2.7
ผสม	4.5	8.0	-	2.2	-	-	10.5	-	-	3.9
อื่น ๆ	1.7	1.1	-	-	-	-	5.3	-	-	1.0

2.12 แหล่งที่เลือกซื้อ สถานที่เลือกซื้อ ความสามารถในการหาซื้อข้าวบรรจุถุง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคอย่างหนึ่ง คือ ปัจจัยด้านแหล่งและสถานที่จำหน่ายสินค้ารวมถึงจำนวนของสินค้าที่มีมากเพียงพอต่อการหาซื้อ ผลการวิจัยพบว่าแหล่งที่ผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกนิยมมากที่สุดคือ การซื้อจากตลาด คิดเป็นร้อยละ 20.9 รองลงมาคือการซื้อที่ซุปเปอร์มาร์เก็ต คิดเป็นร้อยละ 16.6 และซื้อจากร้านค้าทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 12.3 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสถานที่ที่สะดวกในการซื้อข้าวบรรจุถุงมากที่สุด คือ ตลาด คิดเป็นร้อยละ 16.8 รองลงมาคือ ซูเปอร์มาร์เก็ต คิดเป็นร้อยละ 12.7 และร้านทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตามลำดับนอกจากนั้นเมื่อ

ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อข้าวสารบรรจุถุงก็สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีคิดเป็นร้อยละ 39.5 ในทางตรงกันข้ามผู้บริโภคบางส่วนร้อยละ 0.6 ให้ความเห็นว่าไม่สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปี เช่น ผู้บริโภคร้อยละ 2.3 ของอำเภอบางระกำ เป็นต้น

ตารางที่ 4-191 แสดงร้อยละของแหล่งที่ซื้อ สถานที่เลือกซื้อ ความสามารถในการหาซื้อข้าวบรรจุถุง

	จังหวัดพิษณุโลก									
แหล่งในการซื้อข้าวบรรจุถุง	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
ซูเปอร์มาร์เก็ต	24.4	16.1	7.1	10.0	26.7	3.0	26.3	11.8	-	16.6
ตลาด	19.9	32.2	11.9	17.8	20.0	12.1	42.1	11.8	-	20.7
โรงสี	4.5	6.9	4.8	-	13.3	3.0	-	5.9	-	4.1
งานแสดงสินค้า OTOP	3.4	4.6	-	1.1	-	3.0	5.3	-	-	2.7
ร้านทั่วไป	15.3	14.9	9.5	6.7	26.7	3.0	21.1	5.9	-	12.3
7-eleven	2.8	5.7	-	1.1	-	3.0	5.3	-	-	2.7
อื่น ๆ	1.7	1.1	9.5	-	13.3	-	-	-	-	1.6
สถานที่ในการซื้อข้าวบรรจุถุง										
ซูเปอร์มาร์เก็ต	19.9	10.3	7.1	11.1	13.3	-	15.8	-	-	12.7
ตลาด	12.5	31.0	14.3	13.3	33.3	12.1	15.8	17.6	-	16.8
โรงสี	1.7	2.3	4.8	-	-	-	-	-	-	1.4
งานแสดงสินค้า OTOP	-	-	-	-	-	-	-	5.9	-	0.2
ร้านทั่วไป	15.3	5.7	4.8	1.1	13.3	3.0	10.5	-	-	7.2
7-eleven	2.8	-	-	2.2	-	-	-	-	-	0.8
อื่น ๆ	1.7	-	2.4	1.1	6.7	-	-	-	-	1.0
สามารถหาซื้อได้ตลอดทั้งปีหรือไม่										
ได้	48.9	48.3	31.0	27.8	66.7	12.1	47.4	23.5	-	39.5
ไม่ได้	-	2.3	-	1.1	-	-	-	-	-	0.6

2.13 พฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ความถี่ในการซื้อ ระยะเวลาการบริโภค จำนวนสมาชิกที่บริโภค

ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคมีหลายกลุ่มเช่น ผู้ซื้อ ผู้ใช้ ผู้ให้คำแนะนำ ผู้มีอิทธิพล ซึ่งอาจจะเป็นคนเดียวกันหรือคนละคนก็ได้ ผลการวิจัยพบว่าผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อข้าวบรรจุถุงส่วนใหญ่ร้อยละ 36.7 ผู้ซื้อเป็นคนตัดสินใจเอง ส่วนร้อยละ 5.5 ต้องให้ครอบครัวช่วยตัดสินใจ เช่น อำเภอบางกระทุ่ม ร้อยละ 13.3 ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกซื้อ ส่วนความถี่ในการซื้อข้าวสารบรรจุถุงแต่ละครั้งพบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ร้อยละ 18.4 ซื้อข้าวบรรจุถุงประมาณเดือนละ 1 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 9.2 ซื้อสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และซื้อ

2-3 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.6 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการบริโภคเรื่องระยะเวลาที่เคยบริโภคข้าวบรรจุโดยร้อยละ 31.8 เคยบริโภคข้าวบรรจุถุงมานานกว่า 12 เดือน รองลงมาร้อยละ 6.0 เคยบริโภคข้าวบรรจุถุงมานานกว่า 30 วัน นอกจากนั้นผู้บริโภคยังซื้อให้สมาชิกในครอบครัวบริโภคซึ่งมีจำนวนสมาชิกของครอบครัวประมาณ 4 -6 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 ที่รับประทานข้าวบรรจุถุง รองลงมาร้อยละ 15.0 มีจำนวนสมาชิกในช่วง 1-3 คน โดยเฉพาะอำเภอวัดโบสถ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดคือมากกว่า 10 คนที่บริโภคข้าวสารบรรจุถุงคิดเป็นร้อยละ 5.3

ดังนั้น หากพิจารณาการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ความถี่ในการซื้อ ระยะเวลาการบริโภค และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่บริโภค จะเห็นได้ว่าข้อมูลเหล่านี้ผู้แปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนการผลิตเพื่อส่งจำหน่ายผู้บริโภคให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคได้

ตารางที่ 4-192 แสดงจำนวนร้อยละของพฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ความถี่ในการซื้อ ระยะเวลาการบริโภค จำนวนสมาชิกที่บริโภค

จังหวัดพิษณุโลก										
ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อ	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
ตัดสินใจเอง	44.9	40.2	38.1	24.4	53.3	15.2	52.6	23.5	-	36.7
ผู้อื่นตัดสินใจ	7.4	8.0	-	4.4	13.3	-	5.3	-	-	5.5
ความถี่ในการซื้อ (ครั้ง)										
1 สัปดาห์/ครั้ง	11.4	11.5	2.4	10.0	-	6.1	15.8	-	-	9.2
1เดือน/	23.3	24.1	19.0	8.9	33.3	3.0	26.3	5.9	-	18.4
2_3 เดือน/ครั้ง	10.2	8.0	4.8	6.7	13.3	3.0	5.3	-	-	7.6
4_6 เดือน/ครั้ง	1.1	3.4	-	1.1	13.3	-	5.3	17.6	-	2.5
อื่น ๆ	5.7	1.1	11.9	2.2	6.7	3.0	-	-	-	4.1
ระยะเวลาการบริโภค										
<30 วัน	10.2	8.0	-	4.4	-	-	15.8	-	-	6.6
1_6 เดือน	-	1.1	-	1.1	13.3	-	-	11.8	-	1.2
6_12 เดือน	2.3	1.1	2.4	1.1	6.6	-	5.3	-	-	1.8
>12 เดือน	38.1	36.8	35.7	22.2	46.7	15.2	36.8	11.8	-	31.8
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	11.4	11.5	2.4	10.0	-	6.1	15.8	-	-	9.2
1_3	17.0	17.2	28.6	7.8	20.0	12.1	5.3	5.9	-	15.0
4_6	29.5	26.4	4.8	17.8	33.0	3.0	36.8	11.8	-	22.1
7_9	2.8	1.1	2.4	2.2	-	-	5.9	5.9	-	2.3
>10	-	-	-	1.1	-	-	5.3	-	-	0.4

2.14 ปัญหาและแนวทางพัฒนา ปรับปรุงข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

การแก้ไขปัญหาข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวให้พัฒนาได้ต้องทราบปัญหาสำคัญของการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคพบเสมอก่อน ซึ่งผลจากการวิเคราะห์พบว่า ปัญหาที่ผู้บริโภคประสบบ่อยครั้งมากที่สุดคือ ปัญหาด้านราคาคิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมาคือปัญหาด้าน คุณภาพสินค้า คิดเป็นร้อยละ 27.5 ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ โลโก้ร้าน/เครื่องหมายการค้า คิดเป็นร้อยละ 2.7 โดยเฉพาะผู้บริโภคอำเภอเนินมะปรางให้ความเห็นว่าราคาของข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวมีราคาสูง คดเป็นร้อยละ 69.7 ในทางตรงกันข้ามผู้บริโภคอำเภอบางระกำกล่าวว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดเป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุด คดเป็นร้อยละ 3.3

ในการนี้ ผู้บริโภคได้เสนอแนวทางในการทำให้ข้าวไทยเป็นที่รู้จักในประเทศและต่างประเทศที่ควรกระทำ คือ การสร้างภาพลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 19.1 รองลงมาคือ การปรับปรุงผลิตภัณฑ์บางอย่าง คิดเป็นร้อยละ 12.9 ตามลำดับ ส่วนแนวทางในการปรับปรุงข้าวที่ควรทำมากที่สุดคือ การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 60.9 รองลงมาคือ ราคาลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 43.6 และการส่งเสริมการขาย คิดเป็นร้อยละ 23.0

ตารางที่ 4-193 แสดงร้อยละของปัญหา แนวทางพัฒนา ปรับปรุงข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

จังหวัดพิษณุโลก										
ปัญหา	**เมือง**	**บางระกำ**	**พรหมพิราม**	**วังทอง**	**บางกระทุ่ม**	**เนินมะปราง**	**วัดโบสถ์**	**ชาติตระการ**	**นครไทย**	**พิษณุโลก**
คุณภาพสินค้า	28.4	23.0	31.0	27.8	26.7	21.2	26.3	35.3	44.4	27.5
ราคา	48.9	57.5	52.4	63.8	60.0	69.7	52.6	52.9	22.2	54.9
โลโก้ของร้าน/เครื่องหมายการค้า	4.0	2.3	-	-	6.7	-	5.3	5.9	11.1	2.7
ที่ตั้งของร้าน	2.3	4.6	4.8	2.2	-	6.1	-	5.9	11.1	3.3
กิจกรรมส่งเสริมการตลาด	6.8	4.6	4.8	3.3	6.7	-	5.3	-	11.1	4.9
อื่น ๆ	9.1	6.9	4.8	3.3	-	3.0	-	-	-	5.7
แนวทางพัฒนา										
ภาพลักษณ์	21.6	18.4	7.1	22.2	13.3	9.1	15.8	23.5	44.4	19.1
วัฒนธรรม	3.4	2.3	7.1	7.8	6.7	9.1	15.8	11.8	-	5.5
ประชาสัมพันธ์	36.9	40.2	64.3	31.1	40.0	45.5	36.8	23.5	33.3	38.9
สิ่งแวดล้อม	10.2	6.9	9.5	18.9	6.7	9.1	5.3	11.8	-	10.7
ปรับปรุงสินค้า	14.8	11.5	4.8	14.4	13.3	18.2	5.3	-	11.1	12.9
โภชนาการ	9.7	17.2	-	5.6	6.7	9.1	15.8	29.4	11.1	10.2
อื่น ๆ	3.4	2.3	4.8	-	6.7	-	5.3	-	-	2.5
แนวทางปรับปรุง										
คุณภาพของผลิตภัณฑ์	67.0	58.6	61.9	54.4	46.7	39.4	68.4	70.6	88.9	60.9
ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์	13.6	13.8	9.5	13.3	-	3.0	21.1	23.5	-	12.5
การออกแบบสีสัน และลวดลายใหม่ๆ	2.8	3.4	-	2.2	-	3.0	-	-	11.1	2.5
แปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ	21.6	21.8	11.9	16.7	26.7	6.1	31.6	58.8	33.3	20.9
บรรจุภัณฑ์	17	24.1	11.9	22.2	13.3	12.1	42.1	29.4	22.2	19.9
ราคาผลิตภัณฑ์	31.3	46.0	50.0	56.7	46.7	51.5	42.1	35.3	55.6	43.6
การตกแต่ง/การจัดวางสินค้า	6.3	2.3	-	6.7	-	-	5.3	5.9	-	4.3
การต้อนรับของพนักงานขายและการบริการ	3.4	4.6	4.8	2.2	6.7	-	15.8	17.6	11.1	4.5
ส่งเสริมการขาย	27.3	25.3	35.7	15.6	6.7	9.1	21.1	23.5	11.1	23.0
สถานที่จอดรถ	0.6	5.4	4.8	1.1	-	-	-	-	-	1.4
การออกงานแสดงสินค้า	13.6	20.7	16.7	12.2	-	6.1	10.5	17.6	44.4	14.5
อื่น ๆ	1.7	1.1	7.1	2.2	-	3.0	5.3	-	-	2.3

2.15 สิ่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง แนวทางส่งเสริมการขาย สถานที่เหมาะสมสำหรับจัดกิจกรรม

เช่นเดียวกันแรงจูงใจที่ทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าคือต้องสร้างจุดขายเพื่อดึงดูดใจให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้า ทั้งนี้ผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกได้เสนอสิ่งที่ผู้บริโภคควรได้รับเมื่อเลือกซื้อข้าวบรรจุถุง ดังนี้ การมีส่วนลดเมื่อซื้อในปริมาณมาก คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมาคือ การเพิ่มปริมาณให้มากขึ้นกว่าเดิม คิดเป็นร้อยละ 17.2 และการมีของแถม คิดเป็นร้อยละ 8.6 ตามลำดับ ส่วนวิธีการส่งเสริมการขายผู้บริโภคเสนอให้ใช้วิธีการลดราคาช่วงเทศกาลพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 21.5 และการแสดงสินค้า คิดเป็นร้อยละ 16.8 ตามลำดับ นอกจากนั้นผู้บริโภคได้เสนอให้เลือกสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการขายและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ ร้อยละ 21.9 เห็นสมควรใช้สถานที่ราชการ รองลงมาร้อยละ 9.6 สมควรใช้ห้างสรรพสินค้า และร้อยละ 4.3 สมควรใช้อาคารแสดงสินค้า ตามลำดับ

ตารางที่ 4-194 แสดงร้อยละของสิ่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ แนวทางส่งเสริมการขาย สถานที่จัดกิจกรรม

จังหวัดพิษณุโลก										
สิ่งที่ควรได้รับเมื่อเลือกซื้อสินค้า	เมือง	บางระกำ	พรหมพิราม	วังทอง	บางกระทุ่ม	เนินมะปราง	วัดโบสถ์	ชาติตระการ	นครไทย	พิษณุโลก
ของแถม	19.9	11.5	11.9	1.1	6.7	3.0	-	-	-	8.6
ส่วนลดเมื่อซื้อปริมาณมาก	30.7	25.3	21.4	13.3	-	12.1	26.3	17.6	-	24
ส่งชิ้นส่วนชิงโชค	8.0	4.6	4.8	1.1	-	-	-	-	-	4.1
เพิ่มปริมาณให้มากขึ้นกว่าเดิม	19.9	18.4	21.4	16.7	13.3	3.0	26.3	5.9	-	17.2
สะสมชิ้นส่วนใช้เป็นส่วนลด	9.1	4.6	4.8	2.2	-	-	10.5	-	-	5.3
สะสมชิ้นส่วนแลกของรางวัล	6.8	3.4	2.4	2.2	-	-	10.5	-	-	3.9
อื่น ๆ	5.1	4.6	-	1.1	13.3	-	5.3	-	-	3.5
วิธีการส่งเสริมการขาย										
การลดราคาช่วงเทศกาล	44.9	42.5	45.2	47.8	66.7	39.4	63.2	17.6	66.7	45.5
การแจกของแถม	11.9	7.2	14.3	20	13.3	9.1	-	-	-	13.3
การออกงานแสดงสินค้า	19.3	17.2	19.0	14.4	6.7	6.1	5.3	35.3	22.2	16.8
ประชาสัมพันธ์	22.2	8.4	16.7	17.8	13.3	39.4	15.8	47.1	11.1	21.5
อื่น ๆ	1.7	3.4	2.4	-	-	6.1	10.5	-	-	2.3
ห้างสรรพสินค้า	13.1	12.6	7.1	8.9	6.7	-	5.3	-	-	9.6
สถานที่ราชการ	-	21.8	19.0	17.8	46.7	12.1	42.1	11.8	-	21.9
ซุปเปอร์มาร์เก็ตทั่วไป	1.7	2.3	2.4	1.1	-	3.0	-	-	-	1.6
อาคารแสดงสินค้า	6.3	8.0	-	1.1	-	-	5.3	5.9	-	4.3
สนามกีฬา	1.1	34.0	-	-	-	-	-	-	-	1.0
อื่น ๆ	5.7	2.3	2.4	-	13.3	-	5.3	5.9	-	3.5

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การทำกิจกรรม Focus Group และการกำหนดนโยบายข้าว

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิต การแปรรูป การบริโภค และการตลาด

1.1 จังหวัดกำแพงเพชร

กำแพงเพชรมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีประมาณ 1,646,480 ไร่ ข้าวนาปรังประมาณ 821,543 ไร่ และข้าวเหนียวนาปีประมาณ 5,644 ไร่ เกษตรกรมีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือข้าวนาปี 1 ครั้ง และข้าวนาปรัง 2 ครั้ง ในบางพื้นที่ผลิตได้ 2 และ 4 ครั้ง โดยช่วงเวลาที่ข้าวมีปริมาณมากที่สุด คือ เดือน สิงหาคม – เมษายน ช่วงเวลาปริมาณข้าวน้อยที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน – มกราคม ต้นทุนการผลิต ของข้าวนาปี 4,609.48บาท ผลผลิตเฉลี่ย 68.54 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 92.74 บาท กำไร 1,735.79 บาท/ไร่ ข้าวนาปรัง 1 มีต้นทุนการผลิต 4,001.95 บาท/ไร่ ผลผลิต 72.84 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 89.22 กำไร 2,493.61 บาท/ไร่ ข้าวนาปรัง 2 มีต้นทุนการผลิต 3,830.53บาท/ไร่ ผลผลิต 70.53 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 87.91 บาท กำไร 2,392.84 บาท/ไร่ (ตารางที่ 4-197) พื้นที่ที่ปลูกข้าวมากที่สุด คือ อำเภอเมืองและอำเภอ คลองขลุง พันธุ์ที่ปลูกมากที่สุดเป็นพันธุ์ข้าวไวแสง คือพันธุ์สุพรรณบุรี 1, พิษณุโลก 2 , ชัยนาท, ปทุมธานี และหอมมะลิ ทั้งนี้เกษตรกร 63.10 % จำหน่ายข้าวให้แก่โรงสี นอกจากนั้นจำหน่ายข้าว ให้แก่ สหกรณ์ (19.00%) พ่อค้าคนกลาง (8.34 %) ท่าข้าว (7.62 %) และศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช (ขาย เป็นเมล็ดพันธุ์) (2.00%) (ตารางที่ 4-195, 4-196) ส่วนผู้บริโภคพบว่าซื้อข้าวบรรจุถุงและข้าวแบบตวง วัดตามตลาดและร้านค้าทั่วไป รวมถึงซุปเปอร์มาร์เก็ต โดยพันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภคคือ ข้าวหอมมะลิ 100 % เนื่องจากหาซื้อง่ายและมีมาตรฐาน ยี่ห้อที่นิยมมากที่สุดคือ ตราดอกบัว รองลงมาได้แก่ ตราฉัตร ทองและตราฉัตรอุบล ส่วนผลิตภัณฑ์จากข้าวที่นิยมบริโภคมากที่สุด คือ เส้นก๋วยเตี๋ยว(34.00 %) รองลงมาเป็นเส้นหมี่ (23.50 %) และขนมจีน 23.20% (ตารางที่ 4-198, 4-199) ในส่วนของ ผู้ประกอบการพบว่าวิธีการจัดการด้านวัตถุดิบและวิธีการซื้อวัตถุดิบ นั้น โรงสี ซื้อจากเกษตรกร โดยตรง 48.00 % และ ซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง 52 .00% โดยรับซื้อภายในจังหวัด 70.56 % รับซื้อจาก จังหวัดอื่น ๆ 29.44 % ด้านการจำหน่ายวัตถุดิบมี ตลาดที่ส่งจำหน่ายโดยผ่านโครงการรับจำนำข้าว 20.00 % นอกจากนั้นจำหน่ายให้กับผู้ส่งออก (กรุงเทพฯ) 19.00 % ตลาดภายในประเทศ 61.00% โดยมีวิธีการจำหน่ายแบบขายตรง 72.0 0 % และ ผ่านนายหน้า 28.00 % พันธุ์ข้าวที่ต้องการมากที่สุด คือ ชัยนาท, พิษณุโลก 2 และสุพรรณบุรี นอกจากนั้นในกลุ่มของผู้แปรรูปข้าวพบว่า พันธุ์ข้าวที่ใช้ใน การแปรรูป (ขนมจีน) ส่วนใหญ่นิยมใช้แป้งสำเร็จรูป เนื่องจากพันธุ์ข้าวท่อนที่นำมาใช้แปรรูปมีราคา แพง พันธุ์ปลอมปน ข้าวไม่มีคุณภาพ โดยซื้อวัตถุดิบมาจากจังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และศรีษะเกษ

1.2 จังหวัดพิจิตร

พิจิตรมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีประมาณ 1,442,007 ไร่ ข้าวนาปรังประมาณ 677,810 ไร่ เกษตรกรมีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือ ข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง ในบางพื้นที่ผลิตได้ 2 และ 4

ครั้ง โดยช่วงเวลาที่ข้าวมีปริมาณมากที่สุด คือ เดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์ ช่วงเวลาปริมาณข้าวน้อยที่สุด คือ เดือนมีนาคม – มิถุนายน, กันยายน ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี 4,270.57 บาท ผลผลิตเฉลี่ย 58.56 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 95.93 บาท กำไร 1,341.20 บาท/ไร่ ข้าวนาปรัง 1 มีต้นทุนการผลิต 4,124.06 บาท/ไร่ ผลผลิต 73.97 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 95.93 กำไร 2,977.67 บาท/ไร่ ข้าวนาปรัง 2 มีต้นทุนการผลิต 3,920.28 บาท/ไร่ ผลผลิต 74.66 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 97.04 บาท กำไร 3,347.08 บาท/ไร่ (ตารางที่ 4-197) พื้นที่ที่ปลูกข้าวมากที่สุด คือ อำเภอโพทะเลและอำเภอเมือง พันธุ์ที่นิยมปลูกมากที่สุดเป็นพันธุ์ข้าวไวแสง คือ พันธุ์สุพรรณบุรี, พิษณุโลก 2 , ชัยนาท และปทุมธานี สถานที่จำหน่ายข้าวของเกษตรกร คือ ขายที่โรงสี 41.26 %, สหกรณ์ 29.81%, พ่อค้าคนกลาง 14.15 %, ท่าข้าว 9.31 % และศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช (ขายเป็นเมล็ดพันธุ์) 4.81 % (ตารางที่ 1, 2) ส่วนผู้บริโภคพบว่าส่วนใหญ่นิยมซื้อข้าวแบบบรรจุถุงและชั่งตวงตามตลาดและร้านค้าทั่วไป ทั้งนี้พันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภค คือ ข้าวหอมมะลิ 100.00 % เนื่องจากหาซื้อง่ายและมีมาตรฐาน ยี่ห้อที่นิยมมากที่สุด คือ ตราดอกบัว, ตราฉัตรทอง, ตรามาบุญครอง, ตราหงส์ทอง และตราเบญจรงค์ ส่วนผลิตภัณฑ์จากข้าวที่นิยมบริโภคมากที่สุด คือ เส้นก๋วยเตี๋ยว 32.70 % รองลงมาเป็นเส้นหมี่ 26.80 % และขนมจีน 25.60% (ตารางที่ 4-198, 4-199) ในส่วนของผู้ประกอบการพบว่าวิธีการจัดการด้านวัตถุดิบและวิธีการซื้อวัตถุดิบ นั้น โรงสี ซื้อจากเกษตรกรโดยตรง 63.46 % และ ซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง 36.54 % โดยรับซื้อภายในจังหวัด 81.54 % รับซื้อจากจังหวัดอื่น ๆ 18.46 % ด้านการจำหน่ายวัตถุดิบมี ตลาดที่ส่งจำหน่ายโดยผ่านโครงการรับจำนำข้าว 35.00 % นอกจากนั้นจำหน่ายให้กับผู้ส่งออก (กรุงเทพฯ) 18.00 % ตลาดภายในประเทศ 47.00 % โดยมีวิธีการจำหน่ายแบบขายตรง 54.00 % และ ผ่านนายหน้า 46.00 % พันธุ์ข้าวที่ต้องการมากที่สุด ชัยนาท, สุพรรณบุรี และหอมมะลิ นอกจากนั้นในกลุ่มของผู้แปรรูปข้าวพบว่า พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการแปรรูป (ขนมจีน) ส่วนใหญ่ใช้ข้าวท่อนแข็ง และแป้งสำเร็จรูป โดยซื้อวัตถุดิบมาจากจังหวัดพิจิตร เพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ สุรินทร์ กำแพงเพชร หนองบัวลำพู และชัยภูมิ

1.3 จังหวัดพิษณุโลก

พื้นที่ปลูกข้าวนาปีมีประมาณ 1,244,063 ไร่ ข้าวนาปรังประมาณ 622,349 ไร่ เกษตรกรมีการผลิตข้าวเฉลี่ย 3 ครั้ง ได้แก่ข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง แต่ในบางพื้นที่ผลิตได้ 2 และ 4 ครั้ง โดยช่วงเวลาที่ข้าวมีปริมาณมากที่สุด คือ เดือนมกราคม – มีนาคมช่วงเวลาปริมาณข้าวน้อยที่สุด คือ เดือนกรกฎาคม - กันยายน ต้นทุนการผลิตของข้าวนาปี 4,564.08 บาท ผลผลิตเฉลี่ย 56.83 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 97.59 บาท กำไร 981.72 บาท/ไร่ ข้าวนาปรัง 1 มีต้นทุนการผลิต 4,435.73 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 77.56 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 85.91 บาท กำไร 2,227.75 บาท/ไร่ ข้าวนาปรัง 2 มีต้นทุนการผลิต 3,660.89 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 76.19 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 87.89 บาท กำไร 3,034.04 บาท/ไร่ (ตารางที่ 4-197) พื้นที่ที่ปลูกข้าวมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองและอำเภอพรหมพิราม พันธุ์ที่ปลูกมากที่สุดเป็นพันธุ์ข้าวไวแสงและพันธุ์ข้าวที่ปลูกมากที่สุดคือ พันธุ์พิษณุโลก 2 (21.85 %) ชัยนาท

(18.28 %) หอมมะลิ (15.97 %) สุพรรณบุรี (15.57 %) โดยส่งขายที่โรงสี (48.88 %) ท่าข้าว (18.43 %) พ่อค้าคนกลาง (18.15 %)สหกรณ์ (13.68 %) และศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช (ขายเป็นเมล็ดพันธุ์) (0.83 %) (ตารางที่ 4-195, 4-196) ส่วนผู้บริโภคพบว่าซื้อข้าวบรรจุถุงตามตลาดใกล้บ้าน 20.70 % ซุปเปอร์มาเก็ต 16.60 % ร้านค้าทั่วไป 12.30 % และโรงสี 4.10 % ซื้อข้าวแบบตวงวัดตามตลาดทั่วไป 37.5 % ร้านค้าทั่วไป 14.80 % โรงสี 6.60 % ซื้อผลิตภัณฑ์ข้าวจากตลาดใกล้บ้าน 56.6 0% ร้านค้าทั่วไป 20.90 % ซุปเปอร์มาเก็ต 4.70 % พ่อค้าย่อย 4.10 % พันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภค คือ ข้าวหอมมะลิ 100 % (ตารางที่ 4-198,4-199) เนื่องจากชื่นชอบในรสชาติและหาซื้อได้ง่าย ยี่ห้อที่นิยมมากที่สุดคือตราดอกบัวรองลงมาคือตรามาบุญครองและตราฉัตรทอง สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการพัฒนาคือ ปรับราคาให้เหมาะสม เน้นการประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์ และปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์จากข้าวรวมถึงบรรจุภัณฑ์ ในส่วนของผู้ประกอบการพบว่าวิธีการจัดการด้านวัตถุดิบและวิธีการซื้อวัตถุดิบ นั้น โรงสี ซื้อจากเกษตรกรโดยตรง 81.67 % และ ซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง 18.33 % โดยรับซื้อภายในจังหวัด 80 .00% รับซื้อจากจังหวัดอื่น ๆ 20.00 % ด้านการจำหน่ายวัตถุดิบมี ตลาดที่ส่งจำหน่ายโดยผ่านโครงการรับจำนำข้าว 15.00 % นอกจากนั้นจำหน่ายให้กับผู้ส่งออก (กรุงเทพฯ) 2 .00 % ตลาดภายในประเทศ 83.00 % ทั้งนี้มีวิธีการจำหน่ายแบบขายตรง 91.00 % และ ผ่านนายหน้า 9.00 % สำหรับช่วงเวลาที่ข้าวมีปริมาณมากที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน – พฤษภาคม ช่วงเวลาปริมาณข้าวน้อยที่สุด คือ เดือนกรกฎาคม – กันยายน พันธุ์ข้าวที่ต้องการมากที่สุดชัยนาท, พิษณุโลก 2, สุพรรณบุรี นอกจากนั้นในกลุ่มของผู้แปรรูปข้าวพบว่า พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการแปรรูปส่วนใหญ่เป็นพันธุ์เหลืองประทิว ชัยนาท และแป้งสำเร็จรูป (ขนมจีน) โดยซื้อวัตถุดิบมาจากจังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ และหนองบัวลำภู ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์พบว่า ผลิตภัณฑ์ไม่มีคุณภาพเนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้แปรรูปไม่มีคุณภาพ เช่น ข้าวมีความชื้นสูง ขาดคุณภาพ พันธุ์ข้าวปลอมปนและขาดความรู้ด้านการแปรรูป ด้านการตลาด เป็นต้น

ตารางที่ 4-195 เปรียบเทียบพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูก	กำแพงเพชร (ร้อยละ)			พิจิตร(ร้อยละ)			พิษณุโลก(ร้อยละ)		
	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง2	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง2	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง2
พิษณุโลก 2	18.3	18.6	8.3	10.6	5.9	3.4	9.6	12.2	8.4
สุพรรณบุรี	17.4	29.6	14.1	20.1	9.2	1.9	-	10.4	4.3
ชัยนาท	14.4	7.8	2.8	17.6	10.4	1.4	12.2	11.6	2.6
ปทุมธานี	-	6.4	3.6	3.1	1.4	0.8	-	0.9	-
หอมมะลิ	10.8	-	-	-	-	-	17.1	-	-
หอมสุรินทร์	-	-	-	-	-	-	2.9	-	0.3
อื่น ๆ	39.1	40.3	71.2	48.6	73.1	92.5	58.2	64.2	84.4

ตารางที่ 4-196 เปรียบเทียบตลาดรับซื้อข้าวของเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

แหล่งที่รับซื้อข้าวของเกษตรกร	ร้อยละของสถานที่รับซื้อข้าวของเกษตรกร		
	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร
โรงสี	49.72	41.26	63.10
สหกรณ์	18.43	29.81	19.00
พ่อค้าคนกลาง	18.15	14.51	8.34
ท่าข้าว	13.68	9.93	7.62
ศูนย์ขยายพันธุ์ (ขายเป็นเมล็ดพันธุ์)	0.83	4.81	2.00

ตารางที่ 4-197 เปรียบเทียบศักยภาพการผลิตข้าวของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

รายการ	กำแพงเพชร			พิจิตร			พิษณุโลก		
	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	1,646,480	821,543		1,442,007	677,810		1,244,063	622,349	
ผลผลิต(ถัง/ไร่)	68.54	72.84	70.53	58.56	73.97	74.66	56.83	77.56	76.19
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	4,609.94	4,001.95	3,830.53	4,270.57	4,124.06	3,920.28	4,564.08	4,435.73	3,660.89
ราคาขาย (บาท/ถัง)	92.74	89.22	87.91	95.93	95.92	97.04	97.59	85.91	87.89
รายได้ (บาท/ไร่)	6,356.40	6,498.70	6,200.29	5,617.66	7,095.20	7,245.01	5,546.04	6,663.18	6,696.34
กำไร/ขาดทุน(บาท/ไร่)	1,735.79	2,439.61	2,2392.84	1,341.20	2,977.67	3,347.08	981.72	2,227.75	3,034.04

ตารางที่ 4-198 ร้อยละของพันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภค

พันธุ์ข้าว	ร้อยละของพันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภค					
	ข้าวแบบตวงวัด			ข้าวแบบบรรจุถุง		
	กำแพงเพชร	พิษณุโลก	พิจิตร	กำแพงเพชร	พิษณุโลก	พิจิตร
1. หอมมะลิ 100%	17.1	20.7	19.9	16.7	20.1	19.2
2. หอมมะลิ	12.7	6.1	11.5	9.4	3.9	12.3
3. หอมมะลิ 5%	2.6	2.9	2.7	4.2	2.7	3.9
4. หอมมะลิ 10%	4.8	2.3	2.0	3.7	1.8	3.2

ตารางที่ 4-199 ร้อยละของชนิดผลิตภัณฑ์จากข้าวที่นิยมบริโภค

ชนิดของผลิตภัณฑ์	ร้อยละของผลิตภัณฑ์จากข้าวที่นิยมบริโภค		
	จ.กำแพงเพชร	จ.พิษณุโลก	จ.พิจิตร
1. เส้นหมี่	23.5	16.8	26.8
2. ขนมจีน	23.2	32.6	25.6
3. เส้นก๋วยเตี๋ยว	34.0	30.5	32.7
4. เส้นก๋วยจั๊บ	3.3	2.7	3.7
5. สุรา	2.9	4.1	7.5
6. อื่น ๆ	1.8	1.6	2.0

2. ผลการวิเคราะห์การทำกิจกรรม Focus Group

2.1 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มผู้ผลิต 2. กลุ่มผู้ประกอบการ และผู้แปรรูปข้าว 3. กลุ่มผู้บริโภค ซึ่งการวิเคราะห์นี้เป็นแนวทางที่ได้จากการจัดกิจกรรม Focus group ดังนี้

2.1.1 กลุ่มผู้ผลิต

การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขของกลุ่มผู้ผลิต แบ่งเป็น 4 ประเด็น คือ 1. การผลิต 2. ต้นทุนหรือเงินทุน 3. ราคาและตลาด และ 4. อื่น ๆ ดังนี้

2.1.1.1 จังหวัดกำแพงเพชร

ปัญหาด้านการผลิตของผู้ผลิตมีประเด็นเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำ เช่น ระบบชลประทานที่ไม่ทั่วถึง ปัญหาพันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์ เช่น พันธุ์ข้าวปลอมปน เมล็ดพันธุ์ไม่เพียงพอ และมีปัญหาเรื่องเชื้อรา ร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์นำเมล็ดพันธุ์ไม่ได้มาตรฐานมาจำหน่ายโดยเมล็ดพันธุ์มีการปนเปื้อนของวัชพืช เมล็ดพันธุ์ปลอมปน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมา คือ ปัญหาข้าวดีด – ข้าวเด้ง นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่นิยมเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้สำหรับการเพาะปลูก และในบางพื้นที่ไม่มีลานตากเมล็ดพันธุ์ ซึ่งปัญหาด้านการผลิตดังกล่าวผู้ผลิตได้เสนอแนะให้แก้ไขโดยการจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึง เช่น ปรับปรุงระบบชลประทาน ด้านเมล็ดพันธุ์ควรแก้ไขโดยการรณรงค์ให้เกษตรกรทำนาปีละ 2 ครั้ง ด้วยการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์หนัก (120 วัน) โดยกำหนดก่อนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร รวมทั้งกำหนดพื้นที่เพาะปลูกข้าว นอกจากนั้นศูนย์ข้าวชุมชนต้องปรับวิธีการให้เหมาะสมด้วยการสนับสนุนให้สมาชิกร่วมกันผลิตข้าวพันธุ์ดีพร้อมปรับงบประมาณให้เหมาะสมและส่งเสริมกลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง รัฐต้องกำหนดพื้นที่เพาะปลูก ปัญหาด้านต้นทุนหรือเงินทุนพบว่า ต้นทุนการผลิตสูงโดยเฉพาะในส่วนของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตมีอัตราค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในส่วนอื่น ๆ ดังนี้ ข้าวนาปีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตมี

จำนวนร้อยละ 38.23 ของต้นทุนทั้งหมด ข้าวนาปรัง 1 มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตร้อยละ 34.21 ของต้นทุนทั้งหมด และข้าวนาปรัง 2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตมีจำนวนร้อยละ 34.84 ของต้นทุนทั้งหมด (ตารางที่ 4-200) ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากเมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ย สารเคมี และน้ำมันมีราคาแพง ซึ่งแก้ไขได้ด้วยการให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยไว้ใช้เอง และให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรมากขึ้นเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ จัดซื้อปัจจัยการผลิตร่วมกัน เป็นต้น ส่วนปัญหาอัตราดอกเบี้ยสูงควรแก้โดยการจัดตั้งกองทุน ปรับโครงสร้างหนี้ ประเด็นปัญหาด้านราคาและตลาด พบว่า ราคาข้าวต่ำ เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาได้และเมื่อนำไปจำหน่ายจะโรงสีและพ่อค้าโกงโกงตราชั่งและความชื้น รวมทั้งจุดรับซื้อมีน้อยไม่เพียงพอ ซึ่งผู้ผลิตได้เสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้ รัฐต้องร่วมกับโรงสีเปิดจุดรับจำนำข้าวเพิ่ม จัดตั้งตลาดกลางรับซื้อข้าว ตั้งโรงสีชุมชนที่ได้มาตรฐานเพื่อแก้ปัญหาด้านการตลาด ส่วนด้านราคานั้นรัฐต้องกำหนดราคาขั้นต่ำ ในการรับซื้อข้าวเปลือกเกวียนละ 10,000.00 บาท ซึ่งหากพิจารณาตารางที่ 5 พบว่าเกษตรกรจะสามารถผลิตข้าวจำหน่ายได้คุ้มทุนต้องขายข้าวเปลือกนาปีในราคาตั้งแต่กิโลกรัมละ 6.73บาท หรือเกวียนละ 6,730.00 บาท โดยที่เสียต้นทุนการผลิต 4,609.48 บาท/ไร่ ผลผลิต 68.54 ถัง เช่นเดียวกัน ราคาขั้นต่ำของข้าวนาปรัง 1 กิโลกรัมละ 5.50 บาทหรือ 5,500.00 บาท/เกวียน ต้นทุนการผลิต4,001.95 บาท/ไร่ ผลผลิต 72.84 ถัง/ไร่ ข้าวนาปรัง 2 กิโลกรัมละ 5.46 บาทหรือ 5,460.00 บาท/เกวียน ต้นทุนการผลิต 3,850.53บาท/ไร่ ผลผลิต 72.84 ถัง/ไร่ (ตารางที่ 4-201) สำหรับปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาการขาดความรู้ของผู้ผลิตนั้นรัฐควรแก้ไขโดยจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้ผลิต เช่น ความรู้เกี่ยวกับการผลิตพืชตามขบวนการ GAP การถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต ดิน ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา และการตลาด ส่วนปัญหาศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ที่มีไม่เพียงพอ รัฐควรจัดตั้งศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์เพิ่ม (ตารางที่ 4-202,4-203)

2.1.1.2 จังหวัดพิจิตร

ประเด็นปัญหาด้านการผลิต พบว่าปัญหาหลัก คือ การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร เช่น ระบบชลประทานที่ไม่ทั่วถึงที่ต้องแก้ปัญหาด้วยการปรับระบบชลประทานให้ทั่วถึง ปัญหาพันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์ เช่น ศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์สำหรับให้บริการเกษตรกรและผลิตเมล็ดพันธุ์ของรัฐที่มีน้อยไม่สอดคล้องกับจำนวนของศูนย์ข้าวชุมชนที่มีมาก และเมื่อมีปัญหาด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์เกษตรกรไม่ทราบว่าจะไปปรึกษาหาความรู้จากใคร รวมถึงข้อมูลด้านการผลิตในแต่ละฤดูกาลมีน้อยและไม่เป็นปัจจุบัน ซึ่งรัฐต้องเพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์และนำข้อมูลด้านการเกษตรมาเผยแพร่ให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ผู้ผลิตปลูกข้าวคุณภาพดี นอกจากนั้นต้องคอยตรวจสอบร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ที่จำหน่ายไม่มีคุณภาพมีปัญหาเรื่องเชื้อราและปลอมปนทำให้เกิดปัญหาข้าวดีด-ข้าวเด้ง ในขณะเดียวกันรัฐต้องพัฒนากระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และกำหนดนโยบายให้ เกษตรกรปลูกข้าวอายุ 105 วัน เช่น หอมมะลิ 105, ชัยนาท, เหลืองอ่อน และปลูกข้าวอายุ 120 วัน เช่น พล.2 ชัยนาท ปัญหาด้านต้นทุนหรือ

เงินทุนพบว่า ต้นทุนการผลิตในส่วนปัจจัยการผลิตสูง เช่นเมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์เมล็ดพันธุ์มีราคาแพง ซึ่งแก้ไขโดยให้มีการรวมกลุ่มในรูปกลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ซึ่งสามารถช่วยลดปัญหาด้านต่าง ๆ ได้ เช่น การลดต้นทุนการผลิตด้วยการร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิต ร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต ร่วมกันจำหน่ายซึ่งสามารถสร้างอำนาจในการต่อรองราคาได้ ส่วนปัญหาด้านเงินทุนที่มีน้อยและอัตราดอกเบี้ยสูง การรวมกลุ่มจะสามารถทำให้หางบประมาณได้มากขึ้นในขณะเดียวกันธนาคารเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)ต้องปรับลดอัตราดอกเบี้ยและปรับโครงสร้างหนี้ให้เหมาะสม ประเด็นปัญหาด้านราคาและตลาด พบว่า ข้าวเปลือกมีราคาต่ำ ไม่สามารถกำหนดราคาได้โดยที่โรงสีมีการฮั้วกับลานตาก การกำหนดราคาข้าวหอมมะลิเท่ากับข้าวหอมจังหวัด และจุดรับจำนำมีน้อย นอกจากนั้นเมื่อผู้ผลิตนำข้าวเปลือกไปจำหน่ายยังพบปัญหาทุจริตเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลข่าวสารบิดเบือนไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น ปริมาณการรับซื้อ ราคารับซื้อ ความชื้น เป็นต้น ซึ่งสามารถแก้ไขโดยการเปิดจุดรับจำนำเพิ่ม การประกันราคาพืชผลทางการเกษตร การกำหนดราคาให้ตรงกับคุณภาพข้าว เช่นกำหนดราคาข้าวหอมมะลิให้แตกต่างจากข้าวหอมจังหวัด (ข้าวหอมมะลิ 105) และกำหนดราคาข้าวเปลือกขั้นต่ำ 14,000.00 – 15,000.00 บาท/เกวียน ซึ่งหากพิจารณาตารางที่ 5 พบว่าเกษตรกรจะสามารถผลิตข้าวจำหน่ายได้คุ้มทุนต้องขายข้าวเปลือกนาปีในราคาตั้งแต่กิโลกรัมละ 7.29 บาท หรือเกวียนละ 7,290.00 บาท โดยที่เสียต้นทุนการผลิต 4,270.57 บาท/ไร่ ผลผลิต 58.56 ถัง เช่นเดียวกัน ราคาขั้นต่ำของข้าวนาปรัง 1 กิโลกรัมละ 5.49 บาทหรือ 5,490.00 บาท/เกวียน ต้นทุนการผลิต3,996.08 บาท/ไร่ ผลผลิต 72.84 ถัง/ไร่ ข้าวนาปรัง 2 กิโลกรัมละ 5.47 บาทหรือ 5,470.00 บาท/เกวียน ต้นทุนการผลิต 3,834.41 บาท/ไร่ ผลผลิต 72.84 ถัง/ไร่ (ตารางที่ 4-201) สำหรับปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาการขาดความรู้ของผู้ผลิตนั้นรัฐควรแก้ไขโดยจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้ผลิต เช่น ความรู้เกี่ยวกับการผลิตพืชตามขบวนการ GAP การถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต ดิน ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการตลาด เป็นต้น ปัญหาศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ที่มีไม่เพียงพอรัฐควรจัดตั้งศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอและทั่วถึง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลของผู้ผลิตที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น จำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการจดทะเบียน จำนวนที่ดิน จำนวนผลผลิตแต่ละฤดูกาล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือสำนักงานเกษตรต้องมีการตรวจสอบและจัดทำระบบฐานข้อมูลอย่างจริงจัง (ตารางที่ 4-202,4-203)

2.1.1.3 จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหาหลักด้านการผลิตที่พบส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับปัญหาการขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่ เช่นอำเภอนครไทย อำเภอเนินมะปราง และในบางพื้นที่มีปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก เช่น อำเภอบางระกำ เป็นต้น ปัญหานี้เกิดจากระบบชลประทานที่ไม่ทั่วถึงซึ่งรัฐต้องเข้าไปดูแลโดยการขยายระบบชลประทาน ตรวจสอบคูคลอง และปัญหาหลักอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาเกี่ยวกับพันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์ เช่น ขาดแคลนพันธุ์ข้าวที่ดีมีคุณภาพ เกษตรกรบางรายไม่มีการผลิตพันธุ์ข้าวใช้เอง ศูนย์ข้าวชุมชนผลิตพันธุ์ข้าวไม่ต้องกับความต้องการของเกษตรกรในขณะเดียวกันเกษตรกร

ผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ไม่ตรงตามเกณฑ์ที่ศูนย์กำหนดทำให้ไม่สามารถขายให้ศูนย์ได้ นอกจากนั้นในบางอำเภอไม่มีศูนย์บริการเมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งปัญหานี้รัฐต้องแก้ไขด้วยการเพิ่มศูนย์บริการเมล็ดพันธุ์ข้าวและรณรงค์ให้เกษตรกรเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ทุก 2 ฤดูกาลพร้อมทั้งให้ความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีมาตรฐาน ส่วนปัญหาเมล็ดพันธุ์จากร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพและปลอมปน เช่น มีวัชพืชทำให้เกิดปัญหาข้าวดีด – ข้าวเด้ง ผลผลิตตกต่ำนั้นรัฐต้องเข้าไปควบคุมและตรวจสอบอย่างจริงจัง ปัญหาด้านต้นทุนหรือเงินทุนพบว่าขาดแคลนเงินลงทุน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงซึ่งแนวทางแก้ไขด้านเงินลงทุนนั้น รัฐควรมีโครงการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับเกษตรกร จัดตั้งกองทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำและควรมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงโดยเฉพาะในส่วนของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ที่รัฐจำหน่ายให้เกษตรกรมีราคาแพง ซึ่งแก้ไขด้วยการให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองและรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ ส่วนปัญหาด้านราคานั้น เกษตรกรจะ ต้องขายข้าวในราคาที่คุ้มทุนโดยขายข้าวเปลือกนาปีในราคาตั้งแต่กิโลกรัมละ 8.03 บาท หรือเกวียนละ 8,030.00 บาท โดยที่เสียต้นทุนการผลิต 4,564.08 บาท/ไร่ ผลผลิต 56.83 ถัง เช่นเดียวกัน ราคาขั้นต่ำของข้าวนาปรัง 1 กิโลกรัมละ 5.72 บาทหรือ 5,720.00 บาท/เกวียน ต้นทุนการผลิต 4,435.73 บาท/ไร่ ผลผลิต 77.56 ถัง/ไร่ และ ข้าวนาปรัง 2 กิโลกรัมละ 4.81 บาท หรือ 4,810.00 บาท/เกวียน ต้นทุนการผลิต 3,834.41 บาท/ไร่ ผลผลิต 72.84 ถัง/ไร่ (ตารางที่ 4-201) เช่นเดียวกันปัญหาการกำหนดราคาข้าวหอมมะลิของที่เกษตรกรปลูกให้มีราคาเทียบเท่ากับข้าวหอมจังหวัด ต้องแก้ไขโดยกำหนดราคาข้าวหอมมะลิกับข้าวหอมจังหวัดแยกตามชนิดพันธุ์ ส่วนปัญหาด้านการตลาดพบว่าจุดรับจำนำมีน้อยไม่เพียงพอและในบางพื้นที่ เช่น อำเภอชาติตระการ อำเภอเนินมะปรางไม่มีโรงสีของจังหวัดมาเปิดจุดรับซื้อเกษตรกรต้องนำไปจำหน่ายในอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดพิจิตร เป็นต้น ซึ่งรัฐควรขยายจุดรับซื้อของโครงการรับจำนำข้าวเพิ่มเพื่อให้ผู้ผลิตสามารถนำไปขายได้อย่างทั่วถึง สำหรับปัญหาด้านอื่น ๆ เช่นปัญหาการขาดความรู้ของผู้ผลิตนั้นรัฐควรแก้ไขโดยจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้ผลิต เช่น ความรู้เกี่ยวกับการผลิตพืชตามขบวนการ GAP การถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต ดิน ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา และการตลาด เป็นต้น ส่วนปัญหาศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ที่ไม่มีในจังหวัดพิจิตร รัฐควรจัดตั้งศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอและทั่วถึง (ตารางที่ 4-202,4-203)

ตารางที่ 4-200 เปรียบเทียบสัดส่วนของต้นทุนการผลิตข้าวของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

รายการ	ร้อยละของสัดส่วนต้นทุนการผลิต								
	กำแพงเพชร			พิจิตร			พิษณุโลก		
	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2
ค่าแรงงาน	37.64	40.89	41.65	22.89	25.28	24.66	41.80	33.76	33.76
ค่าวัสดุ (เมล็ดพันธุ์ , สารเคมี น้ำมัน ฯลฯ)	38.23	34.21	34.84	57.22	54.55	55.36	32.33	40.79	40.76
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ดอกเบี้ย , ค่าซ่อม,ค่าเช่าที่ดิน)	14.26	14.18	12.59	10.34	10.32	10.36	17.30	19.01	19.01
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน (ค่าเสื่อม, ค่าแรงของตนเอง)	9.87	10.72	10.92	9.55	9.85	9.62	8.57	6.44	6.44

ตารางที่ 4-201 เปรียบเทียบการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการผลิตข้าวของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ฤดูกาลผลิตปี 2551-2552

ตัวแปร	กำแพงเพชร			พิจิตร			พิษณุโลก		
	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2
ผลผลิต (ถัง/ไร่)	68.54	72.84	70.53	58.56	73.97	74.66	56.83	77.56	76.19
ต้นทุนการผลิต(บาท/ไร่)	4,609.48	4,001.95	3,850.53	4,270.57	4,124.06	3,920.28	4,564.08	4,435.73	3,660.89
ราคาขาย (บาท/ถัง)	92.74	89.22	87.91	95.93	95.92	97.04	97.59	85.91	87.89
จุดคุ้มทุน(บาท/ก.ก.)	6.73	5.50	5.46	7.29	5.58	5.25	8.03	5.72	4.81

ตารางที่ 4-202 สรุปปัญหาและอุปสรรคของผู้ผลิต

ปัญหา/อุปสรรค	จ.กำแพงเพชร	จ.พิจิตร	จ.พิษณุโลก
1. การผลิต	- ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง - พันธุ์ข้าวปลอมปน - เมล็ดพันธุ์ไม่เพียงพอ และมีปัญหาเรื่องเชื้อรา - ร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์มีเมล็ดพันธุ์ปนเปื้อน (มีวัชพืช)และไม่ได้มาตรฐานมาจำหน่าย - ไม่มีลานตากเมล็ดพันธุ์ - เกษตรกรไม่เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เพาะปลูก	- เมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพและปลอมปน เช่น ข้าวดีด-ข้าวเด้ง - เกษตรกรขาดความรู้เรื่องผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี - ไม่มีศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ข้าว - ขาดแคลนลานตากข้าว - ศูนย์ข้าวชุมชนมีมากแต่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชของรัฐฯมีน้อย - ปริมาณข้าวไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการและข้อเท็จจริง - ข้อมูลในการผลิตยังไม่แน่นอน	- ในบางอำเภอไม่มีศูนย์บริการเมล็ดพันธุ์ข้าว - เมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพและปลอมปน เช่น ข้าวดีด-ข้าวเด้ง - ขาดแคลนพันธุ์ข้าวที่ดี - ศูนย์ข้าวชุมชนผลิตพันธุ์ข้าวไม่ต้องกับความต้องการ - เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ไม่ตรงตามเกณฑ์ที่ศูนย์กำหนดทำให้ไม่สามารถขายให้ศูนย์ได้ - ร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์มีเมล็ดพันธุ์ปนเปื้อน (มีวัชพืช) -เกษตรกรบางรายไม่มีการผลิตพันธุ์ข้าวใช้เอง
2. ต้นทุน/เงินทุน	- ไม่มีการรวมกลุ่ม - ขาดเงินทุน - ดอกเบี้ยสูง - พันธุ์ข้าวมีราคาแพง	- ไม่มีการรวมกลุ่ม - ธกส. คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง - ขาดการรวมกลุ่ม - ขาดการต่อรองในการจัดซื้อ - เมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์เมล็ดพันธุ์มีราคาแพง	- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง - ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง - รัฐบาลขายเมล็ดพันธุ์ให้เกษตรกรในราคาสูง - เงินกองทุนข้าวมีน้อย - ไม่มีการรวมกลุ่ม
3. ราคา/ตลาด	- ราคาข้าวต่ำ - การโกงตราชั่งและความชื้น - เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาข้าว - จุดรับจำนำมีน้อย	- ราคาข้าวต่ำ - การกำหนดราคาข้าวหอมมะลิเท่ากับข้าวหอมจังหวัด - จุดรับจำนำมีน้อย - โครงการรับจำนำ มีการทุจริต, แจ้งข้อมูลไม่ตรงกับความจริง - โรงสีมีการฮั้วกันกับลานตาก	- การกำหนดราคาข้าวหอมมะลิเท่ากับข้าวหอมจังหวัด - จุดรับจำนำมีน้อย
4. อื่น ๆ	- ขาดความรู้	- ขาดความรู้ - การจดทะเบียนเกษตรกรมีการแจ้งข้อมูลเกินความจริง เช่น การแจ้งที่ดินเกินความเป็นจริง, การแจ้งผลผลิตแบบประมาณการ	- ขาดความรู้

ตารางที่ 4-203 สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขของผู้ผลิต

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข		
	จ.กำแพงเพชร	จ.พิจิตร	จ.พิษณุโลก
1. การผลิต	- ปรับระบบชลประทาน - ปรับปรุงพันธุ์ข้าว - ส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์หนัก (120 วัน) โดยกำหนดก่อนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร - ศูนย์ข้าวชุมชนต้องปรับวิธีการให้เหมาะสม, สนับสนุนข้าวพันธุ์ดีและงบประมาณ - กำหนดพื้นที่เพาะปลูก - ส่งเสริมกลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง - ทำนาปี 2 ครั้ง	- ปรับระบบชลประทาน - ปรับปรุงพันธุ์ข้าว - พัฒนากระบวนการผลิต : พันธุ์ข้าว การใช้สารเคมี (ใช้GAP) - กระทรวงเกษตรกำหนดนโยบายให้: เกษตรกรปลูกข้าวอายุ 105 วัน เช่น หอมมะลิ 105, ชัยนาท, เหลืองอ่อน และปลูกข้าวอายุ 120 วัน เช่น พล.2 , ชัยนาท -ส่งเสริมการปลูกข้าวคุณภาพดี	- ปรับระบบชลประทาน - ปรับปรุงพันธุ์ข้าว - ต้องเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ทุก 2 ฤดูกาล
2. ต้นทุน/เงินทุน	- รวมกลุ่ม - ปรับโครงสร้างหนี้ - จัดตั้งกองทุนดอกเบี้ยต่ำ - ผลิตปุ๋ยไว้ใช้เอง	- เพิ่มแหล่งทุน - รวมกลุ่มสหกรณ์ - ธกส.ปรับลดอัตราดอกเบี้ย	- จัดตั้งกองทุนดอกเบี้ยต่ำ - รวมกลุ่มสหกรณ์
3. ราคา/ตลาด	- กำหนดราคาขั้นต่ำ (10,000 บาท) - ตั้งโรงสีชุมชน - ตั้งตลาดกลาง - เปิดจุดรับจำนำเพิ่ม	- กำหนดราคาขั้นต่ำ (14,000 – 15,000 บาท/เกวียน) - แก้ไขปัญหาข้าวหอมจังหวัด (ข้าวหอมมะลิ 105) - เปิดจุดรับจำนำเพิ่ม - ประกันราคาพืชผลการเกษตร - กำหนดราคาให้ตรงกับคุณภาพข้าว	- แก้ไขปัญหาข้าวหอมจังหวัด (ข้าวหอมมะลิ 105) - เปิดจุดรับจำนำเพิ่ม
4. อื่น ๆ	- เพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ - ถ่ายทอดความรู้ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบและให้ความรู้	- เพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ - ถ่ายทอดความรู้	- ถ่ายทอดความรู้

2.1.2 กลุ่มผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) และผู้แปรรูปข้าว

การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ แบ่งเป็น 4 ประเด็น คือ 1. ด้านการจัดการผลผลิต 2. ด้านการดำเนินงาน 3. ด้านการจำหน่ายและการตลาด และ 4. ด้านอื่น ๆ ดังนี้

2.1.2.1 จังหวัดกำแพงเพชร

ปัญหาด้านการจัดการผลผลิตของผู้ประกอบการ (โรงสี) เป็นปัญหาเกี่ยวกับชนิดและพันธุ์ข้าวที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดและไม่มีคุณภาพรวมถึงปริมาณข้าวยังมีปริมาณไม่แน่นอน ซึ่งแก้ไขโดยการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวที่ทนทานต่อโรคและแมลง, การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ดีและพัฒนาความรู้ด้านเมล็ดพันธุ์แก่เกษตรกรพร้อมทั้งจัดทำแปลงสาธิต, การหยุดรับซื้อข้าวที่เกี่ยวก่อนกำหนด ด้านการดำเนินงานพบว่าผู้ประกอบการ (โรงสี) ยังมีความต้องการเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยต่ำควรแก้ไขโดยรัฐและสถาบันการเงินปรับลดอัตราดอกเบี้ยและเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนรวมถึงการนำเงินจากโครงการรับจำนำข้าวมาให้ผู้ประกอบการกู้ยืม ด้านการจำหน่ายและการตลาดพบว่า ผู้ประกอบการมีคู่แข่งค่อนข้างมากเนื่องจากผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) ส่วนใหญ่จำหน่ายข้าวเพื่อการส่งออกมากกว่าการจำหน่าย ในจังหวัดและกำหนดราคารับจำนำข้าวสูงกว่าราคาตลาด วิธีการแก้ไขด้านราคาสามารถดำเนินการได้โดยรัฐต้องยกเลิกโครงการรับจำนำข้าว และให้นโยบายราคาอิสระและการประกันราคา, กำหนดราคาตามชนิดพันธุ์ข้าว, ขายให้พ่อค้าแบบเงินสด ส่วนวิธีการแก้ไขด้านการตลาดรัฐควรกำหนดนโยบายร่วมกับผู้ประกอบการในการทำ contract farm , ขยายตลาดใหม่, รณรงค์ให้บริโภคข้าวจังหวัดโดยการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าและจังหวัดรับรองรวมถึงส่งเสริมและรณรงค์ให้ผู้ประกอบการใช้ตราสินค้าจังหวัด ส่วนปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ พบว่า ผู้ประกอบการและผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการจัดการเครื่องจักรกล การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การตลาด และการรวมกลุ่ม ซึ่งวิธีการแก้ไขนั้น รัฐควรจัดให้มีโครงการถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆแก่ผู้ประกอบการและผู้ผลิต เช่น การอบรมความรู้แก่บุคลากรของโรงสีด้านเทคโนโลยีการผลิตเกี่ยวกับการอบลดความชื้น, สีข้าว, ขัดข้าว และส่งเสริมกลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง (ตารางที่ 4-204,4-205)

ส่วนปัญหาของผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ได้แก่ ผู้แปรรูปขนมจีน สุรากลั่น 40 ดีกรี ข้าวแดกงา และกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย พบว่า ปัญหาด้านการจัดการผลผลิตซึ่งประกอบด้วยปัจจัยการผลิต (ชนิดและพันธุ์ข้าว) ที่ไม่มีคุณภาพ มีราคาแพง ไม่เพียงพอต่อความต้องการต้องนำปัจจัยการผลิตมาจากแหล่งอื่น เช่น การแปรรูปขนมจีนต้องนำข้าวท่อนและแป้งสำเร็จรูปมาจากจังหวัดเพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ และ นครสวรรค์ การแปรรูปข้าวแดกงาที่ต้องใช้ข้าวพันธุ์กข. 29 (ชัยนาท 80), ข้าวเหนียว กข.6 โดยนำมาจากจังหวัดกำแพงเพชรบางส่วน พิษณุโลก

ลำปาง และจังหวัดแพร่ ซึ่งมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์มีต้นทุนการผลิตสูงและขาดคุณภาพรวมทั้งพันธุ์ข้าวปลอมปน ก่อให้เกิดปัญหาตามมา คือ ผลิตภัณฑ์ไม่มีคุณภาพ ตลาดค่อนข้างแคบ นอกจากนั้นผู้แปรรูปยังขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรม วิธีการแก้ไขปัญหา คือ รัฐต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมให้แก่ผู้แปรรูป เพิ่มเงินลงทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเพื่อให้สามารถขยายตลาดต่อไปได้ (ตารางที่ 4-206,4-207)

2.1.2.2 จังหวัดพิจิตร

ปัญหาด้านการจัดการผลผลิตของผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) มีปัญหาหลัก คือ ปัญหาเกี่ยวกับชนิดและพันธุ์ข้าวที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดและไม่มีคุณภาพรวมถึงปริมาณข้าวยังมีปริมาณไม่แน่นอน พื้นที่เพาะปลูกข้าวไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับจังหวัดกำแพงเพชรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี จำนวน 1,646,480 ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน821,543 ไร่ ส่วนจังหวัดพิจิตรมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี จำนวน 1,442,007 ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน 677,810ไร่ (ตารางที่ 4-197) นอกจากนั้นยังมีปัญหาข้าวพันธุ์พื้นเมืองสูญพันธุ์ ซึ่งแก้ไขโดยการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวที่ทนทานต่อโรคและแมลง, การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ดีและพันธุ์หนัก โดยเฉพาะการสร้างพันธุ์ข้าวเฉพาะของพิจิตร ตลอดจนเพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ ศูนย์พัฒนาวิจัยข้าว เพื่อรองรับการพัฒนาข้าว ด้านการดำเนินงานพบว่าผู้ประกอบการ (โรงสี) ยังมีความต้องการเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยต่ำในการพัฒนาโรงสี ซึ่งควรแก้ไขโดยรัฐและสถาบันการเงินปรับลดอัตราดอกเบี้ยและเพิ่มเงินทุนสำรองสำหรับซื้อสินค้าเกษตร และโรงสีต้องมีการปรับปรุงเครื่องจักร(สีข้าว)ให้ทันสมัย ด้านการจำหน่าย พบว่า ผู้ประกอบการมีคู่แข่งค่อนข้างมากและกำหนดราคารับจำนำข้าวสูงกว่าราคาตลาด วิธีการแก้ไขด้านราคาสามารถดำเนินการได้วิธีการแก้ไขสามารถดำเนินการได้โดยรัฐต้องปรับราคารับจำนำให้ใกล้เคียงกับราคาตลาดและยอดรับจำนำไม่เกินร้อยละ 15 และกำหนดราคาตามชนิดพันธุ์ข้าว ส่วนปัญหาด้านการตลาด พบว่า ขาดแคลนผู้ส่งออกรายใหม่, การพัฒนาตลาดโดยการสร้างแบรนด์ใหม่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งแก้ไขโดยโรงสีร่วมกับผู้ผลิตทำ contract farm , ขยายตลาดใหม่โดยสนับสนุนให้ใช้สินค้าของจังหวัด, จัดแสดงสินค้า , สร้างแบรนด์ใหม่ให้ได้มาตรฐานและกระทรวงเกษตรฯ ควรติดฉลากระบุพันธุ์ข้าวรวมถึงการสร้างผู้ส่งออกรายใหม่, รัฐต้องปรับกระบวนการสื่อสารให้ฉับไวและรวดเร็วเที่ยงตรงรวมถึงจัดทำฐานข้อมูลผู้บริโภคจังหวัดและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ประกอบการ บริโภคเพื่อทราบความต้องการของตลาด เผยแพร่ข้อมูลการผลิต การตลาดข้อดีของนโยบายรัฐเรื่อง ตลาดสินค้าล่วงหน้า วิธีการสร้างตลาด นโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แก่เกษตรกรประชาชนทั่วไปผ่านวิทยุชุมชน นโยบายขยายการตลาด เช่น สนับสนุนให้ใช้สินค้าของจังหวัด, จัดแสดงสินค้า ส่วนปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ พบว่า ผู้ประกอบการและผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการจัดการเครื่องจักรกล การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา และกลยุทธ์การตลาด ซึ่งวิธีการแก้ไขนั้นรัฐควรจัดให้มีโครงการถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆแก่ผู้ประกอบการและผู้ผลิต เช่น การอบรมความรู้

ด้านการเพิ่มผลผลิต การกำหนดกลยุทธ์การค้า ปัญหาทุจริตของราชการ, เกษตรกร, ผู้ประกอบการ แก้ไขโดยสร้างศูนย์ธรรมาภิบาลเพื่อกระตุ้นให้มีการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์และวิเคราะห์ ตรวจสอบโครงการรัฐ โดยสถาบันการศึกษาพร้อมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์, สร้างศูนย์เรียนรู้ สำหรับผู้ประกอบการ, เกษตรกรเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความรู้ ต่าง ๆ ด้านการเกษตรและอื่น ๆ (ตารางที่ 4-204,4-205)

ปัญหาของผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ได้แก่ ผู้แปรรูปขนมจีน และกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย พบว่า พันธุ์ข้าวที่ใช้ในการแปรรูป คือ ข้าวท่อนพันธุ์เหลืองประทิว ชัยนาท และแป้งสำเร็จรูปต้องนำมาจากจังหวัดพิจิตรบางส่วน เพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ สุรินทร์ กำแพงเพชร หนองบัวลำภู และชัยภูมิ ซึ่งส่วนใหญ่มีราคาแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง นอกจานั้นข้าวที่ได้มายังไม่มีคุณภาพ มีความชื้นสูง และมีการปลอมปนส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่ได้มาตรฐาน นอกจากนั้นผู้แปรรูปยังขาดความรู้ด้านการแปรรูปและการตลาดทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ไม่มีมาตรฐาน ขยายตลาดได้น้อย ในขณะเดียวกันผู้แปรรูปยังขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรม เช่น เครื่องจักรกล วิธีการแก้ไขปัญหา คือ รัฐต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมให้แก่ผู้แปรรูป เพิ่มเงินลงทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเพื่อให้สามารถขยายตลาดต่อไปได้ รวมถึงการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการทดสอบผลิตภัณฑ์ (ตารางที่ 4-206,4-207)

2.1.2.3 จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4-204,4-205 พบว่าปัญหาด้านการจัดการผลผลิตของผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) เช่น ปัญหาเกี่ยวกับชนิดและพันธุ์ข้าวที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดและไม่มีคุณภาพรวมถึงปริมาณข้าวยังมีปริมาณไม่แน่นอน พื้นที่เพาะปลูกข้าวไม่เพียงพอเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจังหวัดกำแพงเพชรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี จำนวน 1,646,480 ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน 821,543 ไร่ จังหวัดพิจิตรมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี จำนวน 1,442,007 ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน 677,810ไร่ และพิษณุโลกมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีเพียง จำนวน 1,244,063ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน 622,349ไร่ เกษตรกรสามารถผลิตข้าวนาปีได้เพียง 56.83 ถัง/ไร่ ในขณะที่จังหวัดกำแพงเพชรสามารถผลิตได้ 68.54 ถัง/ไร่ จังหวัดพิจิตรสามารถผลิตได้ 58.56 ถัง/ไร่ (ตารางที่ 4-197) ทั้งผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว)ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขโดยการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว, การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ดีและพันธุ์หนัก และเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกให้เพียงพอ ด้านการดำเนินงานพบว่าผู้ประกอบการยังมีความต้องการเงินทุนหมุนเวียนและปรับปรุงเครื่องจักรกลเพื่อยกระดับมาตรฐานให้กับโรงสี ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ อัตราดอกเบี้ยสำหรับกู้ยืมเงินมีอัตราสูง จำนวนเงินไม่เพียงพอต่อความต้องการกู้ยืม และ เครื่องจักรกลมีราคาสูง ซึ่งควรแก้ไขโดยรัฐและสถาบันการเงินปรับลดอัตราดอกเบี้ยและเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนและเพิ่มวงเงินกู้เพื่อจัดซื้อเครื่องจักรกล ด้านราคาพบว่า การกำหนด

ราคารับจำนำข้าวสูงกว่าราคาตลาด และราคายังไม่คงที่มีความผันแปรเสมอ วิธีการแก้ไขสามารถดำเนินการได้โดยรัฐต้องปรับราคารับจำนำให้ใกล้เคียงกับราคาตลาด การจัดระบบฐานข้อมูลที่มีการสนับสนุนการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ด้านการตลาดนั้น รัฐต้อง ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด ส่วนปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ พบว่า ผู้ประกอบการและผู้ผลิตยังขาดความรู้ด้านการจัดการเครื่องจักรกล การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การตลาด และการรวมกลุ่ม ซึ่งวิธีการแก้ไขนั้น รัฐควรจัดให้มีโครงการถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆแก่ผู้ประกอบการและผู้ผลิต นอกจากนั้นรัฐควรแก้ไขต้นทุนการผลิตของเกษตรกรโดยการจัดหาปัจจัยการผลิตราคาต่ำมาสนับสนุนและปรับปรุงระบบชลประทานให้ทั่วถึงเพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวได้

ปัญหาของผู้แปรรูปข้าว เช่น ผู้แปรรูปก๋วยเตี๋ยว ผู้แปรรูปขนมจีน ผู้แปรรูปก๋วยเตี๋ยวส้นหมี่ ผู้แปรรูปสุรากลั่น 40 ดีกรี ผู้แปรรูปข้าวหลาม และกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย พบว่า ปัญหาด้านปัจจัยการผลิต (ชนิดและพันธุ์ข้าว) ที่ไม่มีคุณภาพ มีราคาแพง ไม่เพียงพอต่อความต้องการต้องนำปัจจัยการผลิตมาจากแหล่งอื่น เช่น ข้าวท่อนเหลืองประทิว ข้าวพันธุ์ชัยนาท และแป้งสำเร็จรูปมาจากจังหวัดพิษณุโลกบางส่วน เพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ และหนองบัวลำพู ซึ่งมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์มีต้นทุนการผลิตสูงและขาดคุณภาพ ตลาดค่อนข้างแคบ นอกจากนั้นผู้แปรรูปยังขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรม วิธีการแก้ไขปัญหารัฐต้องมีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมให้แก่ผู้ผลิต เพิ่มเงินลงทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเพื่อให้สามารถขยายตลาดต่อไปได้ (ตารางที่ 4-206,4-207)

ตารางที่ 4-204 สรุปปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ (ผู้แปรรูป : โรงสี)

ปัญหา/อุปสรรค	จ.กำแพงเพชร	จ.พิจิตร	จ.พิษณุโลก
1. ด้านการจัดการผลผลิต - ชนิดและพันธุ์, ปริมาณ, การเก็บรักษา	- ปริมาณข้าวไม่สม่ำเสมอ - พันธุ์ข้าวไม่ตรงกับความต้องการของตลาด - ข้าวไม่ได้คุณภาพ	- ปริมาณข้าวไม่สม่ำเสมอ - พันธุ์ข้าวไม่ตรงกับความต้องการของตลาด - ข้าวไม่มีคุณภาพ - ข้าวพันธุ์พื้นเมืองสูญพันธุ์ - พื้นที่ปลูกข้าวไม่เพียงพอ - การพัฒนาพันธุ์ข้าวควรเน้นข้าวพันธุ์หนัก	- ปริมาณข้าวไม่สม่ำเสมอ - ข้าวไม่ได้คุณภาพ - พื้นที่ปลูกข้าวไม่เพียงพอ
2. ด้านการดำเนินงาน - เงินทุนหมุนเวียน - เครื่องจักรกล	- ขาดเงินทุนหมุนเวียนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ	- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง -ขาดแคลนแหล่งทุนเพื่อพัฒนาโรงสี	- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง - จำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอ - เครื่องจักรกลมีราคาแพง
3. ด้านการจำหน่ายและการตลาด - ตลาด, คู่แข่ง - ราคา - คุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ - นโยบายรัฐ	- มีคู่แข่งจำนวนมาก - ราคารับจำนำสูงเกินราคาตลาด	-ขาดการสร้างผู้ส่งออกรายใหม่ -ไม่มีการติดฉลากระบุพันธุ์ข้าว - สร้างแบรนด์แต่ไม่พัฒนาให้ยั่งยืน - มีคู่แข่งจำนวนมาก - ราคารับจำนำสูงเกินราคาตลาดจริง	- ราคามีความผันแปร - ราคารับจำนำสูงเกินราคาตลาด
4. อื่น ๆ - ความรู้ - การรวมกลุ่ม	- เกษตรกรขาดความรู้ด้านต่างๆ เช่น การเก็บเกี่ยว	- ปัญหาทุจริตของราชการ, เกษตรกร, ผู้ประกอบการ - ขาดศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ - ขาดข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร	- ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง

ตารางที่ 4-205 สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไข/สิ่งที่ต้องการพัฒนาของผู้ประกอบการ (ผู้แปรรูป : โรงสี)

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข		
	จ.กำแพงเพชร	**จ.พิจิตร**	**จ.พิษณุโลก**
1. การจัดการด้านผลผลิต	- หยุดส่งเสริมการรับจำนำข้าวการรับซื้อข้าวที่เกี่ยวก่อนกำหนด - ปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์ข้าวให้ทนต่อโรคแมลง - จัดทำแปลงสาธิต - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบและให้ความรู้ด้านเมล็ดพันธุ์ข้าว	-พัฒนาพันธุ์ข้าวนาปี นาปรัง - ส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ดี - เพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ - เพิ่มศูนย์พัฒนาวิจัยข้าว - สร้างพันธุ์ข้าวเฉพาะของพิจิตร - พัฒนาพันธุ์ข้าวพันธุ์หนัก	- ส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ดีและพันธุ์หนัก - ปรับปรุงพันธุ์ข้าว - เพิ่มคุณภาพพื้นที่เพาะปลูก
2. ด้านการดำเนินงาน - เงินทุนหมุนเวียน - เครื่องจักรกล	- นำเงินจากโครงการรับจำนำมาให้โรงสีกู้	- ลดอัตราดอกเบี้ย - เพิ่มเงินทุนสำรองสำหรับซื้อสินค้าเกษตร -ปรับปรุงเครื่องสีข้าวให้ทันสมัย	- ลดอัตราดอกเบี้ย - เพิ่มวงเงินกู้ -จัดระบบใหม่ที่มีการสนับสนุนการตัดสินใจ - ปรับปรุงเครื่องจักรกล
3. ด้านการจำหน่ายและการตลาด - ตลาด, คู่แข่ง - ราคา - คุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ - นโยบายรัฐ	- นโยบายราคาอิสระ - ขายให้พ่อค้าแบบสด - รัฐควรให้ความสำคัญโรงสี - รัฐกำหนดนโยบายร่วมกับผู้ประกอบการในการทำ contract farm - รณรงค์ให้บริโภคข้าวจังหวัด - กำหนดราคาให้แตกต่างจากข้าว 3 เดือน, หาแหล่งรับซื้อ, ประกันราคา -สร้างความเชื่อมั่นให้กับตราและจังหวัดรับรอง -ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด	- ปรับราคารับจำนำให้ใกล้เคียงกับราคาตลาดและยอดรับจำนำไม่เกิน 15 % - สร้างผู้ส่งออก - กำหนดราคาให้ตรงกับคุณภาพและพันธุ์ข้าว - นโยบายจัดทำฐานข้อมูลผู้บริโภคเพื่อทราบความต้องการของตลาด เช่น อบต., เทศบาล เผยแพร่ข้อมูลการผลิตการตลาด, ข้อดีของนโยบายรัฐเรื่องตลาดสินค้าล่วงหน้า, วิธีการสร้างตลาดผ่านวิทยุชุมชน, - นโยบายขยายการตลาด เช่น สนับสนุนให้ใช้สินค้าของจังหวัด, จัดแสดงสินค้า - จังหวัดเชื่อมโยงฐานข้อมูลเกษตรกร ผู้ประกอบการ บริโภค - การทำcontact farm	- ปรับราคารับจำนำให้ใกล้เคียงกับราคาตลาด - ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด

ตารางที่ 4-205 สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไข/สิ่งที่ต้องการพัฒนาของผู้ประกอบการ (ผู้แปรรูป : โรงสี) (ต่อ)

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข		
	จ.กำแพงเพชร	จ.พิจิตร	จ.พิษณุโลก
4. อื่น ๆ - ความรู้ - การรวมกลุ่ม	- พัฒนาเกษตรกรโดยให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การเก็บเกี่ยว – อบรมความรู้บุคลากรของโรงสีด้านเทคโนโลยีการผลิตเกี่ยวกับการอบลดความชื้น, สีข้าว, ขัดข้าว - ส่งเสริมกลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง	- เพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ – ถ่ายทอดความรู้ ด้านการเพิ่มผลผลิต, การกำหนดกลยุทธ์ในการค้า -นโยบายจัดการเกี่ยวกับสื่อและการประชาสัมพันธ์ - หน่วยงานรัฐมุ่งมั่นในการทำงาน (การบริหารงานแบบธรรมาภิบาล) และแก้ปัญหาทุจริตของราชการ, เกษตรกร, ผู้ประกอบการ - สร้างศูนย์เรียนรู้สำหรับผู้ประกอบการ, เกษตรกร - วิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐ โดยสถาบันการศึกษาและเผยแพร่ให้ทราบ	- ถ่ายทอดความรู้ แก่เกษตรกรด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว -หาปัจจัยการผลิตราคาต่ำ - ปรับระบบชลประทาน - จัดทำฐานข้อมูลผู้ผลิต ผู้ประกอบการและ ผู้บริโภค

ตารางที่ 4-206 สรุปปัญหาและอุปสรรคของผู้แปรรูปข้าวผลิตภัณฑ์จากข้าว

ปัญหา/อุปสรรค	จ.กำแพงเพชร	จ.พิจิตร	จ.พิษณุโลก
1. ด้านการจัดการผลผลิต - ปัจจัยการผลิต - ผลิตภัณฑ์	- ข้าวมีความชื้นสูง - ข้าวขาดคุณภาพ - ข้าวไม่เพียงพอต่อการผลิต - ต้องนำข้าวและแป้งจากแหล่งอื่นมาผลิต	- ข้าวมีความชื้นสูง - ข้าวขาดคุณภาพ - พันธุ์ข้าวปลอมปน - ต้องนำข้าวและแป้งจากแหล่งอื่นมาผลิต	- พันธุ์ข้าวขาดคุณภาพ - ข้าวไม่เพียงพอต่อการ ผลิต - ต้องนำข้าวและแป้งจากแหล่งอื่นมาผลิต
2. ด้านการดำเนินงาน - เงินทุนหมุนเวียน - เครื่องจักรกล	- เงินทุนหมุนเวียนมีน้อย - อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง	- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง	- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง - จำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอ - เครื่องจักรกลมีราคาแพง
3. ด้านการจำหน่ายและการตลาด - ตลาด, คู่แข่ง - คุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์	- มีคู่แข่งจำนวนมาก - ผลิตภัณฑ์บางชนิดขาดมาตรฐาน	- มีคู่แข่งจำนวนมาก - ผลิตภัณฑ์บางชนิดขาดมาตรฐาน - ข้าวขาดคุณภาพ - โรงงานผลิตแป้งในพิจิตรไม่มี (ส่วนใหญ่มาจากอีสาน)	- มีคู่แข่งจำนวนมาก - ผลิตภัณฑ์บางชนิดขาดมาตรฐาน

ตารางที่ 4-207 สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขของผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว

ปัญหา/อุปสรรค	จ.กำแพงเพชร	จ.พิจิตร	จ.พิษณุโลก
1. ด้านการจัดการผลผลิต - ปัจจัยการผลิต - ผลิตภัณฑ์	 - พัฒนาพันธุ์ข้าว - พัฒนาผลิตภัณฑ์, บรรจุภัณฑ์	 - พัฒนาพันธุ์ข้าว - พัฒนาผลิตภัณฑ์, บรรจุภัณฑ์	 - พัฒนาพันธุ์ข้าว - พัฒนาผลิตภัณฑ์, บรรจุภัณฑ์
2. ด้านการดำเนินงาน - เงินทุนหมุนเวียน - เครื่องจักรกล	 - เพิ่มเงินลงทุนให้กลุ่ม - ปรับปรุงเครื่องจักร	 - เพิ่มเงินลงทุนให้กลุ่ม - ปรับปรุงเครื่องจักร	 - เพิ่มเงินลงทุนให้กลุ่ม - ปรับปรุงเครื่องจักร
3. ด้านการจำหน่ายและการตลาด - ตลาด, คู่แข่ง - คุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์	 - ขยายตลาด - ถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูป	 - ขยายตลาด - บริการทดสอบผลิตภัณฑ์ - ถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูป	 - ขยายตลาด - ถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูป

2.1.3 กลุ่มผู้บริโภค

การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของผู้บริโภค แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ 1. ด้านผลิตภัณฑ์ 2. ด้านราคา 3. ด้านการตลาด ดังนี้

2.1.3.1 จังหวัดกำแพงเพชร

ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้บริโภคพบในการเลือกซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว คือ ปัญหาของคุณภาพและชนิดของผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ขาดมาตรฐาน ไม่มีความหลากหลายและเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่รวมถึงบรรจุภัณฑ์หรือการบรรจุหีบห่อยังขาดคุณภาพ ด้านราคาพบว่าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวมีราคาแพง ส่วนด้านการตลาดยังไม่มีการส่งเสริมการขายและจัดแสดงสินค้าให้ผู้บริโภคทราบอย่างจริงจัง ทั้งนี้กลุ่มผู้บริโภคได้เสนอแนวทางในการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในแต่ละด้าน ดังนี้ ร้อยละ 50.7 ให้มีการปรับราคาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม ร้อยละ 50 พัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน ร้อยละ 21.9 ควรมีการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ การซื้อขายผ่านเครื่องอิเลคโทรนิค (E – Market) เป็นต้น และร้อยละ 17.3 ให้มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวที่เน้นเรื่องคุณภาพชีวิตทำให้ผู้บริโภคมีโอกาสในการเลือกซื้อมากขึ้น (ตารางที่ 4-208,4-209)

2.1.3.2 จังหวัดพิจิตร

เช่นเดียวกันหากพิจารณาตารางที่ 4-208,4-209 พบว่าผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรกล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบเมื่อเลือกซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว คือ ปัญหาของคุณภาพและชนิดของผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ขาดมาตรฐาน ไม่มีความหลากหลายและเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่รวมถึงบรรจุภัณฑ์หรือการบรรจุหีบห่อยังขาดคุณภาพ ด้านราคาพบว่าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวมี

ราคาแพง ส่วนด้านการตลาดยังไม่มีการส่งเสริมการขายและจัดแสดงสินค้าให้ผู้บริโภคทราบอย่างจริงจังรวมถึงการตกแต่งและการจัดวางสินค้ายังขาดความน่าสนใจ โดยกลุ่มผู้บริโภคได้เสนอแนวทางในการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในแต่ละด้าน ดังนี้ ร้อยละ 62.4 พัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานสามารถแข่งขันในตลาดได้ ร้อยละ 39.1 ให้มีการปรับราคาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม ร้อยละ 19.2 เท่ากันผู้บริโภคเสนอให้มีการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ การซื้อขายผ่านเครื่องอิเลคโทรนิค (E – Market) เป็นต้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวที่เน้นเรื่องคุณภาพชีวิตทำให้ผู้บริโภคมีโอกาสในการเลือกซื้อมากขึ้นรวมถึงการพัฒนาการบรรจุหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเหมาะต่อการเลือกซื้อของผู้บริโภค

2.1.3.3 จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในขณะตัดสินใจเลือกซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวของผู้บริโภคจังหวัดพิษณุโลกมีความเห็นสอดคล้องกับจังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร ดังนี้ปัญหาของคุณภาพและชนิดของผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ขาดมาตรฐาน ไม่มีความหลากหลายและเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่รวมถึงบรรจุภัณฑ์หรือการบรรจุหีบห่อยังขาดคุณภาพ ด้านราคาพบว่าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวมีราคาแพง ส่วนด้านการตลาดยังไม่มีการส่งเสริมการขายและการตกแต่งและการจัดวางสินค้ายังขาดความน่าสนใจ นอกจากนั้นยังไม่ค่อยมีการจัดงานแสดงสินค้าในสถานที่ต่าง ๆ ทั้งนี้กลุ่มผู้บริโภคได้เสนอแนวทางในการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในแต่ละด้าน ดังนี้ ร้อยละ 60.9 พัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานสามารถแข่งขันในตลาดได้ ร้อยละ 43.6 ให้มีการปรับราคาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม ร้อยละ 23 จัด ให้มีการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ การซื้อขายผ่านเครื่องอิเลคโทรนิค (E – Market) เป็นต้น ร้อยละ 20.9 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีความหลากหลายมากขึ้น ร้อยละ 19.9 ต้องมีการพัฒนาการบรรจุหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเหมาะต่อการเลือกซื้อ (ตารางที่ 4-208,4-209)

ตารางที่ 4-208 สรุปปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มผู้บริโภค จ.กำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

ปัญหา/อุปสรรค	จ.กำแพงเพชร	จ.พิจิตร	จ.พิษณุโลก
1. ผลิตภัณฑ์	- คุณภาพของผลิตภัณฑ์ - ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ - การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ -บรรจุภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพ	- คุณภาพของผลิตภัณฑ์ - ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ - การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ - บรรจุภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพ	- คุณภาพของผลิตภัณฑ์ - ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ - การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ - บรรจุภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพ
2. ราคา	- ราคาสูง	- ราคาสูง	- ราคาสูง
3. ตลาด	- ขาดการส่งเสริมการขาย -ขาดการออกงานแสดงสินค้า	-ขาดการส่งเสริมการขาย -ขาดการออกงานแสดงสินค้า - การตกแต่ง/การจัดวางสินค้าไม่น่าสนใจ	-ขาดการส่งเสริมการขาย -ขาดการออกงานแสดงสินค้า - การตกแต่ง/การจัดวางสินค้าไม่น่าสนใจ

ตารางที่ 4-209 แนวทางการพัฒนาข้าวของผู้บริโภคจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

ร้อยละของแนวทางการพัฒนาข้าว	กำแพงเพชร	พิจิตร	พิษณุโลก
1. คุณภาพของผลิตภัณฑ์	50.0	62.4	60.9
2. ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์	10.5	11.8	12.5
3. การออกแบบลวดลาย	4.4	2.9	2.5
4. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่	17.3	19.2	20.9
5. บรรจุภัณฑ์	16.4	19.2	19.9
6. ราคาผลิตภัณฑ์	50.7	39.1	43.6
7. การตกแต่ง/จัดวางสินค้า	2.0	6.9	4.3
8. การต้อนรับและบริการ	4.2	3.4	4.3
9. การส่งเสริมการขาย	21.9	19.2	23.0
10. การออกงานแสดงสินค้า	6.1	7.9	14.5
11. อื่น ๆ (สถานที่, การอำนวยความสะดวก ฯลฯ)	2.0	3.4	3.7

3. การวิเคราะห์ SWOT Analysis และการเชื่อมโยงข้อมูล

ผลจากการวิเคราะห์กิจกรรม Focus group ของกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้ประกอบการ สามารถนำมาเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยผ่านกระบวนการ SWOT Analysis เพื่อเสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาด และการบริโภค) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 จังหวัด คือกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ได้มาซึ่งใช้วิสัยทัศน์และนโยบายหลัก ดังนี้ วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง” นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ผลสรุป/แนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยวิธี SWOT Analysis

การวิเคราะห์โครงต่าง ๆ ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผู้ประกอบการ และผู้บริโภคโดยวิธี SWOT Analysis เพื่อหาผลสรุปหรือการกำหนดแนวทางการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวของจังหวัดเป้าหมาย มีวิธีการ คือ การนำผลการวิเคราะห์SWOT Analysis ของแต่ละโครงการมาประมวลส่วนที่เป็นผลเชิงบวก โดยให้ผู้เข้าร่วมให้น้ำหนักโอกาสแต่ละข้อ ซึ่งพิจารณาจาก “เป็นโอกาสที่มีศักยภาพส่งผลกระทบต่อกลุ่ม (Potential attractiveness)” และ “เป็นโอกาสที่มีความเป็นไปได้ของความสำเร็จ (probability of success)” พร้อมทั้งประมวลส่วนที่เป็นผลเชิงลบ โดยให้น้ำหนักอุปสรรคแต่ละข้อ ซึ่งพิจารณาจาก “เป็นอุปสรรคที่มีศักยภาพรุนแรงต่อกลุ่ม (potential severity)” และ “เป็นอุปสรรคที่มีความเป็นไปได้ของการเกิดขึ้น (probability of occurrence)” โดยใช้เกณฑ์คะแนนเหมือนกัน จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปเป้าหมายที่มีโอกาสและศักยภาพสูง ดังนี้

ผลสรุป/แนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์การกำหนดแนวทางการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวโดยวิธี SWOT Analysis มีดังนี้

3.1.1 จังหวัดกำแพงเพชร

3.1.3.1 การประเมินจุดแข็ง

การประเมินจุดแข็งของกลุ่มผู้ผลิต พบว่า จังหวัดกำแพงเพชรมีข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีการผลิตอย่างสม่ำเสมอ มีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง ในบางพื้นที่ผลิตได้ 2 และ 4 ครั้งพื้นที่ที่ปลูกข้าวมากที่สุดคือ เมืองและอำเภอคลองขลุง ยังมีศักยภาพในการปลูกข้าวเหนียวนาปีประมาณ 5,644 ไร่ จังหวัดกำแพงเพชรมีข้อได้เปรียบ ในด้านการมีพื้นที่เหมาะสมต่อการเกษตร มีแหล่งน้ำ และทรัพยากรทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ นอกจากนั้นยังตลาดกลางพืชไร่และท่าข้าวในปริมาณมากเพียงพอต่อการรับซื้อข้าว สำหรับจุดแข็งของกลุ่มผู้ประกอบการ (โรงสี) พบว่าโรงสีส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้จำหน่ายข้าวเพื่อการส่งออกและผลิตข้าวบรรจุถุงจำหน่าย เช่น ข้าวบรรจุถุงตราพานทอง สิงห์โตทอง และตราชมพู่ส้ม เป็นต้นรวมถึงมีความพร้อมต่อการพัฒนาและยกระดับโรงสีเช่นเดียวกับผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีความพร้อมและมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า OTOP ชั้นนำ เช่น ข้าวกระยาสารทที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของกำแพงเพชรโดยรับประทานพร้อมกล้วยไข่ ข้าวแต๋น ข้าวนึ่ง และส่วนผสมเบียร์ เป็นต้น

นอกจากนั้นโดยภาพรวมของจังหวัดกำแพงเพชรยังมีจุดแข็งในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติมีความหลากหลายและมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูเพื่อใช้ประโยชน์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงพัฒนาการเกษตรได้ รวมถึงการรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์การเกษตร จำนวน 34 สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรทำนา 16 กลุ่ม อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในจังหวัดเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตร โดยมีสถานประกอบค้าข้าวรวม 56 แห่ง ได้แก่ โรงสีข้าว 37 แห่ง ท่าข้าว 19 แห่ง กำลังการผลิต 9,000 ตัน/วัน สามารถรองรับผลผลิตข้าวเปลือกจากเกษตรกรทั้งในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงเพื่อแปรรูปและจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีผู้ประกอบการค้าข้าวเพื่อการส่งออกที่ได้รับหนังสืออนุญาตตาม พ.ร.บ.การค้าข้าว (ประเภทส่งออก) รวมทั้งสิ้น 16 ราย ได้แก่ บริษัทยั่งยืนพืชผลจำกัด บริษัทสิงห์โตทองไรซ์คอร์เปอรเรชั่น จำกัด โรงสีข้าวบริษัทกำแพงเพชรอบพืชและไซโล บริษัทขาณุพืชผล จำกัด บริษัทกำแพงเพชรเอ็กซ์ปอร์ต จำกัด และบริษัทแสงฟ้าอะกริโปรดักส์ จำกัด นอกจากนั้นจังหวัดกำแพงเพชรยังมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวรวม 4 แห่ง ได้แก่ โรงเบียร์ 1 แห่ง โรงงานทำเส้นขนมจีน 2 แห่ง โรงงานทำแป้งขนมจีน 1 แห่ง และโรงงานทำเส้นก๋วยเตี๋ยว 1 แห่ง

3.1.3.2 การประเมินจุดอ่อน

การประเมินจุดอ่อนในส่วนของผู้ผลิตพบว่า โดยภาพรวมเป็นปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน การใช้น้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรยังไปไม่ทั่วถึง ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง

ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยต่ำ การขาดแคลนเมล็ดข้าวพันธุ์ดี เมื่อเก็บเกี่ยวยังขาดแคลนลานตาก รถเกี่ยว และการขายผลผลิตมีปัญหาเรื่องราคาต่ำหรือราคาไม่มีเสถียรภาพ โครงการรับจำนำมีปัญหาด้านจุดรับซื้อ ความชื้น ความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่และโรงสี เป็นต้น ถึงแม้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะมีการรวมกลุ่มกัน แต่การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็งเนื่องจากขาดความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่นการบริหารจัดการ กฎระเบียบของรัฐ ไม่มีแกนนำในการประสานงาน นอกจากนั้นยังขาดความรู้ในด้านวิชาการ เช่น GAP การคัดเมล็ดพันธุ์ การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การตลาด โรคแมลงศัตรูพืช เป็นต้น ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีจุดอ่อนในเรื่องวัตถุดิบทางการเกษตรไม่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน ขาดความรู้ในการบริหารจัดการโรงสี ตลาด เช่น การแปรรูป การอบข้าว การสีข้าว รวมถึงการขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือขาดการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อแปรรูปและเพิ่มมูลค่าการผลิตผลการเกษตร มีคู่แข่งมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนั้น ขาดการรณรงค์ให้บริโภคสินค้าของจังหวัดอย่างจริงจัง ไม่มีศูนย์กลางการขนส่งที่ครบวงจร

หากพิจารณาโดยภาพรวมด้านจุดอ่อนของจังหวัดกำแพงเพชรพบว่าการพัฒนาด้านการเกษตรโดยเฉพาะข้าวและผลิตจากจากข้าวเกิดจากสาเหตุของการไม่มีระบบ Zoning พืชเกษตร ทำให้เกษตรกรผลิตพืชไม่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน หน่วยงานของรัฐที่ช่วยในการแนะนำให้ความรู้ด้านการเกษตร (ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว) มีน้อยขาดไม่พอเพียงกับศูนย์ข้าวชุมชนที่มีปริมาณมากแต่ไม่มีคุณภาพ นอกจากนั้นยังขาดการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย

3.1.3.3 การประเมินโอกาส

การประเมินโอกาสโดยภาพรวมของกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มผู้ประกอบ การ (โรงสีข้าว) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์พบว่า นโยบายของรัฐในการปรับเปลี่ยนโครงการรับจำนำข้าวเป็นการประกันราคาข้าวมีส่วนทำให้กลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) มีแรงจูงใจในการพัฒนามากขึ้น ปัญหาในเรื่องการกำหนดราคาข้าวก็จะลดลง นอกจากนั้นนโยบายของรัฐบาลมีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประเทศ โดยวิธีการสนับสนุนและผลักดันกระบวนการสร้างรายได้ให้กับประชาชนทุกระดับด้วยการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบครอบคลุม 3 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมและบริการ ดังนี้ 1) ฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร 2) การพัฒนาตลาดในประเทศและการปฏิรูปชนบท 3) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรในตลาดโลก การใช้ประโยชน์จาก ข้อผูกพันทางการค้า จึงเป็นโอกาสของการขยายทั้งกำลังการผลิตและโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตพื้นฐานทางด้านการเกษตรและเป็นโอกาสของหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่เกษตรกร องค์กรเกษตรกรจะได้รับการถ่ายทอดความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้ เช่นเดียวกัน กระแสการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและมีคุณภาพ กระแส

การค้า e-commerce กระแสความต้องการเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนความต้องการด้านอาหารของประชากรโลกมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นมีผลทำให้การพัฒนาข้าวสามารถดำเนินไปได้

3.1.3.4 การประเมินอุปสรรค/ข้อจำกัด

การประเมินอุปสรรค/ข้อจำกัดของกลุ่มผู้ผลิตพบว่าต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมันราคาแพง ค่าขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้น นอกจากนั้นกลุ่มผู้ผลิตยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตข้าวที่เหมาะสม ปัญหาการขาดแคลนรถเกี่ยวและลานตากในช่วงการเก็บเกี่ยว ในส่วนของการรับจำนำข้าวพบปัญหาเกี่ยวกับระบบการรับจำนำในเรื่องของการรับซื้อ ราคา การตรวจรับคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มผู้ประกอบการโรงสีข้าวที่มีการเข้าร่วมโครงการน้อย เนื่องจากกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวย ในด้านของกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวพบว่าปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการแปรรูปมีเพียงบางพื้นที่เท่านั้นที่สามารถผลิตปัจจัยทำให้ต้องนำมาจากต่างจังหวัดและใช้แป้งสำเร็จรูปแทนซึ่งผลทำให้ต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นและขาดคุณภาพ ธุรกิจท้องถิ่นถูกคุกคามโดยทุนต่างชาติ

เมื่อพิจารณาโดยรวมยังพบว่า ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) ขาดความ สามารถในการแข่งขันทางด้านราคาจากการที่ต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศคู่แข่งและประเทศผู้ซื้อที่ประสบปัญหาทางการเงิน ต้องการซื้อข้าวในรูปของสินเชื่อ จึงเกิดความเสี่ยงในการชำระเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย ในขณะที่บางประเทศต้องอาศัยการซื้อขายผ่านนายหน้าผู้ค้าระหว่างประเทศ (Brokers) ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยและความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนทำให้ประเทศผู้นำเข้าต่างๆ หันไปสั่งซื้อข้าวคุณภาพเกรดรองลงมาซึ่งมีราคาต่ำแทน นอกจากนั้น ประเทศคู่แข่งสินค้าเกษตรมีการส่งออกสินค้ามากขึ้น เช่น เวียดนาม และจีน ปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรมทางการค้า กฎระเบียบภาครัฐไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมข้าว และความไม่มั่นคงทางการเมือง นอกจากนั้นปัญหาภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก เช่น การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้และจำนวนต้นไม้ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และไฟป่า มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่อภาคการเกษตร และถ้าหากรุนแรงมากขึ้นอาจส่งผลทำให้เกิดความขาดแคลนผลิตผลการเกษตรจนต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น

3.1.1.5 วิธีการสร้างยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทางเลือกและการกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนา เสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบของจังหวัดกำแพงเพชร

3.1.1.5.1 นโยบายข้าว

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง” นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

3.1.1.5.2 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ

การพัฒนาข้าวโดยนโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด” ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและโครงการดังรายละเอียดตารางที่ 4-210 ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด ประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ จำนวน 5 โครงการ, กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 2 โครงการ แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรสถานประกอบการข้าวจำนวน 5 โครงการ และแผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน 1 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานวิจัย จำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ ประกอบการจำนวน 2 โครงการ

2) ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 4 โครงการ, กลยุทธ์ขยายการส่งออก แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาดจำนวน 3 โครงการ แผนงานขยายการส่งออกจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐานจำนวน 2 โครงการ

3) ยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ จำนวน 1 โครงการ

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง”

นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

ตารางที่ 4-210 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร ปี 2551-2552

จังหวัดกำแพงเพชร		
ยุทธศาสตร์	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ	1.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี และเพียงพอ 1.1.1 โครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ 1.1.2 โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์หนัก (120 วัน) 1.1.3 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโดยวิธี GAP 1.1.4 โครงการเพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธ์ 1.1.5 โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพ
	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.1 แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ 2.1.1 โครงการปรับปรุงระบบชลประทาน 2.1.2 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ เกษตร 2.2 แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การ เกษตรและสถานประกอบการข้าว 2.2.1 โครงการกำหนดพื้นที่ปลูกข้าว(Zoning) 2.2.2 โครงการก่อสร้างลานตาก ตราชั่งชุมชนและโรงสีข้าวชุมชนแบบครบวงจร 2.2.3 โครงการพัฒนาและเพิ่มรถเกี่ยวข้าวให้มีมาตรฐานลดการสูญเสีย 2.2.4 โครงการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2.5 โครงการพัฒนาศูนย์ข้าวชุมชนและส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง 2.3 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ 2.3.1 โครงการถ่ายทอดความรู้ - ผู้ผลิต ด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว การตลาด (GAP) การผลิตปุ๋ย และการรวมกลุ่ม เป็นต้น - ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) ด้านการอบข้าว สีข้าว ขัดข้าว และการลดความชื้น เป็นต้น - ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ด้านการแปรรูป การบรรจุหีบห่อ การตลาด เป็นต้น
	3. กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานวิจัย 3.1.1 โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่า และคุณภาพ 3.1.2 โครงการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการข้าว

ตารางที่ 4-210 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร ปี 2551-2552 (ต่อ)

จังหวัดกำแพงเพชร		
ยุทธศาสตร์	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
	4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	4.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ 4.1.1 โครงการประกันด้านราคาข้าวด้วยระบบ Contract Farm (โดยความร่วมมือระหว่างรัฐและผู้ประกอบการโรงสีข้าว) 4.1.2 โครงการส่งเสริมและสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูป ให้เข้มแข็งและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด	1.1 แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก 1.2 โครงการรณรงค์ให้บริโภคข้าวปลอดภัย 1.3 โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการับรองของจังหวัดรับรอง 1.4 โครงการ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด
	2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	2.1 แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด 2.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการส่งออก 2.1.2 โครงการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมของ เพื่อจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ 2.1.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้ประกอบการและพัฒนาผู้ผลิตและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2 แผนงานขยายการส่งออก 2.2.1 โครงการเปิดตลาดข้าวเมืองกำแพงเพชรหรือข้าวสัญจร (Road –Show) และการค้าแบบ E-Commerce 2.2.2 โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่ 2.2.3 โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปและคู่การค้าค้าและผลิตภัณฑ์จากข้าว
	3.กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน 3.1.1 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลายตามความต้องการของตลาด 3.1.2 โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์ และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ	1. 1 แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต) 1.1.2 โครงการตลาดกลางของจังหวัดเพื่อเป็นแหล่ง รับ-ส่ง สินค้าระดับจังหวัด 1.1.3 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าประจำอำเภอลักษณะกลุ่มเครือข่าย
	2.กลยุทธ์การวิจัย	2.1 แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ 2.1.1โครงการศึกษา ระบบ Logistics และSupply Chain

3.1.2 จังหวัดพิจิตร

3.1.2.1 การประเมินจุดแข็ง

การประเมินจุดแข็งของกลุ่มผู้ผลิต พบว่า จังหวัดพิจิตรมีศักยภาพในการปลูกข้าวเนื่องจากมีพื้นที่ปลูกข้าวที่อุดมสมบูรณ์กว่ากว่า 2 ล้านไร่ โดยเป็นแหล่งปลูกข้าวที่คุณสมบัติเฉพาะสำหรับทำเส้น ทั้งนี้จะมีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง ในบางพื้นที่ผลิตได้ 2 และ 4 ครั้ง อำเภอที่ปลูกข้าวมากที่สุด คืออำเภอโพทะเลและอำเภอเมือง ทั้งนี้โดยภาพรวมของจังหวัดพิจิตรมีจุดแข็งในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติมีความหลากหลายและมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูเพื่อใช้ประโยชน์ซึ่งสามารถเชื่อมโยงพัฒนาการเกษตรได้ รวมถึงการรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร โดยมีจำนวนสหกรณ์ 49 สหกรณ์ จำนวนสมาชิก 81,665 ราย กลุ่มเกษตรกร 51 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 10,117 ราย

เช่นเดียวกันในกลุ่มผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) พบว่าโรงสีข้าวส่วนใหญ่เป็นโรงสีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงมีการร่วมมือกันระหว่างโรงสี เกษตรกรและหน่วยงานราชการ นอกจากนั้นยังมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นข้าวสารบรรจุถุงออกจำหน่ายทั้งภายในจังหวัด ภายในประเทศและส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ เช่น ข้าวถุงตราชาละวันคู่ซึ่งเป็นข้าวสารประเภทข้าวพื้นแข็งซึ่งเป็นข้าวที่หุงเคี่ยวขึ้นหม้อได้รับรางวัลชนะเลิศ ข้าวบรรจุถุงตราส้ม ตราแป๊ะยิ้ม ซิ้มหัวเราะ ข้าวกล้องปลอดสารบรรจุถุงขนาด 5 กิโลกรัมที่ผลิตโดยชุมนุมสหกรณ์การเกษตรโดยกลุ่มเกษตรกรทำนาทับคล้อ ข้าวหอมนิลที่มีการเริ่มทดลองปลูกเพื่อเตรียมที่จะส่งออกไปยังต่างประเทศมีพื้นที่ปลูกข้าวใน ต.หนองโสน เพิ่มขึ้นจากเดิมไม่กี่สิบไร่จนขณะนี้มีถึงเกือบ 200 ไร่ และผลผลิตที่ได้วิสาหกิจชุมชนจะรับประกันราคา เมื่อนำมาคัดเกรดก็สามารถขายต่อได้ถึงตันละ 20,000.00-25,000.00 บาท และกำลังเป็นที่นิยมรับประทานจำนวนมากเนื่องจากมีสรรพคุณทางยาเป็นอย่างดี และหากพิจารณาโดยรวมจะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนายกระดับอุตสาหกรรมของตนเอง มีข้อได้เปรียบเชิงพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์เอื้อต่อการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรมโดยเป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม นอกจากนั้นมีโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรที่สามารถรองรับผลิตผลการเกษตรได้ปริมาณมาก เช่น โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องจักกลการเกษตร ไซโลอบเมล็ดพืช ตลาดกลางสินค้าเกษตร ท่าข้าว โรงสี และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น โรงสีข้าวขนาดเล็ก - ขนาดใหญ่ รวม 56 โรงสีข้าว โรงสีที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ. ค้าข้าว (ประเภทส่งออก) 3 โรงสีข้าว ได้แก่ บริษัทเจ อาร์ ไรซ์เทรดดิ้ง จำกัด บริษัท จี.เอ็น. ไรซ์ จำกัด และบริษัท พิจิตรพันธุ์ไรซ์เพิร์ล ท่าข้าว 33 แห่ง ตลาดกลางสินค้าเกษตร 7 แห่ง โรงงานทำเส้นก๋วยเตี๋ยว 1 แห่ง

3.1.2.2 การประเมินจุดอ่อน

ในส่วนของผู้ผลิตพบว่า โดยภาพรวมเป็นปัญหาการเสื่อมโทรมของดิน การขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรยังไปไม่ทั่วถึง ไม่มีการกำหนดพื้นที่เพาะปลูก (Zoning) ปัญหาแรงงานต่างด้าว ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยต่ำ ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง และเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงเป็นจำนวนมากทำให้ต้นทุนการผลิตสูง การขาดแคลนเมล็ดข้าวพันธุ์ดี ขาดการพัฒนาพันธ์ข้าว และบ่อยครั้งที่ต้องเจอพันธุ์ข้าวปลอมปน และด้อยคุณภาพ ราคาแพง เมื่อนำมาปลูกในพื้นที่นาดี ๆ โดยที่พันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกไม่ได้คุณภาพทำให้พื้นที่เพาะปลูกเสียหายเสียต้นทุนการผลิตสูง เพราะต้องใช้ปุ๋ยมาก และเกิดการระบาดของวัชพืช หรือ ข้าวดีด และได้ผลผลิตน้อย อย่างไรก็ตามเกษตรกรพิจิตรมีความต้องการพันธุ์ข้าวจำนวนมากประมาณปีละ 42,000 ตัน แต่ปัจจุบันเกษตรกรสามารถผลิตพันธุ์ข้าวขายและใช้เอง ได้เพียง 7,000 ตัน เท่านั้น ส่วนที่เหลืออีก 35,000 ตัน ต้องสั่งซื้อนำเข้าจากต่างจังหวัดซึ่งทำให้เสียดุลทางเศรษฐกิจ นอกจากนั้นเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวยังขาดแคลนลานตาก รถเกี่ยว และการขายผลผลิตต้องขายผ่านคนกลาง และไม่สามารถกำหนดราคาได้เองหรือราคาไม่มีเสถียรภาพรวมถึงการกำหนดราคาข้าวหอมมะลิเท่ากับข้าวหอมจังหวัด โครงการรับจำนำมีปัญหาด้านจุดรับซื้อ ความชื้น ความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่และโรงสี และปัญหาที่ดินทำกินไม่มีเอกสารสิทธิ์ เป็นต้น ถึงแม้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะมีการรวมกลุ่มกัน แต่การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็งเนื่องจากขาดความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกและขาดความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การผลิตปุ๋ยชีวภาพ การคัดเมล็ดพันธุ์ การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การตลาด โรคแมลงศัตรูพืช เป็นต้น นอกจากนั้นจังหวัดพิจิตรยังไม่มีศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช

กลุ่มผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีจุดอ่อนในเรื่องของการขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือขาดการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อแปรรูปและเพิ่มมูลค่าการผลิตผลการเกษตร มีคู่แข่งมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงผลผลิตที่รับซื้อยังขาดคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ปริมาณการผลิตไม่สม่ำเสมอ ขาดการรณรงค์ให้บริโภคสินค้าของจังหวัดอย่างจริงจัง ไม่มีศูนย์กลางการขนส่งที่ครบวงจร ไม่มีตลาดกลางสินค้าการเกษตรที่เป็นระบบครบวงจร และระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรล้าหลังและไม่มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค นอกจากนั้นผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวยังขาดการพัฒนาด้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า บรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน และไม่มีโรงงานผลผลิตแป้งในจังหวัดพิจิตร

3.1.2.3 การประเมินโอกาส

การประเมินโอกาสในส่วนของกล่มผู้ผลิตพบว่าข้าวไทยเป็นที่นิยมของตลาดต่างประเทศ เป็นที่ต้องการของโรงเส้นหมี่ ก๋วยเตี๋ยว ขนมจีน และสามารถแปรรูปเพิ่มมูลค่า/คุณค่าได้ ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลกและในระดับ

จังหวัด Rice City Estate นอกจากนั้นจังหวัดพิจิตรยังมีนโยบายผลักดันให้ชาวนาปลูกข้าวพันธุ์ดี โดยในปีงบประมาณ 2554 ได้อนุมัติเงินจำนวน 9 ล้านบาท ให้กับศูนย์ชัยพัฒนาการเกษตรสิรินธร ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นที่ 91 ไร่ 2 งาน 44 ตารางวา ที่ ต.เนินมะกอก อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร ให้เป็นศูนย์เรียนรู้วิชาผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของชาวนาต้นแบบ โดยให้เกษตรกรนำข้าวแม่พันธุ์ดี จากศูนย์ชัยพัฒนาฯ ไปปลูกเป็นพันธุ์ข้าวขยาย ผลผลิตเหล่านี้จะเป็นพันธุ์ข้าวปลูกพันธุ์ดี ที่ผลิตโดยชาวนาพิจิตร สามารถพิสูจน์และดูแปลงผลิตได้ทุกแปลง โดยศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ดูแลควบคุมและคัดสรรแล้วว่าเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้านทานโรคเพลี้ยกระโดด ได้แก่ พันธุ์ กข.41 , กข.29 , พิษณุโลก 2 ทั้งนี้ คาดว่าชาวนาที่เข้าร่วมโครงการจะได้ผลผลิตไร่ละ 1 ตัน และขายพันธุ์ข้าวปลูกได้ไม่น่าน้อยกว่าตันละ 10,000 บาท ดีกว่าปลูกข้าวธรรมดาขายโรงสี นอกจากนั้นนโยบายของรัฐบาลมีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประเทศ โดยวิธีการสนับสนุนและผลักดันกระบวนการสร้างรายได้ให้กับประชาชนทุกระดับด้วยการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบครอบคลุม 3 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ดังนี้ 1) ฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร 2) การพัฒนาตลาดในประเทศและการปฏิรูปชนบท 3) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรในตลาดโลก ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินโอกาสของกลุ่มผู้ประกอบ การ (โรงสีข้าว) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ พบว่า นโยบายของรัฐนี้จะช่วยทำให้โรงสีมีการปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานของโรงสีได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการปรับเปลี่ยนโครงการรับจำนำข้าวเป็นการประกันราคาข้าวมีส่วนทำให้กลุ่มโรงสีข้าวมีแรงจูงใจในการพัฒนามากขึ้น หากพิจารณาในภาพรวมที่จะมีผลทำให้อุตสาหกรรมและการตลาดของข้าวดำเนินไปด้วยดี ช่องทางตลาดต่างประเทศยังมีอีกมาก

3.1.2.4 การประเมินอุปสรรค/ข้อจำกัด

การประเมินอุปสรรค/ข้อจำกัดของกลุ่มผู้ผลิตพบว่าต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมันราคาแพง ค่าขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้น ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน นอกจากนั้นกลุ่มผู้ผลิตยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตข้าวที่เหมาะสม ปัญหาการขาดแคลนรถเกี่ยวและลานตากในช่วงการเก็บเกี่ยว ในส่วนของการรับจำนำข้าวพบปัญหาเกี่ยวกับระบบการรับจำนำในเรื่องของการรับซื้อ ราคาที่กำหนดราคาเองไม่ได้ การตรวจรับคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มผู้ประกอบการโรงสีข้าวที่มีการเข้าร่วมโครงการน้อยเนื่องจากกำระเบียบต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยซึ่งเป็น ผลกระทบจากการประกันราคาข้าวหรือการแทรกแซงราคาข้าวและ ตลาด ปัญหาราคาข้าวที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากประเทศผู้ส่งออกข้าวที่สำคัญของโลกได้แก่ อินเดีย เวียดนาม ได้ประกาศงดการส่งออกข้าวเนื่องจากภัยธรรมชาติคู่แข่งมาก ปัญหาคุณภาพข้าวเปลือกไม่สม่ำเสมอทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งต่างประเทศได้ ผลกระทบจากองค์การค้าโลก (WTO) ซึ่งมีการสร้างเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น โดยเฉพาะประเทศพัฒนาจะมีความพยายามปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของตนเองเพื่อให้เกิดข้อได้เปรียบทางการค้า เช่น การกำหนดมาตรฐานไว้สูงเกินความจำเป็น การออกกฎระเบียบ

การค้าที่ยุ่งยาก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอวกาศโลก เช่น การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้และจำนวนต้นไม้ การเกิดปรากฏการณ์ของภัยธรรมชาติ และไฟป่า มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่อภาคการเกษตร และถ้าหากรุนแรงมากขึ้นอาจส่งผลทำให้เกิดความขาดแคลนผลิตผลการเกษตรจนต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น ในด้านของกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวพบว่าปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการแปรรูปมีเพียงบางพื้นที่เท่านั้นที่สามารถผลิตปัจจัยทำให้ต้องนำมาจากต่างจังหวัดและใช้แป้งสำเร็จรูปแทนซึ่งผลทำให้ต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นและขาดความรู้ในด้านการแปรรูป การตลาด และหน่วยงานภาคที่ให้การสนับสนุนเครื่องจักรและเงินลงทุน บริการด้านการทดสอบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

3.1.2.5 วิธีการสร้างยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทางเลือกและการกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนา เสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบของจังหวัดพิจิตร

3.1.2.5.1 นโยบายข้าว

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง” นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

3.1.2.5.2 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ

การพัฒนาข้าวโดยนโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด” ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและโครงการดังรายละเอียดตารางที่ 4-211 ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด ประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ จำนวน 5 โครงการ, กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 2 โครงการ แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรและสถานประกอบการจำนวน 4 โครงการ และแผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานวิจัย จำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน 3 โครงการ

2)ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 5 โครงการ, กลยุทธ์ขยายการส่งออก

แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาดจำนวน 4 โครงการ แผนงานขยายการส่งออกจำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐานจำนวน 2 โครงการ

3)ยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ จำนวน 1 โครงการ

4) ยุทธศาสตร์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว กลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว แผนปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร จำนวน 3 โครงการ

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง”

นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

ตารางที่ 211 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดพิจิตร ปี 2551-2552

จังหวัดพิจิตร		
ยุทธศาสตร์	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ	1.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 1.1.1โครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ 1.1.2 โครงการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ข้าวพิจิตร 1.1.2 โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์หนัก (120 วัน) เช่น พันธุ์ พล.2 พันธุ์ชัยนาท 1.1.3 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโดยวิธี GAP 1.1.4 โครงการจัดตั้งศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ และศูนย์พัฒนาวิจัยข้าว 1.1.5 โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพ
	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.1 แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ 2.1.1 โครงการปรับปรุงระบบชลประทาน 2.1.2 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ เกษตร 2.2 แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การ เกษตรและสถานประกอบการข้าว 2.2.1 โครงการยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าวและการปรับปรุงเครื่องจักรกล 2.2.2 โครงการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2.3 โครงการพัฒนาศูนย์ข้าวชุมชนและส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง 2.2.4 โครงการพัฒนาและเพิ่มรถเกี่ยวข้าวให้มีมาตรฐานลดการสูญเสีย 2.3 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ 2.3.1 โครงการถ่ายทอดความรู้ - ผู้ผลิต ด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว การตลาด (GAP) และการรวมกลุ่ม เป็นต้น - ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ด้านการแปรรูป การบรรจุหีบห่อ การตลาด เป็นต้น 2.3.2 โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว (ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูป และผู้ผลิต)
	3. กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานวิจัย 3.1.1 โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่า และคุณภาพ 3.1.2 โครงการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการข้าว
	4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	4.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ 4.1.1 โครงการยกระดับข้าวหอมจังหวัด 4.1.2 โครงการประกันด้านราคาข้าวด้วยระบบ Contract Farm (โดยความร่วมมือระหว่างรัฐและผู้ประกอบการโรงสีข้าว) 4.1.3 โครงการส่งเสริมและสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูป ให้เข้มแข็งและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 211 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดพิจิตร ปี 2551-2552 (ต่อ)

จังหวัดพิจิตร		
ยุทธศาสตร์	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด	1.1 แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก 1.1.2 โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการรับรองของจังหวัดรับรอง 1.1.3 โครงการขยายตลาด เช่น สนับสนุนให้ใช้สินค้าของจังหวัด, จัดแสดงสินค้า 1.1.4 โครงการจัดการเกี่ยวกับสื่อและการประชาสัมพันธ์ - ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด - จัดนิทรรศการแสดงสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว - อบต., เทศบาล เผยแพร่ข้อมูลการผลิต การตลาดแก่เกษตรกรผ่านวิทยุชุมชน 1.1.5 โครงการจัดทำฐานข้อมูลผู้บริโภคเพื่อทราบความต้องการของตลาด
	2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	2.1 แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด 2.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการส่งออก 2.1.2 โครงการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมของ เพื่อจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ 2.1.3 โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปและคู่การค้าและผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.1.4 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้ประกอบการและพัฒนาผู้ผลิตและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2 แผนงานขยายการส่งออก 2.2.1 โครงการสร้างผู้ส่งออกรายใหม่ 2.2.2 โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่
	3.กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน 3.1.1โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลายตามความต้องการของตลาด 3.1.2 โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารการจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ ข้าวในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์ และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ 2.กลยุทธ์การวิจัย	1.1 แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต) 1. 1.2 โครงการตลาดกลางของจังหวัดเพื่อเป็นแหล่ง รับ-ส่ง สินค้าระดับจังหวัด 1. 1.3 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าประจำอำเภอลักษณะกลุ่มเครือข่าย 2.1แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ 2.1.1โครงการศึกษา ระบบ Logistics และSupply Chain
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว	1. กลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว	1.1 แผนปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร 1.1.1 โครงการปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการข้าว 1.1.2 โครงการสร้างธรรมาภิบาลให้ธุรกิจการค้าข้าวจังหวัดพิจิตร 1.1.3 โครงการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐ โดยสถาบันการศึกษาและเผยแพร่ให้ทราบ

3.1.3 จังหวัดพิษณุโลก

3.1.3.1 การประเมินจุดแข็ง

การประเมินจุดแข็งในส่วนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว จะเห็นได้ว่า ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดพิษณุโลกที่มีการผลิตอย่างสม่ำเสมอ มีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง ในบางพื้นที่ผลิตได้ 2 และ 4 ครั้ง ในอำเภอเมืองและอำเภอพรหมพิรามยังมีศักยภาพในการปลูกข้าวได้ผลผลิตสูงปัญหาในการผลิตมีน้อย โดยเฉพาะอำเภอวังทองที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีหน่วยงานของรัฐคอยให้คำแนะนำถ่ายทอดความรู้อย่างสม่ำเสมอ เช่น ศูนย์วิจัยข้าว ศูนย์ขยายพันธุ์พืช สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตร เป็นต้น เช่นเดียวกัน อำเภอนครไทยและอำเภอชาติตระการ ยังสามารถปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข.6 เป็นพืชหลักที่เป็นที่ต้องการของตลาดแปรรูปผลิตจากข้าว เช่น ขนมจีน สุรากลั่น นอกจากนั้นโดยภาพรวมของจังหวัดพิษณุโลกยังมีจุดแข็งในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติมีความหลากหลายและมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูเพื่อใช้ประโยชน์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงพัฒนาการเกษตรได้ รวมถึงการรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์กรต่าง ๆ รวม 976 องค์กร และมีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรจำนวน 93,423 คน คิดเป็นร้อยละ 85.05 ของครัวเรือนเกษตรกร

จุดแข็งในส่วนของผู้ประกอบการ พบว่าผู้ประกอบการ (โรงสี) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนายกระดับอุตสาหกรรมของตนเอง ปัจจุบันพิษณุโลกมีฐานที่ตั้งที่ได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ โดยเป็นศูนย์กลางสี่แยกอินโดจีนที่มีการเชื่อมโยงระหว่างการคมนาคม การสื่อสาร และอุตสาหกรรมเพื่อการค้า โดยเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ และการศึกษา ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเกษตรกรรม นอกจากนั้นมีโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรที่สามารถรองรับผลิตผลการเกษตรได้ปริมาณมาก เช่น โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องจักกลการเกษตร โรงงานอาหารสัตว์ โรงงานน้ำตาล ไซโลอบเมล็ดพืช ตลาดกลางสินค้าเกษตร ท่าข้าว โรงสี และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวรวม 127 แห่ง และโรงสีข้าวขนาดเล็ก - ขนาดใหญ่ รวม 64 โรงสีข้าว นอกจากนั้นยังมีการผลิตข้าวกล้องเพื่อสุขภาพแบบบรรจุสุญญากาศ ข้าวหอมสุรินทร์ ข้าวหอมมะลิแดงที่ผลิตโดยโรงสีชุมชนและกำลังเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

3.1.3.2 การประเมินจุดอ่อน

ในส่วนของผู้ผลิตพบว่า โดยภาพรวมเป็นปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน การใช้น้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรยังไปไม่ทั่วถึง และบางพื้นที่เกิดภาวะน้ำท่วมซ้ำซาก เช่น อำเภอบางระกำและบางกระทุ่ม ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยต่ำ การขาดแคลนเมล็ดข้าวพันธุ์ดี เมื่อเก็บเกี่ยวยังขาดแคลนลานตาก รถเกี่ยว และการขายผลผลิตมีปัญหาเรื่องราคาต่ำหรือราคาไม่มีเสถียรภาพรวมถึงการกำหนดราคาข้าวหอมมะลิเท่ากับข้าว

หอมจังหวัด โครงการรับจำนำมีปัญหาด้านจุดรับซื้อ ความชื้น ความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่และโรงสี เช่น อำเภอชาติตระการไม่มีจุดรับซื้อ และ อำเภอเนินมะปรางไม่มีตลาดชุมชนหรือตลาดกลางรับซื้อข้าว และปัญหาที่ดินทำกินไม่มีเอกสารสิทธิ์ เป็นต้น ถึงแม้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะมีการรวมกลุ่มกัน แต่การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็งเนื่องจากขาดความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่นการบริหารจัดการ กฎระเบียบของรัฐ ไม่มีแกนนำในการประสานงาน นอกจากนั้นยังขาดความรู้ในด้านวิชาการ เช่น GAP การคัดเมล็ดพันธุ์ การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การตลาด โรคแมลงศัตรูพืช เป็นต้น

กลุ่มผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีจุดอ่อนในเรื่องของการขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือขาดการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อแปรรูปและเพิ่มมูลค่าการผลิตผลการเกษตร มีคู่แข่งมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงผลผลิตที่รับซื้อยังขาดคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ปริมาณการผลิตไม่สม่ำเสมอ ขาดการรณรงค์ให้บริโภคสินค้าของจังหวัดอย่างจริงจัง ไม่มีศูนย์กลางการขนส่งที่ครบวงจร ไม่มีตลาดกลางสินค้าการเกษตรที่เป็นระบบครบวงจร และระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรล้าหลัง

3.1.3.3 การประเมินโอกาส

การประเมินโอกาสในส่วนของกล่มผู้ผลิตพบว่า มีหน่วยงานของรัฐ เช่น ศูนย์ขยายพันธุ์ ศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช ศูนย์วิจัยข้าว สำนักงานเกษตร และสถานีพัฒนาที่ดินให้บริการและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าว การจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน และการรวมกลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ รวมทั้งโครงการรับจำนำข้าวที่ทำเกษตรกรสามารถขายข้าวได้ตามฤดูกาล (2 ครั้ง/ปี) สำหรับการประเมินโอกาสของกลุ่มผู้ประกอบ การ (โรงสีข้าว) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์พบว่า นโยบายของรัฐในการปรับเปลี่ยนโครงการรับจำนำข้าวเป็นการประกันราคาข้าวมีส่วนทำให้กลุ่มโรงสีข้าวมีแรงจูงใจในการพัฒนามากขึ้น หากพิจารณาในภาพรวมที่จะมีผลทำให้อุตสาหกรรมและการตลาดของข้าวดำเนินไปด้วยดี พบว่า นโยบายของรัฐบาลมีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประเทศ โดยวิธีการสนับสนุนและผลักดันกระบวนการสร้างรายได้ให้กับประชาชนทุกระดับด้วยการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบครอบคลุม 3 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ดังนี้ 1) ฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร 2) การพัฒนาตลาดในประเทศและการปฏิรูปชนบท 3) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรในตลาดโลก นอกจากนั้นในแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดกำหนดให้จังหวัดพิษณุโลกและกลุ่มจังหวัดใกล้เคียงเป็นพื้นที่พัฒนา “สี่แยกอินโดจีน” และกำหนดให้มีการปรับโครงสร้างภาคการเกษตรและส่งเสริมเขตอุตสาหกรรม รวมถึงการเป็นศูนย์กลางหลายประการ เช่น การขนส่ง การบริการ การพาณิชยกรรม การศึกษา และการท่องเที่ยว จึงเป็นโอกาสของการขยายทั้งกำลังการผลิตและโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตพื้นฐานทางด้านการเกษตร รวมถึงมีหน่วยงานด้านการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต การ

แปรรูป และการตลาด หลายหน่วยงาน จึงเป็นโอกาสของหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่เกษตรกร องค์กรเกษตรกรจะได้รับการถ่ายทอดความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้

3.1.3.4 การประเมินอุปสรรค/ข้อจำกัด

การประเมินอุปสรรค/ข้อจำกัดของกลุ่มผู้ผลิตพบว่าต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมันราคาแพง ค่าขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้น นอกจากนั้นกลุ่มผู้ผลิตยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตข้าวที่เหมาะสม ปัญหาการขาดแคลนรถเกี่ยวและลานตากในช่วงการเก็บเกี่ยว ในส่วนของการรับจำนำข้าวพบปัญหาเกี่ยวกับระบบการรับจำนำในเรื่องของการรับซื้อ ราคา การตรวจรับคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มผู้ประกอบการโรงสีข้าวที่มีการเข้าร่วมโครงการน้อย เนื่องจากกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวย ในด้านของกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวพบว่าปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการแปรรูปมีเพียงบางพื้นที่เท่านั้นที่สามารถผลิตปัจจัยทำให้ต้องนำมาจากต่างจังหวัดและใช้แป้งสำเร็จรูปแทนซึ่งผลทำให้ต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นและขาดคุณภาพ ธุรกิจท้องถิ่นถูกคุกคามโดยทุนต่างชาติ

เมื่อพิจารณาโดยรวมยังพบว่ากรอบนโยบายความร่วมมือเศรษฐกิจชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ลาวและพม่า ที่สนับสนุนให้ประเทศเพื่อนบ้านผลิตสินค้าบางชนิดอาจส่งผลกระทบกับราคาผลผลิตในประเทศ นอกจากนั้นการผลิตสาขาเกษตรได้รับผลกระทบจากองค์การค้าโลก (WTO) ซึ่งมีการสร้างเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น โดยเฉพาะประเทศพัฒนาจะมีความพยายามปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของตนเอง เพื่อให้เกิดข้อได้เปรียบทางการค้า เช่น การกำหนดมาตรฐานไว้สูงเกินความจำเป็น การออกกฎระเบียบการค้าที่ยุ่งยาก ประเทศคู่แข่งสินค้าเกษตรมีการส่งออกสินค้ามากขึ้น เช่น เวียดนาม และจีน นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก เช่น การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้และจำนวนต้นไม้ การเกิดปรากฏการณ์ของภัยธรรมชาติ และไฟป่า มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่อภาคการเกษตร และถ้าหากรุนแรงมากขึ้นอาจส่งผลทำให้เกิดความขาดแคลนผลิตผลการเกษตรจนต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น

3.1.3.5 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ทางเลือกและการกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนา เสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบของจังหวัดพิษณุโลก

3.1.3.5.1 นโยบายข้าว

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง” นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

3.1.3.5.2 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ

การพัฒนาข้าวโดยนโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด” ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและโครงการดังรายละเอียดตารางที่ 4-212 ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด ประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ จำนวน5 โครงการ, กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 2 โครงการ แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรสถานประกอบการข้าวจำนวน 6 โครงการ และแผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน 1 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานวิจัย จำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ ประกอบการจำนวน 3 โครงการ

2) ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 4 โครงการ, กลยุทธ์ขยายการส่งออก แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาดจำนวน 3 โครงการ แผนงานขยายการส่งออกจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐานจำนวน 2 โครงการ

3) ยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ จำนวน 1 โครงการ

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง”

นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

ตารางที่ 4-212 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดพิษณุโลก ปี 2551-2552

จังหวัดพิษณุโลก		
ยุทธศาสตร์	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ	1.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 1.1.1 โครงกาธนาคารเมล็ดพันธุ์ 1.1.2 โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ดีมีคุณภาพและพันธุ์หนัก 1.1.3 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโดยวิธี GAP 1.1.4 โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพ 1.1.5 โครงการเพิ่มศูนย์ข้าวชุมชน
	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.1 แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ 2.1.1 โครงการปรับปรุงระบบชลประทาน 2.1.2 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ เกษตร 2.2 แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การ เกษตรและสถานประกอบการข้าว 2.2.1 โครงการกำหนดพื้นที่ปลูกข้าว(Zoning) และขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่ม 2.2.2 โครงการก่อสร้างลานตาก ตราชั่งชุมชนและโรงสีข้าวชุมชนแบบครบวงจร 2.2.3 โครงการหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งรถเกี่ยว 2.2.4 โครงการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2.5 โครงการพัฒนาศูนย์ข้าวชุมชนและส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง 2.2.6 โครงการยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าวและการปรับปรุงเครื่องจักรกล 2.3 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ 2.3.1 โครงการถ่ายทอดความรู้ - ผู้ผลิต ด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว การตลาด (GAP) การผลิตปุ๋ย ไบโอดีเซล บัญชีฟาร์มและการรวมกลุ่ม เป็นต้น - ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ด้านการแปรรูป การบรรจุหีบห่อ การตลาด เป็นต้น
	3. กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานวิจัย 3.1.1 โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่า และคุณภาพ 3.1.2 โครงการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการข้าว
	4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	4.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ 4.1.1 โครงการยกระดับข้าวหอมจังหวัด 4.1.2 โครงการประกันราคาข้าว 4.1.3 โครงการส่งเสริมและสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูป ให้เข้มแข็งและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 4-212 ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดพิษณุโลก ปี 2551-2552 (ต่อ)

จังหวัดพิษณุโลก		
ยุทธศาสตร์	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด	1.1 แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก 1.1.2 โครงการรณรงค์ให้บริโภคข้าวปลอดภัย 1.1.3 โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการับรองของจังหวัดรับรอง 1.1.4 โครงการ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด
	2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	2.1 แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด 2.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการส่งออก 2.1.2 โครงการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมของ เพื่อจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ 2.1.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้ประกอบการและพัฒนาผู้ผลิตและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2 แผนงานขยายการส่งออก 2.2.1 โครงการสร้างผู้ส่งออกรายใหม่ 2.2.2 โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่ หรือข้าวสัญจร (Road –Show) 2.2.3 โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจ
	3.กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน 3.1.1 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลายตามความต้องการของตลาด 3.1.2 โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารการจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ ข้าวในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ	1. 1 แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต) 1.1.2 โครงการตลาดกลางของจังหวัดเพื่อเป็นแหล่ง รับ-ส่ง สินค้าระดับจังหวัด 1.1.3 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าประจำอำเภอลักษณะกลุ่มเครือข่าย
	2.กลยุทธ์การวิจัย	2.1 แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ 2.1.1โครงการศึกษา ระบบ Logistics และSupply Chain

3.2 การเชื่อมโยงข้อมูลการผลิต การตลาด และการบริโภคของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก เพื่อเสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ

การเชื่อมโยงข้อมูลการผลิต การตลาด และการบริโภค เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภคมาเชื่อมโยง เพื่อแก้ไขปัญหาและจัดการข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวทั้งระบบเชื่อมโยงกันระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก ดังนี้

3.2.1 การเชื่อมโยงข้อมูลผู้ผลิต

ผลการวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลของการผลิตจากตารางที่ 4-213 พบว่าปัญหาพันธุ์ข้าวควรดำเนินการแก้ไขโดยให้ผู้ผลิตรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ภายใต้การดูแลและสนับสนุนของศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์และกรมการข้าวรวมทั้งผู้ผลิตต้องร่วมมือกันปลูกข้าวพันธุ์หนักที่มีระยะการปลูก 105 – 120 วัน ตามความต้องการของตลาด ในขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐต้องเพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอกับกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการพร้อมทั้งทำหน้าที่ออกใบรับรองการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้กับกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ตามข้อกำหนด และในส่วนของหน่วยงานเอกชนต้องประสานความร่วมมือโดยการผลิตเมล็ดพันธุ์ตามข้อกำหนดของกรมการข้าว เช่นเดียวกัน วิธีการแก้ไขปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ หน่วยงานรัฐต้องประชาสัมพันธ์และสนับสนุนงบประมาณให้ผู้ผลิตรวมกลุ่มกันและส่งเสริมให้ปลูกข้าวพันธุ์หนัก นอกจากนั้นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลต้องร่วมมือกับศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์จัดหาเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีจำหน่ายให้เกษตรกรในราคาที่เหมาะสม

การแก้ปัญหาปัจจัยการผลิตจะได้ผลดีนั้น กลุ่มผู้ผลิต หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาโดยผู้ผลิตต้องรวมกลุ่มในรูปแบบของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์เพื่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารเคมี เป็นต้น การผลิตปัจจัยการผลิต เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ การผลิตปุ๋ย เป็นต้น และการจัดการไร่นาเพื่อลดการระบาดของแมลงศัตรูพืช เป็นต้น ซึ่งการรวมกลุ่มในลักษณะนี้รัฐมีการกำหนดรูปแบบโดยการให้คำแนะนำติดตามประเมินผลและสนับสนุนงบประมาณบางส่วนซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการถ่ายทอดความรู้และผลิตแพทย์เกษตร หมอดิน เป็นต้น สำหรับภาคเอกชนต้องดำเนินการผลิตปัจจัยการผลิตตามกฎเกณฑ์ของรัฐกำหนด มีป้ายฉลากบอกส่วนผสม ราคา วันผลิต วันหมดอายุและจำน่ายในราคาที่กำหนด

สำหรับการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตมีวิธีการ ดังนี้ ผู้ผลิตต้องร่วมมือกับศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์จักรกลการเกษตรและนักวิจัยร่วมกันทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาเทคโนโลยีการปลูกข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ในขณะเดียวกันผู้ผลิตต้องร่วมมือกับรัฐขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวคุณภาพดีตามพื้นที่ที่รัฐกำหนด รณรงค์ให้มีการปลูกข้าวปีละ 2 ครั้งรวมทั้งร่วมมือกับสหกรณ์พัฒนากลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งและสร้างโรงสีชุมชนแบบครบวงจร เช่นเดียวกัน ผู้ผลิต

ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูปร่วมมือกันพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดโดยศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ สำหรับหน่วยงานภาคเอกชนต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวข้าวที่เกี่ยวโดยรถเกี่ยวที่ทำให้สูญเสียเมล็ดพันธุ์ประมาณ 5 ถังต่อไร่ และทำให้เกิดการปะปนของเมล็ดพันธุ์ข้าว ทำให้เกิดปัญหาข้าวดีดข้าวเด้ง ซึ่งแก้ไขโดยผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรในราคาที่เหมาะสมและได้มาตรฐานเพื่อลดการตกค้างของเมล็ดพันธุ์ข้าว นอกจากนั้นสถาบันการเงินร่วมกับหน่วยงานรัฐสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวตามความต้องการตลาดและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวรวมทั้งการให้เงินสนับสนุนในการแปรรูปและยกระดับการพัฒนาข้าว

ตัวอย่างวิธีการแก้ไขปัญหาการผลิตร่วมกันของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เช่น ในกรณีที่ผู้ผลิตของจังหวัดพิจิตรมีปัญหาเมล็ดพันธุ์ข้าว เช่น ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ต้องการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ข้าวพื้นเมือง เนื่องจากจังหวัดพิจิตรไม่มีศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ การการแก้ไขโดยใช้ยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ โดยการจัดทำโครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์นำร่องเป็นศูนย์เครือข่ายของแต่ละจังหวัดในขณะเดียวกันจัดให้มีการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดีโดยวิธี GAP โดยมีศูนย์ขยายเมล็ดพันธ์ ศูนย์พัฒนาวิจัยข้าวเป็นหน่วยงานที่ให้คำแนะนำและรับรองเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตโดยศูนย์ข้าวชุมชน กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ ทั้งนี้ทั้ง 3 จังหวัดต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูล โดยใช้ยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัดที่ให้บริการข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจบริหารงาน สั่งการ โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ แผนการกระจายสินค้าและบริการสำหรับระบบการผลิตข้าว โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทำการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต) เช่นเดียวกันถ้าจังหวัดพิจิตรมีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวที่ใช้รถเกี่ยวซึ่งทำให้เกิดปัญหาข้าวดีด พันธุ์ข้าวชนิดอื่นและวัชพืชปะปน และปัญหารถเกี่ยวไม่เพียงพอ การแก้ไขปัญหานอกจากจะใช้ยุทธศาสตร์ของจังหวัดตนเองแล้วต้องใช้ยุทธศาสตร์รวมคือยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โครงการพัฒนาและเพิ่มรถเกี่ยวข้าวที่มีมาตรฐานและลดการสูญเสียร่วมกับจังหวัดพิษณุโลกที่มีศูนย์จักรกลการเกษตรและบริษัทจำหน่ายเครื่องจักรกลการเกษตรที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือในการพัฒนารถเกี่ยวที่มีมาตรฐาน ลดการสูญเสียผลผลิตและจำหน่ายในราคาย่อมเยา เป็นต้น(ตารางที่ 4-216, 4-217)

ตารางที่ 4-213 การเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบของผู้ผลิต

ปัญหา	เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบ		
	เกษตรกร	หน่วยงานภาครัฐ	หน่วยงานเอกชน
1. พันธุ์ข้าว	1. เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ภายใต้การดูแลและสนับสนุนของศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์และกรมการข้าว 2. เกษตรกรร่วมมือกันปลูกข้าวพันธุ์หนัก (105 – 120 วัน)	1. เพิ่มศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์และออกใบรับรองการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรและเอกชน 2. จัดระบบสนับสนุนการให้งบประมาณการจัดการกลุ่ม 3. ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์หนักและให้ทราบเกี่ยวกับพันธุ์ข้าว การรวมกลุ่ม 4. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลร่วมกับศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์จัดหาเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีจำหน่ายให้เกษตรกรในราคาที่เหมาะสม	1. ผลิตเมล็ดพันธุ์ตามกฎเกณฑ์ของกรมการข้าว
2. ปัจจัยการผลิต	1. เกษตรกรรวมกลุ่มจัดหาซื้อปัจจัยการผลิต เช่น กลุ่มเกษตรกร, สหกรณ์ โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณบางส่วน 2. เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตปัจจัยการผลิต (ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์ ฯลฯ) 3. เกษตรกรรวมกลุ่มจัดการไร่นาเพื่อลดการระบาดของแมลงศัตรูพืช	1. จัดระบบสนับสนุนการให้งบประมาณการจัดการกลุ่ม 2. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีสร้างหมอดินแพทย์เกษตรให้เพียงพอ 3. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์พัฒนากลุ่มเกษตรกรเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร4. กรมการค้าภายใน, และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องคอยตรวจสอบและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบอย่างต่อเนื่อง	1. ผลิตปัจจัยการผลิตตามกฎเกณฑ์ของรัฐกำหนด มีป้ายฉลากบอกส่วนผสม ราคา วันผลิต วันหมดอายุ และจำน่ายในราคาที่กำหนด
3. กระบวนการผลิต	1. เกษตรกรร่วมมือกับศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์จักรกลการเกษตรและนักวิจัยร่วมกันทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาเทคโนโลยีการปลูกข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ 2. กลุ่มเกษตรกรร่วมมือกับสหกรณ์ สร้างโรงสีชุมชนแบบครบวงจร 3. เกษตรกรร่วมมือกับรัฐขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวคุณภาพดีตามพื้นที่ที่รัฐกำหนด 4. เกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูปพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด	1. ศูนย์จักรกลการเกษตรวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตรที่เหมาะสมและกำหนดมาตรฐานรถเกี่ยว 2. กรมสหกรณ์จัดระบบสหกรณ์ที่เกิดจากการพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งและสนับสนุนสร้างโรงสีชุมชนแบบครบวงจร 3. รัฐสนับสนุนในการขยายพื้นที่เพาะปลูก ปรับปรุงระบบชลประทาน และคิดค่าเช่าที่ในอัตราที่เหมาะสม 4. รณรงค์ให้เกษตรกรทำนาปีละ 2 ครั้ง 5. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบัน การศึกษาถ่ายทอดองค์ความรู้	1. ผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรในราคาที่เหมาะสม เช่น รถเกี่ยวที่ลดการตกค้างของเมล็ดพันธุ์ข้าว 2. สถาบันการเงินร่วมกับหน่วยงานรัฐสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวตามความต้องการตลาดและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว 3. สถาบันการเงินให้เงินสนับสนุนในการแปรรูปและยกระดับการพัฒนาข้าว

3.2.2 การเชื่อมโยงข้อมูลของผู้ประกอบการ

การเชื่อมโยงข้อมูลของผู้ประกอบการเพื่อแก้ไขปัญหาและหาหน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบ สามารถวิเคราะห์ได้จากตารางที่ 4-214 ดังนี้ จากการที่กลุ่มผู้ผลิตร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการผลิตแล้ว ดังนั้นเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลในการแก้ไขปัญหาคุณภาพผลิตภัณฑ์ต้องเกิดจากผู้ประกอบการเช่นกัน โดยผู้ประกอบการต้องมีความต้องการพัฒนาและยกระดับโรงสีโดยร่วมมือกับศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์จักรกลการเกษตร สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นอกจากนั้นผู้ประกอบการต้องมีความซื่อสัตย์และร่วมมือกับรัฐในการจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจ และส่งเสริมการปลูกข้าวให้ผู้ผลิตปลูกข้าวโดยใช้พันธุ์ตามต้องการตลาดและควบคุมคุณภาพการผลิตโดยใช้ GAP ในส่วนของกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีตราสินค้าและรับรองคุณภาพสินค้าโดยรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวิจัยและคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างและมีใบรับรองคุณภาพ

ปัญหาแหล่งจำหน่ายวัตถุดิบของผู้ประกอบการแก้ไขโดยการขยายการผลิตและร่วมมือกับรัฐและสถาบันการศึกษาทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการขนส่ง การกระจายสินค้าและการบริการ ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการผลิต การตลาด การแปรรูป การบริโภคเพื่อจัดทำฐานข้อมูล และสถาบันการเงินสนับสนุนเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อการขยายกำลังการผลิตให้แก่ผู้ประกอบการและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว สำหรับผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวต้องมีการรวมกลุ่มจัดหาวัตถุดิบในการแปรรูปแก้ไขปัญหาปัจจัยการผลิตแพงและไม่เพียงพอ และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต้องจัดให้มีแหล่งจำหน่ายวัตถุดิบในการแปรรูปอย่างเพียงพอและทั่วถึง

การแก้ไขปัญหาด้านการตลาดของผู้ประกอบการสามารถแก้ไขโดยผู้ประกอบการต้องร่วมมือกับรัฐและเอกชนประชาสัมพันธ์และส่งเสริมค่านิยมให้บริโภคข้าวที่ปลูกในพื้นที่ พร้อมกับขยายตลาดให้มากขึ้นโดยการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จังหวัดและจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า เช่นเดียวกันผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีตราสินค้ารับรองโดยร่วมมือกับรัฐผลิตผลิตภัณฑ์จากข้าวให้ตรงกับความต้องการของตลาด ขณะเดียวกันรัฐต้องส่งเสริมให้กลุ่มแปรรูปข้าวพัฒนาและเชื่อมโยงกับวิสาหกิจชุมชนพร้อมทั้งให้งบประมาณสนับสนุน และโรงงานแปรรูปประสานกับจังหวัดในการเข้าร่วมศูนย์กระจายสินค้า สำหรับปัญหาด้านราคานั้นรัฐต้องควบคุมและกำหนดราคาให้สอดคล้องสภาพของผลิตภัณฑ์

ตัวอย่างวิธีการแก้ไขปัญหาการแปรรูปร่วมกันของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เช่น ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) จังหวัดกำแพงเพชรมีความจำเป็นต้องนำข้าวส่งออกจำหน่ายในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคมเป็นปริมาณมาก ในกรณีนี้ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) กำแพงเพชรต้องใช้ต้องใช้ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์ โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ

ด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจควบคู่กับยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัดแผนการกระจายสินค้าและบริการสำหรับระบบการผลิตข้าว โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทำการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต)เชื่อมโยงกับศูนย์กระจายสินค้าประจำจังหวัดซึ่งจะได้ข้อมูลการผลิต ปริมาณการผลิต ชนิดพันธุ์ข้าวตามที่ต้องการซึ่งปัญหานี้จังหวัดที่ช่วยแก้ปัญหาได้คือจังหวัดพิจิตรที่มีปริมาณข้าวมากที่สุดช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธุ์ของปีถัดไป นอกจากนั้นหากผู้ค้าของจังหวัดกำแพงเพชรมีการระบุพันธุ์ข้าวที่ต้องการการแก้ปัญหาก็จะทำได้โดยใช้ยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด โครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ และโครงการ contract farming ก็จะช่วยแก้ปัญหาได้ กรณีผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว (สุราและขนมจีน) ที่ต้องใช้ข้าวเหนียวในการแปรรูปการแก้ไขปัญหาต้องใช้วิธีการคล้ายกับกรณีผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) พร้อมทั้งประสานงานศูนย์เครือข่ายให้การส่งเสริมให้จังหวัดกำแพงเพชรและพิษณุโลกที่มีพื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าวเหนียว เช่น อำเภอนครไทย และชาติตระการ เป็นอำเภอต้นแบบในการผลิตข้าวเหนียวพันธุ์กข. 6 และนำโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดีโดยวิธี GAP มาใช้เป็นต้นแบบรวมถึงใช้ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์ กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออกเพื่อต่อยอดให้การพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับข้าวและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวของทั้ง 3 จังหวัดมักประสบปัญหาการบริหารจัดการระหว่างกลุ่มของตนเองและหน่วยงานรัฐที่มีวิธีการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพขาดคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ดังนั้น ในยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ด้านการพัฒนาสมรรถนะบุคคล ภาษาเทคโนโลยีสารสนเทศ และธุรกิจ การเกษตร โดยใช้กลยุทธ์การสร้าง ธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว แผนปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร โครงการปลูกจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการข้าว โครงการสร้างธรรมาภิบาลให้กับธุรกิจการค้าวข้าว และโครงการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐโดยสถาบัน การศึกษา จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว และหน่วยงานได้อย่างโปรงใสและตรวจสอบได้ (ตารางที่ 4-216,4-217)

ตารางที่ 4-214 การเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบของผู้ประกอบการ

ปัญหา	เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบ		
	ผู้ประกอบการ	หน่วยงานภาครัฐ	หน่วยงานเอกชน
1. คุณภาพผลิตภัณฑ์	1. ผู้ประกอบการร่วมมือกับศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์จักรกลการเกษตร อุตสาหกรรมพัฒนาและยกระดับโรงสี 2. ผู้ประกอบการต้องมีความซื่อสัตย์และร่วมมือกับรัฐ ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจ 3. กลุ่มผู้แปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวให้มีตราสินค้าและรับรองคุณภาพสินค้า	1. จัดระบบสนับสนุนการให้งบประมาณการจัดการกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการที่ต้องการยกระดับมาตรฐาน 2. วิจัยและคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างและมีใบรับรองคุณภาพ 3. ส่งเสริมการปลูกข้าวโดยใช้พันธุ์ตามต้องการตลาดและควบคุมคุณภาพการผลิตโดยใช้ GAP	1. ผลิตเมล็ดพันธุ์ตามกฎเกณฑ์ของกรมการข้าว
2. แหล่งจำหน่ายวัตถุดิบ	1. ผู้แปรรูปรวมกลุ่มจัดหาวัตถุดิบในการแปรรูป 2. ผู้ประกอบขยายการผลิตวัตถุดิบ 3. ร่วมมือกับรัฐและสถาบันการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจักการระบบการขนส่ง การกระจายสินค้า และการบริการ	1. จัดให้มีแหล่งจำหน่ายวัตถุดิบในการแปรรูปอย่างเพียงพอและทั่วถึง 2. ให้เงินสนับสนุนรวม กลุ่มจัดหาวัตถุดิบแปรรูป 3. ร่วมมือกับสถาบันการ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจักการระบบการขนส่ง การกระจายสินค้า และการบริการ 4. ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการผลิต การตลาด การแปรรูป การบริโภคเพื่อจัดทำฐานข้อมูล	1. สถาบันการเงินสนับสนุนเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อการขยายกำลังการผลิต 2. ร่วมมือกับรัฐในการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายวัตถุดิบ
3.ราคาและ ตลาด	1. พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีตราสินค้ารับรอง 2. ร่วมมือกับรัฐผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวให้ตรงกับความต้องการของตลาด	1. ส่งเสริมให้กลุ่มแปรรูปข้าวพัฒนาและเชื่อมโยงกับวิสาหกิจชุมชนและให้งบประมาณสนับสนุน 2. ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จังหวัดและจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า 3. ควบคุมและกำหนดราคาให้สอดคล้องสภาพของผลิตภัณฑ์ 4. ส่งเสริมค่านิยมให้บริโภคข้าวที่ปลูกในพื้นที่ 5. ร่วมมือกับเอกชนในการขยายตลาด	1. โรงงานแปรรูปประสานกับจังหวัดในการเข้าร่วมศูนย์กระจายสินค้า

3.2.3 การเชื่อมโยงข้อมูลของผู้บริโภค

การแก้ปัญหาของผู้บริโภคโดยการเชื่อมโยงข้อมูลและกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถวิเคราะห์ได้จากตารางที่ 4-215 ดังนี้ ผู้บริโภคเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาคุณภาพผลิตภัณฑ์โดยเสนอแนะให้ผู้ประกอบการและผู้แปรรูปพัฒนาผลตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานโดยร่วมมือกับรัฐและสถาบันการศึกษาศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว บรรจุภัณฑ์ให้มีความหลากหลายและสถาบันการเงินสนับสนุนงบประมาณในลักษณะการให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ส่วนปัญหาด้านราคานั้น รัฐต้องมีการควบคุมและกำหนดราคาข้าวและผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับคุณภาพพร้อมให้มีการกำหนดให้แสดงป้ายบอกราคา วันผลิต วันหมดอายุ และสรรพคุณของผลิตภัณฑ์

ผู้บริโภคได้เสนอแนวทางแก้ไขของปัญหาการตลาดโดยเสนอให้ผู้ประกอบการและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวร่วมมือกับรัฐสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลายตรงกับความต้องการของตลาด และหน่วยงานรัฐต้องจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าเพื่อขยายตลาด และจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการตลาดการผลิตข้าว นอกจากนั้นรัฐต้องมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จังหวัด ส่งเสริมค่านิยมให้บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวของจังหวัด จัดงานแสดงสินค้า เป็นต้น

ตัวอย่างการใช้ยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคร่วมกันของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เช่น จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลกมีความต้องการทราบพฤติกรรมของผู้บริโภค แนวโน้มความต้องการในการบริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อขยายตลาด การใช้ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์ กลยุทธ์ขยายการส่งออก โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจก็จะทำให้ได้ข้อมูลผู้บริโภค และการทำให้ข้อมูลสัมฤทธิ์ผลตรงกับความต้องการของตลาดและมีการนำไปประยุกต์ใช้จริงต้องใช้ร่วมกับกลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่ หรือข้าวสัญจร (Road –Show) เป็นต้น (ตารางที่ 4-216,4-217)

ตารางที่ 4-215 การเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบของผู้บริโภค

ปัญหาการบริโภค	เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบ		
	ผู้ประกอบการ, ผู้แปรรูป	หน่วยงานภาครัฐ	หน่วยงานเอกชน
1. คุณภาพและราคาผลิตภัณฑ์	1. พัฒนาให้มีการรับรองคุณภาพสินค้า 2. ผู้แปรรูป ผู้ประกอบการร่วมมือกับรัฐและสถาบัน การศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว บรรจุภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย	1. วิจัยและคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างและมีการรับรองผลิตภัณฑ์ 2. ควบคุมและกำหนดราคาให้สอดคล้องสภาพของผลิตภัณฑ์	1. สถาบันการเงินสนับสนุนงบประมาณในการแปรรูปผลิตภัณฑ์
2. ตลาด	1. ผู้แปรรูป ผู้ประกอบการร่วมมือกับรัฐสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว	1. วิจัยและคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างและมีการรับรองผลิตภัณฑ์ 2. ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จังหวัดและจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า จัดงานแสดงสินค้า ฯลฯ 3. ส่งเสริมค่านิยมให้บริโภคข้าวและผลิตข้าวของจังหวัด 4. จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการตลาดการผลิตข้าว	1. โรงสี โรงงานแปรรูปประสานกับจังหวัดในการเข้าร่วมศูนย์กระจายสินค้า

3.2.4 แนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาข้าว ยุทธศาสตร์ การจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ เพื่อการจัดการข้าวทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพสูงสุดร่วมกันระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก (ตารางที่ 4-217) ได้ผลสรุปดังนี้

3.2.4.1 นโยบายข้าว

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง” นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

3.2.4.2 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ

การพัฒนาข้าวโดยนโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด” ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด 2) ยุทธศาสตร์การสร้างตราและผลิตภัณฑ์ 3) ยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด และ 4) ยุทธศาสตร์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว นอกจากนั้นจากการได้มา

ซึ่งยุทธศาสตร์ขั้นตอนต่อไป คือ การพัฒนาให้เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งไปสู่แผนปฏิบัติงานและโครงการ ซึ่งแบ่งเป็นแผนระยะสั้น แผนระยะปานกลาง และแผนระยะยาว โดยในแต่ละกลยุทธ์จะประกอบด้วยแผนการและโครงการ (ตารางที่ 4-217) ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และมีคุณภาพได้มาตรฐานทั้งผลิตผลเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อการบริโภคในประเทศและส่งออกต่างประเทศ มีกลยุทธ์และโครงการ ดังนี้

1.1.1 กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ

1.1.1.1 แผนเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ

1.1.1.1 แผนระยะสั้น

1) โครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์

2) โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดีโดยวิธี GAP

3) โครงการพัฒนาและขยายศูนย์เมล็ดพันธ์ศูนย์พัฒนาวิจัยข้าว และศูนย์ข้าวชุมชน

1.1.2 กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

1.1.2.1 แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรและสถานประกอบการข้าว

1.1.2.1.1 แผนระยะสั้น

1) โครงการปรับปรุงและพัฒนาโรงสีชุมชนและกลุ่มแปรรูปข้าวให้เข้มแข็ง

2) โครงการยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าวโรงสีให้ได้มาตรฐาน GMP, HACCP

1.1.2.1.2 แผนระยะปานกลาง

3) โครงการพัฒนาและเพิ่มรถเกี่ยวข้าวที่มีมาตรฐานและลดการสูญเสีย

4) โครงการสร้างลานตาก ตราชั่งชุมชนและโรงสีข้าวชุมชนแบบครบวงจร

1.1.2.2 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ

1.1.2.2.1 แผนระยะสั้น

1) โครงการศูนย์การเรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว

1.2.3 กลยุทธ์การวิจัย

1.2.3.1 แผนพัฒนางานวิจัยด้านข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

1.2.3.1.1 แผนระยะสั้นและระยะปานกลาง

1) โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่าและคุณภาพ

1.2.4 กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ

1.2.4.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ

1.2.4.1.1 แผนระยะสั้น

1) โครงการ contract farming

1.2.4.1.2 แผนระยะปานกลาง

1) โครงการศูนย์เครือข่ายผู้ผลิต ผู้แปรรูป และผู้บริโภคข้าวในระดับจังหวัด

2. ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าของข้าวและผลิตภัณฑ์จากที่สำคัญ โดยการปรับเปลี่ยนการผลิตผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าสูง ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ (Product and Packaging Designs) เพื่อสร้างชื่อสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้เป็นรู้จักแพร่หลาย รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์ (Country Image) ความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้บริโภค เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของตลาดผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ มีกลยุทธ์และโครงการ ดังนี้

2.1 กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด

2.1.1 แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว

2.1.1.1 แผนระยะสั้น

1) โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก

2) โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการรับรองของหน่วยงานรัฐและศูนย์เครือข่าย

3) โครงการขยายตลาด เช่น สนับสนุนให้ใช้สินค้าของจังหวัด, ร่วมมือจัดแสดงสินค้า

2.2 กลยุทธ์ขยายการส่งออก

2.2.1 แผนสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด

2.1.2.1 แผนระยะสั้นและระยะปานกลาง

1) โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่หรือข้าวสัญจร (Road –Show)

2) โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจ

3. ยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้มี ประสิทธิภาพ สามารถให้บริการข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจบริหารงาน สั่งการ โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการเกษตรในส่วนภูมิภาค เพื่อให้เป็นศูนย์รวมในการให้คำปรึกษาด้านข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรอย่างแท้จริงได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ มีกลยุทธ์และโครงการ ดังนี้

3.1 กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.1 แผนการกระจายสินค้าและบริการสำหรับระบบการผลิตข้าว

3.1.1. แผนระยะสั้น

1) โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทำการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต)

2) โครงการศูนย์กระจายสินค้าประจำจังหวัด

3.2 กลยุทธ์การวิจัย

3.2.2 แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์

3.2.1.1 แผนระยะสั้น

1) โครงการศึกษา ระบบ Logistics และSupply Chain

4. ยุทธศาสตร์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการพัฒนาโอกาสในการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ด้านการพัฒนาสมรรถนะบุคคล ภาษา เทคโนโลยีสารสนเทศ และธุรกิจ การเกษตร โดยมีกลยุทธ์และโครงการที่เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ทั้งหมดเพื่อสร้างธรรมมาภิบาลให้เกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการข้าว เกษตรกร และองค์กรภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์และโครงการ ดังนี้

4.1 กลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว

4.1.1 แผนปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร

4.1.1.1 แผนระยะสั้น

1) โครงการปลูกจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการข้าว

4.1.1.2 แผนระยะปานกลาง

1) โครงการสร้างธรรมาภิบาลให้กับธุรกิจการค้าวข้าว

2) โครงการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐโดยสถาบัน การศึกษา

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง”

นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ตารางที่ 4-216 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

ยุทธศาสตร์	กำแพงเพชร		พิจิตร		พิษณุโลก	
	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ	1.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 1.1.1โครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ 1.1.2 โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ดีมีคุณภาพและพันธุ์หนัก 1.1.3 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโดยวิธี GAP 1.1.4 โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพ 1.1.5 โครงการเพิ่มศูนย์ข้าวชุมชน	1. กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ	1.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 1.1.1โครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ 1.1.2 โครงการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ข้าวพิจิตร 1.1.2 โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์หนัก (120 วัน) เช่น พันธุ์ พล.2 พันธุ์ชัยนาท 1.1.3 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโดยวิธี GAP 1.1.4 โครงการจัดตั้งศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์และศูนย์พัฒนาวิจัยข้าว 1.1.5 โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพ	1. กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ	1.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 1.1.1โครงการธนาคารเมล็ดพันธุ์ 1.1.2 โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ดีมีคุณภาพและพันธุ์หนัก 1.1.3 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโดยวิธี GAP 1.1.4 โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพ 1.1.5 โครงการเพิ่มศูนย์ข้าวชุมชน
	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.1 แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ 2.1.1 โครงการปรับปรุงระบบชลประทาน 2.1.2 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ เกษตร	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.1 แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.1 แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ 2.1.1 โครงการปรับปรุงระบบชลประทาน 2.1.2 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ เกษตร

ตารางที่ 4-216 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	กำแพงเพชร		พิจิตร		พิษณุโลก	
	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.2 แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การ เกษตรและสถานประกอบการข้าว 2.2.1 โครงการกำหนดพื้นที่ปลูกข้าว(Zoning) และขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่ม 2.2.2 โครงการก่อสร้างลานตาก ตราชั่งชุมชนและโรงสีข้าวชุมชนแบบครบวงจร 2.2.3 โครงการหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งรถเกี่ยว 2.2.4 โครงการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2.5 โครงการพัฒนาศูนย์ข้าวชุมชนและส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง 2.2.6 โครงการยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าวและการปรับปรุงเครื่องจักรกล 2.3 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.1.1 โครงการปรับปรุงระบบชลประทาน 2.1.2 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ เกษตร 2.2 แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การ เกษตรและสถานประกอบการข้าว 2.2.1 โครงการยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าวและการปรับปรุงเครื่องจักรกล 2.2.2 โครงการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2.3 โครงการพัฒนาศูนย์ข้าวชุมชนและส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง 2.2.4 โครงการพัฒนาและเพิ่มรถเกี่ยวข้าวให้มีมาตรฐานลดการสูญเสีย 2.3 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.2 แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การ เกษตรและสถานประกอบการข้าว 2.2.1 โครงการกำหนดพื้นที่ปลูกข้าว(Zoning) และขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่ม 2.2.2 โครงการก่อสร้างลานตาก ตราชั่งชุมชนและโรงสีข้าวชุมชนแบบครบวงจร 2.2.3 โครงการหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งรถเกี่ยว 2.2.4 โครงการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2.5 โครงการพัฒนาศูนย์ข้าวชุมชนและส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เข้มแข็ง 2.2.6 โครงการยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าวและการปรับปรุงเครื่องจักรกล 2.3 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ

ตารางที่ 4-216 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	กำแพงเพชร		พิจิตร		พิษณุโลก	
	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 3. กลยุทธ์การวิจัย 4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	2.3 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ 2.3.1 โครงการถ่ายทอดความรู้ - ผู้ผลิต ด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว การตลาด (GAP) การผลิตปุ๋ยไบโอดีเซล บัญชีฟาร์มและการรวมกลุ่ม เป็นต้น - ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ด้านการแปรรูป การบรรจุหีบห่อ การตลาด เป็นต้น 3.1 แผนงานวิจัย 3.1.1 โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่า และคุณภาพ 3.1.2 โครงการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการข้าว 4.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 3. กลยุทธ์การวิจัย	2.3.1 โครงการถ่ายทอดความรู้ - ผู้ผลิต ด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว การตลาด (GAP) และการรวมกลุ่ม เป็นต้น - ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ด้านการแปรรูป การบรรจุหีบห่อ การตลาด เป็นต้น 2.3.2 โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว (ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูปและผู้ผลิต) 3.1 แผนงานวิจัย 3.1.1 โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่า และคุณภาพ 3.1.2 โครงการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการข้าว	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 3. กลยุทธ์การวิจัย 4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	2.3.1 โครงการถ่ายทอดความรู้ - ผู้ผลิต ด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว การตลาด (GAP) การผลิตปุ๋ยไบโอดีเซล บัญชีฟาร์ม - ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ด้านการแปรรูป การบรรจุหีบห่อ การตลาด เป็นต้น 3.1 แผนงานวิจัย 3.1.1 โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่า และคุณภาพ 3.1.2 โครงการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและผู้ประกอบการข้าว 4.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ 4.1.1 โครงการยกระดับข้าวหอมจังหวัด 4.1.2 โครงการประกันราคาข้าว

ตารางที่ 4-216 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	กำแพงเพชร		พิจิตร		พิษณุโลก	
	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด	4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	4.1.1 โครงการยกระดับข้าวหอมจังหวัด 4.1.2 โครงการประกันราคาข้าว 4.1.3 โครงการส่งเสริมและสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูป ให้เข้มแข็งและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ	4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	4.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ 4.1.1 โครงการยกระดับข้าวหอมจังหวัด 4.1.2 โครงการประกันด้านราคาข้าวด้วยระบบ Contract Farm (โดยความร่วมมือระหว่างรัฐและผู้ประกอบการโรงสีข้าว) 4.1.3 โครงการส่งเสริมและสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูป ให้เข้มแข็งและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ	4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	4.1.3 โครงการส่งเสริมและสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผู้แปรรูป ให้เข้มแข็งและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด	1.1 แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก 1.1.2 โครงการรณรงค์ให้บริโภคข้าวปลอดภัย	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด	1.1 แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก 1.1.2 โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการรับรองของจังหวัดรับรอง	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด	1.1 แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก 1.1.2 โครงการรณรงค์ให้บริโภคข้าวปลอดภัย

ตารางที่ 4-216 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	กำแพงเพชร		พิจิตร		พิษณุโลก	
	กลยุทธ์	**แผนงาน/โครงการ**	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด 2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	1.1.3 โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการับรองของจังหวัดรับรอง 1.1.4 โครงการ ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด 2.1 แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด 2.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการส่งออก 2.1.2 โครงการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมของ เพื่อจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ 2.1.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้ประกอบการและพัฒนาผู้ผลิตและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2 แผนงานขยายการส่งออก 2.2.1 โครงการสร้างผู้ส่งออกรายใหม่	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด 2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	1.1.3 โครงการขยายตลาด เช่น สนับสนุนให้ใช้สินค้าของจังหวัด, จัดแสดงสินค้า 1.1.4 โครงการจัดการเกี่ยวกับสื่อและการประชาสัมพันธ์ - ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด - จัดนิทรรศการแสดงสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว - อบต., เทศบาล เผยแพร่ข้อมูลการผลิต การตลาดแก่เกษตรกรผ่านวิทยุชุมชน 1.1.5 โครงการจัดทำฐานข้อมูลผู้บริโภคเพื่อทราบความต้องการของตลาด 2.1 แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด 2.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการส่งออก	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด 2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	1.1.3 โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการับรองของจังหวัดรับรอง 1.1.4 โครงการ ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมและรณรงค์การใช้ตราสินค้าจังหวัด 2.1 แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด 2.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการส่งออก 2.1.2 โครงการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมของ เพื่อจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ 2.1.3 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้ประกอบการและพัฒนาผู้ผลิตและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2 แผนงานขยายการส่งออก 2.2.1 โครงการสร้างผู้ส่งออกรายใหม่

ตารางที่ 4-216 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	กำแพงเพชร		พิจิตร		พิษณุโลก	
	กลยุทธ์	**แผนงาน/โครงการ**	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์	2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	2.2.2 โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่ หรือข้าวสัญจร (Road –Show) 2.2.3 โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจ	2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	2.1.2 โครงการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมของ เพื่อจำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ 2.1.3 โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปและคู่การค้าและผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.1.4 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้ประกอบการและพัฒนาผู้ผลิตและผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว 2.2 แผนงานขยายการส่งออก 2.2.1 โครงการสร้างผู้ส่งออกรายใหม่ 2.2.2 โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่	2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	2.2.2 โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่ หรือข้าวสัญจร (Road –Show) 2.2.3 โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจ
	3.กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน 3.1.1 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลายตามความต้องการของตลาด 3.1.2 โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน	3.กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน	3.กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน 3.1.1 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลายตามความต้องการของตลาด 3.1.2 โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน

ตารางที่ 4-216 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	กำแพงเพชร		พิจิตร		พิษณุโลก	
	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์			3.กลยุทธ์การวิจัย	3.1.1โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลายตามความต้องการของตลาด 3.1.2 โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน		
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์ และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ 2.กลยุทธ์การวิจัย	1. 1 แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต) 1.1.2 โครงการตลาดกลางของจังหวัดเพื่อเป็นแหล่ง รับ-ส่ง สินค้าระดับจังหวัด 1.1.3 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าประจำอำเภอลักษณะกลุ่มเครือข่าย 2.1 แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ 2.1.1โครงการศึกษา ระบบ Logistics และSupply Chain	1. กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์ และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ 2.กลยุทธ์การวิจัย	1. 1 แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต) 1.1.2 โครงการตลาดกลางของจังหวัดเพื่อเป็นแหล่ง รับ-ส่ง สินค้าระดับจังหวัด 1.1.3 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าประจำอำเภอลักษณะกลุ่มเครือข่าย 2.1 แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ 2.1.1โครงการศึกษา ระบบ Logistics และSupply Chain	1. กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์ และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ 2.กลยุทธ์การวิจัย	1. 1 แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต) 1.1.2 โครงการตลาดกลางของจังหวัดเพื่อเป็นแหล่ง รับ-ส่ง สินค้าระดับจังหวัด 1.1.3 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าประจำอำเภอลักษณะกลุ่มเครือข่าย 2.1 แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ 2.1.1โครงการศึกษา ระบบ Logistics และSupply Chain

ตารางที่ 4-216 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	กำแพงเพชร		พิจิตร		พิษณุโลก	
	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว			1. กลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว	1.1 แผนปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร 1.1.1 โครงการปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการข้าว 1.1.2 โครงการสร้างธรรมาภิบาลให้ธุรกิจการค้าข้าวจังหวัดพิจิตร 1.1.3 โครงการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐ โดยสถาบันการศึกษาและเผยแพร่ให้ทราบ	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว	

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง”

นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ตารางที่ 4 -217 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) โดยความร่วมมือระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และ พิษณุโลก

ยุทธศาสตร์ร่วมระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และ พิษณุโลก		
ยุทธศาสตร์	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ	1.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 1.1 โครงกาธหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ 1.2 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโดยวิธี GAP 1.3โครงการพัฒนาและขยายศูนย์เมล็ดพันธ์ ศูนย์พัฒนาวิจัยข้าว และศูนย์ข้าวชุมชน
	2.กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	2.1 แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การ เกษตรและสถานประกอบการข้าว 2.1.1 โครงการปรับปรุงและพัฒนาโรงสีชุมชนและกลุ่มแปรรูปข้าวให้เข้มแข็ง 2.1.2 โครงการยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าวโรงสีให้ได้มาตรฐาน GMP, HACCP 2.1.3โครงการพัฒนาและเพิ่มรถเกี่ยวข้าวที่มีมาตรฐานและลดการสูญเสีย 2.1.4โครงการสร้างลานตาก ตราชั่งชุมชนและโรงสีข้าวชุมชนแบบครบวงจร 2.3 แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ 2.3.1 ศูนย์การเรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว
	3. กลยุทธ์การวิจัย	3.1 แผนพัฒนางานวิจัยด้านข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว 3.1.1 โครงการ พัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณ มูลค่า และคุณภาพ
	4. กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ	4.1 แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ 4.1.1 โครงการ contract farming 4.1.2 โครงการศูนย์เครือข่ายผู้ผลิต ผู้แปรรูป และผู้บริโภคข้าวในระดับจังหวัด

ตารางที่ 4-217 : ทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาดและการบริโภค) โดยความร่วมมือระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และ พิษณุโลก ปี 2551-2552 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ร่วมระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และ พิษณุโลก		
ยุทธศาสตร์	**กลยุทธ์**	**แผนงาน/โครงการ**
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์	1. กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด 2. กลยุทธ์ขยายการส่งออก	1.1 แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว 1.1.1 โครงการจัดทำมาตรฐานข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด ประเทศและการส่งออก 1.1.2 โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตราสินค้าโดยการรับรองของหน่วยงานรัฐและศูนย์เครือข่าย 1.1.3 โครงการขยายตลาด เช่น สนับสนุนให้ใช้สินค้าของจังหวัด, จัดแสดงสินค้า 2.1 แผนสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด 2.1.1 โครงการขยายตลาดใหม่และหาคู่ค้าใหม่นอกพื้นที่ หรือข้าวสัญจร (Road –Show) 2.1.2 โครงการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต การแปรรูป การค้าข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบ ผู้แปรรูปเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจ
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด	1. กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. กลยุทธ์การวิจัย	1.1 แผนการกระจายสินค้าและบริการสำหรับระบบการผลิตข้าว 1.1.1 โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทำการกระจายสินค้า (ปัจจัยการผลิต) 1.1.2 โครงการศูนย์กระจายสินค้าประจำจังหวัด 2.2 แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ 2.2.1 โครงการศึกษาระบบ Logistics และSupply Chain
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว	1. กลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว	1.1 แผนปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร 1.1.1 โครงการปลูกจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการข้าว 1.1.2 โครงการสร้างธรรมาภิบาลให้กับธุรกิจการค้าข้าว 1.1.3 โครงการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐโดยสถาบัน การศึกษา

บทที่ 5
สรุป และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผู้ผลิต

กำแพงเพชรมีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง บางพื้นที่มีการปลูกข้าวเหนียว กข.6 พื้นที่ที่ปลูกข้าวมากที่สุด คือ อำเภอเมืองและอำเภอคลองขลุง ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี 4,609.48บาท ผลผลิตเฉลี่ย 68.54 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 92.74 บาท ข้าวนาปรัง 1 มีต้นทุนการผลิต 4,001.95 บาท/ไร่ ผลผลิต 72.84 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 89.22 บาท ข้าวนาปรัง 2 มีต้นทุนการผลิต 3,830.53บาท/ไร่ ผลผลิต 70.53 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 87.91 บาท กำไร 2,392.84 บาท/ไร่ พันธ์ข้าวที่นิยมปลูกมากที่สุด คือ พันธุ์สุพรรณบุรี 1, พิษณุโลก 2 , ชัยนาท, ปทุมธานี และหอมมะลิ และจำหน่ายให้แก่ โรงสี มากที่สุด รองลงมาจำหน่ายให้สหกรณ์ พ่อค้าคนกลาง ท่าข้าว และศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช (ขายเป็นเมล็ดพันธุ์) ตามลำดับ ทั้งนี้ช่วงเวลาที่ข้าวมีปริมาณมากที่สุด คือ เดือนสิงหาคม–เมษายน ช่วงเวลาปริมาณข้าวน้อยที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน – มกราคม

พิจิตรมีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง พื้นที่ที่ปลูกข้าวมากที่สุด คือ อำเภอโพทะเลและอำเภอ ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี 4,270.57 บาท ผลผลิตเฉลี่ย 58.56 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 95.93 บาท ข้าวนาปรัง 1 มีต้นทุนการผลิต 4,124.06 บาท/ไร่ ผลผลิต 73.97 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 95.93 ข้าวนาปรัง 2 มีต้นทุนการผลิต 3,920.28 บาท/ไร่ ผลผลิต 74.66 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 97.04 บาท พันธ์ข้าวที่นิยมปลูกมากที่สุด คือ พันธุ์สุพรรณบุรี 1, พิษณุโลก 2 , ชัยนาท, ปทุมธานี และหอมมะลิ โดยจำหน่ายให้แก่ โรงสี มากที่สุด รองลงมาจำหน่ายให้สหกรณ์ พ่อค้าคนกลาง ท่าข้าว และศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช (ขายเป็นเมล็ดพันธุ์) ตามลำดับ ทั้งนี้ช่วงเวลาที่ข้าวมีปริมาณมากที่สุด คือ เดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์ ช่วงเวลาปริมาณข้าวน้อยที่สุด คือ เดือนมีนาคม – มิถุนายน, กันยายน

พิษณุโลกมีการผลิตข้าว 3 ครั้ง คือข้าวนาปี 1 ครั้งและข้าวนาปรัง 2 ครั้ง บางพื้นที่มีการปลูกข้าวเหนียว พื้นที่ที่ปลูกข้าวมากที่สุด คือ อำเภอเมืองและอำเภอพรหมพิราม ต้นทุนการผลิตของข้าวนาปี 4,564.08 บาท ผลผลิตเฉลี่ย 56.83 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 97.59 บาท ข้าวนาปรัง 1 มีต้นทุนการผลิต 4,435.73 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 77.56 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 85.91 บาท ข้าวนาปรัง 2 มีต้นทุนการผลิต 3,660.89 บาท/ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 76.19 ถัง/ไร่ ราคาถังละ 87.89 บาท พันธุ์พิษณุโลก 2 ชัยนาท หอมมะลิ สุพรรณบุรี โดยจำหน่ายให้แก่ โรงสี มากที่สุด รองลงมาจำหน่ายให้ท่าข้าว พ่อค้าคนกลาง สหกรณ์ และศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช (ขายเป็นเมล็ดพันธุ์) ตามลำดับ ทั้งนี้ช่วงเวลาที่ข้าวมีปริมาณมากที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน – พฤษภาคม ช่วงเวลาปริมาณข้าวน้อยที่สุด คือ เดือนกรกฎาคม – กันยายน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผู้แปรรูป

กำแพงเพชร กลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว (ขนมจีน)ส่วนใหญ่ปัจจัยการผลิตที่ใช้เป็นแป้งสำเร็จรูปที่ผลิตจากกำแพงเพชร นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และศรีษะเกษ ส่วนผู้ประกอบการโรงสีข้าวส่วนใหญ่มีความต้องการข้าวเปลือกพันธุ์ชัยนาท, พิษณุโลก 2 และสุพรรณบุรี ตามลำดับ โดยการรับซื้อจากเกษตรกรโดยตรง 48.0 % และ ซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง 52.0 % นอกจากนั้นยังมีการรับซื้อทั้งภายในจังหวัด 70.56 % จังหวัดอื่น ๆ 29.44 % ทั้งนี้จะนำข้าวส่งจำหน่ายโดยวิธีการแบบขายตรงและผ่านนายหน้าโดยจำหน่ายผ่านโครงการรับจำนำข้าว 20.0 % นอกจากนั้นจำหน่ายให้กับผู้ส่งออก (กรุงเทพฯ) 19.0 % ตลาดภายในประเทศ 61.0 %

พิจิตร กลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว (ขนมจีน)ส่วนใหญ่ใช้ข้าวท่อนแข็งและแป้งสำเร็จรูปที่ผลิตจากจังหวัดพิจิตร เพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ สุรินทร์ กำแพงเพชร หนองบัวลำพู และชัยภูมิ ส่วนผู้ประกอบการโรงสีข้าวส่วนใหญ่มีความต้องการข้าวเปลือกพันธุ์ชัยนาท, สุพรรณบุรี และหอมมะลิ ตามลำดับ โดยการรับซื้อจากเกษตรกรโดยตรง 63.46 % และ ซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง 36.54 % นอกจากนั้นยังมีการรับซื้อทั้งภายในจังหวัด 81.54 % จังหวัดอื่น ๆ 18.46 % ทั้งนี้จะนำข้าวส่งจำหน่ายโดยวิธีการแบบขายตรงและผ่านนายหน้าโดยจำหน่ายผ่านโครงการรับจำนำข้าว 35.0 % นอกจากนั้นจำหน่ายให้กับผู้ส่งออก (กรุงเทพฯ) 18.0 % ตลาดภายในประเทศ 47.0 %

พิษณุโลก กลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวส่วนใหญ่ใช้ปัจจัยการผลิตเป็นข้าวพันธุ์ เหลืองประทิว ชัยนาท และแป้งสำเร็จรูป (ขนมจีน) โดยซื้อวัตถุดิบมาจากจังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ ศรีษะเกษ และหนองบัวลำภู ส่วนผู้ประกอบการโรงสีข้าวส่วนใหญ่มีความต้องการข้าวเปลือกพันธุ์ชัยนาท, พิษณุโลก 2 และสุพรรณบุรี ตามลำดับ โดยการรับซื้อจากเกษตรกรโดยตรง 81.67 % และ ซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง 18.33 % นอกจากนั้นยังมีการรับซื้อทั้งภายในจังหวัด 80.0 % และ จังหวัดอื่น ๆ 20.0 % ทั้งนี้จะนำข้าวส่งจำหน่ายโดยวิธีการแบบขายตรงและผ่านนายหน้าโดยจำหน่ายผ่านโครงการรับจำนำข้าว 15.0 % นอกจากนั้นจำหน่ายให้กับผู้ส่งออก (กรุงเทพฯ) 2.0 % ตลาดภายในประเทศ 83.0 %

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผู้บริโภค

กำแพงเพชร ผู้บริโภคนิยมซื้อข้าวบรรจุถุงและข้าวแบบตวงวัดตามตลาดและร้านค้าทั่วไป รวมถึงซุปเปอร์มาร์เก็ต โดยพันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภคคือ ข้าวหอมมะลิ 100 % เนื่องจากหาซื้อง่ายและมีมาตรฐาน ยี่ห้อที่นิยมมากที่สุดคือ ตราดอกบัว รองลงมาได้แก่ ตราฉัตรทองและตราฉัตรอุบล ส่วนผลิตภัณฑ์จากข้าวที่นิยมบริโภคมากที่สุด คือ เส้นก๋วยเตี๋ยว(34.0 %) รองลงมาเป็นเส้นหมี่ (23.5 %) และขนมจีน 23.2% สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการพัฒนา คือ ปรับราคาให้เหมาะสม50.7 %

ปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์จากข้าว 50.0 % ส่งเสริมการขาย 21.9 % แปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ 17.3 % และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 16.4 %

พิจิตร ผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมซื้อข้าวแบบบรรจุถุงและข้าวแบบตวงวัดตามตลาดและร้านค้าทั่วไป ทั้งนี้พันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภค คือ ข้าวหอมมะลิ 100 % เนื่องจากหาซื้อง่ายและมีมาตรฐาน ยี่ห้อที่นิยมมากที่สุด คือ ตราดอกบัว, ตราฉัตรทอง, ตรามาบุญครอง, ตราหงส์ทอง และตราเบญจรงค์ ส่วนผลิตภัณฑ์จากข้าวที่นิยมบริโภคมากที่สุด คือ เส้นก๋วยเตี๋ยว 32.7 % รองลงมาเป็นเส้นหมี่ 26.8 % และขนมจีน 25.6% สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการพัฒนา คือ พัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ 62.4 % ปรับราคาให้เหมาะสม 39.1 % และ 19.2 % เท่ากันต้องการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และการส่งเสริมการขาย

พิษณุโลก ผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมซื้อข้าวแบบตวงวัดและข้าวบรรจุถุงตามตลาดใกล้บ้าน ซุปเปอร์มาเก็ต ร้านค้าทั่วไป และโรงสี ตามลำดับ พันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภค คือ ข้าวหอมมะลิ 100 % เนื่องจากชื่นชอบในรสชาติและหาซื้อได้ง่าย ยี่ห้อที่นิยมมากที่สุดคือตราดอกบัว รองลงมาคือตรามาบุญครองและตราฉัตรทอง สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการพัฒนา คือ ปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์จากข้าว 60.9 % ปรับราคาให้เหมาะสม 43.6 % ส่งเสริมการขาย 23.0 % แปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ 20.9 % และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 19.9 %

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การทำกิจกรรม Focus Group และการกำหนดนโยบายข้าว

ผลจากการวิเคราะห์กิจกรรม Focus group ของกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้ประกอบการสามารถนำมาเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาและหาหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยผ่านกระบวนการ SWOT Analysis เพื่อเสนอแนะทิศทางและยุทธศาสตร์การจัดการข้าวทั้งระบบ (การผลิต การตลาด และการบริโภค) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ได้มาซึ่งนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก และความร่วมมือกันของ 3 จังหวัด ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ตลาดกลาง Supply Chain ภาคเหนือตอนล่าง”

นโยบาย “การพัฒนาห่วงโซ่คุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

1. จังหวัดกำแพงเพชร

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด ประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ จำนวน 5 โครงการ, กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 2 โครงการ แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรสถาน

ประกอบการข้าวจำนวน 5 โครงการ และแผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน 1 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานวิจัย จำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ ประกอบการจำนวน 2 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 4 โครงการ, กลยุทธ์ขยายการส่งออก แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาดจำนวน 3 โครงการ แผนงานขยายการส่งออกจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน จำนวน 2 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ จำนวน 1 โครงการ

2. จังหวัดพิจิตร

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด ประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ จำนวน 5 โครงการ, กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 2 โครงการ แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรและสถานประกอบการจำนวน 4 โครงการ และแผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานวิจัย จำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน 3 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 5โครงการ, กลยุทธ์ขยายการส่งออก แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาดจำนวน 4 โครงการ แผนงานขยายการส่งออกจำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย

แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน จำนวน 2 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ จำนวน 1 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว ประกอบด้วย กลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว แผนปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร จำนวน 3 โครงการ

3. จังหวัดพิษณุโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด ประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ จำนวน5 โครงการ, กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 2 โครงการ แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรสถานประกอบการข้าวจำนวน 6 โครงการ และแผนงานสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน 1 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานวิจัย จำนวน 2 โครงการ, กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ ประกอบการจำนวน 3 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์ ประกอบ ด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 4 โครงการ, กลยุทธ์ขยายการส่งออก แผนงานสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาดจำนวน 3 โครงการ แผนงานขยายการส่งออกจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวและบรรจุภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน จำนวน 2 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารการจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติคส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจำนวน 3 โครงการ, กลยุทธ์การวิจัย แผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์ จำนวน 1 โครงการ

4. นโยบายการจัดการข้าวทั้งระบบร่วมกันระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 4 แผนงาน คือ 1) กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ แผนเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ 2) กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แผนการสร้างและปรับปรุงพื้นที่การเกษตรและสถานประกอบการข้าว แผนงานสร้างองค์ความรู้ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการ 3) กลยุทธ์การวิจัย แผนพัฒนางานวิจัยด้านข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว และ 4) กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างตราเอกลักษณ์ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 2 แผนงาน ดังนี้ 1) กลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด แผนการสร้างตราและเอกลักษณ์ของข้าวไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าว และ 2) กลยุทธ์ขยายการส่งออก แผนสร้างตราและเอกลักษณ์ให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อการขยายตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในระดับจังหวัด ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 2 แผนงาน ดังนี้ 1) กลยุทธ์การพัฒนาระบบ โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการกระจายสินค้าและบริการสำหรับระบบการผลิตข้าว 2) กลยุทธ์การวิจัยแผนงานพัฒนาและยกระดับโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว ประกอบด้วย กลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว แผนงานปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จึงได้มาซึ่งข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลในการบริหารจัดการข้าวทั้งระบบให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนี้

2.1.1 ผู้ผลิตเข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีการรวมกลุ่มในการพัฒนาอาชีพอย่างจริงจัง เพื่อการดำเนินการที่เกิดผลดีกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และมีการสร้างเครือข่ายเพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.1.2 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต งบประมาณ เพื่อให้สามารถดำเนินการด้วยตนเอง

2.1.3 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานของผู้ผลิตตลอดเวลา เพื่อให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

2.1.4 ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมด้านการตลาด โดยมีการรับซื้อผลผลิตที่เกิดจากการพัฒนาการผลิตของเกษตรกรในราคาที่เหมาะสม

2.1.5 หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องควรจัดการประชุมระหว่างเกษตรกรและผู้แปรรูป เพื่อให้ทั้งสองกลุ่มได้แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน จะทำให้เกษตรกรปลูกข้าวตรงตามที่ผู้แปรรูปต้องการ

2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก การวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะขยายสถานที่ในการวิจัยให้ครอบคลุมทุกจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนล่าง จะทำให้ผลการวิจัยมีประโยชน์ต่อชุมชนอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

2.2.2 ควรศึกษาถึงสาเหตุอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามผลการวิจัย

2.2.3 ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2. มปป. อุตสาหกรรมแปรรูปข้าว.

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. ยุทธศาสตร์ข้าวปี 2547 - 2551. กรุงเทพฯ:กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2547

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สำนักงาน. ข้าวกับวิถีไทย. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศานา. 2451

งามชื่น คงเสรี. 2546. ข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว. กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพ. 167 หน้า.

งามชื่น คงเสรี, สุนันทา วงศ์ปียมน และประนอม มงคลบรรจง. การหาเอกลักษณ์ของข้าวหอมมะลิไทย พร้อมรับประทาน. ในรายงานการวิจัยพัฒนาและวิศวกรรม สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ. 2545.

บริบูรณ์ สมฤทธิ์. ข้าว: อาหารและการค้า. กรุงเทพฯ: มูลนิธิข้าวไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2545.

พอพันธุ์ อุยยานนท์. ประวัติการค้าข้าวของไทย. ใน ข้าว: อาหารและการค้า. กรุงเทพฯ: มูลนิธิข้าวไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2545.

พัชรี โสธนาสมบูรณ์, อรอนงค์ นัยวิกุล, สุภรัตน์ ชวนะ, มาลี สุวรรณอัตถ์, ลาวัณย์ ไกรเดช, ปราโมทย์ สิริโรจน์ และพรเทพ พัฒนานุรักษ์. 2534. คุณลักษณะทางเคมีและกายภาพของข้าวหักที่ใช้ในการทำขนมจีน. 357-364. ใน รายงานผลการวิจัยในการประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 29 สาขาอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการพลังงาน.

สงกรานต์ จิตรากร และบริบูรณ์ สมฤทธิ์. พัฒนาการพันธุ์ข้าวไทย. ใน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับข้าวไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโลโลยีแห่งชาติ, 2544.

สถาบันวิจัยข้าว. 2545. อาหารไทย ขนมไทย และเครื่องดื่มจากข้าว. สถาบันวิจัยข้าว. กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพ. 191 หน้า.

สถาบันวิจัยข้าว. เรื่องเล่าข้าวไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2547.

_____ . วิวัฒนาการการผลิตข้าวไทย. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2545.

สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์. อนาคตข้าวไทย. ใน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับข้าวไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2540.

เสรี พงศ์พิศ . (2549) . เครือข่าย ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มข้น ชุมชนเข้มแข็ง เจริญวิทย์การพิมพ์. กรุงเทพมหานคร.

อรอนงค์ นัยวิกุล. 2547. ข้าว : วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร. คณะอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพ. 366 หน้า.

อรอนงค์ นัยวิกุล. 2551. นวัตกรรมข้าวไทย. นวัตกรรมอาหาร สร้างคุณค่า สานเศรษฐกิจ. สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 165 หน้า

อัมรา เวียงวีระ แสงนวล ทองเพียร วิไลลักษณ์ สุขปราการ และ บุษกร มงคลพิทยาธร. มปป. การผลิตและการค้าข้าวไทย. สถาบันวิจัยข้าว. 1-10.

อัมมาร สยามวาลา และวิโรจน์ ณ ระนอง. 2533. ประมวลความรู้เรื่องข้าว. สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. กรุงเทพ.

Stewart W.D. and Shamdesani, N.P. (1991). Focus Group and Practice. 2nd.ed. United State of America.

แหล่งอ้างอิงจากเว็บไซต์

กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. "ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.dopa.go.th/stat/y_stat.html 2553. สืบค้นวันที่ 30/3/53

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2549). ประเด็นสำคัญของ SWOT., จาก http://www2.doae.go.th/download/source/swot/SWOT.doc สืบค้นวันที่ 1/5/49

การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร (SWOT) http://202.28.94.202/wichuda/qa/km/swot.doc สืบค้นวันที่ 14 /1/53

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร http://www.fareastern.ac.th/acad/mk/yaowalak/stm/Ch03.doc สืบค้นวันที่ 15 /1/53

ความหมายของ SWOT Analysis http://th.wikipedia.org/wiki/SWOT_analysis สืบค้นวันที่ 14 /1/53

ที่เก็บข้าว พ้อม ยุ้งข้าว ฉางข้าว โรงสี. http://www.thailandiworks.com/khunkhao_L03P15.html สืบค้นวันที่ 22/7/43

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. เมษายน 2543

http://www.foodmarketexchange.com/datacenter/industry/article_th/1_rice/detail_th_43_04.htm สืบค้นวันที่ 29/12/52

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542. ที่มา http://www.swu.ac.th/royal/book5/b5c6t1.html

เรวัต ตันตยานนท์ SMEs Clinic : 'SWOT' เครื่องมือวิเคราะห์สารพัดประโยชน์ ? http://www.bangkokbizweek.com/20041202/smallbiz/index.php?news=column_15688840.html สืบค้นวันที่ 15/1/53

ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและงานปกครอง. กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. "ข้อมูลการปกครอง." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.dopa.go.th/padmic/jungwad76/jungwad76.htm [ม.ป.ป.]. สืบค้นวันที่ 18/4/53

หลักการทำ SWOT Analysis www.marketingteacher.com/Lessons/lesson_swot.htm สืบค้นวันที่ 14 /1/53

http158.108.52.253elearningHOME2index.html สืบค้นวันที่ 8/1/53

http://cm.nesdb.go.th/detail_cluster60.asp?ClusterID=C0029 สืบค้นวันที่ 8/1/53

http://gotoknow.org/blog/ricemail/279785 สืบค้นวันที่ 21/1/53

http://ipc3.dip.go.th/%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%82%E0%B8%B2%E0%B8%A7/tabid/177/Default.aspx สืบค้นวันที่ 8/1/53

http://news.sanook.com/scoop/scoop_319865.php สืบค้นวันที่ 7/1/53

http://news.sanook.com/scoop/scoop_320444.php สืบค้นวันที่ 4/1/53

http://pcoc.moc.go.th/pcocsys/pcoc_menu/admin/manage/files/%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%20%203.doc สืบค้นวันที่ 14/1/53

http://pcoc.moc.go.th/pcocsys/template01/view_news.aspx?data_id=2386&control_id=9&pv=62&view=1 สืบค้นวันที่ 13/1/53

http://region3.prd.go.th/problempoor/job14.htm สืบค้นวันที่ 29/12/52

http://research.doae.go.th/webrsh/show-rsh.asp?res_no=217&action=Q&keyword=ข้าว&res_author=&res_subject=&res_div_name=&res_abstract= สืบค้นวันที่ 6/1/53

http://research.doae.go.th/webrsh/show-rsh.asp?res_no=943&action=Q&keyword=ข้าว&res_ author=&res_subject=&res_div_name=&res_abstract= สืบค้นวันที่ 6/1/53

http://research.doae.go.th/webrsh/show-rsh.asp?res_no=969&action=Q&keyword=ข้าว&res_author=&res_subject=&res_div_name=&res_abstract= สืบค้นวันที่ 6/1/53

http://research.doae.go.th/webrsh/show-rsh.asp?res_no=1061&action=Q&keyword=ข้าว&res_author=&res_subject=&res_div_name=&res_abstract= สืบค้นวันที่ 6/1/53

http://research.doae.go.th/webrsh/show-rsh.asp?res_no=1128&action=Q&keyword=ข้าว&res_author=&res_subject=&res_div_name=&res_abstract= สืบค้นวันที่ 6/1/53

http://research.doae.go.th/webrsh/show-rsh.asp?res_no=2549&action=Q&keyword=ข้าว&res_author=&res_subject=&res_div_name=&res_abstract= สืบค้นวันที่ 6/1/53

http://research.doae.go.th/webrsh/show-rsh.asp?res_no=3097&action=Q&keyword=ข้าว&res_author=&res_subject=&res_div_name=&res_abstract= สืบค้นวันที่ 6/1/53

http://sathai.org/news_general/0061.htm สืบค้นวันที่ 30/12/52

http://serichon.com/board/index.php?topic=2404.0 สืบค้นวันที่ 21/1/53

http://th.ke-rice.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538833211&Ntype=4 สืบค้นวันที่ 30/12/52

http://thainews.prd.go.th/view.php?m_newsid=255111010023&tb=N255111สืบค้นวันที่ 4/1/53

http://webhost.cpd.go.th/ewt/plkcoop/download/news/%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B9%84%E0%B8%9B/%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%AA%E0%B8%AB%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%88%E0%B8%B3%E0%B8%99%E0%B8%B3%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81.pdf สืบค้นวันที่ 30/12/52

http://www2.afet.or.th/thai/corporate/commodityshow.php?id=767 สืบค้นวันที่ 4/1/53

http://www.afet.or.th/v081/thai/learning/articleShow.php?id=119 สืบค้นวันที่ 13/1/53

http://www.afet.or.th/v081/thai/news/commodityShow.php?id=722 สืบค้นวันที่ 8/1/53

http://www.aftc.or.th/itc/products_analyze.php?id=57&fgrp_id=5&fmnu_id=18 สืบค้นวันที่ 21/1/53

http://www.aftc.or.th/itc/products_analyze.php?id=57&fgrp_id=5&fmnu_id=18 สืบค้นวันที่ 21/1/53

http://www.arip.co.th/businessnews.php?id=411260 สืบค้นวันที่ 22/1/53

http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=waterman-kuk42&month=21-12-2009&group=6&gblog=4 สืบค้นวันที่ 20/1/53

http://www.boybdream.com/manager-news-content.php?newid=103201 สืบค้นวันที่ 4/1/53

http://www.cpffeed.com/%E0%B8%82%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3/%E0%B8%82%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3/tabid/64/articleType/ArticleView/articleId/653/---.aspx สืบค้นวันที่ 11/1/53

http://www.dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=content&categoryId=8&contentID=18062 สืบค้นวันที่ 14/1/53

http://www.pharmacy.cmu.ac.th/pharmcare/pharad/swot982.htm สืบค้นวันที่ 15 /01/2553

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก : ภาพกิจกรรม Focus Group, SWOT และกิจกรรมเสวนาปิดโครงการฯ

อำเภอเมืองและโกสัมพีนคร

อำเภอบึงสามัคคี

อำเภอขาณุวรลักษบุรี

อำเภอทรายทองวัฒนาและอำเภอคลองขลุง

อำเภอไทรงาม

อำเภอปางศิลาทองและคลองลาน

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร

อำเภอลานกระบือและพรานกระต่าย

ภาพที่ 1 (ต่อ) การวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร

อำเภอเมือง

อำเภอวชิรบารมี

อำเภอสามง่าม

อำเภอดงเจริญ

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดพิจิตร

อำเภอตะพานหิน

อำเภอทับคล้อ

อำเภอโพทะเล

อำเภอโพธิ์ประทับช้าง

อำเภอสากเหล็ก

อำเภอบึงนาราง

ภาพที่ 2 (ต่อ) การวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดพิจิตร

อำเภอบางมูลนาก

ภาพที่ 2 (ต่อ) การวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดพิจิตร

อำเภอเมือง

อำเภอพรหมพิราม

อำเภอเนินมะปราง

อำเภอวังทอง

ภาพที่ 3 การวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดพิษณุโลก

อำเภอบางกระทุ่ม

อำเภอวัดโบสถ์

อำเภอนครไทย

ภาพที่ 3 (ต่อ) การวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดพิษณุโลก

การประชุมวิชาการ

เก็บข้อมูลที่โรงงานเบียร์ช้าง

ภาพที่ 4 กิจกรรมการประชุมและเสวนา

การเสวนาปิดโครงการ

ภาพที่ 4 (ต่อ)กิจกรรมการประชุมและเสวนา

ภาคผนวก ข : แบบสอบถามผู้ผลิต ผู้แปรรูป ผู้บริโภค

เลขที่แบบสอบถาม .....

ชื่อผู้บันทึกข้อมูล .....

แบบสอบถามชุดที่ 1 ผู้ผลิต

เรื่อง "การกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวในระดับจังหวัดของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลกในปี 2551 - 2552"

คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร

<u>คำชี้แจง</u> 1. คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดแสดงความคิดเห็น เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยของโครงการฯ และจักนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร

ส่วนที่ 2 ต้นทุนการผลิตและรายได้

ส่วนที่ 3 ความรู้ทั่วไปในการผลิตข้าวของเกษตรกร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ .....

ชื่อ – สกุล ..... บ้านเลขที่..... ถนน .....

หมู่ ..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์ .....

โทรศัพท์.....

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร

1.1 เพศ ☐ ก. ชาย ☐ ข. หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ท่านจบการศึกษาระดับใด

☐ ก. ต่ำกว่า ชั้นประถม 4 ☐ จ. ชั้นมัธยม 5 หรือมัธยม 6 หรือ ปวช. หรือ ปวส.

☐ ข. ชั้นประถม 4 หรือเทียบเท่า ☐ ฉ. ปริญญาตรี

☐ ค. ชั้นประถม 6 หรือเทียบเท่า ☐ ช. อื่นๆ (ระบุ).....

☐ ง. ชั้นมัธยม 3 หรือเทียบเท่า

1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

1.5 จำนวนแรงงานภาคการเกษตรภายในครอบครัว ..... คน

1.6 อายุของแรงงานในครอบครัวของท่าน

ก. น้อยกว่า 20 ปี ..... คน ง. ระหว่าง 41 – 50 ปี ..... คน

ข. ระหว่าง 20 – 30 ปี ..... คน จ. ระหว่าง 51 – 60 ปี ……..….. คน

ค. ระหว่าง 31 – 40 ปี..... คน ฉ. มากกว่า 60 ปีขึ้นไป ..... คน

1.7 จำนวนแรงงานจ้างเพื่อการเกษตร

☐ ก. ตลอดปี จำนวน.....คน อายุประมาณ .....ปี อัตราจ้าง.....บาท/วัน

☐ ข. เฉพาะฤดูกาล จำนวน.....คน อายุประมาณ.....ปี อัตราจ้าง.....บาท/วัน

1.8 ค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรในปีที่ผ่านมา เฉลี่ยปีละ ..... บาท (ทำนา, ทำไร่, ทำสวน, เลี้ยงสัตว์)

1.9 รวมค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวในปีที่ผ่านมา ประมาณ..... บาท

1.10 สมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพ

ก. สามี หรือ ภรรยา .....

ข. บิดา หรือ มารดา (กรณีอาศัยอยู่ด้วยกัน) .....

ค. บุตรชาย .....คน อายุ ..... ปี อาชีพ .....

ง. บุตรชาย .....คน อายุ ..... ปี อาชีพ .....

จ. บุตรหญิง .....คน อายุ ..... ปี อาชีพ .....

ฉ. บุตรหญิง.....คน อายุ..... ปี อาชีพ .....

1.11 สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกของกลุ่มใดบ้าง

☐ ก. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ☐ จ. กลุ่ม ธ.ก.ส.

☐ ข. กลุ่มเยาวชนเกษตร ☐ ฉ. กลุ่มเกษตรกร

☐ ค. กลุ่มกิจกรรม ☐ ช. ไม่ได้เป็นกลุ่มสมาชิกใดเลย

☐ ง. กลุ่มสหกรณ์ ☐ ซ. กลุ่มอื่นๆ (ระบุ).....

1.12 ปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ยรายปี

รายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย ..... บาท/เดือน หรือ ..... บาท/ปี

1.13 ลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตร

☐ ก. เป็นของตนเองทั้งหมด จำนวน.....ไร่

☐ ข. เช่าทั้งหมด จำนวน.....ไร่

☐ ค. ทำฟรี จำนวน.....ไร่

☐ ง. หลายลักษณะรวมกัน จำนวน.....ไร่

ของตนเอง จำนวน.....ไร่

เช่า จำนวน.....ไร่

ทำฟรี จำนวน.....ไร่

1.14 เครื่องจักรกลการเกษตร

ชนิด	จำนวน (เครื่อง)	ลักษณะการครอบครอง		
		ของตนเอง	เช่า	ยืม
1. เครื่องสูบน้ำ				
2. เครื่องนวด				
3. เครื่องเกี่ยว				
4. เครื่องเกี่ยวนวด				
5. เครื่องหยอด				
6. รถแทรกเตอร์				
7. รถไถเดินตาม				
8. รถอีแต๋น				
9. รถจักรยานยนต์				
10. รถบรรทุก 4 ล้อ				
11. รถบรรทุกตั้งแต่ 6 ล้อขึ้นไป				
12. เครื่องพ่นยา				
13. อื่นๆ (ระบุ).....				

ส่วนที่ 2 ต้นทุนการผลิตและรายได้

2.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต

☐ ก. ใช้ของตนเอง

☐ ข. จากญาติพี่น้อง ..... (บาท) ดอกเบี้ยร้อยละ..... (% ต่อปี)

☐ ค. กู้ ธ.ก.ส. ..... (บาท) ดอกเบี้ยร้อยละ..... (% ต่อปี)

☐ ง. กู้สหกรณ์การเกษตร.....(บาท) ดอกเบี้ยร้อยละ..... (% ต่อปี)

☐ จ. กู้พ่อค้า.....(บาท) ดอกเบี้ยร้อยละ..... (% ต่อปี)

☐ ฉ. กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท.....(บาท) ดอกเบี้ยร้อยละ..... (% ต่อปี)

☐ ช. อื่นๆระบุ .....(บาท) ดอกเบี้ยร้อยละ.....(% ต่อปี)

2.2 ชนิดพืชที่ปลูก

☐ ทำนาครั้งที่ 1 ☐ ทำนาครั้งที่ 2 ☐ ทำนาครั้งที่ 3 ☐ ข้าวโพด

☐ ถั่วต่างๆ ☐ อ้อย ☐ มันสำปะหลัง ☐ ปลูกผักต่างๆ

☐ ทำสวนผลไม้ ☐ ไม้ดอกไม้ประดับ ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

2.3 จำนวนพื้นที่และพันธุ์ข้าวที่ปลูก

ฤดูกาลผลิต	พันธุ์ที่ปลูก	พื้นที่ปลูก (ไร่)	จำนวนครั้งที่ปลูก/ปี	ระยะเวลาที่ปลูก (เดือน)	ผลผลิต (ถัง/ไร่)	ผลผลิตทั้งหมด (เกวียน)	ราคา บาท/ถัง	รวมรายได้ (บาท)
ข้าวนาปี	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ข้าว นาปรัง 1	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ข้าว นาปรัง 2	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ข้าว นาปรัง 3	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ข้าวเหนียว	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ข้าวไร่	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
รวม								

2.4 ต้นทุนการผลิตและรายได้จากการปลูกข้าวในฤดูกาลเพาะปลูกที่ผ่านมา

ค่าแรงงาน (บาท)	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปรัง 3	ข้าวเหนียว	ข้าวไร่
การไถเตรียมดิน						
☐ ทำเอง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ จ้าง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
การปลูก						
☐ ทำเอง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ จ้าง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
การกำจัดวัชพืช	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ ทำเอง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ จ้าง						
การฉีดพ่นสารเคมี	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ ทำเอง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ จ้าง						
การใส่ปุ๋ย						
☐ ทำเอง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ จ้าง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
การเก็บเกี่ยว						
☐ ทำเอง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ จ้าง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
การขนย้ายข้าวไปจำหน่าย	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ ทำเอง	.....	.....	.....	.....	.....	.....
☐ จ้าง						

วัสดุการเกษตร (บาท)	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปรัง 3	ข้าวเหนียว	ข้าวไร่
เมล็ดพันธุ์						
1……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3……	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
สารเคมีปราบวัชพืช						
1……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3……	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
สารเคมีฆ่าแมลงและสัตว์ศัตรูข้าว						
1……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3……	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
สารเคมีกำจัดโรคข้าว						
1……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3……	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ฮอร์โมน						
1……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3……	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ค่าวัสดุการเกษตร (บาท)	นาปี	นาปรัง 1	นาปรัง 2	นาปรัง 3	ข้าวเหนียว	ข้าวไร่
ปุ๋ยเคมีที่ใส่						
1……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ปุ๋ยชีวภาพที่ใส่						
1……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2……..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
น้ำมัน						
ค่าขนส่ง						
ค่าเช่าที่ดิน						
ค่าดอกเบี้ย						
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์						
รวม						

2.5 รายได้ของครอบครัวในรอบปีที่ผ่านมา

1. รายได้ทางการเกษตร
   - รายได้จากการปลูกข้าว ……..... บาท
   - รายได้จากไม้ผล ..... บาท
   - รายได้จากพืชไร่ ..... บาท
   - รายได้จากพืชผัก ..... บาท
   - รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ..... บาท
   - รายได้จากการทำประมง ..... บาท
   - รายได้จากการเกษตรอื่นๆ ..... บาท
2. รายได้จากกิจกรรมนอกภาคเกษตร (อาชีพรอง)
   - รับจ้างทั่วไป ..... บาท
   - รับจ้างในภาคเกษตร ..... บาท
   - ทำการค้า ..... บาท
   - อุตสาหกรรมครัวเรือน .... บาท
   - อื่นๆ .... บาท
3. รวมรายได้ทั้งหมด .... บาท
4. รายได้จากการขายข้าวคิดเป็นสัดส่วน.....% ของรายได้ในครอบครัว

ส่วนที่ 3 ความรู้ทั่วไปในการผลิตข้าวของเกษตรกร

1. แหล่งที่ได้พันธุ์ข้าวมาปลูก (เช่น ซื้อเมล็ดพันธุ์, เก็บเมล็ดพันธุ์เอง)

แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูก

แหล่งที่ซื้อมา .....

คัดเลือกอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ราคา.....บาท/กก.

วิธีการเพาะปลูก .....

☐ เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเอง

คัดเลือกอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนการเก็บเมล็ดพันธุ์ทำอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สภาพทั่วไปของพื้นที่แปลงปลูกข้าว

2.1 ลักษณะเนื้อดิน

☐ ดินร่วน ☐ ดินเหนียว ☐ ดินทราย ☐ ดินร่วนปนดินเหนียว

☐ ดินร่วนปนทราย ☐ ดินร่วนเหนียวปนทราย ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

2.2 ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

☐ สูง ☐ ปานกลาง ☐ ต่ำ

2.3 ระดับความสูงต่ำของพื้นที่

☐ ที่ดอน ☐ ที่ค่อนข้างต่ำ ☐ ที่ลุ่ม

2.4 ลักษณะความลาดเทของพื้นที่

☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อยหรือไม่ลาดเท

2.5 ลักษณะของการเตรียมแปลงปลูก

☐ หว่านน้ำตม ☐ นาดำ ☐ อื่นๆ(ระบุ).....

3. การให้น้ำทำอย่างไร

3.1 ระบบวิธีการให้น้ำ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ สูบน้ำเข้าแปลงนา ☐ น้ำร่อง ☐หัวเหวี่ยง

☐ มินิสปริงเกอร์ ☐ อื่น ๆ(ระบุ).....

3.2 ใช้น้ำจากแหล่งใด

☐ คลองชลประทาน ☐ คลองตามธรรมชาติ ☐ สระน้ำ

☐ น้ำบาดาล ☐ อื่น ๆ(ระบุ).....

4. การให้ปุ๋ยทำอย่างไร

พันธุ์ข้าว	ชนิดหรือสูตรปุ๋ย	ช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ย	ปริมาณที่ใส่ต่อไร่	ความถี่ของการใส่ปุ๋ย
1.....	....	....	....	....
2.....	....	....	....	....
3.....	....	....	....	....
4.....	....	....	....	....
5.....	....	....	....	....

พันธุ์ข้าว	ชนิดหรือสูตรปุ๋ย	วิธีการใส่ปุ๋ย
1.....	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
2.....	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
3.....	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
4.....	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
5.....	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....
	.....	☐ หว่าน ☐ทางระบบน้ำ ☐อื่นๆ(ระบุ).....

5. การเก็บเกี่ยวข้าว

5.1 เก็บเกี่ยวข้าวได้กี่ฤดูกาล..... ฤดูกาลละ.....เดือน

5.2 การเก็บเกี่ยวข้าว (แยกพันธุ์ เก็บปลูกหลายพันธุ์)

5.2.1 ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยว ……

……..

……..

5.2.2 ดัชนีการเก็บเกี่ยวของเมล็ดข้าวเปลือก (เช่น ขนาด สีผิว ฯลฯ)…….

5.2.3 วิธีการเก็บเกี่ยว……

……..

……

……

5.2.4 การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวทำอย่างไรบ้าง

☐ ตาก ☐ อบ ☐ รมควัน /ยา ☐ ขายทันที ☐ อื่น ๆ(ระบุ)…….

5.2.5 วิธีการเก็บรักษา……

……

……

……

5.2.6 การขนส่งมีกี่ขั้นตอนจากเก็บเกี่ยวถึงขายจากแปลง……ขั้นตอน ได้แก่……..

……...

……...

……...

……...

……

6. การขายผลผลิต

6.1 ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้นำไปใช้อะไร

6.1.1 ขาย ..... กก./เกวียน

6.1.2 เก็บไว้ทำพันธุ์ .....กก./เกวียน

6.1.3 บริโภคในครัวเรือน .....กก./เกวียน

6.1.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

6.2 การบริโภคข้าวสารในครัวเรือน

ท่านซื้อข้าวสารมาบริโภค ☐ ซื้อ ☐ ไม่ซื้อ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

(ถ้าซื้อ) สถานที่ที่ท่านซื้อข้าวสาร .....

ปริมาณการซื้อแต่ละครั้ง ..... (กิโลกรัม)

ความถี่ในการซื้อ .....ครั้ง ต่อ☐ วัน ☐ สัปดาห์ ☐ เดือน ☐ ปี

6.3 การตลาดข้าว

รายการ	ข้าวพันธุ์.....	ข้าวพันธุ์.....	ข้าวพันธุ์.....	ข้าวพันธุ์.....
1. ชื่อผู้ซื้อ/บริษัท				
2. เบอร์โทรศัพท์				
3. วิธีที่เกษตรกรดำเนินการก่อนขาย (ตากแดด, ขนาดบรรจุ (กี่ กก.)				
4. สถานที่ที่เกษตรกรขาย (โรงสี/ จุดรับซื้อ/ ตลาดใด)				
5. วิธีที่เกษตรกรขนส่งนำข้าวไปขาย				
6. ประเภทผู้ซื้อ (ผู้ค้าส่ง, ผู้ค้าปลีก, ผู้บริโภค, โรงงาน, ผู้ส่งออก, ผู้แปรรูป, ตัวแทน)				
7. พันธุ์ที่ขาย				
8. เกรดที่ขาย ถ้ามีหลายเกรดให้ระบุ				
9. ผู้ซื้อจะนำข้าวไปตลาด/จังหวัดใด				
10. ข้าวที่ขายจะถูกนำไปทำอะไร				
11. ปริมาณที่ขายต่อปี (กก. / เกวียน)				
12. ผู้ซื้อจ่ายเงินภายในกี่วัน (ถ้าจ่ายทันทีให้เขียน 0 วัน)				
13. ผู้กำหนดราคา (เกษตรกร, ผู้ซื้อ, ตลาด ฯลฯ)				

7. ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าวมีอะไรบ้างและมีวิธีการแก้ไขอย่างไร.....

.....

.....

เลขที่แบบสอบถาม .....

ชื่อผู้บันทึกข้อมูล .....

แบบสอบถามชุดที่ 2 ผู้บริโภค

เรื่อง "การกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวในระดับจังหวัดของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลกในปี 2551 - 2552"

คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร

<u>คำชี้แจง</u> 1. คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดแสดงความคิดเห็น เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยของโครงการฯ และจักนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริโภค

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับข้าว

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

วันที่..... เดือน..... พ.ศ .....

ชื่อ – สกุล ..... บ้านเลขที่..... ถนน .....

หมู่ .....ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์ .....

โทรศัพท์.....

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริโภค

1.1 เพศ ☐ ก. ชาย ☐ ข. หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 สถานภาพสมรส

☐ ก. โสด ☐ ค. หม้าย

☐ ข. สมรส ☐ ง. หย่าร้าง

1.4 ท่านจบการศึกษาระดับใด

☐ ก. ต่ำกว่า ชั้นประถม 4 ☐ จ. ชั้นมัธยม 5 หรือมัธยม 6 หรือ ปวช. หรือ ปวส.

☐ ข. ชั้นประถม 4 หรือเทียบเท่า ☐ ฉ. ปริญญาตรี

☐ ค. ชั้นประถม 6 หรือเทียบเท่า ☐ ช. อื่นๆ (ระบุ).....

☐ ง. ชั้นมัธยม 3 หรือเทียบเท่า

1.5 อาชีพ …… ตำแหน่ง ……

1.6 จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

1.7 อายุของสมาชิกในครอบครัวของท่าน

ก. น้อยกว่า 20 ปี ..... คน
ข. ระหว่าง 20 – 30 ปี ..... คน
ค. ระหว่าง 31 – 40 ปี..... คน
ง. ระหว่าง 41 – 50 ปี ..... คน
จ. ระหว่าง 51 – 60 ปี ……..... คน
ฉ. มากกว่า 60 ปีขึ้นไป ..... คน

1.8 สมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพ

ก. สามี หรือ ภรรยา .....
ข. บิดา หรือ มารดา (กรณีอาศัยอยู่ด้วยกัน) .....
ค. บุตรชาย .....คน อายุ ..... ปี อาชีพ .....
ง. บุตรหญิง.....คน อายุ..... ปี อาชีพ .....

1.9 สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกของกลุ่มใดบ้าง

☐ ก. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
☐ ข. กลุ่มเยาวชนเกษตร
☐ ค. กลุ่มกิจกรรม
☐ ง. กลุ่มสหกรณ์
☐ จ. กลุ่ม ธ.ก.ส.
☐ ฉ. กลุ่มเกษตรกร
☐ ช. กลุ่มอื่นๆ (ระบุ).....

1.10 ปริมาณรายจ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ยรายปี

รายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย ..... บาท/เดือน หรือ ..... บาท/ปี

1.11 รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย ……บาท/เดือน หรือ ..... บาท/ปี

1.12 งานอดิเรกของคุณ คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ อ่านหนังสือ ☐ เล่นกีฬา ☐ ปลูกต้นไม้
☐ สะสมสิ่งของ ☐ เลี้ยงสัตว์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.13 กิจกรรมยามว่างที่คุณชอบ คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ชมภาพยนตร์ (เรื่องที่ชื่นชอบ) 1..... 2.....
☐ ดูโทรทัศน์ (รายการที่ชื่นชอบ) 1..... 2.....
☐ ฟังวิทยุ (สถานีที่ชื่นชอบ) 1..... 2.....
☐ อ่านนิตยสาร (ที่ชื่นชอบ) 1..... 2.....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) 1..... 2.....

<u>ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับข้าว</u>

คำชี้แจง : ข้าว หมายถึง ข้าวสาร, ข้าวเหนียว, ข้าวกล้อง, ข้าวไร่, ข้าวที่ผ่านการสีชนิดอื่น ๆ

: ผลิตภัณฑ์จากข้าว หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปข้าวหรือมีข้าวเป็นส่วนประกอบ เช่น เส้นหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นขนมจีน เบียร์ ขนมกระยาสารท สุรากลั่น กระแช่ เป็นต้น

1. ด้านผลิตภัณฑ์

1.1 คุณเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวหรือไม่ ☐ เคย ☐ ไม่เคย

ถ้าเคย คุณเคยซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวชนิดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เส้นหมี่ ☐ ขนมจีน ☐ เส้นก๋วยเตี๋ยว

☐ เส้นก๋วยจั๊บ ☐ สุรากลั่น ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ก. ราคาของผลิตภัณฑ์จากข้าวที่ซื้อ ..... บาท ปริมาณที่ซื้อ .....

ข. ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว

☐ ต่ำกว่า 200 บาท ☐ 201 - 400 บาท ☐ 401 – 500 บาท

☐ 501 – 800 บาท ☐ 1,000 บาทขึ้นไป

ค. สถานที่ที่<u>สะดวกที่สุด</u>สำหรับคุณในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวคือ (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ ตลาดใกล้บ้าน ☐ ร้านค้าทั่วไปตามถนน/ในซอย ☐ พ่อค้ารายย่อย

☐ ซูเปอร์มาร์เก็ต ☐ Modern Trade เช่น โลตัส บิ๊กซี คาร์ฟู ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ง. <u>ความถี่</u>ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าว

☐ 1 ครั้ง / สัปดาห์ ☐ 1 เดือน / ครั้ง ☐ 2 – 3 เดือน / ครั้ง

☐ 4 – 6 เดือน / ครั้ง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จ. เหตุผลที่คุณ<u>เลือก</u>รับประทานผลิตภัณฑ์จากข้าว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ มีสรรพคุณที่ดีต่อสุขภาพ ☐ หาซื้อได้ง่าย ☐ ราคาถูก

☐ สะดวกในการซื้อ ☐ ความหลากหลาย ☐ สามารถซื้อได้ในปริมาณที่ต้องการ

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ฉ. ผลิตภัณฑ์จากข้าวชนิดใดที่คุณ<u>ชื่นชอบมากที่สุด</u> (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ เส้นหมี่ ☐ ขนมจีน ☐ เส้นก๋วยเตี๋ยว

☐ เส้นก๋วยจั๊บ ☐ สุรากลั่น ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ช. คุณสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวได้ตลอดทั้งปีหรือไม่ ☐ ได้ ☐ ไม่ได้

ถ้าไม่ได้ โปรดระบุผลิตภัณฑ์จากข้าวที่คุณไม่สามารถหาซื้อได้ตามต้องการในบางช่วงของปี

.....

1.2 ท่านบริโภคข้าวชนิดใด

☐ ข้าวสารเจ้า ☐ ข้าวเหนียว ☐ ข้าวกล้อง

☐ ข้าวไร่ ☐ ข้าวมันปู ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

1.3 คุณเคยซื้อข้าวแบบตวงวัด หรือไม่ ☐ เคย ☐ ไม่เคย

ถ้าเคย คุณเคยซื้อข้าวแบบตวงวัดขนาดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1 กิโลกรัม ☐ 2 กิโลกรัม ☐ 5 กิโลกรัม

☐ 10 กิโลกรัม ☐ 15 กิโลกรัม ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ก. ราคาของข้าวแบบตวงวัดที่ซื้อ ..... บาท

ข. สถานที่ที่<u>สะดวกที่สุด</u>สำหรับคุณในการซื้อข้าวแบบตวงวัดคือ (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ ตลาดใกล้บ้าน ☐ ร้านค้าทั่วไปตามถนน/ในซอย

☐ พ่อค้ารายย่อย ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ค. เหตุผลที่คุณ<u>เลือก</u>รับประทานข้าวแบบตวงวัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ มีสรรพคุณที่ดีต่อสุขภาพ ☐ หาซื้อได้ง่าย ☐ ราคาถูก

☐ สะดวกในการซื้อ ☐ ความหลากหลาย ☐ สามารถซื้อได้ในปริมาณที่ต้องการ

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ง. ข้าวแบบตวงวัด ชนิดใดที่คุณ<u>ชื่นชอบมากที่สุด</u> (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ ข้าวหอมมะลิ 100 % ☐ ข้าวหอมมะลิ 10 % ☐ ข้าวหอมมะลิ 5 %

☐ ข้าวขาวหอมมะลิ ☐ ข้าวขาวหักหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ ☐ข้าวขาวหักหอมมะลิเอวันเลิศ

☐ ข้าวกล้องหอมมะลิ 100 % ☐ ข้าวกล้องหอมมะลิ 10 % ☐ ข้าวกล้องหอมมะลิ 5 %

☐ ข้าวเหนียว ☐ ข้าวไร่ ☐ ข้าวมันปู ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....……..

จ. <u>ความถี่</u>ในการซื้อข้าวแบบตวงวัด

☐ 1 ครั้ง / สัปดาห์ ☐ 1 เดือน / ครั้ง ☐ 2 – 3 เดือน / ครั้ง

☐ 4 – 6 เดือน / ครั้ง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ฉ. ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อข้าวแบบตวงวัด

☐ ต่ำกว่า 200 บาท ☐ 201 - 400 บาท ☐ 401 – 500 บาท

☐ 501 – 800 บาท ☐ 1,000 บาทขึ้นไป

ช. คุณสามารถหาซื้อข้าวแบบตวงวัดได้ตลอดทั้งปีหรือไม่ ☐ ได้ ☐ ไม่ได้

ถ้าไม่ได้ โปรดระบุข้าวแบบตวงวัดที่คุณไม่สามารถหาซื้อได้ตามต้องการ ในบางช่วงของปี

.....

1.4 คุณเคยซื้อข้าวบรรจุถุง หรือไม่ ☐ เคย ☐ ไม่เคย

ถ้าเคย คุณเคยซื้อข้าวบรรจุถุงขนาดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

☐ 1 กิโลกรัม ☐ 2 กิโลกรัม ☐ 5 กิโลกรัม

☐ 10 กิโลกรัม ☐ 15 กิโลกรัม ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ก. ราคาของข้าวบรรจุถุงที่ซื้อ ..... บาท

ข. ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการซื้อข้าวบรรจุถุง

☐ ต่ำกว่า 200 บาท ☐ 201 - 400 บาท ☐ 401 – 500 บาท

☐ 501 – 800 บาท ☐ 1,000 บาทขึ้นไป

ค. ข้าวบรรจุถุงชนิดใดที่คุณชื่นชอบมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ ข้าวหอมมะลิ 100 % ☐ ข้าวหอมมะลิ 10 % ☐ ข้าวหอมมะลิ 5 %

☐ ข้าวขาวหอมมะลิ☐ ข้าวขาวหักหอมมะลิเอวันเลิศพิเศษ☐ ข้าวขาวหักหอมมะลิเอวันเลิศ

☐ ข้าวกล้องหอมมะลิ 100 % ☐ ข้าวกล้องหอมมะลิ 10 % ☐ ข้าวกล้องหอมมะลิ 5 %

☐ ข้าวเหนียว ☐ ข้าวไร่ ☐ ข้าวมันปู ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....……

ง. เหตุผลที่คุณเลือกรับประทานข้าวบรรจุถุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ สินค้ามีมาตรฐาน ☐ หาซื้อได้ง่าย ☐ สามารถซื้อได้ในปริมาณที่ต้องการ

☐ ราคาถูก ☐ ชื่นชอบในรสชาติ ☐ ความหลากหลาย

☐ สะดวกในการซื้อ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จ. เหตุผลใดที่คุณไม่ซื้อข้าวบรรจุถุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ขาดความสด ☐ ผลิตภัณฑ์ดูไม่สะอาด

☐ หาซื้อได้ลำบาก ☐ ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์

☐ รสชาติไม่อร่อย ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ฉ. คุณคิดว่าอะไรเป็นจุดเด่นมากที่สุดของข้าวบรรจุถุง (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ การเก็บรักษา ☐ สินค้ามีมาตรฐาน ☐ มีรสชาติและกลิ่นเฉพาะตัว

☐ มีหลายชนิดให้เลือก ☐ สะดวกในการซื้อ ☐ ราคาถูก

☐ การขนส่ง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ช. ปัจจุบันคุณรู้จักข้าวบรรจุถุง ยี่ห้อใดบ้าง

1..... 2..... 3.....

ซ. ผลิตภัณฑ์ข้าวบรรจุถุง ยี่ห้อใดที่คุณนิยมบริโภค (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ตราดอกบัว ☐ ตราดาวเรือง ☐ ตราม้า

☐ ตราบัวมงกุฎ ☐ ตราธนสาร ☐ ตราฉัตรทอง

☐ ตราฉัตรอุบล ☐ ตราฉัตรเพชร ☐ ตราอคส.

☐ ตราเกษตร ☐ ตราอิ่มทิพย์ ☐ ตราเบญจรงค์

☐ ตรามาบุญครอง ☐ ตราสุพรรณหงษ์ ☐ ตราหงษ์ทอง

☐ ตราปิ่นเงินเพชร ☐ ตราแสนดี ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ฌ. ข้าวชนิดใดบ้างที่คุณอยากให้ทำเป็นข้าวบรรจุถุงจำหน่ายมากที่สุด

1..... 2..... 3.....

ญ. บรรจุภัณฑ์แบบใดที่คุณคิดว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับบรรจุข้าว

☐ ขวดพลาสติก ☐ ขวดแก้ว ☐ ซองกระดาษ ☐ ซองพลาสติก

☐ ซองอะลูมิเนียม ☐ กระป๋องอะลูมิเนียม ☐ กระสอบป่าน ☐ กระสอบถุงปุ๋ย

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ฎ. คุณต้องการให้ข้าวบรรจุถุงมีรสชาติแบบใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ รสดั้งเดิม ☐ รสดั้งเดิมของสมุนไพร

☐ รสสมุนไพรรวม ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ฏ. คุณต้องการให้ผลิตภัณฑ์ข้าวบรรจุถุงมีกลิ่นแบบใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ กลิ่นดั้งเดิม ☐ กลิ่นสมุนไพรรวม

☐ ผสมกลิ่นอื่นๆ เช่น มะลิ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2 . ด้านสถานที่จัดจำหน่าย

2.1 คุณเคยซื้อข้าวบรรจุถุงจากที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ซูเปอร์มาร์เก็ต ☐ ตลาด ☐ Modern Trade เช่น โลตัส บิ๊กซี คาร์ฟู

☐ ในงานแสดงสินค้า OTOP ☐ ร้านค้าทั่วไปตามถนน/ในซอย ☐ โรงสี

☐ ร้านสะดวกซื้อ เช่น 7-Eleven ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....……..

2.2 สถานที่ที่<u>สะดวกที่สุด</u>สำหรับคุณในการซื้อข้าวบรรจุถุงและผลิตภัณฑ์จากข้าวคือ (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ ซูเปอร์มาร์เก็ตเช่น ท็อป,โฮม เฟรชมาร์ท ☐ ตลาด☐ Modern Trade เช่นโลตัส บิ๊กซี คาร์ฟู

☐ ในงานแสดงสินค้า OTOP ☐ ร้านค้าทั่วไปตามถนน/ในซอย ☐ โรงสี

☐ ร้านสะดวกซื้อ เช่น 7-Eleven ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....……..

2.3 คุณสามารถหาซื้อข้าวบรรจุถุงได้ตลอดทั้งปีหรือไม่ ☐ ได้ ☐ ไม่ได้

ถ้าไม่ได้ โปรดระบุข้าวบรรจุถุงที่คุณไม่สามารถหาซื้อได้ตามต้องการ ในบางช่วงของปี

.....……

……

3. การส่งเสริมการขาย

3.1 นอกจากเหตุผลอื่นๆ แล้วอะไรที่คุณคิดว่าควรได้รับเมื่อซื้อข้าวบรรจุถุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ของแถม ☐ ส่วนลดเมื่อซื้อในปริมาณมาก ☐ ส่งชิ้นส่วนชิงโชค

☐ เพิ่มปริมาณให้มากขึ้นกว่าเดิม ☐ สะสมชิ้นส่วนใช้เป็นส่วนลด

☐ สะสมชิ้นส่วนแลกของรางวัล ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3.2 หากมีการจัดงานแสดงสินค้าเพื่อขายสินค้าข้าวบรรจุถุงและร่วมกิจกรรมต่างๆ คุณคิดว่าควรให้มีการจัดงาน ณ ที่ใดจึงจะ<u>เหมาะสมที่สุด</u> (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ ห้างสรรพสินค้าต่างๆ ☐ จุดสนใจทั่วไป เช่น สถานที่ราชการ, อบต. ☐ ซูเปอร์มาร์เก็ตทั่วไป

☐ อาคารแสดงสินค้า ☐ สนามกีฬา ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ด้านพฤติกรรมการบริโภค

4.1 <u>ความถี่</u>ในการบริโภคข้าวบรรจุถุง

☐ 1 ครั้ง / สัปดาห์ ☐ 1 เดือน / ครั้ง ☐ 2 – 3 เดือน / ครั้ง

☐ 4 – 6 เดือน / ครั้ง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4.2 คุณบริโภคข้าวบรรจุถุงมานานเท่าใด

☐ น้อยกว่า 30 วัน ☐ 1 - 6 เดือน ☐ 6 - 12 เดือน ☐ มากกว่า 1 ปี

4.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของคุณที่รับประทานข้าวบรรจุถุง.....คน (รวมตัวคุณด้วย)

4.4 คุณตัดสินใจซื้อข้าวบรรจุถุงด้วยตนเองหรือไม่

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ คนตัดสินใจซื้อคือ.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

1. ด้านความพึงพอใจในการซื้อข้าวบรรจุถุง

รายละเอียด	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ผลิตภัณฑ์					
1. เชื่อมั่นในคุณภาพของข้าว					
2. มีสินค้าหลากหลาย					
3. เชื่อมั่นในสรรพคุณของข้าวบรรจุถุง					
4. รสชาติของข้าวบรรจุถุง					
5. หาซื้อข้าวบรรจุถุงได้สะดวก					
6. หีบห่อ / บรรจุภัณฑ์					
ราคาผลิตภัณฑ์					
1. มีหลายระดับราคาให้เลือก					
2. มีป้ายแสดงราคาชัดเจน					
3. สินค้ามีราคาเหมาะสมกับคุณภาพ					
4. อื่นๆ ระบุ					
วิธีการจัดจำหน่าย					
1. ความสะดวกในการเดินทางมายังร้าน					
2. ทำเลที่ตั้งของร้าน					
3. การตกแต่ง / การจัดร้าน					
4. การจัดวางสินค้าภายในร้าน					
5. สถานที่จอดรถ					
6. ป้ายหน้าร้าน					
7. อื่นๆ ระบุ					
การส่งเสริมการตลาด					
1. การส่งเสริมการขาย					
2. การให้บริการ/ ความสุภาพของพนักงาน					
3. การโฆษณา ประชาสัมพันธ์					
4. อื่นๆ ระบุ					

2. ความคิดเห็นในการปรับปรุง

2.1 ปัญหาที่ท่านคิดว่าเป็นปัญหาสำคัญของการซื้อสินค้าที่พบบ่อยที่สุดคืออะไร

☐ คุณภาพของสินค้า ☐ ราคา ☐ โลโก้ของร้าน/เครื่องหมายการค้า

☐ สถานที่ตั้งของร้าน ☐ กิจกรรมส่งเสริมการตลาด ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.2 แนวทางที่จะให้ข้าวสารเป็นที่รู้จัก / น่าสนใจเพิ่มขึ้น ควรทำอย่างไร

☐ การสร้างภาพลักษณ์ ☐ การอนุรักษ์วัฒนธรรม ☐ การประชาสัมพันธ์

☐ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ควรจะปรับปรุง ☐ ผลิตภัณฑ์บางอย่างควรปรับปรุง

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.3 ท่านคิดว่าการพัฒนาข้าว ควรจะปรับปรุงด้านใน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บรรจุภัณฑ์ ☐ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ☐ ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์

☐ การออกแบบสีสันและลวดลายใหม่ๆ ☐ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ และ ทันสมัย

☐ ราคาผลิตภัณฑ์ ☐ การตกแต่ง / การจัดวางสินค้า ☐ สถานที่จอดรถ

☐ การต้อนรับของพนักงานขาย และ การบริการ ☐ การออกงานแสดงสินค้า

☐ การส่งเสริมการขาย เช่น การลด, แลก, แจก, แถม และ โปรโมชั่นพิเศษ

☐ อื่นๆ กรุณาระบุ .....

2.4 ท่านคิดว่าควรเพิ่มการส่งเสริมการขายข้าวด้านใด

☐ การลดราคาช่วงเทศกาลพิเศษ ☐ การแจกของแถม ☐ การออกงานแสดงสินค้า

☐ การประชาสัมพันธ์ ☐ อื่นๆ กรุณาระบุ .....

2.5 ท่านคิดว่าควรจะมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวบรรจุถุงให้มีลักษณะอย่างไรบ้าง จึงจะเป็นที่นิยมสำหรับผู้บริโภค (กรุณาระบุ).....

.....

.....

2.6 ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์ข้าวบรรจุถุงที่จำหน่ายในปัจจุบันมีข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ต้องเร่งแก้ไขปรับปรุง (กรุณาระบุ).....

.....

.....

2.7 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

เลขที่แบบสอบถาม .....

ชื่อผู้บันทึกข้อมูล .....

แบบสอบถามชุดที่ 3 ผู้ประกอบการ (ผู้แปรรูป)

เรื่อง “การกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวในระดับจังหวัด
ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลกในปี 2551 - 2552”

คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร

<u>คำชี้แจง</u> 1. คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดแสดงความคิดเห็น เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยของโครงการฯ และจักนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 มูลค่าผลผลิต

ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการผลิต

ส่วนที่ 4 การตลาด

วันที่..... เดือน..... พ.ศ .....

ชื่อ – สกุล ..... บ้านเลขที่..... ถนน ..... หมู่ ..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์ .....โทรศัพท์.....

ตลาดและอุตสาหกรรมกลุ่มผู้ประกอบการ (ผู้แปรรูป)

1. ข้อมูลทั่วไป

ชนิดของผลผลิต……**กิจกรรม**……		
☐ กิจการในครัวเรือนส่วนบุคคล ☐ กิจการนิติบุคคล (ระบุประเภท)……..... จำนวนสมาชิก …….. คน	ชื่อสถานประกอบการ..... จำนวนสมาชิก …….. คน	
ที่อยู่โรงงาน…… ……..		
ที่อยู่สำนักงาน…… ……..		
พื้นที่ถือครอง……..…… ไร่……..งาน	ลักษณะการถือครอง ☐ เจ้าของเอง ☐ เช่า……	
ชื่อผู้ตอบสัมภาษณ์…….....…	ตำแหน่ง	โทร .....
ชื่อผู้สัมภาษณ์…..…….....	โทร……..	วันที่สัมภาษณ์……..……
รอบระยะเวลาการผลิตตั้งเดือน……..…ปี…….....	**ระยะเวลาที่เก็บผลผลิต ตั้งแต่เดือน……..…ปี……ถึงเดือน……..…ปี……..……**	

2. มูลค่าผลผลิต

ประเภทผลผลิต	ปริมาณ	หน่วย	ราคา/หน่วย	มูลค่า[1/] (บาท)	หมายเหตุ
2.1 ผลผลิตหลัก…….....	……	……	……	……	……
……..……	……	……	……	……	……

1/ ตามราคาขาย ณ หน้าฟาร์ม ปีที่คำนวณ

2.2 ผลผลิตรอง…….….	…….	……	…….	…….	…….
……..….	…….	……	…….	…….	…….
……..….	…….	……...	…….	…….	…….
……..….	…….	……...	…….	…….	…….
2.3 ผลพลอยได้……	…….	……...	…….	…….	…….
…….....	…….	……...	…….	…….	…….
……..….	…….	……...	…….	…….	…….
……..….	…….	……...	…….	…….	…….
……..….	…….	……...	…….	…….	…….
2.4 ข้าวเปลือกที่เก็บไว้ทำพันธุ์	…….	……...	…….	…….	…….
……..……..……	…….	……...	…….	…….	…….
.....……..……	…….	……...	…….	…….	…….
2.5 ข้าวเปลือกที่สูญเสีย+เลี้ยงสัตว์	…….	……...	…….	…….	…….
……..……	…….	……...	…….	…….	…….
2.6 ข้าวเปลือกส่งออกไปจังหวัด	…….	……...	…….	…….	…….
อำเภอ ……จังหวัด ……	…….	……...	…….	…….	…….
อำเภอ ……จังหวัด ……	…….	……...	…….	…….	…….
อำเภอ ……จังหวัด ……	…….	……...	…….	…….	…….

2.7 ข้าวเปลือกนำเข้าจากจังหวัดอื่น	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
2.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ)……..	……	……....	……	……	……
…….....	……	……....	……	……	……
…….....	……	……....	……	……	……
……..……	……	……....	……	……	……
รวมรายได้จากการผลิตทั้งหมด	……	……....	……	……	……

3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต (ในรอบระยะเวลาผลิต)

รายการ	**ปริมาณ**	**หน่วย**	**ราคา/หน่วย**	**มูลค่า (บาท)**[1/]	**หมายเหตุ**
3.1 ค่าใช้จ่ายในการผลิต	……	……	……	……	…….....
1. ค่าข้าว	……	……	……	……	…….....
ปลายข้าว	……	……	……	……	…….....
แป้งข้าว	……	……	……	……	…….....
ลูกแป้ง (หัวเชื้อ)	……	……	……	……	…….....

1/ มูลค่ารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

2. ค่าแรงงาน	……	……	……	……	……
3. ค่าไฟฟ้าและน้ำประปา	……	……	……	……	……
4. ค่าขนส่ง	……	……	……	……	……
5. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	……	……	……	……	……
6. ค่าวัสดุในการบรรจุ	……	……	……	……	……
7. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	……	……	……	……	……
8. ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ (ดอกเบี้ยรับ - ดอกเบี้ยจ่าย)	……	……	……	……	เฉพาะที่ฝากเงินและกู้เงินจากสถาบัน การเงินเท่านั้น
9. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ระบุ).....	……	……	……	……	ไม่รวม ค่าจ้างแรงงานทั้งที่จ่ายเป็นตัวเงินหรือให้เป็นสิ่งของต่างๆ ค่าสวัสดิการ ค่าเช่าที่ดิน ค่าซื้อทรัพย์สินถาวร ค่าเสื่อมราคา และเงินบริจาค
.....	.....	.....	.....	.....	
.....	.....	.....	.....	.....	
รวมค่าใช้จ่ายจากการผลิตทั้งหมด	……	……	……	……	……

รายการ	**จำนวน**	**กำลังการผลิต/อายุการใช้งาน**	**มูลค่า (บาท)**	**หมายเหตุ**
3.2 ข้อมูลการดำเนินงาน				
ทุนจดทะเบียน	……	……	……	ทุนจดทะเบียนทั้งหมด (รวมทั้งส่วนที่ชำระแล้วและยังไม่ได้ชำระ)
เครื่องจักรกลหลัก.....	……	……	……	……
……	……	……	……	……

…….....	……	…….....	……	…….....
…….....	……	…….....	……	…….....
กำลังการผลิตต่อปี	……	…….....	……	…….....
ปริมาณที่ผลิต	……	…….....	……	…….....
พื้นที่	……	…….....	……	…….....
การจ้างงาน …… คน	……	…….....	……	รวมเงินเดือนค่าจ้าง ค่าสวัสดิการทั้งในส่วนที่จ่ายเป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน เช่น เครื่องแต่งกาย ที่พัก และอาหาร เป็นต้น รวมทั้งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม
มูลค่าทรัพย์สินถาวรในกิจการ	……	……	……	……
ค่าเช่าที่ดิน	……	……	……	……

4. การตลาด

ประเภทผลผลิต	ปริมาณ	หน่วย	ราคา/หน่วย	มูลค่า[1/] (บาท)	หมายเหตุ
4.1 ข้อมูลวัตถุดิบ					
ข้าวเปลือกที่เก็บไว้ทำพันธุ์	……	…….....	……	……	…….....
พันธุ์.....	……	…….....	……	……	…….....
พันธุ์.....	……	…….....	……	……	…….....
ข้าวเปลือกที่สูญเสีย+เลี้ยงสัตว์					
พันธุ์	……	…….....	……	……	…….....
พันธุ์.....	……	…….....	……	……	…….....
ข้าวเปลือกส่งออกจากจังหวัด					**ความถี่ในการส่งออก**
พันธุ์	……	…….....	……	……	…….....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
พันธุ์	……	…….....	……	……	…….....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
ข้าวเปลือกนำเข้าจากจังหวัดอื่น					**ความถี่ในการนำเข้า**
พันธุ์	……	…….....	……	……	…….....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
พันธุ์	……	…….....	……	……	…….....

1/ ตามราคาขาย ณ หน้าฟาร์ม ปีที่คำนวณ

อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
สถานที่ซื้อข้าว					**ความถี่ในการซื้อข้าว**
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
สถานที่ซื้อลูกแป้ง (หัวเชื้อ)	……	…….....	……	……	**ความถี่ในซื้อลูกแป้ง**
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
สถานที่ซื้อวัตถุดิบอื่น ๆ					**ความถี่ในการซื้อวัตถุดิบ**
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	…….....	……	……	…….....
ในกรณีโรงสีข้าว					
สีข้าวมากที่สุดในช่วงเวลา					
เดือน	……	…….....	……	……	…….....
เดือน	……	…….....	……	……	…….....
สีข้าวน้อยที่สุดในช่วงเวลา					
เดือน	……	…….....	……	……	…….....
เดือน	……	…….....	……	……	…….....
ปริมาณข้าวมีมากเพียงพอหรือไม่	……	…….....	……	……	…….....
ถ้าหากข้าวมีปริมาณมากเกินไปมีวิธีการจัดการอย่างไร					
.....	……	…….....	……	……	…….....

.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
ถ้าหากข้าวมีปริมาณน้อยเกินไปมีวิธีการแก้ไขอย่างไร					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
พันธุ์ข้าวที่ต้องการจากเกษตรกรมากที่สุด					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
วิธีการขนส่งวัตถุดิบมายังโรงงาน					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
วิธีการขนส่งวัตถุดิบไปจำหน่าย					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.2 ช่องทางการจำหน่าย **ขายผู้ว่าจ้างผลิต**					**ความถี่ในการขายแก่ผู้ว่าจ้าง**
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....

อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
ขายผู้บริโภคโดยตรง	.....	.....	.....	.....	**ความถี่ในการขายแก่ผู้บริโภค**
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
ขายผ่านตัวแทนจำหน่าย	.....	.....	.....	.....	ความถี่ในการขายให้ตัวแทนจำหน่าย
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 ข้อมูลการตลาด **สถานที่ส่งผลิตภัณฑ์ขาย**	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
ลูกค้า					
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....

อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	…….....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	…….....
วิธีการขาย					
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
การประชาสัมพันธ์					
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
ส่วนแบ่งการตลาด	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
คู่แข่ง					
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....
ปัญหา					
.....	……	……....	……	……	…….....
.....	……	……....	……	……	…….....

.....	.....	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
รวม	.....	.....	.....	.....	.....

<u>หมายเหตุ</u>

มูลค่าการผลิต : ปริมาณผลผลิตที่ได้จากกิจกรรมการผลิต คูณด้วยราคาผลผลิต ณ ราคาฟาร์ม

ผลผลิตหลัก : ผลผลิตที่มีมูลค่าสูงสุดในสาขากิจกรรมการผลิต

ผลผลิตรอง : ผลผลิตที่มีมูลค่ารองลงมาจากจากผลผลิตหลัก

ผลพลอยได้ : เศษวัสดุต่างๆ ที่สามารถนำไปจำหน่ายเพิ่มเป็นมูลค่าได้

ความถี่ : จำนวนครั้งที่ขายหรือซื้อวัตถุดิบ เช่น 1 สัปดาห์/ครั้ง, 1 เดือน/ครั้ง, 2 – 3 เดือน/ครั้ง, 6 เดือน/ครั้ง

เลขที่แบบสอบถาม .....

ชื่อผู้บันทึกข้อมูล .....

แบบสอบถามชุดที่ 4 ผู้ประกอบการ (ร้านค้า)

เรื่อง “การกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวในระดับจังหวัด ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลกในปี 2551 - 2552”

คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร

<u>คำชี้แจง</u> 1. คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดแสดงความคิดเห็น เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยของโครงการฯ และจักนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 มูลค่าผลผลิต

ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการผลิต

ส่วนที่ 4 การตลาด

วันที่..... เดือน..... พ.ศ .....

ชื่อ – สกุล ..... บ้านเลขที่..... ถนน ..... หมู่ ..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์ .....โทรศัพท์.....

ตลาดและอุตสาหกรรมกลุ่มผู้ประกอบการ (ร้านค้า)

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อบริษัท/ ห้าง/ ร้าน.....		ปีที่เริ่มเปิดดำเนินกิจการ.....
ที่อยู่บริษัท/ ห้าง/ ร้าน.....		ประเภทกิจการ☐ ค้าส่ง ☐ ค้าปลีก ☐ ค้าส่งและค้าปลีก
สินค้าที่จำหน่าย (โปรดระบุสินค้าหลัก)		
-		
-		
ชื่อผู้ตอบสัมภาษณ์.....	ตำแหน่ง.....	โทรศัพท์.....
ชื่อผู้สัมภาษณ์.....	โทร.	วันที่สัมภาษณ์.....

2. รายได้จากการดำเนินงาน

ประเภทสินค้า	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
2.1 รายได้จากการขายสินค้า	.....	.....
-	.....	.....
-	.....	.....
2.2 รายได้อื่น ๆ	.....	.....
-	.....	.....
-	.....	.....
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	.....	.....

2. มูลค่าผลผลิต

ประเภทผลผลิต	**ปริมาณ**	**หน่วย**	**ราคา/หน่วย**	**มูลค่า[1/] (บาท)**	**หมายเหตุ**
2.1 ผลผลิตหลัก.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 ผลผลิตรอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ผลพลอยได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 ข้าวเปลือกที่เก็บไว้ทำพันธุ์	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

1/ ตามราคาขาย ณ หน้าฟาร์ม ปีที่คำนวณ

2.5 ข้าวเปลือกที่สูญเสีย+เลี้ยงสัตว์	……	……....	……	……	……
……..……	……	……....	……	……	……
2.6 ข้าวเปลือกส่งออกไปจังหวัด	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
2.7 ข้าวเปลือกนำเข้าจากจังหวัดอื่น	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	……....	……	……	……
2.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ)……..	……	……....	……	……	……
…….....	……	……....	……	……	……
…….....	……	……....	……	……	……
……..……	……	……....	……	……	……
รวมรายได้จากการผลิตทั้งหมด	……	……....	……	……	……

3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต (ในรอบระยะเวลาผลิต)

รายการ	ปริมาณ	หน่วย	ราคา/หน่วย	มูลค่า (บาท)[2/]	หมายเหตุ
3.1 ค่าใช้จ่ายในการผลิต	……	……	……	……	……
1. ค่าข้าว	……	……	……	……	……
ปลายข้าว	……	……	……	……	……
แป้งข้าว	……	……	……	……	……
ลูกแป้ง (หัวเชื้อ)	……	……	……	……	……
2. ค่าแรงงาน	……	……	……	……	……
3. ค่าไฟฟ้าและน้ำประปา	……	……	……	……	……
4. ค่าขนส่ง	……	……	……	……	……
5. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	……	……	……	……	……
6. ค่าวัสดุในการบรรจุ	……	……	……	……	……
7. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	……	……	……	……	……
8. ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ (ดอกเบี้ยรับ - ดอกเบี้ยจ่าย)	……	……	……	……	เฉพาะที่ฝากเงินและกู้เงินจากสถาบัน การเงินเท่านั้น
9. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ระบุ).....	……	……	……	……	<u>ไม่รวม</u> ค่าจ้างแรงงานทั้งที่จ่ายเป็นตัวเงินหรือให้เป็นสิ่งของต่างๆ ค่าสวัสดิการ ค่าเช่าที่ดิน ค่าซื้อทรัพย์สินถาวร ค่าเสื่อมราคา และเงินบริจาค
.....	.....	.....	.....	.....	
.....	.....	.....	.....	.....	
รวมค่าใช้จ่ายจากการผลิตทั้งหมด	……	……	……	……	.....

2/ มูลค่ารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

รายการ	จำนวน	กำลังการผลิต/อายุการใช้งาน	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
3.2 ข้อมูลการดำเนินงาน				
ทุนจดทะเบียน	……	……	……	ทุนจดทะเบียนทั้งหมด (รวมทั้งส่วนที่ชำระแล้วและยังไม่ได้ชำระ)
เครื่องจักรกลหลัก.....	……	…….....	……	…….....
…….....	……	…….....	……	…….....
…….....	……	…….....	……	…….....
…….....	……	…….....	……	…….....
กำลังการผลิตต่อปี	……	…….....	……	…….....
ปริมาณที่ผลิต	……	…….....	……	…….....
พื้นที่	……	…….....	……	…….....
การจ้างงาน …… คน	……	…….....	……	รวมเงินเดือนค่าจ้าง ค่าสวัสดิการทั้งในส่วนที่จ่ายเป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน เช่น เครื่องแต่งกาย ที่พัก และอาหาร เป็นต้น รวมทั้งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม
มูลค่าทรัพย์สินถาวรในกิจการ	……	……	……	……
ค่าเช่าที่ดิน	……	……	……	……

4. การตลาด

ประเภทผลผลิต	ปริมาณ	หน่วย	ราคา/หน่วย	มูลค่า[1/] (บาท)	หมายเหตุ
4.1 ข้อมูลวัตถุดิบ					
ข้าวเปลือกที่เก็บไว้ทำพันธุ์	……	….....	……	……	……....
พันธุ์.....	……	….....	……	……	……....
พันธุ์.....	……	….....	……	……	……....
ข้าวเปลือกที่สูญเสีย+เลี้ยงสัตว์					
พันธุ์	……	….....	……	……	……....
พันธุ์.....	……	….....	……	……	……....
ข้าวเปลือกส่งออกจากจังหวัด					**ความถี่ในการส่งออก**
พันธุ์	……	….....	……	……	……....
. อำเภอ ……จังหวัด ……	……	….....	……	……	……....
พันธุ์	……	….....	……	……	……....
อำเภอ ……จังหวัด ……	……	….....	……	……	……....
ข้าวเปลือกนำเข้าจากจังหวัดอื่น					**ความถี่ในการนำเข้า**
พันธุ์	……	….....	……	……	……....

1/ ตามราคาขาย ณ หน้าฟาร์ม ปีที่คำนวณ

อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
พันธุ์	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
สถานที่ซื้อข้าว					**ความถี่ในการซื้อข้าว**
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
สถานที่ซื้อลูกแป้ง (หัวเชื้อ)	.....	.....	.....	.....	**ความถี่ในซื้อลูกแป้ง**
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
สถานที่ซื้อวัตถุดิบอื่น ๆ					**ความถี่ในการซื้อวัตถุดิบ**
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
ในกรณีโรงสีข้าว					
สีข้าวมากที่สุดในช่วงเวลา					
เดือน	.....	.....	.....	.....	.....
เดือน	.....	.....	.....	.....	.....
สีข้าวน้อยที่สุดในช่วงเวลา					
เดือน	.....	.....	.....	.....	.....

เดือน	.....	.....	.....	.....	.....
ปริมาณข้าวมีมากเพียงพอหรือไม่	.....	.....	.....	.....	.....
ถ้าหากข้าวมีปริมาณมากเกินไปมีวิธีการจัดการอย่างไร					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
ถ้าหากข้าวมีปริมาณน้อยเกินไปมีวิธีการแก้ไขอย่างไร					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
พันธุ์ข้าวที่ต้องการจากเกษตรกรมากที่สุด					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
วิธีการขนส่งวัตถุดิบมายังโรงงาน					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

วิธีการขนส่งวัตถุดิบไปจำหน่าย					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.4 ช่องทางการจำหน่าย **ขายผู้ว่าจ้างผลิต**					**ความถี่ในการขายแก่ผู้ว่าจ้าง**
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
ขายผู้บริโภคโดยตรง	.....	.....	.....	.....	**ความถี่ในการขายแก่ผู้บริโภค**
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
ขายผ่านตัวแทนจำหน่าย	.....	.....	.....	.....	ความถี่ในการขายให้ตัวแทนจำหน่าย
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....	.....	.....	.....	.....	.....

.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.5 ข้อมูลการตลาด **สถานที่ส่งผลิตภัณฑ์ขาย**	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
ลูกค้า					
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
อำเภอ .....จังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
วิธีการขาย					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
การประชาสัมพันธ์					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

ส่วนแบ่งการตลาด	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
คู่แข่ง					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
ปัญหา					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
รวม	.....	.....	.....	.....	.....

หมายเหตุ

มูลค่าการผลิต : ปริมาณผลผลิตที่ได้จากกิจกรรมการผลิต คูณด้วยราคาผลผลิต ณ ราคาฟาร์ม

ผลผลิตหลัก : ผลผลิตที่มีมูลค่าสูงสุดในสาขากิจกรรมการผลิต

ผลผลิตรอง : ผลผลิตที่มีมูลค่ารองลงมาจากจากผลผลิตหลัก

ผลพลอยได้ : เศษวัสดุต่างๆ ที่สามารถนำไปจำหน่ายเพิ่มเป็นมูลค่าได้

ความถี่ : จำนวนครั้งที่ขายหรือซื้อวัตถุดิบ เช่น 1 สัปดาห์/ครั้ง, 1 เดือน/ครั้ง, 2 – 3 เดือน/ครั้ง, 6 เดือน/ครั้ง

ภาคผนวก ค : วิธีการวิเคราะห์ SWOT และความเป็นไปได้ นโยบาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการตามแผนงาน

ผลสรุปจากการวิเคราะห์จากกิจกรรม Focus Group นำมาสังเคราะห์และรวบรวมเป็นการวิเคราะห์ SWOT Analysis ของจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตรและพิษณุโลก เพื่อหาวิธีการจัดการข้าวทั้งระบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การประเมินปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) ของจังหวัดกำแพงเพชร

ประเด็น	S : Strengths : จุดแข็ง
1. การผลิต	1. มีพื้นที่เหมาะสมต่อการเกษตร มีแหล่งน้ำและทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลาย 2. มีศักยภาพในการปลูกข้าวเหนียว 3. มีการรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์การเกษตร จำนวน 34 สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรทำนา 16 กลุ่ม
2. การแปรรูป	4. โรงสีส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้จำหน่ายข้าวเพื่อการส่งออกและผลิตข้าวบรรจุถุงจำหน่ายมีความพร้อมต่อการพัฒนาและยกระดับโรงสี 5. ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีความพร้อมและมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า OTOP ชั้นนำ
3. การตลาดและอื่นๆ	6. อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตร มีสถานประกอบค้าข้าวรวม 56 แห่ง ได้แก่ โรงสีข้าว 37 แห่ง ท่าข้าว 19 แห่ง และมีผู้ประกอบการค้าข้าวเพื่อการส่งออกรวม 16 ราย รวมถึงมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวรวม 4 แห่ง ได้แก่ โรงเบียร์ 1 แห่ง โรงงานทำเส้นขนมจีน 2 แห่ง โรงงานทำแป้งขนมจีน 1 แห่ง และโรงงานทำเส้นก๋วยเตี๋ยว 1 แห่ง
ประเด็น	**W : Weakness : จุดอ่อน**
1. การผลิต	1. ปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน การใช้น้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรยังไปไม่ทั่วถึง 2. ไม่มีระบบ Zoning พืชเกษตร ทำให้การพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์จากจากข้าวไม่มีคุณภาพและมาตรฐาน 3. หน่วยงานของรัฐที่ช่วยในการแนะนำให้ความรู้ด้านการเกษตร (ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว) มีน้อย แต่ศูนย์ข้าวชุมชนมีปริมาณมากแต่ไม่มีคุณภาพ 4. การขาดแคลนเมล็ดข้าวพันธุ์ดี 5. ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง 6. ขาดแคลนลานตาก และรถเกี่ยว 7. ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการ กฎระเบียบของรัฐ และด้านวิชาการ เช่น GAP การคัดเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น
2. การแปรรูป	8. วัตถุดิบทางการเกษตรไม่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน 9. ขาดความรู้ในการบริหารจัดการโรงสี ตลาด 10. การขาดเงินทุนหมุนเวียนในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อแปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลิตผลเกษตร
3. การตลาดและอื่นๆ	11. การขายผลผลิตมีปัญหาเรื่องราคาต่ำหรือราคาไม่มีเสถียรภาพ 12. การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง ไม่มีแกนนำในการประสานงาน 13. ขาดการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย 14. มีคู่แข่งมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ ขาดการรณรงค์ให้บริโภคสินค้าของจังหวัดอย่างจริงจัง 15. ไม่มีศูนย์กลางการขนส่งที่ครบวงจร

ตารางที่ 1 การประเมินปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) ของจังหวัดกำแพงเพชร(ต่อ)

ประเด็น	O : Opportunities : โอกาส
1. การผลิต	1. นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประเทศ โดยวิธีการสนับสนุนและผลักดันกระบวนการสร้างรายได้ด้วยการเชื่อมโยงเป็นระบบครอบคลุม 3 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ 2. ความต้องการด้านอาหารของประชากรโลกมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นมีผลทำให้การพัฒนาข้าวสามารถดำเนินไปได้
2. การแปรรูป	3. กระแสการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและมีคุณภาพ
3. การตลาดและอื่นๆ	4. การเปลี่ยนโครงการรับจำนำข้าวเป็นการประกันราคาข้าวทำให้กลุ่มผู้ผลิตและ ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) 5. การใช้ประโยชน์จาก ข้อผูกพันทางการค้า เป็นโอกาสของการขยายทั้งกำลังการผลิตและโรงงานอุตสาหกรรม 6. กระแสการค้า e-commerce กระแสความต้องการเศรษฐกิจพอเพียง
ประเด็น	**T : Threat : ข้อจำกัด/อุปสรรค**
1. การผลิต	1. ปัญหาภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก 2. ต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมันราคาแพง ค่าขนส่งสินค้า 3. กลุ่มผู้ผลิตยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตข้าวที่เหมาะสม 4. ปัญหาการขาดแคลนรถเกี่ยวและลานตากในช่วงการเก็บเกี่ยว
2. การแปรรูป	5. ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการแปรรูปมีเพียงบางพื้นที่เท่านั้นที่สามารถผลิตได้ต้องนำจากที่อื่น 6. ธุรกิจท้องถิ่นถูกคุกคามโดยทุนต่างชาติ
3. การตลาดและอื่นๆ	7. ปัญหาเกี่ยวกับระบบการรับจำนำในเรื่องของการรับซื้อ ราคา การตรวจรับคุณภาพเมล็ดพันธุ์ 8. ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) ขาดความสามารถในการแข่งขันทางด้านราคาเนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศคู่แข่ง และประเทศผู้ซื้อที่มีปัญหาการเงินต้องการซื้อข้าวในรูปของสินเชื่อทำให้เกิดความเสี่ยงในการชำระเงิน 9. ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยและความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนทำให้ประเทศผู้นำเข้าต่างๆ หันไปสั่งซื้อข้าวคุณภาพเกรดรองลงมาซึ่งมีราคาต่ำแทน 10. ประเทศคู่แข่งสินค้าเกษตรมีการส่งออกสินค้ามากขึ้น เช่น เวียดนาม และจีน

ตารางที่ 2 การประเมินปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) ของจังหวัดพิจิตร

ประเด็น	S : Strengths : จุดแข็ง
1. การผลิต	1. ทรัพยากรธรรมชาติมีความหลากหลายและมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูเพื่อใช้ประโยชน์ 2. มีพื้นที่ปลูกข้าวที่อุดมสมบูรณ์กว่ากว่า 2 ล้านไร่ และแหล่งปลูกข้าวที่คุณสมบัติเฉพาะสำหรับทำเส้น 3. การรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร โดยมีจำนวนสหกรณ์ 49 สหกรณ์ จำนวนสมาชิก 81,665 ราย กลุ่มเกษตรกร 51 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 10,117 ราย
2. การแปรรูป	4. โรงสีข้าวส่วนใหญ่เป็นโรงสีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงมีการร่วมมือกันระหว่างโรงสี เกษตรกรและหน่วยงานราชการ และมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็นข้าวสารบรรจุถุงออกจำหน่ายทั้งภายในจังหวัด ภายในประเทศและส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ 5. ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีความพร้อมและมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า OTOP ชั้นนำ
3. การตลาด และอื่นๆ	6. มีข้อได้เปรียบเชิงพื้นที่โดยเป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม และมีโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรที่สามารถรองรับผลิตผลการเกษตรได้ปริมาณมาก เช่น โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร ไซโลอบเมล็ดพืช ตลาดกลางสินค้าเกษตร 7 แห่ง ท่าข้าว 33 แห่ง โรงสี และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น โรงสีข้าวขนาดเล็ก - ขนาดใหญ่ รวม 56 โรงสีข้าว โรงสีที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ. ค้าข้าว (ประเภทส่งออก) 3 โรงสีข้าว โรงงานทำเส้นก๋วยเตี๋ยว 1 แห่ง
ประเด็น	**W : Weakness : จุดอ่อน**
1. การผลิต	1. ปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน การใช้น้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรยังไปไม่ทั่วถึง 2. ไม่มีการกำหนดพื้นที่เพาะปลูก (Zoning) ทำให้เกษตรกรผลิตพืชไม่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน หน่วยงานของรัฐที่ช่วยในการแนะนำให้ความรู้ด้านการเกษตร (ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว) มีน้อย 3. จังหวัดพิจิตรยังไม่มีศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช 4. การขาดแคลนเมล็ดข้าวพันธุ์ดี ขาดการพัฒนาพันธุ์ข้าว และฤดูเก็บเกี่ยวยังขาดแคลนลานตาก รถเกี่ยว 5. ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง และขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรซึ่งเป็นปัญหาแรงงานต่างด้าว
2. การแปรรูป	6. วัตถุดิบทางการเกษตรไม่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐานและปริมาณการผลิตไม่สม่ำเสมอ 7. ขาดความรู้ในการบริหารจัดการโรงสี ตลาด 8. ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวยังขาดการพัฒนาด้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า บรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน และไม่มีโรงงานผลผลิตแป้งในจังหวัดพิจิตร
3. การตลาด และอื่นๆ	9. การขายผลผลิตมีปัญหาเรื่องราคาต่ำหรือราคาไม่มีเสถียรภาพ 10. การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง ไม่มีแกนนำในการประสานงานขาดความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกและขาดความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การผลิตปุ๋ยชีวภาพ การคัดเมล็ดพันธุ์ การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การตลาด โรค แมลงศัตรูพืช เป็นต้น 11. ระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรล้าหลังและไม่มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค 12. มีคู่แข่งมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ ขาดการรณรงค์ให้บริโภคสินค้าของจังหวัดอย่างจริงจัง

ตารางที่ 2 การประเมินปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) ของจังหวัดพิจิตร(ต่อ)

ประเด็น	W : Weakness : จุดอ่อน
	13. ไม่มีตลาดกลางสินค้าการเกษตรที่เป็นระบบครบวงจร และศูนย์กลางการขนส่งที่ครบวงจร
ประเด็น	**O : Opportunities : โอกาส**
1. การผลิต	1. ข้าวไทยเป็นที่นิยมของตลาดต่างประเทศ เป็นที่ต้องการของโรงเส้นหมี่ ก๋วยเตี๋ยว ขนมจีน และสามารถแปรรูปเพิ่มมูลค่า/คุณค่าได้ 2. งบประมาณปี 2554 มีนโยบายตั้งศูนย์เรียนรู้วิชาผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของชาวนาต้นแบบ โดยให้เกษตรกรนำข้าวแม่พันธุ์ดี จากศูนย์ชัยพัฒนาฯ ไปปลูกเป็นพันธุ์ข้าวขยาย ผลผลิตเหล่านี้จะเป็นพันธุ์ข้าวปลูกพันธุ์ดี ที่ผลิตโดยชาวนาพิจิตร โดยศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ดูแลควบคุมและคัดสรรแล้วว่าเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้านทานโรคเพลี้ยกระโดด ได้แก่ พันธุ์ กข.41 , กข.29 , พิษณุโลก 2 3. นโยบายของรัฐบาลมีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประเทศ โดยวิธีการสนับสนุนและผลักดันกระบวนการสร้างรายได้ให้กับประชาชนทุกระดับด้วยการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบครอบคลุม 3 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ
2. การแปรรูป	3. ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลกและในระดับจังหวัด Rice City Estate
3. การตลาดและอื่นๆ	4. นโยบายของรัฐในการปรับเปลี่ยนโครงการรับจำนำข้าวเป็นการประกันราคาข้าวมีส่วนทำให้กลุ่มผู้ผลิตและ ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) มีแรงจูงใจในการพัฒนามากขึ้น 5. การใช้ประโยชน์จาก ข้อผูกพันทางการค้า เป็นโอกาสของการขยายทั้งกำลังการผลิตและโรงงานอุตสาหกรรม และโรงสีมีการปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานของโรงสีได้มากยิ่งขึ้นทำให้อุตสาหกรรมและการตลาดของข้าวดำเนินไปด้วยดี ช่องทางตลาดต่างประเทศยังมีอีกมาก
ประเด็น	**T : Threat : ข้อจำกัด/อุปสรรค**
1. การผลิต	1. ปัญหาภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก เช่น การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้และจำนวนต้นไม้ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และไฟป่า 2. ต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมันราคาแพง ค่าขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้น 3. กลุ่มผู้ผลิตยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตข้าวที่เหมาะสม 4. ปัญหาการขาดแคลนรถเกี่ยวและลานตากในช่วงการเก็บเกี่ยว
2. การแปรรูป	5. ปัญหาคุณภาพข้าวเปลือกไม่สม่ำเสมอทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งต่างประเทศได้ 6. ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการแปรรูปมีเพียงบางพื้นที่เท่านั้นที่สามารถผลิตได้ ต้องนำมาจากต่างจังหวัด
3. การตลาดและอื่นๆ	7. โรงสีเข้าร่วมโครงการรับจำนำน้อย และกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยซึ่งเป็น ผลกระทบจากการประกันราคาข้าวหรือการแทรกแซงราคาข้าวและ ตลาด 8. มีการสร้างเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น โดยเฉพาะประเทศพัฒนาจะมีความพยายามปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของตนเอง เพื่อให้เกิดข้อได้เปรียบทางการค้า เช่น การกำหนดมาตรฐานไว้สูงเกินความจำเป็น 9. ขาดความรู้ในด้านการแปรรูป การตลาด และหน่วยงานภาคที่ให้การสนับสนุนเครื่องจักรและเงินลงทุน บริการด้านการทดสอบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

ตารางที่ 3 การประเมินปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) ของจังหวัดพิษณุโลก

ประเด็น	S : Strengths : จุดแข็ง
1. การผลิต	1. ทรัพยากรธรรมชาติมีความหลากหลายและมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูเพื่อใช้ประโยชน์ซึ่งสามารถเชื่อมโยงพัฒนาการเกษตรได้ 2. มีศักยภาพในการปลูกข้าวเหนียว พันธุ์ กข.6 เช่น อำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ 3. มีการรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์กรต่าง ๆ รวม 976 องค์กร และมีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรจำนวน 93,423 คน คิดเป็นร้อยละ 85.05 ของครัวเรือนเกษตรกร 4. มีศูนย์วิจัยข้าว ศูนย์ขยายพันธุ์พืช สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรคอยให้คำแนะนำปรึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว ศูนย์จักรกลการเกษตรช่วยพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตร
2. การแปรรูป	4. ผู้ประกอบการ (โรงสี) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนายกระดับอุตสาหกรรมของตนเอง
3. การตลาดและอื่นๆ	5. พิษณุโลกมีฐานที่ตั้งที่ได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ โดยเป็นศูนย์กลางสี่แยกอินโดจีนที่มีการเชื่อมโยงระหว่างการคมนาคม การสื่อสาร และอุตสาหกรรมเพื่อการค้า โดยเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการและการศึกษา ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเกษตรกรรม 6. มีโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรที่สามารถรองรับผลิตผลการเกษตรได้ปริมาณมาก เช่น โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องจักกลการเกษตร โรงงานอาหารสัตว์ โรงงานน้ำตาล ไซโลอบเมล็ดพืช ตลาดกลางสินค้าเกษตร ท่าข้าว โรงสี และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวรวม 127 แห่ง และโรงสีข้าวขนาดเล็ก - ขนาดใหญ่ รวม 64 โรงสีข้าว นอกจากนั้นยังมีการผลิตข้าวกล้องเพื่อสุขภาพแบบบรรจุสุญญากาศ ข้าวหอมสุรินทร์ ข้าวหอมมะลิแดงที่ผลิตโดยโรงสีชุมชนและกำลังเป็นที่นิยมของผู้บริโภค
ประเด็น	**W : Weakness : จุดอ่อน**
1. การผลิต	1. ปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน การใช้น้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรยังไปไม่ทั่วถึงและบางพื้นที่เกิดภาวะน้ำท่วมซ้ำซาก เช่น อำเภอบางระกำและบางกระทุ่ม 2. ไม่มีการกำหนดพื้นที่เพาะปลูก (Zoning) ทำให้เกษตรกรผลิตพืชไม่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน หน่วยงานของรัฐที่ช่วยในการแนะนำให้ความรู้ด้านการเกษตร (ข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว) มีน้อย 3. การขาดแคลนเมล็ดข้าวพันธุ์ดี ขาดการพัฒนาพันธุ์ข้าว และฤดูเก็บเกี่ยวยังขาดแคลนลานตาก รถเกี่ยว 4. ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง และการกำหนดราคาข้าวหอมมะลิเท่ากับข้าวหอมจังหวัด
2. การแปรรูป	6. วัตถุดิบทางการเกษตรไม่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐานและปริมาณการผลิตไม่สม่ำเสมอ 7. การขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือขาดการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อแปรรูปและเพิ่มมูลค่าการผลิตผลการเกษตร 8. ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวยังขาดการพัฒนาด้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า บรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
3. การตลาดและอื่นๆ	9. การขายผลผลิตมีปัญหาเรื่องราคาต่ำหรือราคาไม่มีเสถียรภาพ 10. โครงการรับจำนำมีปัญหาด้านจุดรับซื้อ ความชื้น ความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่และโรงสี เช่น อำเภอชาติตระการไม่มีจุดรับซื้อ และ อำเภอเนินมะปรางไม่มีตลาดชุมชนหรือตลาดกลางรับซื้อข้าว 11. การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง ขาดความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกและขาดความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การผลิต

ตารางที่ 3 การประเมินปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) ของจังหวัดพิษณุโลก (ต่อ)

ประเด็น	W : Weakness : จุดอ่อน
	ปุ๋ยชีวภาพ การคัดเมล็ดพันธุ์ การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การตลาด โรคแมลงศัตรูพืช เป็นต้น 12. ระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรล้าหลังและไม่มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค 13. มีคู่แข่งมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ ขาดการรณรงค์ให้บริโภคสินค้าของจังหวัดอย่างจริงจัง 14. ไม่มีตลาดกลางสินค้าการเกษตรที่เป็นระบบครบวงจร และศูนย์กลางการขนส่งที่ครบวงจร
ประเด็น	**O : Opportunities : โอกาส**
1. การผลิต	1. มีหน่วยงานของรัฐ เช่น ศูนย์ขยายพันธุ์ ศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช ศูนย์วิจัยข้าว สำนักงานเกษตร และสถานีพัฒนาที่ดินให้บริการและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าว การจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน และการรวมกลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ 2. นโยบายของรัฐบาลมีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประเทศ โดยวิธีการสนับสนุนและผลักดันกระบวนการสร้างรายได้ให้กับประชาชนทุกระดับด้วยการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบครอบคลุม 3 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ
2. การแปรรูป	3. มีหน่วยงานด้านการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป และการตลาด หลายหน่วยงาน จึงเป็นโอกาสของหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่เกษตรกร องค์กรเกษตรกรจะได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้
3. การตลาดและอื่นๆ	4. นโยบายของรัฐในการปรับเปลี่ยนโครงการรับจำนำข้าวเป็นการประกันราคาข้าวมีส่วนทำให้กลุ่มผู้ผลิตและ ผู้ประกอบการ (โรงสีข้าว) มีแรงจูงใจในการพัฒนามากขึ้น 5. แผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดกำหนดให้จังหวัดพิษณุโลกและกลุ่มจังหวัดใกล้เคียงเป็นพื้นที่พัฒนา “สี่แยกอินโดจีน” และกำหนดให้มีการปรับโครงสร้างภาคการเกษตรและส่งเสริมเขตอุตสาหกรรม รวมถึงการเป็นศูนย์กลางหลายประการ เช่น การขนส่ง การบริการ การพาณิชยกรรม การศึกษา และการท่องเที่ยว จึงเป็นโอกาสของการขยายทั้งกำลังการผลิตและโรงงานอุตสาหกรรม 6. มีหน่วยงานด้านการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป และการตลาด หลายหน่วยงาน จึงเป็นโอกาสของหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่เกษตรกร องค์กรเกษตรกรจะได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้
ประเด็น	**T : Threat : ข้อจำกัด/อุปสรรค**
1. การผลิต	1. ปัญหาภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก เช่น การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้และจำนวนต้นไม้ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และไฟป่า 2. ต้นทุนที่เป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมันราคาแพง ค่าขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้น 3. กลุ่มผู้ผลิตยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตข้าวที่เหมาะสม 4. ปัญหาการขาดแคลนรถเกี่ยวและลานตากในช่วงการเก็บเกี่ยว
2. การแปรรูป	5. ผู้ประกอบการ (โรงสี) และผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวมีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนายกระดับอุตสาหกรรมของตนเอง

ตารางที่ 3 การประเมินปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) ของจังหวัดพิษณุโลก (ต่อ)

ประเด็น	T : Threat : ข้อจำกัด/อุปสรรค
	6. ปัญหาคุณภาพข้าวเปลือกไม่สม่ำเสมอทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งต่างประเทศได้ 7. ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการแปรรูปมีเพียงบางพื้นที่เท่านั้นที่สามารถผลิตได้ ต้องนำมาจากต่างจังหวัด 8. ธุรกิจท้องถิ่นถูกคุกคามโดยทุนต่างชาติ
3. การตลาด	9. กรอบนโยบายความร่วมมือเศรษฐกิจชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ลาวและพม่า ที่สนับสนุนให้ประเทศเพื่อนบ้านผลิตสินค้าบางชนิดอาจส่งผลกระทบกับราคาผลผลิตในประเทศ 10. ประเทศคู่แข่งสินค้าเกษตรมีการส่งออกสินค้ามากขึ้น เช่น เวียดนาม และจีน 11. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก เช่น การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้และจำนวนต้นไม้ การเกิดปรากฏการณ์ของภัยธรรมชาติ และไฟป่า มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่อภาคการเกษตร และถ้าหากรุนแรงมากขึ้นอาจส่งผลทำให้เกิดความขาดแคลนผลิตผลการเกษตรจนต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น

วิธีการ การวิเคราะห์ความเป็นไปได้นโยบาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการตามแผนงาน

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของนโยบายใช้วิธีการหาประเด็นปัญหาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มผู้ผลิต, ผู้ประกอบการ (ผู้แปรรูป), ผู้บริโภค, องค์กรเอกชน, องค์กรต่างประเทศบริษัทเอกชน และพ่อค้าเคมีภัณฑ์ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของแผนและโครงการตามแผนงาน และนำมาวิเคราะห์หาการประเมินความเป็นไปได้และความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Model) โดยมีการให้ค่าระดับคะแนนความรุนแรง 5 ระดับ คือ ระดับความรุนแรงมากให้เกรด A, ระดับความรุนแรงสูงให้เกรด B, ระดับความรุนแรงกลางให้เกรด C, ระดับความรุนแรงต่ำให้เกรด D และระดับความรุนแรงต่ำมากให้เกรด E ซึ่งความเสี่ยงที่นำมาประเมินแบ่งการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) วิเคราะห์ตามกรอบที่กำหนด มีประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม, ด้านการดำเนินงาน, ด้านนโยบาย กฎหมายของรัฐ, ด้านผู้รับบริการ และด้านเศรษฐกิจ 2) วิเคราะห์จากกระบวนการผลิต ผลผลิต ผลลัพธ์ ซึ่งมีประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ การรับสมัครเกษตรกรและผู้ประกอบการเข้าร่วม, การประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง และการส่งออกของตลาดต่างประเทศ

สรุปผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการกำหนดแนวทางสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายเรื่องข้าวในระดับจังหวัด พบว่าส่วนใหญ่มีระดับความรุนแรงตั้งแต่ระดับเกรด C – เกรด E คือ ระดับความรุนแรงกลาง – ระดับความรุนแรงต่ำมาก ดังนั้นร่างนโยบาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการตามแผนงานจึงมีความเป็นได้

1. การจัดระดับความสำคัญหรือความเร่งด่วนของแต่ละโครงการ

การจัดระดับความสำคัญเร่งด่วนของแต่ละโครงการได้แบ่งกลุ่มโครงการทั้งหมด 14 โครงการออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับ

จังหวัด 2) กลุ่มยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์ 3) กลุ่มยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัด ทั้งนี้วิเคราะห์โดยใช้ SWOT Matrix และตารางจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งตารางในแต่ละช่อง มีคะแนนเต็ม 3 โดยแบ่งค่าระดับออกเป็น คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด, คะแนน 2 หมายถึง ปานกลาง, คะแนน 3 หมายถึง มากที่สุด กำหนดประเด็นการพิจารณา ดังนี้ 1) มีความจำเป็นเร่งด่วน ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุง หากทิ้งไว้จะทำให้เสียหายร้ายแรง และมีผลกระทบสูง 2) มีความพร้อมทางด้านทรัพยากร มีบุคคล วัสดุสำหรับโครงการเพียงพอ 3) สามารถทำให้สำเร็จได้ง่าย มีความเป็นไปได้ ไม่มีความสลับซับซ้อน 4) ใช้เวลาในการดำเนินการน้อยสามารถแสดงผลสำเร็จได้เร็วทันต่อเวลา 5) มีการลงทุนต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่ผ่านมา 6) เป็นโครงการที่ไม่เสี่ยงด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรม สรุปผลการจัดระดับความสำคัญของแต่ละกลุ่มโครงการได้ ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด

ยุทธศาสตร์นี้เชื่อมโยงกับกลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการ และกลยุทธ์การวิจัย ซึ่งประกอบด้วยโครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ โครงการศูนย์เครือข่ายผู้ผลิต ผู้แปรรูป และผู้บริโภคข้าวในระดับจังหวัด โครงการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว โครงการส่งเสริมการบริโภคข้าวในจังหวัด โครงการcontract farming และโครงการหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งรถเกี่ยว จากตารางที่4-551 พบว่า โครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วน มีค่าคะแนนระดับความสำคัญ 16 เท่ากัน คือ โครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ โครงการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว รองลงมาโครงการ contract farming มีค่าคะแนนระดับ 15 และโครงการศูนย์เครือข่ายผู้ผลิต ผู้แปรรูป และผู้บริโภคข้าวในระดับจังหวัด โครงการส่งเสริมการบริโภคข้าวในจังหวัด โครงการหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งรถเกี่ยว มีค่าคะแนนระดับ 14 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

สรุปเป็นโครงการนำร่อง ดังนี้ 1) โครงการหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ 2) โครงการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว 3) โครงการ contract farming 4) โครงการศูนย์ครือข่ายผู้ผลิต ผู้แปรรูป และผู้บริโภคข้าวในระดับจังหวัด 5) โครงการการส่งเสริมการบริโภคข้าวในจังหวัด และ 6) โครงการ หนึ่งหมู่บ้านหนึ่งรถเกี่ยว

ตารางที่ 4 : การประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการในยุทธศาสตร์การผลิตข้าว และผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด

ชื่อโครงการ	มีความจำเป็นเร่งด่วน	ทรัพยากรพร้อม	สำเร็จได้ง่าย	ใช้เวลาน้อย	ลงทุนต่ำ	ไม่เสี่ยง	รวมคะแนน
หมู่บ้านเมล็ดพันธุ์	3	2	3	2	3	3	**16**
ศูนย์เครือข่ายผู้ผลิต ผู้แปรรูป และผู้บริโภคข้าวในระดับจังหวัด	3	2	2	2	2	3	**14**
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ผู้ประกอบการข้าว	2	3	2	2	3	3	**16**
ส่งเสริมการบริโภคข้าวในจังหวัด	2	3	2	2	3	2	**14**
contract farming	3	3	2	2	3	2	**15**
หนึ่งหมู่บ้านหนึ่งรถเกี่ยว	3	2	2	3	2	2	**14**

1.2 ยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์

ยุทธศาสตร์นี้ มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับกลยุทธ์การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด กลยุทธ์การขยายการส่งออก กลยุทธ์การวิจัย ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 5 พบว่า โครงการที่มีความความสำคัญเร่งด่วน มีค่าคะแนนระดับความสำคัญมากที่สุด 15 คะแนนเท่ากัน คือ โครงการการส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด โครงการยกระดับข้าวหอมจังหวัด รองลงมา โครงกาการขยายการส่งออก และโครงการวิจัยด้านการสร้างตราเอกลักษณ์ ตามลำดับ

สรุปเป็นโครงการนำร่อง ดังนี้ 1) โครงการการส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด 2) โครงการการยกระดับข้าวหอมจังหวัด 3) โครงการขยายการส่งออก และ 4) โครงการการวิจัยด้านการสร้างตราเอกลักษณ์ให้หลากหลาย

ตารางที่ 5 การประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการในยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์

ชื่อโครงการ	มีความจำเป็นเร่งด่วน	ทรัพยากรพร้อม	สำเร็จได้ง่าย	ใช้เวลาน้อย	ลงทุนต่ำ	ไม่เสี่ยง	รวมคะแนน
การส่งเสริมการผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด	3	2	3	2	2	3	**15**
การขยายการส่งออก	2	3	2	2	2	3	**14**
การวิจัยด้านการสร้างตราเอกลักษณ์ให้หลากหลาย	2	3	3	2	2	3	**14**
การยกระดับข้าวหอมจังหวัด	3	3	2	2	2	3	**15**

1.3 ยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัด

ยุทธศาสตร์นี้ มีกลยุทธ์และโครงการที่เชื่องโยงมาจากผลการพัฒนาของระบบการผลิตและการแปรรูปที่ได้มาตรฐานของโครงการในยุทธศาสตร์การผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวคุณภาพดีในระดับจังหวัด และยุทธศาสตร์การสร้างตราเอกลักษณ์เพื่อขยายผลมายังยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบ กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเป็นการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สมดุลและสามารถแข่งขันได้ ผลการวิเคราะห์พบว่า โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้าและการส่งออก มีความจำเป็นเร่งด่วนมากที่สุดโดยมีค่าระดับคะแนน 17 รองลงมา โครงการวิจัยด้านการจัดการขนส่งสินค้าและการบริการ มีค่าระดับคะแนน 16 ดังตารางที่ 4-553 ทั้งนี้สรุปเป็นโครงการนำร่อง ดังนี้ 1) โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้าและการส่งออก 2) โครงการการวิจัยด้านการจัดการขนส่งสินค้าและการบริการ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 การประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการในยุทธศาสตร์การบริหาร การจัดการขนส่งข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวในระดับจังหวัด

ชื่อโครงการ	มีความจำเป็นเร่งด่วน	ทรัพยากรพร้อม	สำเร็จได้ง่าย	ใช้เวลาน้อย	ลงทุนต่ำ	ไม่เสี่ยง	รวมคะแนน
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการกระจายสินค้าและการส่งออก	3	3	3	2	3	3	**17**
การวิจัยด้านการจัดการขนส่งสินค้าและการบริการ	3	3	2	3	2	3	**16**

4.4.4 ยุทธศาสตร์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว

ยุทธศาสตร์นี้มีกลยุทธ์และโครงการที่เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ทั้งหมดเพื่อสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการข้าว เกษตรกร และองค์กรภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4-554 พบว่า โครงการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐ โดยสถาบันการศึกษาและเผยแพร่ให้ทราบ และโครงการปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการข้าว มีความจำเป็นเร่งด่วนเท่ากันโดยมีค่าระดับคะแนน 14 ซึ่งสรุปเป็นโครงการนำร่อง ดังนี้ 1) โครงการการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐ โดยสถาบันการศึกษาและเผยแพร่ให้ทราบ 2) โครงการการปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการข้าว (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 การประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการในยุทธศาสตร์การสร้างธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการข้าว

ชื่อโครงการ	มีความจำเป็นเร่งด่วน	ทรัพยากรพร้อม	สำเร็จได้ง่าย	ใช้เวลาน้อย	ลงทุนต่ำ	ไม่เสี่ยง	รวมคะแนน
การวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการรัฐ โดยสถาบันการศึกษาและเผยแพร่ให้ทราบ	2	3	2	2	3	2	**14**
การปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้ประกอบการข้าว	2	2	2	2	3	3	**14**

ภาคผนวก ง : สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา รายอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และพิษณุโลก

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปีรายอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร

รายการ/นาปี	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.กำแพงเพชร											เฉลี่ย
	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	
1. ต้นทุนผันแปร												
1.1 ค่าแรงงาน	1,005.0	787.0	818.6	731.8	910.1	1,171.1	946.1	2,350.0	1,155.6	707.5	897.0	1,043.6
1.2 ค่าขนย้าย	110.8	70.7	74.4	100.6	153.4	108.5	101.8	57.5	80.9	63.7	122.3	95.0
1.3 ค่าวัสดุ	1,744.2	1,407.5	1,912.9	1,536.2	2,035.5	2,560.8	2,200.2	3,189.5	1,897.0	1,034.9	1,656.9	1,925.1
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	115.5	156.6	110.5	148.1	307.3	138.4	91.4	68.1	139.5	59.2	104.5	130.8
1.5 ค่าซ่อม	73.3	63.8	27.0	-	125.0	61.4	46.1	50.0	67.2	57.0	36.7	55.2
2. ต้นทุนคงที่												
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	1,150.7	755.5	680.7	837.9	1,410.7	1,374.5	688.2	1,088.3	993.0	418.0	1,005.4	945.7
2.2 ค่าเสื่อมราคา	414.5	319.9	357.7	331.1	487.8	534.4	402.1	671.5	427.7	231.0	377.3	414.1
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	4,614.0	3,560.9	3,981.9	3,685.8	5,429.8	5,949.0	4,475.8	7,474.8	4,760.9	2,571.4	4,200.1	4,609.5
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	708.8	733.2	670.7	530.3	740.0	712.5	767.2	550.0	657.1	720.0	750.0	685.4
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	9.2	9.3	9.4	9.4	9.6	9.6	9.4	10.0	8.6	9.0	8.6	9.3
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	6.5	4.9	5.9	7.0	7.3	8.3	5.8	13.6	7.2	3.6	5.6	6.7
7. รายได้ต่อไร่	6,551.4	6,793.8	6,304.6	4,986.9	7,095.1	6,840.0	7,187.9	5,500.0	5,651.1	6,465.6	6,421.5	6,345.3
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	2.7	4.4	3.5	2.5	2.3	1.3	3.5	- 3.6	1.4	5.4	3.0	2.5
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	1,937.4	3,232.9	2,322.7	1,301.2	1,665.3	891.0	2,712.1	- 1,974.8	890.2	3,894.2	2,221.4	1,735.8

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปรัง 1 รายอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร

รายการ/นาปรัง 1	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.กำแพงเพชร											เฉลี่ย
	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	
1. ต้นทุนผันแปร												
1.1 ค่าแรงงาน	933.3	813.2	725.1	803.7	979.6	951.4	867.6	797.7	1,122.7	862.2	936.0	890.2
1.2 ค่าขนย้าย	105.9	86.8	62.7	75.9	147.9	119.0	89.6	112.8	73.4	74.3	118.4	97.0
1.3 ค่าวัสดุ	1,837.0	1,407.4	1,736.2	1,728.7	1,594.9	1,957.4	2,177.9	1,683.1	1,762.7	1,903.2	1,773.6	1,778.4
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	71.2	158.6	35.0	109.9	233.8	78.7	83.6	125.5	107.1	126.7	88.3	110.7
1.5 ค่าซ่อม	66.7	61.1	9.8	-	42.5	35.9	64.8	67.3	45.0	64.7	12.7	42.8
2. ต้นทุนคงที่												
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	785.0	776.1	556.2	419.3	1,005.5	632.5	602.3	762.7	605.7	657.5	846.7	695.4
2.2 ค่าเสื่อมราคา	407.3	354.1	335.0	336.3	429.2	404.7	416.5	380.5	398.4	395.4	404.7	387.5
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	4,206.4	3,657.4	3,460.0	3,473.7	4,433.3	4,179.5	4,302.2	3,929.6	4,115.0	4,083.9	4,180.4	4,001.9
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	711.6	757.9	713.9	731.3	660.0	788.9	765.6	734.7	653.3	703.6	791.7	728.4
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	9.0	8.7	9.2	9.1	9.3	8.6	9.2	9.0	8.4	9.0	8.6	8.9
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	5.9	4.8	4.8	4.8	6.7	5.3	5.6	5.3	6.3	5.8	5.3	5.5
7. รายได้ต่อไร่	6,430.0	6,610.4	6,550.0	6,660.7	6,134.7	6,751.4	7,044.3	6,618.9	5,502.1	6,353.5	6,795.2	6,495.6
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	3.1	3.9	4.3	4.4	2.6	3.3	3.6	3.7	2.1	3.2	3.3	3.4
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	2,223.7	2,953.0	3,090.0	3,187.0	1,701.4	2,571.9	2,742.1	2,689.3	1,387.1	2,269.6	2,614.8	2,493.6

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปรัง 2 รายอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร

รายการ/นาปรัง 2	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.กำแพงเพชร											เฉลี่ย
	เมือง	ขาณุวรลักษบุรี	คลองขลุง	พรานกระต่าย	คลองลาน	ลานกระบือ	ไทรงาม	ทรายทองวัฒนา	ปางศิลาทอง	บึงสามัคคี	โกสัมพีนคร	
1. ต้นทุนผันแปร												
1.1 ค่าแรงงาน	891.7	848.0	852.9	765.3	1,102.9	788.2	661.3	815.6	1,015.7	989.4	901.1	875.6
1.2 ค่าขนย้าย	124.5	138.4	80.9	82.4	90.4	100.9	59.3	117.5	45.7	85.0	139.2	96.8
1.3 ค่าวัสดุ	1,670.7	1,587.6	1,974.3	1,621.1	1,969.9	1,817.7	1,927.3	1,656.1	1,062.9	2,269.6	1,831.5	1,762.6
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	57.0	123.1	38.0	83.0	166.9	64.1	81.7	103.3	90.1	153.2	84.4	95.0
1.5 ค่าซ่อม	39.8	51.0	16.8	-	-	23.5	73.7	71.5	-	59.5	-	30.5
2. ต้นทุนคงที่												
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	701.3	456.9	683.0	362.0	810.6	396.9	423.2	735.6	360.9	744.9	846.4	592.9
2.2 ค่าเสื่อมราคา	380.6	350.0	398.1	318.2	452.2	348.5	352.3	382.2	281.2	469.7	415.2	377.1
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	3,865.6	3,555.1	4,044.1	3,231.9	4,592.9	3,539.8	3,578.8	3,881.7	2,856.5	4,771.4	4,217.8	3,830.5
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	733.3	734.0	685.8	739.3	650.0	775.4	767.3	696.2	500.0	697.4	780.0	705.3
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	8.9	8.8	9.3	8.7	8.2	9.1	9.2	8.5	8.0	9.1	9.0	8.8
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	5.3	4.8	5.9	4.4	7.1	4.6	4.7	5.6	5.7	6.8	5.4	5.4
7. รายได้ต่อไร่	6,557.9	6,439.4	6,374.5	6,410.5	5,297.5	7,056.1	7,038.4	5,903.8	4,000.0	6,358.9	7,020.0	6,223.4
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	3.7	3.9	3.4	4.3	1.1	4.5	4.5	2.9	2.3	2.3	3.6	3.4
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	2,692.3	2,884.3	2,330.4	3,178.5	704.6	3,516.4	3,459.6	2,022.0	1,143.5	1,587.5	2,802.2	2,392.8

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปี รายอำเภอในจังหวัดพิจิตร

รายการ/นาปี	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.พิจิตร												เฉลี่ย
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนาราง	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	
1. ต้นทุนผันแปร													
1.1 ค่าแรงงาน	1,050.9	861.7	867.0	883.7	1,006.3	1,039.1	943.6	1,102.2	1,026.5	1,067.2	975.2	891.8	976.3
1.2 ค่าขนย้าย	96.2	95.3	133.5	113.4	74.5	65.3	113.5	81.0	88.5	172.8	67.8	80.3	98.5
1.3 ค่าวัสดุ	2,242.1	1,805.3	2,052.1	2,682.8	1,067.3	1,270.8	1,584.4	1,520.5	1,394.8	2,962.3	1,635.8	1,539.8	1,813.2
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	106.3	92.6	64.1	93.5	84.0	219.0	74.4	102.5	369.6	69.7	79.9	268.2	135.3
1.5 ค่าซ่อม	78.8	46.1	27.0	49.7	7.1	24.2	45.8	27.9	62.3	50.5	33.8	55.2	42.4
2. ต้นทุนคงที่													
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	752.4	651.2	935.7	781.3	1,144.3	1,151.1	394.2	946.6	792.2	772.1	868.1	802.7	832.7
2.2 ค่าเสื่อมราคา	413.2	339.2	389.6	439.7	323.1	360.0	301.4	361.1	356.6	486.5	349.6	347.4	372.3
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	4,739.9	3,891.4	4,469.0	5,044.2	3,706.7	4,129.4	3,457.4	4,141.7	4,090.4	5,581.1	4,010.1	3,985.5	4,270.6
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	583.8	596.4	598.5	640.0	489.5	504.7	789.2	540.3	549.1	644.4	489.8	601.7	585.6
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	9.5	8.8	9.6	9.9	9.9	9.3	9.7	10.0	9.5	9.3	10.2	9.5	9.6
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	8.1	6.5	7.5	7.9	7.6	8.2	4.4	7.7	7.4	8.7	8.2	6.6	7.3
7. รายได้ต่อไร่	5,561.3	5,222.7	5,724.7	6,307.2	4,841.6	4,702.3	7,660.8	5,424.1	5,216.5	5,963.9	4,996.0	5,720.4	5,611.8
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	1.4	2.2	2.1	2.0	2.3	1.1	5.3	2.4	2.1	0.6	2.0	2.9	2.3
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	821.4	1,331.3	1,255.7	1,263.0	1,135.0	572.9	4,203.4	1,282.4	1,126.0	382.8	985.8	1,734.9	1,341.2

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปรัง 1 รายอำเภอในจังหวัดพิจิตร

รายการ/นาปรัง 1	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.พิตร												เฉลี่ย
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนาราง	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	
1. ต้นทุนผันแปร													
1.1 ค่าแรงงาน	862.7	769.3	745.0	922.1	1,026.2	1,479.0	913.1	876.1	626.9	1,016.8	888.6	966.4	924.4
1.2 ค่าขนย้าย	103.0	80.0	130.5	94.8	82.1	114.0	92.2	91.5	97.1	103.7	115.8	86.5	99.3
1.3 ค่าวัสดุ	1,726.2	1,668.7	1,826.0	1,930.3	1,340.5	1,612.7	1,704.8	1,734.3	1,160.1	2,083.3	2,032.4	2,339.7	1,763.3
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	48.8	28.7	118.8	260.5	99.1	185.2	64.2	101.6	250.8	121.1	178.4	271.2	144.0
1.5 ค่าซ่อม	84.7	70.1	30.4	53.0	7.9	20.0	43.7	72.0	18.4	49.0	51.3	97.5	49.8
2. ต้นทุนคงที่													
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	591.3	506.7	639.8	670.1	714.5	1,625.3	389.6	1,011.3	1,051.6	553.5	405.2	1,123.4	773.5
2.2 ค่าเสื่อมราคา	336.5	307.7	343.8	387.2	322.1	496.1	316.0	382.8	315.7	386.8	361.7	481.1	369.8
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	3,753.3	3,431.0	3,834.4	4,318.1	3,592.6	5,532.2	3,523.7	4,269.6	3,520.6	4,314.3	4,033.3	5,365.9	4,124.1
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	791.9	724.3	704.7	675.0	700.0	733.3	746.6	732.6	790.0	745.0	769.2	763.3	739.7
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	9.5	9.4	8.9	9.3	9.2	9.2	9.8	9.9	9.4	10.1	10.4	10.0	9.6
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	4.7	4.7	5.4	6.4	5.1	7.5	4.7	5.8	4.5	5.8	5.2	7.0	5.6
7. รายได้ต่อไร่	7,559.5	6,817.1	6,274.6	6,285.6	6,416.2	6,746.4	7,297.3	7,246.9	7,426.0	7,518.5	7,999.7	7,633.0	7,101.7
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	4.8	4.7	3.5	2.9	4.0	1.7	5.1	4.1	4.9	4.3	5.2	3.0	4.0
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	3,806.2	3,386.1	2,440.3	1,967.5	2,823.6	1,214.1	3,773.6	2,977.3	3,905.4	3,204.3	3,966.4	2,267.1	2,977.7

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปรัง 2 รายอำเภอในจังหวัดพิจิตร

รายการ/นาปรัง 2	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.พิจิตร												เฉลี่ย
	เมือง	วชิรบารมี	สามง่าม	โพธิ์ประทับช้าง	สากเหล็ก	วังทรายพูน	บึงนาราง	ตะพานหิน	ทับคล้อ	โพทะเล	บางมูลนาก	ดงเจริญ	
1. ต้นทุนผันแปร													
1.1 ค่าแรงงาน	929.0	675.4	753.0	857.9			859.8	892.3	871.2	977.2	838.9	907.5	856.2
1.2 ค่าขนย้าย	105.5	73.1	125.9	62.7			80.7	92.5	150.4	101.6	122.4	131.8	104.7
1.3 ค่าวัสดุ	1,719.4	1,267.7	1,895.2	1,839.0			1,839.2	1,616.3	1,213.7	2,098.8	2,215.2	2,886.9	1,859.1
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	32.2	26.0	135.0	127.6			49.5	68.0	177.6	112.9	211.8	148.6	108.9
1.5 ค่าซ่อม	54.6	69.4	36.1	26.3			58.9	64.1	28.4	46.4	62.9	149.5	59.7
2. ต้นทุนคงที่													
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	595.5	646.5	563.5	282.8			268.7	601.3	689.3	598.1	354.6	1,276.5	587.7
2.2 ค่าเสื่อมราคา	330.5	265.3	337.5	307.5			303.7	320.8	301.2	378.5	366.1	529.2	344.0
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	3,766.6	3,023.4	3,846.2	3,503.8			3,460.4	3,655.2	3,431.7	4,313.5	4,172.1	6,029.9	3,920.3
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	793.3	675.0	734.2	620.0			753.8	737.8	800.0	718.0	804.1	830.0	746.6
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	10.1	9.3	8.8	9.2			10.0	9.8	9.4	9.6	10.0	10.8	9.7
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	4.7	4.5	5.2	5.7			4.6	5.0	4.3	6.0	5.2	7.3	5.3
7. รายได้ต่อไร่	8,004.4	6,288.3	6,494.7	5,679.2			7,525.9	7,224.5	7,520.0	6,921.5	8,067.5	8,947.4	7,267.4
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	5.3	4.8	3.6	3.5			5.4	4.8	5.1	3.6	4.8	3.5	4.5
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	4,237.8	3,264.9	2,648.6	2,175.4			4,065.5	3,569.3	4,088.3	2,608.1	3,895.5	2,917.5	3,347.1

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปี รายอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก

รายการ/นาปี	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.พิษณุโลก									เฉลี่ย
	เมือง	วังทอง	นครไทย	ชาติตระการ	วัดโบสถ์	พรมพิราม	บางระกำ	บางกระทุ่ม	เนินมะปราง	
1. ต้นทุนผันแปร										
1.1 ค่าแรงงาน	935.6	1,065.4	923.6	1,007.0	1,189.9	988.5	849.0	897.4	1,011.2	985.3
1.2 ค่าขนย้าย	99.1	107.6	67.4	45.0	123.2	88.2	104.3	54.7	101.8	87.9
1.3 ค่าวัสดุ	1,614.7	1,763.4	1,076.7	770.1	2,419.9	1,760.3	1,579.2	1,535.7	1,819.1	1,593.2
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	193.7	152.0	561.8	981.9	218.1	105.2	175.9	152.6	221.2	306.9
1.5 ค่าซ่อม	42.3	35.7	20.9	250.0	87.7	52.1	107.5	93.8	57.3	83.0
2. ต้นทุนคงที่										
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	835.6	252.6	1,600.5	2,352.0	1,491.4	584.3	1,059.7	1,177.4	973.1	1,147.4
2.2 ค่าเสื่อมราคา	318.9	289.4	364.3	463.3	473.9	306.7	332.1	335.2	358.5	360.3
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	4,039.9	3,666.0	4,615.1	5,869.3	6,004.3	3,885.3	4,207.8	4,246.9	4,542.2	4,564.1
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	710.0	623.1	461.7	366.6	602.1	690.7	601.4	465.2	593.5	568.3
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	8.8	9.3	9.7	12.7	9.6	10.0	9.2	9.7	8.8	9.8
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	5.7	5.9	10.0	16.0	10.0	5.6	7.0	9.1	7.7	8.0
7. รายได้ต่อไร่	6,262.9	5,799.8	4,455.4	4,643.4	5,801.8	6,926.3	5,502.8	4,532.9	5,241.2	5,545.8
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	3.1	3.4	-0.3	-3.3	-0.3	4.4	2.2	0.6	1.2	1.7
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	2,223.0	2,133.8	-159.7	-1,225.9	-202.4	3,041.1	1,295.0	286.0	699.0	981.7

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปรัง 1 รายอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก

รายการ/นาปรัง 1	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.พิษณุโลก									เฉลี่ย
	เมือง	วังทอง	นครไทย	ชาติตระการ	วัดโบสถ์	พรมพิราม	บางระกำ	บางกระทุ่ม	เนินมะปราง	
1. ต้นทุนผันแปร										
1.1 ค่าแรงงาน	905.2	912.6	971.4		1,144.9	913.3	867.5	853.6	1,134.1	962.8
1.2 ค่าขนย้าย	103.7	83.7	91.4		90.3	83.6	103.5	87.9	71.1	89.4
1.3 ค่าวัสดุ	1,379.0	1,551.4	2,585.7		2,732.3	1,948.4	1,949.4	1,950.9	1,651.4	1,968.6
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	53.9	47.2	345.0		72.1	102.1	108.8	100.8	69.7	112.4
1.5 ค่าซ่อม	30.5	40.6	71.4		130.3	42.8	137.3	126.0	53.9	79.1
2. ต้นทุนคงที่										
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	600.2	734.4	2,720.4		1,028.4	531.3	728.8	746.5	550.1	955.0
2.2 ค่าเสื่อมราคา	197.9	217.0	437.0		334.8	233.2	250.9	249.0	227.3	268.4
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	3,270.4	3,587.0	7,222.4		5,532.9	3,854.6	4,146.2	4,114.7	3,757.6	4,435.7
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	810.0	797.0	900.0		700.0	762.0	779.8	778.9	677.2	775.6
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	8.7	9.2	6.4		9.1	9.5	8.7	8.8	8.4	8.6
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	4.0	4.5	8.0		7.9	5.1	5.3	5.3	5.5	5.7
7. รายได้ต่อไร่	7,035.7	7,340.4	5,715.0		6,349.0	7,263.4	6,771.8	6,829.4	5,708.8	6,663.5
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	4.6	4.7	-1.7		1.2	4.5	3.4	3.5	2.9	2.9
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	3,765.2	3,753.4	-1,507.4		816.1	3,408.7	2,625.6	2,714.7	1,951.2	2,227.8

สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนาปรัง 2 รายอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก

รายการ/นาปรัง 2	สรุปข้อมูลต้นทุนและผลประกอบการทำนา จ.พิษณุโลก									เฉลี่ย
	เมือง	วังทอง	นครไทย	ชาติตระการ	วัดโบสถ์	พรมพิราม	บางระกำ	บางกระทุ่ม	เนินมะปราง	
1. ต้นทุนผันแปร										
1.1 ค่าแรงงาน	491.4	651.6			823.4	935.5	855.9	813.6	1,153.5	817.8
1.2 ค่าขนย้าย	79.6	58.2			84.6	79.8	103.1	86.5	69.6	80.2
1.3 ค่าวัสดุ	1,219.5	1,196.1			2,385.1	1,883.9	2,106.9	2,085.2	1,424.7	1,757.4
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุน	46.4	55.6			49.4	99.8	119.9	63.8	47.2	68.9
1.5 ค่าซ่อม	26.2	30.4			29.4	35.3	66.1	143.8	52.2	54.8
2. ต้นทุนคงที่										
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	698.6	730.3			892.6	552.8	549.3	595.4	603.7	660.4
2.2 ค่าเสื่อมราคา	165.0	175.3			274.6	231.0	244.8	244.0	215.8	221.5
3. ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาทต่อไร่)	2,726.7	2,897.5			4,539.2	3,818.2	4,045.9	4,032.1	3,566.6	3,660.9
4. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	842.8	803.3			714.2	772.0	772.0	779.3	650.0	761.9
5. ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาทต่อกิโลกรัม)	8.9	8.6			8.2	9.4	8.6	8.7	9.2	8.8
6. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	3.2	3.6			6.4	4.9	5.2	5.2	5.5	4.8
7. รายได้ต่อไร่	7,500.9	6,894.7			5,866.4	7,276.1	6,602.1	6,760.4	5,963.8	6,694.9
8. กำไร/ขาดทุนต่อกิโลกรัม	5.7	5.0			1.9	4.5	3.3	3.5	3.7	4.0
9. กำไร/ขาดทุนต่อไร่	4,774.2	3,997.2			1,327.2	3,457.9	2,556.2	2,728.3	2,397.2	3,034.0